

Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2004

Ansvarshavende for redaktionen: Gitte Madsen og Lissi V. Karlsen

MINISTERIET FOR FAMILIE-
OG FORBRUGERANLIGGENDER

Fødevarerstyrelsen

Årsberetning fra Det Veterinære Sundhedsråd for året 2004

1. udgave, 1. oplag, december 2006

Copyright: Det Veterinære Sundhedsråd

Udgiver: Fødevarestyrelsen på vegne af Det Veterinære Sundhedsråd

Elektronisk ISBN-13: 978-87-91716-79-9

Elektronisk ISBN-10: 87-91716-79-9

Denne årsberetning findes kun i elektronisk form.

Fødevarestyrelsen

Mørkhøj Bygade 19, DK-2860 Søborg

Tlf. + 45 33 95 60 00, fax + 45 33 95 60 01

Hjemmeside: www.foedevarestyrelsen.dk

Fødevarestyrelsen er en del af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender. Styrelsen står for administration og kontrol på veterinær- og fødevarerområdet. Kontrollen med fødevarer og tilsyn med veterinære forhold varetages af 3 fødevareregioner fordelt over hele landet, mens regeldannelse og koordination af kontrollen foregår i Mørkhøj ved København. Fødevarestyrelsen har ca. 1.600 årsværk i regionerne og ca. 350 årsværk i Mørkhøj.

Det Veterinære Sundhedsråd

Mørkhøj Bygade 19, DK-2860 Søborg

Tlf. + 45 33 95 60 00, fax + 45 33 95 60 01

Hjemmeside: www.dvs.foedevarestyrelsen.dk

Det Veterinære Sundhedsråd:

Det Veterinære Sundhedsråd er oprettet ved kongelig resolution af 8. juni 1851 og er et uafhængigt og uvildigt organ, som afgiver veterinærfaglige udtalelser i enkeltsager på begæring og om generelle forhold enten på begæring eller af egen drift. Rådets opgaver og beføjelser er fastlagt i lov om dyrlægegerning m.v. jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af den 9. juni 2004.

Det Veterinære Sundhedsråd består af 5 medlemmer. Rådet nedsættes af ministeren for Familie- og Forbrugeranliggender. Ministeren skal ved sammensætningen af Rådet så vidt muligt sikre, at der blandt Rådets medlemmer er personer med indsigt i de faglige discipliner, der er af særlig betydning for løsning af de opgaver, der er henlagt til Rådet. Ministeren udpeger blandt Rådets medlemmer en formand og en næstformand.

Det Veterinære Sundhedsråd afgiver veterinærfaglige udtalelser i sager, der forelægges Rådet af ministeren. Ministeren kan fastsætte regler om, hvilke myndigheder der over for Rådet kan fremsætte begæring om en udtalelse fra Rådet, og i hvilke sager dette kan ske.

Rådet skal på begæring af de før nævnte myndigheder inden for disses ressort afgive udtalelser om særlige spørgsmål af principiel karakter vedrørende forhold af veterinær betydning. Endvidere afgiver Det Veterinære Sundhedsråd udtalelser om veterinærfaglige spørgsmål fra parter i borgerlige sager, hvorunder sådanne spørgsmål opstår.

Rådet udarbejder en årsberetning, hvor hovedparten af de sager som er forelagt Rådet fremgår.

Indhold

1 Det Veterinære Sundhedsråd	4
1.1 Rådets virksomhed.....	4
1.2 Sager i Rådet 2004	6
1.3 Kvalitetssikring af arbejdet i veterinærklinisk praksis	7
2 Afgørelser i tidligere refererede sager	9
3 Handelssager	13
3.1 Handelssager vedrørende heste.....	13
3.2 Handelssager vedrørende hunde og katte	33
3.3 Handelssager vedrørende andre dyr.....	43
4 Ansvarssager	45
4.1 Ansvarssager vedrørende heste	45
4.2 Ansvarssager vedrørende kvæg	66
5 Dyreværnssager	75
5.1 Dyreværnssager vedrørende heste.....	75
5.2 Dyreværnssager vedrørende kvæg.....	95
5.3 Dyreværnssager vedrørende svin	170
5.4 Dyreværnssager vedrørende hunde og katte.....	317
5.5 Dyreværnssager vedrørende får og geder	348
5.6 Dyreværnssager vedrørende andre dyr	352
5.7 Dyreværnssager vedrørende blandede besætninger	366
6 Sager vedrørende dyrlægers virksomhed	384
7 Høringer.....	400
8 Andre sager.....	406
9 Rådets generelle udtalelser	417
Register	423

1 Det Veterinære Sundhedsråd

1.1 Rådets virksomhed

Det Veterinære Sundhedsråd er oprettet ved kongelig resolution af 8. juni 1851. Rådets opgaver og beføjelser er fastlagt i lov om dyrlægegerning m.v. jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af den 9. juni 2004.

Medlemmer:

Formand: Professor, dr. med., Ove Svendsen

Næstformand: Fagdyrlæge, Ph.D., Carl Kortbæk Svendsen

Professor, dr. med. vet., Torben Greve (udtrådt den 1. juni 2005)

Professor, dr. med. vet., Eiliv Svalastoga

Veterinærdirektør, dr. med. vet., dr. med. vet. h.c., Preben Willeberg (udtrådt den 1. maj 2005)

Fagdyrlæge Svend Kargo Jensen

Klinikchef, Ph.D., dip. ECEIM, Susanne Nautrup Olsen (tiltrådt den 1. juni 2005)

Sekretariatet:

Faglig sekretær: Dyrlæge Lissi Vestergaard Karlsen

Juridisk sekretær: Fuldmægtig, cand. jur., Anders de la Cour

Adresse: Mørkhøj Bygade 19, 2860 Søborg

Tlf.: 33 95 60 00

Præparater og andet materiale til undersøgelse sendes efter aftale med den faglige sekretær til følgende adresse:

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Laboratorium for Veterinær Patologi

Bülowsvej 17

1870 Frederiksberg C

Det Veterinære Sundhedsråd består af 5 medlemmer. Rådet nedsættes af ministeren. Ministeren skal ved sammensætningen af Rådet så vidt muligt sikre, at der blandt Rådets medlemmer er personer med indsigt i de faglige discipliner, der er af særlig betydning for løsning af de opgaver, der er henlagt til Rådet. Ministeren udpeger blandt Rådets medlemmer en formand og en næstformand.

Det Veterinære Sundhedsråd afgiver veterinærfaglige udtalelser i sager, der forelægges Rådet af ministeren. Ministeren kan fastsætte regler om, hvilke myndigheder der over for Rådet kan fremsætte begæring om en udtalelse fra Rådet, og i hvilke sager dette kan ske.

Rådet skal på begæring af de før nævnte myndigheder inden for disses ressort afgive udtalelser om særlige spørgsmål af principiel karakter vedrørende forhold af veterinær betydning. Endvidere afgiver Det Veterinære Sundhedsråd udtalelser om veterinærfaglige spørgsmål fra parter i borgerlige sager, hvorunder sådanne spørgsmål opstår.

Rådet kan indhente udtalelser hos særligt sagkyndige eller anmode sådanne sagkyndige om at deltage i sagens behandling eller i behandlingen af det forelagte spørgsmål, når behandlingen af en for Rådet forelagt sag eller et forelagt spørgsmål forudsætter en sagkundskab, som Rådets medlemmer ikke i tilstrækkeligt omfang er i besiddelse af.

[Lov om dyrlæger](#)

[Bekendtgørelse om forelæggelse af veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen](#)

[Bekendtgørelse om forretningsorden for Det Veterinære Sundhedsråd](#)

Vejledning om bekendtgørelse om forelæggelse af veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen [VEJ nr 41 af 10/06/2005](#)

1.2 Sager i Rådet 2004

Rådet har i beretningsåret 2004 behandlet 17 handelssager, 6 ansvarssager, 181 dyreværnsager, 10 sager vedrørende dyrlægers virksomhed, 11 andre sager, 14 høringer og 5 generelle udtalelser. I alt 244 sager.

Handels-, ansvars- og dyreværnsager fordeler sig efter dyreart således:

	HANDELSSAGER	ANSVARSSAGER	DYREVÆRNSSAGER	IALT
HESTE	8	4	12	24
KVÆG	-	1	35	36
FÅR OG GEDER	-	-	3	3
SVIN	-	1	94	94
HUNDE OG KATTE	8	-	20	28
ANDRE DYR	1	-	8	9
BLANDEDE BE- SÆTNINGER	-	-	9	9
IALT	17	6	181	203

1.3 Kvalitetssikring af arbejdet i veterinærklinisk praksis

Kvalitetssikring er aktiviteter, der har til formål at sikre overensstemmelse mellem eksplicite kvalitetsmål og det faktisk opnåede kvalitetsniveau. Fundamentet i kvalitetssikring er dokumentation af, at de pågældende veterinære aktiviteter har fundet sted i overensstemmelse med nedskrevne standardprocedurer og manualer. Hvis en dokumentation af en veterinær aktivitet ikke foreligger, vil man kunne hævde, at den aldrig har fundet sted. Ved dokumentation af aktiviteten vil der kunne redegøres for, 1) hvem der gjorde det, 2) hvad der blev gjort, 3) hvordan blev det gjort, 4) hvornår blev det gjort, 5) hvor blev det gjort, 6) hvem tog beslutningerne og 7) hvem kendte til det.

Det Veterinære Sundhedsråd beskrev i 2002 ud fra en gennemgang af klagesager over dyrlæger, at der kunne påvises mangelfulde forhold vedrørende f. eks.

- 1) journalføring,
- 2) kommunikationen mellem dyrlæger,
- 3) kommunikationen med dyreejeren.

Rådet præsenteres fortsat for journalmateriale, som mere har karakter af et simpelt afregningsbilag end en klinisk journal. Rådet skal derfor genindskærpe de hovedelementer, som en klinisk journal forventes at opfylde:

- At journalen har en sådan kvalitet, at sagen problemfrit kan overdrages til en kollega
- At journal udfærdiges over det materiale/dyr, som den enkelte dyrlæge har undersøgt
- At det af journalen fremgår, hvilke diagnoser, differentialdiagnoser, undersøgelser og behandlinger, der knytter sig til det undersøgte dyr/ materiale
- At journalen udformes således, at såvel patient som ejer entydigt kan identificeres
- At journalen angiver, hvilke instrukser der er meddelt ejer
- At journalen indeholder prognose for patientens helbredelse, eventuelle forslag til yderligere undersøgelser samt givne anbefalinger.

For produktionsdyr skal henvises til gældende regler.

Specielt i større praksis med flere dyrlæger, som kan have forskellige kompetencer, finder Rådet, at der er et ganske særligt behov for sikring af journalmaterialet samt kommunikationen såvel mellem de behandlende dyrlæger som klientellet. Herved kunne man eliminere mange diskussioner og forskellige udlægnings af et behandlingsforløb der afviger fra det optimale.

Kvalitetssikring med beskrevne rutiner og dermed ensartethed i diagnostik og patientbehandling vil sikre patienterne og dermed klienterne en ensartet udrednings- og behandlingsplan, uafhængigt af hvilken dyrlæge, der i den pågældende praksis varetager opgaven. Rådet finder, at arbejdet med at

fastlægge procedurer og udarbejde proceduremanualer vil være et gunstigt tiltag på vejen mod etablering af kvalitetssikring og dermed et kvalitetsløft af arbejdet i den veterinære kliniske praksis.

Det er Rådets opfattelse, af disse manualer dels vil sikre et mere ensartet udrednings- og behandlingsforløb, dels vil sikre klienten entydig information og samtidig vil sikre en nyligt ansat dyrlæge i praksis klare retningslinier for arbejdet. Også behandlingen af eventuelle klagesager mod praksis vil lettes.

Hesten er ”stadig” i lovens forstand et produktionsdyr, og det kan undre Rådet, at mange hestepraktiserende dyrlæger fortsat ikke erkender dette, men undlader at microchippe og registrere hesten, når den behandles med pharmaca, hvor loven fordrer dette, jf. bekendtgørelse nr. 304 af 16. maj 2002 om behandling af dyr af hesteslægten med visse lægemidler. Ikke blot er dette en ulovlig handling, men miskrediterer i høj grad dyrlægen, idet det i en eventuel retssag ofte vil blive fremlagt, også selvom det ikke er det centrale veterinærfaglige element. Rådet ser ofte, at manglende chipning og efterfølgende registrering giver anledning til spørgsmål om dyrlægens omhu og samvittighedsfuldhed i forbindelse med udøvelse af sin gerning al almindelighed. Det er efter Rådets opfattelse udtryk for manglende professionalisme, som let kan undgås ved at man inkluderer dette i en standard procedure, hvor man selvfølgelig husker skriftligt at informere og selv opbevarer en kopi af ejerens forståelse af konsekvenserne, nemlig at slagteværdien for altid er tabt.

Rådet finder, at også specialpraktiserende dyrlæger indenfor familie- og hobbydyrsområdet må leve op til samfundets krav og kunne dokumentere den faglige indsats, som klientellet betaler for, på en kvalificeret måde.

Det Veterinære Sundhedsråd d. 30. december 2006

2 Afgørelser i tidligere refererede sager

0621-16.01

Vedrørende: Erstatningskrav mod dyrlæge, som undersøgte hest ved en handelsundersøgelse uden at opdage, at hesten led af spat. Side 32 i Årsberetningen 2001.

Retten fandt ikke, at sagsøgeren dokumenterede en tilstrækkelig sammenhæng mellem spatten og de lidelser, der førte til at hesten måtte aflives, og retten frifandt derved sagsøgte. Sagsøgeren tilpligtigt sagsøgte sagsomkostninger.

069-8.01

Vedrørende: Anmodning fra Fødevarerdirektoratet om en udtalelse omkring injektioner givet af dyrepassere i zoologiske haver. Side 188 i Årsberetningen 2001.

Fødevarerdirektoratet lagde Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse til grund og fandt, at dyr i zoologiske haver kan betragtes som en besætning, hvorfor reglerne i § 7 a, stk. 4 vedrørende voksent kvæg med sundhedsrådgivningsaftaler vil kunne anvendelse.

0634-42.01

Vedrørende: Hundeejer aflivede sin hund med skud fra en hjemmelavet kanon, ammunitionen var 2 kanonslag, luftbøssehagl og en våd klud. Side 139 i Årsberetningen 2001.

Tiltalte blev straffet med en bøde på 1.500 kr. Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage. Der blev ved afgørelsen lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

0638-24.01

Vedrørende: I en blandet besætning var der dyreværns-mæssige kritisable forhold. Side 173 i Årsberetningen 2001.

Tiltalte blev ved byretten idømt fængsel i 40 dage, som blev udsat og ville bortfalde efter en prøvetid på 1 år på vilkår af, 1) at tiltalte ikke begik strafbart forhold i prøvetiden, 2) at tiltalte inden for en længstetid på 6 måneder, udførte ulønnet samfundstjeneste på 60 timer og 3) at tiltalte skulle være under kriminalforsorgens tilsyn i prøvetiden.

Tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, passe eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i produktionsøjemed i 5 år.

0638-28.02

Vedrørende: I en blandet besætning var der flere dyreværns-mæssigt kritisable forhold. Side 233 i Årsberetningen 2002.

Sagen blev henlagt på grund af tiltaltes død.

2002-20-057-00011

Vedrørende: Vanrøgt af svin, køer og mink. Side 225 i Årsberetningen 2002.

Tiltalte straffes med fængsel i 40 dage, men straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdte følgende betingelse: 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 2 år fra dommens dato. Tiltalte blev for bestandigt frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig med dyr. Tiltalte betalte 12.000 kr. af sagens omkostninger.

2003-20-03-00018

Vedrørende: Dyrlæge havde lavet en forsikringsundersøgelse, der nok berettigede til hestens forsikring, men beklageligvis havde hesten to store hovledsmus der kort tid efter gav anledning til symptomer. Side 21 i Årsberetningen 2003.

Dyrlægen blev frifundet i byretten.

2003-20-03-00025

Vedrørende: Klagesag om køb af hund, der blev aflivet efter dyrlægeanbefaling pga. angstadfærd. Side 41 i Årsberetningen 2003.

Indklagede skulle inden 30 dage fra Forbrugerklagenævnets afgørelse betale 2.500 kr. til klageren.

2003-20-04-00016 (0622-6.01)

Vedrørende: Transport af kreaturer. Side 58 i Årsberetningen 2003.

Sagen blev forliget i byretten, således at sagsøger hævdede sagen og hver part skulle bære egne omkostninger.

2003-20-04-00017/2002-20-04-00010/VE0621-22.02

Vedrørende: Ansvarspådragende adfærd fra dyrlæge under forløsning af en hoppe, som bevirkede at føllet og hoppen døde. Side 51 i Årsberetningen 2003.

Ved byretten blev sagsøger idømt, at skulle betale sagsøgte 7.000 kr. i sagsomkostninger samt de af sagsøgte afholdte udgifter på 3.000 kr.

2003-20-04-00019

Vedrørende: Ejeren af en sobesætning sagsøgte et foderstoffirma på grund af levering af foder med for lavt indhold af A-vitamin. Dette skulle efter anmeldelsen have været skyld i nedsatte produktionsresultater på grund af A-vitaminmangel resulterende i en negativ indvirkning på søerne omkring faring og løbning. Side 66 i Årsberetningen 2003.

Foderstoffirmaet blev frifundet, og ejeren af sobesætningen betalte sagens omkostninger.

2003-20-04-00021

Vedrørende: Forsvarskommandoen sagsøgt for uretmæssig indtrængen på et besætningsområde samt for ved deres handling at have indført smitte med svinedysenteribakterien i besætningen. Side 66 i Årsberetningen 2003.

Forsvarskommandoen blev dømt i byretten, men blev frifundet i landsretten.

2003-20-04-00022

Vedrørende: I forbindelse med køb af en hest opstået strid, idet hesten efter handlens indgåelse udviste ataksi/slingerhed. Side 52 i Årsberetningen 2003.

Sagen blev afgjort med et forlig, hvor sagsøgeren hævdede sagen, og inden 14 dage skulle betale 9.000 kr. i sagsomkostninger til sagsøgte, samt betale syn- og skønsomkostninger og udgifterne til de vidneafgivende dyrlæger.

2003-20-052-00049

Vedrørende: To forhold for henholdsvis vinteren 2001-2002 og 2002-2003 med ca. 20 udegående Hereford kreaturer på en fold uden adgang til 1) tilstrækkeligt foder, 2) tørt strøet leje/tør bund, 3) læskur eller naturligt forekommende læ eller 4) konstant til drikkevand. Side 141 i Årsberetningen 2003.

For første forhold blev tiltalte idømt en bøde på 6.000 kr. og sagens omkostninger for overtrædelse af dyreværnslovens § 28, stk. 1 og stk. 2, jf. § 1, og § 3.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

For andet forhold blev tiltalte idømt en bøde på 4.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger, herunder 29.433,75 kr. for fodring, tilsyn og BSE-analyse af de pågældende kreaturer.

2003-20-052-00055

Vedrørende: Kritisable forhold i et større kreaturhold på stald, hvor nogle af kreaturerne var ekstremt afmagrede, og havde fået irritation/ætsning af huden på lårene pga. manglende udmugning, samt manglende fodring, vanding og pasning af et større kreaturhold på fold. Side 151 i Årsberetningen 2003.

Tiltalte blev straffet med fængsel i 10 dage. Fuldbyrdselsen af straffen blev udsat og vil bortfalde efter en prøvetid på 1 år på vilkår af, at tiltalte ikke begår strafbart forhold i prøvetiden.

Tiltalte skulle betale en tillæggsbøde på 10.000 kr. Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i 3 år.

2003-20-053-00030

Vedrørende: Transport af et læs slagtedyrl under dårlige forhold. Side 184 i Årsberetningen 2003.

Transportøren og transportfirmaet blev frifundet. Sagens omkostninger blev betalt af statskassen.

2003-20-053-00053

Vedrørende: Levering af 3 slagtesvin med store navlebrok til slagteriet. Side 230 i Årsberetningen 2003.

Tiltalte, leverandør blev idømt en bøde på 3.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

Tiltalte, transportør blev idømt en bøde på 1.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

De tiltalte betalte dem hver især vedrørende sagsomkostninger.

2003-20-053-00061

Vedrørende: Transport af en gris med ældre brud på venstre bagben og som var tydeligt halt. Side 248 i Årsberetningen 2003.

Tiltalte blev idømt en bøde på 15.000 kr. for dette forhold samt for at have transporteret en gris med brok. Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2003-20-052-00065

Vedrørende: Ejeren af 22 kreaturer blev anmeldt, da kreaturerne ikke havde mulighed for at få drikkevand, og ikke havde adgang til tilstrækkeligt foder. Side 173 i Årsberetningen 2003.

De to tiltalte blev hver straffet med fængsel i 10 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis de tiltalte overholdte følgende betingelse: 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 2 år fra dommens dato.

De to tiltalte skulle hver betale en tillægsbøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

De tiltalte skulle betale de hver dem vedrørende sagsomkostninger.

2003-20-057-00016

Vedrørende: Et blandet dyrehold var udegående i januar måned uden adgang til læ samt tørt, strøet leje. Dyrene blev ikke fodret regelmæssigt, og de havde ikke adgang til drikkevand. Side 301 i Årsberetningen 2003.

Sagen blev, henset til den tid der var gået siden forholdene blev begået, undtagelsesvist afgjort med en bøde på 5.000 kr. til tiltalte.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Statskassen og tiltalte betalte hver halvdelen af sagens omkostninger.

3 Handelssager

3.1 Handelssager vedrørende heste

2004-20-03-00028

Skrivelse af 27. november 2003 fra advokaterne i sagen

A købte af B den 8. februar 2003 en hest, som blev leveret den 11. februar 2003. Den 24. februar 2003 blev hesten dyrlægeundersøgt, hvor der foruden blødning i højre bagknæ også blev fundet en eksostose omkring kronleddet. Hesten blev senere aflivet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det bedes oplyst, om en syns- og skønsmand med fornøden sikkerhed kan fastslå, at hesten led af begyndende ringfod, inden den blev aflivet, når man alene har et nedfrosset ben fra hesten at undersøge?

Spørgsmålet bedes besvaret i lyset af, at benet, hvorpå den omhandlende ringfod menes at forekomme, ligger nedfrosset og har ligget nedfrosset siden februar 2003.

Svar ad 1:

Ringfod defineres som knoglenydannelse intraartikulært (lednært) eller periartikulært (omkring leddet) udgående enten fra P1 og P2 (høj ringfod) eller P2 og P3 (lav ringfod).

Det vil normalt ikke være forbundet med vanskeligheder at identificere tilstanden på et nedfrosset ben (dybfrosset umiddelbart efter aflivningen).

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 3 besvares bekræftende, bedes det oplyst om det er muligt for syns- og skønsmanden at foretage en tilbagedatering af lidelsen til handelstidspunktet den 8/2 2003, når undersøgelsen foretages på et nedfrosset ben?

Svar ad 2:

Det vil for en syns- og skønsmand være muligt at foretage en tilbagedatering af forandringerne. For at fastslå, om disse har været til stede på handelstidspunktet er det nødvendigt at kende tidspunktet for dyrets aflivning. Til brug for syns- og skønsmanden bør endvidere vedlægges røntgenbilleder optaget af Hestepraksis H1 24. februar 2003.

Spørgsmål 3:

Det bedes oplyst, om det medfører øget usikkerhed omkring undersøgelsesresultatet, når hesten er aflivet, og der kun kan foretages en undersøgelse af et nedfrosset ben?

Svar ad 3:

Da forandringerne, som skal registreres, er makroskopiske (større) osseøse (knogler), vil det, at benet har været nedfrosset (dybfrosset umiddelbart efter dyrets aflivning) normalt ikke give anledning til problemer med hensyn til den diagnostik, der er nødvendig for at stille diagnosen ringfod.

Dette skyldes, at de undersøgelsesmetoder, der skal bringes i anvendelse for at kunne identificere tilstedeværelsen af en ringfod, ikke er særlige følsomme for de skader, ufuldstændig konservering kan bidrage til. Det Veterinære Sundhedsråd vil foreslå, at der foretages en regulær røntgenundersøgelse i to plan af det omhandlede ben, eventuelt kombineret med en computer tomografisk røntgenundersøgelse (CT-skanning).

Afgørelse:

Sagen blev hævet af sagsøgeren inden domsforhandlingen.

2004-20-03-00029

Skrivelse af 13. januar 2004 fra advokaterne i sagen

En hest handles 2. april 2003. Hesten blev transporteret fra Jylland til Sjælland i en transport sammen med andre heste den 3. april 2003 og ankom til køber hen under aften. Ejeren oplyste i skrivelse af 30. april til sælger, at hun allerede hørte hesten hoste første gang om aftenen ved ankomst. Hesten blev første gang behandlet den 7. april, hvor hesten fik feber og havde bilateralt næseflåd. Hesten blev behandlet med antibiotika samt bronkiedilaterende midler med nogen effekt, men fik hurtigt tilbagefald og blev behandlet igen med antibiotika samt bronkodilaterende midler. Efter behandlingen fik hesten Voren, idet den hostede og havde slim i lungerne. Den 3. maj 2003 blev hesten indlagt med bilateral næseflåd, hævede lymfeknuder (Inn. Mandibularis), spontan fugtig hoste, temperatur 38,6, respirationsfrekvens 32/min. Ved endoskopi fandtes rigelige mængder purulent næseflåd i luftposer, svælg og luftrøret. Der blev udtaget prøver til mikrobiologisk undersøgelse, der alle viste renforekomst af *Streptococcus zooepidemicus*. Primo juni blev hesten sendt hjem med reserveret prognose, og den 7. august blev hesten indstillet til aflivning i henhold til værn om dyr, idet hestens tilstand blev væsentlig forværret. Køber sagsøgte sælger.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Var hesten syg eller særligt disponeret for sygdom på handelstidspunktet den 2. april 2003?

Svar ad 1:

Det fremgår, at hesten pådrog sig en akut febril luftvejsinfektion med symptomdebut den 7. april 2003. Infektionen progredierede fra de øvre luftveje herunder luftposerne til de nedre luftveje og førte til en bronchopneumoni (lungebetændelse). Der påvistes ved mikrobiologisk undersøgelse en bakteriel årsag i form af bakterien *Streptococcus zooepidemicus*. Denne bakterie er en velkendt årsag til luftvejsinfektioner hos føl, unge heste og hos heste med kompromitteret immunsystem som følge af f.eks. transport, miljøskifte etc. *Streptococcus zooepidemicus* kan findes i de øvre luftveje som en del af den normale bakterieflora hos raske heste. Da bakterien ikke kan invadere en intakte slimhinder, skal der være udløsende faktorer tilstede, før en infektion med klinisk sygdom til følge kan finde sted.

Inkubationstiden for patogene streptococcer såvel humant som veterinært regnes for at være kort, fra 2 dage til max. 12 dage.

Lægges disse forhold til grund, finder Rådet, at hesten ligeså vel kan være blevet inficeret og blevet klinisk syg efter handelstidspunktet, som følge af f.eks. transport og/eller miljøskifte.

Ud fra de foreliggende sagsakter, finder Rådet intet, som peger på, at hesten har været særlig disponeret for sygdom på handelstidspunktet.

Spørgsmål 2:

Var hesten med overvejende sandsynlighed smittet med en sygdom på handelstidspunktet?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Med hvilken sygdom?

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Har Rådet yderligere udtalelser eller bemærkninger til sagen?

Svar ad 4:

Rådet skal anføre, at kronisk obstruktiv lungelidelse/astmatisk bronkitis eller tilbagevendende luftvejssyndrom kan ses debutere og/eller optræde som komplikation til alvorlige luftvejsinfektioner af såvel bakteriel som viral karakter.

Afgørelse:

Sagen blev hævet af køberen.

Der blev lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2004-20-03-00030

Skrivelse af 20. januar 2004 fra retten i Aabenraa

En pony blev handlet og godkendt af købers dyrlæge uden at hesten blev røntgenfotograferet. Hesten blev efter ejerskiftet halt, og det blev konstateret, at hesten led af spat, og lidelsen blev røntgenologisk tilbagedateret til før handlens indgåelse. Kort før retssagen blev hesten forfangen og aflivet i henhold til værn om dyr.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvad er årsagen til hestens akutte forfangenhed?

Svar ad 1:

Rådet kan ikke med nogen grad af sandsynlighed besvare spørgsmål på det foreliggende grundlag.

Spørgsmål 2:

Dersom årsagen ikke kan angives entydigt, bedes i stedet oplyst, hvilke årsager der kan være til den akutte forfangenhed, samt sandsynlighedsgraden for den enkelte årsags forbindelse til den akutte forfangenhed?

Svar ad 2:

Rådet skal henvisse til eksisterende faglitteratur om forfangenhed hos hest. Se endvidere svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Kunne hestens akutte forfangenhed være undgået?

Svaret bedes begrundet. Og ved et bekræftende svar bedes tillige oplyst, hvorledes den akutte forfangenhed kunne være undgået.

Svar ad 3:

Rådet kan ikke med nogen grad af sandsynlighed besvare spørgsmål på det foreliggende grundlag.

Afgørelse:

Sagsøgte sælger blev frifundet.

Sagsøger skulle betale 15.000 kr. i sagsomkostninger til sagsøgte.

2004-20-03-00033

Skrivelse af 25. marts 2004 fra advokaterne i sagen

A købte 14. december 2002 en hest af B. I forbindelse med handlens indgåelse blev der af dyrlæge D1 foretaget sædvanlig handelsundersøgelse.

Kort tid efter handlens indgåelse blev der af A konstateret at hesten havde problemer med stivhed i halsen. Hesten blev herefter undersøgt af to dyrlæger D2 og D3 der konstaterede at hesten led af slingerhed, cervikal vertebral malformation og cervikal vertebral instabilitet.

Køber A ønskede herefter at hæve handlen, hvilket sælger B ikke ville på de givne konditioner.

Herefter blev der udarbejdet syns- og skønstema hvorefter hesten blev undersøgt af den udpegede synsmand dyrlæge D4. Ved sin undersøgelse beskrevet i attest dateret 22. december 2003 konfirmerer synsmanden, dyrlæge D4, at hesten lider af slingerhed undertiden også kaldet wobbler.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse om cervikal vertebral malformation i almindelighed optræder helt akut, således at en dyrlæge ved klinisk undersøgelse godt kan undlade at opdage den pågældende sygdom?

Svar ad 1:

Symptomerne på wobbler, cervikal vertebral malformation og cervikal vertebral stenose debuterer ofte akut. Før hesten viser symptomer vil det ikke være muligt ved en normal handels/forsikringsundersøgelse for en dyrlæge at diagnosticere tilstanden.

Spørgsmål 2:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes gennemgå bilag 1, redegørelse for handelsundersøgelsen af hesten, og meddele, om dyrlægen ved den pågældende handelsundersøgelse har gjort noget dyrlægefagligt ukorrekt, eller om undersøgelsen synes at være i overensstemmelse med det, der er gældende for dyrlæger ved handelsundersøgelser af heste?

Svar ad 2:

Det Veterinære Sundhedsråd finder ved gennemgang af bilag 1 ikke at den pågældende dyrlæge ved handelsundersøgelsen har gjort noget dyrlægefagligt ukorrekt, men at undersøgelsen synes at være i overensstemmelse med det, der er gældende for dyrlæger ved handelsundersøgelser af heste.

Spørgsmål 3:

Giver den af syn- og skønsmand dyrlæge D4 udarbejdede skønserklæring anledning til at ændre Det Veterinære Sundhedsråd vurdering af D1's undersøgelse af hesten?

Svar ad 3:

Nej, jf. svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Sagen blev afsluttet med forlig.

2004-20-03-00034

Skrivelse af 16. juni 2004 fra retten i Rønne

Efter at have studeret en annonce på Internettet og set en video af hesten under rytter, bestemte A sig for at købe en hest af B. Hesten blev herefter afhentet af hestetransport og transporteret fra Jylland til Bornholm, hvortil den ankom den 2. juni tidlig om morgenen. Dyrlæge blev tilkaldt samme dag kl. 18 på grund af akut opstået sygdom, hvor hesten havde feber og anstrengt respiration. Hesten blev behandlet og behandlingen blev gentaget dagen efter, hvor den var i tydelig bedring. Den 14. juni fik hesten tilbagefald og blev behandlet; og igen den 23. juni havde hesten det dårligt med feber og smerteytringer. Hesten blev nu behandlet intensivt, og der blev udført blod og gødningsundersøgelser, der viste, at hesten har let anæmi (blodmangel), og der fandtes mange strongylide æg i afføringen. Derefter blev iværksat ormekur, og ved en kontrol 14 dage senere var der ingen tegn på æg.

Det lykkedes dog ikke at helbrede hesten, hvorfor den blev aflivet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det bedes oplyst om hesten ved hestetransportørens afhentning af hesten må antages at have været rask og symptomfri?

Svar ad 1:

Vurderet ud fra videoklip af hesten, vil Det Veterinære Sundhedsråd antage, at hesten har været symptomfri ved hestetransportørens afhentning af hesten. Hvorvidt hesten har været fuldstændigt rask forud for transporten, kan Rådet ikke afgøre på det foreliggende grundlag.

Spørgsmål 2:

Er det sandsynligt/kan det konstateres, at hesten ved afhentning hos sagsøgte den 1. juni 2003 havde to diagnoser, lungebetændelse og blodorm?

Svar af 2:

Nej.

Rådet finder i øvrigt anledning til at bemærke, at det ikke af sagsakterne fremgår, at hesten led af eller havde blodorm (*strongylus vulgaris*). En gødningsundersøgelse har vist forekomst af strongylide æg, men der foreligger ikke en artsspecifikation.

Spørgsmål 3:

Hvis det kan konstateres, at hesten havde en eller to af disse diagnoser bedes det oplyst, hvornår disse lidelser/denne lidelse er opstået: Er den opstået før eller efter hesten den 1. juni 2003 blev afhentet?

Svar ad 3:

Det fremgår af dyrlægeerklæring, bilag 2, fra Dyreklinik DK1, at hesten cirka tolv timer efter ankomst til Bornholm den 2. juni havde anstrengt respiration og feber. På den baggrund vurderer Rådet, at lidelsen er opstået efter at hesten den 1. juni 2003 blev afhentet.

Spørgsmål 4:

Det bedes oplyst, om det er sandsynligt, at en eller to af disse lidelser var årsag til, at hesten blev så syg, at den måtte aflives?

Svar ad 4:

Det fremgår af dyrlægeerklæring, bilag 2, fra Dyreklinik DK1, at hesten fik tilbagefald den 14. juni og igen den 23. juni 2003, og at symptombilledet forandredes, idet der ikke længere var bilyd på lungerne. Men hesten virkede mere træt, med smerter, ledhævelse, sår, smerter fra ovarierne (æggestokkene) og forstoppelse. På denne baggrund finder Rådet det ikke dokumenteret med nogen grad af sandsynlighed, at hestens respirationsproblemer er årsag til, at hesten senere blev så syg, at den måtte aflives.

Spørgsmål 5:

Hvis det lægges til grund/hvis det er sandsynligt, at hesten allerede ved afhentning den 1. juni 2003 havde en eller to af de førnævnte lidelser, bedes det oplyst, om man ved normal omgang med hesten/normal pasning af hesten, kunne have konstateret, at den led af en eller begge af de førnævnte lidelser?

Svar ad 5:

Se svar ad spørgsmål 2 og 3 vedrørende blodorm. Rådet finder, at man ved normal omgang/normal pasning af hesten ville have observeret lungeproblemer som beskrevet i dyrlægeerklæring, bilag 2, fra Dyreklinik DK1.

Spørgsmål 6:

Kan de i sagens bilag 2 af den 2. juni 2003 beskrevne symptomer opstå som følge af en anstrengende transport (det bedes oplyst, hvad der forstås ved anstrengende transport, herunder om den skriftlige redegørelse, der foreligger fra hestetransportøren, kan karakteriseres som en anstrengende transport)?

Svar ad 6:

Ja, Rådet finder at de i sagens bilag 2 omtalte respirationsproblemer kan opstå som følge af den anstrengende transport.

Rådet er opmærksom på, at en transport, der i øvrigt gennemføres i henhold til gældende regler, alligevel for dyret kan virke anstrengende (stressende) og derigennem være medvirkende til udvikling af symptomer. Hvorvidt en transport opleves som stressende, varierer betydeligt mellem individer, og beror ikke alene på fysiske forhold som temperatur, luftfugtighed, luftskifte, ventilation, dyretæthed, transporttid og lignende, men også i stor udstrækning på i hvor høj grad dyret er tilvænnet transport. Således er mange heste i dag tilvænnet et liv med hyppige og længere transporter.

Den redegørelse der foreligger fra hestetransportøren, bilag 3, tyder ikke på, at transporten har været særligt anstrengende.

Spørgsmål 7:

Kan Det Veterinære Sundhedsråd sammenkæde hestens tilstand ved levering den 1. juni 2003 med tilstanden i forbindelse med hestens aflivning og de af dyrlæge D1's stillede diagnoser?

Svar ad 7:

Nej. Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke med nogen grad af sandsynlighed sammenkæde hestens tilstand ved leveringen den 1. juni 2003 med tilstande i forbindelse med hestens aflivning.

Supplerende skrivelse af 4. januar 2005 fra retten i Rønne

Rådet fik supplerende spørgsmål vedrørende betydningen af ormeæg som belastende faktor i forbindelse med hestens sygdom i sagen.

Rådet udtalte:

Tillægsspørgsmål 1:

25 dage efter hestens ankomst blev der konstateret en udskillelse Strongylider, 7900 EPG. Det bedes oplyst, om hesten ved hestetransportørens afhentning af hesten må antages at have haft Strongylider?

Svar ad tillægsspørgsmål 1:

Ja, det kan med meget stor sikkerhed fastslås, at hesten havde strongylider, da den blev afhentet af hestetransportøren. Det Veterinære Sundhedsråd finder dog anledning til at gøre opmærksom på, at "alle" heste har Strongylider og at man ved æg undersøgelser normalt kan forvente at finde mellem 1 til 3000 æg per gram fæces (EPG).

Fund af 7900 EPG, som der i det konkrete tilfælde blev fundet på hesten, er et meget stort tal, dog ikke usædvanligt, specielt ikke for årstiden.

Tillægsspørgsmål 2:

Hvis hesten ved afhentning havde Strongylider, bedes der oplyst, om det er sandsynligt, om denne lidelse kan være årsag til eller medvirkende årsag til, at hesten blev så syg, at den måtte aflives?

Svar ad tillægsspørgsmål 2:

Det Veterinære Sundhedsråd finder det ikke sandsynligt at tilstedeværelsen af Strongylider har været årsag til, at hesten blev så syg, at den måtte aflives.

Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke med nogen grad af sandsynlighed udtale sig om hvorvidt tilstedeværelsen af Strongylider ved afhentningen kan have været medvirkende årsag til at hesten blev så syg at den måtte aflives: En obduktion af hestens mavetarmkanal inklusive krøs ville kunne kvalificerer hvorvidt og eventuelt i hvilken grad Strongylider kan have været medvirkende.

Afgørelse:

Sagen blev hævet af sagsøger.

2004-20-03-00035

Skrivelse af 9. juni 2004 fra retten i Silkeborg

A ønskede at købe en dressur pony til sin datter. Han rejste med berider/hestehandler B til Holland for at se på flere egnede emner, herunder sagens genstand, ponyen. A fik forevist en video af denne pony, der forekom som et oplagt emne. Tilbage i Danmark meddelte A til B, at man var interesseret i at købe ponyen forudsat at den kunne godkendes uden anmærkninger (klinisk og røntgenologisk), og at sagsøgers datter kunne magte ponyen.

Ultimo september 2002 blev A kontaktet af B, der oplyste, at ponyen netop havde undergået en klinisk undersøgelse i Holland, og at den havde gennemgået "bøjeprøven" uden anmærkninger, men at der tilsyneladende havde været lette røntgenforandringer at se på røntgenbillederne. Undersøgelserne var blevet gennemført af en hollandsk dyrlæge. Berider/ hestehandler B foreslog A at lade en dansk dyrlæge se på billederne for at få en "second opinion". Dette indvilligede A i, da man fortsat var interesseret i ponyen. Billederne blev herefter sendt til Danmark, hvor dyrlæge D1, som var i familie med berider/hestehandler B, vurderede, at de fund der blev observeret på røntgenbillederne var af en sådan karakter, at ponyen kunne godkendes uden forbehold, hvis den fandtes klinisk ren. På denne baggrund tog A til Holland for at prøve ponyen og betinge, at en eventuel handel kun kunne gennemføres, hvis ponyen kunne handelsgodkendes af en dansk dyrlæge. Handlen blev herefter indgået og ponyen leveret 11. oktober 2002. Dyrlæge D1 gennemførte herefter den 12. oktober 2002 en klinisk handelsundersøgelse, hvor han godkendte ponyen.

Ponyen skulle have været ledsaget af den rapport, som den hollandske dyrlæge havde udarbejdet i forbindelse med sine undersøgelser der. Denne fremkom ikke og A følte sig utryk ved situationen og kontaktede derfor dyrlæge D2 for at drøfte situationen med ham. Dyrlæge D2 foreslog at gennemføre en ny undersøgelse af ponyen. Herefter blev ponyen den 15. november 2002 undersøgt af dyrlæge D2, der fandt røntgenforandringer i begge forbens kodeled og ved halthedsundersøgelse fandt, at hesten var halt samt registrerede nedsat sammenbøjelighed i begge forbens koder og positiv "bøjeprøve" på begge forben.

I løbet af vinteren 2002/2003 begyndte der at opstå problemer med ponyen som på ny blev undersøgt af dyrlæge D2 henholdsvis 27. december 2002 hvor hesten var halt på højre forben og med reaktion på bøjeprøver og mønstring som tidligere. Den 15. april 2003 blev der foretaget kodeledsblokade, som var delvis positiv, idet bøjeprøve reaktionen forsvandt. Der blev iværksat behandling. Men på trods af dette var ponyen uanvendelig til rideformål. A sagsøgte dyrlæge D1.

Rådet udtalte:

Røntgenbilledvurdering:

Der foreligger 3 sæt røntgenbilleder af en hests ben mærket "XX".

1. sæt er optaget i Holland 30/9-02;
2. sæt er optaget af dyrehospital DH1 angiveligt 5/11-02 idet datomarkeringen kun findes på 2 af billederne og her meget utydeligt;
3. sæt optaget af hestepraksis H1 4/12-03, hvor kun venstre forbens tåknogler er optaget.

Beskrivelse af røntgenologiske fund:

I venstre forben er de forreste, øverste konturer af kodebenene sæde for en lettere forøgelse (2 – 3 mm) af knoglekonturerne – måske lidt mere udtalt lateralt end medialt. Forøgelsen er glat kontureret og regelmæssig struktureret uden sikker adskillelse fra det omkringliggende knoglevæv, men beliggende sub/apo-chondralt mod kodeleddet.

I første og andet sæt billeder findes ligeledes næsten tilsvarende forandringer i højre forben, men på grund af skråprojektioner med forskellig vinkling er minutios sammenligning vanskelig.

Der findes ingen forskel på de først og sidst optagne billeder (tidsforskel 30/9-02 – 4/12-03).

På grund af usikkerhed om markeringernes betydning er identifikationen af kodeledsoptagelserne lidt vanskelig, men det er antaget, at billederne som har dobbelt markering med "L" og "R" er optagelser af bagbenene. I Venstre bagben (mærket "LR") ses således uregelmæssig densivering af den ene ledbånds knude øverst, bagtil på kodebenet. Begge billeder er optaget skråt, men uregelmæssigheden ligger ikke i relation til leddet og dets betydning derfor ikke signifikant. Der ses ingen chip fraktur.

Radiologisk Diagn.: Obs. Uregelmæssig kodebenskontur begge forben.

Den kliniske betydning af disse forandringer behøver ikke at være særligt fremtrædende på undersøgelses tidspunktet. Det forhold, at der ikke er significant forskel på første og sidste optagelse efter godt et års mellemrum og samme forandringer i begge forben, men primært kliniske symptomer på venstre forben, gør at man nøje bør overveje sammenhængen mellem de kliniske fund og de radiologiske fund. De radiologiske forandringer tyder på ældre afhelede knoglenydannelse på forbenenes kodeben.

Spørgetema af 26. maj 2004 fra sagsøgers advokat

Spørgsmål 1:

Kan følgende røntgenologiske fund påvises på de billeder, som den hollandske dyrlæge optog den 30. september 2002.

Højre forbens kodeled: artrose gigtførandringer, +

Venstre forbens kodeled: artrose, ++

Venstre forbens mediale codeseneben: Distale abaksiale rand ujævn overflade

Venstre bagbens kodeled: Lille chip (knoglefragment) (plantart bag på)

Hvad betyder +'erne i denne sammenhæng? Er der i øvrigt røntgenologisk erkendelige forandringer på billederne fra 30. september 2002?

Svar ad 1:

Der iagttages små, glatkonturerede nydannelser foran på kodebenene med fuld integreret overgang til resten af knoglen. Den kliniske signifikans af disse radiologiske fund er vanskelig at vurdere alene på basis af røntgenbillederne, men det forhold, at de findes på begge forben og at ingen ændring konstateres over en 14-måneders periode tyder på, at det måske kan være en normal variationsmulighed, som har været til stede i halve år. Der ses ingen forandringer af kodesenebenene. Der ses ingen chip fraktur.

Det er vanskeligt at udtale sig om betydningen af ”+”, når man ikke kender skalaen. Forskellige systemer opererer med 5, 6 eller 10 som højeste graduering ved fuldminant radiologisk artrose. Der ud over ses ingen signifikante forandringer på billederne.

Spørgsmål 2:

Kan følgende røntgenologiske fund påvises på de billeder, som dyrlæge D2 optog den 5. november 2002:

Højre forbens kodeled: artrose gigtførandringer

Venstre forbens kodeled: artrose

Kan der på billederne, optaget denne dag, ses svage forandringer i kodeseneben (ujævn knogleoverflade)? Er der i øvrigt røntgenologisk erkendelige forandringer på billederne fra den 5. november 2002?

Svar ad 2:

Der iagttages på billederne optaget 5. november 2002 de samme fund som på billederne optaget ca. 5 uger tidligere den 30. september 2002 som beskrevet ovenfor.

Havde der været tale om en aktiv artrose, fremadskridende artrotisk proces, kunne man forvente, at der ville være sket en udvikling af disse nydannelser, hvorfor dette fund snarere antyder, at processen ikke er aktiv og dermed muligvis heller ikke betydningsfuld for den kliniske iagttagelse, haltheden.

Spørgsmål 3:

Som det fremgår ovenfor, er der henholdsvis den 30. september 2002, 5. november 2002 og 4. december 2003 taget røntgenbilleder af hestens ben.

Det Veterinære Sundhedsråd bedes venligst oplyse, om der er sket en udvikling i de røntgenologiske forandringer fra den 30. september 2002 til den 4. december 2003 og i bekræftende fald nærmere at beskrive, hvori forandringerne består?

Svar ad 3:

Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke erkende, at der er sket en udvikling i de røntgenologiske forandringer fra den 30. september 2002 til den 4. december 2003.

Spørgsmål 4:

Som det fremgår af skønserklæringen fra dyrlæge D3, er det synsmandens opfattelse, at de af ham beskrevne fund ”kan have betydning for ponyens anvendelse til konkurrence/ridehest. Men da der lejlighedsvis ses heste med lignende forandringer, der ikke har nedsat præstationsevne vil en røntgenbedømmelse alene uden klinisk undersøgelse (bøjeprøver, inspektion, palpation) af det omtalte område ikke være fuldt tilstrækkeligt til en veterinær vurdering” (der henvises til skønserklæringen, svar til spørgsmål 7 og 8.)

Er Det Veterinære Sundhedsråd enig i denne udtalelse?

Svar ad 4:

Ja.

Spørgsmål 5:

Såfremt spørgsmål 4 besvares bekræftende, bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, hvorledes inspektion af hesten i forbindelse med den kliniske handelsundersøgelse skal gennemføres?

Endvidere bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, hvorledes bøjeprobe i forbindelse med den kliniske undersøgelse af denne hest bør gennemføres, herunder på hvilket underlag bøjeproven (blødt, hårdt, indenfor/udenfor hovslaget med videre) bør foretages?

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om der er en standard for, hvornår en bøjeprobe er positiv henholdsvis negativ, og i bekræftende fald beskrive denne standard nærmere?

Det Veterinære Sundhedsråd bedes endvidere oplyse, om palpation eller andre kliniske tiltag skønnes hensigtsmæssige, når henses til de røntgenologiske erkendelige forandringer på denne hest, herunder den påtænkte anmeldelse som konkurrencehest og i bekræftende fald beskrive disse?

Svar ad 5:

Det Veterinære Sundhedsråd vil henvise generelle spørgsmål om klinisk undersøgelse herunder halthedsundersøgelse til relevant lærebogslitteratur. Samtidig skal Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, at en klinisk halthedsundersøgelse ikke er en eksakt procedure, selvom en række momenter, f.eks. inspektion, palpation, bøjeprobe, mønstring og longering normalt bør indgå.

Ved vurderingen af fund f.eks. på røntgenoptagelser, ved fund ved den kliniske inspektion og palpations fund kan der gøres objektive iagttagelser. Det vil sige, at det er muligt at beskrive konkrete forhold; f.eks. knoglenydannelse, afvigende benstilling, væskeansamlinger i seneskederne og led osv.

Hvorimod når det kommer til vurderingen af hesten i arbejde herunder under belastning f.eks. ved gennemførelse af bøjeprobe, er gennemførelsen og tolkningen af resultaterne i betydelig grad afhængig af den enkelte dyrlæges personlige erfaring. Dette gælder således også forhold som f.eks. med hvilken kraft, man foretager en bøjeprobe, herunder hvorledes man aflæser de første to tre skridt efter bøjeproven.

Det er Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse at formålet med at undersøge hesten i arbejde (mønstring, longering og gennemførelse af bøjeprover) primært har til formål at demonstrere hestens lemmer i funktion og ved simulering af belastning (bøjeprobe, kileprøve mv.) at afsløre eventuelle svagheder i led og bevægeapparat. Det er i den forbindelse selvsagt vigtigt, at underlaget, testene udføres på, skal understøtte de tests som udføres. Halthedsundersøgelser skal klassisk gennemføres på 3 forskellige underlag, ved handelsundersøgelse finder Det Veterinære Sundhedsråd det tilstrækkeligt, at underlaget er plant og fast.

Spørgsmål 6:

Kan det have indflydelse på resultatet af den kliniske del af en handelsundersøgelse, såfremt hesten er redet varm og har været redet en times tid på det tidspunkt, hvor undersøgelse indledes?

Svar ad 6:

Ja, det må antages, at man i de indledende stadier til udvikling af f.eks. ledslidgigt er i stand til ved opvarmning at udviske symptomerne på ledslidgigt.

Spørgsmål 7:

Så vidt det er muligt, bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, om det skønnes sandsynligt, at hesten den 12. oktober 2002 kunne gennemføre en bøjeprøve uden anmærkninger, når henses til, at hesten ikke kunne gennemføre en bøjeprøve 30. september 2002, jf. sagens bilag 6 og ej heller kunne gennemføre en bøjeprøve uden anmærkninger den 5. november 2002, jf. sagen bilag 10, når henses til de røntgenologiske fund?

Svar ad 7:

Det Veterinære Sundhedsråd skønner, at det, alt andet lige, er lidet sandsynligt, at hesten den 12. oktober 2002 kunne gennemføre en bøjeprøve uden anmærkninger henset til, at hesten ikke kunne gennemføre en bøjeprøve den 30. september 2002 og ej heller den 5. november 2002.

Spørgsmål 8:

I det omfang Det Veterinære Sundhedsråd har gjort brug af ekstern bistand i forbindelse med ovenstående spørgsmåls besvarelse, bedes Det Veterinære Sundhedsråd venligst oplyse, hvem Det Veterinære Sundhedsråd har konsulteret.

Svar ad 8:

Det Veterinære Sundhedsråd har brugt ekstern bistand i forbindelse med besvarelse af ovenstående spørgsmål.

Spørgetema af 5. april 2004 fra sagsøgtes advokat

Spørgsmål A:

I relation til besvarelse af spørgsmål 1 bedes det oplyst, om de foreliggende exostoser/enthesofytter kan være til stede uden at der foreligger bruskegeneration (gigt)?

Svar ad A:

Ja.

Spørgsmål B:

Såfremt spørgsmål A besvares bekræftende bedes det oplyst, hvorvidt det er korrekt, at mange heste har pågældende exostoser/enthesofytter uden at det får betydning for anvendelsen?

Svar ad B:

Det Veterinære Sundhedsråd er bekendt med, at man kan registrere de pågældende exostoser/enthesofytter uden at disse kommer klinisk til udtryk hos heste. Det Veterinære Sundhedsråd ved ikke med sikkerhed, om det forholder sig således også hos ponyer.

Spørgsmål C:

I relation til besvarelsen af spørgsmål 5 bedes det oplyst, om der foreligger en fast norm for på hvilket underlag en bøjeprøve skal gennemføres, eller om dette henhører under den enkelte dyrlæges individuelle skøn ved den konkrete undersøgelse?

Svar ad C:

Der foreligger efter Rådets opfattelse ingen fast norm for på hvilket underlag en bøjeprøve skal gennemføres. Valg af underlag er et af de ikke eksakte områder, som henhører under den enkelte dyrlæges individuelle skøn baseret på pågældendes erfaring. Der henvises i øvrigt til svar ad spørgsmål 5.

Spørgsmål D:

I relation til besvarelsen af spørgsmål 7 bedes det oplyst, om det kan udelukkes, at der ikke var reaktion efter bøjeprøve ved undersøgelsen den 12. oktober 2002, når hesten henset til graden af reaktion ved undersøgelserne den 30. september 2002, den 5. november 2002 og den 27. december 2002, jf. herved beskrivelserne i de som bilag 6 og bilag 8 fremlagte dyrlægeerklæringer?

Svar ad D:

Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke udelukke, at der ikke var reaktion efter bøjeprøve den 12. oktober 2002. Dette skyldes ikke udelukkende henset til graden af reaktion ved undersøgelserne den 30. september 2002, den 5. november 2002 og den 27. december 2002, men også at Rådet ikke er vidende om hvilke hændelser, der er gået forud for undersøgelsen den 12. oktober 2002. Rådet tænker specifikt på om hesten er hvilet i tiden før undersøgelsen den 12. oktober 2002 og/eller om hesten eventuelt umiddelbart inden undersøgelsen er motioneret.

Spørgsmål E:

Efter en samlet vurdering bedes det oplyst, om det kan lægges til grund, at der blev begået en faglig fejl ved godkendelsen af hesten efter den kliniske undersøgelse den 12. oktober 2002, forudsat at følgende kan lægges til grund:

- at hesten var haltfri i skridt og trav,
- at der ikke var inspektoriske fund (ingen galde, hævelser eller lignende),
- at der ikke var palpatoriske fund (ingen varme, galde eller lignende),
- at der ikke var nogen smerteytringer under udførelsen af bøjeprøven, og
- at der ikke var reaktion efter bøjeprøven, der blev udført på et fast og plant underlag (et sammenpresset hovslag).

Svar ad E:

Det Veterinære Sundhedsråd er af den opfattelse, at der er begået en faglig fejl ved den kliniske undersøgelse den 12. oktober 2002. Idet Rådet lægger til grund, at dyrlægen ved den kliniske undersøgelse den 12. oktober 2002 var vidende om, at den pågældende pony havde radiologiske forandringer og at klienterne havde særlige forventninger til hestens fremtidige anvendelse, hvorfor dyrlægen burde være særlig opmærksom på ponyens bevægeapparat. Ved at udelade at lade ponyen longere finder Det Veterinære Sundhedsråd ikke, at dyrlægen har udvist den fornødne omhu ved undersøgelsen den 12. oktober 2002.

Ved skrivelse af 6. maj 2005 blev der fremsendt supplerende spørgetema

Rådet udtalte:

Spørgsmål F:

I relation til besvarelse af spørgsmål E bedes Det Veterinære Sundhedsråd venligst oplyse, om det ud fra de oplyste omstændigheder er sandsynligt, at gennemførelse af longering ville have vist en synlig halthed hidrørende fra kodeleddet, forudsat at det lægges til grund, at der efter den forudgående bøjeprobe af begge forbens kodeled ikke var nogen reaktion?

Svar ad spørgsmål F:

Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke med nogen grad af sandsynlighed udtale sig om hvorvidt gennemførelse af longeringen ville have vist en synlig halthed hidrørende fra kodeleddet; men Det Veterinære Sundhedsråd skal gøre opmærksom på at hesten ved longering både den 30. september 2002 (Bilag 6) og den 5. november 2002 (Bilag A) blev fundet at være halt i højre volte. Det Veterinære Sundhedsråd skal endvidere henvise til svar ad 5 sidste afsnit i Rådets skrivelse af 10. januar 2005.

Spørgsmål 9:

I relation til besvarelsen af spørgsmål E bedes Det Veterinære Sundhedsråd venligst oplyse, om det ud fra de oplyste omstændigheder kan afvises, at gennemførelse af longering ville have påvist, at hesten havde problemer med sit bevægeapparat, herunder f. eks. kodeleddene.

Det Veterinære Sundhedsråd bedes ved besvarelsen af spørgsmål 9 lægge til grund

- A. At hesten var redet varm, det vil sige en times tid op til undersøgelsen.
- B. At der var gennemført en omhyggelig bøjeprobe på plant og fast underlag, alternativt
- C. At der blev gennemført en bøjeprobe på blødt underlag indenfor hovslaget.

Svar ad spørgsmål 9:

Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke afvise at gennemførelsen af longeringen ville kunne have påvist, at hesten havde problemer med sit bevægeapparat, herunder for eksempel kodeleddene.

Afgørelse:

Sagen endte med et forlig mellem parterne, således at sagsøgte accepterede at have handlet ansvars-pådragende, og tilpligtedes at betale sagsøger 220.000 kr., som forrentes med sædvanlig procesrente.

Sagsøgte betalte sagens omkostninger til sagsøgeren.

2004-20-03-00039

Skrivelse af 11. august 2004 fra retten i Gentofte

Sagen handlede om, hvorvidt dyrlæge D1 havde begået en ansvarspådragende fejl i forbindelse med en handelsundersøgelse som blev fortaget den 8. oktober 2001 i forbindelse med en hestehandel.

I sommeren 2002 styrtede hesten 2 gange, og efter en længere pause påbegyndtes genoptræning .

I de efterfølgende 4-6 måneder var der ingen fremgang at spore hos hesten, tværtimod virkede den apatisk, træt og modløs, og i løbet af vinteren 2002/2003 blev hesten flyttet ud til en gård, hvor den de efterfølgende måneder blev brugt til skovtursridning.

I februar 2003 under et stævne virkede hesten igen syg, træt og utilpas, hvorfor der blev tilkaldt dyrlæge. Man fandt på daværende tidspunkt aldrig ud af, hvad hesten fejlede, og kategoriserede det som virus.

I foråret/sommeren 2003 gik hesten i ca. 10 stævner.

Primo 2004 viste hesten igen sygdomstegn, og hesten var halt.

Med henblik på at få årsagen til hestens problemer nærmere belyst gennemgik dyrlæge D2 i marts 2004 hesten og tog fornyede røntgen billeder.

På baggrund af de røntgenfund gjort af dyrlæge D2 marts 2004 samt dyrlæge D2's vurdering af de røntgenbilleder der i øvrigt forelå på hesten; nemlig røntgen billeder optaget i Tyskland den 1. september 2001 samt de af dyrlæge D1 den 8. oktober 2001 foretagne røntgenoptagelser i forbindelse med handelsundersøgelsen, besluttede ejeren af hesten at stævne dyrlæge D1 for at have begået en ansvarspådragende fejl i forbindelse med handelsundersøgelsen.

Rådet udtalte:

Røntgenbilledvurdering

Der foreligger 16 røntgenbilleder af hestens ben optaget 8. okt. 2001 af hesteklinikken HK1.

Beskrivelse af røntgenologiske fund:

I begge haseled ses en lettere affladning af den laterale thalus-condyl (2 x 10 mm). Der iagttages ingen bløddelshævelse i området.

I begge forbens kronben ses den øverste (proximale) kant sæde for mindre uregelmæssig kontur, som kun er visualiseret i sideoptagelsen i en udstrækning af ca. 5 mm. Der iagttages ingen bløddelshævelse i området. Desuden ses en glatkontureret knoglenydannelse bag på kodebenet VF.

I venstre bagbens kodeled ses i lateral planet mellem kodesenebenene og kodebenet et fritliggende knoglestykke ca. 3 x 5 mm.

Radiologisk diagnose:

Obs Uregelmæssig kronbenskontur begge forben.

Kodeledsmus VB

Obs status efter OCD i begge haseled

Afhelet Leist VF

Spørgetema af 11. august 2004 fra sagsøgers advokat

Spørgsmål 1:

Indeholder de 14 røntgenbilleder de 14 projektioner som udgør en "standard røntgenundersøgelse" i forbindelse med handel med heste i Danmark?

Svar ad spørgsmål 1:

Der findes ingen standardiseret serie af billeder til handelsrøntgenundersøgelse, men disse billeder repræsenterer de væsentligste optagelser.

Spørgsmål 2:

Er samtlige røntgenbilleder af diagnostisk kvalitet, og i benægtende fald bedes Sundhedsrådet oplyse, hvilke der falder udenfor og hvorfor?

Svar ad spørgsmål 2:

Ja – nogle dog udelukkende under anvendelse af spotlight.

Spørgsmål 3:

Kan det konstateres, at der på billede af venstre forben, tå, lateromedial er en knoglenydannelse (enthesiophyt) i et ligament på bagsiden af kronbenet (palmart kronben)?

Svar ad spørgsmål 3:

Ja – men konturerne er glatte og strukturen regelmæssig, hvorfor den kliniske betydning næppe er aktuel på undersøgelsestidspunktet.

Spørgsmål 4:

Kan det på samme billede konstateres, at der er uregelmæssige knoglenydannelse (exostose) foran på kronbenet (dorsalt kronben)?

Svar ad spørgsmål 4:

Kronbenets øverste kant er lidt uregelmæssig.

Spørgsmål 5:

Såfremt spørgsmål 3 og 4 besvares bekræftende, bedes Sundhedsrådet oplyse, om de påviste forandringer falder indenfor eller udenfor normalområdet?

Svar ad spørgsmål 5:

Hvis man med normalområdet mener aktuel klinisk betydning for en 5-årig hest, så kan dette være uden for det klinisk betydningsfulde område.

Spørgsmål 6:

Er der røntgenologiske erkendelige forandringer at finde på billedet af venstre forben, tå, dorsalt?

Svar ad spørgsmål 6:

Nej.

Spørgsmål 7:

Kan det konstateres, at der på billedet af højre forben, tå, lateromedial, er knoglenydannelse (exostose) foran på forbenet (dorsalt kronben)?

Svar ad spørgsmål 7:

Kronbenets øverste kant er lidt uregelmæssig.

Spørgsmål 8:

Såfremt spørgsmål 7 besvares bekræftende, bedes Sundhedsrådet oplyse, om de påviste forandringer falder indenfor eller udenfor normalområdet?

Svar ad spørgsmål 8:

Se svar ad spørgsmål 5.

Spørgsmål 9:

Er der røntgenologisk genkendelige forandringer at finde på billedet af højre forben, tå, dorsalt?

Svar ad spørgsmål 9:

Nej.

Spørgsmål 10:

Kan det konstateres, at der på billedet af højre bagben, tå, lateral, er en basalmus?

Svar ad spørgsmål 10:

Ja.

Spørgsmål 11:

Såfremt spørgsmål 10 besvares bekræftende, bedes Sundhedsrådet nærmere beskrive hvilken type basalmus der er tale om, herunder om den skønnes at have eller kunne få klinisk betydning?

Svar ad spørgsmål 11:

Hvis hesten er i træning og den kliniske undersøgelse, forud for røntgenfotograferingen, ikke afslører unormale forhold, vil denne mus næppe under normale forhold give anledning til problemer – den har været til stede siden hesten var 1,5 – 2 år gammel.

Spørgsmål 12:

Kan det på billedet af begge bagben, has, lateral, konstateres, at der er en lille affladning i den store ledrulle (laterale kondyl)?

Svar ad spørgsmål 12:

Ja.

Spørgsmål 13:

Såfremt spørgsmål 12 besvares bekræftende, bedes Sundhedsrådet oplyse, om denne affladning falder indenfor eller udenfor normalområdet?

Svar ad spørgsmål 13:

Affladningen har været til stede siden hesten var 1,5 – 2 år. Derfor vil den pågældende uregelmæssige subchondrale opklaring næppe give hesten problemer, med mindre den ved klinisk undersøgelse viser galle eller andet klinisk manifest symptom fra leddet.

Spørgsmål 14:

Tyder et eller flere af ovennævnte fund på, at hesten lider af eller vil kunne udvikle en sygdom, når henses til hestens påtænkte anvendelse som springhest?

Svar ad spørgsmål 14:

Hvis den kliniske undersøgelse med lokalbedøvelse viser, at pågældende område er det anatomiske område, hvor ømheden har sæde, bør det/de pågældende områder mistænkes og undersøges mere indgående f.eks. ved en kikkert undersøgelse.

Rådet kan ikke med nogen grad af sikkerhed udtale sig om hvorvidt hesten i fremtiden ville kunne udvikle en lidelse som vil medføre signifikante kliniske symptomer

Spørgetema af 2. september 2004 fra sagsøgtes advokat

Spørgsmål A:

Kan det tænkes, at hesten (som i sommeren 2002 to gange styrtede og herefter fik en længere pause) har påført sig en skade på dele af hesten som omtales i spørgsmålene fra sagsøgeren, og som kan have øvet indflydelse på eventuelle fejl som ikke ville have betydning for hestens anvendelse som springhest ved leveringen og som Det Veterinære Sundhedsråd påpeger var tilstede ved handelsundersøgelsen?

Svar ad A:

Ja - dette kan ikke udelukkes, hvis lokalbedøvelse viser, at lidelsen har sæde i et eller flere af de pågældende steder. Jævnfør svar ad spørgsmål 14.

Spørgsmål B:

Såfremt Det Veterinære Sundhedsråd finder fejl eller abnormaliteter på røntgenbilleder spørges der om de falder indenfor normal anatomisk variation?

Svar ad B:

Ja, hvis man med normal variation mener uden sikker klinisk betydning.

Spørgsmål C:

Hvis Det Veterinære Sundhedsråd finder, at påviste forandringer falder udenfor normal anatomisk variation spørges der, om fejlen kan have indflydelse på hestens egnethed som springhest?

Svar ad C:

Hvis hesten er i god træning til det arbejde den skal udføre og godkendes til, når den undersøges, og den ikke viser symptomer, har de næppe betydning

Spørgsmål D:

Udgør røntgenbilleder og den kliniske undersøgelse en helhed, på hvilke grundlag dyrlægen kan udtale sig om hesten kan godkendes til salg?

Svar ad D:

Ja, sammenholdt med den kliniske træningstilstand, som hesten befinder sig i på undersøgelsestidspunktet

Spørgsmål E:

I nærværende sag spørges der om, hvilken af de ovennævnte undersøgelser der bør tillægges mest vægt?

Svar ad E:

Kendskab til/eller dokumentation for træningstilstanden og den kliniske undersøgelse.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens færdiggørelse.

2004-20-03-00041

Skrivelse af 19. november 2004 fra advokaterne i sagen

Den 5. oktober 2003 købte A en hest, der senere blev halt. Dyrlæge D1 blev tilkaldt og den 17. november 2003 konstateres halthed på venstre forben samt et stort overben udvendigt, lidt bag på venstre forbens pibe. Overbenet var ikke ømt eller varmt. Den 24. november 2003 blev hesten røntgenfotograferet af Dyrlæge D2 som fandt betydelig knoglenydannelse i forbindelse med den midterste del af udvendig griffelben på venstre forben, sandsynligvis som følge af et tidligere brud. Dyrlæge D2 vurderede, at forandringerne kunne tilbagedateres mere end 2 måneder.

Til brug for Rådets behandling af sagen forelå der endvidere en enkelt side af en dyrlægeerklæring dateret den 18. december 2003, hvor Dyrlæge D3 udtalte, at hesten bortset fra et sår på venstre bagben aldrig havde været syg. Endvidere forelå der et eneste røntgenbillede optaget af dyrlæge D2.

Det Veterinære Sundhedsråd gjorde det medsendte røntgenbillede til genstand for en ekstern ekspertvurdering.

Det Veterinære Sundhedsråd fandt anledning til at henlede rettens opmærksomhed på det forhold, at Rådet fandt det lidet tilfredsstillende at skulle basere sin udtalelse på en delmængde af de i sagen forekomne veterinær-faglige oplysninger.

Det Veterinære Sundhedsråd kunne direkte af sagsakterne observere, at der i det medsendte materiale var foretaget udstregninger, at der kun var fremsendt første side af en attest og at kun et røntgenbillede var fremsendt.

Det Veterinære Sundhedsråd forbeholdt sig derfor ret til at revurdere sagen, hvis der fremkom oplysninger der kunne berettiggte dette.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvor langt kan man med overvejende sandsynlighed tilbagedatere den i undersøgelsen nævnte griffelbensskade?

Svar ad 1:

Griffelbensskader persisterer efter afheling, og da der ikke er væsentlig bløddelshævelse, er denne skade af ældre dato og p.t. inaktiv.

Spørgsmål 2:

Kan skaden konstateret på røntgenbillede 3, tidsfastsættes?

Svar ad 2:

Når knogleforandringerne kan ses på røntgenbillederne er de mindst 2 uger gamle. Derefter afhænger det af strukturerne og konturerne hvor længe lidelsen har været til stede. De afglattede konturer tyder på inaktivitet og strukturerne kan følges over i det omgivende væv og denne ombygning/indbygning tager hos udvoksede heste mange måneder.

Spørgsmål 3:

Såfremt spørgsmål 2 besvares bekræftende bedes oplyst, hvor gammel skaden er?

Svar ad 3:

Dette tilfælde anses at have været til stede mere end 4-6 måneder.

Spørgsmål 4:

Kan det udelukkes, at skaden er under 8 uger gammel fra røntgenbilledes datering den 24. november 2003?

Svar ad 4:

Ja.

Spørgsmål 5:

Kan skaden være sket i forbindelse med spark fra andre heste?

Svar ad 5:

Ja.

Afgørelse:

Sagen blev afsluttet med forlig, hvor sagsøgte sælger tog bekræftende til genmæle.
Der blev lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

3.2 Handelssager vedrørende hunde og katte

2004-20-03-00032

Skrivelse af 24. februar 2004 fra Forbrugerstyrelsen

Ved Forbrugerklagenævnet verserede en klagesag om køb af en hund, West Highland White Terrier, født den 17. oktober 2002. Hunden blev solgt og leveret til klager den 15. december 2002. Klageren konstaterede den 18. december 2002, at hunden ingen appetit havde og virkede sløv. Den 19. december 2002 blev hunden undersøgt af dyrlæge D1, der konstaterede, at hunden virkede sløv og havde vomitus og diarré. Hunden blev behandlet mod generel gastroenteritis. Den 23. december 2002 blev der taget fæcesprøver til undersøgelse på laboratorium. Den 24. december 2002 opstod der en midlertidig forbedring, hvorefter tilstanden atter forværredes med blodig diarré i store mængder, hvorefter hunden døde. Resultatet af fæcesprøverne viste Parvovirus positiv.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

- Når henses til det korte tidsrum før hunden blev konstateret syg, er det så sandsynligt, at hunden på leveringstidspunktet led af Parvovirus?
- Hvis nej, kan det da udelukkes, at hunden allerede var smittet på leveringstidspunktet?
- Hvad er mest sandsynligt?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 1:

- Almindeligvis vil hunde, der bliver smittet med parvovirus og efterfølgende viser kliniske tegn herpå, blive syge 7-10 dage efter smitten. Inkubationstiden angives dog meget forskelligt, og der ses angivelser fra 3 og helt op til 21 dage. Sagsakterne ses ikke at indeholde oplysninger til støtte for, at hunden på leveringstidspunktet var lidende af parvovirus i betydningen viste symptomer herpå. Lægges dette til grund, vil Rådet anse det for sandsynligt, at hunden på leveringstidspunktet ikke led af parvovirus i betydningen viste symptomer herpå. Se svar ad 1 b og c.
- Det kan ikke udelukkes, at hunden allerede var smittet på leveringstidspunktet. Se svar ad 1 a.
- Det er sandsynligt, at hunden var smittet med parvovirus på leveringstidspunktet, men at den på leveringstidspunktet endnu ikke viste symptomer herpå. Rådet kan dog ikke angive graden af denne sandsynlighed.

Spørgsmål 2:

Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende, må det da antages, at sælger vidste eller burde have vidst, at hunden havde lidelsen?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne med klageformular af d. 25. juli 2003, at hunden på leveringsdagen d. 15. december 2002 øjensynligt virkede frisk og glad. Hunden mistede appetitten d. 18. december 2002. Sagsakterne indeholder således ikke oplysninger til støtte for en antagelse om, at sælger vidste eller burde have vidst, at hunden havde lidelsen. Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Andre oplysninger af betydning for sagen?
Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Forbrugerklagenævnet fastslog, at køberen kunne hæve købet, hvorfor sælger skulle tilbagebetale 5.500 kr. til køber. Sælger var ikke erstatningsansvarlig for køberens dyrlægeudgifter til behandling af hunden.

2004-20-03-00038

Skrivelse af 23. juli 2004 fra Forbrugerklagenævnet

A købte i juli 2002 en stumphalet rottweiler af B. Hunden blev i august 2003 undersøgt, hvor det blev konstateret, at hunden havde lumbosakral instabilitet (cauda equina-syndrom). Hunden blev aflivet kort tid herefter. A klagede til Forbrugerstyrelsen med krav om at få pengene helt eller delvist tilbage.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1a:

På baggrund af sagens bilag må det da anses for sandsynligt, at hunden på leveringstidspunktet led af sygdommen lumbosakral instabilitet (cauda equina-syndrom)?

Svar ad 1a:

På baggrund af sagens bilag anser Rådet det ikke for sandsynligt, at hunden led af lumbosakral instabilitet (cauda equina-syndrom) på leveringstidspunktet.

Spørgsmål 1b:

Hvis nej, kan det da udelukkes, at hunden på leveringstidspunktet led af lidelsen?

Svar ad 1b:

Rådet har ikke kendskab til undersøgelser, der dokumenterer kliniske symptomer på lumbosakral instabilitet (cauda equina-syndrom) hos hvalpe i 8 ugers alderen.

Spørgsmål 1d:

Hvad er mest sandsynligt?

Svar ad 1d:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 2:

Kan hundens opvækstforhold have betydning for lidelsens opståen eller udvikling?

Svar ad 2:

Ja, hundens opvækst kan have betydning for lidelsens opståen eller/ og udvikling. Lumbosakral instabilitet kan bl.a. skyldes hvirvelbrud (fraktur), traumatisk diskusprolaps eller forskydning af hvirvler, alle er tilstande, som indeholder et moment af traumatisering.

Spørgsmål 3:

Hvis det lægges til grund, at hunden led af lidelsen på leveringstidspunktet, må det da antages, at sælger vidste eller burde vide, at hunden led af den pågældende lidelse?

Svar ad 3:

Nej, se svar ad spørgsmål 1a og 1b.

Spørgsmål 4:

Andre oplysninger af betydninger for sagen?
Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 4:

Patienternes symptomer ved lumbosakral instabilitet (cauda equina-syndrom) skyldes primært, at nerver eller nerverødder bliver komprimerede ved overgangen fra lændehvirvlerne til bækkenhvirvlerne. Årsagsforholdene til denne kompression af nerverne deles klassisk op i to grupper: 1) Erhvervede, f.eks. som følge af degenerative forandringer ex. ved diskusprolaps, eller traumatiske(se ovenfor) eller neoplastiske, og 2) Kongenitale (medfødte), som er karakteriseret ved en abnorm eller mangelfuld udvikling af hvirvlerne eller hvirvelkanalen.

De medsendte røntgenoptagelser afslører ingen kongenitale udviklingsforstyrrelser på overgangen fra lændehvirvler til korsben. Yderligere fremgår det af sagens akter, at der har været kontakt mellem A og sælger så sent i forløbet, maj 2003, hvor sælgers dyrlæge røntgenfotograferede hunden (hofter og albue), uden at det gav anledning til bemærkninger.

På ovenstående baggrund kan Rådet ikke med nogen grad af sandsynlighed tilbagedatere forandringerne til før leveringstidspunktet

Afgørelse:

Forbrugerklagenævnet fandt, at det ikke var godtgjort, at hunden led af den omhandlede lidelse på leveringstidspunktet, og at hundens opvækstforhold i øvrigt kunne have betydning for lidelsen opståen. Klageren fik således ikke medhold i sagen.

2004-20-03-00040

Skrivelse af 2. november 2004 fra Forbrugerklagenævnet

En forbruger klagede til forbrugerklagenævnet vedr. en gravhund, som blev erhvervet den 18. juni 2002. Hunden var født den 2. april 2002. Klageren oplyste, at den altid havde haft en "sjov gang". Da hunden ultimo 2003 viste modvilje mod at gå, fik klageren hunden undersøgt på dyrehospital DH1, hvor der den 12. november 2003 blev diagnosticeret "bilateral patella luksation" og observeret følgende: "T: 38,8. Almen ok, men går lidt forsigtigt på bagpart. Tydelig lateral patella-luksation, værst i højre side, men også i venstre. Intet at bemærke ved palpation af abdomen og ryg. Fine opretningsreflekser".

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Er det muligt på baggrund af sagens bilag at fastslå, om den konstaterede lidelse skyldtes forhold, der har været tilstede på leveringstidspunktet?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad spørgsmål 1:

Lateral patella luksation hos små racer ses oftest senere i dyrets liv normalt fra 5 til 8 års alderen. Om og evt. hvordan, lidelsen er arvelig, er ukendt. Almindeligvis er de knoglemæssige forandringer ved dette syndrom mindre udtalte, og man antager, at symptomerne på lateral patella luksation hos disse små racer repræsenterer en nedbrydning af bløddels strukturerne omkring knæet.

På ovenstående baggrund er det efter Rådets opfattelse ikke sandsynligt, at den konstaterede lidelse skyldes forhold der har været tilstede på leveringstidspunktet, og det er ikke muligt ved granskning af sagens akter at fastslå, at den konstaterede lidelse skyldes forhold der har været til stede på leveringstidspunktet.

Spørgsmål 2:

Kan det generelt oplyses, om den pågældende lidelse normalt vil være medfødt / arvelig eller skyldes andre forhold?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad spørgsmål 2:

Se svar ad spørgsmål 1.

Spørgsmål 3:

Hvis spørgsmål 1 og 2 besvares benægtende, hvad må da antages at have været årsag til lidelsen?

Svar ad spørgsmål 3:

På baggrund af sagens bilag og akter har Det Veterinære Sundhedsråd ingen mulighed for at antage, hvad der kunne antages at været årsag eller årsagerne til lidelsen.

Spørgsmål 4:

Er det på baggrund af de foreliggende oplysninger mulig for rådet at udtale sig om, hvorvidt sælgeren på salgstidspunktet vidste eller burde vide, at hunden havde denne lidelse, såfremt den var medfødt?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad spørgsmål 4:

Bortfalder.

Spørgsmål 5:

Kan rådet oplyse, om den pågældende lidelse kan korrigeres ved operation eller anden behandling?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad spørgsmål 5:

Det Veterinære Sundhedsråd kan i den specifikke sag på det foreliggende grundlag ikke udtale sig om den pågældende lidelse kan korrigeres ved operation eller anden behandling. Det er dog Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse, at hunde med lateral patella luksation ved adekvat behandling kan sikres god funktionalitet.

Spørgsmål 6:

Andre oplysninger af betydning for sagen?

Svar ad spørgsmål 6:

Nej

Afgørelse:

Forbrugerklagenævnet gav ikke klager medhold i sagen.

Der blev lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2004-20-03-00042

Skrivelse af 24. november 2004 fra Forbrugerklagenævnet

Ved forbrugerklagenævnet verserede en klagesag ved køb af en hvalp af racen Mops. Hvalpen blev født den 23. juli 2003 og leveret den 19. september 2003.

Den 22. september 2003 blev hvalpen undersøgt af klagers dyrlæge, der konstaterede undervægt, udstående øjne, lungebetændelse og dårlige hofter, luxeret hofte.

Den 9. marts 2004 var hundens hofte stadig luxeret, og det samme gjaldt nu knæskaller. Hunden havde smerter og dyrlægen anbefalede aflivning med henvisning til dyreværnslovens § 1. Hunden blev aflivet den 15. marts 2004.

Rådet udtalte:

Det Veterinære Sundhedsråd skal udtale, at det ikke af det medsendte materiale ses dokumenteret, at hunden, ved undersøgelsen den 22. september 2003, led af :

1. Lungebetændelse.

Hundens symptomer den 22. september tyder på, at hunden led af respirationsforstyrrelser evt. lungebetændelse: der foreligger ikke kliniske eller parakliniske undersøgelser, der understøtter, at hunden led af lungebetændelse. Selvom symptomerne persisterede ved undersøgelsen den 3. oktober, er der ikke på daværende tidspunkt foretaget undersøgelser, der kan bidrage til at afklare årsagsforholdene nærmere.

2. Undervægt.

Det fremgår af attest af 7. oktober 2003, at ” hunden virker meget lille af vækst”.

Rådet tolker dette som, at der er tale om et velproportioneret, men lille eksemplar af racen.

3. Udstående øjne.

Dette er i attest 7. oktober 2003 beskrevet som meget fremstående øjne (exophthalmus).

Rådet savner faktuelle oplysninger om øjnenes tilstand, herunder funktionalitet, og endvidere hvorledes deres fremtoning afviger fra det ”normale” hos racen.

4. Dårlige hofter, luxeret hofte.

Rådet savner i denne forbindelse oplysninger om resultatet af en ortopædisk undersøgelse, idet der efter Rådets opfattelse kun er få hunde, af denne størrelse, med HD, som ikke ved valg af relevant behandlingsstrategi kan fungere godt som familie- og selskabsdyr. Rådet har i øvrigt ikke modtaget de i sagen omhandlede røntgenbilleder. Det fremgår endvidere ikke klart for Rådet, om hunden havde HD i svær grad på begge bagben eller alene i højre side.

5. Lidt løse knæskaller.

Rådet savner en graduering, herunder en vurdering af disse i relation til forandringerne i hoften jf. punkt 4.

Supplerende skrivelse af 3. marts 2006 fra Forbrugerklagenævnet

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Med henvisning til resultatet af undersøgelsen den 22. september 2003 og røntgenbilledet af 5. marts 2004 beder vi dem oplyse, om det må anses for overvejende sandsynligt, at hoftelidelsen var i udvikling ved købet den 19. september 2003?

Svar ad 1:

Selvom det ikke fremgår af attest af 7. oktober 2003, hvilken test der har været anvendt til at diagnosticere, at ”hoften” var løs, finder Rådet det overvejende sandsynligt, at kimen til udviklingen af hoftelidsdysplasi var tilstede på købstidspunktet.

Spørgsmål 2:

I bekræftende fald beder vi Dem oplyse, i hvilket omfang hundens efterfølgende kår har betydning for den videre udvikling af den omhandlede lidelse? Vi beder Dem ligeledes oplyse, om det senere røntgenbillede viser en så alvorlig tilstand, at en operation, som foreslået af sælgerens dyrlæge, ikke var realistisk?

Svar ad 2:

Den arvelige komponent i hoftelidsdysplasi antages at ligge mellem 30-40 %; dvs. at 60-70 % kan tilskrives miljøfaktorer, herunder hundens fodring og øvrige pleje.

Rådet er stadig af den opfattelse, at der kun er få hunde af denne størrelse med hoftelidsdysplasi (HD), som ikke ved valg af relevant behandlingsstrategi kan fungere godt som familie- og selskabsdyr.

Rådet skal understrege, at hundens kliniske symptomer ikke kan deduceres fra røntgenoptagelserne, ligesom de ej heller udgør eneste grundlag for valg af behandlingsstrategi.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens færdiggørelse.

2004-20-03-00043

Skrivelse af 6. december 2004 fra Forbrugerklagenævnet

Ved forbrugerklagenævnet verserede en klagesag vedrørende Welsh Corgi Pembroke, tæve født den 30. august 2002 og leveret til klageren den 15. december 2002.

Den 1. december 2003 blev hunden syg, den kastede op og havde ingen appetit. Den 2. december blev hunden undersøgt af en dyrlæge, hvor det blev konstateret, at hunden havde ”dilateret cardiomyopati”.

Hunden blev aflivet den 8. december 2003.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det muligt på baggrund af sagens bilag, herunder de foreliggende røntgenbilleder, at fastslå, om den konstaterede lidelse skyldes forhold, der har været til stede på leveringstidspunktet?

Svar ad 1:

Det Veterinære Sundhedsråd finder det ikke godtgjort ved gennemgang af sagens akter herunder de to fremsendte røntgenbilleder, at diagnosen, ”dilateret cardiomyopati” kan stilles på det foreliggende grundlag. Rådet mangler i så henseende oplysninger om resultatet af specialundersøgelser som f.eks. elektrokardiografiske - eller ekkokardiografiske undersøgelser. I pågældende sag ville det have været naturligt, at diagnosen blev verificeret ved obduktion og nærmere undersøgelse af hjertet, efter at hunden var blevet aflivet den 8. december 2003.

På ovenstående baggrund kan Rådet ikke besvare spørgsmål 1. med nogen grad af sandsynlighed.

Spørgsmål 2:

Kan det generelt oplyses, om den pågældende lidelse vil være medfødt/arvelig eller skyldes andre forhold?

Svar ad 2:

Spørgsmålet kan ikke besvares med nogen grad af sandsynlighed, jf. svar ad spørgsmål 1.

Spørgsmål 3:

Hvis spørgsmål 1 og 2 besvares benægtende, hvad må da antages at være årsag til lidelsen?

Svar ad 3:

Spørgsmålet kan ikke besvares med nogen grad af sandsynlighed, jf. svar ad spørgsmål 1.

Spørgsmål 4:

Er det på baggrund af de foreliggende oplysninger muligt for Rådet at udtale sig om sælger på salgs tidspunktet vidste eller burde vide, at hunden havde denne lidelse, såfremt den var medfødt?

Svar ad 4:

Rådet kan ikke med nogen grad af sandsynlighed besvare spørgsmålet, jf. svar ad spørgsmål 1.

Spørgsmål 5:

Kan rådet oplyse, om den pågældende lidelse kunne være blevet kureret ved operation eller anden behandling?

Svar ad 5:

Rådet kan ikke med nogen grad af sandsynlighed på det foreliggende grundlag udtale sig om spørgsmålet, jf. svar ad spørgsmål 1.

Spørgsmål 6:

Andre oplysninger af betydningen for sagen?

Svar ad 6:

Rådet finder anledning til at bemærke, at den angivne lidelse ”dilateret cardiomyopathi” optræder med ikke kendt hyppighed indenfor den pågældende race, hvorfor Rådet finder det med tilvished grænsende usandsynlig, at en sælger på salgstidspunktet vidste eller burde vide, at hunden senere ville udvikle netop denne lidelse.

Afgørelse:

Indklagede skulle inden 30 dage betale 2.500 kr. til klageren.

2004-20-03-00044

Skrivelse af 6. december 2004 fra Forbrugerklagenævnet

Ved Forbrugerklagenævnet verserede en klagesag vedrørende køb af en hund, en West Highland White terrier af hankøn. Hunden var født den 10. juni 2003 og leveret til klageren den 17. august 2003.

Hunden blev den 14. oktober 2003 undersøgt af Dyreklinik DK1 ved dyrlæge D1 grundet primære symptomer på en øvre luftvejsinfektion og behandlet med antibiotika.

Den 23. oktober 2003 blev hunden undersøgt igen, idet tilstanden var forværret. Dyrlægen konstaterede nu, at hunden havde kranio-mandibulær osteopathi, jf. erklæring af 10. januar 2003 samt erklæring af 11. november 2004. Hunden behandledes med højdosis prednison.

Hunden blev senest den 2. november 2004 undersøgt igen, jf. erklæring af 11. november 2004, hvoraf det fremgik, at hunden virkede symptomfri og i normal foderstand. Der forelå røntgenoptagelser fra den sidste undersøgelse.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Anses sygdommen craniomandibulær osteopathi (CMO) for at være en arvelig sygdom, eller antages den at skyldes andre faktorer?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 1:

I racen West Highland White Terrier er påvist autosomal recessiv nedarvning for sygdommen craniomandibulær osteopathi (CMO), og hos Skotsk Terrier eksisterer muligvis en arvelig disposition. Desuden forekommer lidelsen fortrinsvis hos en række terrierracer, herunder West Highland White Terrier, Skotsk Terrier, Cairn Terrier, Boston Terrier og andre terriere, hvilket tyder på en arvelig disposition. Derudover ses lidelsen sporadisk hos andre hunderacer. Både arvelige årsager og andre årsagsforhold synes således at kunne være involveret.

Spørgsmål 2:

Når henses til, at hunden blev leveret til klageren den 17. august 2003 og første undersøgelse fandt sted den 14. oktober 2003, er det da sandsynligt, at sygdommen var tilstede på leveringstidspunktet?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 2:

Sagsakterne ses ikke at indeholde oplysninger til støtte for en antagelse om, at sygdommen var tilstede ved leveringstidspunktet den 17. august 2003, hvor hunden er lidt over 2 måneder gammel. Der foreligger ikke røntgenbilleder fra den første røntgenundersøgelse d. 24. oktober 2003. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 3:

Er det muligt, at hunden kan helbredes ved behandling med højdosis prednison e.l., eller kan det antages, at hunden kan vokse sig fra den? I bekræftende fald, hvor meget må en sådan behandling antages at koste?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 3:

Nej. Virkningen af antiinflammatorisk (betændelsesdæmpende) behandling som med prednison er ukendt. Se også svar ad 5. Det ligger uden for Rådets kompetence at besvare spørgsmål om honorering af dyrlægers ydelser.

Spørgsmål 4:

Hvis det lægges til grund, at hunden led af lidelsen på leveringstidspunktet, må det da antages, at sælger vidste eller burde vide, at hunden led af den pågældende lidelse?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 4:

Rådet finder ikke i sagsakterne oplysninger til støtte for en antagelse om, at hunden havde aktiv CMO og derfor led af lidelsen på leveringstidspunktet, hvor hunden er lidt over 2 måneder gammel. Sygdommen debuterer typisk fra 3 til 7 måneders alderen. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet. Se også svar ad 2 og 5.

Spørgsmål 5:

Andre oplysninger af betydning for sagen?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 5:

Som nævnt er virkningen af medicinsk behandling af CMO med prednison ukendt. Det kan tilføjes, at hunde med svære forandringer i forbindelse med CMO, der involverer ikke bare underkæben, men også andre af kraniets knogler, ofte vil have varige forandringer med f. eks. væsentligt nedsat tyggefunktion. Hunden i den aktuelle sag havde omfattende forandringer i knoglerne omkring mellemøret.

Sygdommen "craniomandibulær osteopathi" (CMO) er sædvanligvis selvbegrænsende efter et forløb på 4 til 10 måneder, således at de mildere tilfælde bliver funktionelt asymptomatiske.

Blandt de sværere tilfælde vil der kunne bestå varige og i nogle tilfælde invaliderende deformiteter af de angrebne knogler, især hos de hvalpe, hvor knogleforandringerne omfatter ikke kun underkæben, men også kæbeled og kraniets knogler. En del af de svære tilfælde er stærkt smerteplagede i den aktive fase af sygdommen og kan derfor ikke optage føde; aflivning kan i disse tilfælde være eneste dyreværnsmessigt forsvarlige behandling.

Supplerende skrivelse 5. april 2005 fra Forbrugerklagenævnet

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1.

Det fremgår af Rådets udtalelse, at både arvelige årsager og andre årsagsforhold kan være involveret. Rådet bedes oplyse, hvilke andre ikke-arvelige faktorer, der kan fremkalde craniomandibulær osteopathi?

Svar ad 1:

Den egentlige årsag til sygdommen craniomandibulær osteopathi (CMO) er ukendt. I visse racer er der påvist en arvelig disposition som f. eks. hos West Highland White Terrier. I andre racer, hvor sygdommen forekommer sporadisk, er årsagsforholdene ikke kendte. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet om, hvilke andre ikke-arvelige faktorer, der kan fremkalde craniomandibulær osteopathi.

Spørgsmål 2.

Forudsætter udviklingen af lidelsen, at der foreligger en arvelig disposition?

Svar ad 2:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet vedrørende forudsætninger for sygdommens udvikling med sikkerhed, da den egentlige årsag til sygdommen craniomandibulær osteopathi (CMO) er ukendt. Der er således tale om en arvelig disposition i visse racer, men dokumentation for, hvilke andre årsagsforhold der gør sig gældende, er ikke kendt.

Spørgsmål 3:

Hvad må anses for at være den mest sandsynlige årsag i det omhandlede tilfælde?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne med udtalelse af d. 3. marts 2004 i Sælgerformular fra sælger, dyrlæge D2, at der ikke er konstateret CMO hos de andre hvalpe i kullet. Sagsakterne ses ikke at indeholde oplysninger om sygdommens forekomst hos hvalpenes nærmeste slægtninge. Lægges ovennævnte til grund, kan Rådet ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed.

Afgørelse:

Forbrugerklagenævnets afgjorde, at indklagede hundekennel skulle betale 4.500 kr. samt rente heraf til køberen.

Desuden skulle den indklagede betale 4.000 kr. til Forbrugerstyrelsen i sagsomkostninger.

3.3 Handelssager vedrørende andre dyr

2004-20-03-00037

Skrivelse af 15. juli 2004 fra Forbrugerklagenævnet

Ved Forbrugerklagenævnet verserede en klagesag om køb af en papegøje. Det fremgik af det oplyste, at klageren erhvervede en blå/gul arapapegøje, da fuglen var 5 måneder gammel. Fuglen havde ved købet et skævt ben og en stiv vinge. Klageren fik oplyst, at benet kunne rettes ud. Fuglen blev 7 dage senere undersøgt og røntgenfotograferet af dyrlæge D1, der konstaterede, at fuglen havde: "nedsat bevægelighed af halsvertebrae, højre vinge stikker ud fra kroppen og højre skulderled føles hævet. Der blev konstateret en udtalt deformitet af højre knæled, hvor tibiatarsus sidder i en vinkel på ca. 90 grader lateralt i forhold til normalanatomisk position. Benet kan ikke strækkes helt ud, heller ikke i narkose. Griberefleksen i højre ben er meget nedsat. Ved røntgen sås i flere led tegn på destruktiv artrose, et deformt højre knæled og bløddelshævelse i flere led. Fuglen er forkrøblet og det anses for umuligt, at den kan komme til at fungere bare tilnærmelsesvist normalt."

Fuglen døde 55 dage efter købet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

a: Rådet bedes oplyse, om det på baggrund af sagens bilag må anses for sandsynligt, at fuglen på leveringstidspunktet led af den konstaterede lidelse?

b : Hvis nej, kan det da udelukkes at fuglen på leveringstidspunktet led af lidelsen?

c : Hvad er mest sandsynligt?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at klageren erhvervede den omhandlede blå/gule arapapegøje den 5. december 2003, da fuglen var 5 måneder gammel. Fuglen havde ved købet et skævt ben og en stiv vinge. Klageren fik oplyst, at benet kunne rettes ud. Fuglen blev 12. december 2003 undersøgt og røntgenfotograferet af dyrlæge D1. Af journaludskrift dateret 12. juli 2004 vedrørende undersøgelsen d. 12. december 2003 fremgår, at fuglen havde: "nedsat bevægelighed af halsvertebrae, højre vinge stikker ud fra kroppen og højre skulderled føles hævet. Der blev konstateret en udtalt deformitet af højre knæled, hvor tibiatarsus sidder i en vinkel på ca. 90 grader lateralt i forhold til normalanatomisk position. Benet kan ikke strækkes helt ud, heller ikke i narkose. Griberefleksen i højre ben er meget nedsat.

Ved røntgen sås i flere led tegn på destruktiv artrose, et deformt højre knæled og bløddelshævelse i flere led. Fuglen er forkrøblet og det anses for umuligt, at den kan komme til at fungere bare tilnærmelsesvist normalt."

Af både købers oplysninger i Forbrugerstyrelsens Klageformular, udateret, og sælgers oplysninger i skrivelse af 12. januar 2004 og i Forbrugerstyrelsens Sælgerformular af d. 6. februar 2004, begge underskrevet af sælgeren, fremgår, at køber ved leveringen af fuglen d. 5. december 2003 er blevet gjort opmærksom på, at fuglen havde deformiteter ved ben og vinge.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet vurdere, at den konstaterede lidelse med overvejende grad af sandsynlighed var tilstede på leveringstidspunktet.

Spørgsmål 2:

Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende, må det da antages, at sælger vidste eller burde vide, at fuglen havde lidelsen?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 2:

Ja. Som det fremgår af svar ad 1, vidste sælger, at fuglen havde lidelsen; han gav på leverings-tidspunktet instruktion i forholdsregler til at afhjælpe fuglens deformiteter.

Spørgsmål 3:

Er det sandsynligt, at lidelsen kunne være mindsket ved eksempelvis træning med fuglen eller at det forhold, at klageren eventuelt har udstyret buret med rundstokke eller på anden vis har behandlet fuglen forkert skulle have betydning for lidelsen?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 3:

Det fremgår af journaludskrift fra dyrlæge D1 dateret 12. juli 2004 vedrørende undersøgelsen d. 12. december 2003, at der ved røntgenundersøgelse af fuglen blev påvist flere led med tegn på destruktiv artrose, et deformt højre knæled og bløddelshævelse i flere led. Fuglen var forkrøblet og det ansås for umuligt, at den kunne komme til at fungere bare tilnærmelsesvist normalt.

Sammenholdes ovenstående røntgenfund med de øvrige oplysninger refereret i svar ad 1, er det Rådets vurdering, at det er usandsynligt, at lidelsen kunne være mindsket ved eksempelvis træning med fuglen, eller at det forhold, at klageren eventuelt har udstyret buret med rundstokke eller på anden vis har behandlet fuglen forkert skulle have betydning for lidelsen.

Spørgsmål 4:

Hvis lidelsen ikke kunne mindskes eller ændres, må det da antages, at sælger må have vidst dette?

Svar ad 4:

Rådet finder ikke, at sagsakterne indeholder oplysninger til støtte for en vurdering af antagelser om sælgers kendskab til fuglens veterinære diagnoser. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed.

Spørgsmål 5:

Andre oplysninger af betydning for sagen?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Forbrugerklagenævnet fastslog, at køberen kunne hæve købet, hvorfor sælger skulle tilbagebetale 6.800 kr. samt rente heraf til køber mod udlevering af det tilbageværende foder.

4 Ansvarssager

4.1 Ansvarssager vedrørende heste

2004-20-04-00027

Skrivelse af 1. april fra advokaterne i sagen

Den 27. november 2002 fik en hest koliksymptomer. Hesten blev fra kl. 8 morgen behandlet af dyrlæger fra hestehospital HH1. Behandlingen blev gentaget kl. 15, og hesten blev overført til dyrehospital DH1, hvor man besluttede at operere hesten, der viste sig at have ”tarmslyng”. Selve operationen forløb uden komplikationer, men hesten døde i opvågningsfasen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Idet der henvises til den fremlagte journal ønskes oplyst, hvorvidt journalmaterialet har tilstrækkelig oplysninger til bedømmelse af hestens sygdom og sygdomsforløb?

Svar ad 1:

Ja.

Spørgsmål 2:

Kan det ud fra journalmaterialet konstateres hvilken diagnose, der stilles ved den første undersøgelse?

Svar ad 2:

Ja.

Spørgsmål 3:

Under henvisning til det anførte forespørges, om der er forskel på blød forstoppelse og kolik og hvilken forskel?

Svar ad 3:

”Kolik” er en samlet betegnelse for de forskellige smerteytringer, der kan observeres hos heste med akutte bughulelidelser. ”Kolik” er som sådan et symptom og ikke en specifik diagnose. Betegnelsen ”colon forstoppelse” er en præcis diagnose, der angiver årsagen til hestens smerter.

Spørgsmål 4:

Under henvisning til spørgsmål 2 og 3 bedes det oplyst, om det er korrekt, at dyrlægen i journalkonkorden anfører, at hesten har ”en blød forstoppelse ved undersøgelsen”, når der også anføres ”kolik”?

Svar ad 4:

Ja.

Spørgsmål 5:

Skal adækvat behandling af hesten fremgå af journalmaterialet?

Svar ad 5:

Såfremt spørgsmålet skal forstås som, om den generelle behandling af den pågældende lidelse skal fremgå af journalen, er svaret nej.

Såfremt spørgsmålet skal forstås således som, om den konkrete givne behandling af hesten skal fremgå af journalen er svaret ja, jf. dyrlægelovens §§ 8, stk. 1 og 11. Rådet skal endvidere henvise til Den Danske Dyrlægeforenings etiske kodeks vedrørende journalskrivning.

Spørgsmål 6:

Har den behandling, der har fundet sted, med analgetisk behandling plus olie F: Medicin været en adækvat behandling, i det forespørges, om den medicin, der er givet, har været anvendelig på sygdomstilfældet.

Da der åbenbart ifølge journalen konstateres kolik/blød forstoppelse kl. 8.30 forespørges om, hvad der er adækvat behandling af hesten.

Svar ad 6:

Ja, set ud fra hestens kliniske fremtoning, symptomer, i starten af forløbet, var behandlingen korrekt.

Ved første tilkald til en hest med stortarmsforstoppelse er adækvat behandling:

Faste til gødningsafgang observeres.

Indgift af smertestillende og spasmeløsnende lægemidler (spasmoanalgesi, f.eks. Buscopan)

Indgift af afførende/smørende lægemidler (laxantia, f.eks. olie).

I det aktuelle sygdomstilfælde svarede hesten ikke på den første behandling. Hesten blev undersøgt igen, diagnosen revurderet, og hesten hospitaliseret med henblik på operation. Rådet finder, at den diagnostiske udredning og beslutningen omkring patienten, herunder afprøvning af behandlingen mod stortarmsforstoppelse, har været fuld faglig korrekt. Hesten udviste ifølge journalmaterialets optegnelser på intet tidspunkt tydelige tegn på kirurgisk kolik.

Spørgsmål 7:

Da det kan lægges til grund, at umiddelbart efter dyrlægen havde afsluttet første behandling, lagde hesten sig ned, forespørges hvad dette er symptom på?

Svar ad 7:

Sandsynligvis bughulesmerter.

Spørgsmål 8:

Er det i overensstemmelse med god dyrlægeetik, at dyrlægen fra det tidspunkt, hvor diagnosen stilles, observerer hesten?

Svar ad 8:

Nej, det er ikke normalt, at den hestepraktiserende dyrlæge, i et tilfælde som dette, selv observerer hesten. Dette overlades til ejeren.

Spørgsmål 9:

Såfremt spørgsmål 8 besvares benægtende, bedes det oplyst, om det er i overensstemmelse med god dyrlægeskik/korrekt dyrlægemæssig behandling at oplyse over for ejeren af hesten risikoen ved, at hesten ikke bliver observeret?

Svar ad 9:

Ja, det er normal dyrlægeskik, at ejeren informeres om vigtigheden af hyppig observation, samt at der ved udeblivende behandlingsrespons skal tages kontakt til dyrlægen igen.

Spørgsmål 10:

Idet der lægges til grund, at der er behandling af hesten ved ca. 15.00 tiden, jf. journalmaterialet, anmodes beskrevet, hvilken behandling hesten har fået hos ejeren inden indlæggelsen og om denne behandling er adækvat?

Det bedes ligeledes oplyst, om der skulle have været foretaget yderligere akut behandling af hesten, før den faktiske indlæggelse sker?

Svar ad 10:

I forbindelse med behandlingen kl. 15.00 anføres, at hesten er rolig under undersøgelsen, og at hesten behandles med smertestillende medicin (Buscopan). Det besluttes at indlægge hesten, og inden indlæggelsen kl. 16 følges der op på behandlingen. Den diagnostiske udredning og beslutning omkring patienten har været faglig korrekt. Se i øvrigt svar ad. 6.

Nej. Rådet finder det forsvarligt, at hesten henvises til hospital uden yderligere behandling, idet der kort tid efter ved ankomst til hospitalet (kl. 16), foretages skylning af mavesækken, samt institueres yderligere væske og smertebehandling.

Spørgsmål 11:

Idet der lægges til grund, at hesten var på dyrehospitalet kl. ca. 15.30, og blev undersøgt kl. ca. 16.00, forespørges om den her foretagne undersøgelse, jf. journalmaterialet, burde have resulteret i, at der straks blev foretaget operativt indgreb?

Skal hesten, der efter det oplyste har været syg fra om morgenen, have tilført væske inden den lægges i narkose, og der foretages et så omfattende indgreb som tarmslyngsoperation?

Svar ad 11:

Nej, hesten udviser ikke tydelige tegn på kirurgisk bughulelidelse.

På baggrund af journalens oplysning om, at kapilærfyldningstiden var 1 – 2 sekunder, anses det ikke for nødvendig at hesten tilføres yderligere væske før operationen.

Spørgsmål 12:

Det forespørges, om det operative indgreb, der er foretaget, har været et korrekt operativt indgreb henset til den diagnose, der var stillet?

Svar ad 12:

Ja, på baggrund af journalens oplysning om, at det indeklemte tarmparti blev skønnet værende vitalt og af normal farve, var det fagligt korrekt ikke at foretage fjernelse af det pågældende tarmstykke.

Spørgsmål 13:

Hvad ville prognosen for helbredelse af hesten have været, såfremt et operativt indgreb var blevet foretaget tidligere, eventuelt om formiddagen?

Svar ad 13:

Prognosen ville efter Rådets opfattelse sandsynligvis have været bedre. Det er velkendt, at tidlig indgriben ved kirurgisk kolik reducerer dødeligheden. Rådet finder dog anledning til at gøre opmærksom på, at der i det konkrete tilfælde ikke findes journaloplysninger, der indikerer, at hesten udviste symptomer på kirurgisk kolik.

Spørgsmål 14:

Det bedes oplyst, hvad den generelle overlevelsesprocent er for heste, der opereres for tarmslyng samme dag, som tarmslyngen konstateres?

Svar ad 14:

Rådet skal henvise til relevant faglitteratur på området. (For klassisk tyndtarmslyng (strangulationsileus) er overlevelsesprocenten ca. 30 – 60 procent.)

Spørgsmål 15:

Det forespørges, om det skete i øvrigt kan give anledning til bemærkning fra Rådet?

Svar ad 15:

Ja. Rådet skal bemærke, at det hos visse heste, specielt i starten af forløbet, er særdeles vanskeligt at afgøre, hvorvidt hestens tarmlidelse kræver kirurgisk indgriben eller kan behandles medicinsk.

Spørgsmål 16:

Det bedes oplyst, om kolik/blød forstoppelse har samme symptomer som tarmslyng, og om disse diagnoser let kan forveksles?

Svar ad 16:

Nej, klassiske symptomer på blød forstoppelse forveksles ikke let med udviklede symptomer på tarmslyng.

Spørgsmål 17:

Under henvisning til spørgsmål 14 bedes oplyst, om det har betydning, hvor i tarmsystemet tarmslyngen sidder, og hvad overlevelsesprocenten er, hvis det lægges til grund, at hesten her havde tarmslyng i stortarmen?

Svar ad 17:

Rådet skal henvise til relevant faglitteratur på området. (En række faktorer har indflydelse, herunder hvor i tarmsystemet tarmslyngen (incarcerationen) sidder, dennes udstrækning og den tid den har været incarcereret samt kompressionens omfang og de dermed affødte cirkulationsforstyrrelser i det indeklemte tarmstykke.)

Afgørelse:

Sagen blev hævet fra sagsøgers side inden domsforhandlingen.

2004-20-04-00030

Skrivelse af 9. september fra advokaterne i sagen

Det Veterinære Sundhedsråd havde tidligere afgivet udtalelse i samme sag under journal nr. 2003-20-04-00022. Der var holdt syn og skøn i sagen den 18. juli 2004 ved dyrlæge D3.

Det Veterinære Sundhedsråd har i forbindelse med vurderingen af sagen benyttet sig af ekstern ekspert bistand.

Rådet udtalte:

Det Veterinære Sundhedsråd har i forbindelse med vurderingen af sagen benyttet sig af ekstern ekspertbistand.

Røntgenbilledvurdering:

Der foreligger 5 røntgenbilleder af en hests halshvirvler optaget 8. 7. 2004 af hesteklinikken HK1. 4 af billederne er beskåret med saks, og der findes ingen markering til sikring af hvilke hvirvler, der fremstilles på de enkelte billeder.

Beskrivelse af røntgenologiske fund:

Kontrasten i billederne er lav, der iagttages ingen sikre tegn på patologiske forhold på de foreliggende billeder. Enkelte af optagelserne er lettere skrå, hvorfor foramina intervertebrale er lidt uregelmæssige i deres form, men konturerne er glatte og strukturerne regelmæssige.

Radiologisk Diagnose: Ingen sikre røntgenologisk påviselige forandringer.

De dorsale dele af caput på halshvirvlerne ses ofte affladede på 3. – 6. halshvirvel (Schebitz & Wilkens: Atlas der Röntgenanatomie).

Spørgsmål 1:

Er Rådet enig med syns- og skønsmanden i, at hesten lider af cervical stenotisk myelopati?

Svar ad 1:

Der kan ikke på røntgenbillederne påvises forandringer forenelig med cervical stenotisk myelopati, men et myelogram, en røntgenkontrastundersøgelse af rygmarskanalen, kunne måske afklare en sådan tvivl. Dette er for Det Veterinære Sundhedsråd en både relevant og veldokumenteret undersøgelsesprocedure i sådanne tilfælde, dels til direkte påvisning af rygmarskompression dels til at udelukke andre årsager. Samtidig med denne undersøgelse bør der udtages væske fra hjernehindene til nærmere undersøgelse herunder celleundersøgelse samt klinisk kemisk undersøgelse.

Det Veterinære Sundhedsråd finder dog at hestens kliniske symptomer og de objektive fund, som beskrevet i forbindelse med hestens indlæggelse i perioden 3. – 16. juli 2003, sammenholdt med dyrlæge D1s beskrivelse af undersøgelsen den 30. juni 2003 og endvidere dyrlæge D2s beskrivelser af 13. september 2003 og 13. november 2003 samt syns- og skønsmanden dyrlæge D3s attest dateret 8. juli 2004, at disse af hinanden uafhængige beskrivelser, af symptom-billedet på hesten der strækker sig fra 30. juni 2003 til 8. juli 2004, gør, at Det Veterinære Sundhedsråd finder, at det er sandsynligt, at hesten kan lide af cervical stenotisk myelopati, uanset at de medsendte røntgenoptagelser ikke kan bekræfte dette.

Kan en myelografisk og cytologisk undersøgelse enten udelukke andre lidelser med lignende symptomer eller direkte bekræfte tilstedeværelsen af cervical stenotisk myelopati, vil Det Veterinære Sundhedsråd med høj grad af sikkerhed kunne udtale sig.

Spørgsmål 2:

Hvor stor % sandsynlighed er der for, at nævnte lidelse hos hesten på den ene side er arvelig og/eller udviklingsmæssigt betinget henholdsvis på den anden side erhvervet?

Svar ad 2:

Se svar ad spørgsmål 1.

Det Veterinære Sundhedsråd er ikke bekendt med undersøgelser, der har publiceret den procentuelle sandsynlighed for, at den nævnte lidelse hos den enkelte hest enten skulle være erhvervet eller arvelig og/eller udviklingsmæssigt betinget. Det Veterinære Sundhedsråd finder i overensstemmelse med beskrivelser i litteraturen, at det med stor sandsynlighed må antages, at kimen til cervical stenotisk myelopati er arvelig og/eller udviklingsmæssigt betinget.

Det er yderligere Rådets opfattelse, at der hverken på røntgenoptagelser eller ved hestens sygehistorie i øvrigt er forhold, der taler for, at lidelsen skulle være erhvervet.

Spørgsmål 3:

Hvor stor % sandsynlighed er der for, at lidelsen var til stede den 9. marts 2003?

Svar ad 3:

Se svar ad spørgsmål 1.

Det Veterinære Sundhedsråd finder, på det foreliggende grundlag, at det er muligt at kimen til lidelsen var til stede 9. marts 2003, selv om hesten på daværende tidspunkt ikke viste synlige symptomer.

Supplerende skrivelse af 31. maj 2004 fra advokaterne i sagen:

I forbindelse med den verserende sag havde Det Veterinære Sundhedsråd udtalt sig om at en myelografisk undersøgelse ville kunne bidrage til at afklare hvorvidt en hest er lidende af cervikal stenotisk myelopati. Rådet fik på ny forelagt sagen, hvor der nu forelå svar på en myelografisk undersøgelse samt var udtaget prøve af cerebrospinalvæske.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Er Rådet enig med syns- og skønsmanden i, at hesten lider af cervikal stenotisk myelopati?

Svar ad 1:

Der kan ikke på røntgenbillederne optaget 8. juli 2004 påvises forandringer forenelig med cervikal stenotisk myelopati. Den 27. april 2005 er der foretaget fornyet røntgen optagelse såvel nativ optagelse af columna cervicalis samt en myelografisk undersøgelse, hvor der er indgivet kontrastmiddel omkring rygmarven. Der er foretaget optagelser såvel med halsen i neutral position som flekteret (stress). På optagelserne uden kontrast ses ingen sikre patologiske forhold. På billederne med kontrast ses kontrasten at fordele sig jævnt i subaraknoidalrummet i cervikaldelelen. Der iagttages meget bred kontrast søjle øverst og en synlig kontrast søjle underst også på billederne hvor der er udført stress.

Konklusion på den samlede undersøgelse er, at der ikke kan påvises røntgenologiske forandringer.

På baggrund af ovenstående er Det Veterinære Sundhedsråd ikke enig med syns- og skønsmanden i, at hesten lider af cervikal stenotisk myelopati.

Supplerende skrivelse af 8. februar 2006 fra advokaterne i sagen:**Rådet udtalte:**Spørgsmål 2:

Det bedes oplyst, om en beregning af cervical ratio har betydning for at stille diagnosen cervical stenotisk myelopathi?

Svar ad 2:

I 1980'erne og 90'erne blev der foretaget flere undersøgelser med disse parametre som udgangspunkt, men konklusionen var, at diagnosen bør bekræftes med myelografi, idet de falske positive diagnoser var for mange. Dette er senere yderligere blevet bekræftet ved undersøgelser foretaget med CT og MRI-modaliteter.

Spørgsmål 3:

Det bedes oplyst, om det kan bekræftes, at en cervical ratio $< 52\%$ fra 4. til 6. halshvirvel og $< 56\%$ i 7. halshvirvel øger sandsynligheden for diagnosen cervical stenotisk myelopathi.

Svar ad 3:

Det er rigtigt, at mistanken øges ved disse beregninger, men myelografisk undersøgelse bør sikre/afkræfte mistanken, se svar ad spørgsmål 2.

Spørgsmål 4:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes foretage en beregning af ovennævnte område fra 4. til 7. halshvirvel og fra 2. til 4. halshvirvel og oplyse cervical ratioen.

Svar ad 4:

Se besvarelse ad spørgsmål 2 og 3.

Spørgsmål 5:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse om de fundne cervical ratio giver anledning til en revurdering af sagen

Svar ad 5:

Nej

Spørgsmål 6:

Såfremt Det Veterinære Sundhedsråd herefter fortsat må være af den opfattelse, at hesten ikke lider af cervical stenotisk myelopathi, bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, hvilken anden lidelse, der kan føre til ataxi (slingerhed) af lignende sværhedsgrad, som den, der er konstateret ved den i sagen omhandlede hest og med lignende kliniske neurologiske symptomer.

Svar ad 6:

Rådet kan af spørgsmålet se, at der er behov for præcisering af Rådets tidligere besvarelser i sagen.

I Rådets besvarelse af 10. januar 2005; svar ad spørgsmål 1, fremgår Rådets opfattelse klart:

” Der kan ikke på røntgenbillederne påvises forandringer forenelig med cervical stenotisk myelopathi,” og videre i samme svar på spørgsmål 1, ” Det Veterinære Sundhedsråd finder dog, at hestens kliniske symptomer og de objektive fund, som beskrevet i forbindelse med hestens indlæggelse i perioden 3. – 16. juli 2003, sammenholdt med dyrlæge D1s beskrivelse af undersøgelsen den 30. juni 2003 og endvidere dyrlæge D2s beskrivelser af 13. september 2003 og 13. november 2003 samt syns- og skønsmanden dyrlæge D3s attest dateret 8. juli 2004, at disse af hinanden uafhængige beskrivelser, af symptombilledet på hesten der strækker sig fra 30. juni 2003 til 8. juli 2004, gør, at Det Veterinære Sundhedsråd finder, at det er sandsynligt, at hesten kan lide af cervical stenotisk myelopathi, uanset at de medsendte røntgenoptagelser ikke kan bekræfte dette..” og videre i samme svar ”Kan en myelografisk og cytologisk undersøgelse enten udelukke andre lidelser med lignende symptomer eller direkte bekræfte tilstedeværelsen af cervical stenotisk myelopathi, vil Det veterinære Sundhedsråd med høj grad af sikkerhed kunne udtale sig.”

I forbindelse med daværende behandling af sagen har Rådet ikke haft de af dyrlæge D2 optagne røntgenbilleder til rådighed, hvilket Rådet finder beklageligt og uheldigt.

Der er herefter foretaget en røntgen-myelografisk undersøgelse. Hvor Rådet i skrivelse af 31. maj 2005 fra advokaterne i sagen blev anmodet om at besvare supplerende spørgsmål. Rådet svarede 18. november 2005: ”konklusionen på den samlede (røntgen og kontrast) undersøgelse er, at der ikke kan påvises røntgenologiske forandringer.”

Rådet bygger alene sit svar af 18. november 2005 på vurderingen af røntgenoptagelser fra henholdsvis 8. juli 2004 og 27. april 2005 og ekspertvurdering af disse. Rådet svarede videre i samme spørgsmål:” På baggrund af ovenstående er Det Veterinære Sundhedsråd ikke enig med syns- og skønsmanden i, at hesten lider af cervikal stenotisk myelopathi.” Dette svar og udsagn skal helt præcist forstås således:

På baggrund af vurdering af røntgenoptagelserne er Det Veterinære Sundhedsråd ikke i stand til objektivt at bekræfte tilstedeværelsen af cervikal stenotisk myelopathi.

Rådet finder det stadig sandsynligt, at hesten kan lide af cervikal stenotisk myelopati, selvom røntgenundersøgelserne med og uden kontrast ikke kan bekræfte dette, men graden af sikkerhed i udtalelsen er mindre, jævnfør Rådets svar af 10. januar 2005 ad spørgsmål 1 sidste afsnit. Rådet lægger ved vurderingen især vægt på de af hinanden uafhængige dyrlægers beskrivelser af de kliniske fund fra 30. juni 2003 til 8. juli 2004.

Spørgsmål 7:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes i relation til den givende besvarelse oplyse, om det på det foreliggende grundlag må anses for sandsynligt, at kimen til lidelsen var til stede den 9. marts 2003.

Svar ad 7:

Idet Rådet ved vurderingen især lægger vægt på de af hinanden uafhængige dyrlægers beskrivelser af de kliniske fund fra 30. juni 2003 til 8. juli 2004, henvises til svar ad spørgsmål 3, 10. januar 2005.

Spørgsmål 8:

Hvilken betydning har måling af cervical ratio, når der foreligger en myelografisk undersøgelse, som ikke viser nogen stenose?

Svar ad 8:

Rådet må antage, at der i dette tilfælde er tale om individafhængig variationsbredde i de anatomiske forhold.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens færdiggørelse.

2004-20-04-00031

Skrivelse af 4. oktober 2004 fra advokaterne i sagen

En hest skulle transporteres fra Djursland til Skotland. Ved Rønne bemærkede chaufføren og dennes medhjælper, at der var megen uro fra lastrummet. Chaufføren standsede og undersøgte sagen, hvor det viste sig, at hesten havde fået venstre forben over grimekæden, der var forankret 1,4 m over gulvet. Der var alvorlige læsioner på forbenets yderside og på venstre side af hovedet. Efter aftale transporteredes hesten til dyrehospital, hvor den kom under behandling. Efter længere tids rekonvalescens, hvorunder den ikke restituerede sig, blev den aflivet med henvisning til dyreværnsloven. Hesten var ikke forsikret. Ejeren anlagde retssag mod chaufføren.

Byretten fandt, at der havde været problemer med transporten. Chaufføren ankede sagen til landsretten, som forelagde Rådet nedenstående spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er landevejstransport af en 9-årig OX-arabervallak i en svarende til sagsøgers og chaufførens forklaringer i retten, gengivet i byretsdommen side 2-3 og side 4-5, til dyretransport synet og godkendt lastbil med skillevæg (jf. bilag C) med hesten stående i fremadkørselsretningen bundet med kæde fastgjort i 1,4 meters højde, forsynet med karabinhage til grime, i overensstemmelse med de på transporttidspunktet gældende regler samt veterinærmæssigt hhv. dyreværnmæssigt forsvarlig?

Svar ad 1:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at Rådet alene afgiver veterinærfaglige udtalelser. Det fremgår af sagsakterne, at den 9-årig OX-arabervallak var anbragt i kørselsretning bundet med en kæde fastgjort i 1,4 meters højde. Kædens karabinhage var fastgjort i grimen. Det fremgår tillige, at lastvognen var godkendt til transport af heste. Under transporten var de to heste på ladet adskilt med en plastik skillevæg. Lægges dette til grund, finder Rådet, at hesten er transporteret veterinær- og dyreværnsmæssigt forsvarligt.

Spørgsmål 2:

Kan de skader, der fremgår af bilag 1 og 2, efter Rådets opfattelse antages at skyldes vognmandens (appellantens) manglende iagttagelse af påkrævede veterinær-/dyreværnsmæssige forholdsregler under transporten og i bekræftende fald hvilke forholdsregler?

Svar ad 2:

Lægges svaret under Svar ad 1 til grund, finder Rådet det ikke sandsynliggjort, at der ikke er iagttaget påkrævede veterinær-/dyreværnsmæssige forholdsregler under transporten.

Spørgsmål 3:

Kan de skader, der fremgår af bilag 1 og 2, efter Rådets opfattelse være opstået på grund af de særlige farer, der er forbundet med befordring af levende dyr?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at hesten kunne være urolig, og at den ved lastningen var urolig muligvis i konsekvens af manglende fortrolighed med anlagte gamacher. Lægges dette til grund, finder Rådet det sandsynligt og om end det sker sjældent, at skaderne kan være opstået på grund af de særlige farer, der er forbundet med befordring af store dyr som heste.

Spørgsmål A:

Kan hestens skader som dokumenteret ved sagens bilag 1 og 2 antages at være en følge af ulykken i appellantens lastbil?

Svar ad A:

Skadernes lokalisation, udbredelse og karakter er forenelig med, at de kan være en følge af hestens adfærd i lastvognen.

Spørgsmål B:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes angive den sandsynlige årsag til ulykkens indtræden?

Svar ad B:

Lægges sagens akter til grund, finder Rådet, at hesten under transporten er blevet urolig, har fået det venstre forben over kæden og herunder er blevet endnu mere urolig i forbindelse med forsøg på at få benet frigjort. Herunder er læsionerne på forbenets udvendige side blevet yderligere forværrede. Under sine frigørelsesforsøg har hesten tillige slået voldsomt med hovedet og herunder pådraget sig læsioner i venstre side af hovedet formentlig ved slag mod lastvognens ydervæg.

Spørgsmål C:

Kan Det Veterinære Sundhedsråd udtale sig om, hvorvidt appellants lastbil var forsvarligt indrettet til udførelse af den konkrete transport?

Svaret bedes begrundet.

Svar ad C:

Det fremgår af sagsakterne, herunder bilag D og E, at lastvognen var godkendt til transport af dyr af hesteslægten. Det fremgår af bilag C, at hesten var opbundet i kørselsretningen og adskilt fra nabohesten med en skillevæg, hvilket Rådet finder er forsvarlig opbinding.

Afgørelse:

Sagen sluttede for landsretten, idet at indstævnte havde taget bekræftende til genmæle overfor appellants, transportørens, frifindelsespåstand, således at denne blev frifundet.

2004-20-04-00032

Skrivelse af 17. november 2004 fra advokaterne i sagen

En hingst, som i 1997, 1998 og 1999 var testet positiv for EVA virus i sæden, blev solgt til Amerika for 193.000 USD i år 2000. Ved salget blev det ikke oplyst, at hesten på et tidligere tidspunkt havde været testet positiv for EVA. Hingsten var blevet vaccineret for EVA i 1999.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Virusinfektionen EVA bedes beskrevet.

Svar ad 1:

Equine viral arteritis (EVA) skyldes infektion med equine arteritis virus (EAV), der er et kappebærende, enkelt-strengt RNA virus, som er klassificeret i virusfamilien Arteriviridae.

EAV er ret udbredt verden over, men klinisk sygdom som følge af infektion med EAV er forholdsvis sjælden. Såfremt voksne heste viser tegn på sygdom vil disse kunne ses som feber, nedstemthed og ophørt ædelyst. Der vil kunne ses ødemer omkring øjne, på bugen og lemmerne samt hos hingsten også ved kønsorganerne og hos hoppen på yveret. I visse tilfælde kan der ses tegn på luftvejsinfektion, øjenbetændelse og urticaria-lignende udslæt i huden. EAV er kun meget sjældent fatal for voksne heste.

De alvorligste konsekvenser af infektionen ses hos drægtige hopper som kan abortere, og hos nyfødte føl som kan udvikle fatalt forløbende lungebetændelse eller pludselig død uden forudgående symptomer.

Inkubationsperioden varierer fra 3 til 14 dage. Hopper og vallakker vil normalt have cleareret infektionen efter ca. en måned, hvorimod persisterende infektion kan ses i omkring 35 % af de inficerede hingste.

Efter infektion vil EAV opformeres i lungernes alveoler (makrofager), hvorefter virus spredes til de regionale lymfeknuder, og tre dage efter infektion kan virus påvises i endothelceller og cirkulerende monocytter og give anledning til systemisk spredning. Hos den drægtige hoppe spredes virus med

hvide blodceller til livmoderen, hvor blodkar og myometrium inficeres, og efterfølgende skader på kar og myometrium kan give anledning til abort af uinficeret foster. Virus kan imidlertid også inficere placenta og i visse tilfælde fostret, således at et inficeret foster aborteres, eller at der fødes et virusinficeret føl.

Kort tid efter infektionen med EAV vil hestene begynde at danne antistoffer rettet mod EAV som en del af immunsvaret mod virus. Disse antistoffer vil kunne påvises i blodet i meget lang tid, da mængden kun langsomt reduceres. Vaccination af heste mod EAV vil også give anledning til dannelse af antistoffer, der kan påvises i blodet. I øjeblikket er det ikke muligt at skelne antistoffer, der er dannet som følge af vaccination fra antistoffer, der opstår som følge af en naturlig infektion. Føl, der er født af EAV seropositive hopper (hopper med antistoffer mod EAV), vil optage antistoffer med råmælken og vil derfor også kunne have antistoffer i blodet.

Virus udskilles primært ved aerosoler fra luftvejene, men kan også udskilles i fæces, urin og vaginal sekretion. Hingste med en persisterende infektion fungerer som reservoir for EAV, idet de kan udskille virus i sæden i årevis. Over 80 % af modtagelige EAV seronegative hopper (hopper uden antistoffer mod EAV) vil blive inficeret, når de bedækkes af hingste, der udskiller virus i sæden. Disse inficerede hopper vil derefter kunne smitte andre heste i omgivelserne via aerosoler fra luftvejene. Såfremt drægtige hopper i omgivelserne bliver inficeret, vil der være en betydelig risiko for, at de aborterer.

Hingste, der inficeres med EAV, vil som beskrevet ovenfor gennemløbe et akut forløb, hvor virus via blodet kan sprede sig til forskellige organer herunder kønsorganerne. Infektion af kønsorganerne kan give anledning til kortvarig nedsættelse af frugtbarheden som følge af reduceret produktion af normale sædceller. Længerevarende påvirkning af fertiliteten er ikke iagttaget. De fleste hingste vil ligesom hopper og vallakker rense sig for virus, men som nævnt vil infektionen persistere i ca. 35 % af hingstene. Efter det akutte forløb vil virus ikke længere findes i blodet, men kun i kønsorganerne, og virus vil derfor kun kunne påvises i sæden. Hingste med en persisterende infektion vil ikke udskille virus med aerosoler fra luftvejene, kun med sæden.

Det kan sluttelig nævnes, at der findes forskellige stammer af EAV med forskellig patogenicitet. Nogle stammer vil kun give anledning til subkliniske infektioner, mens andre stammer vil være mere patogener med stor risiko for aborter og dødsfald blandt nyfødte føl. Herudover har også virusdosis og forskellige værts- og miljømæssige forhold betydning for udfaldet af EAV infektionen.

Spørgsmål 2 a:

Det bedes oplyst om køb/salg og import/eksport af hingstesæd inficeret med EVA uhindret kan finde sted?

Svar ad 2 a:

I Danmark er der ingen officielle krav om, at hingstesæd skal være fri for EAV for at kunne sælges. Sæden kan frit anvendes indenlands. Hvis sæden skal eksporteres, skal den derimod undersøges for EAV, og sæd fra hingste inficeret med EAV kan ikke eksporteres. Visse avlsforbund har deres egne krav, f.eks. kræves det, at travhingste undersøges for EAV i sæden, og såfremt den indeholder EAV, skal dette oplyses før bedækning, således at hoppeejeren kan tage stilling til om en EAV positiv hingst ønskes anvendt.

I Storbritannien er EAV derimod en anmeldelsespligtig sygdom, dvs. at enhver mistanke om infektion med EAV skal meldes til myndighederne. Ved import af hingste bliver disse grundigt tjekket for EAV (www.defra.gov.uk/animalh/diseases/notifiable/disease/equine_viral_arteritis.htm), og hvis hingsten har en persisterende infektion med EAV kan den ikke importeres.

Spørgsmål 2 b:

Det bedes oplyst, hvor mange stater i USA, der i år 2000 havde regler som forhindrede hingstekåring af en EVA-positiv hingst?

Svar ad 2 b:

Rådet er ikke bekendt med reglerne for hingstekåring i USA, men skal henvise til, at rekvirenten tager kontakt til rette myndighed.

Spørgsmål 2 c:

Det bedes oplyst, om der i Danmark i år 2000 fandtes regler, der hindrede eller begrænsede muligheden for, at en EVA-positiv hingst kunne kåres som eller anvendes som hingst?

Svar ad 2 c:

Det afhænger af avlsforbundet. Avlsforbundet X havde ikke i 2000 og har stadig ingen begrænsninger i kåring og brug af EAV positive hingste. Derimod har travforbundet for nylig udarbejdet regler, der betyder, at det skal oplyses, hvis hingsten er EAV positiv.

Spørgsmål 3:

Såfremt det lægges til grund, at hingsten er EVA-positiv i såvel blod som sæd, bedes det oplyst om hingstens sæd kan forventes afsat, enten som fersk eller frossen på linje med ikke-EVA-inficeret sæd?

Svar ad 3:

Såfremt en hingst har en persisterende infektion af EAV, vil virus kunne overføres via sæden både ved naturlig bedækning samt ved anvendelse af fersk og frossen sæd. Det kan derfor ikke forventes, at sæden fra hingsten kan afsættes på linje med ikke-EAV-inficeret sæd, herunder heller ikke eksporteres.

Spørgsmål 4:

Såfremt en blod og sæd EVA-inficeret hingst er anvendt til bedækning af en hoppe, bedes det oplyst om dette kan forårsage gener i den stald, hvor hoppen er opstaldet?

I bekræftende fald bedes generne oplyst, og hvor ofte sådanne gener opstår i praksis?

Det bedes særligt oplyst, om EVA-virus i noget stadie er smittefarligt overfor hopper eller hingste i den EVA-positive hingst nærvær?

Svar ad 4:

Udfaldet af anvendelse af en hingst, der udskiller EAV i sæden, afhænger af hoppernes immunstatus. Hvis hoppen tidligere har haft en naturlig infektion med EAV eller er blevet regelret vaccineret mod EAV er risikoen for, at hoppen vil blive akut inficeret og dermed udskille virus til omgivelserne begrænset. Hvis hoppen derimod er EAV seronegativ vil 80 - 100 % af hopperne blive inficeret

med EAV og vil efterfølgende kunne udskille virus til omgivelserne ved aerosoler. Sådanne hopper skal isoleres, således at de ikke kommer i kontakt med drægtige hopper og nyfødte føl.

Generne i en stald med en akut inficeret hoppe vil derfor bestå i risikoen for, at virus spredes til drægtige hopper og nyfødte føl. Ikke drægtige hopper og vallakker vil som regel vise milde eller ingen tegn på sygdom, og generne i disse dyr er derfor af mindre betydning. Dog vil de i en periode, hvor de udskiller virus, kunne udgøre en smitterisiko overfor andre heste. Hvis de ikke viser tegn på sygdom, er det ikke sandsynligt, at personalet opdager, at de er inficerede, og der er derfor risiko for, at sygdommen kan spredes yderligere.

Det er ikke muligt at angive hvor ofte sådanne gener opstår i praksis, da det afhænger af virusstamme, individuelle værtsfaktorer samt managementfaktorer.

Hingste med persisterende EAV infektion vil kun udskille virus i sæden og ikke med aerosoler, hvorfor smittefaren kun eksisterer ved bedækning af seronegative hopper.

Spørgsmål 5:

Det bedes oplyst, om det har været formålstjenligt at vaccinere hingsten i februar 1999 (bilag 13 med underbilag i form af vaccinationskort), når denne i 1997 og 1998 er konstateret EVA-positiv i henholdsvis blod og sæd (bilag 13 med underbilag i form af laboratorieundersøgelserapporter fra Statens Veterinære Serumlaboratorium)?

Svar ad 5:

Af laboratorieundersøgelserne fra Statens Veterinære Serumlaboratorium fremgår, at hingsten ved en virusneutralisationstest er blevet undersøgt for tilstedeværelse af antistoffer mod EAV i blodet i 1996, 1998 og 2000. Hesten havde ved alle tre undersøgelser positiv antistof-titer. Sæden fra hingsten blev endvidere ved cellekulturteknik undersøgt for tilstedeværelsen af infektiøse EA viruspartikler i 1996, 1997, 1998, 1999 og 2000. I 1997, 1998 og 1999 blev der isoleret EAV i sædprøven, mens dette ikke var tilfældet i 1996 og 2000. Der er således ikke tvivl om, at hingsten har haft en persisterende infektion med EAV og har udskilt virus i sæden. Vaccination af hingsten i 1999 har derfor ikke været formålstjenligt.

Det kan yderligere oplyses, at der ikke rutinemæssigt i Danmark vaccineres mod EAV. På markedet findes en inaktiveret vaccine ved navn "Artervac", som ikke er registreret af Lægemiddelstyrelsen, men som sælges på dispensation fra Danmarks Fødevareforskning (DFVF). Vaccinationsprogrammet består af en basisvaccination med to doser givet med 3-4 ugers mellemrum efterfulgt af årlige revaccinationer.

I bilag 13 er vedlagt et lidt besynderligt vaccinationskort, som angiver, at hesten 27-2 1999 er blevet vaccineret med "Artervac" af dyrlæge D1. Hesten har tilsyneladende ikke fået sin anden vaccination ca. 4 uger efter og er således ikke blevet vaccineret på anbefalet måde. Om det er samme hest, der er blevet vaccineret to gange i 2001, er ikke helt til at gennemskue, da overskriften på vaccinationskortet angiver en anden hingsts navn, med den omtalte hingst navn i parentes. At hingsten kun har været vaccineret en enkelt gang i 1999, gør det endnu vanskeligere at forstå formålet med denne vaccination.

Spørgsmål 6:

Var der i 1999 forskrifter, der krævede, at man inden EVA-vaccinationen af en hingst skulle sikre sig, at den var EVA-negativ?

I benægtende fald bedes det oplyst, om det i 1999 var dyrlægefagligt korrekt for dyrlæger at vaccinere en hingst mod EVA uden først at sikre sig, at hesten havde en negativ status?

Det bedes oplyst, om der i forbindelse med en EVA-vaccination er særlige rutiner, der bør følges, og om der stilles krav til at den vaccinerede hingst i en periode efter vaccinationen bør isoleres med henblik på at undgå smittefare?

Svar ad 6:

Nej - der er ingen deciderede krav, men det anbefales bl.a. af World Organisation for Animal Health, som er en veterinær parallel til WHO (www.oie.int), at hingsten i 6 – 12 måneders alderen testes negativ for antistoffer i en blodprøve og derefter straks vaccineres mod EAV efterfulgt af regelmæssig vaccination.

Det er på foreliggende grundlag ikke muligt at udtale sig om det var dyrlægefagligt korrekt at vaccinere hingsten mod EAV i 1999 uden først at sikre sig, at hesten havde negativ status. Vaccinationen blev tilsyneladende ikke foretaget af den dyrlæge, som normalt var tilknyttet stutieret. Hingsteejeren må i 1999 have vist, at hingsten havde antistoffer mod EAV, da den var blevet testet positiv i 1996 og 1998. Det var endda blevet vist, at hingsten udskilte virus i sæden i både 1997 og 1998. Der var således ikke umiddelbart nogen grund til at teste hingsten for antistoffer i blodet i dette tilfælde.

Der findes to kommercielle vacciner på markedet. Den ene er en inaktiveret (dræbt) vaccine ”Artervac”, der bruges i visse europæiske lande, herunder UK, og som nævnt under svar ad 5) forhandles på dispensation i Danmark. Den anden vaccine er en modifieret levende virus vaccine (MLV), som især anvendes i USA. Denne vaccine er dog beskrevet som værende sikker for anvendelse til hingste og ikke-drægtige hopper, og vaccination kræver ingen karantæne. Vaccinerne beskytter mod sygdom, men ikke nødvendigvis mod infektion, hvorfor hopper, der bedækkes med hingste, som udskiller virus, holdes i karantæne i minimum 3 uger efter bedækning, således at hoppen ikke risikerer at smitte andre heste i omgivelserne.

Spørgsmål 7:

Det bedes efter kontakt til Statens Veterinære Serumlaboratorium oplyst, hvorfor laboratorieundersøgelserapporterne fra Statens Veterinære Serumlaboratorium har ændret form i 2000 i forhold til tidligere år, ligesom det bedes oplyst, hvad Statens Veterinære Serumlaboratorium har testet hingsten for i 2000 og på grundlag af hvilket materiale dette er sket (bilag 13 med underbilag i form af laboratorieundersøgelserapporter fra Statens Veterinære Serumlaboratorium)?

Svar ad 7:

Rådet skal henvise til, at rekvirenten tager direkte kontakt til Statens Veterinære Serumlaboratorium med henblik på udredning af spørgsmålet.

Spørgsmål 8:

Såfremt det lægges til grund, at hingsten er konstateret EVA-positiv i 1997, 1998 og 1999 (bilag 13 med underbilag i form af laboratorieundersøgelserapporter fra Statens Veterinære Serumlaboratorium) samt i 2001 og 2002 bedes det oplyst, hvorledes det er muligt, at hesten ikke er konstateret EVA-positiv i 2000?

Svar ad 8:

Hingsten er blevet testet for antistoffer mod EAV tre gange: i 1996, 1998 og 2000, og alle tre gange er den fundet positiv hvilket også er forventeligt, da hingsten vil vedblive med at have antistoffer i blodet mange år efter infektionen.

Da hingsten har en persisterende infektion med EAV, vil den som regel kontinuerligt udskille virus i sæden, men der kan forekomme perioder, hvor hingsten ikke udskiller virus. Endvidere kan der eventuelt forekomme falsk negative resultater, og da virus findes i den cellerige fraktion af sæden, kan bl.a. opsamlingsproceduren have betydning. Af nævnte årsager kan det derfor godt være tilfældet, at EAV kan påvises i hingstens sæd i alle årene fra 1997 til 2002, men ikke i år 2000.

Department for Environment and Rural Affairs (DEFRA), UK, anbefaler derfor også udtagelse af to sædprøver med min. 7 dages mellemrum, når hingste, der udskiller EAV, skal påvises. Hvis blot den ene prøve er positiv betragtes hingsten som virusudskiller. Såfremt begge prøver er negative anbefales det endda at lade hingsten bedække to seronegative hopper, som så tjekkes 28 dage senere for at se om de er blevet smittet af hingsten (www.defra.gov.uk/animalh/diseases/notifiale/disease/equine_viral_arteritis.htm).

Spørgsmål 9:

Er det muligt for en EVA-positiv hingst at rense sig selv for virus i blodet og blive EVA-negativ? Hvor ofte forekommer det i givet fald?

Spørgsmål 10:

Er det muligt for en EVA-positiv hingst at rense sig selv for virus i sæden og blive EVA-negativ? Hvor ofte forekommer det i givet fald?

Svar ad 9 og 10:

Ja – det er muligt for en EAV- positiv hingst at rense sig for virus i blod og sæd, idet persisterende infektioner er beskrevet at vare fra måneder til år eller til at være livsvarige. Det har ikke været muligt at finde oplysninger om, hvor hyppigt en hingst er i stand til at rense sig fra en persisterende infektion.

Spørgsmål 11:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 11:

Rådet skal bemærke, at E.I.A, som er angivet i bilag vedr. handelsundersøgelse (forsikringsanmodning) står for ”equin infektiøs anæmi”. Det er en virussygdom, som skyldes et virus, der tilhører familien retroviridae, og dette virus er således helt forskelligt fra EAV. I et svarskrift er EIA og EAV angivet at være det samme.

Afgørelse

Sagsøgte stutteri skulle inden 14 dage betale 150.000 kr. med procesrente samt sagsomkostninger på 31.060 kr. til sagsøger.

2004-20-051-00023

Skrivelse af 22. juni 2004 fra Københavns Byret

I forbindelse med verserende sag omkring betaling for udført insemination af hopper, blev Det Veterinære Sundhedsråd bedt om en udtalelse. Der forelå en tvist om efterfølgende drægtighed eller mangel på samme. Sagsøgte nægtede at betale for sagsøgers ydelser, idet sagsøgte fandt at sagsøger havde pådraget sagsøgte for store udgifter, ved ikke, efter sagsøgtes opfattelse, at have foretaget korrekte undersøgelser til identifikation af problehhopper.

Rådet havde i sagen brugt ekstern bistand.

Rådet udtalte:

Rådet har indhentet yderligere oplysninger, jf. spørgetema fra sagsøgte 1. afsnit. Det supplerende materiale vedlægges, bilag S.

Spørgsmål 1:

Skønsmanden bedes beskrive den sædvanlige fremgangsmåde i forbindelse med modtagelse og insemination af hopper, herunder i hvilket omfang der for de enkelte hoppers vedkommende er anvendt fersk sæd eller frossen sæd?

Svar ad 1:

Inden inseminering vurderes i første omgang hoppens fodringsmæssige tilstand (huld), og den underkastes en generel sundhedsundersøgelse. Derefter undersøges skamlæber, skede og livmodermund visuelt og en rektal- og ultralydsundersøgelse fastlægger livmoderens og æggestokkenes tilstand. Man kan i den forbindelse vælge rutinemæssigt at udføre undersøgelser vedrørende tilstedeværelse af bakterier eller andre agens i livmoderen. Hvis hoppen har en dokumenteret avlshistorie, der viser, at den er blevet drægtig uden problemer i tidligere avlssæsoner eller, at der ikke er indikation for infektiøst betinget infertilitet, er det veterinærfagligt ikke nødvendigt at foretage en svaberprøve.

Frisk sæd:

Af den fremsendte oversigt (bilag S) fremgår det, at der hos 8 af 27 hopper er anvendt inseminering med frisk sæd, og af disse er 7 (88 %) blevet drægtige. Antal brunster pr. drægtighed i dette materiale var ca. 2. Initialt blev 7 ud af de 8 hopper, der insemineredes med frisk sæd dog først insemineret i en eller flere brunster med frossen-optøet sæd. (Se bilag S).

Frossen sæd:

I alt blev 19 af de 27 hopper insemineret udelukkende med frossen-optøet sæd. Elleve hopper var drægtige på 21. dagen (58 %), men 2 undergik tidlig fosterdød, og dermed var drægtighedsprocenten 52. Til etablering af drægtighederne hos de 11 hopper anvendtes 27 brunster svarende til ca. 2,5 per drægtighed. De 7 hopper havde ukendt status, og 1 erklæret ikke drægtig.

Spørgsmål 2:

Skønsmanden bedes oplyse, om insemination sædvanligvis foretages i alle årets måneder, eller om der er måneder, hvor insemination foretrækkes og gennemføres?

Svar ad 2:

Den statistisk set optimale frugtbarhed opnås i månederne maj og juni og er relateret til lysintensitet og daglængde, men perioden, hvor man kan inseminere eller bedække og opnå drægtighed, strækker sig fra februar-marts til september-oktober måned.

Spørgsmål 3:

Skønsmanden bedes oplyse, om der erfaringsmæssigt findes en ifolingsprocent, som således angiver, i hvor stor del af tilfældene en hoppe normalt vil komme i fol efter foretaget insemination på sædvanlig måde.

Svar ad 3:

Hopper, der har normal frugtbarhed vil for de flestes vedkommende blive drægtige efter op til tre insemineringer i samme avlssæson, forudsat at der anvendes sæd med god kvalitet. Herefter vil hoppen blive placeret i gruppen ”problemhopper”. Denne vurdering kan kun anlægges, såfremt der anvendes sæd fra hingste med dokumenteret frugtbarhed, herunder brug af frossen-optøet sæd.

Spørgsmål 4:

Har sagsøger efter skønsmandens opfattelse på sædvanlig, kvalificeret veterinærmæssig baggrund modtaget, behandlet og insemineret de i sagen omtalt hopper, som blev anvist af sagsøgte ?

Svar ad 4:

På baggrund af de journaler og det supplerende materiale, der er rekvireret og stillet til rådighed: Ja.

Spørgsmål 4a:

Kan skønsmanden på det foreliggende grundlag bedømme, hvorvidt sagsøger har modtaget hopperne på sædvanlig kvalificeret veterinærmæssig baggrund?

Svar ad 4a:

Rådet finder ud fra det forelagte, at det dokumenterede hoppemateriale er blevet behandlet veterinærfagligt korrekt.

Spørgsmål 5:

Afviger ifolingsprocenten, som kan opgøres for de hopper, som af sagsøger er behandlet, væsentligt fra den ifolingsprocent, som normalt kan forventes i forbindelse med behandlingen?

Svar ad 5:

Drægtighedsprocenten afspejler hoppematerialets reproduktionsbiologiske tilstand samt frugtbarheden af den sæd der er anvendt til inseminering. Ved inseminering med frisk sæd er der i nærværende materiale opnået helt optimale resultater. Ved inseminering med frossen - optøet sæd varierer drægtighedsresultaterne ofte meget mellem de hingste, der anvendes. Det fremgår af dokumentationen, at der har været anvendt frossen-optøet sæd fra i alt 16 hingste, hvormed det er vanskeligt at sammenligne med normale forhold.

Spørgsmål 6:

Såfremt ifolingsprocenten afviger væsentligt fra det forventelige, bedes skønsmanden om muligt oplyse om årsagen hertil?

Svar ad 6:

Udgår.

Spørgsmål 7:

Kan skønsmanden på det foreliggende grundlag konstatere om sagsøger har undersøgt hopperne for om disse har været inficeret af stafylokokker og streptokokker, og hvis dette er tilfældet, har i den forbindelse foretaget den normale behandling i forbindelse hermed?

Svar ad 7:

De journaler, som er vedlagt sagen, dokumenterer, at der er udtaget prøver til undersøgelse for infektiøst betinget ufrugtbarhed, når dette har været indikeret samt foretaget klinisk behandling herfor.

Spørgsmål 7a:

Er det sædvanligt for en inseminerende dyrlæge at foretage undersøgelser for streptokokker og stafylokokker med visse intervaller, uden at det foreligger symptomer på infektion?

Svar ad 7 a:

Se besvarelse på spørgsmål 7b

Spørgsmål 7 b:

Hører det til god gynækologisk praksis at undersøge en hoppe for infektion f.eks. streptokokker, stafylokokker, når hoppen ankommer uden føl ved siden eller har været insemineret en eller flere gange uden resultat.

Svar ad 7 b:

Hvorvidt en undersøgelse for infektiøst betinget eller relateret infertilitet bør foretages, baseres på et veterinærfagligt skøn, hvor hoppens alder, tidligere reproduktionshistorie og kliniske data indgår. Der er ingen faste regler for dette, men infektiøst betinget nedsættelse af frugtbarheden, navnlig hos ældre hopper, er vel dokumenteret i den veterinærkliniske litteratur.

Spørgsmål 8:

Har sagsøger i øvrigt ved sin modtagelse, pasning og inseminering af de pågældende hopper udført den faglige behandling, som sagsøgte med rette kunne forvente?

Svar ad 8:

Ud fra den dokumentation, der er forelagt Rådet, finder Rådet intet, som antyder, at det berørte hestemateriale ikke er behandlet veterinærfagligt korrekt.

Spørgsmål 9:

Såfremt sagsøger ikke har udført sit hverv i forbindelse med at få hopperne i fol på sædvanlig, korrekt og faglig måde, bedes skønsmanden oplyse, om omfanget heraf og konsekvensen i forhold til den opgave, som blev sagsøger pålagt ved modtagelse af hopperne til inseminering?

Svar ad 9:

Se svar på spørgsmål 8

Spørgsmål 10:

Af hensyn til en erstatningsmæssig opgørelse bedes skønsmanden oplyse, om han kan og må oplyse, den normale handelsværdi af føl født i 2001, med udgangspunkt i hingste og hopper, som beskrevet i bilag A, og i bekræftende fald hvilken pris.

Svar ad 10:

Rådet besvarer udelukkende veterinærfaglige spørgsmål og kan derfor ikke besvare spørgsmålet. Rådet skal henvise til, at man retter henvendelse til en fagmand på dette område.

Supplerende skønstema:

Spørgsmål A:

Kan hoppersnes helbredsmæssige og træningsmæssige tilstand påvirke etablering af drægtighed, og i bekræftende fald hvordan?

Svar ad A:

Det er veldokumenteret, at suboptimal fodring og/eller hård træning samt eventuel tilstedeværelse af infektiøse lidelser i skede og livmoder kan medvirke til en ændret subsidiært nedsat funktion af hoppens reproduktionskapacitet gennem ændrede endokrine og immunologiske mekanismer.

Spørgsmål B:

Skønsmanden bedes oplyse, om ifolingsprocenten kan påvirkes af kvaliteten af den anvendte hingstesæd. I bekræftende fald bedes skønsmanden oplyse, om kvaliteten af hingstesæd varierer afhængig af, om der anvendes fersk eller frossen sæd, og om der er variationer fra hingst til hingst?

Svar ad B:

Det er veldokumenteret, at kvaliteten (frugtbarheden) af hingstesæd varierer mellem hingste og imellem ejakulater fra samme hingst. Endvidere kan man statistisk set regne med et fald i frugtbarheden jo mere intensiv sæden behandles. I princippet opnås den højeste frugtbarhed ved naturlig bedækning. Herefter sker der en reduktion ved anvendelse af inseminering med frisk sæd, og ved brug af frossen-optøet sæd ses et gennemsnitligt yderligere fald, men dertil stor individuel variation i sædens overlevelsessevne og frugtbarhed mellem hingste og mellem ejakulater fra samme hingst.

Spørgsmål C:

Kan skønsmanden ud fra det fremlagte materiale vurdere, om en eventuel ifolingsprocent skyldes hoppersnes tilstand, den anvendte sæds kvalitet, inseminørens behandling eller anden årsag?

Svar ad C:

Der er vedlagt dokumentation for hver enkelt hoppes sundhedstilstand og generelle reproduktionshistorie i forbindelse med sagen. Rådet finder materialet tilstrækkeligt til at besvare det fremsendte spørgetema. Det fremgår af materialet, at hopperne kom direkte fra væddeløbsbanen og skulle overgå til avl. Dette betyder, at de befinder sig i en overgangsperiode fra hård fysisk træning og stress, og dette har negativ indflydelse på de funktioner, som skal sikre en optimal kønsfunktion. Den fysiologiske tilstand hos hopperne kombineret med brug af frossen-optøet sæd fra et stort antal hingste anses at være den væsentligste årsag til den initialt lave frugtbarhed hos hopperne i den pågældende avlssæson. Se også besvarelse af spørgsmål A.

Afgørelse:

Sagsøgte skulle inden 14 dage betale 137.617,04 kr. med tillæg af rente samt sagens omkostninger på 13.000 kr. til sagsøger.

4.2 Ansvarssager vedrørende kvæg

2004-20-04-00029

Skrivelse af 21. september 2004 fra advokaterne i sagen

Sagen handlede om nedslagning af en dansk kvægbesætning efter, at der i Portugal var påvist BSE hos en 39 måneder gammel ko, der som kvie var eksporteret fra besætningen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det sædvanligt at konstatere BSE hos en ko i 39 måneders alderen?

Svar ad 1:

Der kan ikke svares entydigt på spørgsmålet. Dette skyldes, at alderen på køer med klinisk BSE stiger, når effektive smitteforebyggelsesforanstaltninger indføres. Dette betyder, at aldersvariationen og middelalderen på køer med BSE varierer over tid ligesom disse parametre kan variere mellem lande afhængig af effektiviteten af de indførte smitteforebyggelsesforanstaltninger. Ud fra en generel betragtning ses BSE hyppigst hos kreaturer i 4-5 års alderen, og hvis man ser på BSE ud fra en international synsvinkel er forekomst af BSE hos dyr i 3 års alderen ikke usædvanligt.

Talmaterialet for danske tilfælde af BSE er sparsomt og omfatter kun 16 dyr, inklusive det aktuelle tilfælde. I dette materiale forekommer yderligere tre dyr anført med alderen 3 år. Der er således ikke tale om et enkeltstående tilfælde, hvorfor en alder på 39 måneder for et dansk BSE tilfælde i 2002 ikke skønnes at være usædvanlig.

Spørgsmål 2:

Ifølge stamtavlen, jf. bilag 3, er tyren X far til den eksporterede ko.

Hvis tyren X ikke er far til den BSE-ramte ko, vil en DNA-test af vævsprøver fra den BSE-ramte ko og X kunne fastslå dette?

Svar ad 2:

Ja.

Spørgsmål 3:

Hvis den BSE-ramte kos far er X, med hvilken sandsynlighed vil DNA-tests af vævsprøver fra den BSE-ramte ko og X kunne fastslå dette?

Svar ad 3:

Med tæt på 100 % sikkerhed.

Spørgsmål 4:

Såfremt spørgsmål 2 besvares bekræftende, bedes det oplyst, hvilken risiko det ville være forbundet med, såfremt myndighederne afventede nedslagningen af sagsøgers besætning, indtil den BSE-ramte kos identitet var fastslået?

Svar ad 4:

Det fremgår indirekte af sagsakterne, at besætningen blev sat under offentligt tilsyn efter modtagelse af oplysningerne om testresultatet fra de portugisiske veterinærmyndigheder. Selve ordlyden af tilsynet ses ikke af bilagsmaterialet. Det følgende svar gives under forudsætning af, at der var et forbud mod at fjerne levende dyr fra besætningen (såvel til slagtning som til omsætning, udstationering o. lign.), ligesom fjernelse af produkter og døde dyr skulle foregå under specielt kontrollerede forhold.

Såfremt de omtalte forholdsregler var truffet af myndighederne, ville der ikke være en kendt øget risiko ved at have udskudt nedslagningen af besætningen.

Spørgsmål 5:

Sundhedsrådet bedes oplyse, hvad henholdsvis betegnelsen TURINA og FRISIA dækker over?

Svar ad 5:

Begge navne bruges som betegnelser for sortbroget kvæg (Holstein-Frisia). Portugisiske sortbrogede malkekøer, som er stambogsførte, kaldes "Frisia".

Spørgsmål 6:

Hvad er den typiske årsag til BSE?

Svar ad 6:

Den typiske årsag til BSE er anvendelse af fodermidler med indhold af inficeret kød- og benmel hidrørende fra kvæg.

Spørgsmål A:

Sundhedsrådet bedes oplyse, hvorledes diagnosen BSE stilles?

Svar ad A:

Diagnosen stilles på baggrund af laboratorieundersøgelse af nervevæv fra centralnervesystemet; typisk anvendes væv fra den forlængede marv (medulla oblongata, obex) eller rygmargens halsdel (medulla spinalis, pars cervicalis).

Diagnosen stilles ved anvendelse af to uafhængige testmetoder. Den første testmetode udgøres hyppigt af en immunkemisk hurtigmetode til påvisning af protease resistent prionprotein (PrP^{res}) dvs. sygdomsspecifikt proteinstof, der er modstandsdygtigt mod enzymatisk nedbrydning. Der findes flere typer af internationalt anerkendte testmetoder. Den anden testmetode (den konfirmatoriske test) udgøres af en kombineret histologisk og immunhistokemisk undersøgelse, hvor den histologiske undersøgelse muliggør iagttagelse af sygdomsforandringer i vævet, herunder disses lokalisation, udbredelse og karakteristika, mens den immunhistokemiske test visualiserer PrP^{res} direkte i nervevævet.

Kravene til diagnostiske tests er beskrevet af World Organisation for Animal Health i Manual of Diagnostic Test and Vaccines for Terrestrial Animals, 5th edition, 2004, chapter 2.3.13 (<http://www.oie.int/>).

Spørgsmål C:

Sundhedsrådet bedes redegøre for, hvad der kan anføres som årsag til BSE smitte, idet Sundhedsrådet bedes opdele besvarelsen af spørgsmålet i en redegørelse af:

- a) Hvilke smittekilder, der var videnskabeligt kendte på tidspunktet for nedslagningen af besætningen i nærværende sag den 22. august 2002 og
- b) Hvilke smittekilder, der er videnskabeligt kendte i dag

Svar ad C:

Den eneste videnskabeligt kendte smittekilde for BSE er anvendelse af kød- og benmel udvundet af drøvtyggermateriale (selvdøde dyr, aflivede dyr og restprodukter fra slagtninger) i fodermidler. Endvidere er der en øget hyppighed af BSE hos afkom efter køer, der selv udvikler BSE, som kunne indikere en overførsel fra moderdyr til foster eller kalv. Disse smittekilder var videnskabeligt kendte den 22.8.2002, og der er ikke siden da fremkommet videnskabelig dokumentation for andre smittekilder.

Ud over de ovennævnte smitemåder er BSE eksperimentelt overført ved injektion af hjernevæv fra inficerede køer.

Spørgsmål D:

Sundhedsrådet bedes i forlængelse af besvarelsen af spørgsmål C oplyse, hvorvidt BSE er arveligt, og herunder i bekræftende fald redegøre for, hvorvidt BSE kan nedarves både fra en kos far og mor?

Svar ad D:

BSE er ikke med den nuværende viden arveligt betinget.

Spørgsmål E:

Sundhedsrådet bedes redegøre for, hvilken smitterisiko, der er forbundet med ikke at slå en besætning ned, hvor der er konstateret BSE hos en ko fra besætningen, dels:

- a) når den BSE-ramte ko forbliver i besætningen, og dels
- b) når den BSE-ramte ko er fjernet fra besætningen

Svar ad E:

BSE er primært en foderbåren sygdom, jf. svar ad C, og således ikke en smitsom sygdom. BSE hører til en gruppe af infektionssygdomme, der betegnes som overførbare sygdomme.

Svaret på spørgsmålet skal opdeles i to – dels vedrørende andre kreaturer i besætningen, dels vedrørende det aktuelt inficerede dyr.

Når man vurderer risikoen for, at de øvrige dyr i besætningen er inficerede, gøres det ud fra en forudsætning om, at smitten er foderbåren (jf. svar ad C). Der har således på et tidspunkt været inficeret foder i besætningen og andre kreaturer har derfor også kunnet have ædt af dette. Der kan således være andre inficerede dyr i besætningen end det aktuelt diagnosticerede.

Hidtidige undersøgelser af dyr fra danske kvægbesætninger saneret på grund af tilfælde af BSE har ikke påvist yderligere BSE tilfælde. Dette kan imidlertid skyldes en utilstrækkelig følsomhed af de eksisterende diagnostiske metoder. I eksempelvis Storbritannien, hvor besætningerne ikke slås ned, er der set flere tilfælde af BSE i samme besætning. Da det ikke er muligt under prakti-

ske forhold at afklare, om et dyr har BSE, mens det er i live, og da infektionen først kan diagnosticeres sidst i inkubationstiden, kan en besætning ikke undersøges for BSE med henblik på at udelukke forekomsten af BSE.

Som tidligere nævnt er BSE ikke en smitsom sygdom. Der er således ikke dokumenteret risiko for, at køer skulle kunne smitte hinanden. En eventuel smitterisiko knytter sig derfor udelukkende til kødprodukter fra slagtedyr fra besætningen. Der findes en dokumenteret sammenhæng mellem BSE og den dødelige hjernesygdom hos mennesker variant-Creutzfeldt-Jacobs sygdom.

For at imødegå overførsel af smitte fra slagtekreaturer via kødprodukter til mennesker er der indført to forholdsregler – dels fjernes visse organer (som især kan indeholde smitstof) fra slagtedyr, dels testes visse aldersgrupper af slagtedyr for forekomst af smitstof. Som tidligere anført kan disse testmetoder kun påvise smitstoffet i slutningen af inkubationstiden samt hos klinisk syge dyr. Et negativt testresultat udelukker således ikke, at dyret kan være smittet med BSE.

Såfremt selvdøde eller aflivede dyr i besætningen bortskaffes til destruktion som risikomateriale skønnes disse ikke at udgøre en smitterisiko.

Afkom efter en BSE-ramt ko har jf. sp. C en øget risiko for at udvikle BSE.

Det kan således konkluderes, at risikoen ved ikke at slå besætningen ned knytter sig til, at kødprodukter fra et BSE smittet dyr, der testes negativt ved slagtning, anvendes til fødemidler og inficerer et menneske. Størrelsen af denne risiko kan ikke med sikkerhed angives, men skønnes at være lille.

Spørgsmålet om risikoen ved forbliven af det BSE-ramte kreatur i besætningen er af hypotetisk karakter. Dette skyldes, at BSE- diagnosen stilles ved undersøgelse af hjernevæv, hvilket normalt forudsætter, at kreaturet er dødt. Udtagning af biopsier af hjernen fra levende kreaturer, som kunne bruges til en initial diagnostik, anvendes ikke. Undertiden lader man BSE-mistænkte dyr opholde sig i besætningen gennem nogen tid med henblik på at kunne undersøge dyret mere grundigt og over længere tid. Under forudsætning af, at dyret ikke kælver i denne periode, er der ingen dokumenteret risiko ved dette. Som tidligere nævnt kan BSE overføres til fosteret eller kalven, såfremt koen er inficeret, hvorfor en kælvning kan medføre en risikoøgning.

Spørgsmål F:

Sundhedsrådet bedes oplyse, hvad man i henhold til sædvanlig praksis gjorde på tidspunktet for nedslagtningen af besætningen i nærværende sag den 22. august 2002 for at fastslå en BSE-ramt kos identitet, smitekilden, hvilken besætning der evt. skulle sættes under mistanke, samt sammenhængen imellem smitekilden, den BSE-ramte ko og besætningen?

Svar ad F:

Sporingsystemet er meget veludbygget i kvægsektoren i Danmark. Alle dyr er entydigt øremærkede med 2 godkendte og registrerede mærker. Alle flytninger af dyr bliver registreret i Centralt HusdyrbrugsRegister og kød kan spores tilbage til gården.

Rådet er ikke bekendt med, at der har været rejst tvivl i relation til afstamning i BSE-sager, hvor diagnosen er stillet i Danmark.

I alle danske BSE-sager er der foretaget en gennemgribende analyse af, hvilket foder, der både med hensyn til type og oprindelse er brugt i de BSE-ramte besætninger, men det har ikke været muligt med sikkerhed at fastslå, hvilke fodermidler, der har været smitekilden.

Vedrørende sammenhængen imellem smitekilden, den BSE-ramte ko og besætningen skal Rådet henviser til Svar ad C og E.

Spørgsmål G:

Sundhedsrådet bedes oplyse, hvad man i henhold til sædvanlig praksis i dag gør for at fastslå en BSE-ramt kos identitet, smitekilden, hvilken besætning der evt. skal sættes under mistanke, samt sammenhængen imellem smitekilden, den BSE-ramte ko og besætningen?

Svar ad G:

Rådet er ikke bekendt med, at der siden august 2002 er indført væsentlige ændringer i sædvanlig praksis i forbindelse med udredning af de i spørgsmålet anførte forhold og skal henviser til Svar ad F.

Spørgsmål G1:

Sundhedsrådet bedes oplyse, om sædvanlig praksis – som beskrevet i svarene på spørgsmål F og G - er fraveget i denne sag?

Svar ad G1:

Som anført ovenfor er Rådet ikke bekendt med, at der har været rejst tvivl i relation til afstamning i BSE-sager, hvor diagnosen er stillet i Danmark. Der har således ikke været indført nogen praksis for at fastslå en BSE-ramt kos identitet gennem DNA-analyse. Rådet finder på den baggrund ikke, at sædvanlig praksis er fraveget i denne sag.

Spørgsmål H:

Sundhedsrådet bedes i forlængelse af spørgsmål F redegøre for, hvorvidt DNA-analyse – på tidspunktet for nedslagtningen af besætningen i nærværende sag den 22. august – kunne anvendes til at fastslå sammenhængen imellem en BSE-ramt ko og en besætning?

Spørgsmålet bedes besvaret med inddragelse af den usikkerhed, der er forbundet med identiteten af et kreatur på baggrund af fejlinsemineringer, ombytning af øremærker ved mærkning og andre fejlkilder, jf. sagens bilag 10.

Svar ad H:

Da den ko, sagen drejer sig om, er stambogsført og koens far og morfar er kendte samt da DNA fra disse er tilgængelige, ville det have været muligt at udtage en vævsprøve fra koen til forældreskabsundersøgelse. En sådan undersøgelse ville med en sikkerhed på tæt ved 100 % kunne fastslå, om den pågældende ko var afkom efter den tyr, der er angivet på stambogen.

Et negativt udfald af ovenstående ville ikke entydigt kunne tolkes som bevis for, at koen ikke stammede fra besætningen, idet der i forbindelse med afstammingskontrollen af dansk kvæg er konstateret fejl i afstamning hos ca. 2,5 % af de testede dyr. Man ville i givet fald have haft mulighed for at foretage afstammingsundersøgelser i forhold til 21 af de 22 SDM tyre, der er anvendt i besætningen (jf. bilag 10). Hvis samtlige disse tyre kunne afvises som fædre, ville man stadig ikke have fuld sikkerhed for, at koen ikke stammede fra besætningen, men det ville være usandsynligt.

Spørgsmål I:

Såfremt spørgsmål H besvares bekræftende, bedes Sundhedsrådet oplyse, hvorvidt man i henhold til sædvanlig praksis i Danmark tog denne analysemetode i brug i sådanne tilfælde, på tidspunktet for nedslagtningen af besætningen i nærværende sag den 22. august 2002?

Svar ad I:

Se spørgsmål F og G1.

Spørgsmål J:

Såfremt spørgsmål H besvares bekræftende, bedes Sundhedsrådet oplyse, hvorvidt det forhold, at en ko er smittet med BSE, medfører en større eller mindre risiko for, at resultatet af en DNA-analyse af koen er mindre sikker?

Svar ad J:

En evt. smitte med BSE har ingen indflydelse på DNA analysen til forældreskabsbestemmelse.

Spørgsmål K:

Såfremt spørgsmål H besvares benægtende, bedes Sundhedsrådet oplyse, hvorfor man ikke i henhold til sædvanlig praksis i Danmark tog denne analysemetode i brug i sådanne tilfælde, på tidspunktet for nedslagtningen af besætningen i nærværende sag den 22. august 2002?

Svar ad K:

Udgår.

Spørgsmål L:

Sundhedsrådet bedes oplyse, hvad der skal forstås ved registreringsbetegnelserne "CHR", henholdsvis "CKR", samt herunder oplyse, hvorledes cifrene i disse registreringsnumre er sammensat?

Svar ad L:

CHR er Fødevareministeriets Centralt Husdyrbrugs Register, hvor alle ejendomme, der har kvæg, skal være registreret. Den ejendom, hvorpå der holdes kreaturer, tildeles et 6-cifret (tidligere 5-cifret) CHR-nummer, der refererer præcist til ejendommens geografiske placering. De godkendte gule øremærker er præget med logo og dyrets CKR-nr. (identifikationsnummer), som består af oprindelsesbesætningens CHR-nr. samt et 5 cifret løbe-nr. Mærkerne nummereres fortløbende og skal sættes i begge ører på dyrene i den rækkefølge, dyrene fødes i besætningen. Dette CKR-nummer følger dyret ved alle senere flytninger mellem besætninger og til slagteri.

Spørgsmål M:

Sundhedsrådet bedes oplyse, hvorvidt betegnelsen "Turina" og "Frisia" anvendes i flæng i Portugal, jf. herved sagens bilag D?

Svar ad M:

Se svar ad 5.

Spørgsmål N:

Sundhedsrådet bedes oplyse, om sagen i øvrigt giver Sundhedsrådet anledning til bemærkninger?

Svar ad N:

Nej.

Supplerende skrivelse af 17. oktober 2005 fra Kammeradvokaten:

Rådet udtalte:

Spørgsmål O:

Sundhedsrådet bedes i forlængelse af besvarelsen af spørgsmål 5 og spørgsmål M oplyse, hvorvidt man i en slagtesituation kan skelne en stambogsført sortbroget ko ("Frisia") fra en almindelig, portugisisk sortbroget ko ("Turina")?

Svar ad O:

Begge navne bruges som betegnelse for sortbrogede køer, hvorfor man ikke i en slagtesituation kan skelne en stambogsført fra en ikke-stambogsført ko.

Spørgsmål P:

Sundhedsrådet bedes i forlængelse af besvarelsen af spørgsmål O oplyse, om man kan forvente, at der ved en prøveudtagning for BSE for sortbrogede køer på et slagteri anvendes den korrekte stambogsmæssige betegnelse for den pågældende ko på prøveudtagningsblanketten?

Svar ad P:

Med henvisning til Svar ad 5, Svar ad O og Bilag D finder Rådet ikke, at det ene udtryk er mere korrekt end det andet, hvorfor man ikke kan forvente, at der ved prøveudtagning for BSE på et slagteri anvendes det ene udtryk frem for det andet på prøveudtagningsblanketten.

Spørgsmål Q:

Rådet bedes oplyse, om fedt udvundet af drøvtyggermateriale anvendes i mælkeerstatningen til kalve og som tilsætning til kraftfoder til kreaturer?

Svar ad Q:

EU lovgivning

I 2001, jf. TSE-forordningen¹ artikel 7, blev brug af animalsk protein fra pattedyr forbudt til drøvtyggerfoder. Endvidere nævner artikel 9 og bilag VI i forordningen, at afsmeltet fedt fra drøvtyggere, medmindre det er fremstillet af spredt fedtvæv, der er erklæret egnet til konsum samt derivater af afsmeltet fedt fra drøvtyggere, ikke må fremstilles af drøvtyggermateriale fra lande eller regioner, som er indplaceret i kategori 5. Kategori 5 er lande eller regioner med høj BSE-forekomst.

Ifølge Biproduktforordningens² bilag VII, Kapitel IV om specifikke krav for afsmeltet fedt og fiskeolie, skal afsmeltet fedt være fremstillet ved anvendelse af en præcis angivet metode (bilag V, Kapitel III, metode 1-5 eller metode 7). Metoderne præciserer krav til findeling af partikler og krav om opvarmning til en kerntemperatur afhængig af partikelstørrelsen. I bilag VII, Kapitel IV

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 999/2001 af 22. maj 2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatiser.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 1774/2002 af 3. oktober 2002 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum.

præciseres desuden, at afsmeltet fedt fra drøvtyggere skal renses på en sådan måde, at maksimumindholdet af resterende uopløselige urenheder ikke overstiger 0,15 vægtprocent.

Biproduktforordningen angiver altså, at brug af fedt udvundet fra drøvtyggere indeholdende op til 0,15 % urenheder er tilladt til brug i drøvtyggerfoder i EU. Fedt indeholder animalsk protein, hvorfor animalsk protein vil kunne finde vej til drøvtyggerfoder.

Der findes således ikke særlige restriktioner vedrørende anvendelse af talg/fedt i foder (eller fødevarer) med henblik på at forhindre overførsel af TSE, udover at indholdet af resterende uopløselige urenheder højst må udgøre 0,15 %. Kommissionen vurderer i TSE-køreplanen³, at behovet for fremtidige bestemmelser om talg, navnlig ved anvendelse i mælkeerstatninger, afhænger af resultatet af den kvantitative risikovurdering som EFSA efterfølgende har offentliggjort, se herunder.

EFSA vurdering

EFSA's rapport om vurdering af menneske og dyre TSE risiko i forbindelse med anvendelse af talg⁴ vurderer eksponeringsrisikoen som minimal, men siger samtidig, at man ikke kan tage alle betragtninger og forbehold med.

DFVF vurdering

I 2003 konkluderede Danmarks Fødevareforskning, at det på baggrund af de foreliggende oplysninger ikke var muligt at estimere størrelsen af risikoen ved forskellige potentielle smitekilder, herunder animalsk protein i foderfedt, primært fordi der ikke findes tilstrækkelig data, eksempelvis om fedtets oprindelse. DFVF antager, at der ikke er nogen nedre grænse for smitte med priorer, hvilket betyder, at ethvert fund af animalsk protein som udgangspunkt kan udgøre en risiko.

Frivillig aftale på kvægområdet

Hvorvidt fedt udvundet af drøvtyggermateriale anvendes i mælkeerstatningen til kalve og som tilsætning til kraftfoder til kreaturer oplyser et foderstoffirma XX, at der ifølge den frivillige aftale på kvægområdet⁵ ikke må leveres og anvendes foder med animalsk fedt til kvæg. Denne aftale inkluderer mælkeerstatninger og kraftfoder. Ifølge oplysningerne er alle danske foderstofvirksomheder tilsluttet.

Det skal dog bemærkes, at der ikke fremstilles mælkeerstatninger til kvæg i Danmark, men at mælkeerstatninger udelukkende importeres fra udlandet.

Dansk Kvæg følger med i hvilke udenlandske firmaer, der leverer i Danmark, og sikrer, at de tilslutter sig de frivillige aftaler. Denne ordning tager ikke højde for, at kvægproducenten selv kan importere animalsk fedt fra udlandet. Ifølge Dansk Kvæg vurderes egenimporten ikke at være stor, og det anses ikke som et problem.

Det kan på spørgsmål Q konkluderes, at der er indgået en frivillig aftale med erhvervet om ikke at anvende animalsk fedt til kvægfoder, herunder mælkeerstatninger, men i og med det er en frivillig aftale, og da der kan ske egen import, kan det ikke udelukkes, at fedt udvundet af drøvtyggermateriale anvendes i mælkeerstatningen til kalve og som tilsætning til kraftfoder til kreaturer.

³ TSE-køreplan. Bruxelles, den 5.07.2005, KOM(2005) 322 endelig.

⁴ Opinion of the BIOHAZ Panel on the on the "Assessment of the human and animal BSE risk posed by tallow with respect to residual BSE risk", EFSA Journal (2005) 221, 1-47.

⁵ <http://www.lr.dk/kvaeg/informationsserier/lk-meddelelser/1557.htm>

Spørgsmål R:

Rådet bedes oplyse, om der er risiko for, at fedt udvundet af drøvtyggermateriale kan være forurenet med protein fra inficerede kreaturer?

Svar ad R:

Se svar ad Q.

Spørgsmål S:

Rådet bedes oplyse, om det kan udelukkes, at mælkeerstatning til kalve og kraftfoder, som er tilsat fedt, udgjorde en mulig kilde til smitte med BSE forud for juli 2002?

Svar ad S:

Det kan på spørgsmål S konkluderes, at det ikke kan udelukkes, at mælkeerstatning til kalve og kraftfoder, som er tilsat fedt, udgjorde en mulig kilde til smitte med BSE forud for juli 2002.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens færdiggørelse.

5 Dyreværnssager

5.1 Dyreværnssager vedrørende heste

2004-20-051-00019

Skrivelse af 11. marts 2004 fra politimesteren i Frederikshavn

I en dyreværnssag anmeldt til politiet og omfattende to velnærede heste med udtalt forvoksede hove og medfølgende kliniske symptomer på smertefulde tilstande i hovene tilkaldtes praktiserende dyrlæge D1 af politiet til at foretage en vurdering. Dyrlægen konkluderede, at der var dyreværnsmæssige problemer med de to heste, men fandt i den forbindelse, at det ville være rimeligt at lade de to heste leve videre indtil en slagter inden for 1-2 ugers forløb kunne slagte hestene. Senere samme dag blev dyrlæge D2 tilkaldt fra Fødevareregionen af politiet til at foretage en vurdering af hestene. Dyrlæge D2 forlangte med henvisning til hestenes tilstand, at de straks skulle aflives, hvilket fandt sted, inden dyrlægen forlod stedet.

Dyrlæge D2 anmeldte herefter dyrlæge D1 til politiet for at have draget den konklusion, at de ubehandlet kunne leve videre 1-2 uger med henblik på slagtning.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Stillede dyrlæge D1 den korrekte diagnose, dvs. at hesten skulle slagtes i stedet for at hovbehandles, ved sin undersøgelse d. 22. august 2003 på stedet?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagens akter, at hovene på den 8-årige hoppe var mellem 24 og 32 cm lange og på den 6-årige hoppe mellem 27 og 32 cm lange. Begge heste flyttede sig meget modvilligt og kun over en kort afstand, før de igen stod helt stille med understillede bagben og med forbenene strakt fremad. Denne stilling indtager heste med det formål at aflaste vægten på de lange hove og derved begrænse smerten, som er forbundet med lange hove. Det fremgår ligeledes af sagsakterne, at hoppers bevægelser var stærkt besværede og foregik med en hoppende gangart med højt løftet og kastende bevægelse af hovedet. Dette er karakteristisk for heste, der søger at aflaste smerter fra hovene.

Rådet finder, at begge heste straks burde have været aflivet. Lægges dette til grund, finder Rådet, at dyrlæge D1 ved at henstille, at hestenes situation kunne afhjælpes ved slagtning inden for 1 uge, ikke har udvist omhu og samvittighedsfuldhed i forbindelse med udøvelse af sin gerning, jf. dyrlægelovens § 7, stk. 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Var dyrlægens efterfølgende vurdering om, at dyrene, såfremt de gik i engen, kunne afvente slagtning i ca. en uge, korrekt og dyrlægetisk forsvarlig?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Burde dyrene, således som vurderet af Fødevareregionen, være aflivet straks?

Svar ad 3:

Ja. Se i øvrigt svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Burde dyrlægen, da hun besluttede, at dyrene kunne afvente slagting i ca. en uge, have iværksat smertestillende behandling?

Svar ad 4:

Rådet finder, dersom hestenes tilstand havde været af en sådan karakter, at det havde været acceptabelt at holde dem i live 1 uge før slagting, at der straks burde have været indledt en smertebehandling tilrettelagt under hensyntagen til tilbageholdelsestiden forud for slagting efter behandling med det pågældende smertestillende præparat.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 3.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-051-00020

Skrivelse af 17. februar 2004 fra politimesteren i Holbæk

Dyrlæge D1 fra fødevareregionen aflagde, efter aftale med politiet den 15. august 2003, besøg hos sigtede, som i en stald opbevarede 13 heste. De 13 heste var placeret således, at 6 heste stod i hver sin boks, mens 7 heste var placeret i spiltov. I boksene manglede udmugning, idet der på gulvet lå et lag gødning på mellem ca. 30 cm. og ca. 60 cm. I de øvrige staldafsnit manglede tillige udmugning. I tre af boksene bevirkede den manglende udmugning, at der var mellem ca. 30 cm og ca. 40 cm imellem loftbjælkerne og det øverste af hestens hoved, når hesten stod oprejst. Kun en af hestene i boks havde mulighed for tørt leje. To heste havde ikke mulighed for at stå eller ligge komfortabelt. Syv heste manglede beskæring af hove. To af disse heste havde udviklet ”snabelsko”. Foderstanden var under middel hos alle 13 heste. Hos fem heste var foderstanden så ringe, at knoglefremspringene sås tydeligt. Muskulaturen hos disse heste var svundet ind. Herudover skal bemærkes, at én hest havde friske sår i muleregionen, hvor der var ar efter lignende skader. Dyrlæge D1 vurderede ved besigtigelsen, at én hest havde taget så meget skade, at den skulle aflives omgående. Efter anmodning fra Dyrlæge D1 blev det aftalt med sigtede, at dyrebestanden inden den 1. november 2003 skulle nedbringes til 5 heste og 2 ponyer. Denne aftale er overholdt.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Er placering af en hest i en boks, hvor der som følge af manglende udmugning er ophobet ca. 30 til ca. 60 cm gødning, uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1?

Ad spørgsmål 1: Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende: Er der da tillige tale om grovere uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, jf. § 1?

Svar ad 1:

Lægges ovennævnte og sagens akter vedrørende manglende udmugning til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Er vedvarende placering af en hest i en boks, hvor der er mellem ca. 30 og ca. 40 cm mellem det øverste af hestens hoved og loftsbjælkerne, uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1?

Ad spørgsmål 2: Såfremt spørgsmål 2 besvares bekræftende: Er der da tillige tale om grovere uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, jf. § 1?

Svar ad 2:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Med en afstand på 30-40 cm mellem det øverste af hestens hoved og loftsbjælkerne er der risiko for, at hesten kan beskadige sig ved at rejse sig på bagbenene. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, 2 og 3 stk. 1.

Spørgsmål 3:

Er vedvarende placering af en hest på fugtigt leje uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1?

Ad spørgsmål 3: Såfremt spørgsmål 3 besvares bekræftende: Er der da tillige tale om grovere uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, jf. § 1?

Svar ad 3:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr sørge for, at dyrene behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov. Lægges sagens akter til grund vedrørende fugtigt leje vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 4:

Er vedvarende placering af en hest på et leje, hvor hesten ikke har mulighed for at stå eller ligge komfortabelt, uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1?

Ad spørgsmål 4: Såfremt spørgsmål 4 besvares bekræftende: Er der da tillige tale om grovere uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, jf. § 1?

Svar ad 4:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod lidelse, angst og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr sørge for, at dyrene behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov. Lægges sagen akter til grund vedrørende hestens mulighed for at stå eller ligge komfortabelt vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 stk. 1.

Spørgsmål 5:

Er manglende beskæring af en hests hove uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1?

Ad spørgsmål 5: Såfremt spørgsmål 5 besvares bekræftende: Er der da tillige tale om grovere uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, jf. § 1?

Svar ad 5:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr sørge for, at dyrene behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov. Lægges sagens akter til grund vedrørende lange hove og snabelsko, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. For den brune vallak i boks 4, hvor hesten var så stærkt påvirket af manglende hovpleje, at den straks måtte aflives, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 6:

Er udvikling af ”snabelsko” hos en hest udtryk for uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1?

Ad spørgsmål 6: Såfremt spørgsmål 6 besvares bekræftende: Er der da tillige tale om grovere uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, jf. § 1?

Svar ad 6:

Se svar ad 5.

Spørgsmål 7:

Er tydeligt knoglefremspring samt indsvunden muskulatur hos en hest som følge af ringe foderstand udtryk for uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1?

Ad spørgsmål 7:

Såfremt spørgsmål 7 besvares bekræftende: Er der da tillige tale om grovere uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, jf. § 1?

Svar ad 7:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr sørge for, at dyrene behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges sagen

akter til grund vedrørende den brune vallak i boks 4, som var så sygelig afmagret, at den straks måtte aflives, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 8:

(Spørgsmålet besvares alene såfremt to eller flere af ovennævnte spørgsmål besvares benægtende) Vil samtidig tilstedeværelse af to eller flere forhold som beskrevet i ovennævnte spørgsmål, som ikke i sig selv udgør en uforsvarlig behandling af hesten, være udtryk for uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1?

Ad spørgsmål 8:

a. I bekræftende fald hvilke?

b. I bekræftende fald er der da tillige tale om grovere uforsvarlig behandling af heste, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, jf. § 1?

Svar ad 8:

Bortfalder

Spørgsmål 9:

(Spørgsmålet besvares alene såfremt to eller flere af ovennævnte tillægsspørgsmål besvares benægtende) Vil samtidig tilstedeværelse af to eller flere forhold som beskrevet i ovennævnte tillægsspørgsmål, som ikke i sig selv udgør en grovere uforsvarlig behandling af hesten, være udtryk for grovere uforsvarlig behandling af heste, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, jf. § 1?

Ad spørgsmål 9: I bekræftende fald hvilke?

Svar ad 9:

Bortfalder.

Spørgsmål 10:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til kommentarer ?

Svar ad 10:

Samlet vil Rådet betegne summen af de forskellige kritisable forhold i hesteholdet bestående af 13 heste som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten idømt en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, passe eller slagte, eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i tre år fra endelig dom.

Tiltalte betalte sagens omkostninger, herunder salær til den beskikkede forsvarer.

2004-20-051-00022

Skrivelse af 19. april 2004 fra politimesteren i Haderslev

I en mindre fold gik tre heste ude i januar måned. To af hestene var afmagrede, idet de var spidse over ryggen, og ribbenene var tydelige igennem den tykke vinterpels. Hestene havde adgang til et større skur, hvor der var en del halm som foder til hestene. Der var velstrøet i skuret. Uden for stod et kar med vand, hvor der var slået hul på isen, så hestene kunne komme til vandet. Efter sigtedes oplysninger fik hestene foder 3 gange om dagen, og hver gang får de hver ca. 1 kg. valset korn.

Rådet udtalte:

Vedrørende sagens faktum lægger politimesteren til grund, at Haderslev politi den 26. januar 2004 tog ud på sigtedes adresse, hvor man besigtigede 3 heste. To af hestene var afmagrede (jf. vedlagte billeder), idet de var spidse over ryggen, og ribbenene var tydelige. Hestene havde adgang til et større skur, hvor der var en del halm som foder til hestene. Der var velstrøet i skuret. Uden for stod et kar med vand, hvor der var slået hul på isen, så hestene kunne komme til vandet. Efter sigtedes oplysninger får hestene foder 3 gange om dagen, og hver gang får de hver ca. 1 kg. valset korn.

Spørgsmål 1:

Kan hestenes tilstand være fremkommet på grund af for lidt foder?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at hestene tre gange dagligt hver fik tildelt ca. 1 kg valset korn svarende til ca. 3 kg per dag eller ca. 3 foderenheder. Lægges dette til grund, kan hestenes afmagrede tilstand være fremkommet som følge af mangelfuld fodring. Årsagen til, at den ene af de tre heste ikke var afmagret kan ligge i, at den som følge af dominant adfærd, idet hestene ikke var adskilt, har tilegnet sig dele af det foder, der var tiltænkt de to andre heste.

Spørgsmål 2:

Hvis hestene har fået for lidt foder, hvor længe har det så stået på?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, herunder billeddokumentation, at konturerne af ribbenene var meget tydelige til trods for en tyk vinterpels. Desuden var andre knogledele fremstående, især i hofteregionen. Lægges dette til grund, har den mangelfulde fodring stået på i mindst en måneds tid.

Spørgsmål 3:

Kan hestenes tilstand være fremkommet på grund af, at hestene har orm?

Svar ad 3:

Der er i sagen ingen akter, der kan lægges til grund for en besvarelse. Det fremgår af dyrlægens erklæring, at alle heste tilsyneladende var raske.

Spørgsmål 4:

Hvis hestene har orm, hvor længe har de så haft det?

Svar ad 4:

Bortfalder.

Spørgsmål 5:

Hvad er symptomerne, hvis en hest har orm?

Svar ad 5:

Der henvises til lærebøger om hold af heste.

Spørgsmål 6:

Hvor hurtigt skal man behandle en hest med orm?

Svar ad 6:

Der henvises til lærebøger om hold af heste.

Spørgsmål 7:

Hvor ofte skal heste i den konkrete situation fodres, og hvor meget foder skal de have?

Svar ad 7:

Når heste går ude om vinteren, vil det være hensigtsmæssigt at fodre 3 gange dagligt. Fodermængden vil afhænge af hestens brug samt af årstiden. Såfremt hesten ikke bruges til aktiviteter, skal den fodres svarende til vedligehold, hvilket vil sige en energimængde på ca. 6 foderenheder per dag plus ekstra for at gå ude i kulden.

Spørgsmål 8:

Såfremt hestene er blevet magre på grund af for lidt foder, er det så en uforsvarlig behandling eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1?

Svar ad 8:

Lægges foranstående besvarelser ad 1-3 og 7 til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 9:

Såfremt hestene er blevet magre på grund af, at de har orm, er det så en uforsvarlig behandling eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1?

Svar ad 9:

Bortfalder.

Spørgsmål 10:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 10:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 2.000 kr. Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage. Tiltalte betalte sagens omkostninger. Der blev lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2004-20-051-00024

Skrivelse af 20. juli 2004 fra politimesteren i Odense

En hesteejer blev anmeldt for vanrøgt af en hest, idet hesten var stærkt afmagret og oplejet. Ved politiets ankomst havde hesten ligget på siden i sin boks det meste af dagen og havde svært ved at komme op. En af politiet tilkaldt dyrlæge fandt hesten kakektisk med $40,5^{\circ}\text{C}$ i temperatur, blege slimhinder, oplejet pels, tandspidser og manglende hovpleje. Hesten havde svært ved at holde balancen. Ejeren havde købt hesten som et medlidenhedskøb, idet hesten allerede ved anskaffelsen var stærkt afmagret og syg. Der havde ikke været tilkaldt dyrlæge til hesten.

Hesten blev aflivet af dyreværnsmæssige grunde og ejeren sigtedes for overtrædelse af dyreværnsloven ved at have vanrøgtet hesten.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet anmodes om at beskrive den omhandlede hests almene sundheds- og plejetilstand, samt i fald der findes specifikke abnormtilstande at beskrive disse nærmere? Det ønskes herudover besvaret, om hestens almentilstand, herunder fodertilstand, kan skyldes, at hesten er ”flaskeføl”?

Svar ad 1:

Det anføres i dyrlægens erklæring, at hesten var en ca. 2 år gammel hingst af Belgier race. Ved undersøgelsen fandtes hesten stærkt afmagret, kakektisk. Dens temperatur var $40,5^{\circ}\text{C}$ og den havde blege slimhinder, oplejet pels, manglende hovpleje, tandspidser i over og undermund. Der var purulent flåd fra venstre næsebor. Ved gang og skub af bagkrop havde hesten manglende balanceevne. Hesten blev aflivet.

På billederne fremstår hesten mager og oplejet med moderat forvoksede hove. Af politiets afhøringsrapport af anmelderen fremgår, at hesten hele dagen havde ligget fladt i boksen uden at have været oppe. Hesten havde været i stalden i 25 dage, og i den tid havde anmelderen ikke set hesten være ude af boksen.

Af politiets afhøringsrapport af ejeren fremgår, at hun havde ejet hesten i ca. 1 år. Hesten havde hele tiden været mager. Ejeren havde købt hesten som et medlidenhedskøb, da den på købstidspunktet var udmagret og syg. Hesten var et flaskeføl, hvorfor ejeren ikke mente, den kunne være sammen med andre heste, da den ikke kunne forsvare sig mod dem. Dette medførte, at den ikke særlig ofte var på græs. Ejeren tilså den ikke ret tit, men havde et par veninder til at passe hesten. En af disse oplyste, at hun ikke havde turdet tage hesten ud af boksen, da hun ikke mente, den havde kræfter nok.

Af politirapporten fremgår, at der var strøelse, vand og foder hos hesten, og at den blev fodret dagligt, men grundet dens tilstand var den ikke i stand til at optage næring. Hesten forsøgte at komme op uden, at dette lykkedes for den, selv med hjælp fra 4 personer. Senere lykkedes det at få hesten på benene. Ved fodring med havre kunne hesten ikke holde foderet i munden. Ved opblanding af havre i vand indtog hesten ca. 10 liter af denne blanding.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at hesten gennem en længere periode ikke har været passet omsorgsfuldt eller fodret og passet under hensyntagen til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Hesten burde straks det blev observeret, at den ikke trivedes eller virkede syg, have været

tilset af en dyrlæge, der kunne have undersøgt hesten og have stillet en diagnose med henblik på at få iværksat en passende behandling.

Rådet kan ikke ud fra oplysningerne i sagen pege på specifikke årsager til hestens afmagrede og svækkede tilstand.

Rådet finder ikke det forhold, at hesten skulle være et ”flaskeføl”, som værende årsag til dens svækkede almentilstand.

Spørgsmål 2:

I fald der findes abnormtilstande ønskes besvaret, om disse skyldes manglende pleje og omsorg under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov? I bekræftende fald ønskes beskrevet, hvilke tiltag i relation til pleje og omsorg, der burde have været iværksat?

Svar ad 2:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 3:

I fald Rådet finder, at hesten har været udsat for manglende pleje og omsorg, ønskes besvaret hvor længe denne tilstand kan antages at have været?

Svar ad 3:

Det oplyses af ejeren, at hesten var købt i perioden januar til marts 2004, og at hesten ved købet var udmagret og syg. Der er ikke oplysninger i sagen om, at hesten på noget tidspunkt før anmeldelsen er blevet undersøgt af en dyrlæge.

På den baggrund finder Rådet, at hesten har været udsat for manglende pleje og omsorg siden købet.

Spørgsmål 4:

I fald Rådet finder, at hesten har været udsat for manglende pleje og omsorg, ønskes besvaret om dette har medført sådan smerte, lidelse og ulempe, at dette kan karakteriseres som uforsvarligt, groft uforsvarligt eller egentlig mishandling af hesten?

Svar ad 4:

Rådet finder på baggrund af oplysningerne i sagen, at hesten gennem en længere periode har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe ved ikke at have fået behandling for dens lidelser således, at den til stadighed var afkræftet og afmagret og på anmeldelsestidspunktet havde høj feber og knap nok kunne rejse sig eller indtage foder.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte erkendte sig skyldig og vedtog en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

2004-20-051-00025

Skrivelse af 7. september 2004 fra politimesteren i Århus

I en stald med 5 heste i bokse var der kritisable forhold vedrørende strøelsen og hestenes muligheder for at finde tørt leje således som beskrevet af politiet i spørgsmål 1. En hest havde hårløse partier muligvis som følge af svampeinfektion/ringsorm således som beskrevet af politiet i spørgsmål 2. En 17 år gammel avlshoppe var huldmæssigt under middel med indfaldne partier på kroppen ud for de store muskelgrupper og fremspringende knoglepartier. En hoppe, der havde folet med et dødt føl inden for det seneste døgn, var syg og ikke tilset af dyrlæge.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af hestene, hvis det lægges til grund:

1. at alle hestene gik på gødningslag/dybstrøelse. Hos de tre var halmunderlaget fugtigt, mens det hos den sidste var direkte smattet?
2. at hestene i boksene gik på våde og delvist omsatte dybstrøelsesmætter i en tykkelse af ca. 50 cm (se billede 1). Underlaget var meget vådt og smattet, hvorfor hestenes hove og ben var meget våde og tilsmudsede (se billede 2, 3, 4)?
3. at der har været mangel på tørt leje til hestene, uden at der har været direkte smattet?
4. at forholdene alene skal vurderes på baggrund af billederne i bilag 12?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses og passes efter deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges dette og sagens akter som beskrevet i ovenstående punkter 1-4-til grund, finder Rådet, at hestene har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Det fremgår af anmeldelsesrapport fortsat (bilag 3, side 4), at dyrlæge D1 har oplyst, at ”hoppen med det dødfødte føl havde infektion i efterbyrden. Denne hest var efter hans mening udmagret, den anden hest med hudeksem havde svampeinfektion/ringorm.”

Det fremgår af sigtedes forklaring til politirapport (bilag 5, side 2) ”Vedr. hesten med hudlidelsen afviste hun, at denne gennem lang tid havde haft den konstaterede lidelse, men den var opstået akut ca. 1 uge før politiets besøg.”

Det fremgår af erklæring af 23. februar fra dyrlæge D2 (bilag 8, side 2) at ”der på hoppen sås hårløse partier med små overfladiske hudsår af både frisk og kronisk karakter (billede 5 og 6).

Er det forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af hesten med hudproblemerne, hvis det lægges til grund:

1. at hesten havde svampeinfektion/ringorm?
2. at hudlidelsen var opstået akut ca. 1 uge før politiets besøg?
3. at hudsårene var af både frisk og kronisk karakter?
4. at hudlidelsen alene skal vurderes på baggrund af billederne i bilag 12?

Svar ad 2:

Som grundregel skal syge dyr tilses af dyrlæge eller aflives. Sygdom skal imidlertid udvikle sig til et stade, der nødvendiggør tilkald af dyrlæge. Lægges sygdomsgraden, som beskrevet i sagsakterne til grund, vil Rådet nære betænkelighed ved at anse forholdet for uforsvarlig behandling af hesten.

Spørgsmål 3:

Det fremgår af sigtedes forklaring til politirapport side 2 (bilag 5) at ”hun nægter, at hoppen havde været afmagret, men det er korrekt at den var tynd. Der er tale om en 17 år gammel hoppe, som gennem 9 år havde været brugt som avlshoppe.”

Det fremgår af erklæring af 23. februar 2004 fra dyrlæge D2 (bilag 8) at ”hoppe nr. 3 var huldmæssigt under middel, idet der sås indfaldne partier på kroppen ud for de store muskelgrupper, ligesom der sås fremspringende knoglepartier.”

Der er desværre ikke billeder af hestene ud over billedmaterialet i bilag 12.

Er det forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af hesten, hvis det lægges til grund:

1. hoppe nr. 3 var huldmæssigt under middel, idet der sås indfaldne partier på kroppen ud for de store muskelgrupper, ligesom der sås fremspringende knoglepartier?
2. har det nogen betydning for besvarelsen, hvis det lægges til grund, at der er tale om en 17 år gammel hoppe, som gennem 9 år har været brugt som avlshoppe?

Svar ad 3:

Som grundregel skal sygeligt magre dyr tilses af dyrlæge eller aflives. Sygdom skal imidlertid udvikle sig til et stade, der nødvendiggør tilkald af dyrlæge. Lægges hoppens alder og huldmæssige forhold, som beskrevet i sagsakterne til grund, vil Rådet nære betænkelighed ved at anse forholdet for uforsvarlig behandling af hesten.

Spørgsmål 4:

Er det forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af hesten, hvis det lægges til grund:

1. at hesten med det dødfødte føl ikke havde været tilset af dyrlæge i forbindelse med foelingen?

Svar ad 4:

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen. Ved ankomsten til stalden ved 14-tiden blev ejeren opmærksom på, at hoppen havde folet og var syg. Det fremgår af sagsakterne, at ejeren dagen forinden havde tilset hoppen, som på dette tidspunkt ikke havde folet. Det fremgår tillige af dyrlægeerklæring, at hoppen havde folet for nylig, formentlig inden for det sidste døgn. Lægges disse forhold til grund, vil Rådet nære betænkelighed ved at anse forholdet for uforsvarlig behandling af hesten.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 2.000 kr.

2004-20-051-00026

Skrivelse af 8. september 2004 fra politimesteren i Aalborg

To heste, en mørkebrun vallak og en mørkebrun hoppe, gik på en fold, hvorfra de gennem en åben dør havde adgang til et skur. I skuret flød det med byggematerialer, brædder med søm i, et delvist adskilt bilvrag og mange andre effekter, hvorpå hestene kunne komme til skade. Vallakkens baghove var forvoksede som følge af en kombination af forfangenhed og manglende regelmæssig beskæring. Vallakken gik stikkende på alle fire ben, men især på bagbenene, hvor hovenes længde målt i tåen var ca. 13-14 cm på venstre bagben og 8 cm på højre bagben. Hoppen var moderat støttehalt på højre forben. Årsagen til haltheden blev ikke klarlagt. Den anmeldende dyrlæge konstaterede, at hestene ikke var blevet beskåret i passende omfang.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Har den manglende beskæring af hestenes hove samt forholdene i det skur hestene havde adgang til enten hver for sig eller samlet indebåret en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af hestene, jf. herved dyreværnslovens §§ 1, 2 og § 3, stk. 1 og 2, jf. §§ 28, stk. 1 og 29, stk. 1?

Svar:

Det fremgår af sagsakterne, at to heste (en vallak og en hoppe), der gik på en græsmark, igennem længere tid ikke havde været under forsvarligt tilsyn. Baghovene på en mørkebrun vallak var forvoksede som følge af en kombination af forfangenhed og mangelfuld beskæring. Vallakken gik stikkende på alle fire ben, men især på bagbenene, hvor hovenes længde målt i tåen var 13-14 cm på venstre bagben og 8 cm på højre bagben. Hoppen var moderat støttehalt på højre forben. Årsagen til haltheden blev ikke klarlagt. Hestene havde gennem en åben dør adgang til et skur. I skuret flød det med byggematerialer, brædder med søm i, et delvist adskilt bilvrag og mange andre effekter, hvorpå hestene kunne komme til skade.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses og passes efter deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges dette og sagens akter til grund, finder Rådet, at hestene har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 2.000 kr.

2004-20-051-00027

Skrivelse af 10. september 2004 fra politimesteren i Nyborg

En tilsynsførende dyrlæge på et marked anmeldte forholdet vedrørende en pony til politiet. Forholdet omfattede en mere end 20 år gammel rød pony i meget ringe foderstand. Dyrlægen skønnede, at ponyen ikke var transportegnet, hvorfor den burde aflives på stedet. Ponyen var sygeligt afmagret. Der var så godt som ingen muskelfylde på ryggen og bagparten. Hvirvelsøjlels torntappe stod frem som en meget tydelig kam. Tværtappene i lænderegionen var også tydeligt markerede. I overkæben var der kun 2 fortænder tilbage. De var slidt ned næsten til tandkødet. Fortænderne i underkæben var meget lange. Flere kindtænder sad løse. Den stærkt afmagrede tilstand skyldtes overvejende

sandsynligt tandsættets dårlige tilstand, hvilket har hindret ponyen i at æde og tygge føden. Tygning af føden har antagelig medført betydelig smerte fra de løse kindtænder.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Om dyret har været behandlet uforsvarligt og/eller udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at ponyen var sygeligt afmagret. Der var så godt som ingen muskelfylde på ryggen og bagparten, og hvirvelsøjlets torntappe stod frem som en meget tydelig kam. Tværtappene i lænderegionen var også tydeligt markerede og i bevægelse var ponyen let slinger i bagparten. I overkæben var der kun 2 fortænder som var slidt ned næsten til tandkødet og fortænderne i underkæben var meget lange. Flere kindtænder sad løse. Den stærkt afmagrede tilstand skyldes med stor sandsynlighed tandsættets dårlige tilstand, hvilket har hindret ponyen i at æde og tygge føde. Tygning af føden har med stor sandsynlighed medført betydelig smerte fra de løse kindtænder.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr skal tillige sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Rådet finder, at ponyen har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. På grund af dens sygeligt afmagrede tilstand burde den for længere tid siden have været tilset af en dyrlæge eller aflivet.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at ponyen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Om dyret var egnet til transport?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at ponyen var sygeligt afmagret. Der var så godt som ingen muskelfylde på ryggen og bagparten. Hvirvelsøjlets torntappe stod frem som en meget tydelig kam. Tværtappene i lænderegionen var tydeligt markerede. I bevægelse var ponyen let slinger i bagparten.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at ponyens tilstand var så dårlig, at den ikke var egnet til transport.

Spørgsmål 3:

Om dyret burde have været aflivet tidligere?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at ponyen var sygeligt afmagret. Der var så godt som ingen muskelfylde på ryggen og bagparten. Hvirvelsøjlets torntappe stod frem som en meget tydelig kam. Tværtappene i lænderegionen var også tydeligt markerede. I bevægelse var ponyen let slinger i bagparten. I overkæben var der kun 2 fortænder tilbage. De var slidt ned næsten til tandkødet. Fortænderne i underkæben var meget lange. Flere kindtænder sad løse. Den stærkt afmagrede tilstand skyldes med stor sandsynlighed tandsættets dårlige tilstand, hvilket har hindret ponyen i

at æde og tygge føde. Tygning af føden har med stor sandsynlighed medført betydelig smerte fra de løse kindtænder.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at ponyen for længst burde have været tilset af en dyrlæge eller aflivet.

Spørgsmål 4:

Om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens færdiggørelse.

2004-20-051-00028

Skrivelse af 27. september 2004 fra politimesteren i Randers

En hesteopdrætter solgte en meget medtagen vallak til en yngre dame, som ønskede at fede den op. Efter hjemtagelsen tilkaldte den nye ejer dyrlæge til hesten. Dyrlægen anmeldte forholdet til politiet og udfærdigede en attest, hvoraf følgende fremgik. Hesten blev fundet stærkt afmagret med udpræget muskelsvind over krydset samt begge bagbens muskulatur. Hestens ribben var meget fremstående. I normal hvilestilling stod hesten på spidsen af hoven på begge bagben uden at træde ned i dragten. Ved løft af ben havde hesten svært ved at støtte på de resterende 3 ben (var gældende ved løft på alle ben). Hovene trængte til beskæring, men var ellers normale. Hesten var ikke forfangen. Hesten var meget tilsølet i mudder /gødning.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Følgende oplysninger kan lægges til grund for Rådets behandling af sagen:

Der er tale om en vallak, der ved dyrlægeundersøgelse den 26. juli 2004 blev fundet stærkt afmagret med udpræget muskelsvind over krydset samt begge bagbens muskulatur. Hestens ribben var meget fremstående. I normal hvilestilling stod hesten på spidsen af hoven på begge bagben uden at træde ned i dragten. Ved løft af ben havde hesten svært ved at støtte på de resterende 3 ben (gælder ved løft på alle ben). Hovene trængte til beskæring, men var ellers normale. Hesten var meget tilsølet i mudder /gødning.

Politimesteren anmodede om Rådets udtalelse om, hvorvidt hesten har været udsat for uforsvarlig, groft uforsvarlig behandling eller mishandling?

Svar:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges oplysningerne i sagsakterne som redegjort for i spørgsmålet til grund, finder Rådet, at hesten ved at være bragt i en så dårlig forfatning med udtalt afmagring og vanskeliggjort gang har været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. På

den baggrund finder Rådet, at hesten har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2004-20-051-00030

Skrivelse af 8. december 2004 fra politimesteren i Haderslev

På en mark gik en mager og forsømt pony. Forholdet blev anmeldt af en forbipasserende. Ved politiets og en tilkaldt dyrlæges undersøgelser fandtes følgende. Ponyen lå på en mark og blev liggende under undersøgelsen. Den var afmagret med meget tydelige ribben, hoftehjørner og sædeben. Den havde diarré og var lettere dehydreret. Ved højre ørebasis fandtes en blød byld på størrelse med en appelsin. Omkring venstre øjhule fandtes åbne bylder med betændelse og maddiker i en udbredelse af 3 cm fra øjeæblet. Ved begge mundvige fandtes sår med maddiker (ca. 2 x 1 cm og 1-2 cm dybe) samt to bløde bylder på størrelse med en mandarin. Under kæben fra struben og frem til underlæben var der en betændt hudafskrabning og et sår, som var fyldt med maddiker. Ponyen havde store mængder betændt næseflåd i begge næsebor. Dyrlægen aflivede ponyen umiddelbart efter undersøgelsen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

- a) Om man ud fra det oplyste og billederne samt eventuelle yderligere undersøgelser kan vurdere årsagen til lidelserne, og hvornår lidelserne er udviklet?
- b) Hvis ja: bedes det oplyst, hvad der kan have forårsaget lidelserne, og hvor langt lidelserne kan tilbagedateres?

Svar ad 1:

Ad 1a

Oplysningerne i sagsakterne giver ikke Rådet muligheder for at udtale sig om årsagen til lidelsen. Dyrlæge D1 har i dyrlægeerklæring af 1. august 2004 vurderet, at tilstanden har stået på i minimum 14 dage. Rådet kan tilslutte sig denne vurdering.

Ad 1b:

Bortfalder.

Spørgsmål 2:

Om på hvilken måde lidelserne vil komme til udtryk, hvis man kunne se ponyen i levende live?

Svar ad 2:

Der henvises til beskrivelsen i dyrlæge D1s erklæring af 1. august 2004.

Spørgsmål 3:

- a) Om en hesteejer burde blive opmærksom på en pony med tilsvarende lidelse?
- b) Hvis ja: hvorfor og hvor tidligt i sygdomsforløbet – og hvad bør en hesteejer givet fald gøre?

Svar ad 3:

Ad 3a:

En hesteejer burde ved jævnlige eftersyn på et tidligt tidspunkt i sygdomsforløbet blive opmærksom på hestens tilstand og lidelse. Tilstanden bedømmes at have stået på i mere end to uger.

Ad 3b:

Ved omsorgsfuld behandling af ponyen burde ejeren blive opmærksom på dens tilstand ved forekomsten af de første hævelser i hovedet i god tid før de åbnede sig som væskende sår. Ved observation af hævelser i ponyens hoved bør dyrlæge tilkaldes til behandling af dyret. Desuden bør ponyen tages på stald, hvor flueplagen er mindre og kan holdes under en vis kontrol med fluegift. Herved reduceres risikoen for udvikling af fluelarver (maddiker) i sårene.

Spørgsmål 4:

Om den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde indebærer en forsvarlig behandling af en pony eller eventuelt mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, herunder om ponyen kan siges at være påført smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Svar ad 4:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

De læsioner, som er beskrevet i dyrlæge D1s erklæring af 1. aug. 2004, har igennem længere tid forårsaget høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Sårene omkring munden har tillige vanskeliggjort ponyens indtagelse af føde.

Lægges sagsakterne og dyrlæge D1s erklæring af 1. august 2004 til grund, finder Rådet, at ponyen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 5:

Om den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde ved behandling af dyr er anerkendt eller forsvarlig?

Svar ad 5:

Se svar ad 4.

Spørgsmål 6:

Om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 6:
Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.
Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.
Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-051-00029

Skrivelse af 28. oktober 2004 fra politimesteren i på Bornholm

Otte heste transporteredes i lastrummet af en hestetransportvogn fra Bornholm til Nordsjælland. Lastrummet bestod af en beskedent ventileret metalkasse med skillerum for hestene. Dagen for transporten var en meget varm sommerdag. Ved ombordkørsel på færgen fra Rønne til København blev hesteejeren af dækpersonalet på grund af det meget varme vejr tilbudt at parkere lastvognen på dækket, så der var bedre ventilationsmuligheder og muligheder for adgang til lastrummet. Dette tilbud blev ikke modtaget. Ejeren parkerede transportvognen langs med en væg, så det var vanskeligt at åbne døren til lastrummet for tilsyn, og andre køretøjer blev parkeret lige bag transportvognen, hvorfor det ikke var muligt at åbne læsserampen. Hestene havde ikke adgang til drikkevand. En ung pige, der fulgte med transporten, blev af hesteejeren anmodet om at tilse hestene om aftenen. Det var ikke muligt at tilse mere end én til to heste, idet døren til lastrummet ikke kunne åbnes tilstrækkeligt. Ved ankomsten til bestemmelsesstedet i Nordsjælland blev det konstateret, at 4 heste var døde. En tilkaldt dyrlæge fandt, at hestene var døde som følge af hedeslag. Ejeren mente, at årsagen til hestenes død skulle findes i, at færgpersonalet under overfarten ikke havde ventileret færgens lastrum. Det fremgår af logbøger og vidneforklaringer, at færgens ventilationssystem kørte hele natten under overfarten.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det ønskes oplyst, om Det Veterinære Sundhedsråd er enig i den i bilag 17 anførte dødsårsag, og om Rådet evt. har uddybende bemærkninger hertil?

Svar ad 1:

Ja, Rådet finder det overvejende sandsynligt, at de fire heste er døde som følge af hedeslag opstået på grund af mangelfuld ventilation i lastvognens lastrum og mangel på drikkevand.

Spørgsmål 2:

Det ønskes oplyst, om transporten af otte rideheste i den i sagen beskrevne hestetransport lastbil, der har stået stille på vogndækket på en færge i ca. 8 timer i en temperatur på mellem 22 og 26 grader og herefter er kørt i ca. $\frac{3}{4}$ - 1 time til bestemmelsesstedet, indebærer en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 2:

Rådet forstår spørgsmålet derhen, om hestene under den pågældende transport har været behandlet uforsvarligt eller grovere uforsvarligt. Med henvisning til svar ad 1 finder Rådet, at hestene har været genstand for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Det lægges til grund, at der ikke har været tilvejebragt tilstrækkelig ventilation i lastvognens lastrum, og at der

ikke har været ført regelmæssigt tilsyn med hestene. Hestene har tillige ikke haft adgang til drikkevand. Disse undladelser har medført, at 4 ud af 8 heste er døde som følge af hedeslag. Hestene er herved blevet påført højeste grader af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Lægges det tillige til grund, at føreren af lastvognen af færgpersonalet som følge af meget høje temperaturer var blevet tilbudt en parkeringsplads, hvor ventilationen var mere intensiv og med muligheder for at åbne dør og læsserampe til vognens lastrum med henblik på øget ventilation i lastrummet, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Finder Rådet, at det kan være rigtigt, at temperaturen på færgens vogndæk som anført af færge-selskabet har været max. 26 grader, eller er der begrundet formodning for, at den har været højere?

Svar ad 3:

Det Veterinære Sundhedsråd besvarer alene spørgsmål af veterinærfaglig karakter.

Spørgsmål 4:

Det ønskes endvidere oplyst, om de pladmæssige forhold i bilen, de ventilationsmæssige forhold i bilen, de adgangsmæssige forhold til bilen, det manglende tilsyn med hestene, den manglende mulighed for hestene for at få vand under de beskrevne transportforhold fra ca. kl. 21.30 – næste dag ca. kl. 08.15-09.00, som enkeltforhold eller som et samlet række forhold har indebåret uforsvarlig behandling af de 8 heste eller evt. grovere uforsvarlig behandling af de 8 heste?

Svar ad 4:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Lægges dette til grund, finder Rådet, at de ventilationsmæssige forhold i lastvognens lastrum, de adgangsmæssige forhold til lastrummet, det manglende tilsyn med hestene og den manglende adgang til drikkevand hver for sig er uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, og samlet er groft uforsvarlig behandling. Da konsekvenserne af manglerne og udeladelserne har været så alvorlige, at det har medført 4 hestes død som følge af hedeslag og forholdene i øvrigt var af en sådan karakter, at en hestesagkyndig burde have grebet ind, finder Rådet, at forholdet kan karakteriseres som groft uforsvarlig med karakter af mishandling.

Spørgsmål 5:

Det ønskes oplyst, om de otte rideheste eller evt. kun de fire døde heste har været påført lidelse evt. alvorligere lidelse?

Svar ad 5:

Jævnfør svar ad 4 finder Rådet, at alle otte heste været genstand for groft uforsvarlig behandling, idet de har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, og at de fire døde heste har været genstand for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, idet de har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 6:

Det ønskes endvidere oplyst, om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 6:

Nej.

Afgørelse:

Sagen blev henlagt, idet sigtede var afgået ved døden

2004-20-051-00021

Skrivelse af 10. marts 2004 fra politimesteren i Aalborg

En gul fjordhest, født 15. juli 1992 blev natten mellem lørdag den 27. oktober 2001 og søndag den 28. oktober 2001 skudt med 2 eller 3 skud fra et jagtgevær. Hesten befandt sig i en indhegning ved et fritidscenter og blev fundet søndag den 28. oktober 2001 kl. ca. 09.00.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Vedlagt fremsendes dokumenterne i en sag, hvor en gul fjordhest, født 15. juli 1992 natten mellem lørdag den 27. oktober 2001 og søndag den 28. oktober 2001 blev skudt med 2 eller 3 skud fra et jagtgevær. Hesten befandt sig i en indhegning ved et fritidscenter og blev fundet søndag den 28. oktober 2001 kl. ca. 09.00.

Det fremgår af erklæring fra Dyrelægeklinikken DK1, jf. sagens forhold 1, bilag 1, at dyrlægen blev tilkaldt den 28. oktober 2001 kl. 08.30 og ankom til stedet kl. ca. 08.40.

Ved undersøgelsen af hesten fandtes kraftige læsioner i hovedregion forårsaget af skud fra haglgevær. Den ene læsion (ca. 1 – 2 cm i diameter) strakte sig fra højre næsebor op igennem næseskillevæg og udmundede midt på næseryggens venstre side. Den anden læsion var på hovedets venstre side, hvor der var en række mindre indgangshuller i huden efter hagl og et større hul (1 – 2 cm i diameter), som strakte sig fra huden og videre gennem tyggemuskulaturen ind til venstre underkæbe, hvori der var opstået multiple brud. På grund af de omtalte læsioner og da hesten tydeligvis var i smerte, blev hesten øjeblikkeligt aflivet i henhold til lov om værn for dyr.

På gerningsstedet blev der fundet 5 indsatser til jagtpatroner og 1 afskudt haglpatron, kaliber 12/70 mm, mærket Arms Max, 4 - 32 g stålhagl. Patronhylsteret fra gerningsstedet blev fastlagt til at være affyret i et haglgevær, kaliber 12/70 mm, mærket Simson Suhl, side-by-side, jf. forhold 1, bilag 32, Kriminalteknisk erklæring af 10. december 2003.

Politimesteren anmoder om en udtalelse om, hvorvidt skuddene mod hesten som ovenfor angivet indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1 og 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Lægges ovenstående sagsforløb til grund, hvor hesten skydes i hovedet med indtil flere skud fra et jagtgevær (antagelig oversavet) og efterlades i live, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 13. Heste og husdyr af tilsvarende størrelse kan ikke aflives forsvarligt ved skydning mod hovedet med et jagtgevær.

Haglens har ikke en gennemslagskraft, der er tilstrækkelig stor til at trænge igennem kraniet's knogler til hjernen. Det fremgår af sagsakterne, at der på hovedets venstre side var en 8-tals lignende læsion. Formen af denne læsion kan være aftegn efter to på samme tid afgivne skud.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 8 måneder.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Inden 14 dage fra dato betalte tiltalte til et forsikringselskab 10.000 kr. og til et fritidscenter 1.279,25 kr.

Det blev lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

Afgørelsen blev anket til Vestre Landsret, som stadfæstede byrettens afgørelse.

5.2 Dyreværnsager vedrørende kvæg

2004-20-052-00067

Skrivelse af 6. januar 2003 fra politimesteren i Odense

En drægtig Hereford ko med skedekrængning ("viser liv") blev transporteret levende med en dyre-ambulance til slagteriet. Strækningen udgjorde 164 km., og ifølge Krak var køretiden beregnet til 2 timer og 1 min. Dagen inden transporten, den 13. marts 2003 og igen umiddelbart før denne blev på begyndt den 14. marts 2003 kl. 7.30, blev koen undersøgt af den praktiserende dyrlæge D1, som konstaterede, at der var en skedekrængning ("koen viste liv"), hvis størrelse ikke blev opgivet, at fosteret ikke var fødselsgangen, at yveret var slapt, at legemstemperaturen var $38,7^{\circ}\text{C}$ og at koens ædelyst var normal. Koen kunne uden besvær gå op i en dyreambulance, og den blev ledsaget af en "Slagteattest for syge og nødslagtede dyr". Erklæringen fra Veterinærkontrollen på slagteriet oplyste, at man ved det levende syn observerede en foldboldstor udposning af vagina (skedeprolaps), og at man efter slagtingen dels i livmoderen fandt en Hereford tyrekalv, som vejede 61 kg og dels dorsalt i bækkenet kunne se en ca. 20 gange 15 cm stor blødning i fedt- og bindevæv. Det konkluderes, at koen led af skedekrængning, at kælvingen var umiddelbart forestående, og at de konstaterede blødninger kunne tidsfæstes til at være højst 24 timer gamle. Kroppen blev i øvrigt godkendt til konsum.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det i henhold til dyreværnslovens § 1 en forsvarlig behandling af dyr og den bedst mulige beskyttelse mod smerte, lidelse og angst, at dyrlæge D1 giver tilladelse til, at den omhandlede drægtige ko med skedekrængning skulle transporteres til slagting med dyreambulance, en strækning på ca. 164 km?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at ejeren af Hereford koen og dyrlæge D1 den 13. marts 2003 diskuterede mulige behandlinger af koens skedekrængning, herunder reponering af prolapsen og sammensyning af en del af skedeåbningen. Da koen var løbet med foldtyr, kendtes det nøjagtige kælvingstidspunkt ikke, og lukning af skeden ville derfor kræve hyppig overvågning af koen med henblik på at undgå kælvningsbesvær, som følge af sammensyningen. Muligheden for forløsning med kejsersnit blev også drøftet, men da det blev antaget, at der var mere end 1 måned til kælving (slapt yver, ingen lødningstegn), og kalven dermed ikke kunne overleve, ønskede ejeren, at koen skulle slagtes. Dette skulle ske dagen efter på slagteriet, hvortil koen skulle transporteres i en dyreambulance. Den 14. marts 2003 inden transporten kl. 7.30 blev koen undersøgt af dyrlæge D1, som konstaterede, at der fortsat var en skedekrængning ("koen viste liv"), hvis størrelse ikke er opgivet, at fosteret ikke var i fødselsgangen, at yveret var slapt, at legemstemperaturen var $38,7^{\circ}\text{C}$, og at koens ædelyst var normal. Koen kunne uden besvær gå op i dyreambulance, og den blev ledsaget af en "Slagteattest for syge og nødslagtede dyr". Som det videre fremgår af attest udarbejdet den 2. april 2003 af dyrlæge D2 Veterinærkontrollen blev der ved det levende syn konstateret en foldboldstor udposning af vagina, og efter slagtingen fandt man i livmoderen et fuldbærent foster (tyr, 61 kg) samt en 20 x 15 cm stor blødning dorsalt i bækkenet. Dyrlæge D2 konkluderer i nævnte attest, at koen led af skedekrængning, og at kælvingen har været nært forestående.

På basis af de givne oplysninger, er det Rådets opfattelse, at dyrlæge D1 har handlet fagligt korrekt ved at tillade, at koen kunne transporteres med en dyreambulance til slagtning, idet koens almenstilstand var upåvirket, idet der ikke var tegn på veer, og idet fosteret umiddelbart før transportens påbegyndelse ikke kunne erkendes i fødselskanalen. De blødninger, som efterfølgende er observeret i bækkenet ved det kødkontrolmæssige eftersyn, er sandsynligvis opstået som følge af fosterets tryk mod bækkenet, men er ikke nødvendigvis opstået under selve transporten.

Spørgsmål 2:

Var koen ud fra ovenstående oplysninger i en tilstand, der kan betegnes således, at den kunne påregnes at skulle føde under transporten, og således ikke kunne anses for egnet til transport i en dyreambulance over en strækning på ca. 164 km?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at der ved transportens start ikke var tegn på en umiddelbart forestående kælvning, idet koens yver var slapt, idet der ikke blev observeret veer, og idet kalven ikke var indstillet til fødsel. Samlet set betyder disse symptomer, at koen ikke ville kælte under transporten, som varede ca. 2 timer.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Påtale blev opgivet i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, da videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf, idet Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse blev lagt til grund.

2004-20-052-00096

Skrivelse af 13. oktober 2004 fra politimesteren i Gråsten

En højdrægtig limousineko blev af ejeren transporteret til slagtning på et privat slagtehus. Ved det levende syn konstateredes, at der ud af skedeåbningen hang en ca. 40 x 40 x 40 cm stor misfarvet skedekrængning af tydeligvis ældre dato. Der var ødem i skamlæberne og der var i den øverste del af disse anbragt et Bühnerbånd, der ikke holdt prolapsen tilbage. Koen havde høj puls og pustende vejrtrækning. Den lagde sig hurtigt og havde med jævne mellemrum trængninger.

Efter slagtningen fandtes skedevæggen meget fortykket, ca. 1,5 – 2 cm. Der var under prolapsen både frisk og kronisk bughindebetændelse, og koen blev kasseret ved kødkontrollen.

Ejeren havde dagen forinden haft dyrlæge til koen. Dyrlægen havde reponeret prolapsen og under rygmarvsbedøvelse isat et Bühnerbånd. Efter ca. 1 time var prolapsen atter ude og dyrlægen blev kontaktet telefonisk. Dyrlægen havde forhørt sig vedrørende koens almindelige tilstand og havde fået oplyst, at koen stod og åd sit foder og virkede rolig. Udfra dette vurderede dyrlægen, at der vedrørende prolapsen ikke var mere at gøre, og at koen godt kunne vente til næste dag med at blive kørt til slagteriet, idet hun angav en slagtefrist på lokalbedøvelsen på 24 timer.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Indebærer det forhold, at hun behandlede koen med Bühnerbånd, i stedet for at aflive den straks, en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af koen?

Svar ad 1:

Det fremgår af anmeldelsen, at skedekrængningen bedømt på udseende og vægtykkelse tydeligvis var af ældre dato og altså havde været tilstede i længere tid. Herudover fremgår det, at dyrlægen om eftermiddagen dagen før reponerede prolapsen og havde forsnævret skedeåbningen ved isættelse af et Bühnerbånd. Dette havde kun formået at holde prolapsen på plads i ca. 1 time, hvorefter det var ude igen. Dette havde ejeren telefonisk meddelt dyrlægen.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at det er dyrlægen, der ud fra en konkret vurdering af koens aktuelle tilstand vurderer, hvilken behandling der findes forsvarlig. Rådet finder ud fra sagens oplysninger, at det var fuldt forsvarligt at behandle koen ved isættelse af et Bühnerbånd.

Spørgsmål 2:

Indebærer det forhold, at hun ikke tilså koen efter at have erfaret at prolapsen var smuttet ud af Bühnerbåndet, en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af koen?

Svar ad 2:

Rådet finder, at dyrlægen burde have tilset koen igen, da hun få timer senere erfarede, at Bühnerbåndet ikke holdt prolapsen. Koen har ved at stå med prolapsen efter ophør af virkningen af rygmarsbedøvelsen været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som en uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Indebærer det forhold, at hun vurderede, at koen kunne vente til næste morgen med at blive kørt til slagteriet, en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af koen?

Svar ad 3:

Med henvisning til Svar ad 2 finder Rådet, at dyrlægen, når behandling med Bühnerbånd var blevet påbegyndt, enten burde have forsøgt at isætte et nyt Bühnerbånd eller have aflivet koen, da det ville være forbundet med smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, at lade koen henstå uden videre behandling.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og dyrlægelovens § 8.

Spørgsmål 4:

Indebærer det forhold, at hun vurderede, at koen kunne slagtes, uagtet dette ikke måtte ske før 24 timer efter, at bedøvelsen var anlagt, og dermed 22 – 23 timer efter, at prolapsen var smuttet ud af Bühnerbåndet, en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af koen?

Svar ad 4:

Rådet er ikke bekendt med veterinære præparater, der er godkendt til brug til lokalbedøvelse af kvæg med en slagtefrist på 24 timer. De præparater, der anvendes til denne indikation, er såkaldte

”off-label”-præparater uden en godkendt MRL-værdi for kvæg og de må som sådanne udelukkende anvendes med angivelse af en slagtefrist på mindst 28 dage.

Koen måtte derfor tidligst slagtes efter 28 dage og burde derfor enten have været forsøgt genbehandlet eller aflivet, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, dyrlægelovens § 8 og §§ 5 og 39 i bekendtgørelse nr. 134 af 6. marts 2003 om lægemidler til dyr.

Spørgsmål 5:

Indebærer det forhold, at hun vurderede, at koen (som ifølge sagens bilag 5 befandt sig i en tilstand af almen svækkelse) kunne transporteres til slagteriet, en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af koen?

Svar ad 5:

Det anføres, at dyrlægen telefonisk vurderede, at der ikke var noget til hinder for, at koen ventede til næste morgen med at blive kørt på slagteri. Lægges dette og de i Svar ad 1 nævnte forhold vedrørende koens prolaps og almentilstand til grund, finder Rådet, at koen ved at blive transporteret har været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere transporten som uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, § 2 og 4 a, stk. 1.

Spørgsmål 6:

Indebærer det forhold, at hun ikke forhindrede ejeren i at foretage en sådan transport, en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af koen?

Svar ad 6:

Såfremt det kan eftervises, at dyrlægen gav tilladelse til transporten til slagteriet, finder Rådet, at dyrlægen ved sin handlemåde har udsat koen for yderligere smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe og derved ikke har udvist omhu og samvittighedsfuldhed, jf. dyrlægelovens § 8 og dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 7:

Indebærer det forhold, at hun ikke straks aflivede koen efter at være gjort bekendt med, at Bühnerbåndet var uden virkning, en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af koen?

Svar ad 7:

Se Svar ad 3.

Spørgsmål 8:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 8:

Rådet skal henvise til Redegørelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge og tilskadede dyr af 20. december 1991.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-052-00097

Skrivelse af 19. oktober 2004 fra politimesteren i Haderslev

Ejeren af en Hereford ko, der ved ankomsten til slagteriet havde en stor rektalprolaps og en vaginalprolaps, blev anmeldt for formodet overtrædelse af dyreværnsloven. Koen havde trængninger og stod opkrummet og havde skum om munden. Efter slagtingen konstateredes, at rektalprolapsen var ødematøs og uden synlige nekroser og bedømtes som værende akut. Skedekrængningen, der indeholdt en fyldt tilbagekrænget urinblære, vurderedes af samme grund også akut.

Ejeren oplyste, at koen var blevet tilset af besætningsdyrlægen ca. 1 uge inden transporten, og at denne havde anbefalet slagting af koen, da tilstanden ikke kunne behandles.

Chaufføren havde ved afhentningen af koen bemærket dens tilstand og nægtet at transportere den. Ejeren havde derfor udfærdiget en seddel, hvor det anførtes, at transporten var godkendt af dyrlægen og at henvendelse vedr. indsigelse om transporten kunne rettes til dyrlægen. På den baggrund transporterede chaufføren koen til slagteriet adskilt fra de øvrige dyr på vognen.

Besætningsdyrlægen havde tilset koen ved to lejligheder, nemlig ca. 1 måned før transporten og 1 uge før transporten. Ved begge disse undersøgelser, havde koen, når den lå ned, haft et endetarmsfremfald på få centimer, som forsvandt, når koen rejste sig. Han havde før transporten givet mundtlig tilladelse til at transportere koen uden at undersøge den igen, da han var af den sikre overbevisning, at koens tilstand var den samme som tidligere konstateret.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

- a) Kan man ud fra det oplyste og billederne samt eventuelle yderligere undersøgelser vurdere årsagen til lidelsen og hvornår lidelsen er udviklet?
- b) Hvis ja: bedes det oplyst, hvad der kan have forårsaget lidelsen og hvor langt lidelsen kan tilbagedateres. Herunder om det kraftige rektal- og vaginalprolaps kan være fremkaldt under transporten?

Svar ad 1:

- a) Det fremgår af sagsmaterialet, at koen ca. 1 måned før transporten var blevet tilset af besætningsdyrlægen og på dette tidspunkt, når den lå ned, havde få cm's endetarmsudfald, som forsvandt, når den rejste sig. Tilstanden var uændret ved dyrlægens undersøgelse ca. 1 uge før transporten. Ved ankomsten til slagteriet var der voldsom rektal- og vaginalprolaps, der vurderedes som værende akut bedømt på prolapsernes udseende. På de optagne fotos efter ankomsten til slagteriet fremstår prolapsene ligeledes som værende akutte.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at årsagen til prolapsene antagelig skyldes opstaldningsforholdene i besætningen kombineret med en arvelig disposition for udvikling af lidelsen. Racen Hereford er kendt for at være disponeret for udvikling af denne lidelse.

Ud fra kendskabet til det sædvanlige mønster i udviklingen af denne lidelse finder Rådet det sandsynligt, at lidelsen i mere eller mindre grad har været tilstede siden perioden lige før kælvningstidspunktet i april måned uden at komme til udtryk på andre måder end beskrevet af besætningsdyrlægen ved de to undersøgelser af koen.

- b) Med henvisning til Svar ad 1a finder Rådet det overvejende sandsynligt, at den kraftige akutte rektal- og vaginalprolaps er blevet forværret under transporten.

Spørgsmål 2:

På hvilken måde ville lidelsen komme til udtryk, hvis man kunne se koen i levende live?

Svar ad 2:

En sådan lidelse vil i opstartsfasen komme til udtryk ved, at skede- og/eller endetarmsslimhinden er synlig under hvile på grund af tryk fra bughuleorganerne kombineret med fedme og løse senebånd i bækkenet. En sådan tilstand vil oftest forsvinde, så snart koen rejser sig. Tilstanden har en tendens til at forværres, så prolapsen vedbliver at være tilstede i stående stilling. En sådan ko vil få trængninger og smerter som følge af besvær med, at såvel afføring som urin kan passere.

Spørgsmål 3:

- a) Burde en landmand blive opmærksom på en ko med tilsvarende lidelse?
b) Hvis ja: Hvorfor og hvor tidligt i sygdomsforløbet – og hvad bør en landmand i givet fald gøre?

Svar ad 3:

- a) Ja.

b) Landmanden bør så snart tilstanden observeres ved de daglige tilsyn have skærpet opmærksomhed på koens situation både når koen hviler, og når den står op. Bliver tilfældet så slemt, at prolapsen ikke forsvinder umiddelbart, når koen rejser sig, bør en dyrlæge konsulteres for behandling eller udfærdigelse af nødslagtningsattest

Spørgsmål 4:

Var koen efter det oplyste egnet til transport eller burde den have været nødslagtet forinden?

Svar ad 4:

Der findes i sagsakterne ingen beskrivelse af koens tilstand ved læsningen. Det anføres, at chaufføren i første omgang nægtede at transportere koen.

På den baggrund finder Rådet, at såfremt det kan eftervises, at koen ved læsningen havde endetarms- og skedefremfald som beskrevet ved ankomsten til slagteriet, var koen ikke transportegnet men burde have været nødslagtet inden transporten.

Spørgsmål 5:

- a) Kan en ko med tilsvarende lidelse blive påført smerte, lidelse, angst, varige mén og/eller væsentlig ulempe som følge af en transport i særskilt boks i omkring 30 min. ?
b) Hvis ja: Indebærer en transport af en ko med den pågældende lidelse en uforsvarlig behandling af koen eller en grovere uforsvarlig behandling af koen ?

Svar ad 5:

- a) Rådet finder med henvisning til Svar ad 4, såfremt koen ved pålæsningen havde endetarms- og skedefremfald, at koen under transporten har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Koen har herudover været udsat for en stor ri-

siko for, at tilstanden blev forværret eller de prolaberede bughuleorganer blev beskadiget imod inventaret i lastbilen.

- b) Rådet vil karakterisere transport af en ko med den beskrevne lidelse som uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bkg. nr.208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, §§ 2 og 4 a, stk. 1.

Spørgsmål 6:

- a) Bør en chauffør undlade at transportere en ko med tilsvarende lidelse ?
b) Bør en chauffør undlade at transportere en ko med tilsvarende lidelse – selv om landmanden / leverandøren forinden oplyser, at han og en dyrlæge står inde for transportens lovlighed?

Svar ad 6:

- a) Såfremt der med spørgsmål 6a spørges om, hvorvidt en ko med en tilsvarende lidelse er transportegnet skal Rådet henvise til Svar ad 4. I øvrigt beror dette på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.
b) Rådet forstår spørgsmål 6b således, at der spørges om ansvarsplaceringen, hvilket er en juridisk vurdering, der ikke falder ind under Rådets kompetence.

Spørgsmål 7:

- a) Bør en dyrlæge blive opmærksom på en ko i en besætning med tilsvarende lidelse?
b) Hvis ja: Hvorfor og hvor tidligt i sygdomsforløbet – og hvad bør en dyrlæge i givet fald gøre?
c) Er det anerkendt eller forsvarlig fremgangsmåde ved behandling af dyr, at en dyrlæge kan tillade, at en ko med tilsvarende lidelse sendes til slagtning via transportør uden umiddelbart forinden at have tilset dyret ?

Svar ad 7:

- a) Ja. Såfremt koen præsenteres for en dyrlæge og lidelsen fremstår som beskrevet ved ankomsten til slagteriet, finder Rådet, at en dyrlæge bør blive opmærksom på lidelsen.
b) Rådet finder, at en ko med en sådan smertefuld lidelse hurtigst muligt skal have afhjulpet sin nødstedte situation, hvilket bedst vil kunne ske ved, at en dyrlæge foranstalter koen nødslagt med aflivning inden transporten til slagteriet.
c) Nej.

Spørgsmål 8:

Indebærer den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde en uforsvarlig behandling af en ko eller eventuelt mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, herunder om koen kan siges at være påført smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe ?

Svar ad 8:

Rådet finder med henvisning til Svar ad 4, at en ko ved at være transporteret med endetarms- og skedefremfald har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og koen er herved ikke behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til dens sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske erfaringer.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bkg. nr.208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, §§ 2 og 4 a, stk. 1.

Spørgsmål 9:

Er den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde ved behandling af dyr anerkendt eller forsvarlig ?

Svar ad 9:

Se Svar ad 8.

Spørgsmål 10:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger ?

Svar ad 10:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens færdiggørelse.

2004-20-052-00094

Skrivelse af 27. september 2004 fra politimesteren i Aalborg

En landmand anmeldtes af slagteridylrægen for formodet overtrædelse af dyreværnsloven, idet slagteriet modtog en Limousine ungtyr som nødslagtning. Den indsendende dyrlæge havde efter sin undersøgelse, der blev lagt til grund for udstedelsen af slagteattesten, formodet, at tyren havde et friskt knoglebrud af venstre forben. Ved undersøgelsen på slagteriet fandtes derimod højre bagben voldsomt fortykket lige neden for knæet og der fandtes et flere dage gammelt ildelugtende inficeret brud af højre skinneben lige under knæet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt det, at ungtyren har levet adskillige dage med brud på højre bagben, har indebåret en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af ungtyren, jf. herved dyreværnslovens §§ 1 og 2, jf. §§ 28, stk. 1 og 29, stk. 1.

Svar:

Rådet har rekvireret materiale fra ungtyren og har ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Af obduktionsattesten fremgår, at der fandtes en omfattende bløddelshævelse bestående af ødem og fibrinudsvedning. Centralt på hævelsen fandtes en åbning, der førte ind til et 23 cm stort hulrum, der indeholdt fibrin og dødt væv. Knæet var sæde for et komminut brud af diafysen, og brudenderne havde givet anledning til dannelsen af førnævnte hulrum. Brudenderne overlappede med 5 cm. De var glatte og der sås ingen knoglenydannelser. Bøjemusklerne bag på knæet var lyse og væskedrivende. Ved histologisk undersøgelse fandtes vævsnekrose, fibrin, endotelceller med begyndende kardannelse. I bøjemuskulaturen fandtes multifokale myocytnekroser og begyndende reparatoriske forandringer. Det konkluderedes, at de reparatoriske processers karakter tydede på en udviklingstid, der var mindst 4 dage.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at tyren har haft brud af højre bagben under knæet i mindst 4 dage. Ejeren burde straks, det under det daglige tilsyn blev opdaget, at tyren var ude af stand til at rejse sig eller at tage støtte på det brækkede ben, have draget omsorg for, at det blev

tilset af en dyrlæge. Dyrlægen kunne have befriet den fra dens nødstedte situation, hvilket udelukkende kunne ske ved straks at nødslagte /aflive den. Ved at vente flere dage, har tyren været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og er ikke behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af tyren, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5, 1. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Der blev ved afgørelsen lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-052-00080

Skrivelse af 15. april 2004 fra politimesteren i Sønderborg

En ca. 10 måneder gammel SDM-kviekalv indtransporteredes adskilt fra de øvrige dyr på lastbilen til et slagteri. Kalven var ledsaget af er erklæring fra en dyrlæge, der gav tilladelse til at fragte kalven levende til slagteriet afsondret fra de øvrige dyr på ladet. Kalven, der var stærkt undervægtig, viste ved ankomsten en høj grad af bevægelsesforstyrrelse, idet begge forben var abnormt bøjede i forknæleddene og ikke kunne strækkes ud. Kalven havde ved ankomsten skum om munden som tegn på smerte. Dyrlægen oplyste efterfølgende, at han havde betragtet kalven som et grænsetilfælde for transportegnethed, og at det havde været hans subjektive vurdering, at kalven kunne transporteres. Kalven blev kasseret (afmagring, misfarvet) og begge forben sendt til obduktion på Institut for Veterinær Patobiologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Der blev efterfølgende rejst sigtelse mod såvel dyrlægen som kalvens ejer for overtrædelse af dyreværnsloven samt bekendtgørelsen om beskyttelse af dyr under transport.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

- a) Kan man ud fra det oplyste, obduktionsresultatet og billederne m.v. vurdere årsagen til lidelsen og hvornår lidelsen er udviklet?
- b) Hvis ja: Det bedes oplyst, hvad der kan have forårsaget lidelsen og, hvor langt lidelsen kan tilbagedateres?

Svar ad 1a:

Det fremgår af obduktionsattesten, at der på begge forben fandtes kronisk artrose i forknæleddene, albueleddene og skulderleddene med bl.a. periartikulær fibrosering, formændringer af leddene, intraartikulær fibrosering og fissurdannelse og sår i ledbrusken. Forandringerne skønnes at have en alder på flere uger.

Af fotomaterialet fremgår, at kalven har stærkt deforme fremadbøjede forknæ samt fremstår mager og under bug og på lår og haser er belagt med gødningskager.

Af anmeldelsen fremgår, at kalvens vægt set i relation til dens alder var ca. det halve af vægten på en normalt udviklet kalv.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at kalven var lidende af en kronisk deformerende ledlidelse i begge forbens 3 store led, hvilket har medført en stærkt nedsat evne til normal bevægelse i forparten og til en stærkt nedsat vækst.

Rådet finder ikke i sagen oplysninger, der kan danne grundlag for en sikker angivelse af årsagen til lidelsen, idet en sådan både kunne være infektion, forstyrrelser i vitamin- og mineraltilførsel og omsætning eller kunne have en traumatisk oprindelse.

Det oplyses i sagen, at kalven i løbet af de sidste 3 måneder var tilset 3 gange af dyrlægen og at kalven over denne 3-måneders periode var blevet bedre. Der oplyses intet om en evt. behandling.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at lidelsen må kunne tilbagedateres disse 3 måneder.

Svar ad 1b:

Se Svar ad 1a.

Spørgsmål 2:

På hvilken måde ville lidelsen komme til udtryk, hvis man kunne se kalven i levende live?

Svar ad 2:

Rådet finder, at en kalv med de beskrevne lidelser vil være stærkt handicappet i sin evne til bevæge sig og stærkt besværet af bare at stå oprejst, idet de kroniske ledforandringer og den manglende evne til at strække forbenene vil gøre enhver belastning stærkt pinefuld.

På den baggrund finder Rådet, at en sådan kalv ville tilbringe det meste af sin tid liggende.

Spørgsmål 3:

a) Burde en landmand blive opmærksom på en kalv med tilsvarende lidelse?

b) Hvis ja: Hvorfor og hvor tidligt i sygdomsforløbet – og hvad bør en landmand i givet fald gøre for kalven?

Svar ad 3a:

Ja.

Svar ad 3b:

Ejeren af en sådan kalv bør straks, det ved det daglige tilsyn observeres, at der er problemer med kalven, sørge for, at der stilles en diagnose og iværksættes en behandling. Bliver kalven efter disse tiltag ikke hurtigt bedre, skal den aflives.

Spørgsmål 4:

Var kalven efter det oplyste egnet til transport eller burde den have været nødslagtet forinden?

Svar ad 4:

Rådet finder ikke, at kalven var transportegnet, og den burde på den baggrund have været aflivet inden transporten.

Spørgsmål 5:

Kan kalven være påført smerte, lidelse, angst, varige mén og/eller væsentlig ulempe som følge af transporten?

Svar ad 5:

Rådet finder, at kalven ved at blive transporteret levende er blevet påført smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 6:

Burde en dyrlæge have udstedt erklæring om tilladelse til transport af en kalv med tilsvarende lidelse? Hvorfor/hvorfor ikke (hvad burde en dyrlæge i stedet have gjort)?

Svar ad 6:

Med henvisning til Svar ad 2, Svar ad 4 og Svar ad 5 finder Rådet ikke, at en dyrlæge burde have udstedt erklæring om tilladelse til transport, men burde have foretaget nødslagtning før en eventuel transport.

Spørgsmål 7:

Skal/bør en chauffør undlade at medbringe en kalv med tilsvarende lidelse, uagtet en dyrlæge har udstedt en erklæring om tilladelse til transport?

Svar ad 7:

Såfremt et dyr ikke er transportegnet må det ikke transporteres.

Spørgsmål 8:

Indebærer den beskrevne adfærd og fremgangsmåde en uforsvarlig behandling af en kalv eller eventuelt uforsvarlig behandling, herunder om kalven kan være påført smerte, lidelse, angst varigt mén eller væsentlig ulempe?

Svar ad 8:

Se Svar ad 5.

Rådet vil karakterisere transporten som en uforsvarlig behandling af kalven, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bkg. nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13.

Spørgsmål 9:

Er den beskrevne behandling af dyr anerkendt eller forsvarlig?

Svar ad 9:

Rådet finder ikke, at den beskrevne behandling af kalven er anerkendt eller forsvarlig, hverken hvad angår transporten eller hvad angår behandlingen i besætningen. Kalven burde på et tidligt tidspunkt under dens alvorlige sygdom, hvor den vantrivedes og havde smerter, have været aflivet, straks det stod klart, at den ikke kunne blive rask.

Spørgsmål 10:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 10:

Rådet skal henvise til: Redegørelse fra det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge og tilskadede dyr af 20. december 1991.

Supplerende skrivelse af 2. marts 2005 fra politimesteren i Sønderborg

Rådet fremkom den 29. oktober 2004 med en udtalelse i denne sag. Af udtalelsen fremgik i Rådets besvarelse af spørgsmål 6, at Rådet ikke fandt, at en dyrlæge burde have udstedt erklæring om tilladelse til transport af den sagen omhandlende kvie, men burde have foranlediget nødslagtning før en eventuel transport.

Dyrlægen var sigtet i sagen for at have givet tilladelse til den foretagne transport af kvien.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Jeg skal under henvisning til Rådets svar af 29. oktober 2004 vedrørende spørgsmål 6 anmode om en udtalelse om, hvorvidt der ved udstedelse af erklæringen om tilladelse til transport af den pågældende kalv på betingelse af, at den afsondredes fra andre dyr, er udvist omhu og samvittighedsfuldhed ved udøvelsen af dyrlægegerningen.

Svar:

Rådet finder med baggrund i forholdene beskrevet i Svar ad 1a, Svar ad 2, Svar ad 4, Svar ad 5 og Svar ad 6 i Rådets svar af 29. oktober 2004, at dyrlægen ved udstedelse af erklæringen om tilladelse til transport af den pågældende kalv har undladt at udvise omhu og samvittighedsfuldhed under udøvelsen af sin dyrlægegerning, jf. dyrlægelovens § 8, stk. 1.

Afgørelse:

Begge de tiltalte blev straffet med en bøde på hver 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

De tiltalte skal hver især betale egne sagsomkostninger.

2004-20-052-00074

Skrivelse af 24. marts 2004 fra politimesteren i Holstebro

En dyrlæge havde i august måned behandlet en ko af Angusracen for en klovbyld i højre forben. Dyrlægen blev tilkaldt til koen i november måned med henblik på udfærdigelse af slagteattest for syge og nødslagtede dyr, hvilket dyrlægen udfyldte. Siden behandlingen for klovbylden havde koen gået på græs. Nu var koen kommet ind fra græs og skulle slagtes. Dyrlægen mente, at koen var i god foderstand og ikke havde lidt under knoglelidelsen. Dyrlægen fandt, at koen var støttehalt, men at den ville kunne klare en transport til slagteriet, hvis den blev fragtet alene og i sygetransport. Koen blev derfor transporteret til slagteriet i en dyreambulance. Ved ankomsten til slagteriet fandtes koen springhalt ved det levende syn på vognen. Ved uddrivning fra vognen hoppede koen af sted på tre ben, idet den ikke ville tage støtte på det syge ben. Yderklovens klovled var hævet til 1½ gange det normale, og på kronranden var et sår med nydannelse og arvæv. Kodeleddet var ligeledes hævet.

Den attestudstedende dyrlæge blev anmeldt til politiet. Det syge forben blev senere obduceret ved Institut for Veterinære Patobiologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Her fandtes en række udtalte forandringer i kloven så som kronisk fibrinøs ledbetændelse i klovleddet i yderkloven, og en granulerende ulceration i kronranden var i direkte forbindelse med det inficerede klovled.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er koen ved at blive transporteret i levende live blevet påført smerte, lidelse og væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at koen ved ankomsten til slagteriet blev konstateret springhalt ved det levende syn på vognen. Ved uddrivning fra vognen hoppede koen af sted på tre ben, idet den ikke ville tage støtte på det syge ben. Klovleddet på yderkloven var hævet til 1½ gange det normale, og på kronranden var der et sår med nydannelse og arvæv. Kodeleddet var ligeledes hævet. Efter slagtingen blev det syge forben obduceret ved Institut for Veterinære Patobiologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, med følgende fund: ”I yderklovens dorsale og laterale kronrand fandtes en granulerende ulceration målende ca. 5 x 3 cm. Proksimalt for ulcerationen fandtes underhuden at være sæde for en ca. 2 – 2,5 cm tyk hævelse. Grundlaget for hævelsen fandtes at være subkutan fibrosering. Klovleddet i den 4. tå (yderklovens klovled) var sæde for en kronisk fibrinøs arthritis. Den granulerende ulceration i kronranden fandtes at være i direkte forbindelse med klovleddet, idet den dorsale ledbegrænsning var erstattet af ulcerationens granulationsvæv”. På den baggrund konkluderedes det, at højre forbens yderklovs (4. tå) klovled var sæde for en kronisk fibrinøs arthritis (ledbetændelse) med granulerende forbindelse til et kronisk granulerende sår med omkringliggende fibrosering i og omkring kronranden. Der var således forbindelse fra det inficerede kronled til overfladen i kronranden.

Lægges ovennævnte kliniske og obduktionsmæssige beskrivelse til grund, finder Rådet, at koen er blevet påført betydelig smerte, lidelse og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Burde koen have været transporteret i levende live til slagteriet?

Svar ad 2:

Lægges beskrivelserne i sagsakterne og i svar ad 1 til grund, finder Rådet, at koen ikke var transportegnet. Koen burde have været nødslagt inden transport til slagteriet.

Spørgsmål 3:

Var en transport af koen til slagteriet i levende live

- A) uforsvarlig behandling af koen
- B) grovere uforsvarlig behandling af koen, eller
- C) mishandling af koen.

Svar ad 3:

Lægges beskrivelserne i sagsakterne og i svar ad 1 til grund, finder Rådet, at koen ved at blive transporteret levende til slagteriet har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 3.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Der blev lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2004-20-052-00084

Skrivelse af 26. maj 2004 fra politimesteren i Assens

En ko af racen RDM var ved ankomsten til slagteriet alvorligt bevægelseshæmmet og smertelidende. Koen havde på venstre bagbens has en ildelugtende meget stor hævelse. Ovenfor hævelsen var der tydeligt svind af muskulaturen, samt trykninger af huden, sandsynligvis som følge af, at dyret havde ligget meget ned. Ligeledes var hoftehjørnet i en abnorm stilling og udsat for tryk-skader. Koen savlede som tegn på smerte. Koen blev afvist til slagting og aflivet. Med koen fulgte en slagteattest, hvoraf det fremgik, at koen havde en tyk has og var udenfor terapeutisk rækkevidde. Der blev i attesten givet tilladelse til, at den kunne transporteres levende til slagteriet som sygetransport. Attesten var udstedt 5 dage før koen blev transporteret. Chaufføren oplyste, at han den 9. oktober havde afvist pågældende ko, idet han ikke fandt den transportegnet. Senere havde landmanden kontaktet ham igen og informeret ham om, at koen var tilset af en dyrlæge og at der var skrevet en slagteattest, hvoraf det fremgik, at koen var transportegnet og skulle transporteres som en sygetransport. Dyrlægen oplyste, at han i februar måned havde tilset koen og haft den i behandling i 3 dage. Da han blev kaldt ud til koen 15. oktober 2003 havde han vurderet, at koen var transportegnet, idet den var uden feber, åd normalt og kunne gå rundt i løsdriftstalden uden problemer. Han erkendte, at koen pågældende dag var mærket af det, men det var hans vurdering, at den var egnet til en "sygetransport". Han bemærkede endvidere, at koen først var blevet transporteret 5 dage efter, at han havde udstedt attesten. Leverandøren oplyste, at koen, efter den var blevet behandlet af dyrlægen, havde været i bedring, var gående og malkbar. Den havde imidlertid ikke givet meget mælk, ligesom den havde svært ved at tage på, hvorfor han havde besluttet, at den skulle slagtes. Han oplyste, at han ikke havde regnet med at koen blev kasseret samt at koen måtte have fået det dårligere under transporten.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvordan og hvornår må skaden/hævelsen på koens venstre bagben antages at være opstået, og hvordan har denne skade/hævelse udviklet sig?

Ved besvarelsen af spørgsmålet bedes lagt til grund, at koen blev tilset af dyrlæge D1 for skaden henholdsvis den 24. februar 2003 og den 15. oktober 2003 hos landmanden. Det bedes endvidere lagt til grund, at dyrlægen den 24. februar 2003 ordinerede behandling af koen over 3 dage med 33 ml Engemycin, og at denne behandling foregik således, at dyrlægen den 24. februar 2003 selv gav koen den første injektion, mens landmanden efter dyrlægens anvisning gav de sidste to injektioner.

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte ko og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved modtagelsen lå i posen et gult øremærke. Der fandtes en seddel, hvorpå der stod Dyreværn; Tyk has. Ved undersøgelse af venstre bagben fandtes på ydersiden af hasen en stor fast hævelse på 26 x 30 x 9 cm med gråhvid granuleret overflade. Nedenfor hasen var benet hævet med fast tekstur. Omkredsen målt 2 cm ovenfor kodeleddet var 37 cm. Nede bag på hævelsen ud for hasen fandtes et fistuløst opbrud, 4 cm i diameter, hvorfra der kom ildelugtende uklart ekssudat. Længere nede på hævelsen fandtes et sår på 2 cm i diameter. Ved gennemskæring af hævelsen ud for hasen fandtes hævelsen at være en byld med en 6 cm tyk kapsel. Ved gennemskæring af benets knogler fandtes alle haseled undtagen det øverste at være fuldstændig sammenvokset ved hjælp af knoglevæv og der var nydannelser på benhinden, så bredden på tværs var 15,5 cm. Ned langs benet var ny-

dannelser på benhinden op til 3 cm i tykkelse. Forandringerne skønnedes at være flere måneder gamle.

Det fremgår af sagsakterne, at dyrlægen den 24. februar 2003 havde diagnosticeret og behandlet koen for en tyk has. Det fremgår ikke, hvorvidt der på dette tidspunkt var tale om en hasetrykning eller en haseledsbetændelse.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at hævelsen antagelig er opstået ved en alvorlig trykning af hasen eller en haseledsbetændelse opstået i dagene op til den 24. februar 2003. Skaden er ikke efter de tre dages behandling med antibiotika blevet helbredt og har efterfølgende udviklet sig til en kronisk hævelse på og omkring hasen med tiltagende stivhed og sammenvoksning af haseleddet til følge.

Spørgsmål 2:

Kan der antages at være sket en væsentlig forværring af koens tilstand i tiden fra dyrlægebesøget den 15. oktober 2003 til den 20. oktober 2003, hvor koen blev aflivet på slagteriet?

Svar ad 2:

Rådet finder det ikke ud fra det oplyste om lidelsens varighed og stærkt kroniske forandringer sandsynligt, at der er sket en væsentlig forværring i pågældende tidsrum, jf. svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Under hensyn til Rådets besvarelse af spørgsmål 1 og 2 ønskes en udtalelse om, hvorvidt koen har været behandlet forsvarligt og omsorgsfuldt samt været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Eventuelle overtrædelser af dyreværnsloven bedes beskrevet og begrundet?

Svar ad 3:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at Rådet udelukkende besvarer spørgsmål af veterinær karakter og ikke udtaler sig om, hvorvidt et forhold er en overtrædelse af loven, idet dette udelukkende kan besvares af en domstol.

Det fremgår af anmeldelsen fra fødevareregionen, at koen var alvorligt bevægelsehæmmet, smertelidende, havde tydelig atrofi af muskulaturen ovenfor hævelsen på venstre has, trykninger af huden, hoftehjørnerne havde en abnorm stilling og var udsat for trykninger på huden. Det fremgår endvidere af tilsendte sagsmateriale, at koen i perioden fra den 24. februar 2003 til den 15. oktober 2003 ikke er blevet tilset af en dyrlæge, selv om koen ikke responderede, som man burde forvente ved behandlingen den 24. februar 2003 og to dage frem. Koens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, varigt mén og angst samt væsentlig ulempe

Lægges ovennævnte, svar ad 1, samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet, at koen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Må koen antages at være blevet påført unødigt lidelse på grund af transporten fra leverandøren til slagteriet?

Ved besvarelsen af spørgsmålet bedes lagt til grund, at landmanden den 20. oktober 2003 lod vognmandsfirmaet transportere koen til slagteriet, og at koen under denne befandt sig i et rum for sig selv. Endelig bedes det lagt til grund, at koen efter ankomsten til slagteriet blev afvist til slagtning og aflivet.

Svar ad 4:

Lægges svar ad 1 og 3 samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at koen under læsning og transport har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Koen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning.

Rådet finder, at koen under læsning samt transport har været udsat for unødigt lidelse, hvorfor Rådet vil karakterisere forholdet som en uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Supplerende skrivelse af 22. november 2005 fra Statsadvokaten:

Det fremgik nu af nye oplysninger, at koen den 19. november 2002 behandlede for tyk has, men ikke på hvilket ben. Den 21. januar 2003 registreredes yverlidelse, hvilket oplystes at have resulteret i, at koen blev tre-pattet. Den 24. februar behandlede koen for tyk has og kælvende den 9. april 2004. Der var 5 registreringer af koens mælkeydelse fra kontrolforeningen efter kælvning startende med 22,5 kg EKM den 11. juni, faldende til 14,5 kg EKM den 17. september.

Rådet udtalte:

Rådet er i skrivelse fra Statsadvokaten anmodet om, under henvisning til tidligere besvarelse af sagen, at besvare følgende spørgsmål:

Spørgsmål A:

Under henvisning til Rådets besvarelse af spørgsmål 1 bedes det oplyst, om der kunne konstateres tegn på betændelse inde i haseleddet?

Svar ad A:

Ja, idet der henvises til Rådets tidligere besvarelse i detaljer, kan det oplyses, at der var tale om kronisk deformerende ledbetændelse.

Spørgsmål B:

Der vedlægges et udtræk fra kontrolforeningens registrering af omhandlende ko fra perioden den 29. juni 1999 til den 21. oktober 2003 (bilag A). Registreringen viser dels hændelsesforløb vedrørende inseminering, kælvning m.v. dels koens mælkeydelse.

Det bedes oplyst, om en ko der er udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, varige men og angst pga. tyk has, vil kunne æde tilstrækkeligt med foder til at producere den registrerede mælk i henholdsvis kilo og EKM-kilo?

Det bedes oplyst, om den samtidig kan have den huld, som fotografierne fra slagteriet viser?

Under besvarelsen af spørgsmål B bedes det lægges til grund:

- at koen selv skal bevæge sig til foder- og drikkebrug, da den har været opstaldet i løsdriftstald
- at den selv skal bevæge sig til malkestald
- at koen ved sidste kælvning den 09. april 2003 var fjerdegangskælvende og
- at koen efter behandling for yverlidelse 21.01.2003 var tre-pattet.

Svar ad B:

Af det vedlagte udtræk fremgår det, at koen den 19. november 2002 behandlede for tyk has, men ikke på hvilket ben. Den 21. januar 2003 registreredes yverlidelse, hvilket oplyses at have resulteret i, at koen blev tre-pattet. Den 24. februar 2003 behandlede koen for tyk has og kælvende den 9. april 2003. Der er 5 registreringer fra kontrolforeningen af mælkeydelsen efter kælvning startende med 22,5 kg EKM den 11. juni 2003, faldende til 14,5 kg EKM den 17. september 2003.

Af fotos vedlagt sagen fremgår det, at koen ved ankomsten til slagteriet, ca. 6 mdr. efter kælvning, var mager til afmagret og huldkarakteren bedømtes på baggrund af disse til under 2 (fremtrædende ribben, skarp rygrad, markerede bækkenknogler, indfaldent halerodsparti, ingen fedtlag om haleroden). Der er ikke vedlagt registrering af foderbrug eller huldkarakter under opholdet i besætningen.

Tolkningen af ydelsesregistreringer er kompliceret. Ydelsesregistreringer anvendes både på besætningsniveau og enkeltkoniveau, dels for at vurdere om produktionen forløber som forventet, men også som et beslutningsgrundlag for på enkeltkoniveau at bestemme udsættetidspunkt eller i kombination med andre parametre at finde årsagen til en nedsat produktion hos den enkelte ko. En vurdering af den enkelte kos ydelsestal skal derfor ses i sammenhæng med blandt andet besætningens produktionsniveau i øvrigt og foderoptagelse. Afhængig af hvilket produktionsniveau besætningen som helhed har, vil den forventede ydelse for en normal 4. kalvs RDM ko kunne variere eksempelvis mellem 22 og 32 EKM på dag 60.

Et ønsket normalområde for malkekøers huld ca. 6 mdr. efter kælvning er ca. 3, altså 1 karakter højere end den omhandlede ko.

Rådet finder ved vurderingen af sagsakterne, at såvel den lave mælkeydelse som koens lave huldkarakter ved afgang fra besætningen vidner om, at koen ikke har været i stand til at æde tilstrækkeligt foder i besætningen. Rådet finder ikke, at mælkeydelsesniveauet hos den enkelte ko kan anvendes til smertevurdering. Ved inddragelse af obduktionsrapporten fastholder Rådet, at koen har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, varigt men og angst. Rådet finder, at koen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål C:

Såfremt Rådet lægger til grund, at det ikke forud for besvarelsen af spørgsmål 3 var bekendt med de subjektive vurderinger i anmeldelsen fra Fødevareregionen om, at koen var alvorligt bevægelses-hæmmet, smertelidende m.m., bedes Rådet oplyse, om Rådet på baggrund af den foretagne obduktion med samme sikkerhed kunne udtale den i besvarelsen af spørgsmål 3 anførte konklusion.

Svar ad C:

Det fremgår af sagsakterne, at koen i perioden fra den 24. februar 2003 til den 15. oktober 2003 ikke blev tilset af dyrlæge, selv om koen ikke responderede som man burde forvente ved behandlingen af tyk has den 24. februar 2003 og 2 dage frem. Ved obduktionen af venstre bagben - som er refereret i den tidligere besvarelse - findes blandt flere andre forandringer, at alle haseled undtagen det øverste, var fuldstændigt sammenvoksede ved hjælp af knoglevæv og der var nydannelser på benhinden.

På baggrund af ovenstående fastholder Rådet sin i spørgsmål 3 anførte konklusion: Koens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst var sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, varigt mén og angst og væsentlig ulempe. Rådet finder, at koen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål D:

Såfremt Rådet lægger til grund, at Rådet ikke er i besiddelse af udtalelsen i anmeldelsen fra Fødevareregionen, men alene på baggrund af den foretagne obduktion skal besvare spørgsmål 4, bedes Rådet oplyse, om Rådet med samme sikkerhed kan sige, at koen har været udsat for betydelig meget smertelidelse, og har haft væsentlig ulempe ved læsning og transport.

Svar ad D:

Se svar ad C.

Afgørelse:

Tiltalte, leverandør blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Tiltalte, dyrlæge blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte, transportør blev frifundet.

De to dømte betalte sagens omkostninger.

De to dømte ankede dommen til landsretten, som stadfæstede byrettens dom.

De to tiltalte betalte sagens omkostninger for landsretten.

2004-20-052-00070

Skrivelse af 9. februar 2004 fra politimesteren i Aalborg

En chauffør blev efter en transportkontrol på slagteriet anmeldt for at have transporteret 2 jersey køer. Den ene var meget støttehalt på højre bagben og havde en meget besværet bevægelse. Den havde herudover en større trykning på højre has. Den fik konstateret kronisk ledbetændelse og hase-trykning. Den anden var let støttehalt med besværet gang. Ingen af køerne havde været adskilte fra de raske køer eller havde haft ekstra strøelse under transporten men gik på et meget glat underlag.

Rådet udtalte:

Politimesteren har oplyst at følgende kan lægges til grund:

At det ved dyretransportens ankomst til slagteriet blev konstateret, at underlaget i vognen var glat som følge af en utilstrækkelig mængde strøelse, der ikke var i stand til at absorbere ekskrementerne.

Der blev endvidere konstateret følgende:

- a) en jersey-ko var meget støttehalt på højre bagben. Koens bevægelser var meget besværet. Den havde en større trykning på højre has. Denne ko fik efterfølgende – af slagteriet – diagnosticeret kronisk ledbetændelse og hasetrykning.
- b) en jersey-ko var let støttehalt med besværet gang.

Disse 2 køer gik ubundet sammen med andre jerseykøer i et aflukke.

Spørgsmål 1:

Burde de ovenfor under a) og b) omtalte køer være transporteret?
I bekræftende fald, da under hvilke omstændigheder?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at transporten havde en længde på lidt over 50 km. Der var en utilstrækkelig mængde strøelse, der var fugtig og optrådt, hvorfor underlaget var meget glat.

Den under a) beskrevne meget støttehalte ko med meget besværet bevægelse, kronisk ledbetændelse og hasetrykning samt den under b) beskrevne let støttehalte ko med besværet gang, var ikke adskilte fra de andre køer med skillerum, men gik løs blandt disse under transporten.

Det fremgår af chaufførens forklaring, at han godt havde set, at der ved læsningen var et par køer, der var let støttehalte og trak en smule på benene, men han havde ikke vurderet, at de var så syge, at de skulle skilles fra. Han mente, at dyrenes tilstand var blevet forværret under transporten.

Vedr. den under a) omtalte ko:

Rådet finder, at koen ikke var transportegnet og derfor burde have været aflivet på gården, og ikke transporteret levende til slagteriet. Den har med sine lidelser ikke kunnet tåle transporten og ved at blive transporteret på den beskrevne måde har den været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Vedr. den under b) omtalte ko:

Rådet finder, at koen burde have været transporteret adskilt fra de øvrige dyr med et velbefæstet skillerum og med et ekstra tykt lag strøelse på et skridsikkert underlag. Ved at blive transporteret som beskrevet har den været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

For begge køers vedkommende finder Rådet, at chaufføren inden transportens begyndelse skulle have indset, at der var en meget stor risiko for, at køernes lidelser ville forværres under transporten og derfor burde have handlet, som beskrevet ovenfor.

Spørgsmål 2:

Indebar den foretagne transport en uforsvarlig behandling af de 2 kreaturer eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1 og 29, stk. 1?

Svar ad 2:

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af køerne, jf. dyreværnslovens § 1 samt §§ 9 og 13 i bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport. Endvidere henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge og tilskadede dyr.

Afgørelse:

De tiltalte, leverandøren og transportøren, blev straffet hver med en bøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage. De tiltalte betalte de dem hver især vedrørende sagsomkostninger.

2004-20-052-00082

Skrivelse af 22. april 2004 fra politimesteren i Aalborg

Under en stikprøvekontrol af dyretransporter på et slagteri blev der under aflæsningen observeret en ko med en slingrende gangart og en besværet bevægelse. Koen var støttehalt. Den var transporteret ubundet i et aflukke på bilen sammen med 3 andre kreaturer. Ved den efterfølgende kødkontrol fik koen anmærkninger om friske trykninger og kronisk ledbetændelse.

Chaufføren, vognmanden og koens ejer anmeldtes efterfølgende for overtrædelse af transportbekendtgørelsen og dyreværnsloven ved ikke at have draget omsorg for, at koen var blevet transporteret adskilt fra de øvrige dyr i bilen.

Rådet udtalte:

Det kan lægges til grund, at der ved dyretransportens ankomst til slagteriet blev konstateret en ko, der havde en slingrende gangart. Koens bevægelse var besværet. Koen var støttehalt. Denne ko fik efterfølgende – af slagteriet – diagnosticeret friske trykninger og kronisk ledbetændelse. Koen gik ubundet sammen med andre køer i et aflukke.

Spørgsmål 1:

Burde det ovenfor omtalte kreatur være blevet transporteret. I bekræftende fald, da under hvilke omstændigheder?

Svar ad 1:

Rådet kan ikke ud fra oplysningerne i sagen afvise, at koens støttehalt er opstået under transporten ligesom de diagnosticerede friske trykninger. Det fremgår, at koen var stivbenet og dermed lettere gangbesværet. Som følge heraf finder Rådet, at koen under transporten skulle have været adskilt fra de raske dyr ved velbefæstede skillerum og på et velstrøet underlag.

Spørgsmål 2:

Indebar den foretagne transport en uforsvarlig behandling af kreaturet eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, § 28, stk. 1 og 29, stk. 1.

Svar ad 2:

Rådet finder, at koen ved at være blevet transporteret sammen med 3 raske køer har været udsat for smerte, lidelse angst og væsentlig ulempe. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens § 1 og Redegørelse af 20. december 1991 fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge og tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte, ejer af koen blev ved byretten straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte, transportfirma blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Tiltalte, chauffør blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

De tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-052-00078

Skrivelse af 15. april 2004 fra politimesteren i Aalborg

Ved en transportkontrol på et kreaturslagteri, foretaget af fødevareregionen og politiet, blev der under aflæsningen observeret en ko, der lå ned på vognen ved aflæsningens begyndelse. Koen rejste sig senere, men virkede svækket og var støttehalt på højre bagben og dens bevægelse blev beskrevet som besværet. Koen havde en trykning på højre has og en mindre frisk hudafskrabning på venstre bagben. Koen havde under den ca. 60 km lange transport ikke været adskilt fra de øvrige køer på vognen. Koen blev ved kødkontrollen godkendt til udbening med lokal kassation.

Vognmand og chauffør, der begge havde været tilstede ved pålæsningen, hævdede begge, at koen ikke havde været halt ved pålæsningen ligesom de ikke havde set umiddelbare tegn på sygdom, der krævede, at koen blev adskilt fra de øvrige under den ca. 1 time lange transport.

Vognmand og chauffør sigtedes efterfølgende på grundlag af fødevareregionens dyrlæges indberetning for overtrædelse af justitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13, stk. 1, samt dyreværnslovens § 1.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Var den pågældende ko egnet til transport, og skulle der i givet fald have været taget særlige forholdsregler?

Svar ad 1:

Det fremgår af indberetningen fra fødevareregionens dyrlæge, at koen lå ned ved aflæsningens begyndelse. Koen kom senere op, men virkede svækket og var støttehalt på højre bagben. Koen's bevægelse var besværet. Den havde en trykning på højre has og på venstre bagben en mindre hudafskrabning, der formentlig var opstået under transporten. Koen var ikke under transporten adskilt fra de øvrige dyr på vognen. Ved kødkontrollen blev koen godkendt til udbening med lokal kassation.

Det fremgår af oplysningerne fra vognmand, chauffør samt koens ejer, at koen ikke havde været halt ved læsningen ligesom der ikke var observeret umiddelbare tegn på sygdom, der krævede, at koen blev adskilt fra de øvrige. Chaufføren oplyser, at koen ved aflæsningen rejste sig, da de øvrige køer forlod bilen.

Da Rådet ikke har kunnet rekvirere præparat til patologisk undersøgelse, kan Rådet ikke, på det foreliggende grundlag, afgøre hvorvidt koen har haft en smertevoldende tilstand, som skulle have gjort den uegnet til transport, eller som skulle have medført, at koen skulle have været transporteret adskilt på velstrøet bund. Rådet kan derfor ikke på det foreliggende grundlag udtale sig om, hvorvidt koen var transportegnet.

Spørgsmål 2:

Indebar den foretagne transport en uforsvarlig behandling af koen eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1 og 29, stk. 1 ?

Svar ad 2:

Udgår under henvisning til Svar ad 1.

Afgørelse:

Politiet undlod at rejse tiltale i medfør af retsplejelovens § 721, stk.1 nr. 2, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til, at de pågældende fandtes skyldige.

Der blev lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2004-20-052-00075

Skrivelse af 1. april 2004 fra politimesteren i Viborg

En ko blev indtransporteret til et eksportmarked. Koen var mager og var ved ankomsten svært støttehalt på venstre bagben. På ydersiden af venstre has fandtes en 10-15 cm fast hævelse med betændt opbrud til overfladen. Området fra biklovene var kraftigt hævet og rødmende. I hvile tog koen kun nødigt støtte på benet og der var tydelig svind af lår- og hoftemusculatur på koens venstre bagpart. Koen var under transporten ikke adskilt fra de øvrige kreaturer på bilen. Koen blev af Veterinærafdelingens dyrlæge aflivet på markedet og bagbenet opbevaret for senere undersøgelse. Ejer og vognmand blev anmeldt for formodet overtrædelse af dyreværnsloven samt transportbekendtgørelsen.

Rådet anmodedes om ved vurderingerne at lægge til grund, at koen nødigt tog støtte på venstre bagben, at den har tydelig svind af lår- og hoftemusculatur på sin venstre bagpart og som følge heraf havde en udpræget skæv holdning mod højre.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt en støttehalt ko, hvis venstre baghas er inficeret med en 10-15 cm fast hævelse med betændt opbrud til overfladen, påføres unødigt lidelse hvis

- a) Man undlader at rekvirere dyrlæge til koen?
- b) Man lader den pågældende ko transportere ikke adskilt fra andre kreaturer over en 73 km lang strækning?

Svar ad 1:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at der i sagsakterne er angivet, at Bilag 10 skulle bestå af en fotomappe bestående af 12 fotos af omtalte ko og denne bagben. Disse fotos var ikke vedlagt, så Rådets bedømmelse baserer sig på sagens øvrige akter.

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte ko (venstre bagben afskåret i knæleddet og opbevaret på frost) og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen fandtes lateralt på hasen en cirkulær granulerende ulceration (sår) med en diameter på 10 cm. I området fandtes en hævelse på ca. 20 cm i diameter. Plantart på hasen fandtes en 2 cm stor lignende ulceration. Ved sektion af ulcerationerne, herunder åbning af haseleddet, fandtes subkutant dannelse af et ca. 2,5 cm tykt bindevæv. Plantart på yderkloven fandtes en betydelig hævelse med en granulerende ulceration (2x1 cm) i balleregionen strækkende sig ca. 1 cm i dybden, hvor der fandtes en byld omgivet af en ca. 0,3 cm tyk kapsel. Byldekapselen var uadskillelig fra den dybe bøjesene. Vævet i området fra ballen til bikloven var sæde for massiv bindevævsnydannelse med en tykkelse på op til 4 cm. Læsionerne var kroniske og havde en alder på ikke under 3-4 uger.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at gennem sine lidelser i det venstre bagben i besætningen og under læsning og transport har koen været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varige mén og væsentlig ulempe. Koens situation under sygdomsforløbet i besætningen burde således have været afhjulpet. Dette kunne efter Rådets opfattelse bedst være sket ved at rekvirere dyrlæge til bedømmelse og eventuelt behandling af sygdommen eller ved at have ladet koen aflive.

Rådet finder, at koen med sine lidelser under alle omstændigheder var uegnet til transport og burde være aflivet før transporten.

Rådet vil karakterisere forholdet i besætningen og under læsning og transport som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13, stk. 1.

Rådet skal herudover henvise til Rådets udtalelse af 20. december 1991 om transport af syge og tilskadekomne dyr.

Spørgsmål 2:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt en adfærd som beskrevet under pkt. 1 indebærer en uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 2:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt en adfærd som beskrevet under pkt. 1 indebærer en grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 3:

Se Svar ad 1.

Supplerende skrivelse af 3. november 2004 fra politimesteren i Viborg

Rådet havde tidligere afgivet en udtalelse i denne sag. Det bemærkedes i udtalelsen, at en i sagsakterne nævnt fotomappe ikke var vedlagt, hvorfor besvarelsen baseredes på sagens øvrige oplysninger. Omtalte fotomappe blev efterfølgende tilsendt Rådet og man forespurgte, hvorvidt disse fotos gav anledning til en ændret besvarelse af de forelagte spørgsmål.

Rådet udtalte:Spørgsmål:

Giver disse fotos Rådet anledning til at ændre den afgivne udtalelse – og i givet fald på hvilke punkter?

Svar:

Granskning af den fremsendte fotomappe (Bilag 10) bestående af 12 fotos af koen og dens bagben giver ikke Rådet anledning til at ændre den i sagen afgivne udtalelse af 27. juli 2004.

Afgørelse:

De tiltalte blev ved byretten frifundet.

Det offentlige betalte sagens omkostninger.

2004-20-052-00086**Skrivelse af 1. juni 2004 fra politimesteren i Haderslev**

En 10 år gammel SDM-ko fremstod ved leveringen til en eksportstald stærkt afmagret og pustede voldsomt med skumdannelse om mulen. Den indsynende dyrlæge anmeldte forholdet til politiet, idet koen på grund af sin tilstand, der vurderedes at skyldes en længerevarende sygdom gennem længere tid havde været udsat for smerte, lidelse og væsentlig ulempe. Koen blev efter anmeldelsen aflivet af anmeldende dyrlæge.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Er koens fysiske tilstand i orden?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne herunder fotos, at koen var meget mager og gik krumbøjet. Koen pustede voldsomt og havde skumdannelse om mulen på grund af vejrtrækningsbesvær. Der hørtes ved stetoskopi kraftige bilyde overalt på lungefeltet i begge sider. Koens vejrtrækning var så besværet, at det kunne høres tydeligt på flere meters afstand. Selv den mindste anstrengelse resulterede i kraftig åndenød. Det konkluderes af dyrlægen, at der var tale om en længerevarende sygdom, der havde medført, at koen var magret voldsomt af, havde nedsat koens lungekapacitet og resulteret i den kraftige åndenød.

Lægges dette til grund, finder Rådet ikke, at koens fysiske tilstand er i orden. Rådet finder, at koen over længere tid i besætningen ikke er behandlet omsorgsfuldt, men har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Ejeren burde på et tidligt tidspunkt, da det stod klart, at koen var syg, have fået koen behandlet, og hvis den ikke hurtigt blev rask af denne behandling, skulle den have været slagtet eller aflivet straks det stod klart, at den ikke ville komme sig.

Rådet vil karakterisere forholdet for koen i besætningen som en uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Hvad kan det skyldes, at koen er blevet så mager?

Svar ad 2:

Rådet finder, at årsagen formentlig skyldes en længerevarende sygdom som angivet af anmeldende dyrlæge.

Spørgsmål 3:

Hvad er symptomerne på blodforgiftning og kronisk lungebetændelse?

Svar ad 3:

Symptomerne på blodforgiftning og kronisk lungebetændelse er vekslende grader af åndenød, nedsat lungekapacitet og tiltagende afmagring på grund af sygdom og nedsat appetit.

Spørgsmål 4:

Såfremt koen har haft ovennævnte sygdomme, skulle den så behandles for det eller skulle den have været aflivet?

Svar ad 4:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Kan vejrtrækningsproblemerne være fremkommet ved, at koen er blevet klemt mellem de andre kreaturer under transporten til eksportstalden?

Svar ad 5:

Rådet finder på baggrund af oplysningerne i anmeldelsen, at vejrtrækningsproblemerne kan være blevet forværret af anstrengelsen under transporten.

Spørgsmål 6:

Såfremt koen har haft blodforgiftning og kronisk lungebetændelse, har transporten af den så indebåret en uforsvarlig behandling af dyret eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 28, stk. 1 og 29, stk. 1?

Svar ad 6:

Rådet anser ikke en ko lidende af de to nævnte sygdomme for egnet til transport. Enhver transport vil indebære risiko for, at dyret belastes, og en sådan ko vil ved den mindste anstrengelse risikere at få kraftig åndenød og dermed blive påført smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe og Rådet vil karakterisere en transport af en sådan ko som uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 7:

Såfremt dyret er blevet mager på grund af problemer med at komme frem til foder, har transporten af den så indebåret en uforsvarlig behandling af koen eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 28, stk. 1 og 29, stk. 1 ?

Svar ad 7:

Når koens tilstand ved ankomsten til eksportstalden lægges til grund, finder Rådet, at hvad enten koens magre tilstand skyldes problemer med at komme frem til foderet hos ejeren, hvilket ejeren så

skulle have bemærket og grebet ind overfor, eller andet, så var den lidende af almen svækkelse, hvorfor det kan karakteriseres som uforsvarligt, at transportere den.

Spørgsmål 8:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 8:

Rådet skal henvise til Redegørelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge og tilskadekomne dyr af 20. december 1991.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Der blev lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2004-20-052-00085

Skrivelse af 27. maj 2004 fra politimesteren i Holstebro

En vognmand og hans chauffør anmeldtes for overtrædelse af dyreværnsloven, idet de havde transporteret 3 magre og dårligt gående køer mærket med gult kryds på lænden sammen med 2 andre ikke mærkede dyr fra et slagtemarked og til slagteriet over en strækning på 82 km. De 3 mærkede køer var ledsaget af nødslagtningssattester. Der var ikke i sagen nogen angivelse af køernes tilstand og nogen angivelse af, hvad der var noteret om køerne eller tilladelsen til transport i slagteattestene.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er der påført de 3 køer, der var ledsaget af slagteattester, unødigt lidelse ved at transportere dem, uden at de under transporten hver for sig var adskilt fra de øvrige køer ved forsvarlige og velbefæstede skillerum?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagen, at 3 køer var opmærket på et marked med gult kryds på lænden og var ledsaget af "slagteattester for syge og nødslagtede dyr", da de efter en transport på 82 km leveredes på slagteriet. De 3 køer stod i samme skillerum som 2 ikke med gult opmærkede køer. Køerne var afmagrede og dårligt gående.

Rådet kan ikke ud fra de sparsomme oplysninger vedrørende omstændighederne hos køerne dels ved indsyningen på markedet, ved pålæsningen, under transporten og ved aflæsningen fremkomme med en vurdering af graden af unødigt lidelse, der måtte være påført køerne under transporten.

Rådet finder, at det er markedets embedsdyrlæge, der giver tilladelse til at fjerne syge dyr fra markedet, jf. Bkg. nr. 771 af 29. august 2001 om omsætning af husdyr via samlesteder og eksportisolationsstalde, § 11, stk. 7.

Samme embedsdyrlæge foretager ved ankomsten af dyrene til markedet en indsyning af alle slagtedyr og opdeler dem i 4 grupper: 1: Dyr med fri adgang, 2: Afviste dyr, 3: Dyr med betinget ad-

gang og 4: Dyr, der sættes i isolation, jf. Veterinærdirektoratets instruks af 17. november 1996 for embedsdyrlæger ved virksomheder godkendt af Veterinærdirektoratet i h. t. Bkg. nr. 911 af 15. oktober 1996 om omsætning af husdyr via markeder og eksportisolationsstalde m.v., §§ 6 og 7, kategori: Slagtedyr.

Dyr, der er afmagrede, halte og øjensynligt svækkede sættes normalt i gruppen: ”Dyr med betinget adgang”. Disse dyr skal enten uden at deltage i handelen mærkes med 2 gule kryds på lænden og føres direkte til slagtning på nærmeste slagtehus eller de skal forsynes med 1 gult kryds på lænden og kan så handles på den betingelse, at de samme dag føres til slagtning på et slagteri, der er accepteret af embedsdyrlægen. For sådanne betinget godkendte dyr udfærdiges der ikke en nødslagtningsattest.

Dyr, der er svækkede eller dårligt gående i en grad, der medfører, at de ikke på en rimelig måde kan klare at blive omsat på en virksomhed placeres normalt i gruppen: ”Afviste dyr”. Sådanne dyr skal leveres direkte til slagtning under ledsagelse af en nødslagtningsattest, hvori embedsdyrlægen angiver på hvilken måde transporten må foregå. Sådanne dyr skal ikke opmærkes med gult kryds.

På den baggrund finder Rådet, at det ud fra det forelagte i denne sag, hvor der både foreligger nødslagtningsattester og gule kryds på køerne, må fremgå af nødslagtningsattesterne, dels hvad dyrene fejlede og under hvilke betingelser og hvorhen dyrene måtte transporteres, da det er embedsdyrlægen ved markedet, der har ansvaret for tilladelsen.

Spørgsmål 2:

Har der været tale om uforsvarlig behandling i den forstand udtrykket er anvendt i dyreværnslovens § 1 ved at transportere de 3 køer, der var ledsaget af slagteattester, som sket?

Svar ad 2:

Med henvisning til Svar ad 1, kan Rådet ikke udtale sig om forsvarligheden i transporten.

Rådet finder dog generelt, at hvad enten disse køer måtte være tiltænkt placering i gruppen af afviste dyr eller gruppen af betinget godkendte dyr, så er en transport på 82 km ikke i overensstemmelse med instruksens angivelse af, at dyrene skal slagtes på nærmeste slagteri.

Spørgsmål 3:

Det ønskes i den forbindelse vurderet, om der kan være tale om forsvarlig behandling i tilfælde, hvor der påføres dyrene lidelse, der ikke anses for unødigt?

Svar ad 3:

Rådet finder spørgsmålet for generelt formuleret og skal oplyse, at Rådet udelukkende besvarer spørgsmål af mere konkret karakter.

Afgørelse:

Politiet undlod at rejse tiltale i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2.

2004-20-052-00087

Skrivelse af 28. maj 2004 fra politimesteren i Horsens

Ejeren af en ko blev af fødevareregionens embedsdyrlæge anmeldt for overtrædelse af dyreværnsloven, efter at han havde leveret en mager men ikke sygeligt afmagret ko til slagtning med en ca. 8 x 15 cm stor hævelse på højre side af overkæben. Hævelsen viste sig at være en godartet fibrom udgående fra bindevævet i næsehulen og sinus maxillaris. Den havde givet anledning til nekrose af knoglevævet og ændring af tandstillingen i overkæbens højre side med løstsiddende tænder til følge. Der var som følge heraf sekundært opståede traumatisk skader i mundhulen, ligesom der var henfald og inflammation i svulsten.

Ejeren og hans dyrlæge havde 5 måneder tidligere i det ene næsebor observeret en boble, men denne var forsvundet igen og koen havde hele tiden fungeret normalt hvad angår ædelyst og mælkeproduktion. Otte til ti dage før slagtningen havde ejeren observeret en hævelse på koens højre næseryg, hvorfor beslutningen om slagtning blev taget. Han mente ikke, at koen på noget tidspunkt havde vist tegn på nogen form for vantrivsel.

Rådet udtalte:

Såfremt det lægges til grund, at det i tiden fra ca. den 13. november og til den 23. november 2003 er blevet undladt at tilkalde en dyrlæge til behandling af en syg ko, idet der den 23. november 2004 af dyrlægen fra Fødevareregionen blev konstateret en hævelse på koens højre side af overkæben på ca. 8 cm og ca. 15 cm i diameter (jf. bilag 2), anmodes Rådet om svar på nedennævnte spørgsmål:

Spørgsmål 1:

Kan der på baggrund af sagens akter anses at være tale om mishandling, vanrøgt eller ufor-svarlig behandling i dyreværnslovens § 28's forstand?

Svar ad 1:

Rådet har til brug for sin vurdering rekvireret præparatet bestående af koens afskårne hoved og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Af obduktionsrapporten fremgår, at der fra den udvendige side var en 15 x 15 x 7 cm stor hævelse i højre side af overkæben svarende til højre maxil. Inde i mundhulen sås en tilsvarende hævelse og kindtandsrækken i overkæbens højre side var skubbet 2-4 cm ud til siden. Medialt for højre kindtandsrække i overkæben sås sår i den hårde gane svarende til læsioner påført af kindtandsrækken i underkæbens højre side. Kindtandsrækken i højre side af overkæben sad kun fast i de omgivende væv ved bløddele, idet maxillen (knoglen) her var sæde for udtalt atrofi. Ved gennemsavning af hovedet sås, at udgangspunktet for de atrofiske forandringer var en svulst, der udfyldte både næsehulen og sinus maxillaris. Svulsten var fast og i øvrigt sæde for stinkende betændelse og vævsdød. Ved histologi klassificeredes svulsten som et fibrom, en godartet svulst, udgående fra bindevæv. Det konkluderedes, at der forelå en primær, godartet svulst i højre næsehule og sinus maxillaris, og det blev vurderet, at der i forløbet af svulstens vækst var sket en sekundært henfald af knoglevævet med bevarelse af bløddelene. Sekundært var der opstået traumatisk skader på mundhule mv. og sekundær infektion.

På baggrund af svulstens størrelse vurderedes denne at have en alder på ikke under 6 uger.

Det fremgår af anmeldelsen, at koen var mager, men dog ikke sygeligt afmagret. Koen havde en kødkvalitet, der afveg fra det normale. Kødet var tørt og "gummiagtigt", og den blev på den baggrund kasseret.

Koens ejer oplyste, at koen nogle dage inden kælvningen den 20. juni 2003 havde haft en boble, der stak ud af det ene næsebor. Hans dyrlæge havde set boblen, men havde ikke kunnet sige, hvad det var. Boblen forsvandt af sig selv, og koen havde efter kælvningen trivedes godt og givet godt med mælk. Otte til ti dage før slagtingen fik den en fortykkelse på den ene side af hovedet. Koen havde til det sidste trivedes godt. Den åd normalt og havde givet godt med mælk. Han vedgik, at koen måske nok kunne virke lidt mager, men anførte, at det var normalt for køer, der blev malket. Han havde ikke overvejet at lade dyrlægen se koen igen, før koen blev sendt til slagting.

Ejerens dyrlæge oplyste, at kort efter, at koen havde kælvnet, foretog én af hans kolleger en mindre operation på koen, og herunder var omhandlede svulst næsten forsvundet. Det fremgår ikke, hvori den mindre operation bestod.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at den godartede svulst i koens næsehule og bihule har udviklet sig over en periode på minimum 5 måneder, da den første gang blev observeret og beskrevet af ejer og dyrlæge omkring kælvningstidspunktet. Den observerede boble forsvandt dog efterfølgende, og lidelsen viste sig først for ejeren 8-10 dage før slagtingen i form af en hævelse udvendig på hovedet.

Rådet finder det sandsynligt, at koen gennem den lange udviklingstid indledningsvis har været helt upåvirket af svulsten, der langsomt er vokset uden synlige tegn for koens ejer. Rådet finder det derimod ikke sandsynligt, at koen længere henne i forløbet ikke har udvist symptomer, som burde have været erkendt ved de daglige tilsyn, i form af dårlig tyggefunktion, utrivelighed, savlen o.l. som tegn på smerte. Rådet finder, at koens situation på et tidligere tidspunkt burde have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at den blev tilset af en dyrlæge eller aflivet.

Rådet finder, at koen i besætningen under sygdomsforløbet, har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet finder, at koen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnsloven §§ 1, 2 og 3, stk. 3.

Spørgsmål 2:

Hvor gammel kan den konstaterede lidelse anses at have været på slagtedagen ?

Svar ad 2:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Burde koen være aflivet på et tidligere tidspunkt ?

Svar ad 3:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Er den konstaterede lidelse skyld i, at kødkvaliteten afveg fra det normale ?

Svar ad 4:

Rådet finder ikke i sagsakterne oplysninger, der gør det muligt for Rådet at sammenkæde den konstaterede afvigende kødkvalitet med den beskrevne svulstdannelse.

Sagen giver ikke anledning til yderligere bemærkninger.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-052-00100

Skrivelse af 26. november 2004 fra politimesteren i Randers

En landmand anmeldtes af tilsynsførende dyrlæge på et slagtemarked for at have sendt en afmagret ko, der ved ankomsten lå på vognen blandt 4 andre køer. Koen havde ved ankomsten svært ved at rejse sig, og da den kom op, stod den meget usikkert. Koen havde friske hudafskrabninger på begge sider og et friskt sår gennem huden på højre baglår. Koen blev aflivet. Der blev ikke foretaget skridt til at klarlægge årsagen til koens afmagrede tilstand.

Koen var ca. en måned inden afsendelsen blevet behandlet for diarre og havde stået på stald. Den havde ikke haft besvær med at rejse eller lægge sig og havde fået kontrolleret sin tilstand af besætningsdyrlægen yderligere 3 gange. Da dyrlægen havde koen mistænkt for at lide af sygdommen paratuberkulose, blev ejeren rådet til at få koen slagtet. Det oplystes i dyrlægeerklæringen, at koen blev adskilt fra de øvrige dyr på vognen ved pålæsningen. I anmeldelsen angives koen liggende uden at være adskilt fra de andre køer på vognen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvordan var koens fysiske tilstand inden transporten?

Svar ad 1:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at der ikke i sagen ses foretaget tiltag, der kunne belyse, hvilken eventuel sygdom, der havde forårsaget koens afmagrede tilstand.

Det fremgår af besætningsdyrlægens erklæring, at koen blev tilset og behandlet mod diarre og begyndende afmagring ca. 1 måned før transporten. Der var mistanke om, at koen kunne have paratuberkulose, og ejeren blev anvist at holde koen på stald på rigeligt med stråfoder og så skulle koens udvikling følges. Godt 14 dage før transporten blev koen vurderet af dyrlægen igen. Koen stod i bås på gummimåtte og med rigeligt halmstrøelse. Afføringen var nu mere fast og der var ikke tegn på yderligere afmagring. Ejeren rådedes til at afvente maksimalt en måned, og såfremt koen ikke havde taget på i vægt, skulle den slagtes. Koen havde ingen problemer med at rejse og lægge sig, og ved 2 besætningsbesøg inden for de sidste 14 dage før transporten blev der ikke konstateret yderligere problemer med koen. Det oplyses, at koen ved læsningen ingen hudafskrabninger havde.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at koen inden transporten var mager og uden hudafskrabninger og ikke havde problemer med at rejse eller lægge sig.

Spørgsmål 2:

Er det en almindelig anerkendt og forsvarlig behandling af den pågældende ko at lade den afmagre sig i den grad, inden den blev sendt til slagtning?

Svar ad 2:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Herudover skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Alle dyr, der synes at være syge, skal omgående have en passende behandling og skal, hvis de derved ikke hurtigt kommer sig, enten aflives eller tilses af en dyrlæge.

Det fremgår af erklæringen fra besætningsdyrlægen, at koen under sin sygdom blev tilset og behandlet af en dyrlæge og efterfølgende ved 3 yderligere besøg havde fået sin situation vurderet af en dyrlæge. Ejeren havde under forløbet fulgt dyrlægens anvisninger, hvilket også var gældende for afsendelsen til slagtning. Ejeren havde, da koen var mager, bedt vognmanden om, at koen måtte blive transporteret til slagtning adskilt fra de øvrige dyr, og ved læsningen på gården blev koen adskilt fra de øvrige på vognen.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at behandlingen af den pågældende ko i besætningen og under læsning har været i overensstemmelse med almindelig anerkendt og forsvarlig behandling af koen.

Spørgsmål 3:

Skønnes det at koen har været i en sådan tilstand, at den kunne transporteres til slagteriet. Er den pågældende ko blevet udsat for yderligere lidelse/gene ved at blive transporteret uden adskillelse fra de øvrige 4 køer?

Svar ad 3:

Vedrørende besvarelse af første del af spørgsmålet finder Rådet med henvisning til Svar ad 2, at koen var i en sådan tilstand, at den kunne transporteres til slagteriet adskilt fra de øvrige dyr på vognen.

Vedrørende besvarelse af anden del af spørgsmålet finder Rådet, at såfremt det kan eftervises, at koen er blevet transporteret uden adskillelse fra de øvrige 4 køer på bilen, har koen været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, idet den var afmagret og derfor ikke egnet til transport sammen med andre køer.

En sådan uadskilt transport vil Rådet karakterisere som uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13 og Redegørelse af 20. december 1991 fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge og tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte, chauffør blev ved byretten straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Påtalen mod tiltalte gårdejer blev opgivet, da videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2004-20-052-00099

Skrivelse af 17. november 2004 fra politimesteren i Assens

Under patrulje bragte politiet en kreaturtransport til standsning ved en P-plads på en motorvej. Ved kontrol af transporten konstateredes det, at der ikke blev anvendt strøelse i lastbilens og påhængsvognens ladbund i forbindelse med transporten.

Lastbilens ladbund var belagt med en specialbelægning af udstøbt gummi, og påhængsvognens ladbund bestod af aluminiums dørklader.

Det var ikke muligt at optage foto af lastbilens vognbund på grund af, at kreaturerne stod tæt. Foto af ladbunden i påhængsvognen var mulig, da det forreste rum ikke blev benyttet.

I forbindelse med optagelse af foto af påhængsvognens ladbund blev det iagttaget, at der løb urin ud på vejen fra lastbilens lad.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har kreaturerne under den anførte transport været behandlet forsvarligt, herunder også en vurdering af, om kreaturerne har haft tilstrækkelig plads, herunder plads til at ligge ned, jf. bekendtgørelsens § 6. Det bedes anført, om kreaturerne under transporten er blevet beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe jfr. dyreværnslovens regler herom?

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten med vedlagte fotos, at de 23 kreaturer blev transporteret i vogntoget, selvom gulvet i lastbilen og påhængsvognen ikke var dækket tilstrækkeligt af strøelse til at absorbere ekskrementer, hvilket endvidere medførte, at gulvet i begge vogne var glat. Ved således at have været transporteret på et glat vogn gulv uden tilstrækkelig strøelse har kreaturerne ikke været beskyttet tilstrækkeligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1 og Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993, § 9.

Sagsakterne ses ikke at indeholde en opmåling af den plads, dyrene aktuelt havde til rådighed under den omhandlede transport. Rådet finder således ikke at have tilstrækkelige oplysninger til støtte for en vurdering af, om dyrene havde tilstrækkelig plads, herunder plads til at ligge ned.

Spørgsmål 2:

Kan det i benægtende fald beskrives, hvori manglerne jf. punkt 1 består?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Kan det ud fra beskrivelse og fotos oplyses, om behandlingen af kreaturerne kan beskrives som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig?

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens færdiggørelse.

2004-20-052-00077

Skrivelse af 16. april 2004 fra politimesteren i Ribe

En ko blev leveret til slagteriet og ved det levende syn fandtes den højre hornspids at være vokset ind i huden bag øjet, hvor der sås et sår med eksudat. Efter slagtingen fandtes hornspidsen at være vokset helt gennem huden og ind mod kranieknoglen på stedet. Der var vævshenfald på hornspidsen og såret var sæde for en ildelugtende infektion. På den baggrund anmeldtes koens ejer for overtrædelse af dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det vurderes, i hvor lang tid indgroningen af hornet har strakt sig over?

Svar ad 1:

Rådet har i sagens anledning rekvireret præparatet bestående af koens kranium med horn og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Af sektionjournalen fremgår:

”Hornet var 8 cm langt og buede indad mod kraniet, og i det subkutane væv under hornspidsen fandtes en rund fordybning på 3,5 cm og 0,8 cm dyb, der passede til hornspidsen. I huden fandtes et sår 4 cm i diameter og 1 cm dybt, der passede i form og størrelse til hornspidsen og den subkutane fordybning. Kanterne og siderne bestod af granulationsvæv af 0,3 cm tykkelse. Læsionen skønnes at være ikke under en uge gammel”.

På den baggrund finder Rådet, at indgroningen af hornet har strakt sig over ikke under en uge.

Spørgsmål 2:

Burde ejeren ved udvisning af omsorgsfuld behandling være blevet opmærksom på lidelsen for derved at kunne afbøde den?

Svar ad 2:

Ja.

Spørgsmål 3:

Giver sagens fakta Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal anføre, at ejeren ved ikke at have taget skridt til at afhjælpe koens situation med hensyn til det indgroede horn har udsat koen for smerte, lidelse og væsentlig ulempe. Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Det blev ved afgørelsen lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2004-20-052-00066

Skrivelse af 30. december 2003 fra politimesteren i Ringkøbing

Ejeren af en Limousine-kødkvægsbesætning leverede 12 køer til slagteriet. Ved modtagelsen fandtes på en af køerne en stor hævelse under bugen strækkende sig fra lige bag forbenet og bagud til foran yveret. Køerne var forskellige af størrelse varierende fra 462 kg til 714 kg. Størsteparten af køerne havde spidse fremadrettede horn.

Efter slagtingen og afhudningen blev der registreret læsioner på 7 af de 12 køer. På bugvæg, brystvæg, forben og lår var der mange læsioner og huller i vævene strækkende sig mere eller mindre igennem underhud, fedt og muskulatur. Der var overrevne muskeltråde og ødem. Hullerne karakteriseredes som indstikshuller, formentlig fremkommet ved, at dyrene er blevet stanget med spidse horn af de andre dyr i flokken. Enkelte af hullerne havde givet anledning til blodansamlinger under lungehinden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det ud fra forklaringer og fotos vurderes, om køerne er påført smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe ?

Svar ad 1:

Det fremgår af anmeldelsen, at 7 ud af 12 køer havde indstikslæsioner på bugvæg, brystvæg, forben og lår og at læsionerne gik gennem flere lag inddragene underhud, fedt og muskulatur. Af Sektionsjournaler fra Institut for Veterinær Patobiologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole fremgår, at de undersøgte præparater fra de implicerede køer havde forskellige læsioner forenelige med skader efter indstik med en hård, spids genstand, f.eks. horn, eller skader efter kraftige stød eller slag. Der fandtes ødelagt muskulatur over og mellem ribbenene med vekslende grader af reparationsvæv. Der fandtes 3 tilfælde af blodansamlinger under lungehinden som tegn på, at nogle af indstiksskaderne havde været tæt på at trænge ind til lungehulen. Skaderne havde varierende alder fra nogle, der var under 4 timer gamle, andre bedømtes til ikke under 20 dage og de ældste læsioner bedømtes til at være ikke under 1 måned gamle.

Det fremgår af det medsendte fotomateriale, at det for nogle dyr drejer sig om adskillige indstikskanaler i bov- og brystregionen.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at køerne med høj grad af sandsynlighed er påført indstikkene gennem stangning fra de andre dyr. Ved at blive påført de anførte indstik gennem hud og muskulatur og i nogle tilfælde helt ind til lungehinden finder Rådet, at køerne har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Ejeren burde ved de daglige tilsyn være blevet opmærksom på problemet og straks have grebet ind enten via isolering af angrebne dyr eller afhorning eller fjernelse af aggressive dyr med spidse horn, for på den måde at have undgået påførsel af yderligere skade på de angrebne dyr.

Rådet vil karakterisere forholdet for dyrene i besætningen som værende uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 5 sidste punktum i bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr.

Spørgsmål 2:

Kan der siges noget om smertegraden ?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Har de objektive fund på de leverede køer været tydelig og let erkendelige for leverandøren og chaufføren ?

Svar ad 3:

Rådet finder, at indstikkene gennem hud og underliggende væv i akutfasen har givet anledning til sår med blødning og efterfølgende hævelse samt en voldsom uro og frygt i flokken. Læsionerne er påført dyrene gennem længere tid. Lægges dette til grund, finder Rådet, at tilstanden gennem den daglige håndtering af og tilsyn med dyrene har været let erkendelig for leverandøren.

På baggrund af, at udelukkende et af de syv dyr blev bemærket af dyrlægen ved indsyningen på slagteriet, finder Rådet det betænkeligt at antage, at fundene har været let erkendelige for chaufføren, der kun har set køerne i det øjeblik, dyrene blev læsset på bilen.

Spørgsmål 4:

Kunne skaderne i givet fald være afhjulpet ?

Svar ad 4:

Ja. Se svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Finder Rådet det i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, at der sker opstaldning af dyr med horn i samlet flok ?

Svar ad 5:

Ja. Rådet finder opstaldning af dyr med horn i samlet flok i overensstemmelse med praktiske og videnskabelige erfaringer. Dette fritager dog ikke den ansvarlige for straks at gribe ind, hvis dyr kommer til skade, ligesom der skal drages omsorg for, at flokken består af tilnærmelsesvis ligeværdige dyr, hvilket gælder både størrelse og temperament.

Rådet finder, at aggressive dyr med specielt spidse horn bør isoleres eller afhornes, straks deres dominans observeres.

Spørgsmål 6:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger ?

Svar ad 6:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-052-00068

Skrivelse af 16. januar 2004 fra politimesteren i Frederikshavn

En jersey kalv gik ude i november måned med et nylonreb, der var 0,5 cm i diameter, om halsen og rebet slæbende efter sig. Rebet sad så stramt, at det havde skåret sig dybt ind igennem halsskindet. Der var dybe slidsår omkring hele halsen og ned i det underliggende væv. Der var hævelser omkring halsen. Disse var på undersiden af halsen ca. 6 cm tykke og ved nakken 2 cm. Pelsen i området var klistret til i blod og udsivninger fra såret.

På kalvens næseryg var der tydelige indsnøringsfurer af ældre dato som tegn på, at den tidligere havde båret en grime, der havde givet slidsår og kroniske vævsskader.

Kalven havde adgang til et læskur med bliktag og afskærmning på 2 sider i form af opsatte miniballer. Kalven kunne således ikke finde læmulighed i 2 retninger.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Indebærer følgende nedenfor angivne adfærd en uforvarlig behandling eller eventuelt en mishandling eller grovere uforvarlig behandling af dyr?

Spørgsmål 1:

At forsyne en kalv med et nylon-halsreb på alene 0,5 cm i tykkelse?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagens akter, herunder fotos, at kalven var forsynet med et 0,5 cm tykt nylonreb, der var så langt, at kalven under bevægelsen trådte på rebet og derved fik nogle kraftige stød i halsen gennem rebet. Rebet sad dybt inde i halsskindet skjult af pelsen. Pelsen omkring halsen var klistret ind i blod og udsivninger fra såret. Slidsårene omkring hele halsen gik ned i det underliggende væv. Der var på halsen hævelser, der på undersiden af halsen var ca. 6 cm tykke og ved nakken ca. 2 cm tykke. På næseryggen var der to tydelige indsnøringsfurer som tegn på, at kalven tidligere havde haft en grime på, der ligeledes havde boret sig ned i det underliggende væv og givet sår og kroniske vævsskader.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at kalven har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og har således ikke været passet omsorgsfuldt og under hensyntagen til dens sundhedsmæssige behov. Tilstanden med det tynde snærende nylon-reb skulle i første omgang have været forudset og efterfølgende for længst ved de daglige tilsyn have været observeret og afhjulpet, inden det anrettede de nævnte skader.

Rådet finder at kalven, ved at blive forsynet med et nylon-halsreb på en tykkelse af 0,5 cm, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

At forsyne en kalv med et reb, der er så langt, at det slæber efter kalven, således at kalven træder i det med kraftige stød i halsen til følge?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet det forhold, at kalven var forsynet med så langt et reb, at kalven trådte op i det med kraftige stød i halsen til følge, som værende uforsvarlig behandling af kalven, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

At snøre et halsreb så stramt på en kalv, at det slider sig gennem huden med dybe kødsår og kraftige hævelser på halsen til følge?

Svar ad 3:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsmateriale til grund, vil Rådet karakterisere det forhold, at halsrebet var så stramt, at det sled sig gennem huden med dybe kødsår på halsen til følge uden indgriben fra ejerens side, som groft uforsvarlig behandling af kalven, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.2.

Spørgsmål 4:

At undlade at sørge for tilstrækkelige læmuligheder og mulighed for tørt leje for en kalv?

Svar ad 4:

Kreaturer, der færdes ude om vinteren eller i perioder med vinterlignende forhold skal have adgang til skur eller bygning hvor de kan søge læ samt hvile på et tørt strøet leje. Rådet vil karakterisere undladelse af dette som uforsvarlig behandling af kalven, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Afgørelse:

Retten fandt det godtgjort, at kalven ikke havde tilstrækkelig læmuligheder, hvor den gik og dens skader var opstået, som følge af den nylonstrømpe, som tiltalte havde sat omkring halsen på den.

Da tiltalte T1 efter det oplyste havde ansvaret for kalven, fandt retten, uanset at skaderne ikke var påført kalven bevidst, at tiltalte havde overtrådt dyreværnsloven.

Straffen fastsattes efter dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1.pkt., jf. stk. 2, 1. pkt. jf. § 1, § 2, § 3, stk. 1 og 2 til en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Ejeren af kalven, tiltalte T2 vedtog en udenretlig bøde på 1.000 kr.

2004-20-052-00076

Skrivelse af 5. april 2004 fra politimesteren i Næstved

Ejeren af en drægtig Angus ko blev anmeldt for at have misrøgtet koen ved at have ladet den ligge på åben mark om vinteren, uden at koen var i stand til at rejse sig. Efter anmeldelsen fandt en tilkaldt dyrlæge, at koen var lam i bagparten og uden følelse i bagbenene. Hos koen var der anbragt foder og en spand med frossen vand. Koen var dagen før, ved hjælp af ejerens bil, slæbt ud af indhegningen og fodret samt vandet. Der havde ikke været tilkaldt dyrlæge til koen.

Koen blev, mod ejerens vilje, aflivet af dyrlægen og ejeren blev anmeldt for misrøgt af koen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den adfærd, sigtede har udvist, har medført, at dyret har været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte og væsentlig ulempe eller ej?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, herunder fotos, at en 6-7 måneder drægtig ko lå på marken i sne ude af stand til at rejse sig. En tilkaldt dyrlæge konstaterede, at koen var lam i bagparten og følelsesløs i bagbenene. Koen var muskelfattig og havde en fedmekvotient på under middel. Koens afføring var slimet og med lidt blodtilblanding. Koen havde et sår på højre øjes hornhinde og den havde jord/mudder i hele hovedet.

Hos koen stod uden for rækkevidde en spand med foder og ved dyret stod en spand vand, der var frosset til is. Koen havde ikke mulighed for ly og læ og havde ikke et tørt leje.

Ejeren oplyste, at koen dagen forinden blev fundet liggende på siden uden at kunne rejse sig. Den var herefter blevet trukket uden for indhegningen og rejst i brystleje og fodret og vandet. Han havde ikke søgt dyrlæge til at vurdere koens tilstand.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at ejeren, straks koens nødstedte situation blev observeret, burde have fået koen bragt på stald på et blødt og velstrøet underlag i læ for vind og vejr og med et tilbud om foder og vand. Hvis koen ikke hurtigt ved denne behandling blev rask, skulle en dyrlæge have været tilkaldt for undersøgelse og vurdering af koens lidelse eller koen skulle have været aflivet.

Ved at have henligget med lammelse af bagkroppen på åben mark om vinteren med sne og uden læ for vind og vejr har koen været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Den er således ikke behandlet omsorgsfuldt, herunder passet, fodret og vandet efter dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov og den er ikke sikret mod vejr og vind i overensstemmelse med dens behov.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 og bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Der skal herudover henvises til Udtalelse af 14. december 2001 fra Det Veterinære Sundhedsråd og Dyreværnsrådet om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr.

Spørgsmål 2:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den adfærd, sigtede har udvist, har medført, at dyret har været behandlet omsorgsfuldt, herunder at dyret er fodret, vandet og passet eller ej?

Svar ad 2:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den adfærd, sigtede har udvist, har medført, at dyret har været sikret mod vejr og vind i overensstemmelse med dets behov eller ej?

Svar ad 3:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Såfremt Rådet måtte have yderligere kommentarer til sagen, anmodes der ligeledes om, at dette må indgå i udtalelsen?

Svar ad 4:

Rådet har ingen yderligere kommentarer

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens færdiggørelse.

2004-20-052-00089

Skrivelse af 15. juni 2004 fra politimesteren i Vordingborg

En landmand blev anmeldt for ikke at have sørget for, at hans ko fik den fornødne dyrlægeassistance efter en kælvning, som fandt sted på en mark. D. 21. februar 2004 havde anmelderen og hans hustru observeret, at koen, racen Galloway, lå ”med strittende ben og det hvide ud af øjnene, og ud af den hang en død kalv”. Anmelderen fik trukket den døde kalv ud, og ifølge hans oplysninger var den meget åben og blodig bagtil, hvorfor han mente, at dyrlægeassistance var nødvendig. Anmelderen kontaktede politiet og ejeren, der kom til stede kort efter, men han mente ikke, at dyrlægeassistance var påkrævet på trods af, at dyret ikke kunne rejse sig. Koen blev placeret på noget halm med bagparten højt lejret, men dagen efter den 22. februar 2004 kl. 08.30 var den død. Ejeren oplyste, at den kunne være død af trommesyge, men den blev ikke obduceret med henblik på nærmere at fastslå dødsårsagen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Politimesteren i Vordingborg har anmodet Det Veterinære Sundhedsråd om ”udtalelse om sigtedes adfærd, som beskrevet i politirapporter, er uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr og om dyret er behandlet omsorgsfuldt.”?

Svar ad 1:

Det skal indledningsvis bemærkes, at Rådet kun udtaler sig om veterinærfaglige spørgsmål, og ikke om en sigtets adfærd.

Det fremgår af sagens akter herunder af politiets afhøringsrapporter, at en ko eller kvie med øremærke X af racen "Galloway" tilhørende ejeren den 21. februar 2004 af anmelder blev fundet liggende på en græsmark ved med en død kalv til fødsel. Efter fremtrækning af kalven var koen efter vidneudsagn blodig og åben bagtil, og den kunne fortsat ikke rejse sig. Ejeren ønskede ikke at tilkalde dyrlæge, men lejrede den på halm med bagparten eleveret. Anmelder fandt koen død den 22. februar 2004 kl. 08.30, da han kom til stedet. Ejeren oplyste, at den ved at ligge på højre side kunne have udviklet trommesyge, men der er ikke dokumentation for dødsårsagen.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes mest muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og enhver der holder dyr, skal sørge for at de behandles omsorgsfuldt.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at koen, under kælvning og i den efterfølgende periode, har været udsat for grov uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger, herunder salær til den beskikkede forsvarer.

Tiltalte ankede dommen til landsretten, som stadfæstede dommen.

2004-20-052-00093

Skrivelse af 15. september 2004 fra politimesteren i Hjørring

I forbindelse med et besøg fra Fødevareregionen i en kvægbesætning for kontrol af medicin og velfærd fandtes der i laden en stærkt afmagret ko liggende på siden ude af stand til at kunne rejse sig eller vende sig. Koen var stærkt dehydreret og skar tænder. På koens krop og lemmer var der talrige trykninger og hudafskrabninger. Koen havde profus vandig og sortfarvet diarré og var porcelæns-hvid i sine slimhinder. Efter vending af koen sås, at koen syntes at have ligget længe på samme sted. Der var sat foder og vand foran koen men uden for dens rækkevidde.

Koen var ikke på noget tidspunkt blevet tilset af en dyrlæge. Koen blev aflivet og ejeren blev anmeldt for overtrædelse af dyreværnsloven.

Der blev ved kontrolbesøget også konstateret, at der i kalveboksene i 5 tilfælde var opstaldet 2 store kalve i hver boks. Kalvene var op til seks måneder gamle og vejede anslået mellem 50 og 100 kg. Der var en ca. ½ meter tyk gødningsmåtte, hvilket formindskede pladsforholdene, idet kalvene stødte imod højhækken. Der var ikke drikkevand i nogen af skålene. Ejeren blev indskærpet at få bragt forholdene for kalvene i orden og i overensstemmelse med lovgivningen. Dette var ikke sket ved et opfølgende kontrolbesøg.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Om hvorvidt dette at ejeren holdt en ko, som var meget stærkt afmagret, var dehydreret, var ude af stand til at kunne rejse sig og vende sig, var ude af stand til at kunne nå vand- og foderbeholdere og lå på et af urin vådt og ildelugtende halmleje, er omfattet af dyreværnslovens §§ 1 og 2 og i bekræftende fald om dette kan betegnes som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 1:

Det fremgår af fotomaterialet og anmeldelsesrapporten fra fødevarerregionens dyrlæge, at koen ud over det i spørgsmålet nævnte bedømt på sit udseende og tilstand havde gennemgået et længe-revarende sygdomsforløb. Koen skar tænder som tegn på smerter. Koen havde på krop og lemmer talrige trykninger og hudafskrabninger. Den havde profus vandig og sortfarvet diarré og var porcelænsvid i sine slimhinder. Efter vending af koen sås, at koen tilsyneladende havde ligget længe på samme sted. Koen var ikke på noget tidspunkt under sit sygdomsforløb blevet undersøgt og behandlet af en dyrlæge.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at ejeren ved sin håndtering af den syge ko har udsat den for den allerhøjeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet finder således, at koen ikke er behandlet omsorgsfuldt, herunder fodret, vandet og passet under hensyntagen til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Rådet finder herudover, at ejeren for længst burde have afhjulpet dens nødstedte tilstand, hvilket bedst kunne være sket ved at have ladet den aflive eller tilse af en dyrlæge.

Rådet vil karakterisere forholdet vedrørende koen som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Om hvorvidt dette at ejeren i 5 tilfælde holdt 2 store kalve i en boks, at kalvene på grund af manglende udmugning stødte imod højhækken, at der ikke var drikkevand i skålene, at der ved kontrolbesøg 6 dage senere fortsat var 2 kalve i hver boks og fortsat manglede drikkevand i skålene, er omfattet af dyreværnslovens §§ 1 og 2, og i bekræftende fald om dette kan betegnes som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 2:

Det fremgår af anmeldelsen, at det blev konstateret, at der i 5 tilfælde var opstaldet 2 store kalve i hver enkeltdyrsboks, der målte 120 cm x 120 cm. Kalvenes alder var op til 6 måneder og deres vægt var op til 100 kg.

Når kalve opstaldes flokvis, skal der være tilstrækkelig plads til at de kan vende sig og lægge sig uden hindring. Der skal være et frit gulvareal på 1,5 m² pr. kalv under 150 kg levende vægt og kalve på over 2 uger skal til enhver tid have adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde.

Lægges dette til grund finder Rådet, at de i spørgsmålet omhandlede kalve ved ikke at have haft den fornødne bevægelsesfrihed og ved ikke at have haft adgang til drikkevand har været udsat for en ikke ubetydelig grad af lidelse og væsentlig ulempe og ikke er behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, vandet og passet under hensyntagen til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet vil karakterisere forholdet vedrørende kalvene som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt bkg. nr. 999 af 14. december 1993 om beskyttelse af kalve, §§ 3 og 17.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 6.000 kr.

2004-20-052-00090

Skrivelse af 16. juli 2004 fra politimesteren i Svendborg

En kvægavler havde haft kvæg af racen Siementhaler gående udendørs i vinterperioden. Kvægavleren gjorde gældende, at den pågældende race netop var udviklet til at kunne klare ekstreme vejrforhold. Racen burde derfor ifølge kvægavleren være blandt de kvægracer, der var nævnt som undtagelser i fællesudtalelsen fra Dyreværnsrådet og Det Veterinære Sundhedsråd om udendørs hold af dyr i vinterperioden og perioder med vinterlignende vejr.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Politimesteren anmoder Rådet om, eventuelt efter forudgående drøftelse med Dyreværnsrådet – at tage stilling til, om kvæg af racen Simmental bør sidestilles med de øvrige i fællesudtalelsen nævnte racer med mulighed for (hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt) at opnå fritagelse for lovens krav om adgang til læskur eller tilbygning?

Svar ad 1:

Forud for fællesudtalelsen fra Dyreværnsrådet og Det Veterinære Sundhedsråd om udendørs hold af dyr i vinterperioden med vinterlignende vejr havde de to råd overvejet alle væsentlige kvægracer i Danmark herunder Simmental kvægracen. Da der ikke ses at være ændret ved beslutningsgrundlaget, vil Rådet fastholde fællesudtalelsen.

Spørgsmål 2:

Hvis det måtte være tilfældet, hører politimesteren i den forbindelse gerne, om de forhold, der er beskrevet i sagen er udtryk for, at dyrenes behov i øvrigt har været tilgodeset, jf. dyreværnslovens § 3, stk. 1?

Svar ad 2:

Bortfalder.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 3.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

Der blev lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2004-20-052-00069

Skrivelse af 3. februar 2004 fra politimesteren i Randers

Tre kreaturer på ca. 1½ år, en tyr og to kvier var i december måned bundet udendørs i korte tøjre uden mulighed for læ, tørt leje og adgang til vand. Endnu en kvie gik løs på området. En tyr på ca. 2 år, der var skudt med jagtgevær, lå død på området gemt under en robåd. Tyren var sygelig afmagret og havde et nedgroet nylonreb i huden ved hornene.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det kan lægges til grund, at der på sigtedes ejendom den 12. december 2003 var en kvie bundet til en bil med et 2 meter langt tøj, en sortbroget kalv var bundet til en container med et 6-8 meter langt tøj, en sortbroget kvie var bundet til et landbrugsredskab med et ca. 2 meter langt tøj samt en ubundet kvie. Kreaturerne var afmagrede og havde ikke adgang til drikkevand eller tørt leje. Der blev ikke tilført supplerende foder, og der var ikke adgang til læskur eller bygning, hvor dyrene kunne hvile på et tørt, strøet leje. Politimesteren anmodede om en udtalelse om, hvorvidt nævnte adfærd indebar en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuel mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. og 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Om vinteren og i perioder med vinterlignende vejr skal udegående kreaturer have adgang til læskur eller stald, hvor der er adgang til hvile på tørt og strøet leje for alle dyr. Udegående dyr skal desuden have adgang til drikkevand, og om vinteren skal dyrene være i godt huld, og der skal tilbydes ekstra foder til at fastholde et godt huld. Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrene er behandlet uforsvarligt, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Det kunne endvidere konstateres, at en tyr var blevet aflivet med skud fra et haglgevær. Tyren blev obduceret jf. erklæring af 12. januar 2004 fra dyrlæge D1. Heraf fremgår, at der var tydeligt markerede knoglefremspring på kroppen og indfalden muskulatur under huden. Dyret bedømtes til at være sygeligt afmagret.

Politimesteren anmodede om muligt om en udtalelse om, hvorvidt den omstændighed, at dyret havde været i nævnte tilstand indebar en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuel mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1 og 29?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at der var tydeligt markerede knoglefremspring på kroppen af tyren og indfalden muskulatur under huden samt at tyren bedømtes til at være sygeligt afmagret. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Den ansvarlige for tyren burde langt tidligere i forløbet have tilkaldt dyrlæge eller aflivet tyren på en forsvarlig måde.

Spørgsmål 3:

I nævnte obduktionserklæring vedrørende tyren er endvidere beskrevet, at tyren ikke var afhornet og rundt om hornene og nedsænket i en 4 cm dyb fure sås et nylonreb. Huden i furen var nedbrudt og der sås en kraftig betændelsesreaktion med pudsdannelse. Hornrebet bedømmes til at have været påsat dyret i flere måneder og udover at have forårsaget den kraftige betændelsesreaktion, tillige at have forvoldt dyret kraftige og vedvarende smerter.

Politimesteren anmodede om en udtalelse om, hvorvidt den omstændighed, at dyret var i nævnte tilstand indebar en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuel mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1 og 29?

Politimesteren bemærker, at endelig dødsårsag vedrørende tyren ikke har kunnet konstateres. Dyret er destrueret ved DAKA inden yderligere undersøgelser er foretaget.

Svar ad 3:

Lægges ovennævnte anført i spørgsmål 3 til grund, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3. Rebet burde have været fjernet for lang tid siden, idet det har været tydeligt, at tyren i tiltagende omfang var generet af rebet efterhånden som tyren voksede.

Spørgsmål 4:

Politimesteren forespørger, hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 4:

Det fremgår af sagsakterne, at tyren er søgt aflivet ved skud fra et jagtgevær. Det fremgår af obduktionserklæring fra dyrlæge D1 fra Fødevarerregionen dateret 12. januar 2004, at der i et område over venstre øje fandtes en ca. 10 cm i diameter tydelig hævelse af huden med multiple friske småsår. Ved gennemskæring af huden fandtes hagl i underhuden. Efter fjernelse af huden konstateredes et intakt knoglegrundlag under skudlæsionen, idet haglene ikke var nået dybere end til underhuden. Det fremgår også af obduktionserklæringen, at der ud over læsionen forårsaget af nylonrebet ved hornene, ikke sås yderligere læsioner af dyret.

Den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt. Forsvarlig aflivning af en tyr kan finde sted ved pandeskydning med riffel eller boltpistol og efterfølgende afblødning. Rådet vil betegne forsøg på aflivning af en tyr med et jagtgevær som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 13.

Det fremgår af en afhøringsrapport, at tyren blev skudt 2-3 gange med jagtgevær på en mark efter at have ligget hjælpeløs på marken i en uge, og efter at ejeren med bil forgæves havde forsøgt at slæbe kreaturet væk fra stedet. Lægges dette til grund, vil Rådet samlet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Det fremgår af en anmeldelsesrapport, at tyren skulle have opholdt sig i en container, hvor den nærmest havde hængt sig selv, og at ejeren ikke kunne få den fri. Denne situation havde foranlediget ejeren til at skyde tyren med sit jagtgevær. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 13.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele taget beskæftige sig med dyr i 5 år fra endelig dom.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-052-00081

Skrivelse af 20. april 2004 fra politimesteren i Viborg

I en kreaturbesætning på ca. 200 kreaturer, hvoraf nogle var på stald med henblik på opfedning, mens andre især voksne kreaturer og deres kalve i januar måned gik i udendørs folde. De udegående kreaturer var placeret på geografisk forskellige arealer. Kreaturerne var af racen Angus samt krydsninger. Dyrene i udendørs folde blev fodret med halm, frøgræs halm og hø, men intet kraftfoder. Deres huld var middel til under middel. Især kalvenes huld var under middel. I en fenne med ca. 35 udegående kreaturer var der intet drikkevand i et opstillet badekar. På et areal havde kreaturerne, ca. 35 stk., adgang til flere bygninger, men der var ikke plads til alle kreaturer og der var ikke adgang til tørt strøet leje. På et andet areal med ca. 35-40 kreaturer var der et overdækket areal uden vægge, hvorfor kreaturerne ikke kunne søge læ eller finde leje på tørt underlag. I en anden fold gik 3 kreaturer uden læ eller adgang til tørt leje. På arealerne var der ikke en beplantning, som kunne yde en høj grad af læ og beskyttelse mod nedbør og der var ikke en særlig veldrænet bund. Det fremgår af sagsakterne, at en tilkaldt dyrlæge udstedte pålæg i relation til de udegående kreaturer om vanding, fodring med kraftfoder, hjemtagning af dyr i dårligt huld og etablering af læ og tørt leje for alle dyr.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1a:

Er kreaturer, der gik ude døgnet rundt om vinteren, blevet behandlet omsorgsfuldt og fodret tilstrækkeligt under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, når man ved et tilsyn tydeligt kunne konstatere synlige hoftehjørner, synlige ribben og synlige torn- og tværtappe (se bilag 1.6a, foto 3-6)?

Svar ad 1a:

Der fremgår af sagsakterne, at mere end halvdelen af de udegående kreaturers huld var under middel, og at der på flere dyr tydeligt kunne konstateres synlige hoftehjørner, synlige ribben og synlige torn- og tværtappe. Lægges dette til grund, finder Rådet, at kreaturerne ikke er blevet behandlet omsorgsfuldt og fodret tilstrækkeligt under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rådet finder tillige, at kreaturerne ikke er blevet beskyttet bedst muligt mod lidelse og væsentlig ulempe. Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 1b:

Såfremt spørgsmål 1a besvares benægtende bedes det oplyst, om den utilstrækkelige fodring indebærer en uforsvarlig behandling af dyrene eller evt. en grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 28, stk. 1.

Svar ad 1b:

Se svar ad 1a

Spørgsmål 2a:

Er 35 kreaturer, der gik ude døgnet rundt om vinteren, blevet behandlet omsorgsfuldt og haft tilstrækkelig adgang til drikkevand – under den fornødne hensynstagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov – når vandforsyningen bestod af et badekar, der angiveligt jævnlige blev fyldt med vand, sammenholdt med at karet ved et tilsyn blev fundet tomt (se bilag 1.3, foto side 3)?

Svar ad 2a:

Det fremgår af sagsakterne, at vandforsyningen i den pågældende fenne bestod af et badekar, som på inspektionstidspunktet var tomt. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og herunder vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at dyr skal have konstant adgang til drikkevand. Lægges dette til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2b:

Såfremt spørgsmål 2a besvares benægtende bedes det oplyst, om den utilstrækkelige drikkevandsadgang indebærer en uforsvarlig behandling af dyrene eller evt. en grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 28, stk. 1?

Svar ad 2b:

Se svar ad 2a.

Spørgsmål 3a:

Er 35 kreaturer, bestående af kvier, køer og et mindre antal ungdyr og med en gennemsnitvægt på 400 kg, der gik ude døgnet rundt om vinteren, blevet behandlet omsorgsfuldt og huset under den fornødne hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, når dyrene alene havde adgang til at søge læ og beskyttelse mod nedbør følgende steder:

- en fritstående lade på 40,8 m², der ikke var strøet, og bunden var meget blød og mudret (se bilag 1.6a, foto 1).
- et rum i en lade på 52,2 m² med fast gulv strøet med halm i sparsom mængde. Der var lagt en bunke halm på gulvet. Det skal ved besvarelsen af spørgsmålet endvidere lægges til grund, at der lå en bunke halm midt på gulvet svarende til 2-3 små baller, i alt 20-25 kg halm, samt at over halvdelen af gulvarealet ikke var strøet, at der lå adskillige gødningsrester på gulvet, der var fugtig, ligesom halmbunken midt på gulvet var fugtig (se bilag 1.6a, foto 2).

Svar ad 3a:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod lidelse og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal tillige sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og herunder huses og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov, og arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Dette indebærer, at kreaturer, der er udegående om vinteren, for samtlige dyr skal have adgang til læ og ly samt adgang til hvile på tørt leje.

Lægges de i spørgsmålet anførte forhold til grund, finder Rådet, at de ovenfor anførte vilkår ikke har været tilgodeset. Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt § 3, stk. 1.

Spørgsmål 3b:

Såfremt spørgsmål 3a besvares benægtende bedes det oplyst, om den utilstrækkelige husning af dyrene indebærer en uforsvarlig behandling af dyrene eller evt. en grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 28, stk. 1.

Svar ad 3b:

Se svar ad 3a

Spørgsmål 4a:

Er 35 – 40 kreaturer, der gik ude døgnet rundt om vinteren, blevet behandlet omsorgsfuldt og huset under den fornødne hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, når dyrene alene havde adgang til at søge læ og beskyttelse mod nedbør følgende sted:

- et skur med tag, der i midten var delt i to halvdele med plankeværk. Der var strøet, om end sparsomt med halm. Der var ikke etableret læ i nogen af siderne, men kun i midten med plankeværket. Ved vind fra især nordlige retninger var der ikke læ overhovedet. Ved vestlig eller østlig vind ville der være beskedent læ i en af skurets to halvdele, men ikke til at alle dyr kunne få læ samtidig. Ved vind fra sydlige retninger var der nogen læ, på grund af læ fra større træer og en skrænt. (se bilag 1.3, foto side 5).

Svar ad 4a:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod lidelse og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal tillige sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og herunder huses og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov, og arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Dette indebærer, at kreaturer, der er udegående om vinteren, for samtlige dyr skal have adgang til læ og ly samt adgang til hvile på tørt leje.

Lægges de i spørgsmålet anførte forhold til grund, finder Rådet, at de ovenfor anførte vilkår ikke har været tilgodeset. Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt § 3, stk. 1.

Spørgsmål 4b:

Såfremt spørgsmål 4a besvares benægtende bedes det oplyst, om den utilstrækkelige husning af dyrene indebærer en uforsvarlig behandling af dyrene eller eventuel en grovere behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 28, stk. 1.

Svar ad 4b:

Se svar ad 4a

Spørgsmål 5a:

Er tre kreaturer, der gik ude døgnet rundt om vinteren, blevet behandlet omsorgsfuldt og huset under den fornødne hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, når der ikke var etableret adgang til læ eller tørt leje?

Svar ad 5a:

Der er i sagsakterne ikke en beskrivelse af, hvorvidt beplantning kunne yde en høj grad af både læ og beskyttelse mod nedbør og om der var en særlig veldrænet bund. Såfremt dette er tilfældet, er det forsvarligt at have kreaturer af racen Angus gående ude om vinteren. Det fremgår imidlertid af sagsakterne, at den inspicerende dyrlæge har pålagt ejeren af dyrene at etablere læ og tørt leje. Lægges dette til grund, finder Rådet, at der højst sandsynligt ikke har været naturlig læ og ly samt tørt leje. Lægges dette til grund, finder Rådet, at kreaturerne ikke har været behandlet omsorgsfuldt og huset under den fornødne hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt § 3, stk. 1.

Spørgsmål 5b:

Såfremt spørgsmål 5a besvares benægtende bedes det oplyst, om den utilstrækkelige husning af dyrene indebærer en uforsvarlig behandling af dyrene eventuelt en grovere uforsvarlig behandling jf. dyreværnslovens §§ 1 og 28, stk. 1.

Svar ad 5b:

Se svar ad 5a

Spørgsmål 6:

Såfremt flere af ovennævnte spørgsmål 1a, 2a, 3a, 4a og 5a besvares benægtende, og det lægges til grund, at forholdene er konstateret samme dag vedr. den samme besætning og besætningsejer, ønskes det oplyst, om forholdene ud fra en samlet vurdering indebærer en uforsvarlig behandling af dyrene eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 28, stk. 1.

Svar ad 6:

Rådet finder, at sagen som helhed indebærer uforsvarlig behandling af dyr.

Afgørelse:

I byretten blev tiltalte dømt til at betale en bøde på 4.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

I landsretten blev byrettens dom stadfæstet.

Tiltalte betalte sagens omkostninger for landsretten.

2004-20-052-00079

Skrivelse af 16. april 2004 fra politimesteren i Kolding

En ældre landmand anmeldtes for misrøgt af sin malkekvægsbesætning, idet der trods vintervejrs stadig gik kreaturer på marken. Ved gennemgang af besætningen fandtes flere kritisable forhold, idet bl.a. kun få af dyrene var i rimelig foderstand og adskillige var direkte magre. Besætningens ejer havde problemer med helbredet. Kreaturerne var indendørs opstaldet i en dårligt vedligeholdt kostald, ungdyrsstald og lade, hvor oprydning og udmugning var meget mangelfuld. I laden hos kalvene var der ingen områder, hvor kalvene kunne ligge tørt og der var løse maskindele liggende spredt rundt i laden. I ungdyrsstalden stod gyllen op over spalterne. Boksafgrænsningerne var dårligt vedligeholdt og de største dyr kunne hoppe over skillevejggene og ud på fodergangen. 4 kvier var decideret afmagrede og 10 var magre. I kostalden manglede strøelse under køerne.

Det anførtes i veterinærchefens rapport, at ejeren på grund af helbredsproblemer og alderssvækkelse ikke var i stand til at passe dyrene i fornødent omfang, hvorfor en betragtelig reduktion af besætningen eller aftale om daglig hjælp til pasningen af dyrene blev indstillet.

Rådet udtalte:

A. Besigtigelse i besætningen den 14. januar 2003 (sagens bilag 2, side 2 f. og bilag 6):

Spørgsmål A1:

Det blev konstateret, at der i en lade gik 11 kalve. Der var overalt et op til ca. 1 meter tykt lag smattet møg og ingen steder, hvor kalvene kunne ligge tørt, ligesom der lå forskellige maskindele spredt rundt i laden.

Hvordan vil Rådet betegne forsvarligheden i ejerens behandling af dyrene og tilgodeseeelsen af dyrenes behov under disse forhold?

Svar ad A1:

Lægges ovenstående forhold til grund skal Rådet anføre, at kreaturer har behov for at kunne finde hvile på et rent og tørt underlag og deres opholdsrum må ikke indeholde skarpe genstande, hvor dyrene kan komme til skade. Ved ikke at have opfyldt disse behov hos dyrene er de ikke blevet behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum og bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §§ 7 og 8.

Spørgsmål A2:

Det blev konstateret, at der ikke var strøelse under 35 opbundne malkekøer, ligesom der næppe var muget ud ved dyrene indenfor de seneste 24 timer.

Hvordan vil Rådet betegne forsvarligheden i ejerens behandling af dyrene og tilgodeseeelsen af dyrenes behov under disse forhold?

Svar ad A2:

Med henvisning til Svar ad 1 vil Rådet også karakterisere dette forhold som manglende opfyldelse af køernes behov og derfor som en uforsvarlig behandling af køerne, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum.

Spørgsmål A3:

I ungdyrstalden, der er en fuldspaltestald, gik 30 kvier og en tyr. Stalden var indrettet med 6 bokse, og i 2 bokse, som ikke var aflukkede, konstateredes gylleoversvømmelse. Endvidere blev det konstateret, at boksenes afgrænsning mod staldens midtergang var dårligt vedligeholdt og af forskellig højde således, at store dyr kunne hoppe over, ligesom kreaturerne ikke var sorteret efter størrelse. Hvordan vil Rådet betegne forsvarligheden i ejerens behandling af dyrene og tilgodeseeelsen af dyrenes behov under disse forhold?

Svar ad A3:

Lægges det i spørgsmålet anførte til grund, finder Rådet ikke, at dyrenes behov for tørt leje og fravær af skadelige påvirkninger fra inventar eller andre dyr er blevet tilgodeset. Kvierne er på denne måde ikke passet omsorgsfuldt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum og bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §§ 7 og 8.

Spørgsmål A4:

Giver de konstaterede forhold ved besigtigelsen i besætningen den 14. januar 2003 i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad A4:
Nej.

B. Besigtigelse i besætningen den 3. december 2003 (sagens bilag 10, side 3 og bilag 11):

Det blev konstateret, at forholdene ikke var ændrede for kalvene i laden, at forværket i ungdyrstalden ikke var vedligeholdt, og at gyllen stod over spalterne på gangen og nogle steder i boksene i ungdyrstalden.

Spørgsmål B1:

Yderligere blev det konstateret, at der ikke var strøet under malkekøerne, og at mange af køerne var meget snavsede ("lårkager").

Hvordan vil Rådet betegne forsvarligheden i ejerens behandling af dyrene og tilgodeseelsen af dyrenes behov under disse forhold?

Svar ad B1:
Se Svar ad A2.

Spørgsmål B2:

Mange af køerne trængte til klovbeskæring og en enkelt ko havde kraftigt forvoksede venstre bagklove.

Hvordan vurderer Rådet dette?

Svar ad B2:

Ved at undlade at få foretaget klovbeskæring på de dyr, der ikke selv kan holde klovene nedslidte, har ejeren ikke passet sine dyr omsorgsfuldt, men udsat dem for smerte, lidelse, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum.

Spørgsmål B3:

Der blev konstateret 20 magre indbundne kvier, og at møget på møddingen var meget tyndt. Giver disse oplysninger Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad B3:

Rådet finder m.h.t. de 20 magre indbundne kvier, at disse ikke er fodrede under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov, og dermed ikke er behandlet omsorgsfuldt.

Rådet finder m.h.t. møddingens flydende tilstand, at dette kunne indikere, at dyrene ikke var blevet strøet tilstrækkeligt, hvilket også fremgår af andre punkter i sagen.

Rådet vil karakterisere begge forhold som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum

Spørgsmål B4:

Giver de konstaterede forhold ved besigtigelsen i besætningen den 3. december 2003 i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad B4:

Det fremgår af sagen, at ejeren trods påbud ikke over 10 måneder har vist evne eller vilje til at forbedre kvaliteten af pasningen af dyrene. Dyrene fremstår således stadig ved dette besøg magre og tilsvinede af gødning ligesom staldforholdene fremstår dårligt vedligeholdte.

Spørgsmål C:

Giver sagen i sin helhed i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad C:

Rådet finder, at ejeren ikke er i stand til at passe kreaturerne på en betryggende måde på grund af alder og svigtende helbred. Rådet finder på baggrund af dette og de øvrige oplysninger i sagen, at der enten må anskaffes daglig medhjælp til pasningen af dyrene eller at besætningen afvikles, da ejeren åbenbart ikke længere er i stand til at varetage ansvaret for dyrenes daglige sufficente pasning.

Rådet finder, at det offentlige tilsyn med forholdene i besætningen har udvist en under hensyntagen til ejerens alder og helbredstilstand forståelig tålmodighed, som Rådet dog finder må ophøre af hensyn til dyrenes tarv.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 15.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

2004-20-052-00088

Skrivelse af 14. juni 2004 fra politimesteren i Thisted

Ejerne af en kødkvægsbesætning anmeldtes for overtrædelse af dyreværnsloven, idet de på deres ejendom havde 141 dyr, hvoraf der ikke var plads til mere end halvdelen indendørs. De udegående kreaturer gik på en mudret gårdsplads mellem landbrugsmaskiner, gammelt defekt landbrugsmateriel uden permanent adgang til vand, foder og et tørt leje. Indendørs i stald og lade havde dyrene heller ikke adgang til vand, foder og tørt leje. Nogle var opbundne, medens andre var løsgående. Mange af dyrene var magre, usoignerede, og flere havde forvoksede klove.

Der var ikke i flere år solgt dyr fra besætningen, da der ikke var orden i øremærkningen af dyrene. Ejerne fik påbud om at bringe forholdene i orden, men gjorde intet. Dette medførte, at der efterfølgende blev truffet afgørelse om tvangspasning af besætningen ligesom, der blev foretaget reducering af besætningen til det halve, hvilket skete ved slagtning af dyr med øremærker.

Der blev på denne måde og ved reparation af staldanlægget skabt forhold, så alle dyr kunne huses forsvarligt indendørs i stald og lade.

Rådet udtalte:

Rådet bedes udtale sig om følgende faktiske forhold:

Den 8. marts 2004 foretog politiet i forening med kredsdyrlægen fra Fødevareregionen besigtigelse på tiltaltes adresse.

På adressen fandtes ca. 140 kreaturer i alle aldre.

På gårdspladsen gik mellem 30 og 40 kreaturer, der ikke havde adgang til læ og tørt leje. Disse kreaturer gik rundt blandt gamle landbrugsmaskiner og ældre landbrugsmateriel. Endvidere

stod 3 store tyre bundet med reb ved et træ i haven, ved en landbrugsmaskine og ved en sammenfalden bygning. Disse havde heller ikke adgang til læ og tørt leje.

Omkring halvdelen af de udegående kreaturer var i huld under middel med tydeligt synbare ribben, torntappe og hoftehjørner. Kreaturerne havde adgang til folde med beskedent græsdække. De blev fodret i flok på en presenning på jorden, hvilket medførte, at ikke alle dyrene havde adgang til foderpladsen samtidig. Ingen af dyrene havde adgang til frisk vand.

I kostalden stod omkring 70 kreaturer i alle aldre og køn. Mellem 10 og 20 af disse kreaturer var i huld under middel. Der var flere løsgående kalve med en alder på ca. 3-4 måneder, der ikke havde adgang til frisk vand. Der blev fodret i en krybbe foran de bundne dyr. De løsgående dyr åd ligeledes af krybberne. Mange af de større dyr havde meget dårligt hårlag med større hårløse partier på krop og hals. På besøgstidspunktet havde ingen af dyrene adgang til vand.

I laden stod omkring 20 kreaturer i forskellige størrelser og køn på et fladt betongulv på 8 x 12 meter uden strøelse. Flere af de voksne kreaturer stod bundet med reb. Kreaturerne havde ikke adgang til frisk vand.

Den 10. marts 2004 blev der truffet afgørelse om tvangspasning af kreaturerne på ejendommen. Begrundelsen for denne beslutning var, at politiet ved kontrolbesøg den 10. marts 2004 kunne konstatere, at ejerne ikke havde efterkommet pålægget af 9. marts 2004 om, at alle dyr straks skulle have adgang til rent og frisk drikkevand, samt at alle dyr i huld under middel straks skulle skilles fra flokken i selvstændig stald og tildeles ekstra stråfoder, samt at 3 dyr, der stod bundet udendørs, straks skulle sættes på stald og tilbydes tørt leje.

Den 12. marts 2004 foretog politiet sammen med dyrlæge D1 en gennemgang og vurdering af besætningen. En tyr stod løs i en boks i et hjørne af stalden. Den havde meget forvoksede klove. Derudover havde den problemer med at rejse sig og stod meget skrævende. Dyrlægen vurderede, at der ikke burde gå mange dage inden aflivning/slagtning. En mager ko, der var opstaldet i laden, var hævet på bagbenene, ca. fra koderne og nedad. Den virkede noget øm på bagbenene og stod krumrygget. Dyrlægen vurderede, at koen kunne lide af forfangenhed/laminitis, men såleknusning eller lign. kunne ikke udelukkes. Den blev behandlet med antibiotika. En mager sort kalv på 200 kg havde en temperatur på 39,1. Den blev behandlet med antibiotika. En tyr med abnorm fodstilling: "Bjørnefodet", stod meget lavt på koderne. En rødbroget krydsningstyr havde en byld ud for venstre skulderled, og en anden krydsningstyr med forvoksede klove, stod på grebningskanten.

Den 15. marts 2004 vurderede dyrlæge D2 at der i de samlede 150 kvadratmeter fællesboks kunne opstaldes 40-46 kalve/ungdyr. Dyrlæge D2 vurderede, at der samlet set i besætningen kunne opstaldes 16 voksne køer, 12 kvier/ungtyre og 43 kalve/ungdyr. Den 15. marts blev der truffet beslutning om, at de resterende kreaturer skulle slagtes.

Spørgsmål 1:

Rådet bedes udtale sig om, hvorvidt den konkrete adfærd indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 28, stk. 1 og 29, stk. 1.

Svar ad 1:

Rådet lægger i sin bedømmelse hovedsagelig vægt på følgende faktiske forhold i besætningen:

- de udegående dyr havde ikke adgang til læ og tørt leje.
- mange dyr var under middel i foderstand som tegn på, at de ikke var blevet tilført nok foder.
- ingen af dyrene havde permanent adgang til drikkevand.
- der var løse maskindele, rør og skarpe kanter i dyrenes opholdszoner.
- der var ikke tilkaldt dyrlæge til syge dyr.
- de givne påbud blev ikke umiddelbart efterlevet.

Rådet finder, at ejerne ved den beskrevne måde at holde dyrene på har udsat dem for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke behandlet dem omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet dem under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. De har ikke indrettet de rum eller arealer, hvor dyrene blev holdt, på en sådan måde, at dyrenes behov er blevet tilgodeset, herunder sikring mod vejr, vind, sult, tørst og tilskadekomst.

Rådet vil karakterisere forholdene som groft uforsvarlig behandling af kreaturerne, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §§ 7 og 8.

Spørgsmål 2:

Det ønskes endvidere oplyst, om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 2:

Rådet skal henvise til ”Udtalelse af 12. december 2001 fra Det Veterinære Sundhedsråd og Dyreværnsrådet om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr.”

Afgørelse:

De to tiltalte blev hver straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen for hver bøde blev fastsat til fængsel i 10 dage.

De to tiltalte blev frakendt retten til erhvervsmæssigt at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig erhvervsmæssigt med dyr i 3 år.

De tiltalte betalte hver især de dem vedrørende sagsomkostninger.

2004-20-052-00095

Skrivelse af 28. september 2004 fra politimesteren i Assens

En landmand anmeldtes for overtrædelse af dyreværnsloven ved på sin ejendom at have en ca. 13 måneder gammel tyrekalv, der var svært støttehalt på venstre forben. Forbenet havde et knæk distalt for forknæet, hvilket bevirkede, at den nederste del af benet drejede sidelæns med en vinkel på ca. 45 grader. Kalven tog i kortere perioder kun let støtte på forbenets inderklov. Den var i normal huld, men forbenets muskulatur var underudviklet. Der var ingen ustabilitet i benet, men en hævelse på ydersiden af knoglen ved knækket. Det konkluderedes, at der var tale om et ophelet brud på venstre forbens pibeknogle. Kalven blev aflivet.

I to stalde på ejerens anden gård fandtes en meget høj belægningsgrad blandt kalve i såvel bindestald og dybstrøelsesboks. 5 tyrekalve med en vægt på fra 300-500 kg pr. dyr gik på 10-12 m². I en

bindestald stod dyrene i for små stader med for stramme halsremme, hvilket for en tyrs vedkommende havde medført dybe sår i nakken og hos andre dyr hudlæsioner med skorpedannelse. I en tredje stald stod 4 tyrekalve med en vægt på fra 400-600 kg hver bundet i 4 meget trange båse, hvis samlede areal var ca. 10 m² og frihøjden over kalvene var under 1 meter.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har tyrekalven med det brækkede ben under opstaldningen på den ene gård og senere på den anden gård været behandlet forsvarligt, og er den herunder blevet beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, jfr. dyreværnslovens regler herom?

Svar ad 1:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at det deformede venstre forben ikke blev frataget til nærmere undersøgelse, hvorfor Rådet har været afskåret fra at lægge en obduktion af benet til grund for besvarelsen.

Det fremgår af politirapportens vidneforklaring, at et vidne havde overværet, at kalven som nyfødt for mere end et år siden brækkede sit forben ved at dens moder lagde sig på den.

Det fremgår af dyrlægens rapport om undersøgelsen af kalven, at den måtte støttes ved halen for at få fodfæste, da den skulle rejse sig. Årsagen hertil var et knæk på venstre forben nedenfor forknæet, hvilket bevirkede, at den underste del af benet drejede sidelæns ud med en vinkel på ca. 45 grader. Kalven var svært støttehalt, da den i kortere perioder kun tog støtte på venstre forbens inderklov. Forbenets muskulatur var underudviklet, medens kalven var i normal huld. Der var ingen ustabilitet i det skæve ben, men en hævelse på ydersiden af knoglen ved knækket med en tykkelse på ca. 2 cm samt en bræmme af hvide hår i et ellers sort hårlag. Dyrlægen konkluderede, at der var tale om et ophelet brud på forbenets pibeknogle.

Lægges disse oplysninger samt medsendte fotos til grund, finder Rådet, at kalven med en høj grad af sandsynlighed på et tidligt tidspunkt i dens liv på forbenets pibeknogle har pådraget sig et brud, der efterfølgende er ophelet i så skæv en stilling, at kalven under hele forløbet har været svært støttehalt.

Rådet finder, at kalven under dette forløb har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og dermed ikke er behandlet omsorgsfuldt. Kalven burde straks den svære halthed opstod have været undersøgt og efterfølgende aflivet.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af kalven, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Har ovennævnte tyrekalv under den anførte transport fra den ene gård til den anden gård været behandlet forsvarligt og er den herunder blevet beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens regler herom?

Svar ad 2:

Med henvisning til Svar ad 1 finder Rådet, at den svært støttehalte kalv under transporten har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere transporten som groft uforsvarlig behandling af kalven, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bkg. nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, § 4 a, stk. 1 samt Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge og tilskadekomne dyr.

Spørgsmål 3:

Har tyrekalvene i stald 2, ungdyrene i stald 3 samt tyrene i stald 4 på den ene gård været behandlet omsorgsfuldt og er de blevet passet i overensstemmelse med deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov jf. dyreværnslovens regler herom?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, herunder fotos, at der i stald 2 var problemer i en dybstrøelsesboks, da der her befandt sig 5 store tyrekalve (300-400 kg pr. dyr) på 10-12 m², hvilket vanskeliggjorde, at alle kunne ligge ned samtidig.

Det fremgår vedrørende stald 3, at kreaturerne stod bundet op i for små stader og for stramme halsremme, hvilket for en tyrs vedkommende havde medført dybe sår i nakken, og for 4-5 andres vedkommende havde givet anledning til skader, gående fra afskrabning af hårene til hudlæsioner med skorpedannelse.

Det fremgår vedrørende stald 4, at der i denne stald stod 4 store tyre (400-600 kg pr. dyr) i 4 trange båse. Det samlede areal androg ikke mere end 10 m² og frihøjden fra ryggen af dyrene til loft var under en meter. Alle dyrene havde hårafslidning i større eller mindre grad, og huset betegnedes som uegnet til hold af så store dyr.

Lægges disse forhold til grund, finder Rådet, at kalvene ved at opholde sig med så trange pladsforhold, at de dels havde vanskeligt ved at kunne ligge samtidigt, dels pådrog sig skader af for stramme halsremme og dels blev huset på en sådan måde, at de fik hårafslidning i større eller mindre grad ved at opholde sig i et hus, der kunne betegnes som uegnet til hold af så store dyr, ikke er blevet passet omsorgsfuldt og ikke er blevet behandlet i overensstemmelse med deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rådet vil betegne disse forhold som uforsvarlig behandling af dyrene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. pkt. samt § 3, stk. 2.

Ved at have været bundet så stramt, at halsremmen for en tyrs vedkommende har medført dybe sår i nakken, har tyren været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet vil karakterisere dette forhold som groft uforsvarlig behandling af tyren, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, 3, stk. 1, 1. og 2. pkt., § 3, stk. 2 samt § 8 i bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr.

Spørgsmål 4:

Kan det i benægtende fald beskrives, hvori manglerne jf. punkt 1,2 og 3 består?

Svar ad 4:

Se Svar ad 3.

Spørgsmål 5:

Kan det ud fra beskrivelse og fotos oplyses, om behandlingen af de ovenfor anførte dyr kan betegnes som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig?

Svar ad 5:

Se Svar ad 3.

Spørgsmål 6:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 6:
Nej.

Afgørelse:

Sigtede vedtog en udenretlig bøde på 35.000 kr.

2004-20-052-00071

Skrivelse af 26. februar 2004 fra politimesteren i Tønder

Ved kontrolbesøg på en ejendom, hvor der blev huset en besætning på 112 stk. kvæg, blev det konstateret, at der var manglende udmugning, defekt staldinventar og andre dyreværns-mæssige kritisable forhold.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Med henblik på anklagemyndighedens overvejelse vedr. den endelige udformning af tiltale, herunder evt. nedlæggelse af påstand i medfør af dyreværnslovens § 29 anmodede politimesteren om en udtalelse om, hvorvidt de i anklageskriftets beskrevne forhold – punkt for punkt - efter Rådets opfattelse må anses som

1. forsvarlig og sædvanlig behandling af dyr
2. uforsvarlig behandling af dyr
3. grovere uforsvarlig behandling af dyr
4. eller hvorvidt enkelte punkter efter Rådets opfattelse må karakteriseres som mishandling.

Det fremgår af udkast til anklageskrift, at der ved kontrolbesøg på ejendommen, hvor der blev huset en besætning på 112 stk. kvæg, blev konstateret

- 1.1. - at stalden ikke var rengjort og udluftet, ligesom der var brugt ingen eller kun sparsomt mængde strøelse, hvorved det ikke var muligt for dyrene at finde tørt lejde.
- 1.2. - at selvvandingsystemet hos hovedparten af ungkreaturerne var virkningsløst og der var kun lidt vand i krybben.
- 1.3. - at flere stangbidsler hos køerne var defekte og køerne var bundet med tynde reb. En ko var bundet således, at den alene kunne hæve mulen 30 cm over gulvet.
- 1.4. - at 14 ammekøer var afmagrede.
- 1.5. - at en førstekalvsko uden øremærke havde hævede og betændte bagben og måtte aflives på grund af smerter.
- 1.6. - at ko nr. 1 havde et 30 x10 cm delvist afhelet sår på højre bov og et brækket ribben og måtte aflives.
- 1.7. - at en tyr nr. 2 var opbundet med for kort halsstykke og rebet havde frembragt et 3-4 cm dybt kødsår i nakken på dyret.
- 1.8. - at en tyr havde for stramt halsreb, der havde frembragt et 2 x 4 cm stort hudsår.
- 1.9. - at en førstekalvsko nr. 3 havde et 2-3 cm dybt åbent kødsår.
- 1.10.- at tyr nr. 4 havde stærkt forvoksede klove, der manglede beskæring.
- 1.11.- at tyr nr. 5 havde hævet has, let krumme forben og ikke var tilset af dyrlæge.
- 1.12. - at der var flere huller på 20-30 cm dybde i betongulvet, ligesom der lå et jerngitter på gulvet, hvor dyrene gik.
- 1.13. - at dyr der gik på et afgrænset område, og som ikke blev fodret ad libitum, ikke kunne æde samtidigt.

Svar ad 1.1:

Det fremgår af sagsakterne, at der overalt i stalden var et uacceptabelt svineri. Der lå gødning næsten overalt, nogle steder op i ½ m højde. Der var ingen strøelse, så kreaturerne kunne ikke finde tørt leje. Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og herunder huses og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges oplysningerne i sagsakterne til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 1.2:

Det fremgår af sagsakterne, at ungkreaturerne blev vandet i krybben, hvor der var monteret selvvanding. Selvvandingen virkede imidlertid ikke i mange tilfælde.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og herunder vandes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov, hvilket indebærer, at der konstant skal være adgang til drikkevand. Lægges oplysningerne i sagsakterne til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 2.

Svar ad 1.3:

Det fremgår af sagsakterne, at omkring halvdelen af køerne i kostalden var bundet på forskellig vis i tynde reb, som let kan skade køerne. En ko kunne ikke hæve mulen mere end 30 cm over gulvet på grund af forkert opbinding.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og herunder huses og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Det skal desuden sikres, at dyr har den fornødne bevægelsesfrihed også under indtagelse af foder og vand. Lægges oplysningerne i sagsakterne til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 stk. 1.

Svar ad 1.4:

Det fremgår af sagsakterne, at der var 11 afmagrede ammekøer i stalden, hvoraf 3 var meget magre. På alle 11 køer var ribbenene tydeligt markerede, hofterne tydeligt fremstående, lårene indfaldne og bugen opkneben.

Enhver, der holder dyr skal sørge for, at de behandles forsvarligt og omsorgsfuldt og herunder fodres efter deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges oplysningerne i sagsakterne til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 1.5:

Det fremgår af sagsakterne, at en første-kalvs ko uden øremærke gik på spalter, havde hævede betændte klove og bagben. Koen var desuden mager og gik med krum ryg. Dyrlægen vurderede, at der var tale om en kronisk smertevoldende uhelbredelig tilstand, hvorfor koen blev aflivet.

Lægges oplysningerne i sagsakterne til grund, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, idet tilstanden ikke havde været tilset af dyrlæge og desuden havde fået lov til at udvikle sig i et sådan omfang, at det gav anledning til aflivning af koen.

Svar ad 1.6:

Det fremgår af sagsakterne, at ko nr. 1 var meget mager og hårløs på det ene lår og delvis på ryggen. På højre bov var et 30 x 10 cm delvist afhelet sår, og under højre bug var en hævelse på 20 x 15 x 10 cm med et brækket ribben. Koen blev aflivet på grund af dens tilstand.

Lægges oplysningerne i sagsakterne til grund, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, idet tilstanden ikke havde været tilset af dyrlæge og desuden havde fået lov til at udvikle sig i et sådan omfang, at det gav anledning til aflivning af koen.

Svar ad 1.7:

Det fremgår af sagsakterne, at en tyr nr. 2 var opbundet med et kort reb, som var gnavet 3-4 cm ned i nakken. Efter fjernelse af rebet fremstod et grimt kødsår, hvor den omgivende hud var hævet 2-3 cm.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges oplysningerne i sagsakterne til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 1.8:

Det fremgår af sagsakterne, at en anden tyr var opbundet med et stramt reb, som havde forårsaget et 2 x 4 cm stort hudsår.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges oplysningerne i sagsakterne til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 1.9:

Det fremgår af sagsakterne, at en ko nr. 3 havde et 2-3 cm dybt åbent kødsår med frisk blod. Dyrlægen vurderede, at såret var forårsaget af en fjernet grime, som havde siddet for stramt i længere tid.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges oplysningerne i sagsakterne til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 1.10:

Det fremgår af sagsakterne, at en tyr nr. 4 havde stærkt forvoksede klove.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges oplysningerne i sagsakterne til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 1.11:

Det fremgår af sagsakterne, at en tyr nr. 5 havde let krumme forben, en hævet venstre has og en ømmende gang. Tyren var ikke tilset af dyrlæge.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges oplysningerne i sagsakterne til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 1.12:

Det fremgår af sagsakterne, at i ”svinestalden”, hvor nogle kalve gik løse, lå der en gitterskillevæg på gulvet og der var flere huller i betongulvet med en dybde på op til 30 cm.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og herunder passes under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov. Lægges oplysningerne i sagsakterne til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 1.13:

Det fremgår af sagsakterne, at der gik 13 kreaturer af meget forskellig størrelse i en spalteboks, hvor der kun var 8 ædepladser, og at kreaturerne ikke blev fodret ad libitum.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og herunder fodres under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Lægges oplysningerne i sagsakterne til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 2.

Rådet vil tillige uopfodret anføre, at oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsomt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med fængsel i 20 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig med produktionsdyr i 5 år.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Byrettens dom ændredes ved landsretten, således at straffen forhøjedes til fængsel i 30 dage.

I øvrigt stadfæstedes byrettens dom, idet varigheden af rettighedsfrakendelsen dog regnedes fra landsretsdommen.

2004-20-052-00072**Skrivelse af 15. marts 2004 fra politimesteren i Varde**

En deltidslandmand med en kalvebesætning bestående af 40 tyrekalve i dybstrøelse fik af politiet sin besætning besigtiget vedrørende dyrevelfærden på ejendommen. Der fandtes dyreværnsmæssigt stærkt kritisable forhold for dyrene, idet dyrene fandtes urolige, uden foder, én boks havde ikke adgang til drikkevand, alle dyrene var indsmurt i gylle, der var ikke adgang for dyrene til et tørt leje, der lå løse inventardele blandt dyrene, en tyr fandtes død fastklemmt med hoved og forben i fanggitteret, formentlig kvalt. Fanggitteret var defekt så enkelte dyr kun kunne løsnes igen ved brug af hammer på låsemekanismen. Et dyr haltede på et forben medens 2 andre havde forvoksede klove. Fødevareregionens dyrlæge blev tilkaldt og gav efter gennemgang af besætningen pålæg til ejeren om at isolere og behandle en halt tyr, at få beskåret dyr med lange klove, at fjerne løse inventardele, der kunne beskadige dyrene, at få repareret defekte vandkopper, at strø i boksene, så der var et tørt leje og at få fjernet den døde tyr. Ejeren overholdt ikke disse pålæg idet der ved kontroleftersyn fandtes yderligere en tyr hængt i fanggitteret og en anden havde siddet fast i fanggitteret ude af stand til at rejse sig uden at ejeren havde grebet ind. Denne tyr blev påbudt frigjort af fanggitteret straks og anbragt i sygeboks og behandlet. Tyren blev frigjort men lå ved inspektion 3 dage senere stadig blandt de øvrige dyr og var nu ude af stand til at rejse hovedet eller indtage foder og vand. Den var ikke blevet tilset af en dyrlæge og var indsmurt i gylle. Der blev straks rekvireret en dyrlæge, der aflivede tyren.

Ejeren viste ikke forståelse for dyrenes dårlige situation og blev på grundlag af de fundne forhold sigtet for overtrædelse af dyreværnsloven. Han solgte efterfølgende de resterende dyr på auktion og senere gården.

Rådet udtalte:**Spørgsmål 1:**

Lægges til grund, at der ved politiets og Fødevareregionens besøg den 13. januar 2004 fandtes 40 tyre fordelt i 4 bokse, hvor alle dyr var meget snavsede, og lejet i boksene var meget fugtigt og uagtet der nyligt var strøet med halm, var det ikke muligt for alle dyrene at ligge på et tørt leje samtidigt; vil dette da efter Sundhedsrådets opfattelse indebære en uforsvarlig behandling af dyr, evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Det fremgår, at dyrene gik i dybstrøelsesbokse, hvor lejet var meget fugtigt selvom der var strøet halm og at alle dyrene var meget snavsede og bar præg af at have været tvunget til at ligge på et fugtigt leje.

Kalve skal have adgang til et lejeareal, hvor alle dyrene samtidigt skal kunne finde adgang til et tørt leje, der herudover skal være bekvemt, rent og passende drænet og der skal i passende omfang udlægges strøelse.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bkg. nr. 999 af 14. december 1993 om beskyttelse af kalve, § 14, stk. 2.

Spørgsmål 2:

Lægges til grund, at der ved besøget den 13. januar 2004 fandtes, a) 1 tyr, der var meget halt på højre forben, ikke var overført til sygeboks, b) 2 tyre havde forvoksede klove, den ene var noget mager, og hos den anden var højre forben's klov, som en sabelklov; vil dette da efter Sundhedsrådets opfattelse indebære en uforsvarlig behandling af dyr, evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 2:

ad a:

Det fremgår, at den halte tyr ikke var overført til sygeboks.

Syge eller tilskadekomne dyr skal omgående have en passende behandling og om nødvendigt isoleres i egnede rum med tør og bekvem strøelse og hvis dyrene ikke herved viser tegn på bedring, skal den aflives eller en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt.

ad b:

De 2 tyre med forvoksede klove, hvoraf den ene var mager og den anden halt, har ved den manglende klovbeskæring været udsat for smerte og lidelse. Kreaturer, der ikke gennem slid mod underlaget er i stand til at opretholde en normal tåstilling og kreaturer, der har en deform hornudvikling, skal gennem jævnlig beskæring af klovene sikres en normal benstilling, for at undgå smertevoldende tilstande i deres bevægeapparat.

Rådet vil karakterisere både forholdene i a og b som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bkg. nr. 999 af 14. december 1993 om beskyttelse af kalve, § 10, stk. 2.

Spørgsmål 3:

Ved besøget den 13. januar 2004, i en boks med 19 tyre, lå en død tyr med hovedet og det ene forben fastklemmt i fanggitteret. Hvis det lægges til grund, at dyret var fastklemmt og blev kvalt fordi fanggitteret fungerede dårligt, vil dette da efter Sundhedsrådets opfattelse indebære en uforsvarlig behandling af dyr, evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 3:

Det fremgår, at fanggitteret fungerede meget dårligt. I et tilfælde kunne ejeren kun ved slag med en hammer på fanggitterets låseanordning få en tyr frigjort. I andre tilfælde var det muligt for dyrene at frigøre sig selvom fanggitteret var låst.

Lægges det således til grund, at tyren er kvalt på grund af et dårligt fungerende fanggitter, finder Rådet, at tyren har været udsat for den højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

På de foreliggende oplysninger, er det Rådets veterinærfaglige bedømmelse, at fanggitteret har udgjort en reel fare for, at dyrene kom til skade eller ligefrem kvaltes. Rådet finder herefter, at

dyrene ikke er blevet behandlet omsorgsfuldt herunder, at de er huset og passet under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og 2.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og 2 og bekendtgørelse nr. 999 af 14. december 1993 om beskyttelse af kalve, § 8, stk. 1.

Spørgsmål 4:

Lægges til grund, at der ved besøget den 13. januar 2004, a) i 2 bokse lå løse båseadskillelser, som dyrene kunne træde på, b) i en boks med 7 tyre var der ikke adgang til vand, idet drikkekoppen var bøjet ned, således dyrene ikke kunne samle vand op, c) at fanggitteret fungerede meget dårligt, idet dyrene i nogle tilfælde kunne frigøre sig selv, selv om fanggitteret var låst, og i et tilfælde måtte ejeren anvende en hammer på låseanordningen for at få en tyr frigjort; vil dette da efter Sundhedsrådets opfattelse indebære en uforsvarlig behandling af dyr, evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 4:

ad a:

Rum og arealer, hvor dyr opholder sig skal være således indrettede, at dyrene ikke kan komme til skade. Rådet finder, at løse dele af inventar, hvor dyrene opholder sig, udgør en risiko for, at dyrene kommer til skade og skal straks fjernes.

ad b:

Kalve over to uger skal til enhver tid have adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde. Det fremgår, at en kalv var lettere dehydreret medens de alle efter nødtørftig reparation af vandkoppen var meget ivrige efter at drikke som tegn på, at de alle var meget tørstige. Ingen af dyrene var dog synligt svækkede.

ad c:

Med henvisning til Svar ad 3 vedr. det generelt dårligt vedligeholdte fanggitter samt fakta i spørgsmål 4c, må de materialer i bokse og inventar, som dyr kommer i kontakt med, på ingen måde være således, at de er skadelige for dyrene.

Rådet vil vedr. a, b og c karakterisere forholdene som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, første punktum og bkg. nr. 999 af 14. december 1993 om beskyttelse af kalve, §§ 6, 8 og 17.

Spørgsmål 5:

Lægges til grund, at der ved politiets opfølgende tilsyn den 19. januar 2004 kl. 11.00 i den ene boks med flere dyr, fandtes 1 tyr fastklemmt i fanggitteret. Dyret var afkræftet og komplet indsmurt i gylle og på forespørgsel oplyste ejeren, at dyret havde siddet fastklemmt siden ”i morges”; vil dette da efter Sundhedsrådet opfattelse indebære en uforsvarlig behandling af dyr, evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling.

Svar ad 5:

Det fremgår, at tyren lå helt livløst hængende i fanggitteret med de øvrige tyre løbende over sig. Tyren havde, efter det oplyste, hængt fast siden om morgenen. Ejeren blev påbudt straks at få tyren frigjort og isoleret i sygeboks med strøelse, foder og vand.

Ved at hænge fastklemt på denne måde i fanggitteret igennem adskillige timer, har tyren været udsat for den højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at tyren ved at have været fastklemt i flere timer i fanggitteret, har været udsat for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og 2.

Spørgsmål 6:

Lægges til grund, at der ved politiets opfølgende tilsyn den 22. januar 2004 kl. 0930 fandtes dyret fra den 19. januar 2004 frigjort, men stadig liggende i boksen, afkræftet og indsmurt i gylle og ude af stand til at rejse sig, hvorfor en dyrlæge blev tilkaldt og kl. 1030 aflivede dyret; vil dette da efter Sundhedsrådets opfattelse indebære en uforsvarlig behandling af dyr, evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling.

Svar ad 6:

Det fremgår, at tyren ved tilsynet 3 døgn efter frigørelsen fra fanggitteret stadigvæk lå i fællesboksen, hvor den var afkræftet og indsmurt i gylle samt uden fysik til blot at rejse sig, hvilket efter en veterinærfaglig bedømmelse har bevirket, at dyret helt var overladt til de øvrige kreaturers tumlen omkring og beskadigelser af den. Det fremgår endvidere, at dyret var så afkræftet, at det var uden fysik til at holde hovedet fri af gyllen.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at dyret under de 3 døgn henliggen i afkræftet tilstand indsmurt i gylle blandt de raske kreaturer uden at være tilbudt vand eller foder har været udsat for den højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, og 3, stk. 1 og bekendtgørelse nr. 999 af 14. december 1993 om beskyttelse af kalve, § 10, stk. 2 og 3.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdte følgende betingelse: 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 1 år fra dommen.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig med personlige dyr i et tidsrum af 5 år.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-052-00083

Skrivelse af 19. maj 2004 fra politimesteren i Randers

Ejeren af en hereford besætning blev, i forbindelse med at dyrene brød ud af heget, anmeldt for dyrplageri, idet der fandtes 2 magre kvier på ejendommen. En tilkaldt dyrlæge konstaterede dels en mager og halt kvie med forvoksede klove på forbenene og dels en sygelig afmagret kvie med diarré isoleret i en bygning for sig selv uden, at der ved inspektionen fandtes foder eller vand hos kvien. Denne sidste kvie aflivedes og den første blev påbudt slagtet eller klovbeskåret og fodret og passet efter forskrifterne. Dyrlægen oplyste i sin erklæring vedr. besøget 7 kritisable forhold.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Jeg skal anmode om Rådets udtalelse om, hvorvidt de af dyrlæge D1 konstaterede forhold 1 til 7 – beskrevet i tredje sidste afsnit i erklæring af 7. april 2004 (sagens bilag 1/3) – enten hver for sig eller eventuelt samlet kan karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr.

Svar:

Følgende fremgår af dyrlæge D1s erklæring:

Vedr. kvierne nummer 1-4, at kvierne var afmagret, havde lange klove og var udpræget gangbesværet/halt på begge forben. Kvien var tilset og behandlet af praktiserende dyrlæge for en fordøjelses- og urinvejslidelse for ca. 1½ måned siden. Kvien blev påbudt slagtet snarest muligt eller alternativt klovbeskåret, isoleret i sygeboks og fodret efter forskrifterne.

Vedr. kvie nummer 5, at denne var sygeligt afmagret (kakektisk), var opstaldet i en mindre bygning blandt landbrugsredskaber. Der var intet fodertrug eller adgang til vand i bygningen. Ejeren havde oplyst, at kvien havde haft diarré gennem længere tid. Kvien blev aflivet på stedet.

Samlet konstaterede dyrlæge D1 følgende forhold på stedet:

1. Mangelfuld klovpleje af kvierne nummer 1-4.
2. Forsømmelse af dyrlægetilkald til kvierne nummer 1-4 trods vedvarende afmagring.
3. Forsømmelse af dyrlægetilkald til kvie nummer 5 trods kronisk diarré og afmagring.
4. Fravær af vand til kvie nummer 5.
5. Ophold af kvie nummer 5 blandt gamle landbrugsmaskiner.
6. Mangelfuld udmugning i stalden.
7. Mulighed for resten af flokken for at opholde sig blandt gamle biler og landbrugsredskaber.

Rådet skal anføre, at alle dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes mod smerte og lidelse, ligesom de skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Rum, hvor dyrene opholder sig, skal være indrettet så dyrenes behov tilgodeses og de ikke kommer til skade.

Ligeledes skal alle dyr, der synes at være syge omgående undersøges af dyrlæge og have en passende behandling eller straks aflives, hvis de ikke hurtigt kommer sig af den iværksatte behandling.

På den baggrund vil Rådet samlet karakterisere de her konstaterede forhold 1 til 7 som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 og bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §§ 5 og 7.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 2.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-052-00073**Skrivelse af 23. marts 2004 fra politimesteren i Silkeborg**

Ejeren af en malkekvægsbesætning på mere end 100 køer i løsdriftsstald og en ældre bindestald, der blev brugt som aflastningsstald for syge køer og køer i perioden lige før og efter kælvning, blev anmeldt for overtrædelse af dyreværnsloven. Ved gennemgang af besætningen af politiet og en tilkaldt dyrlæge fandtes mange stærkt kritisable forhold.

Flere dyr var i så dårlig en forfatning, at det var nødvendigt at aflive 5 dyr. Herudover var der flere dyr uden adgang til drikkevand. Der var generelt store problemer med køernes lemmer i form af en dårlig klovpøje resulterende i mange alvorlige klov- og lemmelidelser. Der var på den baggrund adskillige magre køer. Der fandtes, at ca. 10 % af dyrene havde en stram snor omkring det ene bagben, hvilket hos flere havde givet anledning til mærker og gnavesår i huden.

Uden for stalden fandtes 2 nyligt aflivede køer, der lå med halsen skåret over uden, at det kunne konstateres, at de var bedøvet inden halssnittet. Ved obduktion af dyrene fandtes der mærker efter slag i panden med en hammer, som ejeren hævdede at have brugt, men obducenten fandt, at dette slag til panden var foretaget efter at dyrene var døde.

Besætningsdyrlægen havde 3 dage før anmeldelsen drægtighedsundersøgt de 117 køer i løsdriftsstalden uden at have fundet anledning til bemærkninger vedrørende de kritisable forhold.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

En ko i en løsdriftsstald havde en byld på ca. 25 cm på højre has. Koens højre bagben havde som følge heraf i liggende hvile en vinkel på ca. 45 grader mod underlaget. På højre bagbens klove fandtes tydeligt dobbeltsål og spaltetdannelse i ballen. Dyret fremtrådte meget ømbenet.

A. Indebærer det ovenfor beskrevne en uforsvarlig behandling af dyret eller evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, 28, stk. 1 og 29 stk. 1?

B. Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 1A:

Det fremgår af sagsakterne, at ovennævnte ko udover det anførte var tydeligt generet af den store hævelse og meget ømbenet. Lægges dette til grund, finder Rådet, at koen ikke er passet omsorgsfuldt men har været udsat for smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 1B:

Nej.

Spørgsmål 2:

En ko fandtes i en bindestald med en snor omkring højre ben, som lavede mærker i huden. Der konstateredes desuden et ældre sår over mediale biklov på højre ben. Udformningen af såret tydede på, at der også her havde siddet et stykke snor. Benet var betændt, hævet, ømt, varmt og kraftigt halt.

A. Indebærer det ovenfor beskrevne en uforsvarlig behandling af dyret eller evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, 28, stk. 1 og 29 stk. 1?

B. Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2A:

Det fremgår af sagsakterne, herunder fotos, at såret på ovennævnte ko udover det anførte var dybtgående med blodigt granulationsvæv og en udstrækning på 7-9 cm rundt om benet.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at koen ikke er passet omsorgsfuldt, men har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 2B:

Det fremgår af sagen, at ca. 10% af dyrene gik med snore bundet om den nederste del af et bagben og at en del af disse snore var så stramme, at de lavede mærker i huden. Rådet finder, at ejeren ved at lade køerne gå med snærende reb om benene har udsat køerne for smerte, lidelse og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 3:

En ko i bindestald fandtes støtتهalt på venstre bagben. Dyrets hud blev af dyrlægen vurderet til ca. 1 på en skala fra 0-5. Der fandtes en hudlæsion med blødning på højre side af bryst/bug på 20x20 cm. Der fandtes trykninger på stort set alle knoglefremspring på koens bagpart.

A. Indebærer det ovenfor beskrevne en uforsvarlig behandling af dyret eller evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, 28, stk. 1 og 29 stk. 1?

B. Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3A:

Udover det anførte fremgår det af sagsakterne, at den blødende hudlæsion var fremkommet ved, at koen slikkede sig selv.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at koen ikke er passet omsorgsfuldt men har været udsat for smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe. Koen burde for længst være tilset af en dyrlæge og behandlet for sine lidelser.

Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 3B:

Nej.

Spørgsmål 4:

En ko i bindestald havde brud på huden på højre hoftehjørne, indsunkne øjne og var tydeligt dehydreret. Dyrets hud blev af dyrlægen vurderet til mindre end 1 på en skala fra 0-5. Dyret kunne ikke rejse sig og havde ikke adgang til vand. Dyret var bundet i en grime af nylon, der gnavede sig ind i kødet. Kæben var hævet, øm og betændt. Der kom betændt flåd fra skeden på koen. Dyrlægen reviderede, at dyret skulle aflives.

A. Indebærer det ovenfor beskrevne en uforsvarlig behandling af dyret eller evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, 28, stk. 1 og 29 stk. 1?

B. Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4A:

Dyr skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Syge dyr skal have en passende behandling og hvis de ikke kommer sig hurtigt skal de straks aflives eller en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at koen ikke er passet omsorgsfuldt men har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe. Koen burde for længst have været aflivet eller været tilset af en dyrlæge og behandlet for sine lidelser.

Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bkg. nr.707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5, 1. og 2. punktum.

Svar ad 4B:

Nej.

Spørgsmål 5:

En ko i løsdriftstald havde en purulent betændelse i hasen. Begge horn voksede ind i kraniet på dyret selv med sår dannelse til følge.

A. Indebærer det ovenfor beskrevne en uforsvarlig behandling af dyret eller evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, 28, stk. 1 og 29 stk. 1?

B. Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5A:

De vedlagte fotos af koen viser, at begge horn er vokset ind i huden og har forårsaget dybe sår med betændelse. Ejeren burde for længst have taget skridt til at afhjælpe koens situation.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at koen ikke er passet omsorgsfuldt men har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe..

Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 5B:

Nej.

Spørgsmål 6:

En ko i løsdriftsstald havde forvoksede klove. På venstre ben var bøjesenerne meget forlængede eller rumperede, hvorfor dyret gik på ballerne med klovspidserne kippende op 5-10 cm. over gulvet.

A. Indebærer det ovenfor beskrevne en uforsvarlig behandling af dyret eller evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, 28, stk. 1 og 29 stk. 1?

B. Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 6A:

Udover det anførte fremgår det af sagsakterne, at koen havde en meget besværet gang som følge af smerter fra begge bagben.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at koen ikke er passet omsorgsfuldt men har været udsat for smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe. Ejeren burde for længst have taget skridt til at afhjælpe koens situation..

Rådet vil betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 6B:

Nej.

Spørgsmål 7:

Uden for stalden lå 2 døde køer. Begge lå i mindre mængder af ukoaguleret blod stammende fra snitsår i halsen. Begge dyr var tydeligt dehydrerede. Det fremgår af obduktionsrapport, at begge dyr i lang tid havde været i nedsat energibalanc og de var på dødstidspunktet sygeligt afmagrede. Det fremgår endvidere, at overskæring af halsen blev foretaget, mens dyrene var i live. Der henvises til sagens bilag 22. Der henvises endvidere til fotomappe, bilag 28, foto 1-2 samt 26-27.

A. Indebærer det ovenfor beskrevne en uforsvarlig behandling af dyret eller evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, 28, stk. 1 og 29 stk. 1 ?

B. Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 7A:

Det fremgår af obduktionsrapport og fotos, at halsoverskæringen på begge dyr var overfladisk uden at halsens store blodkar var inddraget. Der var hos begge lungeemfysem og rødligt blodigt indhold i de nedre forreste lungelapper. Begge køer havde en firkantet, ca. 5x5 cm indtrykning af pandeskallen uden blodudtrædninger, hvilket indikerer, at læsionerne i panden er påført efter at kredsløbsfunktionen er ophørt og altså efter, at dyrene var døde.

Lægges disse fund til grund og forholder det sig således, at ejeren har forsøgt at skære halsen over på de levende køer uden, at de forud var bedøvede, finder Rådet, at ejeren har påført dyrene den allerhøjeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 1 og bkg. nr. 1037 af 14. december 1994 om slagting og aflivning af dyr, §§ 10, 13, 41, 52 og 53.

Svar ad 7B:

Nej.

Spørgsmål 8:

De i spørgsmål 1-7 anførte forhold blev konstateret ved politi og dyrlæges henvendelse på ejendommen den 13. april 2003. Det fremgår af sagen, at der tillige var dyrlægebesøg i løsdriftsstalden den 10. april 2003, hvor alle 117 køer i løsdriftsstalden blev drægtighedsundersøgt. Den pågældende dyrlæge konstaterede, at 58 af køerne var drægtige, men derudover konstaterede han ikke andet. Der henvises i øvrigt til beskrivelsen af dyrene i løsdriftsstalden i Fødevareregionens anmeldelse af 24 april 2003, bilag 26, side 2.

A. Indebærer det ovenfor beskrevne en overtrædelse af dyreværnslovens § 20 om dyrlægers anmeldelsespligt?

B. Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 8A:

Rådet skal anføre, at Rådet ikke afgiver besvarelser om, hvorvidt en bestemt lovgivning måtte være overtrådt, idet dette beror på en juridisk bedømmelse, der alene foretages af domstolene. Rådet afgiver udelukkende bedømmelser vedrørende de veterinærfaglige aspekter i en forelagt sag.

Svar ad 8B:

På baggrund af oplysningerne i sagsakterne kan Rådet ikke udtale sig om, hvorvidt dyrlægen burde have reageret på uforsvarlige tilstande i besætningen

Afgørelse:

I byretten blev tiltalte straffet med fængsel i 30 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdte følgende betingelse: 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 2 år fra dommen.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller beskæftige sig personligt med produktionsdyr i 5 år fra dommen.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

I landsretten blev dommen ændret til fængsel i 20 dage.

Dommen blev gjort betinget, idet fuldbyrdelsen af straffen blev udsat og vil bortfalde efter en prøvetid på 1 år fra dommen, på betingelse af, at tiltalte ikke begik noget strafbart i prøvetiden.

Tiltalte blev frifundet for påstanden om rettighedsfrakendelse.

Statskassen skulle betale sagens omkostninger for landsretten.

2004-20-052-00091

Skrivelse af 19. juli 2004 fra politimesteren i Ribe

En handelsmand var tidligere blevet anmeldt for vanrøgt af sin kreaturbesætning og under et tilsyn i besætningen fra Fødevareregionen fandtes stærkt kritisable forhold for kreaturerne, der medførte diverse pålæg om forbedring af pasningskvaliteten i den rodede besætning. Påbuddene blev kun i ringe grad gennemført og under et tilsyn fandtes 3 springhalte dyr, der på Fødevareregionens og politiets foranledning blev aflivet og sendt til obduktion, da ejeren ikke viste vilje eller forståelse for, at dyrenes situation skulle afhjælpes.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan behandlingen af dyrene under henvisning til det fremkomne karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling eller mishandling ?

Svar ad 1:

Af sagsakterne fremgår følgende:

Vedr. Hereford-Tyr CHR-nr. X:

Af dyrlægeerklæringen fremgår:

Tyren var i normalt huld. Den fandtes ved tilsynet tydeligt springhalt på venstre bagben og tog dårligt støtte på benet. Venstre bagbens yderklov var stærkt fortykket af infektion, kloven var af dobbelt størrelse. Der var tegn på begyndende afstødning af yderklovens kapsel. Der var byldopbrud fortil på kloven i kronranden og på ydersiden af kloven i kronranden, hvorfra der flød pus. Lidelsen, der var uheldelig, havde gennem længere tid været forbundet med stor smerte og tyren blev aflivet.

Af obduktionserklæringen fremgår:

Venstre bagbens ydertå var hævet fra kodeleddet og nedad. Venstre bagbens omkreds målt i kronranden var 7 cm større end højre bagben. Der fandtes et fistuløst opbrud 4 cm over kronranden. Ved gennemsavning af knoglerne fandtes kronisk ledbetændelse i klovleddet med total destruktion af ledfladerne og nekrose af det subchondrale væv med bindevævsdannelse op til 1,6 cm. Der var delvis sammenvoksning af leddet med lommer af pus og knoglesekvestre. Forandringerne i leddet skønnedes at være flere uger gamle.

Tyren havde ikke været behandlet af en dyrlæge under sin sygdom.

Vedr. SDM-kvie CHR-nr. Y:

Af dyrlægeerklæringen fremgår:

Kvien var af normal huld. Den fandtes ved undersøgelsen springhalt på højre forben. Muskulaturen på og omkring højre forben var kun svagt udviklet (muskelatrofi), hvilket viste, at lidelsen havde stået på gennem længere tid, minimum 3 uger. Ved kvien forsøg på at bruge højre forben drejede forknæet ud fra kroppen. Der var unormal ledfunktion i albueled eller skulderled. Klovlængden på højre forben var 2 cm længere end på venstre forben, hvilket indikerer et mangelfuldt klovslid i minimum 4 uger.

Af obduktionserklæringen fremgår:

Udvendigt fandtes højre forben at være bøjet i forknæleddet. Klovspidserne var slidte og sålehornet meget flosset grundet manglende brug. Der fandtes i højre albueled en kronisk proliferativ og deformerende ledbetændelse og i det midterste forknæled en ulcererende ledbetændelse. Forandringerne havde en alder på ikke under flere uger. Forandringerne havde bevirket en delvis sammenvoksning af leddet i bøjet tilstand, hvorved kvien er blevet tågænger.

Kvien havde ikke været behandlet af en dyrlæge under sin sygdom.

Vedr. SDM-tyr CHR-nr. Z:

Af dyrlægeerklæringen fremgår:

Tyrens huld var normal, men den var springhalt på venstre forben og klove, og væv omkring klove-
ne var stærkt fortykkede med byldeopbrud fortil og på ydersiden af yderkloven.

Af obduktionserklæringen fremgår:

Der fandtes, at venstre forbens inderklov var sæde for en kronisk ulcererende og purulent ledbetæn-
delse med bindevævsdannelse både inde i leddet og rundt om leddet. Dette har afstedkommet en
massiv bindevævsnydannelse omkring klovleddet, kronbenet og i underhuden i kronranden. Det
vurderedes, at de observerede forandringer havde en alder på ikke under 14 dage.

Tyren havde ikke været behandlet af en dyrlæge under sin sygdom.

Lægges ovenstående vedrørende de 3 dyr til grund, finder Rådet, at dyrene ikke er passet omsorgs-
fuldt, og at de har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig
ulempe, idet de ikke er blevet behandlet for deres smertefulde lidelser gennem en længere periode.
Rådet finder, at dyrene på et tidligt tidspunkt under deres sygdom skulle have været behandlet for
deres sygdom og tilset af en dyrlæge eller aflivet, straks det viste sig, at de ikke umiddelbart blev
raske af den iværksatte behandling.

Rådet vil karakterisere forholdene for de 3 dyr som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyre-
værnslovens §§ 1 og 2 og bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugs-
dyr, §§ 3 og 5.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger ?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

I byretten blev tiltalte straffet med fængsel i 40 dage.

Fuldbyrdelsen af straffen blev udsat og ville bortfalde efter en prøvetid på 1 år på vilkår af, at tiltal-
te ikke begik strafbart forhold i prøvetiden.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt
med svækkede dyr i 5 år fra endelig dom at regne.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

I landsretten ændredes byrettens dom, således at straffen blev nedsat til betinget fængsel i 20 dage,
og således at tiltalte for 3 år fra denne dom blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller
beskæftige sig med produktionsdyr, når bortses fra erhvervsmæssig transport af dyr.

Statskassen betalte sagens omkostninger for landsretten.

2004-20-052-00092

Skrivelse af 23. august 2004 fra politimesteren i Løgstør

Ejeren af en kødkvægbesætning var tidligere sigtet for overtrædelse af dyreværnsloven og blev nu yderligere sigtet, da forholdene på hans ejendom ikke var bragt i orden. Han fik derfor forkyndt diverse pålæg til forbedring af dyrenes forhold og der blev foretaget adskillige tilsyn i perioden 13. marts 2003 til 18. februar 2004 uden at forholdene ændredes væsentligt. Dyrene gik på marken med adgang til en dårligt vedligeholdt stald, hvor bunden bestod af et tykt lag ælte af mudder og gødning og der flød vand ind i stalden og der var ikke foretaget udmugning. Der fandtes i stalden herudover rester af ståltråd og byggematerialer. Dyrene havde ikke umiddelbart adgang til drikkevand. Nogle af dyrene var magre og med hårløse partier. På marken, som dyrene havde adgang til, var der bilvrag, maskindele, pigtråd og plastaffald.

Rådet udtalte:

Rådet anmodedes om på grundlag af fremsendte sagsakter herunder fotos at besvare følgende spørgsmål :

Spørgsmål 1:

Indebærer det i perioden fra den 1. november 2003 til og med den 18. februar 2004 en uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af dyr eller er der efter Rådets opfattelse tale om mishandling af dyr?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der ved adskillige tilsyn i perioden 1. november 2003 til 18. februar 2004 ikke blev rensset ud i stalden og at gulvet var fugtigt og stærkt opblødt, så der ingen steder var adgang til, at kreaturerne kunne finde adgang til et tørt leje.

Det fremgår, at dyrene ikke er blevet fodret efter deres behov, da flere af dyrene var magre og der blev kun under tilsynene observeret sparsomt med foder. Der var på dyrenes opholdsarealer bilvrag, maskindele og løst pigtråd, som kunne skade dyrene. Flere af dyrene havde ikke adgang til frisk drikkevand.

Dyr skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, vandes og fodres efter deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. De skal herunder i vintertiden have adgang til læ for vind og vejr og kunne finde hvile på et tørt og velstrøet leje.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrene ved at gå under de beskrevne forhold, har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og derfor ikke er blevet passet omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyrene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Såfremt det den 18. februar 2004 konstaterede vurderes isoleret, er der så efter Rådets opfattelse tale om en uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af dyr eller er der efter Rådets opfattelse tale om mishandling af dyr?

Svar ad 2:

Rådet vil også under den forudsætning karakterisere forholdene for dyrene som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværns-mæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 14 dage.

Fuldbyrdselsen af straffen blev udsat og ville bortfalde efter en prøvetid på 1 år fra endelig dom på betingelse af, at tiltalte ikke i prøvetiden begik strafbare forhold.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i 5 år fra endelig dom.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

I landsretten blev byrettens dom ændret, således at straffen på fængsel i 14 dage gøres ubetinget.

I øvrigt stadfæstedes dommen.

Tiltalte betalte sagens omkostninger for landsretten.

2004-20-052-00098

Skrivelse af 27. oktober 2004 fra politimesteren i Assens

I en kreaturbesætning fandtes 11 misrøgtede og 2 døde kreaturer i en stald. De to døde kreaturer var meget afmagrede og var delvist dækket af møgbunker, der på steder målte op til en halv meter i tykkelse. Uden for stalden fandtes kadaveret af en tyr hengemt under et stykke plastik. Ejeren påviste senere ligeledes uden for stalden en død kviekalv, der var overdækket med en kornpressenning. Kviekalven var meget tynd. Kreaturerne i stalden havde ikke adgang til foder eller vand og var meget sultne og tørstige. Da der kom personer i stalden, var der en voldsom brølen. Kreaturerne kunne på grund af manglende udmugning ikke finde tørt leje. Der var foder på ejendommen og kreaturerne blev straks fodrede, da forholdet blev erkendt. Ejeren havde overfor politiet erkendt, at de tre førstnævnte døde kreaturer var døde som følge af mangel på vand og foder.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har ejerens behandling af dyrene været i overensstemmelse med dyreværnsloven? Eventuelle overtrædelser af dyreværnsloven bedes beskrevet, begrundet og karakteriseret.

Svar ad 1:

Det Veterinære Sundhedsråd udtaler sig alene veterinærfagligt, hvorfor Rådet ikke kan tage stilling til eventuelle overtrædelser af dyreværnsloven. Den kompetence har alene domstolene.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Dyr skal tillige passes omsorgsfuldt og herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Lægges sagsakterne til grund, hvoraf det fremgår, at de 11 kreaturer igennem længere tid ikke har været fodret, vandet og passet efter deres behov, finder Rådet, at de 11 kreaturer har været genstand for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Hvornår må de tre kreaturer antages at være afgået ved døden?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at de to døde kreaturer i stalden var meget afmagrede, og at de delvist var dækket af en møgbunke. Det fremgår tillige af sagsakterne, at der uden for stalden under et stykke plastik lå kadaveret af en tyr. Ejeren har overfor politiet oplyst, at de tre kreaturer har været døde i 1½-2 uger, mens tyren udenfor har været død i ca. 1 uge. Rådet finder, at denne oplysning er sandsynlig.

Spørgsmål 3:

Hvad er den sandsynlige årsag til de tre kreaturers død?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at de døde kreaturer var afmagrede samt at sigtede forklarede, at de var døde som følge af mangelfuld fodring, vanding og pasning. Rådet finder, at dette er en højst sandsynlig forklaring på de tre kreaturers dødsfald. Dette støttes tillige af, at de tre døde dyr var blandt de ældste i besætningen.

Spørgsmål 4:

Er det Rådets vurdering, at ejerens forklaring vedrørende de tre kreaturers død kan passe?

Svar ad 4:

Se svar ad 3.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Lægges sagsakterne vedrørende de tre (fire) døde kreaturer til grund, finder Rådet, at disse kreaturer har været genstand for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Straffes skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdte følgende betingelse: 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 1 år fra i dag.

Tiltalte betalte en tillægsbøde på 6.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte blev frataget retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i 5 år fra endelig dom at regne.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

5.3 Dyreværnsager vedrørende svin

2004-20-053-00066

Skrivelse af 18. december 2003 fra politimesteren i Odense

To grise, som ikke var afblødt, blev trukket gennem skoldekarret på et slagteri. Forholdet blev konstateret ved den kontrolmæssige gennemgang af slagtekroppen, idet det var meget synligt, at grisene ikke var afblødt. Forholdet for de to grise blev konstateret henholdsvis d. 8. september 2003 og d. 18. september 2003.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet bedes vurdere, om det var eller er forsvarligt, uforsvarligt, groft uforsvarligt, at grisene, der blev bedøvet, blev sænket ned i skoldekarret, inden de var stukket og afblødt?

Der henvises til chefbedsdyrlægens anmeldelse dateret den 19. september 2003, sagens bilag 1 og til Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Institut for Farmakologi og Patobiologi's erklæring dateret den 19. november 2003, sagens bilag 8, hvoraf det fremgår, at det ikke kan afgøres, om svinet var levende, da det kom i skoldekarret eller om det var ved bevidsthed/kom til bevidsthed i karret.

Svar ad 1:

Det er Rådets erfaring, at grise efter opholdet i bedøvelsesapparatet er meget dybt bedøvede, idet de udviser beskeden respiration og har liggemærker med aftegning af gulvets gitterstruktur i bedøvelsesgondolen. Bedøvelsen vil i flere tilfælde resultere i grisens spontane død, såfremt den ikke hurtigt afblødes og dør ved denne afblødning. Der er imidlertid en længerevarende transport med kædesystem, inden grisene ankommer til skoldekarret og således rigeligt med tid til opvågning, såfremt grisen ikke afblødes regelret umiddelbart efter bedøvelsen.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe. Lægges dette og ovennævnte til grund, finder Rådet, at der er tale om uforsvarlig behandling af grise, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 2:

Det bedes endvidere vurderet, om grisene i den bedøvede tilstand har været eller kan have været påført smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe, da de blev sænket i skoldekarret?

Svar ad 2:

Det fremgår af rapporten fra Institut for Farmakologi og Patobiologi, at det på baggrund af undersøgelsen kan konkluderes, at det pågældende svin har opholdt sig i skoldekarret. Da der jævnligt findes skoldevand i lungerne fra normalt slagtede svin, og da laboratoriet har meget begrænset erfaring med undersøgelse af druknede svin, kan det ikke afgøres, om svinet var levende, da det kom i skoldekarret eller om det var ved bevidsthed/kom til bevidsthed i skoldekarret.

Lægges dette til grund, kan Rådet ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2004-20-053-00079

Skrivelse af 8. marts 2004 fra politimesteren i Løgstør

Det blev af veterinærkontrollen konstateret, at en so havde 10 tatoveringer stammende fra en tatoveringshammer i hovedet. Der var 2 slag på/over venstre øje, samt grålig misfarvning af hornhinden på pågældende øje, som tegn på, at øjet var beskadiget af tatoveringshammeren. Leverandøren erkendte sig skyldig. Han oplyste, at soen havde været vanskelig at læsse, hvorfor han var kommet til at give soen flere slag med tatoveringshammeren i hovedet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det fremgår af anmeldelsen, at soen havde ti slagmærker i hovedet – slagene påført med tatoveringshammer. To af slagene var påført over venstre øje. Leverandøren har erkendt at have påført soen de anførte slag med tatoveringshammeren.

Har soen herunder været udsat for uforsvarlig behandling, groft uforsvarlig behandling eller mishandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af anmeldelsen, at soen i hovedet havde 10 slagmærker påført med tatoveringshammer. Der var 2 slag på/over venstre øje samt grålig misfarvning af hornhinden på pågældende øje som tegn på, at øjet var blevet beskadiget. Det fremgår endvidere, at tatoveringshammeren blev brugt som drivmiddel.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at soen har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men samt væsentlig ulempe. Rådet finder, at soen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00086

Skrivelse af 30. marts 2004 fra politimesteren i Grenaa

Det blev af veterinærkontrollen konstateret, at to grise fra samme besætning var tatoveret hhv. 12 gange og 18 gange med leverandørens tatoveringshammer. Leverandøren oplyste, at han ikke bevidst havde slået grisene med den. Der havde været store problemer med at læsse grisene og flere gange havde de måttet presse med drivbrættet. Han havde haft tatoveringshammeren i hånden og denne var kommet i klemme mellem brættet og grisene, hvorved de mange tatoveringer var opstået. Han erkendte sit ansvar.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Har svinene ved påstempling af de mange tatoveringer været udsat for uforsvarlig behandling eller er der alene tale om, at de har været udsat for væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Rådet finder, at 2 grise, ved at være tatoveret hhv. 12 og 18 gange, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Er der i øvrigt elementer i sagen, der giver anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00088**Skrivelse af 29. marts 2004 fra politimesteren i Hjørring**

Det blev ved det levende syn af en so på et slagteri konstateret, at der var blålige misfarvninger på nakken og ryggen og mærker, som kunne tyde på slag med et aflangt instrument på ryggen. Soen var alment påvirket, idet den havde anstrengt vejrtrækning, og den ville helst ligge ned. Efter ½ times hvile var soens vejrtrækning næsten normal. Efter slagtning blev hudlæsionen på nakken målt til 30 x 40 cm. Ved indsnit blev der konstateret voldsom blødning i spæk og den underliggende muskulatur strækkende sig ned til ryghvirvler og kranieknogler. Hudlæsionen på ryggen blev målt til 30 x 15 cm og der blev konstateret løsning af rygspæk og udbredt blødning i den underliggende muskulatur. På ryggen fandtes tillige 2 slagmærker af en størrelse på 35 x 3 cm. Chaufføren oplyste, at han ved afhentningen af dyrene havde bemærket, at den ene so havde nogle store lyseblå mærker hen over ryggen og på hovedet. Selve læsningen af søerne var foregået uden problemer. Ved aflæsningen så han, at mærkerne havde ændret karakter, idet de nu var mørkeblå. Han fandt det ikke sandsynligt, at soen selv skulle have pådraget sig omhandlede skader. Han oplyste endvidere, at dyrene hos pågældende leverandør af og til fik en hård behandling, men han havde ikke set et så groft tilfælde tidligere. Leverandøren oplyste, at det havde været medhjælperen som skulle genne de 2 søer ud i afhentningsstien, men han var blevet tilkaldt af denne på mobiltelefon, idet begge søer var sprunget ind imellem stierne. Omhandlede so havde tidligere opført sig uhensigtsmæssigt, idet den ved flytning var umulig at have med at gøre. Soen havde kilet sig fast mellem soboxene og ville ikke selv bakke ud derfra. Derfor havde de taget hver sit bræt, som blev holdt op foran begge sider af hovedet, således at soen, af sig selv, bakkede ud. Han nægtede, at der var blevet slået på soen mens han var tilstede og var af den opfattelse, at medhjælperen ikke efterfølgende havde slået soen. Der var ikke lagt præparat til side til eventuel patologisk undersøgelse.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Om hvorvidt dette - at leverandøren den 16. februar 2004 leverede en so til slagteriet, selv om der ved modtagelsen på slagteriet blev konstateret, at der var blålige misfarvninger på nakken og ryggen efter slag med et aflangt instrument, soen var alment påvirket, idet den havde anstrengt

vejrtrækning og helst ville ligge ned, ved slagting efter ca. ½ time var soens vejrtrækning næsten normal – er omfattet af Dyreværnslovens §§ 1 og 2?

Ved undersøgelse efter slagtingen blev hudlæsionen på nakken målt til 30 x 40 cm. Ved indsnit blev der konstateret voldsom blødning i spæk og den underliggende muskulatur helt ind til ryghvirvler og kranieknogler. Hudlæsionen på ryggen blev målt til 30 x 15 cm og der blev konstateret løsning af rygspæk og udbredt blødning i den underliggende muskulatur. På ryggen fandtes desuden 2 slagmærker af en størrelse på 35 x 3 cm.

Svar ad 1:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at Rådet ikke udtaler sig om, hvorvidt et forhold er omfattet af loven, men udelukkende udtaler sig om veterinærfaglige spørgsmål. Rådet skal endvidere bemærke, at der ikke var lagt præparat til side på slagteriet, således at Rådet havde kunnet få foretaget en patologisk undersøgelse.

Såfremt det forholder sig således, at soen er blevet påført de i spørgsmålet nævnte læsioner ved slag, finder Rådet, at grisen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Såfremt soen ved at have været kilet fast mellem soboxene har fået sig påført de i spørgsmålet nævnte læsioner, finder Rådet ikke, at soen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Såfremt soens almenbefindende var påvirket, således at soen ikke var egnet til transport, finder Rådet, at soen ved at blive leveret har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Om hvorvidt dette – at transportøren den 16. februar 2004 leverede en so til slagteriet, selv om der ved modtagelsen på slagteriet blev konstateret at der var blålige misfarvninger på nakken og ryggen efter slag med et aflangt instrument, soen var alment påvirket, idet den havde anstrengt vejrtrækning og helst ville ligge ned, ved slagting efter ca. ½ time var soens vejrtrækning næsten normal – er omfattet af Dyreværnslovens §§ 1 og 2?

Ved undersøgelse efter slagtingen blev hudlæsionen på nakken målt til 30 x 40 cm. Ved indsnit blev der konstateret voldsom blødning i spæk og den underliggende muskulatur helt ind til ryghvirvler og kranieknogler. Hudlæsionen på ryggen blev målt til 30 x 15 cm og der blev konstateret løsning af rygspæk og udbredt blødning i den underliggende muskulatur. På ryggen fandtes desuden 2 slagmærker af en størrelse på 35 x 3 cm.

Svar ad 2:

Såfremt soens almenbefindende var påvirket ved pålæsningen, således at soen ikke var egnet til transport, finder Rådet, at soen ved at blive læsset og transporteret, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Afgørelse:

Påtalen mod begge tiltalte blev opgivet.

2004-20-053-00090**Skrivelse af 30. marts 2004 fra politimesteren i Hobro**

Det blev af veterinærkontrollen konstateret, at en gris var tatoveret 10 gange på rygstykket over ryghvirvlerne samt mellem skulder og hofter i venstre side, tillige hermed var begge skinker tydeligt tatoveret som påkrævet. Under flere af tatoveringerne fandtes blødning under huden som tegn på, at der var brugt nogen kraft i slagene. Leverandøren ville ikke afvise, at han havde lavet en lille fejl, men var ikke af den opfattelse, at han havde overtrådt dyreværnsloven.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Hvorvidt omhandlede slagtesvin, med hensyn til de mange leverandørtatoveringer på rygstykket, heraf nogle med så stor kraft, at det har givet blødning under huden, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe af sin ejer, da det blev tatoveringsmærket forud for levering til slagteri?

Svar ad 1:

Ved at tatovere grisen 10 gange på rygstykket over ryghvirvlerne samt mellem skulder og hofter i venstre side, heraf nogle med så stor kraft, at der efterfølgende fandtes blødning under huden, samt tillige på begge skinker som påkrævet, finder Rådet, at slagtesvinet har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet, at grisen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt sagens fakta giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev frifundet.

Statskassen betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00099**Skrivelse af 19. april 2004 fra politimesteren i Randers**

En gris, som blev leveret til slagteriet, var tatoveret flere gange på rygstykket over ryghvirvlerne mellem skulder og hofter på grisens venstre side. I venstre ben havde den en byld, som involverede lårbensknoglen. Bylden var ikke umiddelbart synlig ude fra. Grisen var blevet slået med en sådan kraft, at der var blodudtrædninger helt ned gennem spæklaget. Leverandøren erkendte, at han havde slået grisen med tatoveringshammeren, idet den ikke ville gå ud fra stien.

Rådet udtalte:

Rådet skal anføre, at det ikke har været muligt at få tilsendt materiale fra pågældende gris til obduktion, idet det var bortkommet.

Spørgsmål 1:

Der forespørges, om Det Veterinære Sundhedsråd finder, at der foreligger en overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 2 og evt. yderligere bkg. om transport af dyr – og om forholdet i givet fald kan betegnes som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling, evt. mishandling af svinet?

Svar ad 1:

Rådet skal anføre, at Rådet udelukkende besvarer veterinærfaglige spørgsmål. Rådet besvarer ikke, hvorvidt et forhold er en overtrædelse af loven, idet dette udelukkende er en retslig vurdering.

Det fremgår af sagsakterne, at grisen i stalden blev tildelt flere slag med tatoveringshammeren, idet den ikke rigtig ville gå ud fra stien. Nogle af slagene havde været af en sådan styrke, at de havde fremkaldt tydelige blødninger i underhuden. Endvidere fremgår det, at grisen havde en byld samt knoglemarvsbetændelse i venstre bagben. Grisen har således været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at grisen, ved at blive slået flere gange med tatoveringshammeren med en sådan styrke, at der fandtes blødninger i underhuden, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00108**Skrivelse af 9. juni 2004 fra politimesteren i Hjørring**

Ved den veterinære efterkontrol af to slagtekroppe fandtes de at være tatoveret hhv. 18 og 8 gange. Leverandøren oplyste, at ved læsningen var 1 so smuttet forbi ham og han havde givet chaufføren tatoveringshammeren. Tillige havde svigersønnen været tilstede ved læsningen, men han havde ikke tatoveret pågældende dag. Chaufføren oplyste, at han havde tatoveret soen 4 gange, 1 gang på hver skinke og 1 gang på hver side; han havde ikke foretaget flere tatoveringer.

Rådet udtalte:Spørgsmål:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt det er en overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 2, at 2 søer er blevet tatoveret hhv. 18 og 8 gange?

Svar:

Rådet skal anføre, at Rådet udelukkende besvarer veterinærfaglige spørgsmål og besvarer derfor ikke, hvorvidt et forhold er en overtrædelse af loven, idet dette udelukkende er en juridisk vurdering.

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so med 18 tatoveringsmærker og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af præparatet, som bestod af 2 stykker slagtemæssigt behandlet hud, fandtes der på det ene stykke hud 10 ½ tatoveringer. På det andet stykke hud fandtes 7 tatoveringer. På begge hudstykker fandtes der 2 typer tatoveringer, den ene type fandtes der 8 stykker af, disse var ikke så kraftige i farven og vævet var i niveau med den omgivende hud. Resten af tatoveringerne, på nær én, fremstod kraftigt farvede og omkring nålemærkerne var huden flere steder hævet ca. 1-2 mm og med øget blodholdighed. Ved gennemskæring af både kraftige og svage tatoveringer fandtes snitfladen upåfaldende. Udfra histologiske snit vurderedes de kraftige tatoveringer at være 3-6 timer gamle. De svage tatoveringer var det ikke muligt at tidsfæste nærmere.

Ved at blive tatoveret hhv. 18 og 8 gange har dyrene været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at de to søer, ved at blive tatoveret hhv. 8 og 18 gange på kroppen, har været udsat for uforsvarlig behandling.

Afgørelse:

Tiltalte blev idømt en bøde på 3.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

2004-20-053-00137

Skrivelse af 7. oktober 2004 fra politimesteren i Frederikshavn

Den 7. juni 2004 indleverede en vognmand 159 grise til slagtning på et slagteri. Vognens kapacitet var alene egnet til transport af 157 grise, hvorfor der blev kørt med overlæs. Dette medførte, at man ved ankomsten til slagteriet fra fødevareregionens side konstaterede, at der lå en gris i vognen, som havde kraftigt åndedrætsbesvær, krampebevægelser, blålig farve i huden og friske mærker fra andre grises klove på huden. Grisen blev kasseret fra slagtning.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Om den ovenfor anførte behandling (transport) af grisen indebærer en uforsvarlig behandling eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar:

Det fremgår af sagsakterne, at vognmanden den 7. juni 2004 indleverede 159 grise til slagtning. Vognens kapacitet var alene egnet til transport af 157 grise, hvorfor der blev kørt med overlæs. Dette medførte, at man ved ankomsten til slagteriet fra fødevareregionens side konstaterede, at der lå en gris i vognen, som havde kraftigt åndedrætsbesvær, krampebevægelser, blålig farve i huden og friske mærker fra andre grises klove på huden. Grisen blev kasseret fra slagtning. Det fremgår af erklæring af d. 11. juni 2004 fra dyrlæge D1, at hun ved vognmandens ankomst til slagteriet bemærkede overlæs og ud over det en gris, der lå i den første tredjedel af vognen med kraftigt åndedrætsbesvær, krampebevægelser, cyanose (blålig farve i huden), friske mærker af andre grises klove på grisens hud som tyder på, at den er blevet trådt på. Disse symptomer tyder på iltmangel og at den har været klemt. Grisen blev skudt på vognen.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1 og bkg. nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, § 11, stk. 1.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 4.500 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger, herunder salær til den beskikkede forsvarer.

2004-20-053-00156

Skrivelse af 10. december 2004 fra politimesteren i Odder

Efter slagting fandtes flere grise fra en besætning at have svære slagmærker og dybtgående blødninger på slagtekroppen fortrinsvis på rygstykket. Endvidere fandtes flere grise med tydelige brændemærker efter brug af el-stav. Leverandøren oplyste, at de var i besiddelse af en el-drivstav men ikke brugte den. Der blev i stedet til at genne grisene ud i udleveringsrummet brugt en ”dasker”, som var en ca. 120 cm lang plastikstav uden el.

Ejeren og medhjælperen havde ikke selv haft noget med læsningen at gøre. De havde udelukkende gennet grisene ud i udleveringsrummet. Leverandøren oplyste, at ”daskeren” ikke skulle kunne påføre grisene lidelser og mærker, som vist på billederne. Leverandøren anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Der anmodes om Rådets udtalelse, hvorfor forholdet kan karakteriseres som 1. uforsvarlig behandling 2. grovere uforsvarlig behandling 3. mishandling?

Svar:

Rådet opfatter spørgsmålet som en anmodning om Rådets udtalelse om, hvorvidt forholdet kan karakteriseres som 1, 2 eller 3.

Rådet har rekvireret materiale fra de i sagen omtalte grise og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Det indsendte materiale bestod af 4 stykker hud. To stykker på ca. 30 x 10 cm og to stykker på ca. 70 x 20 cm.. På overfladen af det ene store stykke hud kunne to tatoveringsnumre identificeres. På overfladen af det andet store stykke sås et utydeligt tatoveringsnummer, som bestod af 5 tal, men kunne ikke nærmere identificeres. På overfladen af alle 4 hudstykker fandtes 2-10 stribeformede læsioner. Længden varierede fra 5 til 20 cm. Læsionerne var ca. 1,5 cm brede, idet de centralt var upåfaldende og i randene begrænset af et 3 mm bredt, brunfarvet hudparti. I et enkelt område sås en uregelmæssig, mørk-rød farvet, ca. 3 x 5 cm stor læsion. Ved indsnit i denne læsion fandtes blødninger strækkende sig ned i fedtvævet under huden. Ved indsnit på de stribeformede læsioner, sås blødninger strækkende sig ned i fedtvævet under huden. De beskrevne læsioner er alle karakteriseret ved akutte blødninger til hud og fedtvævet under huden. Det konkluderes, at de stribeformede læsioner kunne være forårsaget af et aflangt måske profileret instrument, hvor tykkelsen af instrumentet modsvarer tykkelsen og udformningen i øvrigt af læsionerne. Det anslås at læsionerne har en alder på under 2-5 dage. En mere præcis tidsangivelse er ikke muligt, idet den slagtemæssige behandling forhindrer, at der kan udføres histologi på præparatet.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at den/de som har udsat grisene for de beskrevne læsioner, har udsat dyrene for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at grisene har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00126

Skrivelse af 10. august 2004 fra politimesteren i Løgstør

En so blev leveret til en samlestald med en stor knude under halsen. Soen blev indtransporteret sammen med andre søer. Knuden hang ned fra soens underkæbe og var 30 x 30 cm af størrelse med 3 store væskende og betændte sår på undersiden. Knuden var af hård konsistens og virkede meget tung. Når soen skulle bevæge sig fremad måtte den bevæge sig med hovedet højt løftet for at undgå, at knuden slæbte hen ad gulvet. Forbenene stødte mod knuden, når soen bevægede sig. Soen var mager og virkede almen svækket. Soen vurderedes ikke transportegnet og blev aflivet. Ejeren oplyste, at soen aldrig havde været syg og aldrig var blevet behandlet. Udposningen havde været tilstede i ca. 1 måned, hvor soen åd normalt. Han mente, at de blødende sår kunne være opstået under transporten.

Vognmanden var ikke i tvivl om, at soen var transportegnet, idet den ikke havde nogen form for gangbesvær eller så ud til at være i pine.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har soen ud fra de foreliggende oplysninger og fotos frem til leveringen været udsat for uforsvarlig behandling eller evt. groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af fotomaterialet og af anmeldelsen, at knuden hang ned fra soens underkæbe og hals og var af størrelse ca. 30 x 30 cm med 3 store væskende og betændte sår på undersiden. Knuden var af hård konsistens. Når soen skulle gå fremad måtte den bevæge sig med hovedet højt løftet for at undgå, at knuden slæbte hen ad gulvet. Forbenene stødte ved gang imod knuden. Soen havde besvær med at nå gulvet med trynen og den blev beskrevet som mager og dens almentilstand betegnedes som svækket.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at en sådan knude på undersiden af kæbe og hals med omfattende hudlæsioner har givet anledning til en besværet bevægelse, hvilket også fremgår af anmeldelsen. Rådet finder, at soen i besætningen frem til leveringen ved at have gået med en sådan stor knude har været udsat for en ikke ubetydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at soen på et tidligt tidspunkt, da lidelsen blev erkendt, burde have været slagtet eller aflivet.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Har soen ved håndtering i forbindelse med levering til slagteriet og under transporten været udsat for uforsvarlig behandling eller evt. groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 2:

Rådet finder med henvisning til Svar ad 1 ikke, at soen var transportegnet. Rådet finder, at soen under læsning og transport har været udsat for en ikke ubetydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bkg. nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13, stk. 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte, ejer blev ved byretten straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte, vognmand blev straffet med en bøde på 3.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

De tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00072

Skrivelse af 10. februar 2004 fra politimesteren i Haderslev

En gris med et stort beskadiget navlebrok blev transporteret levende til slagting. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Brokket vurderedes til at være ca. 20 cm i diameter og var sæde for et stort slidsår i bunden samt på siden. Centralt i såret fandtes større og mindre dybere betændte sår samt nekrotiske partier. Ved det kontrolmæssige eftersyn af slagtekroppen fandtes der ingen sygelige forandringer i bughulen og tilhørende organer. Leverandøren mente ikke, at brokket var af en sådan størrelse, at det var ulovligt. Havde han set, at der var sår på, så havde han ikke leveret grisen. Chaufføren kunne ikke erkende forholdet, idet han ikke vidste, at der var en brokgris i leveringen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

- a) Om man ud fra det oplyste og billederne kan vurdere årsagen til lidelsen og hvornår lidelsen er udviklet?
- b) Hvis ja; bedes det oplyst, hvad der kan have forårsaget lidelsen og, hvor langt lidelsen kan tilbagedateres?

Svar ad 1a og b:

Navlebrok kan være medfødt eller erhvervet. Navleåbningen, der hos fostret tjener til gennemgang for navlekar og urachus, lukkes under normale forhold med bindevæv efter fødslen. Der dannes et karakteristisk ar, hvortil huden er fastvokset. Kompromitteres arvævsdannelsen, for eksempel som

følge af navlebetændelse, eller ses en vid navleåbning, kan navleåbningen og et større eller mindre tarm- eller netparti pose sig ud med bughinden foran sig. Der dannes en af hud dækket hævelse, navlebrokket er udviklet og vil med tiden kunne antage store dimensioner.

Det er Rådets vurdering, at grisene med stor sandsynlighed siden fødselen har haft brok, som hvad angår størrelse har udviklet sig med tiden.

Såfremt yderligere udredning af lidelsen brok ønskes, skal henvises til faglitteraturen.

Endvidere skal henvises til Deres j.nr. 3100-89110-00015-03, Rådets udtalelse af 20. februar 2004, svar ad 1 og svar ad 4.

Spørgsmål 2:

På hvilken måde lidelsen ville komme til udtryk, hvis man kunne se grisen i levende live?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagens akter, at grisen havde en udposning, broksæk, ved navleåbningen med en diameter på ca. 20 cm, som var sæde for stort slidsår i bunden samt på siden. Centralt i såret fandtes større og mindre dybere betændte sår samt nekrotiske partier.

Spørgsmål 3:

- a) Om en svineavler burde blive opmærksom på en gris med tilsvarende lidelse?
- b) Hvis ja: Hvorfor og hvor tidligt i sygdomsforløbet – og hvad bør en svineavler i givet fald gøre?

Svar ad 3 a og b:

Ja. En svineavler burde blive opmærksom på en sådan lidelse og burde ved sine daglige tilsyn bl.a. være opmærksom på udviklingen af brok, da dette er en velkendt lidelse. Det i sagen omtalte brok behandles initialt ved at isolere grisen i velstrøet sti, og der skal være et øget tilsyn af den enkelte brokgris.

Endvidere skal henvises til Deres j.nr. 3100-89110-00015-03, Rådets udtalelse af 20. februar 2004, svar ad 2, 2. afsnit samt svar ad 3.

Spørgsmål 4:

Om grisen efter det oplyste var egnet til transport eller burde den have været nødslagt forinden?

Svar ad 4:

Lægges svar ad 3 samt fremsendte sagsakter med vedlagte fotos til grund, finder Rådet, at grisen var egnet til transport, men skulle have været transporteret adskilt fra de andre grise på en velstrøet bund.

Spørgsmål 5:

- a) Om grisen kan være påført smerte, lidelse, angst, varige mén og/eller væsentlig ulempe som følge af transporten?
- b) Hvis ja: indebærer transport af en gris med den pågældende lidelse en uforsvarlig behandling af grisen eller en grovere uforsvarlig behandling af grisen?

Svar ad 5:

Rådet finder, at grisen under transporten har været udsat for smerte, lidelse og væsentlig ulempe. Rådet finder, at grisen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 6:

Om en chauffør burde have opdaget en gris med den pågældende lidelse i et læs på i alt ca. 100-125 grise og derfor ikke transporteret grisen?

Svar ad 6:

Lægges svar ad 3 samt fremsendte billedmateriale til grund, finder Rådet, at det, afhængigt af læsningsforholdene, kan være vanskeligt for en chauffør at opdage et brok af denne karakter. Rådet finder, at leverandøren burde have adviseret chaufføren, således at han kunne adskille grisen med brok fra de andre grise under transporten.

Spørgsmål 7:

Om den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde i øvrigt indebærer en uforsvarlig behandling af en gris eller eventuelt mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, herunder om grisen kan siges at være påført smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Svar ad 7:

Rådet læser spørgsmålet således: om grisen i besætningen har været udsat for en uforsvarlig behandling eller eventuelt mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, herunder om grisen kan siges at være påført smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe.

Lægges svar ad 2 og 3 samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen har været udsat for smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet finder, at grisen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1., 1. punktum, og stk. 3.

Spørgsmål 8:

Om den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde ved behandling af dyr er anerkendt eller forsvarlig?

Svar ad 8:

Den beskrevne fremgangsmåde er ikke anerkendt eller forsvarlig.

Spørgsmål 9:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 9:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning samt Rådets udtalelse af 25. marts 2004 vedrørende udleveringsrum og udleveringsvogne til svin.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00074

Skrivelse af 12. februar 2004 fra politimesteren i Haderslev

En gris med et stort beskadiget navlebrok blev transporteret levende til slagtning. Grisen fandtes af dyrlægen afmagret, smertepåvirket og gangbesværet. Grisen var 6 måneder gammel, normal af størrelse og vejede med tarme 68,8 kg. Gårdejeren benægtede, at grisen var afmagret, som beskrevet af dyrlægen. Han mente, at det var tydeligt, at grisen ud fra billederne, var i normal foderstand. Han oplyste endvidere, at grisen havde gået alene i en aflastningssti i mindst 1 måned, inden den blev slagtet. Endvidere oplyste han, at den mindst 1 gang havde gået alene i aflastningssti ved besætningsdyrlægens månedlige besøg. Han benægtede, at der ikke var ført tilsyn med grisen. Han kunne ikke erkende forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvor lang tid forud for levering til slagtning må det antages, at grisen har haft navlebrok, og hvor lang tid har sygdommen været umiddelbar konstaterbar?

Svar ad 1:

Lægges fremsendte billedmateriale samt anmeldelse af 2. december 2003 til grund, finder Rådet, at grisens tilstand har kunnet erkendes i måneder.

Med hensyn til lidelsens alder henvises til Deres j.nr. 3100-89110-00015-03, Rådets udtalelse af 20. februar 2004, svar ad 4.

Spørgsmål 2:

Var grisen besværet af navlebrokket?

Svar ad 2:

Af fødevareregionens anmeldelse af 2. december 2003 fremgår det, at brokket var 40 x 20 x 30 cm stort med 2 sår på begge sider. Brokket nåede ned til jorden, når grisen stod stille. Grisen viste tydelige tegn på smerte, idet den havde stikkende gang og gik med krum ryg. Under gang berørte bagbenenes forkant bagsiden af brokket. Grisen havde tydelig besvær med at lægge sig på grund af brokkets størrelse. Grisen var bleg og afmagret og der fandtes næsten ingen fedtvæv under huden og i bughulen.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen var besværet af brokket.

Spørgsmål 3:

Hvilken form for behandling krævede brokket?

Svar ad 3:

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved på et tidligere tidspunkt at aflive/slagte den.

Der henvises endvidere til Deres j.nr. 3100-89110-00015-03, Rådets udtalelse af 20. februar 2004, svar ad 2, 2. afsnit.

Spørgsmål 4:

Ændres eller påvirkes kravet til behandling af, at grisen mindst en måned forud for levering til slagtning gik i aflastningssti, adskilt fra andre dyr?

Svar ad 4:

Se svar ad 3.

Spørgsmål 5:

Blev grisen udsat for unødigt smerte og lidelse, såfremt navlebrokket ikke blev behandlet, som beskrevet i besvarelsene 2 og 3?

Svar ad 5:

Ja.

Spørgsmål 6:

Kan det på baggrund af oplysningerne i skrivelse af 2. december 2003 fra Fødevaredirektoratet om grisens alder, vægt og udseende og at der næsten ikke blev fundet fedtvæv under huden og i bughulen antages, at grisen var afmagret?

Svar ad 6:

Rådet vil ud fra det medsendte billedmateriale og oplysningerne i Fødevaredirektoratets skrivelse betegne grisens tilstand som lettere afmagret.

Spørgsmål 7:

Såfremt spørgsmål 6 besvares bekræftende må det da antages, at afmagringen var forårsaget af navlebrokket, og påførte afmagringen grisen unødigt smerte og lidelse?

Svar ad 7:

Det fremgår af skrivelse af 2. december 2003 fra Fødevareregionen, at der i broksækken fandtes 3 l lugtfri væske samt meget fortykket sammenhæftet tarm, hvis overflade var sæde for friske samt ældre betændelsesforandringer, samt kraftigt kronisk forstørrede lymfeknuder.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at afmagringen var en følgetilstand af brokket samt at brokket har medført, at grisen har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 8:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 8:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 5.000 kr.

Retten lagde vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2004-20-053-00081

Skrivelse af 8. marts 2004 fra politimesteren i Herning

En gris med stort lyskebrok blev transporteret levende til slagtning. Huden over broksækken var læderet og lyskebrokket hang ned til ca. 15 cm over gulvhøjde. Broksækkens størrelse medførte tydeligt gangbesvær. Grisen var bleg, nedstemt og havde sår på halen. Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse fandtes slagtevægten at være 68 kg. Broksækken vejede med indhold 12 kg. Indholdet var blodigt væske og tarme, der delvist var fastgroet til væggen i broksækken, der var fortykket af ar- og bindevævsdannelse. Grisen var adskilt fra de andre grise under transporten. Leverandøren oplyste, at han til vognmanden havde oplyst at han havde en brokgris og at de sammen havde været enige om at den var transportegnet., efter hans mening var grisen ikke hæmmet af lyskebrokket. Chaufføren oplyste, at han på transporttidspunktet fandt den transportegnet, han måtte dog erkende, at grisen havde et meget stort brok.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvilken alder og hvilken karakter havde lyskebrokken?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af lyskebrokket fandtes broksækkens hudbeklædning bag på og i bunden at være sæde for flere arvævsdannelse, ca. 2 x 3 cm., hudafskrabninger ca. 2 x 3 cm og blødninger under huden ca. 2 x 3 cm. Brokporten, der havde en diameter på 5-6 cm, indeholdt overskårne tyndtarmssektioner, som ikke kunne reponeres, idet tyndtarmene var vokset fast til broksækken og hinanden. Broksækken indeholdt tillige ca. 1 l serohæmorrhagisk væske samt en byld indeholdende ca. 3 l pus. Byldkapslen havde en tykkelse på 0,7 cm. Sammenvoksningerne mellem broksæk og tyndtarmssegmenter havde en tykkelse på op til 0,7-0,8 cm. Det konkluderedes, at lyskebrokken havde en alder på flere uger.

Spørgsmål 2:

Foreligger der uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af grisen ved ikke at have ladet den behandle for sin sygdom eller aflive, og ved at have ladet den transportere levende til slagtning?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at grisen ved de i spørgsmål 2 nævnte forhold har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Har chaufføren ved at lade den syge gris transportere adskilt fra andre grise opfyldt sine forpligtigelser?

Jf. herved Rådets udtalelse af 14. oktober 1997 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning.

Svar ad 3:

Det fremgår af sagens akter, at grisen som følge af det meget store lyskebrok var gangbesværet, blegt og nedstemt.

Lægges ovenstående samt svar ad 1 samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet ikke, at grisen burde have været transporteret, og finder derfor ikke at chaufføren burde have medtaget grisen.

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 2. juni 2004 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning, som erstatter tidligere udtalelse af 14. oktober 1997 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning.

Spørgsmål 4:

Såfremt pkt. 3 må besvares benægtende, foreligger der da uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling af den syge gris ved at transportere den til slagtning adskilt fra de andre gris?

Svar ad 4:

Lægges svar ad 1 og 3 samt fremsendte sagsmateriale til grund finder Rådet, at grisen ved at blive transporteret til slagtning selvom den var adskilt fra de andre grise, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00098

Skrivelse af 16. april 2004 fra politimesteren i Sønderborg

Et slagtesvin blev, adskilt fra de andre svin på vognen, leveret til slagteriet. Ved det levende syn fandt dyrlægen, at grisen havde et stort navlebrok, der berørte gulvet, både når grisen gik eller stod. Grisens bevægelse var hæmmet af brokket, idet den havde en stikkende gang og vanskeligt ved at lægge sig. Der var en tydelig sårflade på undersiden af brokket. Grisen var normal af huld. I broksækken fandtes efterfølgende ikke som ventet tarme men en væske- og blodfyldt cyste på størrelse med en fodbold. Der var ingen forbindelse med bughulen. På undersiden af cysten var en indkapslet byld på over 10 cm i diameter. Sårdannelsen under sækken var af både ny og gammel dato med en udbredelse på ca. 15 cm. strækkende sig 0,5 cm. i dybden.

Ejeren anmeldtes for overtrædelse af dyreværnsloven, fordi han havde opfedet en sådan gris til slagtning i stedet for at aflive den, at nødslagte den eller at underkaste den dyrlægebehandling.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

- a) Om man ud fra det oplyste og billederne mv. kan vurdere årsagen til lidelsen og, hvornår lidelsen er udviklet?
- b) Hvis ja: bedes det oplyst, hvad der kan have forårsaget lidelsen og, hvor langt lidelsen kan tilbagedateres?

Svar ad 1:

Det fremgår af anmeldelsen og billederne, at den store sæk på grisens navlested berørte gulvfladen både når grisen gik eller stod og grisen ramte ufrivilligt hævelsen hver gang den tog et skridt. Grisens bevægelsesfrihed var tydeligt hæmmet af hævelsen og den havde en stikkende gang og havde herudover vanskeligt ved at lægge sig.

Sækken indeholdt en væske- og blodfyldt cyste på størrelse med en fodbold og der var ikke forbindelse med bughulen gennem navlestedet. Der var på undersiden af cysten en indkapslet byld med en størrelse på over 10 cm. På huden under cysten/bylden var der en sår dannelse af både ny og gammel dato med en udbredelse på ca. 15 cm strækkende sig 0,5 cm i dybden.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at årsagen til lidelsen højst sandsynlig skal findes i en forstyrrelse omkring navlestedet i form af enten traume eller infektion på et tidligt tidspunkt i grisens liv, måske allerede på spædgrisestadiet. Rådet er ikke i stand til ud fra oplysningerne med sikkerhed at tilbagedatere lidelsen, men finder, at den som minimum har en alder på flere måneder.

Spørgsmål 2:

På hvilken måde ville lidelsen komme til udtryk, hvis man kunne se grisen i levende live?

Svar ad 2:

Rådet skal henvise til beskrivelsen af grisens bevægelsesmønster ved det levende syn beskrevet i Svar ad 1.

Spørgsmål 3:

a) Burde en landmand blive opmærksom på en gris med tilsvarende lidelse?

b) Hvis ja: hvorfor og hvor tidligt i sygdomsforløbet – og hvad bør en landmand i givet fald gøre for grisen – herunder fx lade den dyrlægeundersøge/ - behandle?

Svar ad 3:

a) Ja.

b) En hævelse under navlestedet af denne anselige størrelse erkendes tydeligt under de daglige tilsyn og tilstanden burde derfor på et tidligt tidspunkt have været erkendt og afhjulpet, da det viste sig, at hævelsen antog i størrelse som her. Afhjælpingen ville bedst være sket ved at aflive eller slagte grisen inden den blev hæmmet af lidelsen, altså inden den når sædvanlig slagtevægt, eller lade den undersøge og evt. operere af en dyrlæge. Ved at lade den gå, er grisen blevet udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og er på den måde ikke passet omsorgsfuldt. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Var grisen efter det oplyste egnet til transport – herunder eventuelt adskilt fra de andre dyr – eller burde grisen fx have været dyrlægebehandlet eller nødslagtet forinden?

Svar ad 4:

Med henvisning til Svar ad 3 finder Rådet ikke, at en sådan gris, hvor hævelsen berører gulvet og er belagt med et stort sår, er egnet til transport.

Spørgsmål 5:

Kan grisen være påført smerte, lidelse, angst, varige mén og/eller væsentlig ulempe som følge af transporten?

Svar ad 5:

Ja.

Spørgsmål 6:

Skal/bør en chauffør undlade at transportere en gris med tilsvarende lidelse til slagtning?

Svar ad 6:

Ja.

Spørgsmål 7:

Indebærer den beskrevne adfærd og fremgangsmåde en uforsvarlig behandling af en gris eller eventuelt mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, herunder om grisen kan siges at være påført smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Svar ad 7:

Se Svar ad 3.

Spørgsmål 8:

Er den beskrevne adfærd og fremgangsmåde ved behandling af dyr anerkendt eller forsvarlig?

Svar ad 8:

Se Svar ad 3.

Spørgsmål 9:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 9:

Rådet skal henvise til ”Udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning” af 14. oktober 1997 og seneste reviderede udgave af 2. juni 2004.

Afgørelse:

Tiltalte, chauffør blev ved byretten straffet med en bøde på 7.500 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00136

Skrivelse af 7. oktober 2004 fra politimesteren i Nakskov

Fødevareregionen anmeldte en svineproducent og en chauffør for til slagteriet at have leveret og transporteret en gris med et stort nekrotisk navlebrok og derved udsat grisen for unødigt smerte, lidelse og væsentlig ulempe. Grisen havde ved ankomsten til slagteriet et ca. håndboldstort navlebrok. Brokket var frit svingende mindre end 10 cm over jorden. Hele den nederste halvdel af brokket var et stort nekrotisk sår med flossede rande. Der var en 4 cm tyk bindevævskapsel med nekrose over halvdelen af broksækkens overflade. Indholdet i broksækken bestod af omentet, som var rødt og ødematøst som tegn på afklemning. Brokporten var ca. fingertyk.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Anser Rådet, at grisen har været udsat for unødigt smerte, lidelse og væsentlig ulempe, i besætning, under læsning, levering og transport til slagteriet?

Svar ad 1:

Det fremgår af anmeldelsen, at grisen ved ankomsten til slagteriet havde et ca. håndboldstort navlebrok. Brokket var frit svingende mindre end 10 cm over jorden. Hele den nederste halvdel af brokket var et stort nekrotisk sår med flossede rande. Der var en 4 cm tyk bindevævskapsel med nekrose over halvdelen af broksækkens overflade. Indholdet i broksækken bestod af omentet, som var rødt og ødematøst som tegn på afklemning. Brokporten var ca. fingertyk.

Lægges dette samt fotos til grund, finder Rådet, at grisen både i besætning, under læsning, levering og transport har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er behandlet omsorgsfuldt.

Grisens situation burde for længst i besætningen have været afhjulpet. Dette kunne være sket ved straks, det ved de daglige tilsyn observeredes, at brokket antog en kritisk størrelse eller da det observeredes, at der var sår på brokket, enten at have aflivet grisen eller have anbragt den i en sygesti på et blødt underlag, så tilstanden ikke udviklede sig.

Rådet vil karakterisere forholdet både vedrørende opholdet i besætningen og vedrørende transporten som uforsvarlig behandling af grisen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bkg. nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Giver sagens fakta i øvrigt anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 2:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 2. juni 2004 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 7.500 kr.

2004-20-053-00149**Skrivelse af 22. november 2004 fra politimesteren i Hjørring**

En gris med et fodboldstort navlebrok med udbredt sår dannelse på undersiden af brokdannelsen blev transporteret levende til slagtning. Grisen var bleg, men livlig og ikke gangbesværet. Leverandøren oplyste, at han troede, at det var nok, at grisen blev transporteret adskilt. Han erkendte forseelsen.

Rådet udtalte:Spørgsmål:

Om hvorvidt dette, at pgl. den 3. september 2004 leverede en gris til slagtning, selv om grisen havde et brok på størrelse med en fodbold med udbredt sår dannelse på underste flade, er omfattet af dyreværnslovens §§ 1 og 2?

Svar:

Rådet skal indledningsvis bemærke at Rådet alene udtaler sig om veterinærfaglige spørgsmål og ikke udtaler sig om, hvorvidt et forhold er omfattet af loven, idet dette udelukkende beror på en juridisk vurdering.

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af navlebrokket fandtes overfladen at være dækket af ikke huddækket sårhelingsvæv. Lokalt på sårhelingsvævet fandtes to områder, 4 x 3 cm og 4 x 5 cm, at være dækket af sårskorper. Væggen bestod overvejende af nydannet bindevæv med en tykkelse på op til 3,5 cm. I bindevævet fandtes et hæmatom på 5 cm i diameter med rødfarvet indhold. I bindevævskapslen fandtes endvidere en åbnet hule med rester af ældre koagellignende, brunligt indhold. På baggrund af de observerede forandringer kan det konkluderes, at der er tale om et måneder gammelt brok med sår med udbredt sårhelingsvæv samt hæmatomdannelse. Grisens situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved, at grisen på et langt tidligere tidspunkt blev aflivet/slagt. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00077

Skrivelse af 2. marts 2004 fra politimesteren i Grenå

En so med lange klove blev leveret til slagteri. Det fremgår af dyrlægeerklæring, at soen ved aflæsning kun gik ved tilskyndelse. Den gik med krumbøjjet bagpart og kunne ikke strække bagbenene. Underbenene på bagbenene var næsten vandrette, når soen ved gang støttede på bagbenene. Efter få meters gang satte eller lagde soen sig ned. Det sammenfaldne bagyver havde røde hudafskrabninger fra rutsjekontakt med underlaget. Den besværlige gang skyldtes, at soen havde lange klove på alle tæer. Også på biklovene. Soen blev aflivet på stedet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er dyret behandlet uforsvarligt, groft uforsvarligt eller er der eventuelt tale om mishandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af dyrlægeerklæring, at soen ved aflæsning kun gik ved tilskyndelse. Den gik med krumbøjjet bagpart og kunne ikke strække bagbenene. Underbenene på bagbenene var næsten vandrette, når soen ved gang støttede på bagbenene. Efter få meters gang satte eller lagde soen sig ned. Det sammenfaldne bagyver havde røde hudafskrabninger fra rutsjekontakt med underlaget. Den besværlige gang skyldtes, at soen havde lange klove på alle tæer, også på biklovene. Tilstedeværelsen af lange klove og biklove på alle fire ben er dokumenteret fotografisk. Det fremgår tillige af

sagsakterne, at leverandøren af soen var klar over, at soen havde for lange klove, men at den ikke havde haft gangbesvær før og under pålæsning.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal tillige sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og passes under hensyntagen til deres behov. Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen for længst burde have haft klovene klippet, og da det ikke har fundet sted, at soen er behandlet uforsvarligt, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

En so med lange klove er ikke egnet til en længere transport, idet transporten yderligere er belastende for soen. Lægges dette til grund finder Rådet, at soen ved at blive transporteret med lange klove er behandlet uforsvarligt, jf. §§ 1 og 2 i dyreværnsloven.

Spørgsmål 2:

Burde soens klove have været klippet/behandlet?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Kan sigtedes forklaring om, at soen ikke har været gangbesværet før og under læsning være rigtig?

Svar ad 3:

Rådet finder det ud fra praktiske erfaringer overvejende sandsynligt, at en so med så lange klove, som den sagen omhandlende, har været påvirket af tilstanden med en afvigende og besværet gang til følge før og under læsning.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Rådet skal henvise til redegørelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge og tilskadede dyr af 20. december 1991.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00065

Skrivelse af 18. december 2003 fra politimesteren i Holstebro

En gris, som var stærkt støttehalt på højre bagben samt havde et stort åbent sår i haleregionen, blev transporteret levende til slagting. Såret var ca. 9 x 7 cm stort, sortfarvet og med frynsede kanter. Det døde sorte væv strakte sig ca. 5 cm op ad ryggen. Sårhulen var fyldt med dødt væv, som havde en kraftig rådden lugt. Halen var amputeret tæt ved haleroden, ca. 2 cm fra skinkens bagkant. Ved undersøgelse af slagtekroppen fandtes højre hoftelid at være sæde for en kronisk ledbetændelse. Lymfeknuderne i bækkenhulen var kraftigt forstørret, og tillige fandtes henkastninger til lungerne. Grisen blev kasseret. Leverandøren oplyste, at han dagen før leveringen af grisene havde opdaget, at grisen havde fået bidt halen af. Han havde derfor sat grisen for sig selv og ikke skønnet, at grisen skulle aflives, hvorfor han var overrasket over anmeldelsen.

Rådet udtalte:

Idet oplysningerne i fødevareregionens erklæring af 13. november 2003 ønskes lagt til grund, anmodes Rådet om en udtalelse om

1. Der har foreligget uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af svinet?
2. Der anmodes endvidere om en udtalelse om, hvorvidt den ledbetændelse og de andre lidelser, der blev konstateret udover halesåret, har haft en betydning for vurderingen af behandlingen af svinet?
3. Endvidere bedes Rådet oplyse, om Rådet kan tiltræde vurderingen af, at svinet ikke burde være transporteret levende?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af præparatet bestående af et hudstykke på 17 x 25 cm med hale og anus fandtes et sortfarvet, nekrotiserende (vævshenfald/vævsdød) sår med flosset sortfarvet sårhelingsvæv. Mellem halerod og anus fandtes en 3,5 cm dyb lommedannelse beklædt med sårhelingsvæv på op til 1 cm i tykkelse. Ved gennemskæring af halen fandtes 4 ensartede halehvirvler samt den mest caudale halehvirvel, som var halveret og delvis nekrotiseret. Halestumpen var ca. 2 cm lang og voldsomt fortykket. Hudnekrosen strakte sig 3 cm foran halestumpen. Der var en diffus pusholdig betændelse i det underliggende væv samt sårhelingsvæv op til 1 cm i tykkelse. Omkring anus fandtes vævsdød af spidsen af alle hudfolderne og der fandtes underliggende sårhelingsvæv op til 0,4 cm i tykkelse. De observerede læsioner havde en alder på ikke under 4 uger. Det fremgår endvidere af fødevareregionens anmeldelse, at det pågældende slagtesvin gik med krummet ryg og var stærkt støttehalt på højre bagben. Ved post mortem undersøgelsen fandtes kronisk ledbetændelse af højre hoftelid. Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været opdaget og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har grisen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 2:

Rådet kan ikke udtale sig herom, da ledbetændelsen og de andre lidelsers karakter ikke nærmere er beskrevet i sagen.

Svar ad 3:

Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag vurdere, hvorvidt grisen kunne transporteres adskilt fra de andre grise, eller hvorvidt grisen ikke burde have været transporteret levende, idet der ikke foreligger en patologisk beskrivelse af den fundne ledbetændelse. Rådet skal i den henseende henvise til Rådets udtalelse af 19. januar 2004 vedrørende slagteridrylægers anmeldelse af dyreværnsmæssigt uforsvarlige forhold.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00069

Skrivelse af 5. december 2003 fra politimesteren i Hjørring

En gris, som var tydelig gangbesværet, blev transporteret levende til slagtning. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Det kunne konstateres, at grisens højre bagben var voldsomt fortykket omkring hofte-, knæ- og haseled. Begge forknæ var fortykkede med sår og bylddannelse omkring. Tillige fandt dyrlægen, at grisen havde meget lange klove specielt på bagbenene. Ved dyrlægens kontrol af slagtekroppen blev det konstateret, at næsten alle led var sæde for kronisk ledbetændelse. Chaufføren kunne ikke erkende forholdet, idet han ved afhentningen ikke var blevet gjort bekendt med, at der skulle transporteres en halt gris og han ikke selv havde bemærket en halt gris. Leverandøren kunne ikke erkende forholdet.

Rådet udtalte:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at Rådet ikke udtaler sig om, hvorvidt et forhold er omfattet af loven, men udelukkende udtaler sig om veterinærfaglige spørgsmål. Rådet skal i den anledning henvise til Rigsadvokatens meddelelse af 12. august 2003 nr. 3/2003.

Spørgsmål 1:

Hvorvidt dette, at leverandøren den 14. oktober 2003 leverede en gris til slagteriet, selv om grisen var tydelig gangbesværet, idet venstre bagben var voldsomt fortykket omkring hofte- knæ- og haseled og begge forben fortykkede omkring forknæleddet, venstre forknæ sæde for udtalt fortykkelse med sår- og bylddannelse omkring knæet og grisen havde meget lange klove, specielt på bagbenene, som tegn på at de ikke havde været udsat for normal slitage, er omfattet af dyreværnslovens §§ 1 og 2?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af alle 4 ben fandtes kronisk deformerende ledbetændelse med sammenvoksning ved hjælp af bindevæv i venstre forknæ, kronisk proliferativ ledbetændelse i højre bagknæled, kronisk moderat ledbetændelse med flapdannelse, hvor ledbrusken havde løsnet sig fra knoglevævet. Desuden fandtes på alle 4 ben bylder som var ikke umiddelbart var relaterede til leddene. Klovene på alle 4 ben var en smule forvoksede. De fundne forandringer var kroniske og med lidt varierende alder, samlet skønnedes forandringerne til at være ikke under 1 måned gamle. Grisens situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning.

Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagting har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov).

Spørgsmål 2:

Hvorvidt dette, at transportøren den 14. oktober 2003 transporterede en gris til slagteriet over en strækning på 10-12 km, selv om grisen var tydelig gangbesværet, idet venstre bagben var voldsomt fortykket omkring hofte- knæ- og haseled og begge forben fortykkede omkring forknæledet, venstre forknæ sæde for udtalt fortykkelse med sår- og bylddannelse omkring knæet og grisen havde meget lange klove, specielt på bagbenene, som tegn på at de ikke havde været udsat for normal slitage, er omfattet af § 2 i bkg. nr. 208 af 17. juni 1964 – om transport af dyr?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet, at grisen under læsning samt transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Supplerende skrivelse af 14. oktober 2004 fra politimesteren i Hjørring

Rådet afgav tidligere en udtalelse i denne sag vedrørende levering af et tydelig gangbesværet slagtesvin til slagteriet. Efterfølgende anmodedes Rådet gennem skrivelse fra politimesteren om til sagen at besvare yderligere spørgsmål fremsat på foranledning af ejerens og vognmandens advokat.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Fik Det Veterinære Sundhedsråd aflæst skinketatoveringen på den gris, der er undersøgt af Sundhedsrådet ifølge sagens bilag 9, skrivelse af den 11. juni 2004 til Politimesteren i Hjørring?

Svar ad 1:

Rådet skal indledningsvis anføre, at Rådet ikke ved selvsyn har vurderet materiale fra den sagen omhandlede gris, men Rådet har foranlediget materiale bestående af de fire ben fra grisen sendt fra slagteriet til obduktion på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, som anført i tidligere besvarelse.

Af sektionjournalen fremgår ikke, at der på det fremsendte materiale skulle have været materiale med skinketatovering.

Spørgsmål 2:

Ved at sammenholde sagens bilag 2 med underbilag herunder kopi af destruktionsseddel og sagens bilag 9 synes der for de tiltalte at være en del uoverensstemmelser mellem konklusionerne i de to obduktionserklæringer blandt andet vedrørende grisens forben og bagben, grisens klove og gang, den på destruktionssedlen anførte vægt på 40 kg og billederne af den pågælden-

de gris, der for de sagsøgte synes at vise en trivelig gris med normal slagtevægt, som støtter ligeligt på alle fire ben.

Den gris, der er omtalt i sagens bilag 2 med underbilag og sagens bilag 9, ville efter de tiltaltes opfattelse være en gris, der var afmagret, skarp i ryggen og formentlig ude af stand til selv at gå op i bilen, være sammen med de andre grise under transporten og derefter selv gå ned af bilen og støtte ligeligt på alle fire ben, da den blev fotograferet.

Som følge heraf bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, om det kan afvise, at den gris, der er fotograferet, er en anden gris end den eller de grise, der er obduceret i henholdsvis Hjørring ifølge sagens bilag 2 og på Landbohøjskolen ifølge sagens bilag 9?

Svar ad 2:

Rådet finder god overensstemmelse mellem det i obduktionsmaterialet anførte og de optagne fotos, hvoraf flere af de anførte lidelser og deres placering fremgår.

Rådet finder herudover, at der er en god overensstemmelse mellem de to obduktionsbeskrivelser.

Det er Rådets vurdering, at grisen på fotomaterialet vejer betydeligt mere end den på slagteriets seddel for "Selvdøde og afviste svin" angivne levende vægt på 40 kg.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 3.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00070

Skrivelse af 18. december 2003 fra politimesteren i Randers

En gris, som var kraftigt halt på begge bagben, blev transporteret levende til slagting. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Grisen gik kun nødig frem og med krummet ryg. Den var bleg, mindre end de resterende fra besætningen og skilte sig ud fra de andre grise. Ved veterinærkontrollens eftersyn af slagtekroppen fandtes kronisk ledbetændelse i højre knæled, højre hoftelid samt i begge albueled. Der var muskelatrofi af højre bagben. Tillige fandtes i bagpartens muskulatur forandringer forenelige med PSE, stressyndrom. Endvidere fandtes 6 mærker efter tåtoveringshammeren, tydende på at den var brugt som drivstav. Chaufføren oplyste, at han først havde nægtet at tage grisen med, men havde følt sig presset af landmanden. Han havde flere gange før nægtet at tage grise med hos pågældende landmand og var hver gang endt i en diskussion med denne, men havde givet efter ved denne gris. Grisen var kommet ind sidst, og det havde derfor ikke været muligt for ham at adskille den fra de andre grise. Han oplyste endvidere, at han ikke var i tvivl om, at grisen ikke skulle have været med og erkendte forholdet. Ved ankomsten til slagteriet havde han henvendt sig til en dyrlæge og gjort opmærksom på forholdet samt anmodet dyrlægen om at kontakte pågældende gårdejer. Leverandøren huskede, at han havde talt med chaufføren om en gris som haltede, men var af den holdning, at så længe grisene gik til truget og ligeledes til lastbilen, så kunne det ikke være så slemt. Dyrlægen for besætningen huskede ikke den pågældende gris, men mente den havde været i behandling

Rådet udtalte:**Spørgsmål:**

Rådet anmodes om en udtalelse om

1. hvorvidt transporten af svinet kan karakteriseres som uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyret,
2. hvorvidt overtatoveringen kan karakteriseres som uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af grisen?

Svar ad spørgsmål:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af højre bagben og venstre bagben fandtes kronisk proliferativ ledbetændelse i flere led. Både i hoftelæddet og begge knæled fandtes synovialmembranen hyperæmisk og fortykket. Villi i synovialmembranen målte op til 1,5 cm i længden og 0,4 cm i bredden. Der fandtes let bindevævsnydannelse omkring leddene op til 0,4 cm i tykkelse. Forandringerne skønnedes at være ikke under en uge gamle. I venstre tarsalled fandtes tillige subchondrale cyster og ujævnheder i ledbrusken tydende på dyschondroplasi. Tillige fandtes grisen at være tatoveret 6 gange. Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været opdaget og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halvhed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagting. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt ved at blive transporteret levende til slagting, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft (jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende lov), samt gældende lov om transport af dyr.

Ved at tatovere grisen 6 gange finder Rådet, at grisen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte, leverandør blev straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte, transportør blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

De tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00076

Skrivelse af 24. februar 2004 fra politimesteren i Randers

En gris, som var voldsomt halt på venstre bagben samt havde en stor hævelse strækkende sig over lænd og lår, blev transporteret levende til slagteriet. I hvile støttede grisen kun på 3 ben. Den var meget bleg og fremstod afkræftet. Den havde en legemstemperatur på 38 °C. Ved undersøgelse af slagtekroppen fandtes en kraftig forstørret urinblære, 2,5 kg. Bækkenet var fyldt med bylder, som pressede på blæren, hvilket for grisen i live havde vanskeliggjort tømning af blæren. Slagtekroppen var bleg og der var kronisk tarm- og bughindebetændelse. Området omkring bækkenet og venstre skinke var sæde for talrige bylder præget af kraftig bindevævsdannelse. Leverandøren erkendte forholdet. Han oplyste, at han havde bemærket grisen, men havde ikke regnet hævelsen for noget særligt, han havde ikke bemærket, at grisen haltede. Chaufføren oplyste, at der ikke var nogle grise, som haltede ved læsningen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan den omstændighed at grisen ikke er blevet behandlet for sin lidelse, der efter veterinærkontrollens udtalelse er af ældre dato (mindst 4 uger), karakteriseres som en uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr eller som mishandling?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af venstre skinke og bækkenet inkl. rectum og vagina fandtes venstre hofteled at være stærkt deformt og omgivet af et tykt bindevævslag, der strakte sig ned på midten af lårbensknoglen. Bindevævslaget var på det tykkeste sted ca. 4 cm og indeholdt flere mindre bylder. Gennemsnit af hofteskålen viste knoglenydannelse, der var 10 mm høje. I bughulen lige foran skambenet fandtes en 10 x 5 x 5 cm stor byld med 5 mm tyk kapsel og tyktflydende indhold. Bylden gav anledning til kompression af colon descendens, sidste del af tyktarmen. I venstre sides lændemuskler lige uden for bækkenhulen, fandtes en uregelmæssig byld med største diameter på ca. 10 cm. Fra denne byld fandtes en fistelkanal, der strakte sig i retning af hofteleddet. Tillige hertil fandtes 3 bylder beliggende under huden i lænderegionen. Grundet forandringerens alder kan det være svært at afgøre, hvordan de er opstået. Det mest sandsynlige er, at der er tale om en primær pusholdig ledbetændelse i hofteleddet med spredning til omkringliggende strukturer, herunder bughulen. Graden af bindevævs- og knoglevævsnydannelse omkring leddet tyder på en udviklingstid på mindst 6 uger.

Grisens situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt politimesterens skrivelse af 24. februar 2004 til grund, finder Rådet, at grisen ved ikke at være behandlet for sin lidelse har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Det lægges til grund, at grisen er transporteret på sædvanlig vis sammen med andre grise til slagtning. Indebærer dette en uforsvarlig – grovere uforsvarlig behandling af grisen eller eventuel mishandling?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 til grund, burde grisen ikke have været transporteret levende til slagting.

Rådet finder, at grisen under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Sigtede vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2004-20-053-00084

Skrivelse af 11. marts 2004 fra politimesteren i Sønderborg

En gris, som var støttehalt på venstre bagben, blev transporteret levende til slagteriet. I hvile aflastede den venstre bagben. Den havde en kraftig hævelse af venstre haseled, samt bylder og sår både udvendigt og indvendigt på benet. I stedet for en hale var der et åbent sår og arvævsdannelse. Efter slagting fandtes grisen at være i en dårlig ernæringstilstand, musklerne var lyse som følge af muskeldegeneration. Der var knoglemarvsbetændelse i den bageste del af ryggen. Grisen blev kasseret. Driftslederen af gården benægtede, at skulle have leveret en gris som anført i anmeldelsen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er svinets tilstand en følge af en adfærd, der indebærer en uforsvarlig behandling af dyr, eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1 og 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af venstre has fandtes grisen at have en kronisk, pusholdig, deformerende ledbetændelse med delvis sammenvoksning samt opbrud til hudoverfladen. Der var bindevævsdannelse omkring leddet samt en byld. Læsionen skønnedes at være flere uger gammel. Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været opdaget og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthold, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagting. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst og varigt mén samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet at grisen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Var der anledning til at kontakte en dyrlæge forud for afsendelsen til slagting?

Svar ad 2:

Straks grisen var blevet syg burde et af følgende tiltag have været iværksat:

1. Såfremt sygdommen ved de månedlige besøg af besætningsdyrlægen var diagnosticeret i besætningen, burde grisen have været isoleret og behandlet eller aflivet/nødslagtet. Såfremt den ønskede effekt ved behandling ikke blev opnået, skulle besætningsdyrlægen have været tilkaldt, med henblik på vurdering af eventuel yderligere behandling eller aflivning.
2. Såfremt sygdommen ved de månedlige besøg af besætningsdyrlægen ikke var diagnosticeret, burde grisen ved sygdommens opståen have været isoleret og dyrlægen straks have været tilkaldt med henblik på diagnosticering af sygdommen samt behandling eller aflivning/nødslagtning.

Ud fra det forelagte finder Rådet, at de påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halt-hed, og at grisen således ikke var transportegnet. En dyrlæge burde derfor kun være tilkaldt på transporttidspunktet, såfremt besætningen ikke rådede over en person, der var uddannet til at aflive grisen.

Spørgsmål 3:

Hvornår burde dyrlæge i givet fald være kontaktet?

Svar ad 3:

Se svar ad 2.

Spørgsmål 4:

Burde dyret være nødslagtet og i givet fald hvornår?

Svar ad 4:

Se svar ad 1 og 2.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00089

Skrivelse af 30. marts 2004 fra politimesteren i Randers

En gris, som var tydelig støtتهalt på højre bagben, blev transporteret levende til slagting. Grisen var ikke adskilt fra de andre dyr under transporten. Grisen var nedstemt og havde tydeligt svind af muskulaturen på højre baglår. På nederste del af benet fandtes en betydelig hævelse med bylder og sår. Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse af slagtekroppen fandtes hævelsen at bestå af bindevævsdannelse med indlejrede bylder samt flere sår på overfladen af hævelsen. Muskulaturen udviste tydelig svind. Leverandøren kunne ikke erkende forholdet, idet han ikke havde lagt mærke til en gris, som haltede, og ønskede sagen afgjort ved retten. Vognmanden oplyste, at han havde læsset grisene i klynger af 10-15 stykker og havde ingen halt gris set. Ved aflæsningen på slagteriet havde han bemærket en gris med tykt ben, men den kunne støtte på alle 4 ben. Han kunne ikke erkende forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt leverandørens undladelse af at behandle eller aflive svinet og i stedet foranledige svinet transporteret levende til slagting indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1, og 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af nederste del af højre bagben fandtes en betydelig huddækket hævelse ca. 12 x 8 cm med et sår på nederste del af hævelsen med en diameter på ca. 2 cm. Såret, som var dækket af sårhelingsvæv, havde en dybde på ca. 1,5 cm. Midt på hævelsen fandtes et sår målende 3,5 x 2,5 cm med sårhelingsvæv. Hævelsen bestod af bindevæv op til 8 cm i tykkelse. På baggrund af de observerede forandringer kan det konkluderes, at huden på højre bagbens nederste del var sæde for en kronisk sår- og bindevævsdannende hudbetændelse, som havde en alder på flere uger. Det fremgår endvidere af politimesterens skrivelse af 30. marts 2004, at grisen havde tydelig muskelsvind af højre bagbens lårmuskulatur, at grisen var tydelig gangbesværet og når den blev overladt til sig selv, indtog den hurtigt en position liggende på begge forknæ, hvorefter den lagde sig på venstre side. Grisens situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagting. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt vognmandens transport af svinet til slagting indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1, og 29, stk. 1?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 til grund, finder Rådet, at grisen under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 3:

Hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte, leverandør blev straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte, chauffør blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00094

Skrivelse af 7. april 2004 fra politimesteren i Sønderborg

En gris, som var springhalt på højre bagben, blev den 18. august 2003 transporteret levende til slagtning. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Grisen havde en stor hævelse på ca. 15 x 15 cm på højre baglår med stor 5 x 5 cm inficeret åbning til overfladen. Efter slagtning fandtes under åbningen en byld fyldt med ildelugtende pus. Der fandtes tillige knoglemarvsbetændelse i en ryghvirvel, kronisk lungebetændelse og udbredt muskeldegeneration i rygkammene. Leverandøren oplyste, at han ikke havde set nogen springhalt gris i stalden, inden læsning eller under læsning og at den derfor ikke var blevet adskilt.

Den 17. oktober 2003 leverede samme leverandør en springhalt gris med kronisk ledbetændelse og veterinærkontrollen sendte en skriftlig påtale.

Den 22. oktober leverede leverandøren en mager gris med kronisk ledbetændelse og veterinærkontrollen sendte landmanden en påtale.

Den 24. oktober 2003 blev en gris, fra samme leverandør, transporteret levende til slagtning. Grisen var springhalt på højre bagben. Grisen blev totalkasseret på grund af formodet gammelt brud samt kronisk degenerativ ledbetændelse. Forholdet blev anmeldt.

Der blev på baggrund af ovennævnte 4 forhold foretaget et uanmeldt besøg på gården af politiet sammen med fødevareregionen. Det blev her konstateret, at en gris ikke kunne tage støtte på højre forben og højre bagben. Der var tydelig hævelse i hase- og knæled. Grisen skreg ved forsøg på gang. Den var tilbage i vækst og leverandøren kunne oplyse, at den ikke var blevet behandlet. Han beklagede, at han ikke havde fået grisen aflivet tidligere.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Til brug til vurdering af tiltalsspørgsmålet anmodes om Rådets udtalelse om den beskrevne adfærd – at sigtede ikke havde kendskab til grisenes tilstand (ad 1 og 2), og at sigtede ignorerede grisens tilstand (ad 3) – indebærer en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyrene, jf. dyreværnslovens § 28, og om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad spørgsmål:

Ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris ved anmeldelse af 21. august 2003 og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af højre bagben samt højre side af bækkenet fandtes et åbent sår ud for knæleddet, 6 cm i diameter med underliggende lommedannelse. Bunden bestod af sårhelingsvæv 0,9 cm i tykkelse. Ud for og lidt udvendigt for knæleddet fandtes en byld, 10 x 16 cm med en 1 cm tyk kapsel. Knæleddets synovialmembran var fortykket op til 1 cm i tykkelse. Ledbrusken var lokalt destrueret med delvis sammenvoksning af leddet. Omkring hele leddet fandtes bindevævsdannelse på op til 2,4 cm i tykkelse. De observerede læsioner skønnes at have en alder på ikke under 40 dage. Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført en tydelig og let erkendelig halvhed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagting. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, varigt mén og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt politimesterens skrivelse af 7. april 2004 til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagting, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Ad 2:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris ved anmeldelse af 29. oktober 2003 og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af højre lårbensknogle fandtes fraktur af lårbenshovedet i fysislinien med reaktion i det omgivende væv. Frakturerne var afrundede og næsten polerede af gnidning. Omkring frakturen og leddet fandtes benhindenydannelser op til 2 cm i tykkelse, nogle få lå i ledkapslen. Forandringerne skønnes at være ikke under en måned gamle. Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halvhed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagting. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt politimesterens skrivelse af 7. april 2004 til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagting, har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Ad 3:

Det fremgår, at en gris, ved fødevareregionens besøg i besætningen, ikke kunne tage støtte på højre for og bagben. Der var tydelig hævelse af haseled og knæled. Grisen skreg ved forsøg på gang og satte sig straks det var muligt. Grisen var tilbage i vækst i forhold til de andre grise. Den var ikke behandlet.

Grisens tilstand burde for længst ved lidelsens opståen have været opdaget og afhjulpet, hvilket bedst ville være sket ved at isolere grisen i sygesti og ved at behandle den for dens lidelser eller ved at aflive den. Såfremt lidelserne ikke kunne diagnosticeres af de ansvarlige for besætningen burde dyrlægen have været tilkaldt. Under det ubehandlede sygdomsforløb i besætningen har den været udsat for høj af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Rådet finder, at grisen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

På baggrund af sagsakterne finder Rådet anledning til at henlede opmærksomheden på, at alle dyr skal tilses mindst én gang dagligt af den ansvarlige for dyreholdet og at syge og tilskadekomne dyr straks skal have en passende behandling. Hvis dyret ikke hurtigt kommer sig af en sådan behandling skal det aflives eller en dyrlæge skal konsulteres. Syge og tilskadekomne dyr skal isoleres i en passende sygesti for behandling og aflastning fra de andre raske dyr, jf. bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, § 11 samt bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 20.000 kr.

2004-20-053-00097

Skrivelse af 13. april 2004 fra politimesteren i Ribe

En gris, som var stærkt halt på højre forben, blev transporteret levende til slagtning. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Grisen ville nødtigt gå, og i sygestien lagde den sig ned straks. Grisen havde en kraftig hævelse på højre forknæ med sårddannelse. Ved kontrollen af slagtekroppen fandtes blodforgiftning med henkastninger til lungerne, knoglemarvsbetændelse og i højre forknæ knoglesekvester med bylddannelse. Leverandøren oplyste, at han intet havde bemærket ved læsningen. Chaufføren oplyste, at han ikke havde bemærket en halt gris. Han oplyste endvidere, at grisene blev gennet op på lastbilen i større eller mindre flokke, og at pågældende gris sagtens kunne have gemt sig i flokken.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det en omsorgsfuld behandling foretaget af ejeren med henblik på afhjælpning og begrænsning af smerte, lidelse og væsentlig ulempe, at aflevere svinet til transport under hensyntagen til det oplyste om svinets fysiologiske og sundhedsmæssige tilstand?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra det i sagen omtalte svin og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af højre slagtemæssigt behandlede og hudklædte forben fra albueled og ned fandtes på ydersiden af forknæet et sår på 1,5 x 1,7 cm med kraftige sårrande med op til 1,2 cm reparationsvæv. I bunden af såret var der kontakt med behinden og der fandtes et knoglesekvester 1 cm i diameter. Der fandtes pusholdig knoglemarvsbetændelse i nederste del af underarmsknoglen med knoglenydannelser omkring behinden op til 1 cm i tykkelse. Der fandtes ingen umiddelbar forbindelse mellem såret og knoglemarvsbetændelsen. Forandringerne skønnedes at være flere uger gamle. Grisens situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halvhed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagting. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet ikke, at grisen har været behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til dens sundhedsmæssige tilstand.

Spørgsmål 2:

Er det en omsorgsfuld behandling foretaget af transportøren med henblik på begrænsning af smerte, lidelse og væsentlig ulempe, at modtage svinet til transport under hensyntagen til det oplyste om svinets fysiologiske og sundhedsmæssige tilstand?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 til grund, finder Rådet ikke, at grisen burde have været transporteret levende til slagteriet. Rådet finder således ikke, at grisen ved at blive transporteret er blevet behandlet omsorgsfuldt.

Spørgsmål 3:

Giver sagens fakta Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Lægges svar ad 1 og 2 til grund, finder Rådet, at svinet i besætningen, ved at blive leveret samt transporteret levende har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr samt Rådets udtalelse af 25. marts 2004 vedrørende udleveringsrum og udleveringsvogne til svin.

Afgørelse:

Tiltalte, chauffør blev ved byretten straffet med en bøde på 3.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger, herunder salær til den beskikkede forsvarer.

Tiltalte, ejer blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Tiltalte, vognmand blev frifundet.

Det offentlige betalte sagens omkostninger, herunder salær til den beskikkede forsvarer.

2004-20-053-00100

Skrivelse af 28. april 2004 fra politimesteren i Sønderborg

En gris, som var støttehalt på venstre bagben, blev transporteret levende til slagning. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Ved det levende syn sås en klart erkendelig opdelt hævelse af venstre lår og på den ene halvdel af hævelsen sås en blødende sårkorpe. I ro aflastede grisen venstre bagben og kun nødigt, under smerteytring satte den benet til jorden. Efter den slagtemæssige behandling af grisen fandtes venstre skinke at være forstørret. Udvendig fandtes 2 stk. 7-10 cm store bylder i knæregionen, som havde forbindelse til selve knæleddet. Knæleddet var tydeligt sammenvokset og stift. Leverandøren oplyste, at han godt kunne huske grisen. Han havde haft den i behandling og efter behandlingen var bylterne blevet mindre. Han havde ikke været i tvivl om at grisen var egnet til transport, og havde derfor heller ikke informeret transportøren.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

- a) Om man ud fra det oplyste og billederne m.v. kan vurdere årsagen til lidelsen og, hvornår lidelsen er udviklet?
- b) Hvis ja: bedes det oplyst, hvad der kan have forårsaget lidelsen og hvor lang tid lidelsen kan tilbagedateres?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af grisens venstre bagben fandtes grisen at have en kronisk deformerende og prolifererende arthritis i knæleddet med delvis sammenvoksning ved bindevævsdannelse og bindevævsdannelse omkring leddet. Der fandtes multiple lednære bylder. De observerede læsioner havde en alder på ikke under 1 måned.

Læsionerne er forenelige med en langvarig betændelsestilstand i og omkring knæleddet.

Spørgsmål 2:

På hvilken måde lidelsen vil komme til udtryk, hvis man kunne se grisen i levende live?

Svar ad 2:

Afhængig af det enkelte dyr vil følgende symptomer kunne observeres: nedstemthed, nedsat ædelyst, ligger meget ned, besvær med at rejse sig, stærk halthed og hævelse omkring leddet/leddene.

Spørgsmål 3:

- a) Om en landmand burde blive opmærksom på en gris med tilsvarende lidelse?
- b) Hvis ja: hvorfor og hvor tidligt i sygdomsforløbet – og hvad bør en landmand i givet fald gøre for grisen – herunder f.eks. lade det dyrlægeundersøge/-behandle eller aflive?

Svar ad 3:

- a) Ja.
- b) Rådet finder, at en landmand ved sine daglige tilsyn tidligt i sygdommens forløb burde være i stand til at erkende, når dyret/dyrene udviser symptomer, som tydeligt viser, at dyret/dyrene er syge. Straks grisen udviste symptomer på lidelsen, burde gri-

sen have været isoleret i sygesti på velstrøet bund og såfremt pågældende lidelse allerede var diagnosticeret i besætningen, via landmandens besætningsrådgivningsaftale, således at landmanden kan behandle for pågældende lidelse, burde landmanden straks have iværksat et behandlingsforløb. Havde behandlingen ikke hurtigt den ønskede virkning i form af helbredelse, burde dyrlægen have været tilkaldt, eller dyret burde have været aflivet. Såfremt pågældende lidelse ikke var diagnosticeret i besætningen burde dyrlægen have været tilkaldt med henblik på at få stillet en diagnose og behandling eller aflivning af grisen.

Spørgsmål 4:

Om grisen efter det oplyste var egnet til transport, herunder eventuelt adskilt fra de andre dyr – eller burde grisen f.eks. have været dyrlægebehandlet eller nødslagtet forinden?

Svar ad 4:

Ud fra det forelagte samt svar ad 1 burde grisen ikke have været transporteret levende til slagting, men have været aflivet/nødslagtet. Grisen har udvist tydelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen.

Spørgsmål 5:

Om grisen kan have været påført smerte, lidelse angst, varige men og/eller væsentlig ulempe som følge af transporten?

Svar ad 5:

Under læsning og transport har grisen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Spørgsmål 6:

Om den beskrevne adfærd og fremgangsmåde indebærer en uforsvarlig behandling af en gris eller eventuelt mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, herunder om grisen kan siges at være påført smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Svar ad 6:

Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har grisen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at grisen i besætningen samt under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, bkg. nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, § 4 a, bkg. nr. 201 af 16. april 1993 § 13, samt redegørelse fra Det Veterinære Sundhedsråd af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Spørgsmål 7:

Om den beskrevne adfærd og fremgangsmåde ved behandling af dyr er anerkendt eller forsvarlig?

Svar ad 7:

Rådet finder ikke, at den beskrevne adfærd er hverken anerkendt eller forsvarlig.

Spørgsmål 8:

Om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 8:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00107

Skrivelse af 19. marts 2004 fra politimesteren i Thisted

En gris, som var springhalt på venstre bagben, blev transporteret levende til slagtning. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Grisen tog ikke støtte på benet i hvile og under gang. Ved kontrol af slagtekroppen fandtes akut fibrinøs ledbetændelse i venstre knæled som årsag til grisens halthed. Endvidere fandtes kronisk ledbetændelse i højre albueled samt sår på ydersiden af højre bagbens has med store mængder arvæv. Leverandøren kunne ikke erkende forholdet. Chaufføren oplyste, at han ikke ved læsningen havde observeret nogle halte grise og kunne derfor ikke erkende forholdet.

Rådet udtalte:

Rådet er anmodet om at udtale sig om faktiske forhold i henhold til politimesterens skrivelse af 8. juni 2004, vedrørende forhold 2:

Spørgsmål 1:

Rådet bedes udtale sig om varigheden af den omhandlede ledbetændelse?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omhandlede gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. På overfladen af hudstykket fandtes tatoveringsnummer 68213.

Ved undersøgelse af venstre bagknæ fandtes akut ledbetændelse. Det vurderedes, at den akutte ledbetændelse i venstre bagknæled havde en alder på ikke under 5 dage.

Ved undersøgelse af højre albueled fandtes dette at være sæde for en kronisk ledbetændelse. Det vurderedes, at denne havde en alder på ikke under 10 dage.

Ud for haseleddet fandtes læsioner i hud og underliggende strukturer. Disse var betydeligt ældre end læsionerne i de to led. Læsionerne havde karakter af de læsioner, man ser over skulderbladet ved skuldersår af grad 4 hos søer. Læsionerne fandtes at have en alder på ikke under 4 uger. Der er således ikke umiddelbar sammenhæng mellem læsionerne i leddene og læsionerne udfor haseleddet i huden og underliggende strukturer.

Spørgsmål 2:

Rådet bedes endvidere udtale sig om, hvorvidt den konkrete adfærd indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnsloven §§ 1 og 28, stk. 1?

Svar ad 2:

De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Supplerende skrivelse af 28. december 2005 fra politimesteren i Thisted

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan den i venstre bagben forefundne akutte ledbetændelse forud for læsningen på lastbil for transport til slagteriet have været mindre synlig eller ikke synlig for landmanden og transportøren?

Svar ad 1:

Rådet kan ikke udelukke, at haltheden er forværret under transporten. Med henvisning til svar ad 1 i Rådets skrivelse af 22. marts 2005 samt anmeldelse af 11. december 2003 finder Rådet det ikke sandsynligt, at grisen ikke har været synlig halt forud for læsningen.

Spørgsmål 2:

Såfremt ovennævnte besvares helt eller delvist bekræftende, bedes det oplyst, om belastningen fra selve transporten i lastbil til slagteriet kan have forårsaget en akut udvikling af betændelsen, således at synlighed og halthed øges til det i svar nr. 1 beskrevne niveau?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens færdiggørelse.

2004-20-053-00109

Skrivelse af 11. juni 2004 fra politimesteren i Sønderborg

En gris, som var støttehalt på højre bagben, blev transporteret levende til slagtning. Grisen var kraftigt hævet på højre bagbens skinke og den bageste del af ryggen. Under bevægelse var grisen tydeligt støttehalt, og i ro aflastede den højre bagben, og kun under tydelig smerteytring satte den benet til jorden. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Leverandøren oplyste, at han ikke havde bemærket grisen. Chaufføren oplyste, at der ikke havde været nogen grise, som haltede, men at en gris ved aflæsningen var gledet på betongulvet og herefter ikke havde kunne rejse sig igen. En dyrlæge var ankommet og havde gennet grisen ind i sygefalten.

Rådet udtalte:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at det ikke har været muligt at få tilsendt præparat til obduktion.

Politimesteren har anmodet Rådet om at lægge følgende til grund ved besvarelsen:

A: - At grisen væltede under aflæsningen på slagteriet som beskrevet af chaufføren,

Og :

B: - At grisen ikke væltede under aflæsningen.

Spørgsmål 1:

- a) Om man ud fra det oplyste og billederne m.v. kan vurdere årsagen til lidelsen og, hvornår lidelsen er udviklet?
- b) Hvis ja: bedes det oplyst, hvad der kan have forårsaget lidelsen og, hvor langt lidelsen kan tilbagedateres?

Svar ad 1:

Det er Rådets opfattelse, at grisen på billederne 1, 2 og 3 ikke er den samme som afbildet på billederne 4 og 5. Af billederne 1, 2 og 3 fremgår grisen at være med stump hale med hævelse omkring og af billederne 4 og 5 fremgår grisen at være med en hale på længde med en forventet normal kuperet hale.

Da Rådet derfor ikke kan afgøre, hvilke billeder som afbilder den i sagen omhandlede gris, ser Rådet sig ikke i stand til at udtale sig i sagen.

Supplerende skrivelse af 9. februar 2005 fra politimesteren i Sønderborg

Rådet udtalte:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at det ikke har været muligt at få tilsendt præparat til obduktion.

Politimesteren har anmodet Rådet om at lægge følgende til grund ved besvarelsen:

A: - At grisen væltede under aflæsningen på slagteriet som beskrevet af chaufføren,

Og :

B: - At grisen ikke væltede under aflæsningen.

Rådet skal endvidere henvise til Rådets skrivelse af 19. januar 2005, hvori Rådet fremførte, at de 5 fotos i sagen ikke efter Rådets opfattelse omhandlede den samme gris, hvorfor Rådet ikke så sig i stand til, at udtale sig i sagen. På baggrund af skrivelse af 27. januar fra fødevareregionen, har Rådet besvaret spørgetemaet under den forudsætning, at fakta i sagen er som beskrevet i skrivelserne af 27. januar fra fødevareregionen.

Rådets besvarelse af spørgetemaet er afgivet uden hensyntagen til ovennævnte forhold A og B, idet Rådet finder, at de i sagen beskrevne lidelser alle er kroniske og derfor ikke påvirkede af, om forhold A eller B lægges til grund.

Spørgsmål 1:

- a) Om man ud fra det oplyste og billederne m.v. kan vurdere årsagen til lidelsen og, hvornår lidelsen er udviklet?
- b) Hvis ja: bedes det oplyst, hvad der kan have forårsaget lidelsen og, hvor langt lidelsen kan tilbagedateres?

Svar ad 1:

Af skrivelse af 16. december 2003 fremgår det at grisen havde bylder i højre skinke, misfarvning af spæk og hud, byld på venstre forben, var afmagret og havde en kronisk deformerende ledbetændelse i højre hoftelid samt en ca. knytnæve stor byld udgående fra bækkenhulen.

Rådet kan ikke ud fra det forelagte vurdere årsagen til læsionerne, men kan vurdere, at læsionerne ud fra det beskrevne er af kronisk karakter.

Spørgsmål 2:

På hvilken måde ville lidelsen komme til udtryk, hvis man kunne se grisen i levende live?

Svar ad 2:

Rådet skal henvise til fødevareregionens skrivelse af 16. december 2003, kapitlet omhandler det levende syn.

Spørgsmål 3:

- a) Om en landmand burde blive opmærksom på en gris med tilsvarende lidelse?
- b) Hvis ja: hvorfor og hvor tidligt i sygdomsforløbet – og hvad bør en landmand i givet fald gøre for grisen – herunder fx lade det dyrlægeundersøge/-behandle?

Svar ad 3:

- a) Ja, en landmand burde blive opmærksom på en gris med tilsvarende lidelse.
- b) I initialfasen og i den kroniske fase udviser grisen tydelige tegn på smerte: lægger sig ned ofte, halter, har svært ved at følge med flokken, har nedsat ædelyst og magrer af. Se tillige svar ad 2.

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den.

Spørgsmål 4:

Om den pågældende lidelse vurderes at være forårsaget af en adfærd, som indebærer manglende omsorgsfuld behandling af dyret under hensyn til dyrets fysiologiske og sundhedsmæssige behov?

Svar ad 4:

Rådet kan med henvisning til Svar ad 1 ikke vurdere, hvad der har forårsaget grisens lidelser.

Rådet finder dog, at omfanget af lidelserne skyldes en adfærd, som indebærer manglende omsorgsfuld behandling af dyret under hensyn til dyrets fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Spørgsmål 5:

Om grisen efter det oplyste var egnet til transport – herunder eventuelt adskilt fra de andre dyr – eller burde grisen fx have været dyrlægebehandlet eller nød-/slagtet forinden?

Svar ad 5:

Lægges svar ad 1 og 2 til grund finder Rådet ikke, at grisen var transportegnet. Rådet finder, at grisen ud fra det forelagte burde have været aflivet på et langt tidligere tidspunkt, inden grisens situation udviklede sig som beskrevet.

Spørgsmål 6:

Om grisen kan være påført smerte, lidelse, angst, varige mén og /eller væsentlig ulempe som følge af transporten?

Svar ad 6:

Rådet finder, at grisen under læsning samt transport har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 7:

Om en chauffør bør opdage en gris med den pågældende lidelse og adfærd i et læs på i alt 75 grise?

Svar ad 7:

Ja.

Spørgsmål 8:

Om en chauffør skal/bør undlade at transportere en gris med tilsvarende lidelse til slagtning – herunder også hvis grisen er adskilt fra de andre dyr?

Svar ad 8:

Ja.

Spørgsmål 9:

Om den beskrevne adfærd og fremgangsmåde indebærer en uforsvarlig behandling af en gris eller eventuelt mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, herunder om grisen kan siges at være påført smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Svar ad 9:

Rådet finder, at grisen i besætningen har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, samt ved at blive læsset og transporteret har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at grisen i besætningen samt under læsning og transport har været udsat for ufor-svarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 10:

Om den beskrevne adfærd og fremgangsmåde ved behandling af dyr er anerkendt eller forsvarlig?

Svar ad 10:

Rådet finder ikke, at den beskrevne adfærd og fremgangsmåde ved behandling af grisen i besætningen, samt ved at lade den transportere samt ved at læsse og transportere den er anerkendt og forsvarlig.

Spørgsmål 11:

Om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 11:

Rådet skal henvisse til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Afgørelse:

Begge tiltalte blev frifundet.

Statskassen betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00114

Skrivelse af 23. juni 2004 fra politimesteren i Sønderborg

En slagtesvineproducent og hans vognmand anmeldtes af slagteriets embedsdyrlæge for at have leveret et slagtesvin, der ved aflæsningen på slagteriet ca. 4 timer efter, at det havde forladt ejendommen, var stærkt halt på højre bagben. Grisen gik med en vraltende gang og satte sig ned 2 gange under inddrivning. Grisens bagpartsmuskulatur var væsentlig større end hos de øvrige grise i flokken. Grisen havde ikke under transporten været adskilt fra de øvrige slagtesvin. Ved undersøgelsen efter slagtning fandtes grisen lidende af et friskt brud i midten af højre lårben med diverse blødninger med trykninger i området. Der var gamle kroniske forandringer i muskulaturen omkring lårbenet med bindevævsdannelser, ar og kroniske degenerative forandringer.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

- a) Om man ud fra det oplyste og billederne mv. kan vurdere årsagen til lidelsen og, særligt: hvornår lidelsen/skaden er opstået?
- b) Hvis ja: bedes det oplyst, hvad der kan have forårsaget lidelsen/skaden og, hvor langt lidelsen / skaden kan tilbagedateres?
- c) Det bedes hertil oplyst med hvilken sikkerhed, man kan vurdere lidelsens/skadens alder?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra grisen og har ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Af obduktionsattesten fremgår, at der ved undersøgelse af det indsendte højre bagben og dele af bækkenet fandtes et komplet skråbrud midt på lårbensknoglen. I dette område fandtes et 17 x 14 cm stort område med blødning og overrivning af muskelfibre med arvævsdannelse op til 2,5 cm. Det konkluderes, at grisen havde et kronisk brud af højre lårbensknogle. Forandringerne skønnedes at være ikke under 6 uger gamle.

Lægges dette til grund, finder Rådet vedrørende:

- a) Bruddet var ikke et friskt brud, men havde en alder på minimum 6 uger bedømt på de kroniske forandringer.
- b) Årsagen til skaden er formentlig en traumatisk påvirkning af lårbenet under grisens ophold i besætningen.
- c) Sikkerheden i bedømmelsen af bruddets alder hviler på erfaring om tidsforløbet for udvikling af de reparationsprocesser, der sker efter et traume af denne art. I dette tilfælde var der en arvævsdannelse på op til 2,5 cm, svarende til minimumsalder på 6 uger.

Spørgsmål 2:

På hvilken måde ville lidelsen komme til udtryk, hvis man kunne se grisen i levende live?

Svar ad 2:

Grisen ville, straks bruddet var sket, være stærkt halt på det pågældende ben. Formentlig ville den være springhalt og kun bevæge sig med støtte på 3 ben. Den ville have stort besvær med at rejse sig og have store smerter ved enhver bevægelse af benet. Senere i forløbet ville haltheden kunne mindskes, men grisen ville kun tage let støtte på benet, og grisen ville hurtigt sætte sig eller lægge sig.

Spørgsmål 3:

- a) Burde en landmand blive opmærksom på en gris med tilsvarende lidelse?
- b) Hvis ja: hvorfor og hvor tidligt i sygdomsforløbet – og hvad bør en landmand i givet fald gøre for grisen – herunder fx lade den dyrlægeundersøge/-behandle?

Svar ad 3:

- a) Ja
- b) Grisen er stærkt bevægelseshæmmet straks bruddet er sket, så en sådan tilstand vil være let erkendelig ved de daglige tilsyn. En landmand, der observerer en sådan nødstedt gris, skal straks lade den aflive/slagte. Tilstanden kan og skal ikke behandles.

Spørgsmål 4:

Var grisen efter det oplyste egnet til transport – herunder eventuelt adskilt fra de andre dyr – eller burde grisen fx have været dyrlægebehandlet eller nødslagtet forinden?

Svar ad 4:

Nej. Se Svar ad 3b.

Spørgsmål 5:

Kan grisen være påført smerte, lidelse, angst, varige mén og/eller væsentlig ulempe som følge af transporten?

Svar ad 5:

Grisen har under læsning og transport været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe

Spørgsmål 6:

Skal/bør en chauffør undlade at transportere en gris med tilsvarende lidelse til slagtning?

Svar ad 6:

Ja.

Spørgsmål 7:

Indebærer den beskrevne adfærd og fremgangsmåde en uforsvarlig behandling af en gris eller eventuelt mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, herunder om grisen kan siges at være påført smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Svar ad 7:

Rådet vil karakterisere forholdet såvel vedrørende grisens ophold i besætningen med det brækkede lårben som læsning og transport til slagteriet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 8:

Er den beskrevne adfærd og fremgangsmåde ved behandling af dyr anerkendt eller forsvarlig?

Svar ad 8:

Nej

Spørgsmål 9:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 9:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge og tilskadede dyr.

Afgørelse:

Tiltalte, landmand vedtog udenretlig bøde på 10.000 kr.

2004-20-053-00117

Skrivelse af 25. juni 2004 fra politimesteren i Løgstør

En gris, som var springhalt på højre forben, blev transporteret levende til slagtning. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Grisen var tydeligt smertepåvirket og støttede på intet tidspunkt på benet. Højre albueled var synligt hævet. Grisen var bleg og utrivelig med tæt hårlag, synlige ribben, skulder- og bækkenknogler. Ved veterinærkontrollens undersøgelse af slagtekroppen fandtes: Kronisk ledbetændelse i højre albueled, knoglemarvsbetændelse i 2 ribben i højre side og 3 ribben i venstre side, kronisk fokal lungehindebetændelse samt at være bleg og mager. Slagtekroppen blev totalkasseret. Leverandøren oplyste, at det var et uheld, som kunne ske, men erkendte, at det ikke måtte ske. Chaufføren kunne intet huske om pågældende transport.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har der været tale om en længerevarende sygdomsperiode forud for leveringsdatoen?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af højre forben fandtes grisen at have kronisk ledbetændelse i højre albueled med bindevævsdannelse omkring leddet. Forandringerne skønnedes at have en alder på ikke under 6 uger. Det fremgår endvidere af den skriftlige anmeldelse fra fødevareregionen, at grisen ved det levende syn var bleg og utrivelig med tæt hårlag, synlige ribben, skulder- og bækkenknogler. Ved undersøgelsen af slagtekroppen fandtes kronisk ledbetændelse i højre albueled, knoglemarvsbetændelse i 2 ribben i højre side og 3 ribben i venstre side, kronisk fokal lungehindebetændelse samt kroppen at være bleg og mager.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen har været syg i en længerevarende periode forud for leveringsdatoen.

Spørgsmål 2:

Har svinet forud for leveringsdatoen været udsat for uforsvarlig behandling eller evt. groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 2:

Rådet finder at grisens situation for længst ved de daglige tilsyn burde have været erkendt og afhjulpet ved anbringelse i sygeboks samt behandlet. Hvis tilstanden ikke herved hurtigt forbedredes burde grisen have været aflivet. Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges svar ad 1 til grund, finder Rådet, at grisen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. punktum samt § 5 i bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr.

Spørgsmål 3:

Har svinet ved håndtering i forbindelse med udleveringen (a) og transporten (b) været udsat for uforsvarlig behandling eller evt. groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 3:

De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været udleveret og transporteret levende til slagtning. Under håndteringen ved udleveringen samt under læsning og transport har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at grisen under udleveringen, læsningen og transporten har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Afgørelse:

Tiltalte, chauffør blev ved byretten straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Retten lagde vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

Tiltalte, leverandør vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00121

Skrivelse af 19. juli 2004 fra politimesteren i Nyborg

En so blev indtransporteret til slagteriet med vognmand. Soen var ikke adskilt fra de andre svin på vognen. Ved aflæsningen konstaterede den kontrollerende embedsdyrlæge, at soens venstre albue var stærkt hævet og soen kunne ikke tage støtte på forbenet. Den var ude af stand til at gå ind i stalden og blev aflivet på rampen. Efter slagtingen konstateredes en deformerende og ankyloserende kronisk ledbetændelse i venstre albueled. Lidelsen var af ældre dato med bylde dannelse.

Dyrlægen anmeldte forholdet til politiet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvori består soens sygdom/skader?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra soen og har ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Af obduktionsattesten fremgår, at der blev undersøgt venstre forben fra skulderleddet og ned. Der fandtes en markant hævelse omkring albueleddet. Ved gennemsavning fandtes en kronisk ledbetændelse med intraartikulær fibrøs ankylosering (sammenvoksning) og med sparsomt fibrino-purulent eksudat i selve leddet. Ledfladerne fandtes deformerede med udbredt sår dannelse. Ledkapslen fandtes fibroseret med en tykkelse på ca. 5 mm. Omkring albueleddet fandtes en udbredt fibrosering med en tykkelse på op til ca. 2 cm strækkende sig såvel opad som nedad i forhold til leddet. I bindevævsnydannelsen og det periartikulære væv fandtes flere bylder med en størrelse på op til ca. 3 x 6 cm. Endvidere fandtes på den øverste del af underarmsknoglerne og den nederste del af overarmsknoglen markant knoglevævsnydannelse i benhinden.

Det konkluderedes, at soen havde en kronisk diffus ulcererende, deformerende og fibrøst ankyloserende arthritis i venstre albueled med periartikulær fibrosering, periostal knoglenydannelse og apostemer (bylder). Tilstanden vurderedes til at være af flere ugers varighed.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at soen har haft en kronisk invaliderende ledbetændelse med sammenvoksning og bylde dannelser i venstre albue gennem flere uger.

Spørgsmål 2:

Hvornår formodes sygdommen/skaden at være opstået?

Svar ad 2:

Skaden formodes opstået flere uger før leveringen til slagteriet.

Spørgsmål 3:

Hvordan viser sygdommen/skaden sig med hensyn til soens adfærd?

Svar ad 3:

Soen vil i besætningen have udvist en høj grad af halthed og gangbesvær.

Spørgsmål 4:

Kan tiltalte have været uvidende om soens skader og i benægtende fald har tiltalte handlet uforsvarligt ved at have:

- a. behandlet soen uforsvarligt og ikke at have beskyttet den mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?
- b. undladt at behandle soen omsorgsfuldt?

Svar ad 4:

Nej. Soens halthed har gennem flere uger været let erkendelig i besætningen og ved leveringen til slagteriet.

a: Ved at gå i flere uger med sin lidelse uden at ejeren har grebet ind har soen været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

b: Soen er ikke behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet finder, at ejeren, straks det under det daglige tilsyn blev opdaget, at soen var stærkt halt og gangbesværet af sin lidelse i forbenet, burde have draget omsorg for, at soen blev behandlet, aflivet eller tilset af en dyrlæge.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5, 1. punktum.

Spørgsmål 5:

Kan det antages, at soen forud for transporten med den fundne sygdom/skade har været i stand til at fremtræde uden umiddelbart synbare sygdomstegn?

Svar ad 5:

På baggrund af anmeldelsen og obduktionsfundet finder Rådet, at soen i ugerne forud for transporten har fremstået som umiddelbart synbar meget halt og gangbesværet.

Spørgsmål 6:

Må transporten af soen anses for at være uforsvarlig transport af syge eller tilskadekomne dyr?

Svar ad 6:

Rådet finder på baggrund af sagens oplysninger, at soen på ingen måde var transportegnet, og Rådet finder på den baggrund transporten uforsvarlig, jf. bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13, stk. 1 og dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet finder ved bedømmelse af forsvarligheden af transporten som værende en skærpende omstændighed, at soen under transporten blev transporteret uden at være adskilt fra de øvrige dyr på vognen.

Spørgsmål 7:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 7:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge og tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Den tiltalte ejer blev frifundet ved byretten.

Sagens omkostninger blev betalt af statskassen.

2004-20-053-00122

Skrivelse af 19. juli 2004 fra politimesteren i Haderslev

Et af svinene fra et læs tungsvin på 128 stk., som leveredes til slagteriet, var ved ankomsten stærkt halt og havde ikke under transporten været adskilt fra de øvrige. Svinet var vekslende springhalt og stærkt støttehalt på højre forben. Det havde stort besvær med at rejse og lægge sig og lå helst ned. Højre forben var hævet i albueregionen og der var opbrud med gult betændelsesflåd. Efter slagtningen fandtes en kronisk purulent osteoarthritis med en betændelseskanal mellem en osteomyelitis i albuen og overfladen af huden i højre albueregion. Det var ikke muligt at åbne ind til albueleddet. Tilfældet blev anmeldt som en overtrædelse af dyreværnsloven og transportbekendtgørelsen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvor længe har tungsvinet haft den nævnte lidelse?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra svinet og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Af obduktionsattesten fremgår, at der blev undersøgt højre forben, inklusive skulderbladet, fra svinet. Omkring albuen fandtes en fast hævelse. Albueleddet var ubevægeligt i en let flekteret stilling. Længdesnit gennem albuen viste op til 15 mm høje knoglenydannelse nederst på overarmsknoglen og øverst på underarmsknoglerne. Nederst på overarmsknoglen fandtes et uregelmæssigt ca. 25 x 25 x 30 mm stort hulrum fyldt med nydannet bindevæv. En tillukket fistelkanal udgik fra hulrummet og strakte sig ud til huden på undersiden af albuen, hvor der fandtes to fistelåbninger. Albueleddet var sammenvokset som følge af ovennævnte knoglenydannelse, men var ellers uden påviselige forandringer. Der diagnosticeredes på den baggrund en kronisk embolisk fibroserende osteomyelitis distalt i højre humerus med opbrud til overfladen og sekundær kronisk ankyloserende periartthritis. Det konkluderedes ud fra forandringerne, at tilstanden tydede på en udviklingstid, der var mindst 6 uger.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at svinet har haft lidelsen i mindst 6 uger.

Spørgsmål 2:

Kan tungsvinet fungere normalt med denne lidelse?

Svar ad 2:

Rådet finder ikke, at svinet har kunnet fungere normalt med denne lidelse, idet det i sygdomsperioden har været stærkt gangbesværet på forbenet vekslende fra springhalt til svært støttehalt.

Rådet finder, at svinet ved at have gået i mindst 6 uger med sin lidelse i besætningen har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet for svinet i besætningen som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5, 1. punktum.

Spørgsmål 3:

Har det været muligt forud for transporten at konstatere lidelsen ved almindeligt tilsyn af besætningen, som tungsvinet var en del af?

Svar ad 3:

Lidelsen har i sygdomsperioden givet anledning til stærkt gangbesvær, hvilket også fremgår af anmeldelsen, og tilstanden burde under det daglige tilsyn i besætningen være blevet opdaget og svinets nødstedte tilstand afhjulpet, hvilket efter Rådets opfattelse bedst kunne være sket ved at lade svinet aflive eller nødslagte på et tidligt tidspunkt i sygdomsforløbet.

Spørgsmål 4:

Var tungsvinet egnet til transport sammen med raske dyr eller burde det eventuelt være nødslagtet?

Svar ad 4:

Rådet finder på baggrund af sagens oplysninger, at svinet ikke var egnet til transport. Svinet har ved at være blevet transporteret med den beskrevne sygdom i højre forben været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil på den baggrund karakterisere transporten som værende uforsvarlig, jf. bkg. nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, §§ 2 og 4 a, stk. 1 og 2, punkt 1 og dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet finder det ved bedømmelse af forsvarligheden af transporten som værende en skærpende omstændighed, at svinet under transporten blev transporteret uden at være adskilt fra de øvrige dyr på vognen.

Spørgsmål 5:

Kan svinet være påført lidelse som følge af transporten?

Svar ad 5:

Se Svar ad 4.

Spørgsmål 6:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 6:

Rådet skal henvisse til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge og tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Byretten fandt det ikke tilstrækkeligt bevist, at det i sagen aflivede svin var et dyr, som kom fra besætningen på ejendommen.

Heraf blev de tiltalte frifundet.

Det offentlige betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00123

Skrivelse af 21. juli 2004 fra politimesteren i Haderslev

Et slagtesvin blev leveret til slagteriet sammen med 89 andre svin og blev ved ankomsten fundet synlig støttehalt på venstre bagben. Der var asymmetri af lårmuskulaturen. Grisen blev kasseret med bylder i lunger og brystben og kronisk knæledsbetændelse med pus samt muskeldegeneration.

Grisens ejer og vognmanden anmeldtes for overtrædelse af dyreværnsloven og transportlovgivningen. Begge forklarede, at de hos grisen ikke havde set lidelser, der skulle forhindre en normal transport, og grisen var derfor ikke adskilt fra de øvrige under transporten.

Der blev på slagteriet ikke frataget materiale fra grisen til efterfølgende undersøgelse.

Der blev optaget fotos af grisen både i stalden og efter slagtingen.

Rådet udtalte:

I skrivelsen fra politimesteren fremgår det, at beskrivelse af de faktiske forhold fremgår af sagens bilag 2, forhold 2, ligesom der i sagens bilag 3, forhold 2 forligger billeder af grisen.

Spørgsmål 1:

Ud fra beskrivelser af grisens udseende ved levende syn, undersøgelse efter slagting og ved kødkontrolmæssig bedømmelse, hvad har grisen så fejlet?

Svar ad 1:

Rådet skal indledningsvis anføre, at der ikke er frataget materiale fra grisen til patologisk undersøgelse, hvorfor Rådets besvarelse af spørgsmålene alene baserer sig på de i sagen nævnte oplysninger og fotos.

Det anføres i anmeldelsen, at grisen skilte sig tydeligt ud under inddrivningen på slagteriet ved at halte på venstre bagben.

Fundene hos grisen var følgende:

Ved det levende syn:

Synlig støttehalt på venstre bagben, som var hævet. Gammelt sår på venstre forben og tydelig asymmetri mellem højre og venstre lår.

Ved undersøgelse efter slagtning:

Multiple abscesser (bylder) i lunger. Højre knæ betændt med materie. Byld i ribben. Gammelt inficeret sår på venstre forben. Muskeldegeneration. Højre skinke kraftigt forstørret i forhold til venstre. Tre store bylder dels på siden af skinken og dels på brystbenet.

Kødkontrolmæssig bedømmelse:

Total kassation på grund af: Bylder i lungerne, byld i ribben, misfarvet degenereret kød, bylder i brystbenet, kronisk knæledsbetændelse og inficeret kronisk sår på venstre forben.

Af de optagne fotos fra slagteriets stald fremgår, at grisen, der vurderes velnæret, havde en ca. 10 x 5 cm stor hævelse ud for venstre knæ, en mindre hævelse omkring højre has og en hævelse med sårskorpe på venstre forknæ.

Af de optagne fotos efter slagtningen fremgår, at grisen havde en hævelse med sår på venstre forknæ, en hævelse på højre albue og en byld i brystbenet samt en åbnet byld med pus i området ud for venstre knæ.

Rådet antager, at det var venstre knæ, der var sæde for betændelse og bylledannelse, og ikke som anført i anmeldelsen højre knæ. Rådet bygger denne antagelse på fotomaterialet, beskrivelsen af haltheden ved ankomsten samt oplysningerne om, at højre skinke var forstørret, hvilket af Rådet tolkes som atrofi af venstre skinke som følge af leddlidelsen i venstre bagben.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen har haft blodforgiftning med bylder i lunger, ribben og brystben. Herudover har grisen haft en kronisk ledbetændelse i venstre knæled og udvendig bylledannelse i området, med tilstødende atrofi af muskulaturen i venstre bagbens lårmuskulatur. Det fremgår ikke af anmeldelsen, af hvilken karakter knæledsbetændelsen var, udover, at den var kronisk. Herudover var der et kronisk sår på venstre forben.

Spørgsmål 2:

Hvor lang tid tilbage har en eventuel lidelse kunnet dateres?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 til grund finder Rådet at den kroniske ledbetændelse med atrofi af venstre bagbens muskulatur har en alder på ikke under 1 uge. Vedrørende det kroniske sår samt blodforgiftningen med henkastninger til lunger, ribben og brystben kan Rådet ikke på det foreliggende udtale sig om lidelsernes alder.

Spørgsmål 3:

Har grisen kunnet fungere normalt i flokken?

Svar ad 3:

Lægges svar ad 1 og 2 til grund, finder Rådet det ikke sandsynligt, at grisen har kunnet fungere fuldt ud normalt i flokken.

Spørgsmål 4:

Hvad kan årsagen til lidelsen være?

Svar ad 4:

Rådet finder det ikke muligt ud fra det forelagte at udtale sig om årsagen til lidelsen, men Rådet finder det sandsynligt, at de nævnte lidelser er startet i venstre knæled med efterfølgende spredning til brystben og lunger.

Spørgsmål 5:

Er det muligt at behandle grisen for lidelsen?

Svar ad 5:

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. I initialfasen af lidelsen burde grisen have været isoleret i en sygesti og været tilset af en dyrlæge med henblik på at få stillet en diagnose, behandling eller aflivning.

Spørgsmål 6:

Var grisen efter det oplyste egnet til transport eller burde den være slagtet hos landmanden?

Svar ad 6:

Det fremgår, at grisen ved ankomsten til slagteriet synlig støttehalt og havde muskelatrofi i venstre lår. Grisen havde tydelig, erkendbar hævelse på venstre baglår. Ved den kontrolmæssige undersøgelse af grisen fandtes venstre knæled at være sæde for en kronisk ledbetændelse og udvendig bylde dannelse i området, med tilstødende atrofi af muskulaturen i venstre bagbens lår-muskulatur.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet ikke, at grisen burde have været transporteret levende til slagting, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, bkg. nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, § 4 a, bkg. nr. 201 af 16. april 1993 § 13, samt redegørelse fra Det Veterinære Sundhedsråd af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Spørgsmål 7:

Hvis grisen var egnet til transport, skulle den så have været transporteret særskilt til slagteriet?

Svar ad 7:

Se Svar ad 6.

Spørgsmål 8:

Er grisen blevet påført lidelse som følge af transporten?

Svar ad 8:

Lægges svar ad 1, 2 og 6 til grund, finder Rådet, at grisen under læsning samt transport har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 9:

Indebærer det en uforsvarlig behandling af grisen eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af grisen, at den ikke er blevet behandlet for lidelsen?

Svar ad 9:

Rådet finder, at grisen i besætningen under sygdomsforløbet har været udsat for uforsvarlig behandling.

Spørgsmål 10:

Indebærer transporten af grisen en uforsvarlig behandling af grisen eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 10:

Rådet finder, at grisen ved at blive transporteret levende til slagtning, har været udsat for uforsvarlig behandling. Se tillige svar ad 6.

Spørgsmål 11:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 11:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 3.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00125

Skrivelse af 27. juli 2004 fra politimesteren i Haderslev

En gris, som var støttehalt på højre bagben, blev transporteret levende til slagtning. Grisen var kraftigt hævet omkring højre bagknæ, med flere bylder med opbrud til overfladen. Der fandtes tillige en åben byld til venstre for grisens ryggrad umiddelbart foran lænderegionen. Grisen var i dårlig ernæringstilstand. I ro aflastede den højre bagben. Ved veterinærkontrollens gennemgang af slagtekroppen fandtes muskelfarven at være ufysiologisk lys som følge af muskeldegeneration. Højre bagknæ var kraftigt forstørret og der sås 7-10 store bylder dels foran på låret og dels på indersiden af låret. Udvendigt på benet fandtes et stort dybt og inficeret liggesår. På ryggen fandtes endvidere en byld på 6 cm med opbrud til huden. Ved indsnit i benet fandtes yderligere en byld i forbindelse med den øverste del af underbenet. Ved palpation fandtes det sandsynligt, at der var tale om et gammelt knoglebrud umiddelbart under knæleddet. Leverandøren oplyste, at han havde en lille besætning med en produktion på ca. 500 grise om året, og den var dermed ikke større end at han kendte og kunne overskue alle svin. Han oplyste, at han var klar over, at der var en gris med et tykt led, men fandt ikke at det var anderledes, end at et menneske havde en hævelse på akillessenen. Han var klar over at den havde haft et par bylder, men fandt at det var "normalt". Han oplyste, at såret var efter et halebid og fandt endvidere, at grisen var overvægtig, > 80 kg. Chaufføren oplyste, at han ikke havde bemærket grisen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1, 2 og 3:

1. Hvorledes kan nævnte lidelse (lidelser) være fremkommet?
2. Kan en sådan lidelse (sådanne lidelser) behandles?
3. Hvor længe har grisen haft den eller de nævnte lidelser?

Svar ad 1, 2 og 3:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af præparat 1, højre bagben, fandtes kronisk deformerende ledbetændelse i højre knæled samt kronisk inflammation omkring højre knæled med bylddannelse med sænkning til underbenet med purulente opbrud til overfladen. Ved undersøgelse af præparat 2, et stykke muskel med overliggende hud, fandtes kronisk hudbetændelse med bylddannelse samt purulent opbrud. De observerede læsioner i præparat 1 og 2 tyder på en udviklingstid, der er mindst 6 uger.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at grisen med stor sandsynlighed på et tidligere tidspunkt har pådraget sig en infektion/blodforgiftning med pyogene bakterier, der har lokaliseret sig i knæleddet og her givet anledning til ledbetændelse, der har fremkaldt de påviste ændringer i ledbrusken og samtidig har givet anledning til de uden om leddet påviste bylder, hvoraf nogle har givet anledning til opbrud gennem huden.

En sådan lidelse kan i opstartsfasen forsøges behandlet ved gentagne injektioner med et effektivt antibiotikum, men lidelsen giver ofte anledning til vedblivende kroniske forandringer i leddet resulterende i nedsat ledfunktion og deraf følgende varierende halthed på benet. Rådet finder på baggrund af obduktionen, at lidelserne har været tilstede i mindst 6 uger.

Spørgsmål 4:

Kan grisen fungere normalt med den eller de nævnte lidelser?

Svar ad 4:

Lægges svar ad 1, 2 og 3 samt skrivelse af 19. november 2003 fra Fødevarerdirektoratet til grund, finder Rådet ikke, at grisen, under sygdomsforløbet har kunnet fungere normalt.

Spørgsmål 5:

Var det muligt forud for transporten at konstatere lidelsen eller lidelserne ved almindeligt tilsyn af besætningen, som grisen var en del af?

Svar ad 5:

Rådet finder, at grisens situation for længst ved de daglige tilsyn burde og kunne have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den, straks det blev klart, at den ikke kunne kureres for sin lidelse.

Spørgsmål 6:

Var grisen egnet til transport sammen med raske dyr eller burde den eventuelt være nødslagt?

Svar ad 6:

Rådet finder ikke ud fra det foreliggende, at grisen var egnet til transport eller nødslagtning.

Spørgsmål 7:

Kan grisen være påført lidelsen (lidelserne) under transporten?

Svar ad 7:

Nej. Se svar ad 1, 2 og 3.

Spørgsmål 8:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 8:

Rådet finder, at grisen under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadedekomne dyr.

Supplerende skrivelse af 24. april 2006 fra Statsadvokaten i Sønderborg

Rådet udtale:

Spørgsmål 1:

Kan den på vedlagte foto 2/5 (dateret 19. november 2003) afbillede gris anses for synligt afmagret eller i dårlig ernæringstilstand?

Svar ad 1:

Rådet finder ikke, at det vedlagte foto er af en sådan kvalitet, at Rådet på baggrund alene af fotoet kan udtale sig om grisens huld eller/og ernæringstilstand.

Spørgsmål 2:

Har en dyrlæge (på et slagteri) ret til at kasserer en gris uden at anføre årsagen til kassationen?

Svar ad 2:

En dyrlæge er under udøvelse af sin gerning forpligtiget til at vise omhu og samvittighedsfuldhed, jf. dyrlægelovens § 8, stk. 1. Endvidere skal en dyrlæge på forlangende give ministeren enhver oplysning om forhold i forbindelse med den pågældendes udøvelse af dyrlægegerning, jf. dyrlægelovens § 11, stk. 2.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at en dyrlæge ved kassation af en gris skal anføre årsagen hertil.

Afgørelse:

Leverandøren vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

Påtalen mod transportøren blev opgivet, da videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2004-20-053-00127

Skrivelse af 10. august 2004 fra politimesteren i Haderslev

Forhold 1:

En gris, som var halt på venstre bagben, blev transporteret levende til slagtning. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Bagbenet havde en stor hævelse omkring haseleddet. Ved kontrol af slagtekroppen fandtes et inficeret brud af ældre dato med tydelig indkapsling, men med opbrud til det overliggende væv og en deraf følgende bylddannelse. Slagtekroppen var bleg i hud og muskulatur og blev totalkasseret.

Forhold 2:

En gris, som var støttehalt på højre bagben, blev transporteret levende til slagtning. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Bagbenet havde en stor hævelse i låret. Endvidere fandtes en knude på venstre forben, der i politirapporten blev beskrevet at have en størrelse som en knyttet damehånd. Huden over knuden var beskadiget. Grisen syntes at være besværet på grund af de beskrevne lidelser. Ved undersøgelse efter slagtning fandtes en voldsom knæledsbetændelse af ældre dato i højre bagben. Det venstre bagben var dækket med flere bylder. Slagtekroppen var afmagret med en slagtevægt på 58,4 kg. Der forelå intet materiale til obduktion.

Leverandøren havde ikke set pågældende grise og kunne ikke erkende sig skyldig i overtrædelse af dyreværnsloven, idet det ikke var hans hensigt at udsætte sine dyr for lidelser. Chaufføren kunne ikke erkende sig skyldig og ønskede sagen indbragt for retten.

Rådet udtalte:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at de kopierede billeder ikke er brugbare til Rådets bedømmelse af sagen og derfor ikke indgår i denne.

Spørgsmål 1:

Hvorledes kan den nævnte lidelse/lidelser være fremkommet?

Svar ad 1:

Forhold 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris under forhold 1 og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af venstre bagben fra knæleddet og nedefter fandtes haseleddet at være sæde for en kronisk fibrin- og pusholdig ledbetændelse med lokal bruskegeneration og dannelse af bindevæv i leddet. Omkring leddet fandtes moderat ødem og bindevævsnydannelse med en tykkelse på ca. 2-3 cm. I det nydannede bindevæv fandtes en byld indeholdende 5 ml pus. Grundet de omfattende reparative forandringer i og omkring haseleddet kunne det konkluderes, at forandringerne havde en alder på adskillige dage/uger.

Ovennævnte lidelse kan være opstået som følge af infektion eller som følge af et traume.

Forhold 2:

Det har ikke været muligt at indhente materiale fra dette forhold.

Af anmeldelsen af 24. marts 2004 fremgår det, at grisen var støttehalt på højre bagben. Der sås en stor hævelse i låret. På venstre forben sås en knude på størrelse med en knyttet damehånd, huden over knuden var beskadiget. Ved post mortem undersøgelsen fandt den kontrollerende dyrlæge en

voldsom knæledsbetændelse af ældre dato i højre bagbens knæled. Det venstre forben var dækket med flere bylder. Slagtekroppen var afmagret og havde en slagtevægt på 58,4 kg.

Ovennævnte lidelser kan være opstået som følge af infektion eller som følge af traume.

Spørgsmål 2:

Kan lidelsen/lidelserne behandles?

Svar ad 2:

Ovennævnte lidelser kan forsøges behandlet. Såfremt behandlingen ikke har den ønskede effekt, bør dyret aflives. Såfremt behandlingen ikke medfører helbredelse, bør dyret aflives.

Spørgsmål 3:

Hvor længe har grisen haft den eller de nævnte lidelser?

Svar ad 3:

Vedrørende:

Forhold 1 se svar ad 1.

Forhold 2 kan Rådet ikke udtale sig på det foreliggende grundlag.

Spørgsmål 4:

Var det muligt forud for transporten at konstatere lidelsen/lidelserne ved almindeligt tilsyn af besætningen, som grisen var en del af?

Svar ad 4:

Rådet finder, at grisenes situation ved de daglige tilsyn burde have været erkendt og afhjulpet.

Spørgsmål 5:

Var det muligt forud for transporten at konstatere lidelsen/lidelserne ved afhentning, hvor grisen stod sammen med øvrige slagtesvin i afhentningsrum hos leverandøren, og ved pålæsning på anvendte transportkøretøj?

Svar ad 5:

Forhold 1:

Rådet finder, at grisen ved de daglige tilsyn i besætningen burde have været identificeret og behandlet og ikke bragt i udleveringsfold. Grisen burde ligeledes have været identificeret før og under læsningen.

Forhold 2:

Rådet finder, at grisen burde have været identificeret i besætningen, før og under læsningen.

Spørgsmål 6:

Var grisen egnet til transport sammen med raske dyr eller burde den eventuelt have været nødslagt?

Svar ad 6:

Forhold 1:

Rådet finder ikke, på det foreliggende grundlag, at grisen var egnet til transport, men finder, at grisen burde have været aflivet/nødslagtet i besætningen.

Forhold 2:

Rådet kan ikke, på det foreliggende grundlag, udtale sig om, hvorvidt grisen burde have været transporteret adskilt på et blødt underlag eller hvorvidt grisen burde have været aflivet/nødslagtet i besætningen.

Spørgsmål 7:

Kan grisen være påført lidelsen/lidelserne ved transporten?

Svar ad 7:

Forhold 1 og 2:

Nej.

Spørgsmål 8:

Er der ved den ovenfornævnte transport og manglende behandling af lidelsen/lidelserne sket en uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af grisen?

Svar ad 8:

Rådet finder vedrørende forhold 1 og 2, at grisene har været udsat for uforsvarlig behandling i besætningen samt under transport.

Spørgsmål 9:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 9:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Ved byretten blev tiltalte, gårdejer straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte, vognmand, blev straffet med en bøde på 2.500 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

De tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00132

Skrivelse af 20. september 2004 fra politimesteren i Assens

En gris med en stor byld på halsen blev transporteret levende til slagtning. Bylden var ca. 25 cm i diameter og hang pendulerende ned foran højre forben. Grisen var tydeligt gangbesværet som følge af den store byld. Ved palpation af bylden var denne varm og øm. Der fandtes eksudat og granulationsvæv på den overliggende hud af hævelsen. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Leverandøren oplyste, at han havde set grisen forud for leveringen til slagteriet og havde vurderet, at det var forsvarligt at sende grisen til slagtning. Han erkendte forholdet og ønskede sagen afgjort ved en udenretslig bøde.

Rådet udtalte:

Politimesteren forudsætter følgende fakta:

Idet det forudsættes, at omstændighederne omkring behandlingen af grisen er som beskrevet i den skriftlige anmeldelse fra embedsdyrlæge Sanne Stub Jensen, sammenholdt med sagens øvrige oplysninger og fotos, anmodes om en udtalelse om:

Spørgsmål:

1. har grisen været behandlet forsvarligt og herunder beskyttet mod smerte, lidelse og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens regler herom?
2. kan det i benægtende fald beskrives, hvori manglen består?
3. kan det udfra beskrivelse og fotos oplyses, om adfærden har været en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af grisen at undlade en tidligere indgriben / behandling?
4. giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar:

Det fremgår af anmeldelsen samt vedlagte fotos, at grisen havde en stor, pendulerende byld, ca. 25 cm i diameter, på halsen. Bylden hang ned foran det højre forben, og grisen var tydeligt gangbesværet. Ved palpation fandtes bylden varm og øm. Den overliggende hud på hævelsen var tydeligt påvirket, idet der sås eksudat og granulationsvæv. Ved den efterfølgende kødkontrol fandtes huden at være delvis gennemslidt med sår dannelse til følge. Byldens indhold var stærkt ildelugtende, tyktflydende og havde en gullig-brun farve. Der fandtes en større mængde granulation- og bindevæv. Embedsdyrlægen vurderede, at bylden havde en alder på mindst 4 uger.

Grisens situation burde for længst, inden tilstanden havde udviklet sig i et sådant omfang, ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet ved behandling af dyrlæge. Grisen burde ikke ud fra det foreliggende have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagtning har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Afgørelse:

Tiltalte, chaufføren vedtog en udenretlig bøde på 3.000 kr.

Tiltalte, leverandøren vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00138

Skrivelse af 5. oktober 2004 fra politimesteren i Herning

En svineproducent solgte en overvægtig gris til en person, der samme dag i en trailer lod grisen transportere til slagting på et privat slagtehus. Ved det levende syn konstateredes grisen springhalt på venstre bagben og stod med de andre ben understillede. Der var asymmetrisk muskelfylde på lårene. Efter slagtingen fandtes knæleddet næsten stift og der var en byld med en diameter på 5 cm. Byldens kraftige kapsel og arvævet omkring knæleddet indikerede, at lidelsen havde en alder på flere uger.

Producenten og transportøren anmeldtes for overtrædelse af dyreværnsloven og transportbekendtgørelsen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvad har grisen fejlet?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Præparatet bestod af dele af venstre bagben fra en gris omfattende lårben, knæled og skinneben og spoleben. Der fandtes 2 mindre sårddannelser i huden over knæleddet, ligesom huden stedvis virkede fortykket. I randen af sårddannelserne fandtes sårhelingsvæv. Ved åbning af knæleddet fandtes udbredt destruktion af ledbrusk på lårben og skinneben, medens brusken på knæskallen var udtyndet. Meniskerne var stort set destruerede og vanskelige at erkende. Der fandtes blottelse af knoglevæv på begge ledflader med markant dannelse af bindevæv i leddet resulterende i ledstivhed. Ledkapslen fandtes sæde for bindevævsnydannelse. Knæleddet var omgivet af markant bindevævsdannelse indeholdende enkelte bylder med en kapseltykkelse på op til 1 cm.

Det konkluderedes, at grisen havde en kronisk ulcerativ fibrøs ankyloserende ledbetændelse i venstre bagbens knæled med en markant bindevævsdannelse med bylde dannelse i vævet rundt om knæleddet. Tilstanden vurderedes til at være af ugers varighed.

Spørgsmål 2:

Hvor længe har grisen haft lidelsen?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Foreligger der efter Rådets vurdering uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af grisen ved at lade den transportere levende til slagting på slagtehuset?

Svar ad 3:

Det oplyses i anmeldelsen, at grisen rejste sig med besvær, var springhalt på venstre bagben ved gang og grisen satte forsigtigt benet til jorden, når den stod stille. Den stod med understillede bagben for aflastning. Lægges dette til grund, finder Rådet, at grisen ikke var transportegnet og at den under transporten har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er behandlet omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere transporten som uforsvarlig behandling af grisen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bkg. nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, §§ 2 og 4 a, stk. 1.

Spørgsmål 4:

Foreligger der efter Rådets vurdering uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af grisen, hvis den var blevet hjemmeslagt på gården?

Svar ad 4:

Det fremgår af sagsakterne, at grisen var blevet undersøgt af besætningsdyrlægen 14 dage før transporten til slagtehuset. Besætningsdyrlægen udtalte, at han ved sin undersøgelse af grisen havde fundet den halt, men ikke springhalt og han havde anbefalet hjemmeslagtning. Han angav, at staldene var indrettet med en sygestald, hvor syge grise kunne gå for sig selv.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at grisen burde have været hjemmeslagt og at dette ville have været forsvarligt. Rådet finder det sandsynligt, at grisens halthed er blevet forværret af transporten.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge og tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte leverandør vedtog en udenretlig bøde på 4.000 kr.

Tiltalte transportør vedtog en udenretlig bøde på 2.000 kr.

2004-20-053-00139

Skrivelse af 20. oktober 2004 fra politimesteren i Hjørring

En slagtesvineproducent leverede til slagteriet et slagtesvin, der ved ankomsten til slagteriet var adskilt fra de øvrige slagtesvin på vognen. Grisen bevægede sig langsomt og besværet. Den var støtte- og fremføringshalt på højre forben og ved dette bens skulderblad sås der to store hævelser. Grisen havde herudover en stor hævelse bag på venstre skinke. Grisen stod skiftevis med højre forben i favn og med tåspidsen let hvilende på underlaget. Ved gang holdtes højre forben drejet ind under dyret. Efter slagtningen fandtes den forreste hævelse på højre bov at være ca. 15 cm i diameter og at have to fistelåbninger. Den bagerste hævelse var ca. 20 cm i diameter med én fistelåbning. Ved gennemsavning af skulderbladet fandtes knoglen at være sæde for knoglemarvsbetændelse med nekrose og massiv knoglenydannelse. Hævelsen på venstre skinke var en byld på ca. 20 cm i diameter med en fistelåbning. Grisen blev kasseret og ejeren anmeldt for formodet overtrædelse af dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Om hvorvidt dette at – der den 23. april 2004 blev leveret en gris til slagteriet, selv om grisen bevægede sig langsomt og besværet, idet den var støtte- og fremføringshalt på højre forben, ved hvilket skulderblad, der sås to store hævelser, endvidere havde grisen en stor hævelse bag på venstre skinke – er omfattet af dyreværnslovens §§ 1 og 2?

Svar:

Rådet skal indledningsvis anføre, at Rådet ikke udtaler sig om, hvorvidt en lov er overtrådt, men udelukkende om de veterinærfaglige og dyreværns-mæssige forhold i en sag.

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Præparaterne bestod af 1) højre forben, 2) venstre bagben inklusiv dele af bækkenet og 3) tåen af højre bagben.

- 1) I højre forben fandtes ud for skulderleddet en cirkulær hævelse med en diameter på ca. 7 cm, i hvilken der fandtes en fistelkanal med flåd af rødlig pus. På siden af den øverste del af overarmsknoglen fandtes en lignende hævelse (14 cm i diameter) med fistuløst opbrud til overfladen og pusflåd. Der fandtes en kronisk deformerende af ledfladerne i skulderleddet med markant dannelse af bindevæv i leddet og bindevævsagtig fortykkelse af ledkapslen. Omkring leddet fandtes udtalt knoglevævsnydannelse udgående fra benhinden samt periartikulær bindevævsdannelse med bylde-dannelser med en kapseltykkelse på 4½ og 5½ cm svarende til de observerede hævelser.
- 2) På venstre bagben fandtes i baglåret en byldehule med central pendulerende arvævsdannelse. Kapseltykkelsen var op til 4 cm. Der påvistes ingen læsioner i knogler og led.
- 3) Ved gennemsavning af tåen fra venstre bagben påvistes en nærmest cirkulær arvævsdannelse med en diameter på ca. 1 cm udgående fra og beliggende i den nedre vækstlinje i ydertåens mellemfodsknogle. Processen strakte sig nedad gennem ledbrusken med opbrud til leddet, i hvilken der fandtes udbredt bindevævsdannelse.

Det konkluderedes, at grisen havde en kronisk deformerende og fibrøst ankyloserende ledbetændelse i højre skulderled med fremtrædende knoglenydannelse og lednær bindevævsdannelse med bylde-dannelse. I venstre baglår fandtes en byld under huden og i højre bagbens ydertå fandtes en knoglemarvsbetændelse resulterende i kronisk fibrøs ledbetændelse.

Det vurderedes, at lidelserne var af flere ugers varighed.

Af anmeldelsen fremgår, at grisen bevægede sig langsomt og besværet. Den var støtte- og fremfø-ringshalt på højre forben. Grisen stod skiftevis med højre forben i favn og med tåspidsen let hvilende på underlaget. Ved gang holdtes højre forben drejet ind under grisen.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at grisen under opholdet i besætningen og under transporten har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Dyr skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Grisen har under sit flere uger lange sygdomsforløb og under læsning og transport været stærkt halt og bevægelseshæmmet, hvilket også fremgår af anmeldelsen.

Rådet finder, at grisen på et tidligt tidspunkt i besætningen burde have været behandlet, hvilket ud fra det foreliggende bedst kunne være sket ved at lade den aflive. Grisen burde således ikke have været transporteret til slagteriet.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af grisen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, bkg. nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, §§ 2 og 4 a, stk. 1 og Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge og tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Sigtede vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00148

Skrivelse af 12. november 2004 fra politimesteren i Sønderborg

En gris, som var springhalt på højre forben, blev transporteret levende til slagteriet. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Ved indsyningen på slagteriet fandtes tillige en mands-hånds knytnævestor hævelse med sår dannelse i højre albueregion. Efter slagting fandtes grisen mager med en vægt på 56,8 kg. Chaufføren oplyste, at han ikke havde bemærket grisen, idet alle grisene fra denne besætning nærmest var sprunget på vognen på en gang. Leverandøren kunne ikke erkende, som påstået af veterinærkontrollen, at grisen gennem uger/måneder havde været udsat for smerte og lidelse. Han påpegede endvidere, at besætningsdyrlægen ved det sidste besætningsbesøg sidst i juni 2004 intet havde bemærket vedrørende en tilskadekommen gris. Grisen var slagtet den 5. juli 2004.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

- c) Om man ud fra det oplyste og billederne m.v. kan vurdere årsagen til lidelsen og, hvornår lidelsen er udviklet?
- d) Hvis ja: bedes det oplyst, hvad der kan have forårsaget lidelsen og, hvor langt lidelsen kan tilbagedateres?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af højre forben fandtes området omkring albueregionen at være forstørret ca. 1 –1,5 x som følge af en fast hævelse. Ved gennemsavning fandtes albueleddet at være sæde for en kronisk ledbetændelse med destruktion af ledbrusken og bindevævsdannelse. I det omkringliggende nydannede bindevæv og muskulaturen fandtes adskillige bylder. Overarmsknoglen var sæde for en kronisk spiralfraktur med blødning og bindevævsdannelse omkring. Bruddet vurderes til at have en alder på adskillige dage. Albueleddets og forandringerne i albueområdet vurderes til at have en alder på flere uger.

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagting. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

På hvilken måde lidelsen ville komme til udtryk, hvis man kunne se grisen i levende live?

Svar ad 2:

Med hensyn til den kroniske ledbetændelse ville grisen udvise smerte i form af bl.a. at være halt, have nedsat ædelyst, ikke følge med flokken o.l.. Med hensyn til bruddet ville grisen udvise smerte ved bl.a., at være springhalt, nedsat ædelyst, ligge meget ned, ikke kunne følge med flokken o.l.

Spørgsmål 3:

- c) Om en landmand burde blive opmærksom på en gris med tilsvarende lidelse?
- d) Hvis ja: hvorfor og hvor tidligt i sygdomsforløbet – og hvad bør en landmand i givet fald gøre for grisen – herunder fx lade det dyrlægeundersøge/-behandle?

Svar ad 3:

- a) Ja, en landmand burde blive opmærksom på en gris med tilsvarende lidelse.
- b) En ledbetændelse og et knoglebrud burde opdages ved det første daglige tilsyn i stalden. En landmand burde herefter straks drage omsorg for, at grisen blev behandlet eller aflivet. Ved behandling skal grisen anbringes i sygesti og kommer den sig ikke hurtigt, skal enten en dyrlæge tilkaldes eller grisen skal aflives. Se endvidere svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Om en dyrlæge bør blive opmærksom på en gris med tilsvarende lidelse ved besætningsbesøg?

Svar ad 4:

Det er landmanden, der fører det daglige tilsyn med besætningen og som ved besætningsbesøget skal præsentere en sådan gris for dyrlægen. Dyrlægens ansvar under besætningsbesøget omfatter ikke, selv om alle besætningsafsnit besigtiges, at hun/han jager alle grise op for nærmere undersøgelse.

Spørgsmål 5:

Hvis ja til spørgsmål 4: hvorfor og hvor tidligt i sygdomsforløbet – og hvad bør en dyrlæge i givet fald gøre?

Svar ad 5:

Udgår.

Spørgsmål 6:

Om grisen efter det oplyste var egnet til transport – herunder eventuelt adskilt fra de andre dyr – eller burde grisen fx have været dyrlægebehandlet eller nød-/slagtet forinden?

Svar ad 6:

Lægges svar ad 1 til grund, finder Rådet ikke, at grisen var transportegnet. Rådet finder, at grisen ud fra det forelagte burde have været aflivet ved det første tilsyn efter bruddets opståen.

Spørgsmål 7:

Om grisen kan være påført smerte, lidelse, angst, varige mén og /eller væsentlig ulempe som følge af transporten?

Svar ad 7:

Rådet finder, at grisen under læsning samt transport har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 8:

Om en chauffør bør blive opmærksom på en gris med tilsvarende lidelse i et læs på 17-18 grise?

Svar ad 8:

Ja.

Spørgsmål 9:

Om en chauffør skal undlade at transportere en gris med tilsvarende lidelse til slagtning?

Svar ad 9:

Ja.

Spørgsmål 10:

Om den beskrevne adfærd og fremgangsmåde indebærer en uforsvarlig behandling af en gris eller eventuelt mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, herunder om grisen kan siges at være påført smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Svar ad 10:

Rådet finder, at grisen i besætningen har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, samt ved at blive læsset og transporteret har den været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at grisen i besætningen samt ved at være blevet sendt levende til slagtning har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet finder, at grisen under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 11:

Om den beskrevne adfærd og fremgangsmåde ved behandling af dyr er anerkendt eller forsvarlig?

Svar ad 11:

Rådet finder ikke, at den beskrevne adfærd og fremgangsmåde ved behandling af grisen i besætningen, samt ved at lade den transportere samt ved at læsse og transportere den, er anerkendt og forsvarlig.

Spørgsmål 12:

Sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 12:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2004-20-053-00151

Skrivelse af 24. november 2004 fra politimesteren i Ringsted

En galtgris, som var kraftigt støttehalt på venstre bagben, samt en sogris, som var højgradigt støtte- og fremføringshalt på højre forben, blev transporteret levende til slagtning. Grisene var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Leverandøren oplyste, at han huskede omtalte grise, idet der var lidt galt med dem, men han havde vurderet dem gode nok til at sende til slagtning. Chaufføren, som var landbrugsmedhjælper hos leverandøren, oplyste, at grisene havde haltet lidt ved læsningen, dog ikke så meget, at de ikke kunne medtages. Ved aflæsningen var deres tilstand forværret væsentligt og han kunne godt se, at de ikke skulle have været transporteret.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Rådet anmodes om at udtale sig om:

- Hvorvidt en forud for transporten sket opstaldning og opfodring af de to grise med helbred, som beskrevet i ovennævnte bilag 1 indebærer en uforsvarlig behandling, en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28 stk. 1 og 29?
- Hvorvidt en læsning hos leverandøren og en transport af de to grise med helbred, som beskrevet i ovennævnte bilag 1 sammen med og uden adskillelse fra andre grise indebærer en uforsvarlig behandling, en grovere uforsvarlig behandling eller mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28 stk. 1 og 29?
- Hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar:

Rådet har rekvireret materiale fra de i sagen omtalte grise og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Ved undersøgelse af distale del af venstre bagben fra galtgrisen (A) fandtes haseleddet at være sæde for en kronisk pusholdig ledbetændelse med massiv bindevævsnydannelse i og omkring leddet mållende op til 3 cm i tykkelse. På de omkringliggende knogler fandtes udbredte knoglenydannelse på op til 1 cm. I det nydannede bindevæv omkring leddet fandtes adskillige bylder, med 1-3 ml pus i, med kanaldannelse og opbrud til hudoverfladen. I haseområdet fandtes endvidere et område i huden med vævsdød på ca. 5 cm i diameter og gående ca. 2 cm i dybden. De observerede forandringer har alle en alder på flere uger. Det fremgår tillige af bilag 1, at grisen ved ankomsten til slagteriet var kraftigt støttehalt på venstre bagben, og der var en tydelig stor hævelse omkring haseleddet. Når grisen gik, rørte venstre bagben kun jorden med tåspidsen. Den havde øget gennemtrængning på højre bagben med slid på biklove. Forparten var understillet for at aflaste bagparten. Der sås atrofi af venstre lårbensmuskulatur. Overladt til sig selv gik den ned og hvilede på forknæene.

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været identificeret og have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Ved undersøgelse af højre forben fra sogrisen (B) fandtes ud for albueregionen en ca. 16 x 16 x 20 cm stor fast hævelse. Der kunne erkendes flere ældre kanalåbninger i huden og en enkelt fluktuerende dannelse i albueregionen, der ved gennemskæring fandtes at være en byld med grønligt ind-

hold og en 5 mm tyk kapsel. Den faste hævelse bestod af knoglenydannelser og bindevæv. Flere tilstoppede kanaler fandtes i hævelsen, normale ledstrukturer kunne ikke erkendes. Graden af bindevævs- og knoglenydannelser tyder på en udviklingstid, der er mindst 8 uger. Det fremgår tillige af bilag 1, at sogrisen var højgradig støtte- og fremføringshalt på højre forben. Der var en tydelig stor hævelse omkring højre forbens albueled. Den bevægede sig kun nødtvungent fremad og støttede hovedsagligt på venstre forben og bagbenene. Såfremt det var muligt, forsøgte den at hvile sig op ad vægge og sider på rampen eller lægge sig ned. Sogrisen trådte dybt ned i venstre forben.

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagting. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisene i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagting har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisene under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00155

Skrivelse af 8. december 2004 fra politimesteren i Århus

En gris, som var stærkt støttehalt på højre bagben, blev transporteret levende til slagting. Grisen var adskilt fra de andre grise under transport. Højre hofte var kraftigt hævet/fortykket. Grisen støttede kun let på benet og søgte hvile, så snart det var muligt. Efter slagting observeredes, at grisen vejede 67 kg og havde et tyndt spæklag som tegn på, at den var mager. Hævelsen omkring højre hofte havde basketballstørrelse. Midt på skinken kunne pus klemmes ud fra en kanalåbning, som mundede ud på hudoverfladen. Der fandtes svind af muskulaturen i området. Leverandøren oplyste, at han 1-1½ måned før slagtetidspunktet havde bemærket en hævelse ved grisens højre bagben og sat den i aflastningssti. Ca. 1 uge før dette havde han bemærket grisen, idet den skilte den sig ud fra mængden, men den støttede på alle 4 ben. Grisen gik alene i aflastningsstien; han var af den opfattelse, at den havde ledbetændelse og havde behandlet den med Noromylin og nogle dage senere med Ethacillin. Grisen havde trivedes i aflastningsstien og støttet på alle 4 ben. Da den havde en passende størrelse, blev den sendt til slagteriet i separat rum. Set i bakspejlet kunne han godt se, at den nok skulle have været aflivet. Han nægtede at have overtrådt dyreværnsloven, da han netop havde vist omsorg ved at sætte grisen i en aflastningssti og ved antibiotikabehandling beskyttet den bedst muligt mod smerte. Chaufføren oplyste, at da han havde læsset grisen, opdagede han grisen og adskilte den fra de andre grise; leverandøren havde intet sagt til ham.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Om de sigtedes adfærd indebærer en uforsvarlig behandling af dyret eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1 og 29, stk. 1.

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af højre bagben fandtes lår- og hofteregion kraftigt fortykket, og på den udvendige flade af låret fandtes opbrud til hudoverfladen med flåd af pus. Ved gennemsavning af lårbensknoglen i længdegående retning fandtes total destruktion af hoftelæddet og lårbenshovedet med kraftig bindevævsdannelse i regionen. Omkring hoftelæddet strækkende sig til området ovenfor og nedenfor fandtes en voldsom bindevævsnysdannelse med en tykkelse på op til ca. 7 cm indeholdende øer af unormal knoglevævsdannelse resulterende i sammenvoksning af læddet. I bindevævet fandtes en samling af bylder af varierende form og størrelse, hvoraf nogle havde en bredde på op til ca. 13 cm. Grisen har haft en kronisk ledbetændelse i hoftelæddet med vævsdød samt hensmeltning af lårbenshovedet og højgradig kronisk reaktion i området med byld- og bindevævsdannelse. Tilstanden vurderedes til at være af mindst flere ugers varighed. Grisens situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved, da behandlingen ikke havde den ønskede effekt, at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halvhed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagtning har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 2:

Endvidere forespørges om adfærden har en sådan karakter, at den bør medføre rettighedsfrakendelse?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte akter til grund, finder Rådet ikke, at adfærden har en sådan karakter, at den bør medføre rettighedsfrakendelse. Dette beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Spørgsmål 3:

Endelig skal jeg forespørge om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00129

Skrivelse af 27. august 2004 fra politimesteren i Svendborg

En gris kunne ved første øjekast ikke støtte på sit venstre bagben ved ankomsten til slagteriet og aflivning syntes umiddelbart nødvendigt. Grisen støttede dog snart efter på benet og gik kraftigt haltende fra bilen. I drivgangen støttede grisen på 3 ben og let på det syge ben. Umiddelbart vurderede dyrlægen, at grisen havde stærkt nedsat funktion af pågældende ben som følge af ledbetændelse eller anden kronisk lidelse. Grisen blev hurtigt mærket og slagtet uden yderligere forsinkelse. Grisen var adskilt fra de andre grise under transporten. Ved undersøgelse af slagtekroppen fandtes en ikke helet tværfraktur af venstre lårbensknogle. Størstedelen af grisens muskulatur var degenere-ret. Leverandøren oplyste, at grisen havde været isoleret i sygesti sammen med anden gris fra samme hold s.f.a., at den var dårligt gående. Den havde gået ca. 1 måned i sygestien, havde taget næring til sig og vokset normalt. Han oplyste endvidere, at grisen havde støttet på alle 4 ben. Han kunne ikke erkende at have overtrådt dyreværnsloven. Vognmanden oplyste, at den ene gris gik dårligt, men støttede på alle 4 ben, der var ingen misfarvning, hævelse eller lignende. Han havde dog sat den i sygeskillerum, som var forsynet med gummigulv og strøelse.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt gårdejereren efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse har behandlet den leverede gris forsvarligt og beskyttet den bedst muligt mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe ved på et tidspunkt omkring den 1. juni 2004 uden nærmere undersøgelse at have anbragt den angiveligt dårligt gående gris i en sygesti sammen med en anden gris og efterfølgende ladet grisen afhente til slagting?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af venstre bagben med hele lårbensknoglen og den øverste del af underbenet fandtes lårbensknoglen at være sæde for en komplet spiralfraktur midt på diafysen. De to brudender var forskudt forbi hverandre i en udstrækning på ca. 3 cm. Der fandtes hård dannelse af knoglehelingsvæv i og omkring brudenderne med en tykkelse på ca. 1 cm. Imellem de to frakturer, som var bevægelige i forhold til hinanden, fandtes let koageldannelse og et ca. 0,5 cm tykt nydannet sårhelingsvæv. Hele brudområdet var i den omsluttende muskulatur indkapslet af en ca. 1-1,5 cm tyk bindevævskapsel. Konklusivt kan det udtales, at venstre lårbensknogle var sæde for en kronisk, komplet spiralfraktur med kontraktionsdislokation. Bruddet har en alder på flere uger.

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og grisen aflivet. Rådet finder, at grisen i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagting har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at grisen herved har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3 samt bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Ligeledes anmodes om en udtalelse om, hvorvidt vognmanden, efter Det Veterinære Sundhedsråd opfattelse har behandlet den leverede gris forsvarligt og beskyttet den bedst muligt mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe ved at transportere grisen til slagteri i sygeskillerum efter at have konstateret, at den var dårligt gående?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet ikke, at grisen burde have været transporteret levende. Rådet finder, at grisen under læsning samt transport har været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Rådet finder ikke, at grisen er beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe ved at blive transporteret adskilt fra de andre grise under transporten.

Rådet finder, at grisen under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 og bkg. nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, § 4 a.

Rådet skal endvidere henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2004-20-053-00152

Skrivelse af 24. november 2004 fra politimesteren i Horsens

En gris blev leveret til slagting med kronisk endetarmsfremfald. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise på vognen. Grisen var ved ankomsten påvirket og nedstemt, idet den var meget bleg, rystede, hang med hovedet og var uinteressert i omgivelserne. Grisen vejede kun 48 kg og var således kun halvt så stor som de øvrige grise. Grisen lod sig let skræmme og prøvede at isolere sig fra de øvrige grise. Den var oppustet og afmagret i en grad, så ryghvirvlerne stod skarpt frem. Der var bugværn (ømhed ved palpation af bug), og ved perkussionsauskultation fandtes luftlyde fra bughulen, og der var et kraftigt forøget bugomfang.

Grisen havde kronisk rektalprolaps (endetarmsfremfald) og voldsomme trængninger, som det ses ved striktur (indsnævring) på endetarmen. Grisen blev ved ankomsten af embedsdyrlægen vurderet ikke egnet til slagting samt ikke egnet til transport. Grisen blev herefter aflivet.

Rådet udtalte:

Politimesteren har anmodet om at følgende lægges til grund: Såfremt det lægges til grund, at landmanden den 23. juli 2004 har leveret den på sagens bilag 2, afbildede gris, til slagteriet, samt embedsdyrlægens beskrivelser af grisen og dens tilstand den pågældende dag i bilag 2, anmodes Rådet om svar på nedennævnte spørgsmål.

Spørgsmål 1:

Hvor gamle kan de konstaterede lidelser hos grisen antages at have været den 23. juli 2004?

Svar ad 1:

Sagsakterne ses ikke at indeholde oplysninger til støtte for Rådets vurdering af lidelsernes alder f.eks. i form af beskrivelser af symptomer hos grisen i besætningen eller beskrivelse af lidelsernes karakter efter aflivning i form af en obduktion. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 2:

Var det dyreværnsmæssigt forsvarligt at lade grisen transportere den pågældende dag?

- og i bekræftende fald:

Spørgsmål 3:

Burde grisen have været adskilt fra de øvrige grise?

- og i bekræftende fald: Begrundelsen herfor?

Svar ad 2:

Det fremgår af politirapporten med vedlagte fotos og af anmeldelse af 5. august 2004 fra embedsdyrlægen fra Fødevareregionen, at grisen ved ankomsten til slagteriet ikke var adskilt fra de andre grise på vognen. Grisen var ved ankomsten påvirket og nedstemt, idet den var meget bleg, rystede, hang med hovedet og var uinteressert i omgivelserne. Grisen vejede kun 48 kg og var således kun halvt så stor som de øvrige grise. Grisen lod sig let skræmme og prøvede at isolere sig fra de øvrige grise. Den var oppustet og afmagret i en grad, så ryghvirvlerne stod skarpt frem. Der var bugværn (ømhed ved palpation af bug), og ved perkussionsauskultation fandtes luftlyde fra bughulen, og der var et kraftigt forøget bugomfang.

Grisen havde kronisk rektalprolaps (endetarmsfremfald) og voldsomme trængninger, som det ses ved striktur (indsnævring) på endetarmen. Grisen blev ved ankomsten af embedsdyrlægen vurderet ikke egnet til slagtning samt ikke egnet til transport. Grisen blev herefter aflivet.

Lægges ovennævnte beskrivelse til grund, vil Rådet vurdere, at det ikke var dyreværnsmæssigt forsvarligt at transportere grisen den pågældende dag.

Svar ad 3:

Bortfalder.

Spørgsmål 4:

Burde grisen være aflivet på et tidligere tidspunkt?

Svar ad 4:

Sagsakterne ses ikke at indeholde oplysninger til støtte for Rådets vurdering af lidelsernes alder f.eks. i form af beskrivelser af symptomer hos grisen i besætningen eller beskrivelse af lidelsernes karakter efter aflivning i form af en obduktion. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 5:

Kan der på baggrund af sagens akter anses at være tale om en uforsvarlig behandling, en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling af grisen?

Svar ad 5:

Lægges beskrivelsen i svar ad 2 af grisens tilstand ved ankomsten til slagteriet til grund, vil Rådet anse forholdet for uforsvarlig behandling af grisen, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 6:

Såfremt sagen giver anledning til yderligere bemærkninger, bedes disse indeholdt i Rådets udtalelse.

Svar ad 6:

Rådet skal henvise til Redegørelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge eller tilskadekomne dyr af 20. december 1991.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00112

Skrivelse af 16. juni 2004 fra politimesteren i Randers

En landmand leverede 39 slagtesvin til slagteriet og blev af dyrlægen anmeldt for at have kuperet halerne for korte, idet halerne tilsyneladende var kuperet helt ind til haleroden. Landmanden forklarede til politiet, at han slet ikke havde halekuperet de pågældende grise. Han kuperede normalt, efter anvisning fra besætningsdyrlægen, grisenes haler ned til halvdelen senest på grisenes 4. levedag, hvilket han også ville have gjort på disse grise, men i en kortere periode i sensommeren var der allerede inden 4. levedøgn gået infektion i halerne, som derefter visnede og faldt af.

Grisene var blevet tilset af besætningsdyrlægen, der i sin rapport bl.a. angav: ”Ved en del grise i 1. leveuge går der nekrose (koldbrand) i halen, som derefter visner væk. Årsagen hertil kan være toxiner, som stammer fra svampe/mug i foderet. Der skal derfor ofres særlig opmærksomhed på råvarerne”. I en senere rapport fra besætningsdyrlægen blev der anført om en henvendelse fra slagteriet vedr. slagtesvin, som blev leveret helt uden hale: ”Det drejer sig formentlig om grise, som har haft halenekroser i de første levedøgn (født i sensommeren)”

Anmeldende slagteridylrlæge betvivlede i en senere redegørelse, at andre forhold end for kort kupe-ring skulle kunne give så mange ensartet korte haler, med begrundelsen, at forurening af foder med svamp er et relativt sjældent fænomen og bakterielle infektioner i halerne ville ikke have været så ensartede og ville endvidere have givet anledning til andre fund i grisenes knogler og muskler. Herudover anføres det, at evt. tryk-skader på halerne i for ringe strøede stier med ru hårdt underlag, som også kan give halenekrose, kun ville ramme få grise i et kuld.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan grise, der har været udsat for en infektion i første leveuge og som følge heraf får nekrose i halen, se ud som ovennævnte slagtesvin, der er leveret den 25. marts 2004?

Svar ad 1:

Hvis grise udsættes for bakterielle infektioner i halen kan dette resultere i koldbrand af halen, således at grisene ville se ud som ovennævnte slagtesvin. Rådet finder det dog ikke sandsynligt, at så mange grise på samme tid ville pådrage sig denne tilstand.

Spørgsmål 2:

Vil der som følge af nekrosen kunne ses skader på vævet omkring halen?

Svar ad 2:

Hvis nekrosen forårsaget af en bakteriel infektion finder sted i grisens første leveuge, kan der i en kortere periode efter infektionen ses skader i omgivelserne. Rådet finder dog, at disse under grisens opvækst ville ophele og på slagtetidspunktet være minimale.

Spørgsmål 3:

Såfremt det lægges til grund, at infektionen er opstået som følge af forurening af foder, kan det så forholde sig sådant, at skaderne eks. alene kan give sig udslag i nekrose af halen, uden at det påvirker andre dele af kroppen?

Svar ad 3:

Der findes en stor gruppe af svampe-toxiner, dannet i fodermidlerne dels under vækst på marken eller under oplagringen, der kan give anledning til skadelige påvirkninger i dyrene, når de indtages af soen med foderet. Det forholder sig således, at der i et parti dårligt foder ofte findes flere toxiner, der optræder samtidigt og dermed kan give forskellige symptomer. Hvis den skadelige påvirkning af sådanne toxiner giver sig udtryk i nekrose (koldbrand) af yderligt placerede legemsdele som en grisehale, finder Rådet, at der kunne være tale om Fusarie svampens T-2-toxin, der hører til gruppen af såkaldte Trichotecener. Dette toxin er kendt for enten alene, men ofte i forbindelse med Ergotamin, et toxin dannet af skimmelsvampem Meldrøje, at kunne give halenekrose og ørenekrose. Der er beskrevet tilfælde af disse nekroser få timer efter grisenes fødsel.

Fra flere praktiserende dyrlæger angives få tilfælde af besætninger, hvor der over en kortere periode optræder halenekrose hos stort set alle nyfødte grise i kuldene. Disse regnes for forårsaget af en høj eller uheldig mængde eller kombination af svampetoxiner uden, at dette dog gennem undersøgelser er blevet verificeret.

Lægges ovenstående til grund sammenholdt med besætningsdyrlægens observationer i besætningen, da smågrisenes haler visnede hen, kan Rådet ikke ud fra oplysningerne i sagen, herunder fotos, afvise, at grisehalerne er visnet bort som følge af toxiner i foderet.

Spørgsmål 4:

Kan der på baggrund af sagens oplysninger og billedmaterialet gives en årsag til slagtesvinenes halestumper?

Svar ad 4:

Med henvisning til Svar ad 1, 2 og 3 finder Rådet, at årsagen til slagtesvinenes helt korte haler kunne skyldes nekrose på grund af en påvirkning fra svampe-toxin i foderet eller en ulovlig kort halekupering, jf. bkg. nr. 324 af 6. maj 2003, § 4, stk. 1 og 2.

Afgørelse:

Påtalen mod tiltalte blev opgivet, da videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2004-20-053-00073

Skrivelse af 12. februar 2004 fra politimesteren i Frederikshavn

På en samlestald blev 23 grise indlæsset. Alle 23 grise havde i varierende grad haleinfektion, og 5 af disse blev fundet uegnet til videre transport som følge af haleinfektion og blev straks aflivet. Hos 3 af grisene fandtes betændelsesforandringerne at være af en sådan grad, at dyrlægen vurderede, at der var tale om en overtrædelse af dyreværnsloven. Grisenes almenbefindende var påvirket, idet de gik med krum ryg og havde en stille adfærd. Leverandøren erkendte forholdet og ønskede sagen afgjort ved et bødeforlæg.

Rådet udtalte:

De faktiske omstændigheder som beskrevet af politimesteren:

Sigtede indleverede 23 svin til Sunds samlestald. Alle grisene havde forskellige grader af haleinfektion. 5 af disse blev fundet uegnet til videre transport på grund af haleinfektion og blev aflivet. Hos 3 af de aflivede grise var betændelsesforandringerne af en meget voldsom karakter. Således havde 1 hungris kun en halestump med en længde på ca. 1 cm, og der var rødme og hævelse omkring og på denne, ligesom der omkring endetarmsåbningen og de ydre kønsorganer var kraftig hævelse og betændelse med 10-15 småbylder, heraf flere med opbrud til hudoverfladen, hvilket medførte, at grisen gik let krumrygget og havde en stille adfærd. På en galtgris kunne der ikke ses synlige rester af halen, og på haleroden var der et sår med en diameter på ca. 8 cm, der strakte sig ned omkring endetarmsåbningen, ligesom der på overfladen fandtes sårskorper, og i sårkanten fandtes rødme og hævelse af vævet, hvilket medførte, at grisen gik let krumrygget og havde en stille adfærd. Endvidere havde en galtgris alene en halestump med en længde på ca. 2 cm, som var kraftig hævet og strakte sig ned over endetarmsåbningen, og på overfladen fandtes rødme og væskeudsving, ligesom såroverfladen var flosset med nekrotisk væv, hvilket medførte, at grisen gik let krumrygget og havde en stille adfærd.

Dyrlægen vurderede skaderne til at være af flere ugers varighed, og at der dermed var tale om en kronisk tilstand.

Spørgsmål 1:

Om den ovenfor anførte behandling af grisene indebærer en uforsvarlig behandling eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 1:

Grisenes situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive dem. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har de været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisene har været udsat for groft uforsvarlig behandling jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, samt tidligere dyreværnslovs § 7, 2. punktum, der fortsat er i kraft jf. § 32, stk. 2, 2. punktum, i nugældende dyreværnslov.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2004-20-053-00093

Skrivelse af 5. februar 2004 fra politimesteren i Aalborg

En slagtesvineproducent blev af slagteriet anmeldt efter til slagteriet at have leveret 23 slagtesvin, hvoraf 8 helt manglede halen, der var afgnavet helt ind til sidste lændehvirvel med inficerede sår. Flere af de øvrige havde sorte nekrotiske delvis afgnavede haler. Tre grise havde brok og seks grise var små og magre og havde enten gulsot eller de var blege. Grisene virkede forpinte. Under et besøg i producentens 2 besætninger fandtes halebid hos 22 grise, hvoraf 2 var springhalte. Ingen af grisene var isolerede i sygestier.

Ved kødkontrollen blev 3 grise afvist før slagtning medens 12 andre blev total kasseret pga. diverse lidelser, hvoraf de fleste var følgelidelser efter de grove halebidslæsioner.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har de 23 slagtesvin fra ovennævnte dyrehold været udsat for unødigt smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, såfremt det lægges til grund, at slagtesvinenes tilstand har været som nedenfor beskrevet?

Gris	Registrerede diagnoser	Bedømmelse
1	Nekrotiserende halebid, kronisk lungehindebetændelse.	Lokal kass.
2	Nekrotiserende halebid.	Lokal kass.
3	Inficeret halebid, knoglemarvsbyld i ryg, pusforurennet	Total kass.
4	Nekrotiserende halebid, knoglemarvsbylder, pyæmi, mager	Total kass.
5	Halebid, multiple ledbet., kronisk lungehindebetændelse, afmagring	Total kass.
6	Halebid, knoglemarvsbyld, bylder i bagkrop	Total kass.
7	Halebid, multiple uafgrænsede knoglemarvsbylder i ribben	Total kass.
8	Halebid, afgrænsede knoglemarvsbylder i ribben	Godk. udben.
9	Halenekrose, uafgrænsede knoglemarvsbylder i ryg og ribben, knoglemarvsbylder i begge bagben.	Total kass.
10	Halebid, knoglemarvsbyld ryg.	Godk. udben.
11	Hjerteklapbetændelse, bleg, bylder begge bagben og højre forben, mager	Total kass.
12	Magacolon, Anæmi, mager.	Total kass.
13	Brok med bylder, mager, tarmruptur, akut samt kronisk bughindebet.	Total kass.
14	Anæmi, afmagring.	Total

		kass.
15	Nekrotiserende halebid, knoglemarvsbylder i ribben.	Godk. udben.
16	Lille afmagret, gul, langhåret, stort hoved, vægt ca. 15 kg.	Afvist, aflivet
17	Lille afmagret, meget vommet, gul, langhåret, stort hoved, vægt ca. 30 kg	Afvist, aflivet
18	Meget bleg, blind venstre øje, venstre øre hænger, nedstemt, temp. 40,2, vægt ca. 30 kg.	Afvist, aflivet
19	Nekrotiserende halebid.	Lok. kass.
20	Nekrotiserende halebid.	Lok. kass.
21	Nekrotiserende halebid.	Lok. kass.
22	Mager, abnorm lugt.	Total kass.
23	Mager, abnorm lugt.	Total kass.

Der henvises til sagens bilag 3 og 4, hvor der bl.a. er optaget foto af de ovenfor beskrevne slagtesvin.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at 23 slagtesvin ved ankomst til slagteriet blev taget fra og sat i sygefold. 3 af svinene blev afvist til slagtning (gris 16, 17 og 18). Af de 20 øvrige virkede ca. halvdel forpinte. 8 svin havde afgnavede haler ind til sidste lændehvirvel. Her ud over havde flere grise sorte nekrotiske haler. 6 grise var små og magre. Ud af 3 grise med brok gik de to krumryggede som tegn på, at de havde bugsmarter.

Ved kødkontrollen blev 12 af de 20 grise kasseret med diagnoserne inficeret halebid, knoglemarvsbylder, blodforgiftning, ledbetændelse, hjerteklapbetændelse, megacolon, afmagring og brok med tarmruptur. 3 grise blev godkendt til udbening og på 5 grise blev der foretaget lokal kassation.

Det fremgår af medsendte fotos og anmeldelsen, at halebidslæsionerne havde en alder af 2 til 10 uger ligesom det angives i anmeldelsen, at sværhedsgraden af halebid tyder på, at de angrebne dyr ikke havde været isoleret fra flokken.

Ved en efterfølgende gennemgang af besætningen af Fødevareregionen blev der på én ejendom med 530 grise konstateret halebid hos 22 grise, hvoraf 2 var springhalte. Ingen af grisene var skilt fra i sygesti. På en anden ejendom konstateredes halebid hos 3 ud af 70 grise.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og de skal behandles omsorgsfuldt og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rådet finder, at den ansvarlige for besætningen skulle have grebet ind på et tidligt tidspunkt i sygdomsforløbet, straks angrebene af

halebids sygdom, hvilket kunne være sket ved at isolere og behandle de angrebne grise i en sygesti.

Lægges oplysningerne i sagen til grund, finder Rådet, at grisene ved i besætningen at være blevet udsat for så dybtgående grader af halebid med komplikationer har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Er dyrene behandlet omsorgsfuldt, under hensyn til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, såfremt de under spørgsmål 1 anførte omstændigheder lægges til grund?

Svar ad 2:

Lægges anførte omstændigheder samt svar ad 1 til grund, finder Rådet ikke, at dyrene er behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, jf. dyreværnslovens § 2.

Spørgsmål 3:

Finder Det Veterinære Sundhedsråd, at der foreligger uforsvarlig behandling af dyr, groft uforsvarlig behandling af dyr eller groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, såfremt de under spørgsmål 1 anførte omstændigheder lægges til grund?

Svar ad 3:

Lægges de anførte omstændigheder samt svar ad 1 og 2 til grund, vil Rådet karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bkg. nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, § 10, stk. 1 og 2, og §§ 9 og 11.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

I byretten blev tiltalte idømt en bøde på 7.000 kr.
Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.
Tiltalte betalte sagens omkostninger.

I landsretten blev byrettens dom stadfæstet, således at straffen blev forhøjet til en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.
Byrettens afgørelse om sagsomkostninger blev stadfæstet.
Tiltalte betalte sagens omkostninger for landsretten.

2004-20-053-00118

Skrivelse af 30. juni 2004 fra politimesteren i Frederikshavn

En gris, fandtes ved det levende syn at have et alvorligt halebid. Ved undersøgelsen af slagtekroppen fandtes halen at være helt væk. Hvor halen skulle have været var der i stedet et ca. 12 x 8 cm i diameter stort sår med sårhelingsvæv og der var blotlagt knogle. Veterinærkontrollen vurderede, at tilstanden havde været flere uger under udvikling.

Rådet udtalte:

Rådet anmodedes om at lægge følgende til grund:

Sagens person indleverede d. 2. juli 2004 grise til slagting på Danish Crown i Sæby. En af grisene havde et alvorligt tilfælde af halebid, idet halen var helt væk, og idet der på halestedet var et 12 x 8 cm. stort sår med granulationsdannelse, ligesom knoglen var blotlagt.

Dyrlægen vurderede at skaden var af flere ugers varighed.

Spørgsmål:

Om den anførte behandling af grisen indebærer en uforsvarlig behandling eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad spørgsmål:

Lægges de angivne fakta til grund, finder Rådet, at grisens situation for længst ved de daglige tilsyn burde have været erkendt og afhjulpet, hvilket bedst ville være sket ved straks halebidet observeredes at sætte grisen i sygesti og behandle lidelsen inden tilstanden blev så voldsom som tilfældet var ved leveringen. Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst og varigt mén samt væsentlig ulempe.

Rådet finder, at grisen under sygdomsforløbet i besætningen, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3 og bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00128

Skrivelse af 18. august 2004 fra politimesteren i Nyborg

En gris fandtes ved ankomsten til slagteriet at have et halesår med en diameter på 6-8 cm med vævsdød. Der var frisk blødning fra såret. Nedenfor halesåret var en valnøddestor hævelse, som dækkede endetarmsåbningen. Grisen stod med understillede ben og der var hævede slimsække under begge haser og på ydersiden af forbenene. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Leverandøren var af den opfattelse, at skaden måtte være sket i udleveringsrummet, da den ellers ville have været kommet i sygesti og behandlet. Grisene gik i udleveringsrummet 6-8 timer.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der ønskes i den forbindelse en sagkyndig vurdering af hvor længe grisen kan have haft den pågældende læsion, for på den baggrund at kunne tage stilling til, om læsionen burde have været opdaget under den daglige inspektion i stalden, eller skaden er opstået efter grisen er leveret til slagteriet?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af halerod og omkringliggende hud, inklusive anus, samt flere mindre hudstykker fandtes: På to hudstykker tatoveringerne '0210', henholdsvis 'N°99113'. På to hudstykker fandtes slimsække under huden. To hudstykker var ledsaget af forstørrede lymfeknuder beliggende under huden. Størstedelen af halen manglede, og der fandtes kun 5 cm tilbage. Haleroden var sæde for omfattende hævelse og målte ca. 5 cm i diameter på det tykkeste sted. På spidsen af den resterende hale fandtes et 5 x 6 cm stort ovalt sår, der var dækket af dødt materiale. Huden omkring såret var ligeledes sæde for vævsdød. Den øverste del af endetarmen var faldet sammen og fandtes som en prominente hævelse umiddelbart nedenfor haleroden. Ved gennemsavning af halespidsen fandtes op til 2 cm høje knoglenydanter udgående fra halehvirvlerne. Læsionerne på halerod og omkringliggende hud er status efter kontusion af halen ("halebid") med sekundær infektion og kronisk inflammation med vævshenvalg. Den omfattende hævelse og knoglenydanter tyder på en udviklings-tid der er mindst 6 uger. Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været opdaget og afhjulpet.

Spørgsmål 2:

Endvidere ønskes en vurdering af hvorvidt den udviste adfærd fra leverandørens side er et udtryk for en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling i relation til dyreværnslovens § 28, stk. 1, jf. § 1?

Svar ad 2:

Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet finder, at grisen i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3.

Spørgsmål 3:

Endvidere ønskes en vurdering af om skaden på grisen har en sådan karakter, at grisen ikke var egnet til at blive transporteret til slagteriet i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport?

Svar ad 3:

Rådet finder, at grisen burde have været adskilt fra de andre grise under transporten. Hvorvidt grisen var uegnet til transport, kan Rådet ikke afgøre på det foreliggende grundlag. Rådet finder, at grisen ved ikke at være transporteret adskilt fra de andre grise har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.
Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.
Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00143**Skrivelse af 1. november 2004 fra politimesteren i Randers**

Ved eksporttilsynet på en eksportsamlestald blev 22 smågrise ud af en leverance på 266 grise fraserteret på grund af, at de ikke vurderedes transportegnede. 11 af grisene havde store åbne sår i haleregionen. Sårene involverede delvis endetarmen og der var blottelse af halehvirvler. Sårene var op til 10 cm i diameter. Én gris var afmagret og mindst 50 % mindre end de andre dyr på transporten. Ti grise, hvoraf tre havde tydelige ledhævelser, var springhalte eller svært støtthalte på et ben samtidig med, at de havde fortykkede eller afbidte halestumper med sår. Vognmand og chauffør blev anmeldt for ved transporten af grisene at have overtrådt dyreværnsloven og transportbekendtgørelsen. Producenten af grisene blev anmeldt særskilt for forholdet.

Rådet udtalte:Spørgsmål:

Har dyrene ved at være transporteret under de beskrevne omstændigheder været udsat for uforsvarlig – eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar:

Det fremgår af sagsakterne, at de 22 grise transporteredes mere end 50 km sammen med andre smågrise. Ved ankomsten havde 11 af grisene store åbne sår i haleregionen (halebid) med kun delvis skorpet sårflade. Sårene involverede endetarmen, og der var blottelse af halehvirvler. Sårene var op til 10 cm i diameter. Sårene vurderedes at have været tilstede i mindst 2 uger. Én af grisene var afmagret og mindst 50 % mindre end de andre dyr på transporten. Ti af grisene, hvoraf tre havde tydelige ledhævelser i haser eller albuer, var springhalte eller svært støtthalte. Alle disse 10 grise havde fortykkede eller afbidte halestumper med sår. Dyrene blev transporteret sammen med ca. 266 andre grise uden, at der var taget specielle hensyn til dyrenes tilstand.

Lægges dette samt fotos til grund, finder Rådet, at grisene under transporten har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Grisene var på ingen måde transportegnede og burde i besætningen på et tidligt tidspunkt have været isoleret i sygestier og behandlet for deres lidelser eller aflivet.

Rådet vil karakterisere den beskrevne transport af grisene som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. §§ 1 og 2 i dyreværnsloven, § 13, stk. 1 i bkg. nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport og Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge og tilskadede dyr.

Afgørelse:

Sigtede vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2004-20-053-00146

Skrivelse af 5. november 2004 fra politimesteren i Nakskov

Et slagtesvin blev leveret og transporteret til slagteriet med et stort halebid med nekrose, ødem og bylder i området. Svinet var ikke adskilt fra de øvrige dyr på vognen og stod ved ankomsten med understillede ben og søgte at undvige bagfra kommende grise. Svinet blev efterfølgende kasseret med knoglemarvsbetændelse og blodforgiftning. Ejer og transportør anmeldtes for forholdet

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har grisen været udsat for unødigt smerte, lidelse og væsentlig ulempe i forbindelse med levering og transport til slagteriet i Ringsted?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale i form af halerodsområdet og 2 stk. slimsække fra det i sagen omtalte slagtesvin og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af materialet fandtes haleområdet, hvor dette gik over i bækkenhuleområdet, at være sæde for vævsdød. Vævsdøden havde en diameter på ca. 7-8 cm og strakte sig ca. 0,5 cm i dybden medinddragende alle de omkringliggende vævsstrukturer, herunder haleknoglevæv. I det omkringliggende bindevæv fandtes kronisk flegmonedannelse med flere bylder (0,2-0,4 ml) og ødem. I overgangen mellem det vævsdøde område og det flegmonøse bindevæv fandtes fra 0,2-0,4 cm tykt granulationsvæv. I den ene slimsæk var der en byld med en vægtykkelse på ca. 0,3 cm og ca. 2-3 ml indhold. Det konkluderedes herudfra, at halebasis var sæde for en nekrotiserende sår dannelse med kronisk perifer væskende betændelse. Forandringerne havde en alder på adskillige dage. Pusansamlingen i den ene bursa var sandsynligvis led i slagtesvinets blodforgiftede tilstand og havde en alder på adskillige dage.

Det oplyses i anmeldelsen, at svinet, der ikke under transporten havde været adskilt fra de andre svin på vognen, ved ankomsten havde et nekrotiserende halesår med en diameter på 6-9 cm og stod med understillede ben og søgte at undvige bagfra kommende. Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse efter slagtingen fandtes der kraftig væskeudtrængning i vævet omgivende området med sår og vævsdød. Der var knoglemarvsbetændelse i en bækkenhvirvel, bylder i lungerne og hjerteklappbetændelse.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at svinet i besætningen og under læsning og transport, hvor den gik sammen med andre svin, har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og således ikke er blevet behandlet omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere levering og transport som uforsvarlig behandling af svinet, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bkg. nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Giver sagens fakta i øvrigt Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 2:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00142**Skrivelse af 1. november 2004 fra politimesteren i Randers**

En vognmand og svineproducent sigtedes for 2 forhold. Forhold 1 omhandlede en sigtelse i hans egenskab af vognmand, idet han transporterede en so med skuldersår på begge skuldre til en eksportsamlestald. Forhold 2 omhandlede en sigtelse i hans egenskab af producent, idet han gennem en fremmed vognmand leverede 3 slagtesvin med store sår efter halebid til slagteriet.

Rådet udtalte:

Forhold 1:

Rådet anmodedes af politimesteren om i forbindelse med anmeldelse for uforsvarlig transport af en so med skuldersår, fortykket forknæ og trykninger på begge forknæ og kindben at udtale sig om følgende:

Spørgsmål:

Jeg skal anmode om Rådets udtalelse om, hvorvidt soen ved at være transporteret under de beskrevne omstændigheder har været udsat for uforsvarlig - eller grovere uforsvarlig behandling eller mishandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Følgende kan lægges til grund for Rådets bedømmelse af sagen:

Der er tale om en transport af en so mere end 50 km. Soen havde på begge skuldre dybe sår med en diameter på 8-10 cm. På venstre side var hud, underhud, underliggende muskulatur og knoglevæv medinddraget i lidelsen. Knoglen kunne tydeligt føles med fingrene. Området omkring såret var meget fortykket. Såret vurderes til grad 4. På højre side var hud og underhud medinddraget i lidelsen. Såret, der blødte, vurderedes til grad 3. Soen havde et fortykket venstre forknæ, trykninger på begge forknæ og trykninger på kindben/ørebasis på venstre side af hovedet som tegn på, at den havde tilbragt megen tid liggende på denne side på hårdt underlag. Soen blev transporteret sammen med andre dyr uden, der var taget specielle hensyn til dens tilstand.

Svar ad:

Ud over ovenstående fremgår det af anmeldelsen, at soen ikke var synligt halt, men straks havde lagt sig, da den blev sat i sygesti og ikke gik rundt og undersøgte omgivelserne.

Lægges ovennævnte samt de fremlagte sagsakter til grund, finder Rådet, at soen ved at blive transporteret med sine åbne og blødende sår uden at være adskilt fra de andre søer på vognen i et adskilt aflukke og med ekstra strøelse har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og således ikke er behandlet omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere transporten som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, bkg. nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13 og redegørelse af 20. december 1991 fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge og tilskadede dyr.

Forhold 2:

Rådet anmodedes af politimesteren om i forbindelse med anmeldelse for levering af 3 slagtesvin med store sår efter halebid at udtale sig om følgende:

Spørgsmål:

Jeg skal anmode om Rådets udtalelse om, hvorvidt grisene i besætningen og/eller ved at være transporteret under de beskrevne omstændigheder har været udsat for uforsvarlig - grovere uforsvarlig behandling eller mishandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Følgende kan lægges til grund for Rådets bedømmelse af sagen:

Der er tale om en transport til slagteri af 3 grise mere end 50 km. Grisenes haler var ved ankomsten til slagteriet helt væk og på halestedet var der ved 2 af grisene et ca. 12 x 7 cm stort sår med granulationsvævsdannelse. Endvidere var der akut pyæmi med spredning til lungerne og den ene gris var desuden bleg og mager. Slagtekroppene blev alle totalt kasseret. Grisene blev transporteret sammen med andre dyr uden, at der var taget specielle hensyn til deres tilstand. Grisene var efter sigtedes oplysninger ikke i besætningen blevet behandlet for sårene.

Svar ad:

Ud over ovenstående fremgår det af sagsakterne, at besætningsejeren ikke havde bemærket, at de omhandlede svins sår efter halebid var så alvorlige som konstateret ved slagtingen. I anmeldelsen vurderes tilfældene som værende grelle og flere uger gamle.

Lægges ovennævnte samt de fremlagte sagsakter til grund, finder Rådet, at svinene i besætningen straks, det ved de daglige tilsyn erkendtes, at grisene fik bidt deres haler, skulle have været adskilt fra de andre svin og isoleret i sygesti, så de kunne blive behandlet og undgå, at tilstanden forværredes og blev så alvorlig som i dette tilfælde.

Svinene har ved ikke at være isoleret og behandlet for deres halebid i besætningen været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og er ikke passet omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdet for svinene i besætningen som groft uforsvarlig behandling af svinene, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svinene har ligeledes under transporten ved ikke at være transporteret adskilt fra de øvrige dyr i et velstrøet aflukke været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere transporten som uforsvarlig behandling af svinene, jf. dyreværnslovens § 1, bkg. nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13 og redegørelse af 20. december 1991 fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge og tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Sagen blev henlagt, da tiltalte afgik ved døden.

2004-20-053-00103

Skrivelse af 10. maj 2004 fra politimesteren i Hobro

Til et mindre privat slagtehus leveredes 3 søer og ved det levende syn konstaterede dyrlægen, at alle 3 søer havde udskudt endetarm og den ene havde herudover et skuldarsår og sår på den ene has.

Dyrlægen anmeldte forholdet til politiet, der efterfølgende sigtede både transportøren og ejeren for overtrædelse af dyreværnsloven.

Søerne var under transporten adskilt fra hverandre, men blev på slagteriet lukket sammen i venterummet.

Ejeren oplyste, at det dyreværnsmæssige problem var opstået, fordi søerne på slagteriet var blevet lukket sammen. Herudover oplyste han, at søerne havde stået med udskudt endetarm i mindre end et døgn og at skuldarsåret var overfladisk og frisk.

Transportøren oplyste, at søerne ved pålæsningen selv gik på vognen uden problemer og var skilt fra hinanden under transporten. Ved aflæsningen blev de anbragt i venterummet.

Alle 3 søer blev godkendt uden fradrag.

I forbindelse med anmeldelsen blev de 3 prolaberede endetarme og skindet med skuldarsåret taget fra og opbevaret på frost. Det har efterfølgende ikke været muligt at rekvirere disse præparater, da de på grund af strømsvigt til fryseren ikke længere eksisterer.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt de 3 søer, med hensyn til de udskudte endetarme, og den ene so med hensyn til skuldarsår på venstre skulder og sår på venstre bagbens underben, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, medens de har været hos deres ejer?

Svar ad 1:

Rådet skal indledningsvis anføre, at det ikke har været muligt for Rådet at rekvirere det i anmeldelsen anførte fratagne og på frost opbevarede materiale (3 prolaberede endetarme og skind med skuldarsår), idet dette materiale p.g.a. strømsvigt til fryseren ikke længere eksisterer.

Det oplystes i anmeldelsen, at de 3 søer havde udskudt endetarm og endvidere havde én af søerne et skuldarsår og et sår på venstre bagbens underben. Herudover er der ingen oplysninger vedrørende søernes tilstand. Der blev optaget fotos og videosekvens af søerne i venterummet før slagtingen.

Søernes ejer oplyste, at de 3 søer havde stået med udskudte endetarme i mindre end et døgn, og at de var adskilt fra hinanden under transporten til slagteriet, men blev lukket sammen i venterummet på slagteriet. Vedr. skuldarsåret oplyste han, at der var tale om et overfladisk og friskt sår i en kategori, der ikke var en overtrædelse af dyreværnsloven. Han oplyste, at problemet var, at søerne ikke var holdt separeret efter ankomsten til slagteriet men blev lukket sammen i venterummet.

Transportøren oplyste, at søerne selv gik på bilen uden problemer og blev transporteret efter at være skilt fra øvrige dyr. Han oplyste herudover, at slagteren forinden transporten var gjort bekendt med søernes tilstand og havde sagt god for at modtage dem. Han havde læsset dem af og ind i venterummet.

Af det optagne fotomateriale fremgår, at de udskudte endetarme er knytnevæstore, ødematøse, let blødende og sårede. De er belagt med vekslende grader af skorpedannelser. Skulder- og hase-såret fremstår hævede og let blødende.

Det er ikke muligt for Rådet ud fra dette materiale, at bedømme alderen på de prolaberede endetarme eller alder eller grad af trykninger på skulder og bagben, ligesom søernes bevægelsesevne ikke kan bedømmes.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet det ikke muligt at bedømme forsvarligheden af behandlingen af søerne, mens de har været hos deres ejer.

Spørgsmål 2:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt de samme søer med hensyn til de samme lidelser anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe under transport til slagtehus, også selv om de blev transporteret adskilt fra andre dyr?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at søerne er transporteret adskilte fra andre dyr til slagteriet. Om søernes almenbefindende og dermed transportegnethed oplyses intet udover, at de ved læsningen selv gik på bilen uden problemer.

Rådet vil på den baggrund kategorisere de tilskadekomne søer som søer med upåvirket eller kun i mindre grad påvirket almenbefindende, og Rådet finder på den baggrund, at transporten adskilt fra øvrige dyr var tilladelig.

Rådet finder, at søerne også efter transporten skulle have været holdt adskilte for ikke at udsætte dem for yderligere beskadigelse af de prolaberede endetarme og skuldarsåret.

Spørgsmål 3:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt sagens fakta giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 20. december 1991 om transport af syge og tilskadekomne dyr.

Herudover skal man henvise til Rådets udtalelse af 19. januar 2004 vedrørende slagteridrylægers anmeldelse af dyreværns-mæssigt uforsvarlige forhold.

Afgørelse:

Påtalen blev opgivet i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, da videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2004-20-053-00067

Skrivelse af 5. januar 2004 fra politimesteren i Assens

En so fandtes ved det levende syn på slagteriet at have skuldarsår på begge skuldre. Ved kontrol af slagtekroppen fandtes massiv sårvævsdannelse omkring højre og venstre skulder med betændelse i underhuden. Dyrslægen vurderede såret til at være grad 3 og anmeldte forholdet. Leverandøren erkendte overtrædelse af §§ 1 og 2 i dyreværnsloven.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Har soen været behandlet forsvarligt og herunder beskyttet mod smerte og lidelse jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2?

Kan det i benægtende fald beskrives, hvori manglerne består?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af de to hudstykker med underliggende muskulatur samt ved det ene stykke underliggende knoglestykke fandtes, at der på hvert præparat var dybtgående sår, ned i subcutis, med kraftig granulationsvævsdannelse og lommedannelse. Der fandtes ingen blodlæggelse af det underliggende knoglestykke. De observerede læsioner har en alder på ikke under 2 uger. Det fremgår af anmeldelsen af 25. november 2003, at sårene var beliggende i skulderregionen. Soens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været opdaget og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved tidligt i forløbet at give soen et blødere underlag at ligge på. Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Hvor længe skønnes det, at soen har gået med anførte sår?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten idømt en bøde på 3.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

Retten lagde vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2004-20-053-00068

Skrivelse af 2. januar 2004 fra politimesteren i Hobro

En so med skuldersår, blev transporteret levende til slagteriet. Soen var ikke adskilt fra de andre søer under transporten. Soens almenbefindende var ved ankomsten til slagteriet ikke påvirket. Ved undersøgelse af slagtekroppen fandtes kraftige vævsnydannelser, samt blotlæggelse af det underliggende knoglevæv. Skuldersåret vurderedes derfor af indsynende dyrlæge som værende et skuldersår af grad 4. Leverandøren oplyste, at soen havde pådraget sig såret, mens den havde smågrise. Den havde efterfølgende i ca. 1 måned været adskilt fra de andre grise/søer med ekstra strøelse, hvorefter såret var helet op til et tørt sår, hvorfor ejeren havde skønnet, at det var forsvarligt at sende den til slagting. Chaufføren oplyste, at han havde vurderet såret til en grad 2. Han oplyste, at soen var læsset i mørke med dårlig lys fra bilen, så det havde været vanskeligt at vurdere, hvor alvorligt skuldersåret var.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt omhandlede so, med hensyn til voldsom vævsnydannelse, skuldersår på ca. 6 x 5 cm med voldsom granulationsvæv og blotlagt knogle, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse angst, varigt mén og væsentlig ulempe, medens den var hos sin ejer, også selv om det lægges til grund, at den har været anbragt i sti adskilt fra andre dyr og med ekstra strøelse og selv om det lægges til grund, at soen ikke alment var påvirket af lidelsen.

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af et stykke hud (22 x 22 cm) med underliggende muskulatur og en 9 cm lang smal knoglestump fandtes dybtgående sår involverende underhud samt underliggende knogle, som var blotlagt centralt og med forhærdning af dele af knoglen og fortykkelse af denne. De observerede læsioner har en alder på ikke under 4 uger. Det var ikke muligt ud fra den lille knoglestump at afgøre med sikkerhed, om huden stammede fra skulderregionen, og heller ikke hvilken side af dyret præparatet stammede fra.

Soens situation burde langt tidligere i forløbet, medens den opholdt sig i farestalden, ved de daglige tilsyn have været opdaget og afhjulpet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben. Dette burde være sket ved, at soen fik et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udviklede sig. Under sygdomsforløbet i farestalden har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet, at soen ved at der ikke blev grebet rettidigt ind har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt omhandlede so, med omhandlede lidelse, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe under transporten til slagteriet, uden at være adskilt fra andre dyr på et velstrøet leje?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet, at soen burde have været transporteret adskilt fra de andre dyr under transporten på et velstrøet leje. Soen har ved ikke at være transporteret adskilt fra de andre dyr under transporten på velstrøet leje været udsat for smerte, lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at soen ved ikke at være adskilt fra de andre dyr på velstrøet leje under transporten har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 3:

Hvorvidt ophandlede so, med omhandlende lidelse, anses at være behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst varigt mén og væsentlig ulempe af chaufføren, da han medtog soen og transporterede den på lastbilen, uden at den blev adskilt fra de øvrige dyr, og anbragt på velstrøet leje?

Svar ad 3:

Se svar ad 2.

Spørgsmål 4:

Hvorvidt sagens fakta giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 4:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr samt Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldersår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte vognmandsforretning og tiltalte vognmand blev frifundet.

Statskassen betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00071

Skrivelse af 19. januar 2004 fra politimesteren i Randers

En so, som blev transporteret til en eksportstald med henblik på videre transport, var stærkt afmagret og havde skuldersår ud for både højre og venstre skulder. Leverandøren kunne ikke erkende forholdet, idet han mente, at der var tale om en ophølet skade, som man ikke havde mulighed for at se. Driftslederen af stalden oplyste, at søerne gik på spaltegulv i farestalden, og at der i drægtighedsperioden var fast gulv på halvdelen af arealet. Han oplyste, at der var anskaffet gummimåtter, der blev brugt, såfremt søerne fik skader. Han kunne ikke afvise, at der i leveringen kunne have været søer med småskavanker, men han nægtede, at der var leveret en med omhandlede skade som vist på billede, det måtte være opstået under opholdet på afhentningsrampen, under transporten eller i samlestalden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvornår kan såret antages at være opstået. Hvis såret kan antages at være opstået forud for den 8. december 2003 bedes det endvidere oplyst, om der kan være tale om en tidligere ophølet skade, der ikke har været erkendelig?

Svar ad 1:

Rådet skal bemærke at det ikke har været muligt at indhente materiale til obduktion i sagen. Rådet har derfor fremsendt billedmateriale til bedømmelse på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved den patoanatomiske vurdering af billederne fandtes alle fotos at gengive et cirkulært sår, anslået til en diameter på 5-6 cm, på soens højre skulder. Centralt i såret sås et prominereende nydannet rødt væv omgivet af en ca. 1 cm bred hævet zone. Det centrale og prominereende væv centralt i såret er efter al sandsynlighed udtryk for granulationsvævsdannelse, idet den omkringliggende zone i så fald repræsenterer fibrosering. Den betydelige grad af vævsnydannelse i såret og dettes periferi er foreneligt med, at såret medinddrager underhuden, hvorfor der som minimum er tale om et 3. grads skuldarsår med en varighed på flere uger.

Af fødevareregionens anmeldelse af 9. december 2003 fremgår det, at der på højre side i skulderregionen fandtes et sår ca. 5-6 cm i diameter, inddragende underhuden samt muskulatur. Området fandtes fortykket og betændt.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at skaden ikke er ophelet, men at den er under heling samt erkendelig.

Spørgsmål 2:

Burde besætningsejeren forud for transporten have taget skridt til at afhjælpe soens situation?

Svar ad 2:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov. Rum og arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Rådet anser udvikling af kroniske skuldarsår hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Skuldarsår kan herved undgås eller afheles ved, at søerne får et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udvikler sig til et forhold som det ses her. Soens situation burde således for længst have været opdaget og afhjulpet.

Spørgsmål 3:

Var soen egnet til transport?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagens akter, at soen havde skuldarsår af grad 3 samt var stærkt afmagret. Soen skulle således have været adskilt og have været transporteret adskilt fra de øvrige dyr under transporten med et ekstra tykt lag strøelse.

Hvorvidt soens almenbefindende var påvirket som følge af skuldarsåret eller/og den stærke afmagring, således at den ikke skulle have været transporteret fra besætningen og til eksportstalden, kan Rådet ud fra det foreliggende ikke afgøre, idet soens almenbefindende ikke ses beskrevet.

Spørgsmål 4:

Har soen under sit ophold i besætningen eller under transporten været udsat for smerte, lidelse, varigt mén eller væsentlig ulempe? I givet fald bedes det endvidere oplyst, om der er tale om uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 4:

Rådet finder, at soen under sygdomsforløbet i besætningen samt under transport har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Rådet finder, at soen i besætningen samt under transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr samt Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer samt Rådets udtalelse af 19. januar 2004 vedrørende slagteridrylægers anmeldelse af dyreværnsmessigt uforsvarlige forhold.

Afgørelse:

Tiltalte, ejer af bedriften blev ved byretten straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte, driftsleder af bedriften blev straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte, chauffør blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

De tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00075

Skrivelse af 18. februar 2004 fra politimesteren i Herning

Ved et slagteri fandtes på en so, efter slagtning, massiv granulativsvævsdannelse omkring venstre skulderbladsknogle med betændelse i underhuden. Forholdet blev anmeldt. Leverandøren ville ikke benægte at soen kunne have haft et sår, men det var dog hans opfattelse, at såret havde været dækket/lukket af et tyndt lag ny hud. Han mente, at det var muligt, at såret først var blevet blotlagt efter den slagtemæssige behandling af slagtekroppen. Chaufføren oplyste, at han ved aflæsningen havde lagt mærke til en so med en "udposning" udfor skulderen, ligesom et afhelet skuldarsår. Han oplyste endvidere, at ingen dyrlæge havde været til stede ved aflæsningen, hvilket han fandt ville have været ønskeligt, således at det var muligt straks at få at vide om der var noget galt.

Rådet udtalte:

Ved besvarelsen ønskes den af gårdejereren påberåbte omstændighed, at såret har været lukket/dækket af et tyndt lag ny hud under dyrlægetilsynet, og da soen blev læsset på udleveringsvognen således, at såret først er blevet blotlagt i forbindelse med afpudsningen.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodedes af politimesteren om at lade det nedfrosne materiale undersøge på landbohøjskolen:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af hudstykket sås et cirkulært område, 11 cm i diameter med rødfarvning. Centralt heri sås et sår, der målte 6 x 7 cm. Såret fandtes at være 0,5 til 0,8 cm dybt og i bunden sås pus og henfaldent væv. Centralt i vævet fandtes et afstødt hudstykke på 5 x 5 x 0,5 cm som var fastsiddende til sårranden ved hjælp af et stykke vitalt væv (hudbro). I det underliggende væv sås akut blødning, svarende til den rødfarvning, der kunne ses på overfladen og enkelte bylder. Det fremsendte væv var uden knogle og den præcise anatomiske placering af hudstykket kunne ikke fastslås. Der forelå en grad 3 læsion. Ved hjælp af histologi samt de makroskopiske fund vurderedes læsionen til at have en alder på ikke under 3 dage. Den slagtemæssige behandling kan give anledning til fejltolkning af alderen, idet læsioner kan være bortvaskede.

Spørgsmål 1:

Kan skuldersåret være opstået i forbindelse med transporten?

Svar ad 1:

Nej.

Spørgsmål 2:

Såfremt skuldersåret ikke er opstået i forbindelse med transporten bedes det oplyst:

- a) Dets omtrentlige alder og karakter?
- b) Om det må antages at have været erkendtbar for gårdejerne samt for chauffør?
- c) Om der foreligger uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af soen ved at lade den transportere levende til slagtning?

Svar ad 2:

- a) Det vurderedes, at læsionen havde en alder på ikke under 3 dage. Den slagtemæssige behandling kan dog give anledning til fejltolkning af alderen, idet læsioner kan være bortvaskede.
- b) Ja.
- c) Rådet kan ikke ud fra det foreliggende vurdere om soen ikke var transportegnet, idet der ikke foreligger nogle observationer vedrørende soens kliniske tilstand ved ankomsten til slagteriet. Rådet skal dog anføre, at soen som minimum burde have været transporteret adskilt fra de andre dyr under transporten, og på et velstrøet underlag.

Spørgsmål 3:

Giver sagen Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henvisse til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer samt Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte leverandør vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

Påtaalen mod tiltalte transportør blev opgivet, da videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2004-20-053-00078

Skrivelse af 4. marts 2004 fra politimesteren i Løgstør

En so med skuldarsår blev transporteret levende til slagting. På slagteriet blev det ved det levende syn konstateret, at der på såret var en voldsom vævsnydannelse. Soen var ikke alment påvirket af lidelsen. Efter slagting blev det konstateret, at såret havde en størrelse på 7 x 6 cm med rigelig vævsnydannelse og blotlagt knogle.

Ved gennemsavning af knoglen fandtes denne at være sæde for en stinkende knoglebetændelse med vævsdød og afstødning. Leverandøren oplyste, at soen havde været i behandling samt at såret var ophelet samt at der intet havde været at se ved leveringen. Han fandt ikke at chaufføren kunne drages til ansvar. Chaufføren oplyste, at han intet havde bemærket hverken ved læsning eller aflæsning af dyrene og at dyrlægen intet havde bemærket til ham vedrørende omhandlede læs.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har soen i besætningen før levering og ved levering til slagting været udsat for uforsvarlig behandling eller evt. groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af hudstykket med knoglevæv, fandtes omfattende forandringer: kronisk knoglemarvsbetændelse med bylledannelse samt knoglevævsnydannelser, knoglevævsmetaplasi og knogleafstødning. Læsionen vurderedes til en grad 4 læsion og vurderedes til at have en alder på ikke under 14 dage.

Rådet anser udvikling af kroniske skuldarsår hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Skuldarsår kan herved undgås eller afheles ved, at søerne får et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udvikler sig til et forhold af dyreværns-mæssigt betænkelig karakter. Soens situation burde således på et langt tidligere tidspunkt have været afhjulpet. Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen under sygdomsforløbet har været udsat for grov uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet finder ud fra det foreliggende, at soen kunne transporteres adskilt fra de andre dyr på velstrøet bund.

Spørgsmål 2:

Burde chaufføren have bemærket, at noget var unormalt ved soens skulderblad og således transporteret den adskilt fra de andre søer?

Hvis ja til foranstående spørgsmål – har soen ved transport til slagteriet været udsat for uforsvarlig behandling eller evt. groft uforsvarlig behandling ved ikke at være adskilt fra de andre søer?

Svar ad 2:

Rådet kan ikke udelukke, at det kan have været svært at se og kontrollere pågældende so afhængig af læsningsforholdene. Rådet finder, at chaufføren af leverandøren burde have været adviseret om soens tilstand, således at den kunne have været transporteret adskilt fra de andre dyr på velstrøet bund.

Rådet finder, at soen ved ikke at være transporteret adskilt har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer samt til Rådets udtalelse af 25. marts 2004 vedrørende udleveringsrum og udleveringsvogne til svin samt til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr, vedlægges i kopi.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2004-20-053-00080

Skrivelse af 8. marts 2004 fra politimesteren i Herning

En so med skuldarsår ud for både venstre og højre skulder blev transporteret levende til slagting. Det blev af veterinærkontrollen vurderet, at sårene var grad 3. Landmanden oplyste, at han kun havde bemærket, at soen havde nogle skrammer og ikke skønnet, at det var alvorligt og havde derfor ikke nævnt noget overfor vognmanden. Han kunne ikke erkende forholdet. Chaufføren oplyste, at han havde hentet omhandlede so kl. 01,30 fra en fritstående vogn uden lys og havde ikke bemærket noget. Han mente, at der var lys nok fra lastbilen til, at han kunne se dyrenes tilstand.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan skuldarsårene være opstået i forbindelse med transporten?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af præparaterne fandtes soen at have haft et sår af grad 2 og et sår af grad 4. Skuldarsåret af grad 4 blev vurderet til at være flere uger gammelt.

Skuldorsåret kan således ikke være opstået under transporten.

Spørgsmål 2:

Såfremt skuldorsårene ikke er opstået i forbindelse med transporten bedes det oplyst:

- a) Skadernes omtrentlige alder og deres karakter?
- b) Om skuldorsårene må antages at have være erkendbar for ejer samt for chaufføren?
- c) Om der foreligger uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af soen ved at lade den transportere levende til slagting?

Svar ad 2a:

Se svar ad 1.

Svar ad 2b:

Ja.

Svar ad 2c:

Soen burde have været transporteret adskilt fra de andre søer på et blødt underlag.

Ved ikke at være transporteret adskilt fra de andre søer på et blødt underlag finder Rådet, at soen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet finder, at soens situation for længst ved de daglige tilsyn burde have været opdaget og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved, at soen på et tidligt tidspunkt havde fået et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udviklede sig eller ved at aflive den.

Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men samt væsentlig ulempe.

Rådet finder, at soen i besætningen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet skal tillige henvisne til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldorsår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte, gårdejer vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

Tiltalte, vognmand vedtog en udenretlig bøde på 8.000 kr.

2004-20-053-00082

Skrivelse af 12. marts 2004 fra politimesteren i Vordingborg

En so med et skuldersår på venstre skulderregion blev transporteret til en samlestad. Såret blev af den tilsynsførende dyrlæge vurderet til at være 3. grad. Soen var ikke synligt halt. Soen blev placeret i sygesti, hvor den gik ned på forknæene. Dyrlægen vurderede at den ikke var egnet til videre transport og soen blev aflivet. Veterinærkontrollen fandt, at soen var behandlet groft uforsvarligt. Leverandøren var af sine medarbejdere blevet orienteret om, at soen havde haft et skuldersår, som efter medarbejdernes opfattelse var ophælet, hvorfor det var blevet vurderet at soen kunne transporteres til slagting. Leverandøren kunne erkende sig skyldig i uforsvarlig behandling af soen, men ikke groft uforsvarlig. Politiet gav, på baggrund af veterinærkontrollens vurdering af forholdet, leverandøren et bødeforlæg på 10.000 kr., idet det ifølge rigsadvokaten er minimumsstraffen for grovere uforsvarlig behandling af dyr i erhvervsøjemed. Leverandøren kunne ikke anerkende bøden, idet han med henvisning til dyreværnslovens § 28, stk. 1, fandt at bødestørrelsen indicerede at han havde handlet groft uforsvarligt. Leverandøren var villig til at vedkende sig en bødestørrelse på 5.000 kr. for uforsvarlig behandling.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er der i den konkrete sag tale om en ”Grad 3” læsion, jf. Fødevederedirektoratets meddelelse vedr. skuldersår hos søer?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af materialet, herunder transvers gennemsavning fandtes følgende: Centralt på hudstykket fandtes et cirkulært sår med massiv forekomst af et rødligt sårhelingsvæv. Dette væv, der havde en tykkelse på ca. 2,5 cm, indeholdt flere områder med vævshenfeld, ca. 0,3-0,5 cm i diameter. I den underliggende tuber spinæ scapulae på skulderbladsknoglen, fandtes knoglenydannelse med en tykkelse på ca. 0,5 cm. På baggrund af de observerede forandringer, kan det konkluderes, at der er tale om et kronisk granulerende og nekrotiserende 3. grads skuldersår med en alder på flere uger.

Spørgsmål 2:

Har sigtede handlet uforsvarligt eller groft uforsvarligt vedrørende dyrets tilstand?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet, at soen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00083

Skrivelse af 10. marts 2004 fra politimesteren i Herning

Efter slagtning af en so, fandtes et skuldersår som blev vurderet til at være et 3. grads sår. Følgende vurderede veterinærkontrollen, at soen var blevet behandlet groft uforsvarligt. En af leverandørens medarbejdere, som havde været med ved læsningen af søerne på gården, oplyste at hun havde været med til at få søerne med i udlæsningsvognen. Hun havde holdt nøje øje med skuldersår, som følge af, at der var så stor fokus på disse skader, men hun havde ikke iagttaget grise med skuldersår. Leverandøren oplyste, at han ved pålæsningen også havde været meget omhyggelig med at se, om der var dyr med skuldersår, men havde ingen set. Han var overbevist om, at soens nr. var forbyttet, idet det på billedet lå på skanken. Han kunne ikke tage stilling til sigtelsen, og det var muligt han ville have sagen prøvet ved retten. Chaufføren oplyste, at han ved omlæsningen nøje havde set søerne efter, idet han ikke ønskede søer med skuldersår med på transporten, og han havde intet fundet. Chaufføren påpegede ligeledes, at der ingen dyrlæge havde været da dyrene blev læsset af. Overdyrlægen oplyste, at dyrene, hvis de ikke blev besigtiget ved ankomsten, blev synet i stalden inden de blev slagtet. Han oplyste endvidere at det ikke altid var muligt at finde alle skader på søerne, idet de kunne have "pels" på, ligge ned eller gå rundt, hvilke i alle tilfælde kunne betyde, at skuldersåret først blev opdaget efter at dyrene var slagtet. Overdyrlægen afviste, at mærkerne kunne være forbyttet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan skuldersåret være opstået under transporten, i ventestien på slagteriet Danish Crown eller i forbindelse med slagtningen?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af præparatet, vedlagt gult plastøremærke DK096776-1374, fandtes et cirkulært sår med en diameter på 6 cm. Periferet i såret fandtes flosset sårhelingsvæv. Centralt fandtes en fluktuerende fibrøs hævelse, der prominerede i sårets åbning. Ved indsnit og gennemsavning af præparatet fandtes det perifere sårhelingsvæv, at have en tykkelse på 0,6 cm. Den centrale hævelse i såret fandtes at bestå af et indkapslet hæmatom, hvor den omgivende bindevævskapsel havde en tykkelse på ca. 0,5 cm. Der fandtes ingen reaktion på skulderbladsknoglen. Skuldersåret vurderedes til at være et 2. grads skuldersår med en alder på ikke under 2-3 uger. Skuldersåret kan således ikke være opstået under transporten, i ventestien på slagteriet Danish Crown eller i forbindelse med slagtningen.

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 må besvares benægtende bedes oplyst:

- a) Skuldersårets omtrentlige alder og dets karakter?
- b) Om det må antages, at have været erkendtbar for gårdejeren samt for chaufføren?
- c) Om der foreligger uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af soen ved at lade den transportere levende til slagtning?

Svar ad 2:

- a) Se svar ad 1.
- b) Rådet finder, at såret var erkendtbar, men finder også at det kræver en nøje inspektion af det enkelte dyr.
- c) Rådet vil nære betænkelighed ved at anse, at so mærket DK096776-1374 har været udsat for uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling ved at blive transporteret levende til slagting.

Spørgsmål 3:

Giver sagen Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Påtalen mod begge de tiltalte blev opgivet, da videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2004-20-053-00085

Skrivelse af 15. marts 2004 fra politimesteren i Århus

En so med skuldersår blev transporteret levende til slagting. Det blev af veterinærkontrollen vurderet, at såret var grad 4. Soen var ikke alment påvirket. Landmanden kunne ikke erkende nogen forseelse ved at sende soen til slagting. Vognmanden erkendte forseelsen. Han havde ikke ved læsningen bemærket, at soen havde en skulderskade og havde heller ikke fået noget oplyst på slagteriet. Han fandt det svært at vurdere, hvorvidt et sår var grad 1-2 eller 3-4, idet såret kunne være dækket af en skorpe, som blev revet op under transporten eller ved den slagtemæssige forarbejdning af slagtekroppen. Han ville af den grund overveje, om sagen skulle i retten.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Burde den omhandlede so være slagtet på gården?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so, og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af præparatet fandtes såret at være ca. 7 x 6 cm. I bunden af såret sås den blottede skulderknogle. Periferien af såret var dækket af et ca. 0,7-0,8 cm tykt nydannet granulerende bindevæv. På snitfladen fandtes den blottede knogle at være sæde for en ca. 0,5 cm tyk knoglenydannelse med affladning. På baggrund af de observerede forandringer kan det konkluderes, at der er tale om et skuldersår med blottet knoglevæv med nydannelser og perifer granulerende bindevævsdannelse. Såret har en alder på flere uger. Rådet vurderer såret til at være grad 4. Det fremgår endvidere af erklæring af 5. december 2003 fra embedsdyrlægen, at soen ikke alment var påvirket af lidelsen.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet ikke, at omhandlende so burde være slagtet på gården.

Spørgsmål 2:

Burde soen i forbindelse med transporten have været adskilt fra de andre dyr på et velstrøet leje for at beskytte dyret bedst muligt mod smerte og lidelse?

Svar ad 2:

Ja.

Spørgsmål 3:

Er det muligt med det blotte øje at konstatere, om der er tale om et skuldarsår af 1-2. grad eller 3.-4. grad?

Svar ad 3:

Rådet finder, at det med det blotte øje vil være muligt at afgøre hvorvidt såret hører til 1./2. grad eller en 3./4. grad. Såfremt der opstår tvivlstilfælde og grisens almenbefindende ikke er påvirket, bør grisen transporteres adskilt fra de andre dyr på et velstrøet leje. Rådet finder tillige, at landmanden skal oplyse vognmanden/chaufføren om, at der i læsset skal transporteres en so med skuldarsår, således at chaufføren selv kan afgøre, hvilke forholdsregler der skal tages omkring transporten af soen.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Rådet finder, at soens situation for længst ved de daglige tilsyn burde have været opdaget og afhjulpnet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved, at soen på et tidligt tidspunkt havde fået et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udviklede sig.

Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén samt væsentlig ulempe.

Rådet finder, at soen i besætningen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet skal tillige henvisse til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte, ejer blev ved byretten straffet med en bøde på 3.000 kr.

Tiltalte, vognmand blev straffet med en bøde på 2.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev for begges vedkommende fastsat til fængsel i 6 dage.

De tiltalte betalte delvise sagsomkostninger.

2004-20-053-00087

Skrivelse af 22. marts 2004 fra politimesteren i Herning?

En so med dybtgående skuldersår på begge skuldre blev transporteret levende til slagting. Det blev af veterinærkontrollen vurderet, at sårene var hhv. af grad 3 og 4. Leverandøren oplyste, at han havde set på soen sammen med sin fodermester, og de havde skønnet, at den var i orden. De havde derfor ikke sagt noget til vognmanden om soen. Dyrene blev sat på en vogn uden lys, hvorfra vognmanden hentede dem. Vognmanden oplyste, at han intet havde set ved afhentningen af soen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan skuldersårene være opstået under transporten eller i ventestien på slagteriet?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret præparatet fra den i sagen omtalte gris, og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Præparatet, der var frosset ved modtagelsen, omfattede et stykke hud, 22 x 24 cm, fra skulderregionen med påsiddende underliggende bløddele og en del af skulderknoglen. Ved undersøgelse af præparatet fandtes der centralt i hudstykket et cirkulært sår med en diameter på ca. 6 cm. Centralt i såret fandtes flere mindre områder med blotlagt knoglevæv. I andre områder var knoglevævet dækket af bindevæv, ca. 0,2 cm tykt. Det blotlagte og det bindevævsdækkede knoglevæv var sæde for massive nydannelser med affladning. I sårets periferi fandtes et flosset sårhelingsvæv med en tykkelse på ca. 1 cm. De observerede læsioner har en alder på ikke under 3-4 uger. Rådet vurderer såret til at være grad 4.

Det pågældende skuldersår kan således ikke være opstået under transporten.

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 må besvares benægtende bedes oplyst:

- d) Skuldersårenes omtrentlige alder og deres karakter?
- e) Om de må antages at have været erkendbare for gårdejereren samt for vognmanden?
- f) Om der foreligger uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af soen ved at lade den transportere levende til slagting?

Svar ad 2a:

Rådet skal gøre opmærksom på, at Rådet kun har modtaget præparat fra en skulder. Der henvises til svar ad 1.

Svar ad 2b:

Ja.

Svar ad 2c:

Det fremgår ikke af sagsmaterialet, hvorvidt soens almenbefindende var påvirket. Rådet finder dog, at grisen under transporten burde have været adskilt fra de andre grise på et blødt underlag. Dette ses ikke at være gjort.

Rådet finder, at soen ved at være transporteret i samme rum som de andre grise under transporten har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet finder, at soens situation for længst ved de daglige tilsyn burde have været opdaget og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved, at soen på et tidligt tidspunkt havde fået et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udviklede sig eller ved at aflive den.

Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men samt væsentlig ulempe.

Rådet finder, at soen i besætningen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet skal tillige henvide til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2004-20-053-00091

Skrivelse af 27. januar 2004 fra politimesteren i Aalborg

En so med skuldarsår, blev transporteret til en samlestald. Såret havde en størrelse på 8-10 cm i diameter og strakte sig ned i den underliggende muskulatur. Såret havde en rådden lugt, og der var tydelig hævelse omkring såret. Soen havde tillige sår på højre skulder, som var mindre og det involverede ikke underhuden. Soen var ikke halt og reagerede ikke kraftigt ved berøring. Soen blev ikke godkendt til videre transport og aflivet på stedet. Leverandøren fandt ikke at han havde udsat soen for groft uforsvarlig behandling, idet soen ikke var halt, hvilket den ville være hvis smerten ikke var ubetydelig, på den baggrund nægtede han sig skyldig i overtrædelse af dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er såret på soens venstre skulder af en sådan karakter, at tilstanden hos soen burde have været afhjulpet forud for den 9. december 2003 – enten ved forebyggelse af tilstanden i et tidligere forløb eller ved aflivning af soen?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af venstre skulderregion fandtes et sår af cirkulær form med en diameter på ca. 5 cm. Såret strakte sig ca. 0,5 cm ned i underhuden og sårkrateret var udfyldt med en nekrotisk sårskorpe. Vævet omkring såret var hævet og på alle sider af såret fandtes et ca. 1 cm tykt nydannet bindevæv. Under sårets bund fandtes tuber spinae scapulae på skulderbladsknoglen at være sæde for betydelig knoglenydannelse med en tykkelse på ca. 2 cm. Skulderregionen var således sæde for et skuldarsår af 3. grad med sekundær knoglenydannelse på skulderbladsknoglen til følge. De observerede læsioner har en alder på flere uger.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet, at soens situation for længst ved de daglige tilsyn burde have været opdaget og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved, at soen på et tidligt tidspunkt havde fået et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udviklede sig, eller ved at aflive den.

Spørgsmål 2:

Indebærer tiltaltes adfærd ved at undlade at afhjælpe den omhandlende tilstand ved soen en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1 og 29, stk. 1?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet, at soen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Har tiltalte påført soen en ikke ubetydelig smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe ved at undlade at afhjælpe tilstanden hos soen?

Svar ad 3:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet, at soen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og varigt mén samt væsentlig ulempe.

Spørgsmål 4:

Har tiltalte udvist fornøden omsorg for dyrets tilstand?

Svar ad 4:

Lægges svar ad 1, 2 og 3 samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet ikke, at der er draget den fornødne omsorg for soen.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 5.000 kr.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Der blev lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2004-20-053-00092

Skrivelse af 31. marts 2004 fra politimesteren i Odder

Ved det levende syn den 1. december 2003 på slagteriet, konstaterede veterinærkontrollen, at en so havde sår på det ene skulderblad med voldsom vævsnydannelse. Soen var ikke alment påvirket af lidelsen. Ved den efterfølgende kontrol af slagtekroppen, vurderede veterinærkontrollen, at det var et grad 4 skuldersår. Leverandøren erkendte. Han havde forud for leveringen været bekendt med omhandlende skuldersår og erkendte at han ikke havde haft den tilstrækkelige opmærksomhed på dette. Den pågældende so havde stået i en typisk fareboks, uden strøelse på betongulv under dieperiøden. Han havde 400 søer. Han oplyste, at en dyrlæge var tilknyttet besætningen og problematikken skuldersår havde ikke specifikt været diskuteret, men alene været et generelt emne henset til den nye indstilling til skuldersår med henblik på imødegåelse og afhjælpning af skuldersår hos søer. Han havde ikke diskuteret pågældende so med vognmanden. Chaufføren oplyste, at han havde vurderet såret til at være et grad 2, hvorfor han havde skønnet at han havde kunnet foretage transporten uden særlige foranstaltninger. Han erklærede sig under de foreliggende omstændigheder rede til at vedtage et bødeforlæg, men kunne ikke erkende overtrædelse af dyreværnsloven og bekendtgørelse vedrørende transport. Leverandøren besluttede at få sagen ført som en prøvesag ved domstolene.

Rådet udtalte:

Spørgsmål fra politimesteren:

Spørgsmål 1:

Sundhedsrådet anmodes om en vurderingsgrad af skuldersåret i den konkrete sag?

I den forbindelse kan det oplyses, at det relevante materiale er indefrosset med henblik på en eventuel senere beslutning om obduktion.

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved modtagelsen var der ibundet en seddel med håndskrevet: 10264; 44; 1/12-03. I det medfølgende brev fremgik det, at præparatet hører til Det Veterinære Sundhedsrådsag jnr. 2004-20-053-00092. Ved undersøgelse af det slagtemæssigt behandlede stykke hud 33 x 29 cm med lidt underliggende muskulatur og en stump knogle 19 cm lang og 1,5 cm bred i enderne og 4 cm på midtstykket. Hud og knogle var delvist hugget igennem på tværs. Såret i huden over knoglen var næsten cirkulært 4,5 cm i diameter med kraftige sårrende med op til 1 cm granulationsvæv. Der var blotlagt knogle i bunden af såret. Ved gennemsavning på tværs fandtes knoglenyddannelser omkring behinden, der gav skulderbladskammen en paddehat lignende facon 5 cm bred og 3 cm høj. Soen har haft et sår svarende til et grad 4 skuldersår. Forandringerne skønnes at være flere uger gamle.

Spørgsmål 2:

Såfremt der er tale om sårgrad 3-4 bedes Rådet udtale sig om, hvorvidt soen har været udsat for uforsvarlig behandling i besætningen, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling?

Svar ad 2:

Soens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet. Dette burde ud fra det foreliggende bedst have været sket ved rettidig indgriben, ved at soen var blevet tilbudt en blødere underlag således at tilstanden ikke udviklede sig til et forhold af dyreværns-mæssig betænkelig karakter. Under sygdomsforløbet i besætningen har soen været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og er ikke passet omsorgsfuldt.

Rådet finder, at soen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Det bedes tillige tilkendegivet, hvorvidt en vognmand/chauffør har mulighed for at vurdere graden af et skuldersår, såfremt det alene er synligt ved ardannelse?

Svar ad 3:

Det er Rådets opfattelse, at man i den konkrete sag burde have fået en mistanke om, at skuldersåret repræsenterede en dybereliggende skade af grad 3-4. Rådet skal dog anføre, at der den 1. december 2003 endnu ikke specifikt for chaufførerne var opnået et stort erfaringsgrundlag med henblik på vurdering af skuldersår under de givne arbejdsvilkår.

Spørgsmål fra leverandørens advokat:

Spørgsmål 1:

Må det pågældende skuldersår anses at have påført soen en ikke ubetydelig smerte, lidelse, varigt mén og/eller væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Se svar ad 2 til politimesteren.

Spørgsmål 2:

Såfremt Spørgsmål 1 besvares bekræftende, bedes det oplyst, om tiltaltes behandling af den omhandlende so kan karakteriseres som groft uforsvarlig eller uforsvarlig?

Svar ad 2:

Se svar ad 2 til politimesteren.

Spørgsmål 3:

Såfremt spørgsmål 2 besvares bekræftende, bedes det oplyst, hvorledes der bør reageres ved konstatering af et skuldersår som det i sagen omhandlende, f.eks. om soen bør sættes i behandling og anbringes i en bås med blødt underlag, sendes til slagting eller aflives på stedet?

Svar ad 3:

Se svar ad 2 til politimesteren.

Spørgsmål 4:

Det bedes oplyst, hvorledes det pågældende skuldersår har udviklet sig over tid, herunder hvornår såret er opstået samt, hvorvidt og i hvilken omfang såret har været ophelet på leveringstidspunktet, den 1/12 2003?

I den forbindelse bedes det også oplyst, om såret udvikler sig ”indefra og ud”, eller ”udefra og ind”?

Svar ad 4:

Af svar ad 1 til politimesteren, fremgår det at forandringerne skønnes at være flere uger gamle. Tillige fremgår det af svar ad 1 at der var sårhelingsvæv til stede, men at såret ikke var helet op på leveringstidspunktet.

Skuldarsår på søer udvikler sig normalt ”udefra og ind”, idet de skyldes dels et vævstraumatisk tryk og dels friktion mod underlaget. Trykpåvirkningen afstedkommer iltmangel i vævet og vævsdød, der i første omgang betinger afstødning af den overliggende hud. Der er tale om en fremadskridende tilstand, hvor dybereliggende strukturer efterhånden inddrages. Graden afhænger bl.a. af trykpåvirkningens styrke og grad. Infektion i såret, som hyppigt forekommer hos svin, vil forlænge og i stigende grad forværre såret.

Spørgsmål 5:

Såfremt det omhandlede sår kan have været ophelet på leveringstidspunktet, bedes det oplyst, hvordan såret i så fald kan have fremtrådt ved de undersøgelser, som kan foretages af soen i levende live, herunder ved besigtigelse af såret og ved at føle på såret?

I denne forbindelse ønskes det oplyst, om såret ved en visuel besigtigelse kan have fremstået som et mørkt område på størrelse med en femkrone?

Svar ad 5:

Af svar ad 4 samt svar ad 1 til politimesteren fremgår det, at såret ikke var ophelet på leveringstidspunktet. Et sår som er ophelet vil fremstå med en intakt hud med arvæv. Huden med arvæv vil ved palpation fremstå glat og med kontinuitet. Et ophelet sår vil ikke fremstå som et mørkt område, hvilket fremgår af et af billederne optaget inden soen var blevet slagtemæssigt behandlet.

Spørgsmål 6 (5):

Det bedes oplyst, hvorvidt soen, som følge af det omhandlede sår, må antages at have vist synlige tegn på lidelse, såsom støttevægtring.

- a) på det tidspunkt såret er opstået?
- b) efter at såret er helt op?

Svar ad 6 (5):

Rådet finder, at søer, der udvikler kroniske og dyberegående skuldarsår, der er at sammenligne med alvorlige liggesår hos mennesker, påføres en betydelig grad af smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe. En so vil normalt på det tidspunkt, hvor et dybere gående skuldarsår opstår og så længe såret er tilstede vise varierende grader af ømhed, når noget berører det sårede område. Sådanne søer vil også ofte være påvirket i deres evne til at rejse sig, men behøver ikke at vise synlige tegn på lidelse efter at være kommet op at stå. Efter opheling af et sådant sår er der normalt ikke synlige tegn på lidelse.

Spørgsmål 7(6):

Såfremt det lægges til grund, at såret har været helet op på tidspunktet for levering af den pågældende so, bedes det oplyst, om soen i så fald har været egnet til transport til slagteriet?

Svar ad 7 (6):

Ja, såfremt såret var helet op, idet soens almenbefindende var upåvirket.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse om transport af syge eller tilskadekomne dyr af 20. december 1991.

Supplerende skrivelse af 15. april 2005 fra politimesteren i Odder

Rådet udtalte:

Spørgsmål 8:

Idet det præparat, Det Veterinære Sundhedsråd har ladet obducere, har været slagterimæssigt behandlet, bedes Sundhedsrådet oplyse, hvorledes såret må antages at have set ud inden den slagterimæssige behandling af soen, herunder om det kan udelukkes, at der har været en intakt, tør skorpe på såret?

Svar ad 8:

Det fremgår af anmeldelsen, at veterinærkontrollen ved det levende syn konstaterede et sår på det ene skulderblad på soen. Såret beskrives som værende med voldsom vævsnydannelse (granulationsvævsdannelse). Af foto optaget af soens højre skulder inden soen blev slagtet fremgår, at soen havde et 4-5 cm stort væskende sår på skulderbladskammen.

Lægges dette og svar ad 5 til grund, finder Rådet, at det kan udelukkes, at såret inden den slagterimæssige behandling har fremstået med en intakt, tør skorpe.

Spørgsmål 9:

Såfremt det ikke kan udelukkes, at der har været en intakt, tør sårskorpe ved leveringen af soen til slagtning, bedes Sundhedsrådet oplyse, hvorvidt soen i givet fald må antages at have vist synlige tegn på lidelse?

Svar ad 9:

Udgår.

Spørgsmål 10:

Sundhedsrådet oplyser i svaret på spørgsmål 2, at soen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Sundhedsrådet bedes oplyse, hvorpå dette svar støttes, herunder om der er foretaget konkrete smerteundersøgelser af søer med skuldarsår, som underbygger svaret?

Det er tiltaltes opfattelse (som støttes af tiltaltes besætningsdyrlæge samt landbrugskonsulent), at søer med skuldarsår kun i meget få tilfælde viser synlige tegn på lidelse, modsat f. eks. søer med klovbyld og halebid, som viser meget tydelige tegn på smerte?

Såfremt der foreligger undersøgelsesmateriale, som underbygger, at søer med skuldarsår udviser tydelige tegn på smerte, ønskes det udleveret.

Svar ad 10:

Rådet støtter sit svar på spørgsmål 2 på det forhold, at udviklingen af et kronisk skuldarsår, i dette tilfælde et skuldarsår af 4. grad med afslidning af såvel hud og underhud som dele af det underliggende knoglevæv og knoglenydannelse, påfører soen en ikke ubetydelig smerte og væsentlig ulempe.

Rådet er ikke bekendt med hverken danske eller internationale undersøgelser, der vurderer smerte-graden i forbindelse med udvikling af skuldarsår hos søer. Fra humane kliniske forhold vedrørende liggesår er Rådet bekendt med, at disse er forbundet med en høj grad af smerte og voldsomt ubehag. Denne smerte øges, hvis der opstår infektion i såret.

Hos søer er skuldarsår grad 3 og grad 4 stort set altid inficerede, evt. med spredning til lymfeknuder og knoglemarv. Grad 4 er herudover stort set altid ledsaget af større eller mindre knoglenydannelse udgående fra benhinden omkring området med afslidt knoglevæv.

Selv om søers smerteopfattelse måske ikke helt kan sammenlignes med menneskers smerteopfattelse, tillader Rådet sig at bygge sin vurdering af de dyreværnsmæssige forhold ved skuldarsår hos søer på følgende forhold:

1. Liggesår hos mennesker angives at være forbundet med en høj grad af smerte og ubehag.
2. Skuldarsår hos søer er at opfatte som liggesår, der i grad 3 og 4 involverer dybereliggende strukturer, herunder evt. underliggende knoglevæv.
3. Sårene er oftest i de svære grader inficerede, hvilket i den humanmedicinske forskning vedrørende liggesår angives at øge smertegraden.
4. Søer med skuldarsår udviser ofte større besvær med at rejse sig end søer uden skuldarsår indikerende, at tilstanden er forbundet med smerte af kronisk karakter.
5. Ved berøring af et skuldarsår udviser soen altid vekslende grader af smerteytring.

Skuldarsår hos en so opfattes således som en smertefuld sygdom/tilskadekomst og skal som sådan have behandling og pleje hurtigst muligt. Undladelse heraf opfattes af Rådet som dyreværnsmæssigt kritisabelt og tegn på manglende omsorg for dyrets situation.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00095

Skrivelse af 13. april 2004 fra politimesteren i Nykøbing F

Ved den rutinemæssige kødkontrol på et slagteri fandtes på slagtekroppen af en so skuldarsår svarende til en grad 4. Ved modtagelsen af soen i stalden havde der ikke været nogle anmærkninger vedrørende soens almenstilstand. Leverandøren oplyste, at soen havde været under behandling med sårpray og flydende plaster samt anbragt i aflastningssti. På leveringstidspunktet havde leverandøren samt fodermesteren foretaget en besigtigelse af soen og havde konstateret, at skuldarsåret var ophælet – og der var ingen blødende væskende sår, hvorfor man ikke havde nogen mulighed for at konstatere graden af skuldarsåret.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan såret være helet op inden transportens start?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af hudstykket 22 x 22 cm med underliggende muskulatur og en stump knogle 10,5 cm lang og 2 cm bred fandtes centralt i huden over knoglestumpen et rundt åbent sår, 4 cm i diameter med uregelmæssige rande af reparationsvæv. Såret var dækket delvis af sårskorpe, der kunne ses og mærkes knoglevæv centralt i såret. På snitfladen gennem sår og underliggende knogle fandtes der knoglenydanerler gående ud fra behinden og op til 1,8 cm over knoglen. Omkring såret fandtes en zone på 4 cm med fortykket hud. Soen har haft et skuldarsår svarende til grad 4. Læsionen skønnes at være flere uger gammel.

Lægges ovennævnte til grund, har såret været under heling og sandsynligvis inden den slagtemæssige behandling af kroppen været dækket af en sårskorpe, men som det fremgår har såret ikke været ophelet.

Spørgsmål 2:

Hvis det var helet op inden starten af transporten, kan det så være revet op igen under transporten?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

De to første tal i leverandørnummeret er ikke aflæselige. Kan der være sket en forbytning, så soen tilhører en helt anden leverandør?

Svar ad 3:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet, idet Rådet ikke er bekendt med procedurerne på pågældende slagteri og Rådet i øvrigt udelukkende besvarer veterinærfaglige spørgsmål.

Spørgsmål 4:

Er der tale om en uforsvarlig behandling eller en groft uforsvarlig behandling eller er der tale om mishandling?

Svar ad 4:

Rådet anser udvikling af kroniske skuldarsår hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Skuldarsår kan herved undgås eller afheles ved, at søerne får et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udvikler sig til et forhold af dyreværnsmæssigt betænkelig karakter.

Rådet finder således, at soens situation på et langt tidligere tidspunkt, inden tilstanden udviklede sig til en læsion af 4. grad, burde have været anbragt i en sti med blødt underlag og behandlet for sin lidelse.

Rådet finder, at soen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Rådet skal endvidere henvise til Rådet udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2004-20-053-00096**Skrivelse af 13. april 2004 fra politimesteren i Nykøbing F**

En so blev transporteret til en samlestad i Jylland. Soen havde sår på begge skuldre og der sivede blodigt væske fra sårene. I sårene kunne væskehulrum palperes og ses. Sårandene var sorte og såret på højre skulder var betændt. Det blev vurderet, at soen ikke var egnet til eksport, og den blev aflivet. Leverandøren oplyste, at det var hans skøn, at sårene ved leveringen var 2. grad. Han havde 14 dage inden leveringen anbragt soen i en sti for sig selv og behandlet den med pattesalve og var af den opfattelse, at sårene var helet op. Ellers havde han fået sin kone, som var dyrlæge, til at se på soen. Leverandøren oplyste endvidere, at den nævnte chauffør ikke havde kørt med hans søer, så de måtte have været læsset om undervejs. Chaufføren oplyste, at han intet havde bemærket ved læsningen, men da han skulle læsse flere søer på ved næste landmand, havde han bemærket, at soen havde et sår på den ene side, men da var såret lægt med rod på. Chaufføren oplyste, at han havde læsset søerne af på en samlestad på Sjælland og ikke havde haft mere med dem at gøre. Der forelå ingen afhøring af chaufføren, som havde kørt soen fra Sjælland til Jylland med henblik på videre eksport.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

På billede nr. 1 og nr. 2 ses, foruden skuldresårene, friske bidmærker, som formentlig stammer fra transporten. Både leverandøren og transportøren forklarer, at skuldresåret var helet næsten op. Kan disse to skuldresår være blevet revet op i forbindelse med slåskampene under transporten fra Falster til Jylland?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af de to skulderblade med overliggende hud og muskulatur fandtes venstre skulderblad at være sæde for et sår ca. 2 cm i diameter. I kanten af såret fandtes reparationsvævsdannelse med en maksimal tykkelse på 4 mm. Reparationsvævet kommunikerede med benhinden på skulderbladsknoglen. Der fandtes knoglenydannelser på skulderbladet. Højre skulder fandtes at være sæde for et sår på ca. 4 cm i diameter. I underhuden sås reparationsvævsdannelse, såret var uden dermis. Reparationsvævet kommunikerede med skulderbladets benhinde og der sås ligeledes knoglenydannelse. Begge læsionerne vurderedes til at være af 3. grad, kroniske og sandsynligvis med en alder på ikke under 2-4 uger.

Rådet kan ikke ud fra ovennævnte konkludere hvorvidt der har været en sårskorpe på sårene ved opstarten af transporten, men Rådet kan konkludere, at såret var i en kronisk fase og var under heling, men som det fremgår har sårene ikke været ophelet.

Spørgsmål 2:

Hvis ikke, er der så tale om uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling eller er der tale om mishandling?

Svar ad 2:

Rådet anser udvikling af kroniske skuldarsår hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Skuldarsår kan herved undgås eller afheles ved, at søerne får et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udvikler sig til et forhold af dyreværnmæssigt betænkelig karakter.

Rådet finder således, at soens situation på et langt tidligere tidspunkt, inden tilstanden udviklede sig til en læsion af 3. grad, burde have været anbragt i en sti med blødt underlag og behandlet for sin lidelse.

Rådet finder, at soen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Rådet skal endvidere henvise til Rådet udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00101

Skrivelse af 4. maj 2004 fra politimesteren i Frederikshavn

Ejeren af en sobesætning anmeldtes af fødevarerregionens dyrlæge for til en samlestad at have leveret en so, som ud for både højre og venstre skulderblad havde et sår. Der sivede blodig væske fra sårene og der var tegn på, at soen havde været i slagsmål, idet der var overfladiske sår på hals- og skulderregionerne. Der var hårde hævelser (antagelig vævsreaktioner og arvævsdannelser) omkring skulderbladsknoglernes fremspringende punkt. Der var væskefyldte hulrum ind mod knoglerne og dødt væv, blod og pus i sårene. Soen var alment påvirket, idet den lagde sig, så snart den fik ro og vægrede sig ved at rejse sig igen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Indebærer den anførte behandling af soen en uforsvarlig behandling eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af materialet bestående af øverste del af skulderbladene, højre og venstre, med overliggende hud, der ikke var slagtemæssigt behandlet, og muskulatur, fandtes:

Vedr. venstre skulderblad: Et ulcus, ca. 5 cm i diameter over skulderbladskammen. Under såret i underhuden sås arvæv med en maksimal tykkelse på 1,5 cm. Såret var uden overhud. Arvævet var sammenhængende med skulderbladskammens benhinde. Centralt i såret sås et rundt dødt væv, 1,5 cm i diameter, der i dybden kunne identificeres som frasprenget knoglevæv (tuber spina scapulae). Perifert for knoglevævet sås en 3 mm tyk bræmme af arvæv. På skulderbladskammen optrådte knoglevævsnydannelser. I musculus infraspinatus sås områder med blødning og bindevævsdannelse.

Vedr. højre skulderblad: Et ulcus, ca. 3 cm i diameter, over skulderbladskammen. Under såret i underhuden sås arvæv med en maksimal tykkelse på 1 cm. Såret var uden overhud. Arvævet var sammenhængende med skulderbladskammens benhinde.

Det konkluderedes, at begge læsioner var kroniske, sandsynligvis med en alder på ikke under 3-4 uger, og det vurderedes, at læsionen på venstre skulderblad var et grad 4 skuldarsår og læsionen på højre skulderblad et grad 3 skuldarsår.

De observerede læsioner havde således en alder på 3-4 uger og var af henholdsvis grad 4 og grad 3. Af fotomaterialet fra samlestalden fremgår, at begge sår var blødende. Det fremgår endvidere af fødevareregionens anmeldelse, at soens almentilstand var påvirket, idet soen lagde sig ned, så snart den fik ro samt vægrede sig ved at rejse sig. Soens situation burde således for længst have været afhjulpet i besætningen. Rådet finder, at det forhold, at ejeren ikke har afhjulpet soens situation straks sårdannelserne begyndte, er tegn på manglende omsorg for soen. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet, med henblik på soens ophold i besætningen, betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet, med henblik på transporten af soen til slagteriet, betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr samt til Rådets udtalelse af 18. november 2003 vedrørende skuldarsår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 20.000 kr.

2004-20-053-00102

Skrivelse af 6. maj 2004 fra politimesteren i Hobro

Ved det levende syn på et slagteri konstaterede veterinærkontrollen et cirkulært ca. 5 cm i diameter stort åbent sår på højre skulder af en so. Der var voldsom vævsnydannelse. Soen var ikke påvirket af lidelsen. Efter slagtning konstateredes et sår på ca. 5 x 5 cm. Der var rigelig granulationsvævsvævsdannelse og blotlagt knogle med henfald af knoglevæv. Ejeren anmeldtes for overtrædelse af dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

Rådet anmodedes af politiet ud fra tilsendt rapport med dyrlægeerklæring og fotos om at udtale sig om følgende:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt omhandlede so, med hensyn til stort åbent skuldarsår på ca. 5 cm. i diameter på højre skulder, med voldsom vævsnydannelse (granulationsvævsvævsdannelse), anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, medens den har været i besætningen hos sin ejer?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Ved undersøgelse af materialet bestående af et langt stykke hud inddragende skulderpartiet med underliggende muskulatur og knoglevæv fandtes over knoglen et cirkulært sår på 6 cm i diameter med kraftige sårrande med op til 1.5 cm. granulationsvæv. Der var blotlagt knogle i bunden af såret, og på et tværsnit fandtes nydannelser på behinden på op til 0,8 cm. I randen af knoglen i bunden af såret fandtes et område med tab af knoglevæv på 1 cm i diameter med erstatning med arvæv op til 0,9 cm. Det konkluderedes, at soen havde haft et sår svarende til et grad 4 skuldarsår. Forandringerne skønnedes at være ikke under en måned gammel.

På baggrund af ovenstående og fotomaterialet finder Rådet, at soens situation for længst skulle have været afhjulpet i besætningen. Rådet finder, at det forhold, at ejeren ikke har afhjulpet soens situation straks sårdannelserne begyndte, er tegn på manglende omsorg for soen. Under sygdomsforløbet i besætningen har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet med henblik på soens ophold i besætningen karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt omhandlede so med omhandlede lidelse anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe under transporten til slagteriet?

Svar ad 2:

Det fremgår af anmeldelsen, at soen ved ankomsten til slagteriet ikke var alment påvirket af lidelsen. Såret var åbent, men blødte ikke. Der er ikke oplysninger i sagen om, hvorvidt soen var blevet transporteret adskilt fra de øvrige dyr på bilen.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet ikke holdepunkter for at bedømme forsvarligheden af transporten til slagteriet.

Spørgsmål 3:

Hvorvidt sagens fakta giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 18. november 2003 vedrørende skuldarsår hos søer samt Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2004-20-053-00104

Skrivelse af 13. maj 2004 fra politimesteren i Nyborg

Ved det levende syn i en slagteristald fandtes en so at have dybtgående trykninger på højre og venstre skulder. Leverandøren nægtede, at det var en af hans søer. Han oplyste, at en af søerne havde haft ar på den ene skulder, og vognmanden havde skilt den fra de andre under transporten. Han forklarede endvidere, at billederne viste en so af landrace, og at han udelukkende havde krydsnings-søer. Vognmanden forklarede, at ved selve læsningen på gården, havde man konstateret en so med skuldarsår, som der var sårskorpe på, og at det var helet så meget, at den var egnet til transport. Sammenholdt med hans billeder, som var udleveret fra slagteriet, var det et 2. grads sår. Denne so fik lov til at gå for sig selv under transporten med rigeligt strøelse af savsmuld. Ved aflæsningen havde vognmanden oplyst om den fraskilte so, som var blevet besigtiget af en staldmand, der ligeledes fandt, at det var en grad 2. Der havde ingen dyrlæger været tilstede ved aflæsningen, hvilket han fandt ganske uacceptabelt i disse sager. Af afregningen fra slagteriet fremgik det, at der var leveret 2 søer med skuldarsår i pågældende transport.

Rådet udtalte:

Rådet skal indledningsvis henstille, at spørgsmål til Rådet bliver fremlagt i en særskilt skrivelse.

Spørgsmål 1:

1. Hvori den konstaterede skade nærmere består?
2. Herunder om det er en skade, som har været synlig i længere tid og i givet fald: Hvor lang tid?
3. Om der kan være tale om et opbrudt afhelet skuldarsår?
4. Rådet bedes endvidere oplyse, hvorledes det opbevarede nærmere er identificeret, herunder om der forefindes gult øremærke fra den beskadigede so?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Præparaterne bestod af 2 stykker hud med underliggende muskulatur og en stump knogle.

Ved undersøgelse af det ene præparat fandtes såret i huden over knoglen at være næsten cirkulært, 4,5 cm i diameter, med kraftige sårrende med op til 1,2 cm granulationsvæv og lommedannelse 0,5 cm hele vejen rundt i randen. Knoglen var dækket af granulationsvæv i bunden af såret. Ved gennemsavning på tværs fandtes knoglenydannelser, der gav spina scapula på skulderbladsknoglen en paddehatlignende facon på 3,5 cm i bredden.

Ved undersøgelse af det andet præparat fandtes såret i huden over knoglen at være næsten cirkulært, 6 cm i diameter, med kraftige sårrende med op til 2 cm granulationsvæv og lommedannelse 0,5 cm hele vejen rundt i randen. Knoglen var blotlagt i bunden af såret. Ved gennemsavning på tværs fandtes knoglenydannelser, der gav spina scapula på skulderbladsknoglen en paddehatlignende facon på 3 cm i bredden.

Soen har bilateralt haft sår svarende til et grad 4 skuldarsår. Skaden har været synlig i længere tid. Forandringer skønnes at være flere uger gammelt.

Lægges ovennævnte til grund er såret i en helingsfase og således ikke afhelet.

Spørgsmål 2:

Der anmodes endvidere om en udtalelse om, hvorvidt en adfærd, der som beskrevet i spørgsmålene i retsbogsudskriftet, indebærer en uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 2:

Rådet finder, at soens situation for længst ved de daglige tilsyn i besætningen burde have været opdaget og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved, at soen på et tidligt tidspunkt havde fået et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udviklede sig eller ved at aflive den. Rådet finder, at soen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og varigt mén samt væsentlig ulempe.

Rådet finder, at soen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Det fremgår ikke af sagsakterne, hvorvidt soens almenbefindende var påvirket. Rådet finder dog, at en so med de her påviste skader under transport bør være adskilt fra de andre dyr på en velstrøet bund og ikke lukkes/transporteres sammen med andre søer.

Afgørelse:

Tiltalte blev frifundet.

Statskassen betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00105

Skrivelse af 19. maj 2004 fra politimesteren i Herning

Ejeren af en sobesætning anmeldtes af Fødevareregionens dyrlæge for til en samlestald at have leveret en so, som ud for højre skulderblad havde et sår. Der sivede blodigt væske fra såret. Der var en tydelig hård hævelse (antagelig vævsreaktioner og arvævsdannelser) omkring skulderbladsknoglen fremspringende punkt. I såret kunne et væskefyldt hulrum mærkes og ses ind mod knoglen. Soen var ikke synlig halt.

Rådet udtalte:

Rådet anmodedes om at besvare følgende spørgsmål i forbindelse med anmeldelse for formodet overtrædelse af dyreværnsloven af en gårdejer, der havde ladet en so med skuldarsår transportere 25 km til en samlecentral med henblik på videre transport til Tyskland.

Spørgsmål 1:

Kan skuldarsåret være opstået under transporten og/eller være forværret under transporten?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at soen ved ankomsten til samlestalden ud for højre skulderblad havde et sår. Blodig væske sivede fra såret. Der var en tydelig hård hævelse omkring skulderbladsknoglen fremspringende punkt. I såret kunne et væskefyldt hulrum mærkes og ses ind mod knoglen. Soen var ikke synlig halt. Soen var ikke adskilt fra de øvrige søer under transporten. Soens ejer oplyste, at soen var fravænet 3-4 uger inden transporten. I den periode havde den gået alene i boks, hvor såret var blevet behandlet med sårpray og Aloe vera spray. Såret heledes og var næsten helet helt før leveringen.

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af materialet bestående af øverste del af højre skulderblad med overliggende hud, der ikke var slagtemæssigt behandlet, og muskulatur, fandtes et sår, ca. 2 cm i diameter og stjerneformet over skulderbladskammens fremspringende punkt. Under såret i underhuden sås arvæv med en maksimal tykkelse på 1 cm. Såret var ikke dækket af hud. Arvævet kommunikerede med skulderbladskammens benhinde. Knoglevævsnydannelse sås på skulderbladskammen og gav denne champignonform. Læsionen var kronisk sandsynligvis med en alder på ikke under 2-4 uger. Læsionen vurderedes at være et grad 3 skuldarsår.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet ikke, at såret kan være opstået under transporten.

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 besvares benægtende bedes oplyst:

- a: Skuldarsårets omtrentlige alder og dets karakter?
- b: Om det må antages at have været erkendtbar for gårdejeren samt for chaufføren?
- c: Om der foreligger uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling ved ikke at have afhjulpet soens tilstand tidligere i forløbet enten ved forebyggelse eller ved aflivning?
- d: Om der foreligger uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling af soen ved at transportere den/lade den transportere levende til slagting?

Svar ad 2a:

Rådet finder, at sårets alder ikke var under 2-4 uger.

Rådet finder, at sårets karakter var som et grad 3 skuldarsår.

Svar ad 2b:

Rådet finder, at såret har været erkendtbart for såvel gårdejer som chauffør.

Svar ad 2c:

Rådet finder, at det forhold, at ejeren ikke har afhjulpet soens situation, straks sårdannelserne begyndte, altså inden tilstanden udviklede sig til et grad 3 skuldarsår, er tegn på manglende omsorg for soen. Under sygdomsforløbet i besætningen har soen været udsat for en ikke ubetydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 2d:

Det fremgår af anmeldelsen, at soen ved ankomsten til slagteriet ikke var påvirket af lidelsen i form af synlig halthed. Lægges dette til grund, finder Rådet ikke holdepunkter for at bedømme forsvarligheden af transporten til slagteriet.

Rådet finder generelt, at skuldarsår i enhver grad af afheling gennem slagsmål med de andre søer på vognen eller ved lædering mod inventar på lastbil og læsserampe risikerer at blive forværret under transport.

Spørgsmål 3:

Giver sagen Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 18. november 2003 vedrørende skuldarsår samt Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2004-20-053-00106

Skrivelse af 18. maj 2004 fra politimesteren i Randers

Ved det levende syn på et slagteri konstaterede veterinærkontrollen et sår på venstre skulder af en so. Der var voldsom vævsnydannelse. Soen var ikke påvirket af lidelsen. Efter slagting blev der konstateret et sår på ca. 3 x 4 cm. Der var rigeligt granulationsvæv og affektion af knogle (grad 4). Soen havde under transporten ikke været adskilt fra de øvrige søer.

Ejeren og vognmanden anmeldtes for overtrædelse af dyreværnsloven og transportbekendtgørelsen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det kan lægges til grund, at soen havde et sår på venstre skulderblad med voldsom vævsnydannelse (granulationsvævsdannelse). Soen var ikke almen påvirket af lidelsen. Ved undersøgelse af skulderbladet er der konstateret et sår på ca. 3 x 4 cm med rigelig granulationsvæv og affektion af knogle (grad 4).

Jeg skal i den anledning anmode om Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse om, hvorvidt soen under transport har været udsat for:

- a. groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1 eller
- b. om soen under transporten har været udsat for væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 2.

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af materialet, der bestod af et langt stykke hud med underliggende muskulatur og en stump knogle 10 cm lang og 1 cm bred. Såret i huden over knoglen var næsten cirkulært 4 x 5 cm med kraftige sårrende med op til 1,5 cm granulationsvæv. På tværsnittet fandtes nydannelser i benhinden på op til 0,8 cm.

Det konkluderedes, at soen havde haft et sår svarende til et grad 4 skuldarsår. Forandringerne skønnedes at være ikke under en måned gamle.

Ud over det i spørgsmålet nævnte vedr. soen fremgår det af sagsakterne, at soen ved ankomsten ikke var alment påvirket af lidelsen og at den under transporten ikke havde været adskilt fra de øvrige søer på vognen.

Rådet finder generelt vedrørende transport af søer med skuldarsår, at søerne forudsat normal almenbefindende og bevægelighed bør transporteres adskilt fra de øvrige dyr på vognen, idet sådanne dyr ved slagsmål med de andre søer på vognen eller ved lædering af såret mod inventaret på lastbil og læsserampe risikerer, at såret forværres under transporten.

Lægges oplysningen om, at soen ikke var alment påvirket af skuldarsåret til grund, finder Rådet, at soen burde have været transporteret adskilt fra de øvrige dyr på et velstrøet leje.

Ved at være blevet transporteret sammen med de øvrige dyr finder Rådet, at soen har været udsat for en ikke ubetydelig smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet vil karakterisere transporten som en uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Rådet vil karakterisere det forhold, at ejeren ikke har afhjulpet soens situation, straks sårdannelsen begyndte, altså inden tilstanden udviklede sig til et grad 3 og 4 skuldarsår, som mangel på omsorg for soen. Soen burde, straks tilstanden begyndte som et grad 1 skuldarsår, have været behandlet, hvilket kunne være sket ved, at man havde tilbudt soen et blødere underlag samt lokal behandling af såret. Under sygdomsforløbet i besætningen har soen været udsat for en ikke ubetydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet, med henblik på soens ophold i besætningen, betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr samt Rådets udtalelse af 18. november 2003 vedrørende skuldarsår.

Afgørelse:

Tiltalte, fodermester blev ved byretten straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte, medhjælp blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 5 dage.

Tiltalte, medhjælp ankede dommen.

Tiltalte, medhjælp blev ved Vestre Landsret frifundet.

Statskassen betalte sagens omkostninger for begge retter.

2004-20-053-00113

Skrivelse af 21. juni 2004 fra politimesteren i Assens

Ejeren af en sobesætning blev af Fødevarerregionens dyrlæge anmeldt for til en samlestald at have leveret en so, som ud for både højre og venstre skulderblad havde kroniske skuldarsår. På højre side havde såret en diameter på 4,5 cm med en tydelig arvævshævelse i en udstrækning af ca. 6 cm omkring såret. Der sivede blodig væske fra såret og der var i dybden af såret nekrotisk væv. På venstre skulder havde såret en diameter på ca. 3 cm med en tør sårskorpe og en hævelse i en udstrækning på ca. 4 cm omkring såret. Der var her revner i huden nedenfor såret.

Soen var ikke synligt halt. Den havde ikke været adskilt fra de øvrige søer under transporten.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Har soen været behandlet forsvarligt og herunder beskyttet mod smerte og lidelse jfr. dyreværnslovens regler herom?

Kan det i benægtende fald beskrives, hvori manglerne består?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af materialet bestående af øverste del af højre skulderblad med overliggende hud, der ikke var slagtemæssigt behandlet, og muskulatur, fandtes:

Et ulcer, ca. 4 cm i diameter over skulderbladskammen. Under såret i underhuden sås arvæv med en maksimal tykkelse på 1,5 cm. Såret var uden overhud. Arvævet var sammenhængende med skulderbladskammens benhinde. Centralt i såret sås et rundt dødt væv, 1,5 cm i diameter, hvorunder der i dybden sås en 3 mm. tyk bræmme af arvæv. På skulderbladskammen sås knoglevævsnydannelser, der gav denne champignon facon.

Det konkluderedes, at læsionen var kronisk, sandsynligvis med en alder på ikke under 2-4 uger, og det vurderedes, at læsionen på højre skulderblad var et grad 3 skuldarsår.

Af anmeldelsen fremgår, at soen ikke var synlig halt. Den havde ikke været adskilt fra de øvrige søer under transporten.

Af fotomaterialet fra samlestalden fremgår, at såret på højre side var blødende.

Rådet vil karakterisere det forhold, at ejeren ikke har afhjulpet soens situation, straks sårdannelsen begyndte, altså inden tilstanden udviklede sig til et Grad 3 skuldarsår, som manglende omsorg for soen. Under sygdomsforløbet i besætningen har soen været udsat for en ikke ubetydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Hvad angår en beskrivelse af, hvori manglerne består, skal Rådet anføre, at soens situation på et tidligt tidspunkt burde have været afhjulpet. Soen burde, straks tilstanden begyndte som et grad 1 skuldarsår, have været behandlet, hvilket kunne være sket ved, at ejeren havde tilbudt soen et blødere underlag samt lokal behandling af såret med desinficerende og blødgørende midler.

Spørgsmål 2:

Kan Rådet evt. kategorisere de anførte sår i henhold til de af Rådet fastsatte retningslinjer herom?

Svar ad 2:

Ifølge obduktionsresultatet (se Svar ad 1) kategoriseres såret som et Grad 3 skuldarsår.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Der skal henvises til Rådets udtalelse af 18. november 2003 vedrørende skuldarsår hos søer.

Rådet finder vedrørende transport af søer med skuldarsår, at søerne forudsat normal almenbefindende og bevægelighed bør transporteres adskilt fra de øvrige dyr på vognen på et velstrøet leje, idet sådanne dyr ved slagsmål med de andre søer på vognen eller ved lædering af såret mod inventaret på lastbil og læsserampe risikerer, at såret forværres under transporten, jf. Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00124

Skrivelse af 27. juli 2004 fra politimesteren i Holstebro

Efter slagting af en so på et slagteri fandtes på soens højre skulder et skuldarsår med blottelse af skulderbladskammens knogle (grad 4 skuldarsår) og på soens venstre skulder et sår med granulativsvævsdannelse (grad 3 skuldarsår), hvorfor soens ejer anmeldtes for overtrædelse af dyreværnsloven ved at have undladt at have behandlet og afhjulpet soens skuldarsår i tide.

Det fremgår ikke af anmeldelsen, hvorvidt soen ved ankomsten havde været påvirket af lidelserne i form af smerteytringer, gangbesvær m.m., ligesom der heller ikke er oplysninger om, hvorvidt soen var indtransporteret adskilt fra andre dyr på et velstrøet leje.

Anmeldelsen indeholder udelukkende en beskrivelse af soens tilstand efter slagting.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om, hvad sigtede kunne have gjort ud over at anbringe soen i aflastningssti og behandle den med cyclo-spray og pattesalve i 2 måneder?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale i form af skulderregionen fra den i sagen omtalte so og har ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Ved undersøgelse af materialet fandtes i venstre skulderregion en granulerende oval sår dannelse (ca. 5 x 3½ cm) over skulderbladskammen. Denne kunne føles i bunden af såret, der var dækket af bindevæv med en tykkelse på ca. 1 cm. På skulderbladskammen fandtes let knoglenydannelse udgående fra behinden. I periferien af sår dannelsen fandtes i underhuden bindevævsdannelser med en tykkelse på op til ca. 2 cm.

På højre skulderregion fandtes en nærmest cirkulær sår dannelse (diameter ca. 5,5 cm) med arvævsdannelse. Såret strakte sig i dybden gennem underhuden med blottelse af skulderbladsknogle. Overfladen af denne fandtes stærkt uregelmæssig og det blottede knoglevæv var i periferien omgivet af markant bindevævsdannelse og med knoglenydannelse udgående fra behinden. Der fandtes to knoglefragmenter liggende i bindevævet omgivende sidefladerne af knoglefremspringet.

Det konkluderedes, at soen havde haft en bilateral kronisk granulerende sårdannelse over skulderbladskammen med blottelse og brud af denne i højre side. Læsionen i venstre side vurderedes som værende grad 3, mens læsionen i højre side vurderedes til grad 4, jf. Fødevarestyrelsens hjemmeside. Tilstanden vurderedes til at være af ugers varighed.

Det fremgår ikke af anmeldelsen, hvorvidt soen ved ankomsten havde været påvirket af lidelserne i form af smerteytringer, gangbesvær m.m., ligesom der heller ikke er oplysninger om, hvorvidt soen var indtransporteret adskilt fra andre dyr på et velstrøet leje. Anmeldelsen indeholder udelukkende en beskrivelse af soens tilstand efter slagting.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet karakterisere det forhold, at ejeren ikke har afhjulpet soens situation, straks sårdommen begyndte, altså inden tilstanden udviklede sig til et grad 3 og 4 skuldersår, som mangel på omsorg for soen. Soen burde straks, det ved det daglige tilsyn observeredes, at tilstanden begyndte som et grad 1 skuldersår, have været behandlet, hvilket bedst kunne være sket ved, at man havde tilbudt soen et blødere underlag samt lokal behandling af såret.

Hvis sårene ikke ved den iværksatte behandling hurtigt var helet op, burde soen have været aflivet.

Under sygdomsforløbet i besætningen, hvor lidelsen har udviklet sig fra et grad 1-skuldersår til et grad 3 og 4-skuldersår, har soen været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Der anmodes endvidere om en udtalelse om, hvorvidt soen burde have været aflivet inden transporten til slagteriet, der er foregået over en strækning på mere end 50 km?

Svar ad 2:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Endelig anmodes om en udtalelse med hensyn til, om forholdet bør vurderes som uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af soen?

Svar ad 3:

Lægges oplysningerne i sagen til grund, vil Rådet med hensyn til grad 3-såret på venstre skulder karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af soen, og Rådet vil med hensyn til grad 4-såret på højre skulder karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1.

I øvrigt henvises til Rådets udtalelse af 18. november 2003 vedrørende skuldersår.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2004-20-053-00130

Skrivelse af 30. august 2004 fra politimesteren i Assens

Ved det levende syn på et slagteri konstaterede veterinærkontrollen et sår på højre skulder på 2 søer fra samme ejer. Sårene var dybtgående og med kamdannelse omkring det åbne sår. Der var voldsom vævsnydannelse. Der var ingen oplysninger om, hvorvidt søerne var påvirkede af skuldereårene. Efter slagting af søerne fandtes hos dem begge massiv granulationsvævsvæddannelse omkring højre skulderbladsknogle med betændelse i underhuden. Sårene vurderedes til grad 3 skuldereår. Såret på den ene so var 6 x 5 cm. Soen blev kasseret pga. pyæmi. Såret på den anden so var 5 x 4 cm. Søernes ejer anmeldtes for overtrædelse af dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har søerne været behandlet forsvarligt og herunder beskyttet mod smerte og lidelse jfr. dyreværnslovens regler herom?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den ene af de i sagen omtalte søer og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Der var ikke på slagteriet udtaget materiale af den anden so, der blev kasseret.

Ved undersøgelse af materialet fra soen, der bestod af et langt stykke slagtemæssigt behandlet hud med underliggende muskulatur og en stump knogle 6 cm lang og 1,5 cm bred fandtes såret i huden over knoglen at være cirkulært, 4 cm i diameter med tyk sårskorpe med granulationsvæv på op til 1 cm. I bunden af såret var knoglen blotlagt og ujævn. Lige under såret var knoglen 2,9 cm bred på grund af nydannelser i benhinden.

Det konkluderedes, at soen havde et skuldereår svarende til grad 4. Forandringerne skønnedes at være flere uger gamle.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at søernes situation for længst burde have været afhjulpet i besætningen. Enhver der holder dyr skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt. Rådet finder, at det forhold, at ejeren ikke har afhjulpet søernes situation, straks sårdannelserne begyndte, er tegn på manglende omsorg for søerne. Under sygdomsforløbet har de været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 .

Spørgsmål 2:

Kan det i benægtende fald beskrives, hvori manglerne består?

Svar ad 2:

Rådet finder, at søerne, straks tilstanden begyndte som et grad 1 skuldereår, skulle have været behandlet, hvilket kunne være sket ved, at man havde tilbudt dem et blødere underlag samt lokal behandling af sårene, hvorved de normalt heler hurtigt .

Spørgsmål 3:

Kan det vedrørende soen fastslås om der er tale om kategori grad 2 eller 3 læsion?

Svar ad 3:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 18. november 2003 vedrørende skuldarsår.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2004-20-053-00135

Skrivelse af 4. oktober 2004 fra politimesteren i Aalborg

Ved det levende syn på et slagteri konstaterede veterinærkontrollen et sår på højre skulder af en so. Der var rigelig vævsnydannelse. Soen var ikke alment påvirket af lidelsen. Efter slagtning blev der konstateret et sår på ca. 8 x 5 cm. Der var rigelig granulationsvæv og affektion af knogle (grad 4). Ejeren anmeldtes for overtrædelse af dyreværnsloven ved at have undladt at behandle og afhjælpe soens skuldarsår i tide.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den manglende behandling/afhjælpning af soens skuldarsår har indebåret en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af soen, jf. herved dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1, jf. §§ 28, stk. 1 og 29, stk. 1?

Svar :

Rådet har rekvireret materiale i form af skulderregionen fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af materialet fandtes i huden en ulcererende læsion, der fremstod nærmest cirkulær med en diameter på ca. 6 cm. Fra læsionens rande, der var afrundede, udgik granulationsvæv. Læsionen strakte sig gennem huden og dybt ned i subcutis. Bunden af læsionen var dækket af granulationsvæv bortset fra et nærmest cirkulært område med en diameter på ca. 2 cm centralt i ulcerationen, hvor der kunne ses blottet knoglevæv af skulderbladskammen. Overfladen af knoglefremspringet fremstod stærkt uregelmæssigt og med løse knoglefragmenter. Den perifere del af læsionen fandtes omgivet af en bræmme af granulationsvæv med en tykkelse på op til ca. 1 cm. Det konkluderedes, at soen havde et kronisk granulerende sår over skulderbladskammen med blottelse af denne. Læsionen vurderedes til et grad 4 skuldarsår, jf. Fødevarestyrelsens hjemmeside. Tilstanden vurderedes til at være af ugers varighed.

Det fremgår af anmeldelsen, at soen ved ankomsten ikke var alment påvirket af lidelsen.

Lægges dette til grund, vil Rådet karakterisere det forhold, at ejeren ikke har afhjulpet soens situation, straks sårdannelsen begyndte, altså inden tilstanden udviklede sig til et grad 4 skuldarsår, som mangel på omsorg for soen. Soen burde straks, det ved det daglige tilsyn observeredes, at tilstanden begyndte som et grad 1 skuldarsår, have været behandlet, hvilket bedst kunne være sket ved, at man havde tilbudt soen et blødere underlag samt lokal behandling af såret. Under

sygdomsforløbet i besætningen har soen været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1.

I øvrigt henvises til Rådets udtalelse af 18. november 2003 vedrørende skuldersår.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2004-20-053-00144

Skrivelse af 28. oktober 2004 fra politimesteren i Køge

En landmand leverede en so til slagtning. Ved det levende syn ved modtagelsen af soen på slagteriet blev der ikke gjort bemærkninger vedrørende soens tilstand. Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse fandtes på den ene skulder et dybtgående sår med blotlagt underliggende muskulatur og skulderbladsknogle, hvilket vurderedes som et grad 4 skuldersår.

Ejeren forklarede til politiet, at han inden leveringen til slagteriet havde bemærket en mørk plet ved skulderen på soen i form af en sårskorpe på ca. 2 cm i diameter. Han havde ladet soen tilse af sin dyrlæge. Dyrlægen tilså og berørte soen, uden at den gav tegn på, at den havde smerte. Dyrlægen havde betegnet såret som grad 1. Ejeren sendte derfor soen til slagtning.

Dyrlæge forklarede til politiet, at han ikke havde lavet noget notat vedrørende besigtigelsen af den i sagen optrædende so. Han kunne derfor ikke direkte udtale sig om lige netop denne so, men udtalte, at såfremt såret havde været åbent og væskende eller et grad 3 eller 4 sår, da ville han have skredet ind med isolation, behandling eller nødslagtning.

Landmanden anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Politimesteren anmodede Rådet om at besvare spørgsmål på baggrund af sagsakter, hvoraf fremgik, at ejeren den 1. december 2003 leverede en so til slagtning. Ved det levende syn ved modtagelsen af soen på slagteriet, blev der ikke gjort bemærkninger vedrørende soens tilstand. Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse den 1. december 2003 fandtes på den ene skulder et sår. Ved nærmere undersøgelse konstateredes, at såret var åbent med suppuration. Såret syntes at være så dybtgående, at den underliggende knogle og muskelvæv var blotlagt. Der kunne ses nogen granulationsvævsvækkelse i såret. Såret omfattede huden med underliggende væv, samt der kunne konstateres tegn på overgriben på den underliggende del af spina scapulae.

Ved efterfølgende undersøgelse af boven den 2. december 2003 fra pågældende so kunne det ved gennemsavning af området bekræftes, at der var infektion med suppuration og blotlægning af underliggende væv med overgriben på skulderbladsknogle.

Ejeren har forklaret til politiet, at han inden leveringen til slagteriet havde bemærket en mørk plet ved skulderen på soen i form af en sårskorpe på ca. 2 cm i diameter. Han havde ladet soen tilse af hans egen dyrlæge D1. Dyrlægen tilså og berørte soen, uden at den gav tegn på, at den havde smerte. Dyrlægen havde betegnet såret som grad 1. Ejeren sendte derfor soen til slagtning.

Dyrlæge D1 har forklaret til politiet, at han ikke har lavet noget notat vedrørende besigtigelsen af den i sagen omhandlede so. Han kan derfor ikke direkte udtale sig om lige netop denne so men udtaler, at såfremt såret havde været åbent og væskende eller et grad 3 eller 4 sår, da ville han have skredet ind med isolation, behandling eller nødslagtning.

Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes udtale sig om, hvorvidt det ovenfor beskrevne skuldersår har medført smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe for soen?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale i form af skulderregionen med underliggende strukturer fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af materialet fandtes et cirkulært sår med en diameter på ca. 10 cm. Sårets rande var lettere flossede og belagt med et ca. 0,3 cm tykt granulationsvæv. I dybden af såret fandtes tuber spina scapula at være blotlagt, idet denne var sæde for periostale knoglenydannelser med en tykkelse på op til 0,5-0,7 cm. Den blotlagte knogle var jævnt belagt med et ca. 0,3 cm tykt granulationsvæv.

Det konkluderedes, at forandringerne er forenelige med et skuldersår grad 4, der har en alder på flere uger.

Lægges dette til grund, vil Rådet karakterisere det forhold, at ejeren ikke har afhjulpet soens situation, straks sårdannelsen begyndte, altså inden tilstanden udviklede sig til et grad 4 skuldersår, som mangel på omsorg for soen. Soen burde straks, det ved det daglige tilsyn observeredes, at tilstanden begyndte som et grad 1 skuldersår, have været behandlet, hvilket bedst kunne være sket ved, at man havde tilbudt soen et blødere underlag samt lokal behandling af såret. Under sygdomsforløbet i besætningen har soen været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes udtale sig om, hvor lang tid før slagtingen såret må antages at være opstået?

Svar ad 2:

Rådet skal henvise til obduktionen gengivet i Svar ad 1, hvor det angives, at såret havde en alder på flere uger.

Spørgsmål 3:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes udtale sig om, hvorvidt såret på noget tidspunkt før slagtingen må antages at have fremstået synligt i hudoverfladen på soen som værende et alvorligt skuldersår (svarende til den definition, som fremgår af politirapporten af 13/01-2004 nævnte definition, jf. fotoserien "Vurdering af skuldersår" fra Landsudvalget for svin)?

Svar ad 3:

Rådet finder, at et grad 4 skuldersår, der har været tilstede i flere uger ved de daglige tilsyn har fremstået som meget synligt i hudoverfladen som værende et alvorligt skuldersår.

Spørgsmål 4:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes udtale sig om, hvorvidt såret på noget tidspunkt må antages at have været åbent og væskende?

Svar ad 4:

Rådet finder, at såret under sin udvikling fra grad 1 til grad 4 skuldarsår har været åbent og væskende efter at overhuden ved overgang fra grad 2 til grad 3 skuldarsår blev gennembrudt med suppuration og/eller blødning til følge.

Spørgsmål 5:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes udtale sig om hvorvidt soen må antages at have udvist tegn på smerte el. lign. på grund af såret, f.eks. ved at halte?

Svar ad 5:

Søer, der får lov at udvikle skuldarsår, der er at sammenligne med liggesår, påføres en ikke ubetydelig grad af smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe på grund af såret, hvilket ofte kan give sig til kende som vekslende grader af gangbesvær, herunder også halthed.

Spørgsmål 6:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes udtale sig om, hvorvidt soen må antages at ville have udvist tegn på smerte el. lign. ved berøring af det betændte område?

Svar ad 6:

Rådet finder det højst sandsynlig, at en so med et grad 4 skuldarsår udviser tegn på smerte ved berøring af det sårede og betændte område.

Spørgsmål 7:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes udtale sig om, hvorvidt såret ved en undersøgelse af soen kan have fremstået som af grad 1 selvom såret var af grad 4?

Svar ad 7:

Et grad 4 skuldarsår, hvor såret er åbent og der sker afslidning af skulderbladets knoglekam mod underlaget, fremstår med gennembrud af overhuden og underliggende vævsdele og vil ved en normal undersøgelse ikke fremstå som et grad 1 skuldarsår, hvor der er rødme og hævelse men en intakt overhud. Under afhelingsprocessen, hvor såret efterhånden lukkes af reparationsvæv, vil såret på et tidspunkt fremstå uden gennembrud af overhuden. Når såret har været af grad 4 med afslidninger på skulderbladskammen, vil disse knogleændringer altid efterfølgende afsløre, at der på et tidspunkt har været tale om et dyreværns-mæssigt stærkt kritisabelt forhold.

Spørgsmål 8:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes udtale sig om, hvorvidt det ovenfor beskrevne skuldarsår må antages fremkommet ved, at soen ikke er blevet behandlet omsorgsfuldt, herunder at den ikke er blevet huset og passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer?

Svar ad 8:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de skal behandles omsorgsfuldt og huses og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum og arealer, hvor dyr holdes, skal være indrettet på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Alvorlige skuldarsår kan forebygges og afhjælpes tidligt i forløbet ved rettidig indgriben fra staldpersonalets side inden forholdet udvikler sig til et forhold af dyreværns-mæssigt betænkelig karakter.

Spørgsmål 9:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes udtale sig om, hvorvidt den adfærd, der er beskrevet ovenfor, indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 9:

Rådet vil karakterisere forhold, hvor et skuldarsår udvikler sig til grad 4, som groft uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 10:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes udtale sig om, hvorvidt det fremsendte materiale i øvrigt giver anledning til bemærkninger?

Svar ad 10:

Rådet skal henvisse til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte blev frifundet ved retten, idet man på baggrund af besætningsdyrlægens vidneudsagn sammenholdt med, at der ikke var noteret noget vedrørende det levende syn på slagteriet lagde til grund, at man ikke kunne bortse muligheden af, at skuldarsåret var startet ved knoglen og derefter vokset udaf mod overhuden, således at skuldarsåret ikke, som forudset af Det Veterinære Sundhedsråd, på et tidligere tidspunkt havde været åbent.

Statskassen betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00147

Skrivelse af 12. november 2004 fra politimesteren i Randers

En so med åbne sår ud for begge skulderblade blev transporteret levende til slagtning. Soen var ikke alment påvirket af lidelsen. Den var ikke adskilt fra de andre dyr under transporten. Leverandøren erkendte. Han oplyste, at han havde behandlet soens sår efter dyrlægens anvisning og mente, at såret var helet op og havde valgt at sende den til slagtning. Chaufføren oplyste, at han havde svært ved at se, at soen havde skuldarsår, idet det havde været mørkt under læsningen.

Rådet udtalte:

Politimesteren har anmodet om at følgende lægges til grund for Rådets udtalelse:

Der er tale om en transport på > 50 km. Soen havde på begge skuldre åbne sår med rigelig vævsnydannelse. Den var ikke alment påvirket af lidelsen.

På højre skulderblad konstateredes et sår på ca. 4 x 4 cm med rigelig granulationsvæv og affektion af knogle. Soen blev transporteret sammen med andre dyr uden der var taget specielle hensyn til dens tilstand.

Spørgsmål:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt soen ved at være transporteret under de beskrevne omstændigheder har været udsat for uforsvarlig – eller grovere uforsvarlig behandling eller mishandling, jf. dyreværnslovens § 28 stk. 1.

Svar:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af den ene skulderregion fandtes et nærmest cirkulært sår, diameter ca. 4 cm, med uregelmæssige stærkt granulerende rande. Vævet under huden var blottet og bunden af læsionen dækket af sårhelingsvæv med en tykkelse på 0,5 – 1 cm. I læsionens rand påvistes bindevævsdannelse med en tykkelse på 0,5 cm. I den anden skulderregion påvistes et afrundet sår, diameter ca. 4 cm, med uregelmæssige rande, fra hvilke der tydeligt udgik sårhelingsvæv. I bunden af læsionen fandtes sårhelingsvæv med en tykkelse på ca. 0,5 cm. Centralt i bunden af såret fandtes blottet knoglevæv over et ovalt område på ca. 3 x 2 cm. Knoglevævet fremstod med stærkt uregelmæssig overflade. Læsionerne vurderedes til at være hhv. grad 3 og grad 4 læsion.

Rådet finder, at soen, som havde et grad 3 og et grad 4 skuldarsår, samt havde normal almenbefindende og bevægelighed, burde have været transporteret adskilt fra de øvrige dyr på vognen, idet sådanne dyr ved slagsmål med de andre søer på vognen eller ved lædering af såret mod inventaret på lastbil og læsserampe risikerer, at såret forværres under transporten.

Rådet finder, at soen ved ikke at være transporteret adskilt fra de andre dyr, har været udsat for risiko for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at soen under transporten, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Afgørelse:

Tiltalte, ejer blev ved byretten straffet med en bøde på 5.000 kr.

Tiltalte, chauffør blev frifundet.

Tiltalte, ejer betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00153

Skrivelse af 29. november 2004 fra politimesteren i Aalborg

En so med sår på begge skulderblade blev den 5. oktober transporteret levende til slagtning. Soen var under transporten adskilt fra de andre dyr. Soen var ikke alment påvirket. Efter slagtning fandtes begge skuldre at være sæde for et sår med massiv/rigeligt sårhelingsvæv. Sårene blev målt til at være hhv. 11 x 10 cm og 12 x 9 cm. Der var affektion af begge skulderknogler og de blev vurderet til at være grad 4. Leverandøren oplyste, at han ikke var klar over, at det var forbudt at sende soen til slagtning, når sårkagen var fast og tør og soen blev isoleret under transporten. Ellers havde han ventet med at transportere soen. Han oplyste, at han havde overtaget gården den 1. oktober 2004 og

at det ikke var meningen, at han skulle overtage besætningen, men omstændigheder gjorde, at han overtog besætningen og var ved at afvikle den.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Det kan lægges til grund, at følgende blev konstateret ved soens ankomst til slagteriet: Soen havde sår på skulderbladene med rigelig vævsnydannelse (granulationsvævsdannelse). Soen var ikke alment påvirket af lidelsen. Efter slagting blev der på venstre skulderblad konstateret et sår på 12 x 9 cm med rigelig granulationsvæv og knogleaffektion (grad 4). På højre side konstateredes et sår på 11 x 10 med rigelig granulationsvæv og knogleaffektion (grad 4).

Sigtede har forklaret, at han den 1. oktober 2004 overtog gård og besætning på ejendommen Kærholmsvej 31.

På den baggrund anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den manglende behandling/afhjælpning af soens skulderrsår samt transport af soen har indebåret en uforvarlig eller grovere uforvarlig behandling af soen, jf. herved dyreværnslovens §§ 1, 2, 3, stk. 1, 28, stk. 1, og 29, stk. 1?

Svar:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af den ene skulderregion fandtes et nærmest ovalt sår, ca. 7,5 x 9,5 cm, med fligede stærkt granulerende rande. Bunden af læsionen var dækket af granulationsvæv, bortset fra et uregelmæssigt område af en bredde på ca. 3 cm, hvor det underliggende knoglevæv var blottet. Overfladen af knoglen fremstod ru og uregelmæssig. I periferien af læsionen påvistes fibrose med en bindevævstykkelse på op til ca. 3 cm. Læsionen vurderedes til at være grad 4. Ved undersøgelse af den anden skulderregion påvistes et nærmest ovalt sår i huden, ca. 8,5 x 9,5, med afrundede, stedvist stærkt granulerende rande. Bortset fra et område på ca. 3 x 2 cm med blottet knoglevæv fandtes bunden af ulcerationen dækket af et veludviklet granulationsvæv, hvis overflade fremstod med vævsdød og af sort-brun farve. Det blottede knoglevæv havde en uregelmæssig overflade. I dybden af læsionen påvistes et granulationsvæv med en tykkelse på op til 2 cm, hvorunder knoglen havde en stærkt uregelmæssig overflade. Læsionen vurderedes til at være grad 4. Soen havde således kroniske skulderrsår af grad 4. Det vurderedes at, at den reparatoriske proces har været under udvikling i mindst en måned. Under udviklingen af læsionerne har soen være udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe .

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen under udviklingen af læsionerne har været udsat for groft uforvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Det fremgår, at sigtede har overtaget gården den 1. oktober 2004, 4 dage før soen blev slagtet. Såfremt soen i denne periode har fået et blødere underlag at ligge på samt sårpleje, finder Rådet, at soen i denne periode har været udsat for forsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Det fremgår af sagsakterne, at soens almenbefindende var upåvirket og at soen blev transporteret adskilt fra de andre dyr under transporten. Lægges dette til grund, finder Rådet, at soen under transporten har været behandlet forsvarligt.

Der skal endvidere henvises til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skulderrsår hos søer samt til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Afgørelse:

Påtalen mod tiltalte blev opgivet i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2.

2004-20-053-00154**Skrivelse af 6. december 2004 fra politimesteren i Hobro**

Ved det levende syn konstaterede veterinærkontrollen, at en so havde et sår på det ene skulderblad med voldsom vævsnydannelse. Soen var ikke alment påvirket af lidelsen. Ved veterinærkontrollens eftersyn af slagtekroppen fandtes et sår på 5 x 4 cm med rigelig vævsnydannelse og blotlagt knogle. Leverandøren erkendte at have leveret omhandlede so, men han mente ikke, at det var så stort et sår, at soen ikke kunne leveres til slagting.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Hvorvidt omhandlede so, med hensyn til skuldersår på ca. 5 x 4 cm, med voldsom vævsnydannelse og blotlagt knogle, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, medens den var hos sin ejer?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af hud og det underliggende væv fra skulderregionen fandtes i huden et ovalt let kantet sår, ca. 3½ x 3 cm med omkringliggende blødning og fortykkelse af huden. I såret fandtes et prominere rødt sårhelingsvæv med en tykkelse på op til 1½ cm. Overfladen af den underliggende knogle fandtes let uregelmæssig som følge af knoglevævsnydannelse omkring benhinden. Læsionen vurderedes til at være et grad 3 skuldersår. Tilstanden vurderedes til at have en alder på flere uger. Soens tilstand burde for længst ved de daglige tilsyn have været opdaget og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende burde have været gjort ved, at soen blev anbragt i sygesti på blødt underlag. Soen har i besætningen været udsat for smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe og er således ikke behandlet omsorgsfuldt.

Rådet finder, at soen i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt omhandlede so med omhandlede lidelse anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe under transporten til slagteriet?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at soens almenbefindende var upåvirket.

Lægges dette til grund, finder Rådet, såfremt soen var adskilt fra de andre dyr under transporten på et blødt leje, at soen er behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe under transporten til slagteriet. Såfremt soen ikke var adskilt fra de andre dyr under transporten på et blødt leje, finder Rådet, at soen under transporten

har været udsat for uforsvarlig behandling ved ikke at være beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe under transporten til slagteriet.

Spørgsmål 3:

Hvordan omhandlede lidelse på omhandlede so anses at have påvirket soens almentilstand, især under hensyntagen til at soen ikke var alment påvirket af lidelsen ved ankomsten til slagteriet?

Svar ad 3:

Rådet finder, at søer, der udvikler kroniske og dyberegående skulderrår, der er sammenlignelige med alvorlige liggesår hos mennesker, påføres en betydelig grad af smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe. En so vil normalt på det tidspunkt, hvor et dyberegående skulderrår opstår, og så længe såret er tilstede, vise varierende grader af ømhed, når noget berører det sårede område. Sådanne søer vil også ofte være påvirket i deres evne til at rejse sig, men behøver ikke at vise synlige tegn på lidelse efter at være kommet op at stå. Efter heling af et sådant sår er der normalt ikke synlige tegn på lidelse.

Spørgsmål 4:

Hvorvidt sagens fakta giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 2.500 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00158

Skrivelse af 16. december 2004 fra politimesteren i Randers

En so med et skulderrår med voldsom vævsnydannelse blev transporteret levende til slagtning. Soen var ikke alment påvirket. Efter slagtning fandtes et sår på ca. 5 x 6 cm med rigelig vævsdannelse samt blotlagt knogle. Leverandøren oplyste, at han drev en gård med ca. 500 søer, hvoraf ca. 250 søer årligt blev slagtet, hvorfor det var svært at kigge nærmere på hver enkelt so. Han var dog sikker på, at der ikke var nogle søer, der var leveret med åbne sår. Chaufføren oplyste, at han havde bemærket, at der var en so, der havde en mindre bule på den ene skulder, men var overbevist om, at der ikke ville blive problemer med den, idet han fandt at det var en 1. grads skulderrår.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Rådet anmodes om en udtalelse om:

Hvorvidt soen inden og/eller under transporten, der strakte sig over mere end 50 km, har været udsat for uforsvarlig, groft uforsvarlig behandling eller mishandling.

Hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger.

Svar:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af præparatet fandtes et cirkulært sår med en diameter på 7,5 cm. Randene i såret prominerede fra overfladen ca. 1,8 cm grundet bindevævsdannelse. Sårets bund var dækket af et 0,1 til 1 cm tykt sårhelingsvæv. Den underliggende knogle var sæde for betydelig knoglenydannelse med en tykkelse på ca. 0,4 cm. På baggrund af de fundne forandringer kan det konkluderes, at soen havde et grad 3 skuldarsår. Udviklingen af såret har været over flere uger. Soens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet. Under udviklingen af læsionerne har soen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2

Det fremgår af sagsakterne, at soens almenbefindende var upåvirket .

Såfremt soen under transporten var adskilt fra de andre søer, finder Rådet, at soen under transporten har været behandlet forsvarligt.

Såfremt soen ikke blev transporteret adskilt fra de andre dyr under transporten, finder Rådet, at soen har været udsat for uforsvarlig behandling under transporten til slagteriet, jf. dyreværnslovens § 1.

Der skal endvidere henvises til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer samt til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Rådet har ikke yderligere bemærkninger til sagen

Afgørelse:

Tiltalte, leverandør blev idømt en bøde på 10.000 kr.

Tiltalte, transportør blev idømt en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

De tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-053-00157

Skrivelse af 17. december 2004 fra politimesteren i Nykøbing F

I forbindelse med et uanmeldt kontrolbesøg i en sobesætning fandt Veterinærafdelingens dyrlæge en so med et kronisk skuldarsår af dyreværnsmæssig kritisabel karakter samt en so, der var mager, utrivelig og havde meget lange klove. Begge søer blev aflivet under besøget og besætningsejeren anmeldtes for forholdene.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Ved den kliniske undersøgelse fandt dyrlægen skuldarsåret cirkulært med en diameter på ca. 6 cm. Huden på soens højre skulder var gennembrudt, såret var uden skorpe, der var kegleformet arvævsdannelse og underhuden var medinddraget. Sårets centrum var sortfarvet. Der er vedlagt foto af soen.

Skuldarsåret er i sagen ikke kategoriseret i grader, som kan henføres til Fødevaredirektoratets meddelelse vedr. skuldarsår hos søer.

Jeg ønsker derfor en udtalelse, om soen er blevet behandlet uforsvarligt eller groft uforsvarligt

Svar ad 1:

Ud over oplysningerne i spørgsmålet fremgår det endvidere af fotomaterialet, at såret var let blødende med hævede rande af granulationsvæv omkring en fordybning. Rådet vil på baggrund af oplysningerne i sagen karakterisere skuldersåret som værende grad 3.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at soen straks, det ved de daglige tilsyn i farestalden observeredes, at tilstanden begyndte som et grad 1 skuldersår, skulle have været behandlet, hvilket kunne være sket ved, at man havde tilbudt soen et blødere underlag samt lokal behandling af såret. Under sygdomsforløbet i besætningen har soen været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke passet omsorgsfuldt.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1.

I øvrigt henvises til Rådets udtalelse af 18. november 2003 vedrørende skuldersår.

Spørgsmål 2:

Der blev endvidere fundet en so, som var utrivelig og med meget lange klove. Den var afmagret (sygeligt mager), hoftebenene stak ud og den var meget skarp over ryggen. Soens bagklove var ca. 20 cm lange og soen støttede også på biklovene. Den stod i hjørnet og kastede op. Den havde mange rifter i huden, som tydede på, at den havde haft svært ved at klare sig sammen med andre søer. Der er vedlagt foto af soen.

Er disse tilstande fremkommet over kort tid eller lang tid?

Er det en uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af soen?

Svar ad 2:

Det fremgår af anmeldelsen, at soen var blevet tilset af besætningsdyrlægen, men at den ikke var kommet sig. Rådet finder det ikke muligt ud fra oplysningerne i sagsakterne at vurdere, hvilken lidelse, der har medført, at soen kastede op og var sygelig afmagret.

Lægges dette samt oplysningerne i spørgsmålet til grund, finder Rådet, at soens situation på et tidligt tidspunkt burde have medført, at den var blevet anbragt i sygesti, da den ikke med sin sygdom har kunnet klare sig blandt de andre søer, men er blevet udsat for disses angreb og bid. De forvoksede klove burde ligeledes på et tidligt tidspunkt, da soen på grund af de lange klove blev begyndende gangbesværet, have haft klovene beskåret eller have været slagtet eller aflivet. Den har således gennem længere tid været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og er ikke passet omsorgsfuldt.

Rådet finder, at soens grad af afmagring vidner om, at soen har været syg i en længere periode, og de forvoksede klove er ligeledes udviklet over længere tid.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, bkg. nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, § 10, stk. 3 og bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00133**Skrivelse af 20. september 2004 fra politimesteren i Assens**

En slagtesvineproducent leverede 112 slagtesvin til slagteriet og ved kødkontrollen havde 10-15 af grisene blodudtrædninger strækkende sig fra næseroden op over panden og i enkelte tilfælde ligeledes mellem ørerne fortsættende over nakken. Der sås hos flere grise blodansamlinger mellem underhud og kranie. Dyr lægerne på slagteriet anmeldte forholdet og ejeren blev sigtet for overtrædelse af dyreværnsloven.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Har grisene været behandlet forsvarligt og herunder beskyttet mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe jfr. dyreværnslovens regler herom?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra to af slagtesvinene og har ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Af obduktionsattesten fremgår, at der blev undersøgt to flækkede hoveder fra slagtesvinene. På begge hoveder fandtes diffuse kutane og subkutane blødninger i nakken. Blødningerne fortsatte ud til siderne i muskulaturen og ved ørebasis. Længere bagud fandtes flere sribeformede 1 cm brede blødninger med skarp afgrænsning i den ene ende. Lymfekirtlerne var sæde for omfattende blodresorption. Det konkluderedes, at blødningerne skyldtes slag med en aflang genstand (stok eller lignende). Det var vanskeligt at angive blødningernes præcise alder. Blødningerne var akutte (under 48 timer), og blodresorptionen i lymfeknuderne viste, at de var opstået mindst nogle timer før slagtingen.

Lægges dette til grund, finder Rådet ikke, at grisene har været behandlet forsvarligt, men har været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Kan det i benægtende fald beskrives, hvori manglerne består?

Svar ad 2:

Rådet finder, at grisene ved gennem slag med en hård genstand eller påvirkninger fra u hensigtsmæssigt inventar i staldsystemet at være påført så traumatiske påvirkninger i hovedregionerne, at der opstod multiple akutte kutane og subkutane blødninger, ikke er behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til deres adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske erfaringer ligesom de ikke er beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 3:

Kan det ud fra beskrivelse og fotos oplyses, om adfærden har været en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af grisene?

Svar ad 3:

Rådet vil udfra oplysningerne i sagen karakterisere forholdet som uforvarlig behandling af grise-
ne, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bkg. nummer 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyt-
telse af landbrugsdyr, §§ 3, 7 og 8.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00111

Skrivelse af 17. juni 2004 fra politimesteren i Herning

En so, der blev leveret til en samlestald, havde ved ankomsten på venstre side af halsen lige bag ørebasis et ca. 12 cm langt sår, der var ca. 3-4 cm bredt og ca. 2 cm dybt. I bunden af såret observeredes både arvæv og friske blødninger. Det bedømtes, at såret var opstået som følge af et for stramt siddende halsbindsel under soens ophold i besætningen og forandringerne vurderedes til at være flere uger gamle. Ejeren af soen anførte, at det blødende sår kunne være opstået eller forværret under transporten som følge af bid fra de andre søer på vognen. Ejeren anmeldtes for formodet overtrædelse af dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det antages, at såret er opstået/eller er blevet forværret under transporten som følge af bid fra de øvrige grise?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, herunder fotos, at soen ved ankomsten til samlestalden på venstre side af halsen lige bag ørebasis havde et ca. 12 cm langt sår, der var ca. 3-4 cm bredt og ca. 2 cm dybt. I bunden af såret observeredes både arvæv og friske blødninger. Det fremgår endvidere, at sårrendene på begge sider af læsionen var tydeligt afgrænsede og der var ikke smårifter eller hudafskrabninger omkring såret. Den observerede blødning kom fra midten af såret.

Lægges dette samt de medsendte fotos til grund, finder Rådet, at såret er opstået som følge af, at soen i besætningen har stået med et for stramt siddende halsbindsel og ikke er blevet forværret under transporten som følge af bid fra de øvrige grise.

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 må besvares benægtende, bedes oplyst:

- a. sårets omtrentlige alder og dets karakter,
- b. om det må antages at have været erkendbar for gårdejeren,
- c. om der foreligger uforvarlig eller grovere uforvarlig behandling af soen ved at undlade at afhjælpe dens tilstand?

Svar ad 2:

- a. Rådet har ikke haft mulighed for at vurdere sårets karakter og alder ud over ved granskning af de medsendte fotos.
Det oplyses i anmeldelsen og i anmelderens kommentarer til vidneafhøringerne, at der i bunden af såret observeredes arvæv og at sårrandene på begge sider af læsionen var tydeligt afgrænsede. På dette grundlag vurderede anmeldende dyrlæge forandringerne til at være af flere ugers varighed.
Ved vurdering af fotos finder Rådet ud fra tilstedeværelsen af arvæv i det meste af sårets udstrækning, at såret ikke er friskt opstået og derfor har været tilstede i besætningen i flere dage forud for leveringen.
- b. Lægges ovenstående til grund, vil Rådet antage, at såret, som formentlig skyldes en tryksskade fra et for stramt halsbindsel, har været erkendbart for ejeren under de daglige tilsyn i besætningen.
- c. Rådet finder, at soen ved at have stået med et så stramt halsbindsel, at det har forårsaget den beskrevne tryksskade med sårdannelse og blødning, har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Ejeren burde straks tilstanden blev observeret under de daglige tilsyn have truffet foranstaltninger til at afhjælpe soens situation, hvilket bedst ville være sket ved at løse soen og lade den gå i en sti uden halsbindsel.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5, 1. punktum og bkg. nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, § 14.

Spørgsmål 3:

Giver sagen Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-053-00131

Skrivelse af 31. august 2004 fra politimesteren i Assens

En besætningsejer blev, da en nabo gennem staldvinduerne observerede døde dyr i staldene, anmeldt for vanrøgt af sin besætning. Ved gennemgang af besætningen af en tilkaldt dyrlæge og politiet fandtes i alt 273 døde og stærkt afmagrede søer og grise. Der var 26 levende søer og 6 levende grise tilbage i stalden. Også disse dyr var meget magre og blev straks alle aflivet. De døde dyr lå fordelt i deres båse og stier. Det vurderedes, at dyrene var døde som følge af sult og tørst.

Ejeren oplyste, at dyrene de sidste 5-7 dage ikke havde fået foder. Vandrørene i staldene var utætte, hvorfor ejeren åbnede for drikkevandet morgen og aften.

Besætningsdyrlægen havde ikke været inde i besætningen under de 2 sidste besøg men udelukkende kontrolleret medicinregnskabet. Ejeren havde begge gange angivet manglende tid som årsag til, at de ikke behøvede at gennemgå besætningen og se på dyrene.

I forbindelse med sigtelse af landmanden for vanrøgt af besætningen og sigtelse af besætningsdyrlægen for overtrædelse af dyrlægeloven og bekendtgørelsen om sundhedsrådgivningsaftaler i svinebesætninger blev Rådet anmodet om at besvare nogle spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har besætningsejerens behandling af dyrene været i overensstemmelse med dyreværnsloven? Eventuelle overtrædelser af dyreværnsloven bedes beskrevet, begrundet og karakteriseret.

Svar ad 1:

Rådet skal indledningsvis anføre, at Rådet ikke kan tage stilling til, hvorvidt en lovgivning evt. er overtrådt, hvilket udelukkende er overladt til domstolene. Rådet afgiver alene veterinærfaglige udtalelser.

Det fremgår af sagen, at besætningsdyrlægen ved besætningsgennemgangen den 13-10-2003 konkluderede, at ”det går helt godt med meget få sundhedsmæssige problemer”. Efter denne dato er der ikke oplysninger om dyrenes tilstand. På anmeldelsesdagen den 9. marts 2004 fandtes imidlertid i staldene 273 døde og 32 levende dyr. Alle dyr blev i dyrlægeerklæringen beskrevet som meget magre og flere havde liggesår og bylder. Mange dyr var i forrådnelse og enkelte helt mumificerede og tørre, og der lå skeletter af døde grise spredt rundt i staldene. Det blev vurderet, at de først afdøde dyr sandsynligvis havde været døde i 4 uger og at dødsfaldene var fortsat således, at de fleste vurderedes at have været døde i 1-2 uger. Dyrene vurderedes døde eller døende som følge af sult, tørst og kulde. Der var intet foder hverken i krybber eller foderautomater og intet vand i vandrørene og intet strøelse. Der var medicin, antibiotika og vacciner i køleskabet. Ejeren oplyste, at han på grund af økonomiske problemer ikke siden 1. januar havde kunnet få leveret foder, hvorfor grisene fra denne dato og i en periode frem kun blev fodret 1 gang dagligt for senere kun at blive fodret engang imellem. De sidste dage havde dyrene ikke fået foder og de sidste 14 dage havde de kun fået vand morgen og aften på grund af utætte vandrør.

Lægges disse oplysninger til grund, finder Rådet, at dyrene ved at sulte og tørste i en sådan grad, at de fleste er døde deraf, har været udsat for den allerhøjeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Dyr skal huses, fodres, vandes og passes omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet vil karakterisere forholdet for grisene som groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt bkg. nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, §§ 17 og 19.

Spørgsmål 2:

Hvornår må de første grise, der fandtes på ejendommen den 9. marts 2004, antages at være afgået ved døden, og hvordan må forholdene i stalden herefter antages at have udviklet sig?

Svar ad 2:

Med henvisning til Svar ad 1, finder Rådet ikke i sagsakterne oplysninger, der giver anledning til at angive en anden vurdering vedrørende opstart af dødsfaldene end den, der er angivet i dyrlægeattesten (Bilag 7). Her anføres sandsynligheden for opstart af dødsfaldene til ca. 4 uger før den 9. marts 2004.

Spørgsmål 3:

Der ønskes en begrundet udtalelse om, hvorvidt dyrlægen efter Rådets opfattelse har gjort sig skyldig i overtrædelse af dyreværnsloven og/eller lov om dyrlægegerning mv. i forbindelse med sagen?

Ved besvarelsen af spørgsmål 3 bedes dyrlægens forklaring til politirapport af 24. juni 2004 lagt til grund, idet opmærksomheden specielt henledes på:

- at dyrlægen ved rådgivningsbesøgene den 2. januar og den 4. februar 2004 ikke var inde i staldene.
- at dyrlægen i forbindelse med medicinopførelsen ved sidstnævnte besøg konstaterede, at der ikke var forbrugt særlig meget medicin
- og at det næste rådgivningsbesøg skulle have fundet sted den 15. marts 2004, idet det planlagte besøg den 1. marts 2004 blev aflyst af besætningsejeren på grund af dennes arbejde.

Svar ad 3:

Rådet skal igen anføre, at Rådet ikke kan tage stilling til, hvorvidt en lovgivning evt. er overtrådt, hvilket udelukkende er overladt til domstolene. Rådet afgiver alene veterinærfaglige udtalelser.

Rådet finder, at formålet med sundhedsrådgivningsaftaler i svinebesætninger dels er at give den besætningsansvarlige mulighed for selv at foretage behandlinger af syge dyr på baggrund af dyrlægens anvisninger om diagnosticering og behandling af de i besætningen forekommende sygdomme og dels er, at besætningsdyrlægen under den månedlige gennemgang af alle staldafsnit løbende følger besætningens sundhedstilstand og kontrollerer medicinforbruget. Herved opnås der det nødvendige grundlag for rådgivning om forekommende sygdomme og deres behandling ligesom der kan og skal gribes ind overfor eventuelt forekommende dyreværns-mæssigt kritisable forhold.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at besætningsdyrlægen ved ikke under de sidste 2 besøg i besætningen at have beset staldafsnittene og ved ikke overfor besætningsejerens gentagne undskyldninger for ikke at gennemgå besætningen at have insisteret på en besigtigelse, har undladt at vise omhu og samvittighedsfuldhed under udøvelsen af sin dyrlægegerning, jf. dyrlægelovens § 8 og bkg. nr. 927 af 21. november 2003 om sundhedsrådgivningsaftaler for svinebesætninger, § 5, stk. 3 og Bilag 2, punkt A.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 60 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdte følgende betingelser: 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 1 år fra i dag. 2) Tiltalte skulle i prøvetiden være under tilsyn af Kriminalforsorgen og skulle efter Kriminalforsorgens nærmere bestemmelser herom underkaste sig psykiatrisk og eller/ psykologisk behandling, hvis tilsynsmyndigheden skønnede behov herfor.

Tiltalte blev frakendt retten til at beskæftige sig med dyr i produktionsmæssig øjemed i en periode på 10 år fra endelig dom at regne.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Der blev lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2004-20-053-00134

Skrivelse af 21. september 2004 fra politimesteren på Bornholm

En svineproducent blev anmeldt for at have vanrøgtet sine grise på sine 2 gårde. Under gennemgangen af de 2 besætninger fandtes følgende kritisable forhold:

Slagtesvinebesætningen:

Der var i staldene en skønnet overbelægning på 20 %. Inventaret i staldene var meget nedslidt og gennemtæret, så svinene udsattes for fare for at komme til skade. Svinene havde ikke permanent adgang til vand eller rodemateriale. Der fandtes flere grise med kronisk invaliderende lidelser, og de burde for længst have været aflivet. Det drejede sig om halebid og kannibalisme, lamhed af bagpart med muskelsvind, kroniske ledbetændelser med springhalthed, store bylder og et pungbrok med et indhold på mellem 20 og 40 liter. Disse dyr aflivedes af den undersøgende dyrlæge. Der blev rekvireret tankvogn med drikkevand, så grisene kunne vandes med slange.

Sobesætningen:

I løbeafdelingen var der ikke permanent vand og søerne blev vandet manuelt. Nogle krybber var itu. I ungsvinestalden var kraftig overbelægning og inventaret var nedslidt og itu. Gulvet var gennemtæret og med skarpe kanter, hvilket udgjorde en fare for grisene for tilskadekomst eller nedstyrtning i gyllekummerne. I klimastalden var inventaret ligeledes stærkt nedslidt, og også her var gulvet itu, med fare for, at grisene kunne styrte ned i gyllekanalerne. Også i farestalden var spaltegulvet i flere af stierne itu således at det kunne volde skade på søer og grise. I drægtighedsstalden var sopolte opstaldet i stier på 2 x 2 m med 6 i hver således, at de ikke kunne ligge ned samtidig. En sopolt aflivedes på grund af en kronisk leddskade eller et ældre brud, der gjorde, at polten kun kunne gå på 3 ben og knæleddet var stift.

Da flere af stierne og staldene på de 2 gårde på grund af det defekte inventar og de store mangler vedrørende vandforsyningen vurderedes uegnede til husning af svin, gav politiet ejeren pålæg om enten at tømme staldene eller få skaderne udbedret. Ejeren iværksatte hurtigt de ham pålagte reparationer.

Det var det generelle indtryk, at ejeren ikke i tilstrækkelig grad sørgede for behandling eller aflivning af de syge eller tilskadekomne grise, herunder fik dem isoleret i sygesti, men bare lod stå til.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt Det Veterinære Sundhedsråd – ud fra en forudsætning om, at anklagemyndighedens vurdering bliver lagt til grund af retten – anser overtrædelsen af henholdsvis forhold 1 og forhold 2 som henholdsvis uforsvarlig behandling af dyr, grovere uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling af dyr.

Svar ad 1:

Vedrørende forhold 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der i slagtesvinestaldene var en skønnet overbelægning på 20 %. Inventaret i staldene var meget nedslidt og gennemtæret, med fare for, at svinene kunne blive spiddet på spidse gennemtærede jerntræmmer. Svinene havde ikke permanent adgang til drikkevand eller rodemateriale til at forhindre halebidning med videre. Der fandtes ved gennemgangen af besætningen flere grise som for længst burde have været aflivet, idet det vurderedes, at de havde kronisk invaliderende lidelser. Det drejede sig om halebid og kannibalisme, lamhed af bagpart med muskelsvind, kroniske ledbetændelser med springhalthed, store bylder og et pungbrok med et indhold på mellem 20 og 40 liter. Ingen af disse syge dyr var adskilt fra de øvrige dyr. De var ikke underkastet behandling eller tilset af en dyrlæge på trods af deres alvorlige lidelser.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at svinene ved at opholde sig i stier, der kunne påføre dem skader, ved ikke at have haft permanent adgang til drikkevand og rodemateriale, ved at have gået for mange i stierne og ved, når de blev alvorligt syge heraf, ikke at være blevet isoleret eller behandlet for deres lidelser, hvilket efter det foreliggende for flere af grisenes vedkommende bedst ville være sket ved på et tidligt tidspunkt at have ladet dem aflive eller tilse af en dyrlæge, har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, vandet og passet efter deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af slagtesvinene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §§ 5 og 8, lov nr. 104 af 14. februar 2000 om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin, § 5, bkg. nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, §§ 4, 19 og 20 samt Udtalelse af 21. juni 2002 fra Det Veterinære Sundhedsråd angående sygeafdeling til svin.

Vedrørende forhold 2:

Det fremgår af sagsakterne, at der i sobesætningen fandtes følgende forhold: I løbeafdelingen var der ikke permanent vand og søerne blev vandet manuelt. Nogle krybber var itu. I ungsvinestalden var der kraftig overbelægning og inventaret var nedslidt og itu. Gulvet var gennemtæret og med skarpe kanter, hvilket udgjorde en fare for grisene for tilskadekomst eller nedstyrtning i gyllekummerne. I klimastalden var inventaret ligeledes stærkt nedslidt og også her var gulvet itu, med fare for, at grisene kunne styrte ned i gyllekanalerne. Også i farestalden var spaltegulvet i flere af stierne itu således, at det kunne volde skade på søer og grise. I ungsvinestalden var der kraftig overbelægning. I drægtighedsstalden var sopolte opstaldet i stier på 2 x2 m med 6 i hver således, at de ikke kunne ligge ned samtidig. Syge eller tilskadekomne grise var ikke aflivet eller underkastet behandling eller tilset af dyrlæge. En sopolte havde en kronisk ledskade eller et ældre brud, der gjorde, at polten kun kunne gå på 3 ben og knæleddet var stift. Fire grise måtte aflives på grund af kraftige halebid og andre former for kannibalisme. Der var ikke adgang til rodemateriale, der kunne opfylde grisenes adfærdsmæssige og beskæftigelsesmæssige behov.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at søer og grise ved at opholde sig i stier, der kunne påføre dem skader, ved ikke at have haft permanent adgang til drikkevand og rodemateriale, ved at have gået for mange i stierne og ved, når de blev alvorligt syge heraf, ikke at være blevet isoleret eller behandlet for deres lidelser, hvilket efter det foreliggende for flere af grisenes vedkommende bedst ville være sket ved på et tidligt tidspunkt at have ladet dem aflive eller tilse af en dyrlæge, har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke

er behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, vandet og passet efter deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af grisene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1, bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §§ 5 og 8, lov nr. 104 af 14. februar 2000 om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin, § 5, bkg. nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, §§ 4, 19 og 20 samt udtalelse af 21. juni 2002 fra Det Veterinære Sundhedsråd angående sygeafdeling til svin.

Spørgsmål 2:

Endvidere ønskes en udtalelse om, hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Rådet har ikke yderligere bemærkninger.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 20 dage.

Dog skulle straffen ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdte følgende betingelse 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 2 år fra dommen.

Tiltalte betalte halvdelen af sagens omkostninger.

Anklagemyndigheden ankede dommen til landsretten, som stadfæstede byrettens dom. Statskassen betalte sagens omkostninger for landsretten.

2004-20-053-00145

Skrivelse af 4. november 2004 fra politimesteren i Hjørring

148 grise blev leveret til slagteri af vognmand. Hovedparten af grisene var meget snavsede, med centimetertykke skorper af gødning på store dele af kroppen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Om hvorvidt dette, at Petersen den 13. juli 2004 leverede 148 grise til slagteriet Danish Crown i Hjørring, hvor hovedparten af grisene var meget snavsede, med centimetertykke skorper af gødning på store dele af kroppen, er omfattet af dyreværnslovens bestemmelser?

Svar ad 1:

Det Veterinære Sundhedsråd udtaler sig alene veterinærfagligt, hvorfor Rådet ikke kan tage stilling til ovennævnte spørgsmål.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 2.000 kr.

2004-20-053-00150

Skrivelse af 23. november 2004 fra politimesteren i Løgstør

Ved politiets besøg på 2 ejendomme, hvis besætninger tilhørte samme ejer, fandtes uacceptable forhold for dyrene, hvorfor Fødevarerregionens dyrlæge blev tilkaldt. Ved gennemgangen fandtes bl.a. en gris på 60-70 kg gående blandt 8 andre grise. Den var springhalt på venstre bagben. I en anden bygning gik 4 grise på 40-50 kg. Én af disse var springhalt på grund af en stor hævelse i albueleddet. Flere andre grise havde store navlebrok med sårddannelser.

Ejeren anmeldtes for formodet overtrædelse af dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har de to svin ved at gå i stier blandt andre svin været udsat for uforsvarlig behandling eller groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der i en svinesti på 2 x 5 meter gik 9 slagtesvin. Et af svinene, der vejede 60-70 kg, var springhalt på venstre bagben. I en anden sti gik 4 slagtesvin. Et af disse svin, der vejede 40-50 kg, var springhalt på grund af en stor hævelse i albueleddet. Foderstanden på begge svin var acceptabel.

De to svin var således ikke adskilt fra de andre svin. Det fremgår ikke af sagsakterne, hvorvidt de to svin var behandlet ligesom der ikke efterfølgende er foretaget obduktion til klarlæggelse af lidelsesernes årsag.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at begge svin ved at gå blandt andre grise med lidelser, der gjorde dem springhalte, har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og at de ikke er behandlet omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af svinene, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalen blev frafaldet efter retsplejeloven § 722, stk. 1, nr. 4 jf. straffelovens § 89, da tiltalte ved en tidligere dom blev idømt en bøde på 8.000 kr., og det blev ikke skønnet at tiltalte ville være blevet idømt en strengere straf, hvis denne sag havde været medtaget i dommen.

2004-20-053-00141

Skrivelse af 25. oktober 2004 fra politimesteren i Grenaa

En svineproducent anmeldtes efter at 54 grise på ca. 20 kg blev fundet døde i klimastalden efter at ventilationen var svigtet på grund af ventilationssvigt. Reservesystemet i form af en elektromagnetisk lås med døråbner havde ikke fungeret, idet døren var frosset til i bunden.

Efter om natten at have modtaget alarm fra stalden havde landmanden straks reageret og havde fået åbnet døren til stalden, fået ventilationen overført til manuel ventilation på maksimum for at skaffe

luft i stalden og sænke temperaturen. Herudover havde han spulet ind i stalden med koldt vand for køling af grise og stald. Han havde set, at der var døde grise i stalden, men havde ikke villet stresse dem yderligere ved at sortere de døde grise ud. Han sikrede sig senere, at ventilationsanlægget igen kørte normalt, sænkede temperaturen på termostaterne og lod døren stå på klem. Efter et par timers søvn var han igen i stalden og bragte de 54 døde grise ud. Der havde i stalden været 87 grise i alt. Landmanden anmeldtes af Fødevarerregionens dyrlæge for forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er den af sigtede i afhøringsrapport af 8. oktober 2004 (bilag 9) afgivne forklaring om afværge-/redningsforanstaltninger en dyreværnsmæssig forsvarlig måde at gribe sagen an på, når henses til de staldmæssige forhold på stedet som er beskrevet i rapport af den 7. juli 2004 (bilag 6)?

Svar ad 1:

Det anføres i anmeldelsen, at dødsfaldene af 54 smågrise i 20 kg størrelsen skete i klimastalden, fordi alarmerne ikke reagerede på, at et fejlstrømsrelæ ikke fungerede og først gik i gang om natten, da temperaturen var for høj.

Det fremgår af bilag 9, at sigtede kl. ca. 03.00 blev vækket af alarmerne, idet sirenen hylede, hvorefter han straks gik i stalden. Som rednings- og afværgeforanstaltninger startede han med straks at åbne døren til stalden og stillede ventilationen fra automatik til manuel, så anlægget kørte på fuld kraft og fik luftet ud i stalden. Det oplyses, at dørens nødopluk ikke havde reageret med at åbne døren, idet døren var frosset til i bunden. Han lod døren stå åben. Lidt senere spulede han vand ind gennem stalden for at få skabt noget luftcirkulation nederst i stalden og for at reducere temperaturen nederst i stalden. Lidt senere stillede han igen ventilationen på automatik, justerede termostaterne ned således, at temperaturen blev sat på et lavere niveau end de ca. 30°C, det havde stået på for at sikre, at ventilationen blev tvunget til at fortsætte med at køre. Han havde kontrolleret, at temperaturen var kommet ned på et rimeligt niveau og at ventilatoren kørte, som den skulle, og havde efterladt døren stående lidt åben. Herefter gik han igen i seng.

Han havde under dette første besøg i stalden efter alarmerne konstateret, at der i stalden lå døde grise, men havde ikke talt dem for ikke at udsætte grisene for mere stress.

Klimastalden bestod af en tidligere kølecontainer på 240 x 1240 cm og ca. 200 cm til loft med spaltegulv og hævbart skillerum. I bagerste endevæg var der opsat en kraftig ventilator uden lukkelameller. I forreste endevæg var den venstre containervæg udskiftet med en udadgående trædør forsynet med elektromagnetlås indvendigt og udvendigt forsynet med en line til en væg overfor, idet der i linen var bundet et tungt lod. Dette skulle fungere som reserve nødopluk, der bevirkede, at døren ved strømsvigt til elektromagnetlåsen blev åbnet automatisk. Dette system anvendtes tillige dagligt som almindeligt oplukkesystem i forbindelse med arbejde og tilsyn i stalden, idet døren åbnedes ved at aktivere en trykknop, der midlertidigt afbrød strømmen til elektromagnetneten, hvorefter døren gik op. Inde i stalden var der opsat termostater til styring af ventilator og regulering af temperatur, herunder alarmtemperatur.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at de af sigtede foretagne afværge- og redningsforanstaltninger efter at alarmerne var modtaget var en forsvarlig måde at gribe sagen an på henset til de beskrevne staldforhold på stedet.

Spørgsmål 2:

Burde sigtede have iværksat andre afværge/redningsforanstaltninger?

Svar ad 2:

Rådet finder ikke i sagsakterne oplysninger, der sandsynliggør, at der var andre foranstaltninger, der efter at alarmen var modtaget, kunne have reddet grise eller have mindsket de overlevendes lidelser, idet Rådet finder det mest sandsynligt, at dødsfaldene var sket, inden ejeren ankom til stalden efter alarmen.

Rådet finder, at det forebyggende burde have været sikret, at reserve nødoplukkesystemet i form af døren med elektromagnetlåsen var velfungerende og ikke kunne blokeres ved, at døren under frostvejr kunne fryse fast.

Spørgsmål 3:

Har grisene været udsat for væsentlig ulempe, uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 3:

Rådet finder, at grisene ved at dø i stalden på grund af svigtende ventilation resulterende i høj temperatur og iltmangel har været udsat for den højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er behandlet omsorgsfuldt, herunder huset under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov, idet det rum, hvor de blev holdt, ikke var indrettet på en sådan måde, at deres behov blev tilgodeset.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af grisene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §§ 9, 12 og 13.

Spørgsmål 4:

Er der i øvrigt elementer i sagen, der giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte blev frifundet.

Sagens omkostninger blev betalt af statskassen.

2004-20-053-00110

Skrivelse af 16. juni 2004 fra politimesteren i Randers

To grise blev transporteret til et slagteri uden at være adskilt fra de andre dyr. Den ene havde brok og den anden gris havde en knoglemarvsbyld og hævelse på bagbenet. Grisene kom fra samme besætning og blev transporteret af samme vognmand.

Rådet udtalte:

For begge grises vedkommende ønskes følgende spørgsmål besvaret:

Spørgsmål 1:

Er det muligt at udtale sig om, hvor lang tid grisen har haft pågældende brok, ud fra oplysningerne om grisens tilstand ved ankomsten til slagteriet?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra de i sagen omtalte grise og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af materiale fra gris fra forhold 1 fandtes, at grisen havde haft et abdominalt brok i hudområdet over forhuden. Huden på bunden af brokket var misfarvet og mørk og overfladen granuleret. Ved gennemskæring virkede overhuden papillært fortykket, 0,6 cm, og der fandtes sårhelingsvæv på op til 2 cm i huden. Forandringerne skønnedes at være ikke under 1 måned gamle. Ved undersøgelse af materiale fra gris fra forhold 2 fandtes et enterocystom, en medfødt misdannelse som udgår fra forbindelsen mellem tarmen og blommesekken hos det tidlige foster, med sekundært kronisk sår som følge af traume. Såret var krateragtigt og dækket af dødt væv. I bunden af såret fandtes et 2 cm tykt lag nydannet bindevæv, der fortabte sig i det centrale bindevæv. Graden af bindevævsdannelse i bunden af såret tyder på en udviklingstid, der er mindst 4 uger.

Spørgsmål 2:

Har leverandøren ved at lade grisen gå i besætningen uden at adskille dem fra de andre dyr behandlet dem uforsvarligt eller groft uforsvarligt?

Svar ad 2:

Såfremt det forholder sig således, at grisene ikke har været adskilt i sygeboks med et tykt lag strøelse, finder Rådet, at grisene har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Rådet skal endvidere henvise til Rådets udtalelse af 2. juni 2004 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning.

Spørgsmål 3:

Har grisen været udsat for smerter, lidelse, angst eller væsentlig ulempe ved at have brok?

Svar ad 3:

Lægges skrivelse af 25. marts 2004 samt skrivelse af 16. marts 2004 fra fødevareregionen og fremsendte billedmateriale samt svar ad 1 til grund, finder Rådet, at grisene har været udsat for smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 4:

Har grisen været i en sådan tilstand at den kunne transporteres til slagtning. Har grisen været udsat for smerter, lidelser, angst eller væsentlig ulempe under transporten?

Svar ad 4:

Forhold 1: Rådet finder, at grisen ved at blive transporteret uden at være adskilt fra de andre grise på et tykt lag strøelse, har været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Forhold 2: Det fremgår af sagens akter, at grisen havde et tydeligt, ca. 20 cm stort, sår på broksækken, var hævet på venstre forben og venstre bagben. Grisen var tydeligt ømbenet og trippede

meget på bagbenene. Lægges dette til grund, finder Rådet ikke, at grisen skulle have været transporteret levende til slagting. Rådet finder, at grisen under læsning og transport har været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at de to grise under læsning og transport, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 5:

Vedr. grisen leveret den 25. marts 2004 er det muligt at udtale sig om, hvor lang tid grisen har haft knoglemarvsbylden og hævelsen på bagbenet?

Svar ad 5:

Det fremgår, at hævelsen repræsenterede et hygrom. Et hygrom er en kronisk inflammation i en bursa, slimsæk. Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag udtale sig nærmere om alderen af hævelsen samt knoglemarvsbylden.

Spørgsmål 6:

Har grisen været udsat for smerter, lidelser, angst eller væsentlig ulempe ved at have en knoglemarvsbyld og hævelse af bagbenet?

Svar ad 6:

Rådet finder, at grisen ved at have en knoglemarvsbyld og et hygrom har været udsat for smerter, lidelser, varigt men og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 7:

Har grisen været i en sådan tilstand, at den kunne transporteres til slagteriet. Har grisen været udsat for smerter, lidelser, angst eller væsentlig ulempe under transporten?

Svar ad 7:

Se svar ad 4. Rådet finder, at grisen under læsning og transport har været udsat for smerte, lidelse og væsentlig ulempe.

Afgørelse:

Tiltalte, leverandør blev straffet med en bøde på 15.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte, transportør blev straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

De tiltalte skulle dele om at betale sagens omkostninger.

2004-20-053-00120

Skrivelse af 16. juli 2004 fra politimesteren i Fredericia

En slagtesvineproducent anmeldtes for overtrædelse af dyreværnsloven, da han i forbindelse med sanering af sin slagtesvinebesætning leverede grise til slagteriet med de i Rådets svar nedenfor angivne lidelser. Saneringen blev foretaget, fordi der var konstateret PRRS-smitte i besætningen.

Ejeren oplyste, at de leverede dyr var de sidste dyr fra staldene og at de derfor var leveret uanset alder og vægt. Besætningsdyrlægen havde ikke ved det sidste besætningsbesøg været i staldene, da

han vidste, at disse næsten var tømte i forbindelse med saneringen og havde således ikke set de leverede dyr.

Rådet udtalte:

Udtalelsen baseres på:

- Fødevarerregionens anmeldelse af 17. oktober 2003
- Efterfølgende kontrolbesøg hos svineproducenten
- Oplysninger fra svineproducentens praktiserende dyrlæge.

I Fødevarerregionens anmeldelse af 17. oktober 2003 beskrives forholdene således:

Vedr. slagtedagen 15. oktober 2003:

17 svin blev kasseret på baggrund af forskellige lidelser bl.a. lungebetændelse, knoglemarvsbetændelse, bylder/halebid og blodforgiftning. Af de 17 var 9 svin afmagrede som tegn på, at de gennem nogen tid var alment påvirket af deres sygdom. Af disse vurderes, at mindst 5 var i en tilstand, der ville have krævet aflivning i besætningen på et langt tidligere tidspunkt (uger), idet deres lidelser var omfattende og uheldredelige.

Et af de kasserede svin, herefter benævnt A, var afmagret i ekstrem grad (kakektisk). Samtlige knogler sås tydeligt gennem huden. Muskulaturen var mørk misfarvet og havde en hårdere tekstur end normalt. Lidelsens alder sættes til adskillige uger.

Vedr.: slagtedagen 16. oktober 2003:

Ved det levende syn blev der taget 4 svin fra til sygefald. Ingen af disse 4 svin var under transporten adskilt fra de øvrige svin.

Herunder beskrives de 4 svin hver for sig. For overskuelighedens skyld benævnes de B, C, D, E:

B: Svinet var afmagret, og fandtes at være svært støttehalt på højre bagben. Svinet havde på højre side af hoften en hævelse på ca. 15 x 20 cm, samt på venstre hofte en mindre hævelse. Svinet var afmagret, stod med understillede lemmer, havde pustende vejrtrækning og rystede. På begge forben var trykninger og på venstre bagben var sår. Svinet, som vejede ca. 45 kg., blev afvist til slagting og aflivet. Lidelsens alder sættes til adskillige uger.

C: Svinet var ekstremt afmagret (kakektisk) i en sådan grad, at knoglerne sås tydeligt gennem huden. Bughulen var 3 gange større end normalt for svinets størrelse, hvilket er udtryk for vattersot (ascites) som følge af længere tids sygdom. Svinet holdt hovedet på skrå, hvilket indikerer sygdom i hjerne/mellemøre. Svinet havde desuden et abnormt knæk på rygsøjlen. Svinet, som vejede ca. 35 kg., blev afvist til slagting og aflivet. Lidelsens alder sættes til adskillige uger.

D: Svinet var afmagret. Dets åndedræt var tungt og stødende, hvilket var udtryk for sygdom i lunger og evt. hjerte. Svinet vægrede sig ved at stå og ved at gå. Dets temperatur målt til 35,9 grader C, hvilket er ca. 3 g° under normalen og udtryk for, at dyret var så påvirket af sygdom, at det er på vej i shock, og dyret vurderedes således at være døende (moribund). Dyret, som vejede ca. 40 kg, blev afvist til slagting og aflivet. Lidelsens alder sættes til mindst en uge.

E: Svinet var afmagret. Bagerst på svinet var der et åbent cirkulært sår og samme sted manglede hale og endetarmsåbning som følge af, at artsfæller havde bidt i/ædt dette område (kannibalisme). I

såret var der blottet både underhud, muskulatur og knoglevæv fra halehvirvler. Svinet rystede som tegn på, at det var alment påvirket af sin tilstand. Alderen på det friske sår sættes til mindst 2 dage, men svinets almentilstand vidner om, at svinet gennem flere uger har været påvirket som følge af kannibalisme (halebid). Svinet, som vejede ca. 40 kg, blev afvist til slagtning og aflivet.

På slagtergangen fandt veterinærkontrollen:

12 svin fra besætningen blev kasseret på baggrund af forskellige lidelser bl.a. lungebetændelse, tarmbetændelse, ledbetændelse, nyrebetændelse og inficerede sår. Af de 12 var 11 svin afmagrede som tegn på, at de gennem nogen tid var almen påvirket af deres sygdom. Af disse vurderes, at mindst 4 var i en tilstand, der ville have krævet aflivning i besætningen på et langt tidligere tidspunkt (uger), idet deres lidelser var omfattende og uheldbrede (bilag 1-2).

Efterfølgende kontrolbesøg:

Et efterfølgende kontrolbesøg hos svineproducenten viste, at alle svinestalde var tomme (bilag 1-4).

Svineproducenten oplyste, at svineproduktionen var under sanering p.g.a. smitte med PRRS og "Lawsonia", hvorfor de af sagen omhandlede leverancer var de sidste dyr fra staldene, der var slagtet uanset alder og vægt (bilag 1-4 samt 1-7, 1-8 og 1-9).

Oplysninger fra svineproducentens besætningsdyrlæge:

Svineproducentens dyrlæge, med hvem svineproducenten havde indgået sundhedsaftale vedrørende svineproduktionen har bekræftet, at svineproduktionen p.g.a. smitte med PRRS var under sanering; at han senest tilså besætningen den 8. september 2003, hvilket ikke gav anledning til bemærkninger; at han ved tilsynet den 14. oktober 2003 ikke var i svinestaldene, da disse næsten var tømte for dyr og de sidste dyr skulle slagtes umiddelbart efter samt, at svineproducenten altid har efterkommet dyrlægens anvisninger – herunder om aflivning (bilag 1-6).

Spørgsmål 1:

På baggrund af ovennævnte oplysninger sammenholdt med oplysningerne i bilag 1-11 om "daka's" afhentning i virksomheden af døde dyr og den i bilagene 1-16, 1-17 og 18 anførte sygdomsstatistik for virksomhedens slagtedy, skal jeg anmode om en udtalelse om, hvorvidt svineproducentens levering af de ovennævnte syge dyr til slagteriet den 15. og 16. oktober 2003 frem for at have ladet dem aflive i besætningen på et tidligere tidspunkt, må anses for en uforsvarlig behandling af dyrene eller mishandling af dyrene, jf. dyreværnsloven §§ 1, 28, stk. 1 og 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Af bilag 1-11, Leveringsstatistik til "daka", fremgår at der op til tidspunktet for de i sagen omtalte leverancer til slagteriet over de sidste 3 måneder er leveret 156 grise til "daka" udover grisene i smågrisecontainerne og henholdsvis 9, 8 og 16, i alt 33 grise, er leveret i dagene lige før udslagtningen. Rådet finder, at denne ophobning af leverancer til destruktion lige inden udslagtningen kan være et tegn på, at der i besætningen har været grise, der har været endnu dårligere end de leverede, hvorfor disse er døde eller aflivet.

Af bilagene 1-16, 1-17 og 18 fremgår, at der i uge 42 har været en stigning i sygdomsbemærkninger fra slagteriet hos de leverede grise. Især byld i krop, lungelidelser, knoglemarvsbetændelse og andre bemærkninger udviser en markant stigning. Rådet finder, at denne høje frekvens af sygdomsbemærkninger afspejler, at det var grise med problemer, der blev leveret fra besætningen.

Lægges ovennævnte og de i indledningen nævnte forhold til grund, finder Rådet, at grisene ved leveringen og gennem længere tid i besætningen har haft lidelser, der har udsat dem for betydelig smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Grisene er således ikke behandlet omsorgsfuldt. Rådet finder, at flere af grisene på den baggrund på et tidligt tidspunkt skulle have haft deres nødstedte situation afhjulpet, hvilket på det foreliggende grundlag bedst ville være sket ved, at de var blevet aflivet, hvis de ikke hurtigt kom sig af en eventuel behandling.

Rådet vil karakterisere det forhold, at så mange grise ikke er blevet aflivet i tide og leveret til slagting med deres lidelser, som groft uforsvarlig behandling af grisene, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §§ 3 og 5.

Spørgsmål 2:

Endvidere skal jeg forespørge om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Rådet finder anledning til at bemærke at det forhold, at der i en besætning udbryder så store sundhedsmæssige problemer, at man vælger at sanere besætningen, ikke fritager besætningsejeren fra at drage omsorg for, at den enkelte syge gris bliver behandlet og, hvis dette ikke afhjælper dens situation, så aflives, inden det bliver dyreværnsmæssigt betænkeligt.

Afgørelse:

Begge de tiltalte blev frifundet i byretten.
Statskassen betalte sagens omkostninger.

Sagen blev anket, men der forelå ingen afgørelse på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

5.4 Dyreværnssager vedrørende hunde og katte

2004-20-03-00036

Skrivelse af 21. juni 2004 fra politimesteren i Assens

Sagen drejede sig om tre tilfælde, hvor hele kuld hundehvalpe af racen Fransk Bulldog blev indført fra Polen og videresolgt i Danmark, før de var 8 uger gamle.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan indførsel af hundehvalpe i 5-6 ugers alder have været forsvarlig og uden ulempe jf. dyreværnslovens § 1?

Kan det i benægtende fald beskrives, hvori manglerne består?

Svar ad 1:

Nej. Adskillelse af hundehvalpe fra deres moder, før hvalpene er 8 uger gamle, udsætter hvalpene for risiko for at udvikle adfærdsforstyrrelser senere i livet. Ved en sådan tidlig adskillelse er hvalpene ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Ved at blive adskilt fra deres moder, før hvalpene er 8 uger gamle, udsættes de for høj grad af lidelse, angst og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bkg. nr. 601 af 12. juli 1993 om overdragelse af hundehvalpe, § 1, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Kan det sammenfattende siges, om hvalpenes alder og behandling under indførelsen har været forsvarlig?

Kan det i benægtende fald beskrives, hvori det uforsvarlige består?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Er hvalpenes indførsel i strid med gældende regler på området?

Svar ad 3:

Det Veterinær Sundhedsråd besvarer alene spørgsmål af veterinærfaglig karakter. Hvorvidt gældende lovgivning er overtrådt henvises til domstolene.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger ?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 7.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Tiltalte skulle inden 14 dage fra dags dato betale følgende i erstatning: 6195,15 kr. til køber 1 og 4496,25 til køber 2.

Der blev ved afgørelsen lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2004-20-054-00025**Skrivelse af 19. januar 2004 fra politimesteren i Kalundborg**

Tre hunde blev fjernet fra ejerne i medfør af dyreværnslovens § 22. De var i en sølle forfatning pga. en række sygdomsproblemer og manglende behandling og pleje.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Idet det lægges til grund,

at en 12 årig pekingeserhund var i en sådan tilstand, at:

- den havde grå stær på begge øjne og højre øje var indfaldent, kronisk betændt og med fortykkelse af hornhinden,
- dens øre var fyldt med hårfiltre og der var øregangsbetændelse i venstre øre,
- den havde mange lopper og kløende eksem samt akut hudbetændelse i nakken,
- den var muskelsvag og havde meget lange negle,
- dens ernæringstilstand var middel til lidt under middel,

at en 12 årig labradorblanding var i en sådan tilstand, at:

- den havde let hudfortykkelse i omgivelserne omkring øjnene,
- i ørerne fandtes skorper og sår, og den havde smerter ved besigtigelse heraf,
- den manglede pels på næsten hele bagkroppen, hvilket skyldtes loppeallergi i svær grad,
- den havde hudfortykkelse i lyskeområder ved albuer og på poter og lemmer, hvilket indikerede, at tilstanden var kronisk,
- dens bagpart var sæde for muskeltab i yderst svær grad, og den havde stærke smerter ved manipulation af hofter,
- hundens gang bar præg af, at den havde svært ved at holde balancen,
- dens negle var meget lange,
- ernæringstilstanden var middel til lidt under middel,

og at en 8 årig slædehundeblanding var i en sådan tilstand, at

- på øjnene fandtes senehinden irriteret og øjenomgivelser meget fortykkede i huden samt uden hår,
- i ørerne fandtes store kager af voks samt hudfortykkelse, og i venstre øre var der sår, hvilket formentlig kom fra kløe,
- den havde lopper og en allergisk reaktion på disse i et ekstremt stort omfang,

- overalt var der hudfortykkelse, mørkpigmentering af huden, fedt udsvedning og infektioner som følge af et meget langvarigt forløb,
- den havde nedsat bevægelighed i hofter og nogen smertereaktion ved manipulation af disse samt begyndende muskeltab på bagben,
- ernæringstilstanden var middel,

spørges, om dette indebærer en uforsvarlig behandling, en grovere uforsvarlig behandling eller eventuelt mishandling af hundene, jf. dyreværnslovens §§ 28 og 29?

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten med erklæring fra Dyreklinik DK1 af d. 19. december 2003, at de tre hunde fremstod i en meget dårlig forfatning. Af dyreklinikkens erklæring fremgår:

Et stk. Pekingeser, 12 år gammel hanhund. Hunden blev undersøgt og følgende fandtes: H. øje var indfaldent, kronisk betændt og med fortykkelse af hornhinden. Dyret må have haft gener af tilstanden. Grå stær på begge øjne. Næse, samt tænder og mundhule fandtes OK for race samt alder. Der var øregangsbetændelse i v. øre, og ørene var fyldt med hårfiltre. Hjerte- og lungefunktion OK. Der fandtes masser af lopper på huden som var sæde for et fedtet kløende eksem og en mere akut hudbetændelse i nakken. Hunden var generelt muskelsvag, neglene var frygteligt lange. Der fandtes et lille ubetydeligt navlebrok og ernæringstilstanden fandtes middel til lidt under.

Et stk. labradorblanding, 12 år gammel hanhund. Hunden blev undersøgt efter et sundhedsskema og følgende fandtes: Øjne OK, dog let hudfortykkelse i omgivelser. Næse samt tænder og mundhule fandtes normale for alder og hundetype. I ører fandtes skorper og sår, og hunden kom med smerteytringer ved besigtigelse. Hjerte og lunger fandtes normale. Manglende pels på stort set hele bagkroppen indikerede, sammen med fundet af lopper, loppeallergi i svær grad. Ved berøring udløstes en kløreaktion, så hunden har svært ved at stå. Der fandtes hudfortykkelser i lyskeområder, ved albuer og på poter og lemmer som indikerede, at tilstanden var meget kronisk. Hundens bagpart var sæde for muskeltab i yderst svær grad og der var stærke smerter ved manipulation af hofter. Hundens gang var præget af, at den havde svært ved at holde balancen. Neglene var grotesk lange og besværliggjorde hundens gang. Ernæringstilstanden var middel til lidt under.

Et stk. slædehundeblanding, 8 år gammel hunhund. Hunden blev undersøgt efter et sundhedsskema og følgende fandtes: På øjne fandtes senehinden irriteret og øjenomgivelser meget fortykkede i huden samt uden hår. Næse samt tænder og mundhule fandtes normale for hundens alder og hundetype. I ører fandtes store kager af voks samt hudfortykkelse og i venstre øre sår - givet på grund af kløe. Hjerte- og lungefunktion fandtes normal. Der fandtes lopper og en allergisk reaktion på disse i et omfang sjældent set. Overalt var der hudfortykkelse, mørkpigmentering af huden, fedt udsvedning og infektioner som følge af et meget langvarigt forløb.

Der var nedsat bevægelighed i hofter og nogen smertereaktion ved manipulation af disse og der sås begyndende muskeltab på bagben. Ernæringstilstanden var middel.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet vurdere, at de tre hunde i lang tid ikke har været behandlet omsorgsfuldt eller passet i overensstemmelse med deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Hundene burde langt tidligere have været bragt til dyrlæge for behandling af deres lidelser eller aflivning. Hundene har ved de ovenfor beskrevne omsorgssvigt i lang tid været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

2. Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens færdiggørelse.

2004-20-054-00026

Skrivelse af 24. februar 2004 fra politimesteren i Løgstør

Ejeren af et hundehold af schæfere blev anmeldt for ikke tilstrækkeligt at sørge for, at hundene blev behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Hundene boede på en ejendom med et ældre rødstens parcelhus, hvor alle vinduer havde gardiner trukket for, og omgivelserne foran huset og selve huset gav det indtryk, at det kunne være ubeboet og forfaldent.

Af beskrivelserne af politiets og dyrlægers inspektioner på ejendommen fremgik, at der via en glasrude ved siden af hoveddøren kunne skimtes stakke af aviser og blade i den tilstødende entre. Døren til bagindgangen var kradset i stykker i en omkreds af ca. 40 cm. Igennem hullet kunne erkendes en gulvbelægning af gammel hundefføring, godt sammentrædt. Der blev ikke givet adgang til huset. Hundene blev forevist omme bag ved huset, hvor der var en løbegård. Denne var på ca. 25 x 10 m med ståltrådshegn omkring, der ikke alle steder var vedligeholdt. Løbegården bar præg af ikke at blive brugt særlig meget.

Først blev der forevist en ældre og en yngre tæve. Den ældre tæve var mager, med tydeligt markerede ribben, ryggrad og hoftehjørner, derudover var den hårløs på et stort areal på krydset, hvilket kunne indikere, at hunden havde lopper.

Den yngre tæve var i normal foderstand, noget sky og med meget lange kløer, hvilket kunne ses på dens benstilling.

Derefter blev der forevist en ældre hanhund, denne var i god foderstand og virkede som om den dominerede flokken. Den var delvist hårløs på krydset sandsynligvis på grund af lopper.

Der var yderligere to hanhunde på ca. 1 år.

To af hundene, en han og en tæve, blev aflivet. Ved nærmere inspektion af disse blev noteret, at begge hunde var sparsomt behårede især over krydset. Huden var synlig overalt på hundene, også i hovedet. Huden var grå og fortykket, hårene var strittende og tørre. Disse symptomer ses i forbindelse med ubehandlet allergi, som oftest i forbindelse med lopper. Begge hunde var magre, således at man umiddelbart kunne tælle ribbenene, også når hundene stod med ryggen rettet ud, og ryggrad og hoftehjørner var fremtrædende. Desuden havde begge hunde stærkt forvoksede kløer.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Indebærer de konstaterede forhold en uforsvarlig eller evt. groft uforsvarlig behandling af dyrene?

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten med vedlagte fotos samt erklæringer af d. 13. november 2003 fra dyrlæge D1 og af d. 24. januar 2004 fra dyrlæge D2, at der var konstateret tydelige mangler i dyrenes pasning og behandling. Ved inspektioner blev det konstateret, at en ældre tæve var mager, med tydeligt markerede ribben, ryggrad og hoftehjørner, derudover var den hårløs på et stort areal på krydset. En yngre tæve var i normal foderstand, noget sky og med meget lange kløer, hvilket kunne ses på dens benstilling. En ældre hanhund i god foderstand var delvist hårløs på krydset. Der var yderligere to hanhunde på ca. 1 år.

To af hundene, en han og en tæve, blev aflivet. Ved nærmere inspektion af disse blev noteret, at begge hunde var sparsomt behårede især over krydset. Huden var synlig overalt på hundene, også i hovedet. Huden var grå og fortykket, hårene var strittende og tørre. Disse symptomer kan ses i forbindelse med ubehandlet allergi. Begge hunde var magre, således at man umiddelbart kunne tælle ribbenene, også når hundene stod med ryggen rettet ud, og ryggrad og hoftehjørner var fremtrædende. Desuden havde begge hunde stærkt forvoksede kløer.

Ved en samlet betragtning vil Rådet vurdere, at hundene ikke har været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Deres magre tilstand burde have været søgt afhjulpet ved tildeling af supplerende egnet foder, og deres hudlidelse burde langt tidligere have været søgt behandlet, bedst ved konsultation hos en dyrlæge. Hundene har i længere tid været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hundene har været udsat for en uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Sigtede vedtog en udenretlig bøde på 2.000 kr.

2004-20-054-00030**Skrivelse af 5. maj 2004 fra politimesteren i Glostrup**

I en sag mod ejeren af en Amerikansk Staffordshire Terrier, han, 2 år, forekom følgende forhold beskrevet i politirapporten:

1. Hunden var i flere måneder ladet alene i en lejlighed, således at ejeren kun indfandt sig engang imellem for at give den mad og drikke. Ifølge vidneudsagn kunne hunden i perioder være ladet alene i flere dage og i op til en uge. Når hunden så blev luftet, foregik det i ca. 10 - 20 minutter. Naboer blev generet nat og dag af hundens hyl, når den var alene.

2. Lejligheden, hvor hunden gik, fremstod rodet og uhumsk med gamle breve og reklamer, der var sammentrådt med indtørret hundeaafføring og –urin, der stank af ammoniak. Stanken fra lejligheden medførte jævnlige klager fra naboerne.
3. Hunden var ørekuperet. Et vidne oplyste, at ved et møde med hunden og dens ejer på gaden kunne man mærke stanken af hundeaafføring fra hundens pels.
4. Hunden havde muligvis deltaget i hundekampe.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Såfremt dyret er blevet behandlet som beskrevet, ladt alene i en lejlighed, som fremstår som i bilag 33, og hvor ejeren kun indfinder sig engang imellem for at give den mad og drikke, såfremt den er ørekuperet af en ikke-dyrlæge, samt har deltaget i hundekampe, anmodes Rådet om en udtalelse om, hvorvidt disse forhold hver for sig eller sammenlagt indebærer en uforsvarlig behandling af dyret eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1, og 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Hundens pasning.

Det fremgår af politirapporten med vidneudsagn og medsendte fotos, at hunden i flere måneder var ladt alene i en lejlighed, således at ejeren kun indfandt sig engang imellem for at give den mad og drikke. Ifølge vidneudsagn kunne hunden i perioder være ladt alene i flere dage og i op til en uge. Når hunden så blev luftet, foregik det i ca. 10 - 20 minutter. Naboer blev generet nat og dag af hundens hulen, når den var alene. Lejligheden, hvor hunden gik, fremstod rodet og uhumsk med gamle breve og reklamer, der var sammentrådt med indtørret hundeaafføring og –urin, der stank af ammoniak. Stanken fra lejligheden medførte jævnlige klager fra naboerne.

Hunden har således ikke været behandlet omsorgsfuldt eller huset, fodret, vandet eller passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige eller sundhedsmæssige behov. Den har i de mange måneder under de beskrevne forhold været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 stk. 1, 1. punktum og stk. 3, 1. punktum.

Ørekupering.

Det fremgår af politirapporten og medsendte fotos, at hunden var ørekuperet. De fremlagte sagsakter indeholder derudover ingen oplysninger om, under hvilke omstændigheder hunden er blevet ørekuperet. Rådet har således ikke oplysninger til grund for en vurdering af de veterinærfaglige aspekter ved den foretagne ørekupering.

Rådet skal imidlertid pointere, at operative og lignende indgreb, herunder ørekupering, som har til formål at ændre et dyrs udseende, ikke må foretages.

Hundekampe.

Det fremgår af politirapporten, at hunden muligvis har deltaget i hundekampe. De fremlagte sagsakter indeholder derudover ingen detaljerede oplysninger om hundens eventuelle deltagelse i hundekampe. Rådet har således ikke oplysninger til grund for en vurdering af de veterinærfaglige aspekter af denne del af spørgsmålet.

Rådet er bekendt med, at anvendelse af dyr til kampe i visse lande er udbredt, samt at specifikke racer, bl.a. Amerikansk Staffordshire Terrier, anvendes til dette formål. Disse kampe forvolder dyrene store smerter og lidelser og kan i værste fald resultere i dyrets invaliditet eller død. Rådet finder, at brug af dyr til sådanne formål er dyreværns-mæssigt stærkt kritisabelt.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet finder generelt, at arrangerede kampe mellem dyr udsætter dyrene for høj grad af smerte, lidelse, angst, væsentlig ulempe samt risiko for varigt mén. Rådet finder, at dyrene herved kan udsættes for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Det skal i øvrigt forespørges, om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med fængsel i 60 dage.

Hos tiltalte konfiskeredes hunden.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe eller i det hele beskæftige sig personligt med hunde i 5 år fra endelig dom.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-054-00031

Skrivelse af 14. juni fra politimesteren i Hjørring

Ejeren af et hundehold blev anmeldt for dyremishandling. Anmelderen forklarede, at stedet lignede en kæmpe svinesti med et større lag affald på gulvet. Ejendommen var indrettet med en ca. 80 kvm stor stald og ca. 50 kvm, der havde status som beboelse. Politiets undersøgelse af stedet viste, at der udenfor huset var et uoverskueligt rod af gamle maskindele, adskilte computere, værktøj, tomme konservesdåser, knust glas, en stor køkkenkniv, stumper af metaltråd afklippet fra hegnet og andre skarpe og spidse genstande. Ejendommens indre blev forevist, hvor der på cementgulvet i stalden kunne konstateres en større mængde hundelort, hvoraf noget var mugbegroet, hvorfor det kunne antages, at der ikke havde været muget ud igennem længere tid. Glasset i bygningens vinduer var slået i stykker, og der var en rumtemperatur som udenfor bygningen.

Der fandtes i stalden ingen steder, hvor hundene kunne finde et tørt leje.

Beboelsen/stuen var indrettet med to sofaer samt et sofabord samt en reol. På den ene sofa lå adskilte computere, og på den anden lå en mørk ubestemmelig tekstilgenstand, formentlig en dyne. Den hygiejniske standard på stedet var yderst ringe. Gulvet i stuen var delvis belagt med aviser, tydeligvis gjort våde af urin. Rengøring af sengetøj, sofaer og øvrigt inventar havde formentlig aldrig fundet sted. Der var i stuen en skarp ammoniaklugt efter hundeurin og hundelort.

Der var på stedet ingen elektricitet, idet måleren var fjernet af elforsyningen. Varmeforsyningen foregik med en gaskamin, opstillet i stuen.

Det eneste sted på ejendommen, der kunne tjene som leje for hundene, var i den ene sofa, på hvilken hundenes ejere lå og sov ved vor ankomst.

Det blev ikke konstateret foder på stedet.

Forholdene på stedet skønnedes uændrede i forhold til de i tidligere sager på stedet vedrørende overtrædelser af dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Om hvorvidt dette, at der blev holdt 10 til 12 hunde på et sted, hvor der ikke er adgang til et tørt opholdssted, hvor der ikke er rindende vand, hvor der ikke er adgang til el, hvor der er utallige spidse og skarpe genstande i hundenes opholdsområde, er omfattet af dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1?

Svar ad 1:

Det fremgår af de fremlagte sagsakter med politirapporten, fotos samt erklæring af d. 20. november 2003 fra dyrlæge D1 fra Fødevareregionen, at der var 11 voksne hunde og 2 hvalpe. Hundene var i acceptabel foderstand. Både omkring husene og indendørs i beboelsen var der ubeskriveligt rodet og uhygiejnisk. Udenfor på jorden flød det med alskens affald og deriblandt 1 stor køkkenkniv, tomme konservesdåser, forskellige itugåede elektriske apparater frembydende skarpe kanter, andre typer metalgenstande og glasstumper. Indendørs i stuen på ca. 15 m² var der 2 senge/sofaer, hvoraf den ene var fyldt med forskellige elektriske apparater (radioer? og andet) uden beklædning frembydende skarpe kanter. Den hygiejniske standard på stedet var yderst ringe. Gulvet i stuen var delvis belagt med aviser, tydeligvis gjort våde af urin. Rengøring af sengetøj, sofaer og øvrigt inventar havde formentlig aldrig fundet sted. Der var i stuen en skarp ammoniaklugt efter hundeurin og hundeaafføring.

I den tidligere stald var der ingen tørre steder, men store mængder hundeaafføring, hvoraf noget var mugbegroet. Dette var tegn på, at rengøring ikke blev foretaget hyppigt nok. Glasset i bygningens vinduer var slået i stykker, og der var en rumtemperatur som udenfor bygningen. Det blev oplyst, at hundene havde fri adgang til både stald og stue. Dette indebar, at de 13 hunde kun havde adgang til tørt leje i den før beskrevne stue, hvor også 2 voksne personer opholdt sig.

Ved et uanmeldt kontrolbesøg et halvt år senere konstateredes forholdene på stedet og for hundene uændrede i forhold til ovenstående beskrivelse. Der var fortsat et ubeskriveligt rod indendørs i beboelsen, hundeaafføring og urin på gulvet i stalden samt et virvar af skrot og affald på gårdsplads og rundt om ejendommen.

Lægges ovennævnte til grund, er det Rådets vurdering, at hundene under de beskrevne forhold i meget lang tid ikke har været behandlet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. De har under de beskrevne forhold i meget lang tid været udsat for høj grad af lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Spørgsmål 2:

Om denne adfærd kan karakteriseres som mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af hundene?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Afgørelse:

Begge tiltalte blev straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev for begge fastsat til 10 dage.

2004-20-054-00034

Skrivelse af 9. august 2004 fra politimesteren i Odense

Sagen drejede sig om en kraftigt underernæret schæfer hanhund efterladt i forrummet til et kolonihavehus uden foder samt med ringe bevægelsesfrihed. Af politirapporten fremgik: Kolonihavehuset var opført i træ. Der var adgang til huset gennem en halvdør ind til et forrum på 2,2 x 2,2 kvadratmeter. Fra forrummet var der adgang til selv huset gennem yderligere en dør. Halvdøren var forsynet med hængelås.

En undersøgelse af forrummet viste, at det var ca. 4 m². Hunden gik i dette rum og havde ikke adgang til selve kolonihavehuset. Nævnte forrum var uopvarmet og uden isolering med tophængte vinduer og eternittag. Der var luft mellem væg og tag. I rummet stod en 2 personers sofa i noget bast, hvor hunden kunne ligge. Ved siden af stod et ca. 1 m² stort bord, hvorpå var lagt et andet bord med benene i vejret. På gulvet stod endvidere en 11 kg gasflaske, ligesom der stod en skammel. Samtidig stod der en stor rotorplæneklipper på gulvet. Alt dette gjorde, at hunden havde meget ringe bevægelsesfrihed.

På gulvet lå flere efterladenskaber i form af både friske og indtørrede hundelorte, ligesom der sås hundelorte, som var begyndt at gå i forrådnelse. På gulvet lå endvidere en iturevet 5 kg pose til hundemad. Der sås ingen mad nogen steder. Under sofaen sås en gammel gryde. Ved siden af sofaen stod en spand med vand ca. 3/4 fuld. Vandet var helt sort og beskidt, således at det ikke var muligt at se bunden af spanden.

Efter at have fået et vindue op viste en undersøgelse af hunden, at det var en schæfer han på ca. 4-5 år, som var langhåret. Hunden var tydeligt underernæret, idet man ved at mærke på hunden konstaterede, at der ikke var noget fedtvæv eller kød, men at det nærmest var knogler, som var overtrukket med skind. Man kunne tydelig mærke ribbenene, ligesom hofteknoglerne stak ud bagpå. Også ved forbenene kunne man tydelig mærke, hvordan knogler gik sammen i skulderleddet. Pelsen ned over ryggen var faldet af i totter, ligesom man kunne se hunden formentlig var angrebet af lopper eller skab, idet der var flader med sår. Straks hunden kom ud, stod den længe og tisede.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Idet dyrlæge D1s erklæring (sagens bilag 1/9), anmeldelsesrapport af 10. december 2003 (sagens bilag 1/1), rapport af 28. november 2003 (sagens bilag 1/4) samt optagne fotos (sagens bilag 1/10) om hundens almene fysiske tilstand lægges til grund, bedes vurderet, hvorvidt hunden er behandlet forsvarligt og omsorgsfuldt, særligt med hensyn til fodertilstand, væskebalance og behandling af de beskrevne lidelser? Givet at hunden er blevet behandlet uforsvarligt bedes besvaret, hvor længe denne tilstand kan antages at have varet?

Svar ad 1:

Det fremgår af *politirapporten* med fotos og vidneudsagn, at en kraftigt underernæret schæfer hanhund var efterladt i forrummet til et kolonihavehus uden foder samt med ringe bevægelsesfrihed. Vidneudsagn tydede på, at forholdet havde stået på i flere måneder. En undersøgelse af forrummet

viste, at det var ca. 4 m². Hunden gik i dette rum og havde ikke adgang til selve kolonihavehuset. Nævnte forrum var uopvarmet og uden isolering med tophængte vinduer og eternittag. Der var luft mellem væg og tag. I rummet stod en 2 personers sofa i noget bast, hvor hunden kunne ligge. Ved siden af stod et ca. 1 m² stort bord, hvorpå var lagt et andet bord med benene i vejret. På gulvet stod endvidere en 11 kg gasflaske, ligesom der stod en skammel. Samtidig stod der en stor rotorplæneklipper på gulvet. Alt dette gjorde, at hunden havde meget ringe bevægelsesfrihed.

På gulvet lå flere efterladenskaber i form af både friske og indtørrede hundelorte, ligesom der sås hundelorte, som var begyndt at gå i forrådnelse. På gulvet lå endvidere en iturevet 5 kg pose til hundemad. Der sås ingen mad nogen steder. Under sofaen sås en gammel gryde. Ved siden af sofaen stod en spand med vand ca. 3/4 fuld. Vandet var helt sort og beskidt, således at det ikke var muligt at se bunden af spanden.

En undersøgelse af hunden viste, at det var en schæfer han på ca. 4-5 år, som var langhåret. Hunden var tydeligt underernæret, idet man ved at mærke på hunden konstaterede, at der ikke var noget fedtvæv eller kød, men at det nærmest var knogler, som var overtrukket med skind. Man kunne tydeligt mærke ribbenene, ligesom hofteknoglerne stak ud bagpå. Også ved forbenene kunne man tydeligt mærke, hvordan knogler gik sammen i skulderleddet. Pelsen ned over ryggen var faldet af i totter, ligesom man kunne se hunden formentlig var angrebet af lopper eller skab, idet der var flader med sår. Straks hunden kom ud, stod den længe og tisede.

Af *dyrlæge DIs erklæring* (sagens bilag 1/9) fremgår bl.a., at hunden var tillidsfuld og interesseret i omgivelserne. Hunden var afmagret, og hudens elasticitet var nedsat som tegn på væskemangel. Personalet på internatet, hvortil hunden blev bragt, fortalte, at den havde drukket usædvanligt meget vand. De var nødt til at rationere vandet lidt og dele foderet op i to portioner for at hunden ikke skulle foræde sig. Øjne og ører var tilfredsstillende. Der var nogle sår på næseryggen og pelsen var lidt skællet. Der var en stor bar plet med kraftigt eksem lige over haleroden og over lænden. Huden var kraftigt fortykket her som tegn på en længere varende lidelse - sandsynligvis loppeallergi.

Fodleddet på forbenene bøjede usædvanlig meget, og bagbenenes haser stødte ofte sammen. Bøjningen i haserne var også for kraftig. Hvor rygsøjlen sluttede og gik over i bækkenet, kunne både mærkes og ses en forskydning på 2 cm mellem lændehvirvler og bækkenet - en "lumbo-sacral fraktur/instabilitet". Forskydningen kunne være forårsaget af påkørsel eller anden påført skade, men hunden kunne også have en medfødt svag ryg og så selv have påført sig skaden ved et for voldsomt spring eller lignende.

Hunden vægrede sig ved at sætte sig ned, og det var tydeligt, at det var ubehageligt for den på grund af smerter i ryggen. Det vurderedes, at skaden ikke var af nyere dato, da der kun var begrænset ømhed ved tryk på selve stedet og ingen hævelse. Hunden havde tendens til at krydse bagbenene ved gang, og derfor var det svært for den at holde balancen ved vendinger. Når hunden stod for sig selv, stod den i ufysiologiske stillinger, f. eks. med bagbenene meget langt bagud. Den kunne med besvær holde balancen, når den urinerede.

Hunden boede i kolonihavehuset sammen med ejeren. Ud fra vidners forklaring og husets stand så det imidlertid ud til, at hunden var overladt en del til sig selv i vinterhalvåret. Inde i huset var der meget uhygiejnisk, rodet og fyldt med diverse farlige genstande, som en hund ikke bør tygge i eller sluge. Der var meget lidt bevægelsesmulighed og indtørret og muggent afføring i huset. Som drikkevand var der stillet en guldspand frem med beskidt vand. Vurderet ud fra hundens tørst og væskemangel har hunden ikke haft lyst til at drikke af det beskidte vand. Der var ikke noget foder at se i huset.

Ejeren havde ¾ år tidligere været til dyrlæge med loppeallergien, men forskydningen i ryggen blev ikke opdaget. Erfaringsmæssigt bliver symptomerne ved en forskydning mellem lænd og bækken gradvist værre. Forskydningen kan give anledning til problemer med at urinere, og ejeren havde netop selv observeret, at hunden altid var længe om at urinere.

Dyr skal behandles forsvarligt og omsorgsfuldt og herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Det er Rådets vurdering, at disse krav ikke har været opfyldt i flere måneder. Med hensyn til de beskrevne lidelser er det Rådets vurdering, at denne tilstand kan antages at have været fra uger til måneder. Hunden har under de beskrevne forhold været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Idet beskrivelsen af kolonihavehusets forrums indretning i bilag 1/1 lægges til grund bedes vurderet, om dette rum kan anses for et egnet opholdsrum for den omhandlede hund i længere tid, herunder ophold af ca. 1 døgn varighed uden luftning/fodring?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Det bedes vurderet, hvorvidt lænkning/binding i længere tid udendørs om sommeren af hunden i en ca. 5 m. lænke uden mulighed for skygge, ly og vand er forsvarlig og omsorgsfuld behandling af hunden?

Svar ad 3:

Dyr skal behandles forsvarligt og omsorgsfuldt og herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov. Det er ikke tilladt til stadighed at holde en hund bundet.

Ved at være lænket/bundet i længere tid udendørs om sommeren i en ca. 5 m lænke uden mulighed for skygge, ly og vand har hunden ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rådet vil vurdere forholdet som uforsvarlig behandling af hunden, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt hundelovens § 5.

Spørgsmål 4:

Det bedes oplyst, hvorvidt den i ovenstående spørgsmål beskrevne behandling af hunden vurderes at være uforsvarlig, groft uforsvarlig eller egentlig mishandling af hunden?

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 1.500 kr. og sagens omkostninger for overtrædelse af dyreværnslovens § 28, stk. 1, nr. 1 m.fl.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

2004-20-054-00035**Skrivelse af 16. august 2004 fra politimesteren i Nykøbing F**

En blandingshund Rottweiler/Sct. Bernhard, han, 4 år, havde været holdt indespærret i et lille rum gennem længere tid. Den var meget mager, men ellers meget tillidsfuld. Hundeejeren forklarede til politirapporten, at hunden blev fodret to gange dagligt med tørkost og rugbrød. Ved politiets undersøgelse af rummet, hvor hunden var indespærret, var der ikke adgang til foder eller vand.

Rummet var ca. 2 x 3 m. Undersøgelsen viste, at hunden havde anvendt rummet som logi gennem længere tid, idet der var ugegammel urin, hundeafføring for en længere periode samt en gennemtrængende lugt af hundeafføring mv.

Hunden var meget mager, ribbenene fremstod meget tydeligt og markeret, bagpartiet kraftigt markeret, og hunden var helt klart langt under den vægt, der var gennemsnittet for den hundetype. Det blev efterfølgende afklaret, at hunden nu vejede 32 kg og at den tidligere havde vejet 67 kg.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Kan en hund af denne størrelse nøjes med mad 2 gange dagligt?

Svar ad 1:

Forudsætningen for, om en hunds fodringstilførsel er tilstrækkelig, er mængden og næringsværdien af det tildelte foder. Almindeligvis vil en rask hund af denne størrelse kunne få opfyldt sit foderbehov til almindeligt vedligehold ved tildeling af et lødigt hundefoder to gange dagligt.

Spørgsmål 2:

Ifølge dyrlægeerklæringen og de optagne foto er hunden meget mager. Er den blevet fodret 2 gange dagligt?

Svar ad 2:

Antallet af fodringer kan ikke alene udledes af hundens ernæringstilstand, idet den ligeledes afhænger af foderets kvalitet, hundens aktivitet og helbredstilstand. Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Kan den have lidt af diarré i begyndelsen af 2004 og herved kommet til at se sådan ud, til trods for at den bliver fodret 2 gange dagligt?

Svar ad 3:

Forholdet blev anmeldt d. 12. marts 2004, og hunden havde efter ejerens oplysninger diarré 2-3 måneder tidligere. Sagsakterne ses ikke at indeholde oplysninger til støtte for en antagelse om tilstedeværelse hos hunden af en længerevarende afmagrende sygdomstilstand med diarré. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed.

Spørgsmål 4:

Er hunden blevet behandlet forsvarligt, uforsvarligt, groft uforsvarligt eller er den blevet mishandlet?

Svar ad 4:

Det fremgår af politirapporten med fotos og vidneudsagn samt af erklæring af 19. marts 2004 fra dyrlægerne D1 og D2, at blandingshunden Rottweiler/Sct. Bernhard, han, 4 år, havde været holdt indespærret i et rum gennem længere tid. Hundens ejer forklarede til politirapporten, at hunden blev fodret to gange dagligt med tørkost og rugbrød. Ved politiets undersøgelse af rummet, hvor hunden var indespærret, var der ikke adgang til foder eller vand. Rummet var ca. 2 x 3 m. Undersøgelsen viste, at hunden havde anvendt rummet som logi gennem længere tid, idet der var ugegammel urin, hundeafføring for en længere periode samt en gennemtrængende lugt af hundeafføring mv.

Af dyrlægernes erklæring fremgår, at hunden var meget afmagret til kakektisk, ribbenene fremstod meget tydeligt og markeret, bagpartiet kraftigt markeret, og hunden var helt klart langt under den vægt, der var gennemsnittet for denne hundetype. Det blev under sagens behandling afklaret, at hunden ved anmeldelsen vejede 32 kg og at den tidligere havde vejede 67 kg.

Dyr skal behandles omsorgsfuldt og herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Ved i længere perioder at have været spærret inde i et lille rum under de ovenfor beskrevne forhold uden tilstrækkelig tilførsel af vand og foder og ved at have været udsat for et vægttab på ca. 50 % har hunden været udsat for meget høj grad af lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 5.000 kr.

2004-20-054-00036

Skrivelse af 9. september 2004 fra politimesteren i Århus

Sagen omhandlede følgende faktiske forhold, der kunne lægges til grund:

- Der var tale om en 8-12 måneder gammel "pitbull lignende" hanhund.
- Den 19. februar blev hunden opbevaret i et kælderrum på 6 m² uden vinduer og med ringe ventilation. Mere end 2/3 af rummet var fyldt op med ragelse og der lugtede af olie og benzin i rummet. På ca. 1,5 m² foran døren var der afgrænset en plads til hunden. Afgrænsningen bestod af træplader, der var stillet op ad opbevarede effekter. Pladerne var ikke fastgjort, hvorfor der var nærliggende fare for, at de kunne vælte ned over hunden. På gulvet lå en skumgummimadrass på 50 x 50 cm. På gulvet ved siden af madrassen lå hvad der svarer til ca. 3 håndfulde foder. Ved siden af dette stod en plastik vandskål, som var tør. På et cykelstyr, som hang over hunden, hang en kæde og et pighalsbånd. Piggene på halsbåndet var 3 cm lange. Rummet blev kunstigt belyst af en glødepære.
- Ved dyrlægeundersøgelse den 20. februar samme år fremstod hunden i følgende tilstand: Afmagret med udstående ribben, tydelig markering af rygrad og hofteknogler og med manglende muskelmasse. Lettere bjørnefodet. Pelsen mat og strid. Omkring halsen var hårene knækkede og der var små fortykkelser/ar. Ved berøring af muskler og knogler var der ingen hævelser eller ømheder. Ingen tegn på slag. Normalt bevægelsesmønster og ingen halvhed.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Til brug for vurderingen af tiltalospørgsmålet skal jeg anmode Rådet om en udtalelse om, hvorvidt ovenstående omstændigheder har indebåret en uforsvarlig behandling af dyr eller grovere uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, jf. § 28, stk. 1 og 2 og herunder, om hunden kan siges at være påført smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne med politirapporten og vedlagte fotos, at hunden den 19. februar blev opbevaret i et kælderrum på 6 m² uden vinduer og med ringe ventilation. Mere end 2/3 af rummet var fyldt op med ragelse og der lugtede af olie og benzin i rummet. På ca. 1,5 m² foran døren var der afgrænset en plads til hunden. Afgrænsningen bestod af træplader, der var stillet op ad opbevarrede effekter. Pladerne var ikke fastgjort, hvorfor der var nærliggende fare for, at de kunne vælte ned over hunden. På gulvet lå en skumgummimadrass på 50x50 cm. På gulvet ved siden af madrassen lå hvad der svarer til ca. 3 håndfulde foder. Ved siden af dette stod en plastik vandskål, som var tør.

Af erklæring af den 20. februar 2004 fra dyrlæge D1 fra Fødevareregionen fremgår, at hunden ved dyrlægeundersøgelse samme dato fremstod i følgende tilstand: Afmagret med udstående ribben, tydelig markering af rygrad og hofteknogler og med manglende muskelmasse. Lettere bjørnefodet. Pelsen mat og strid. Omkring halsen var hårene knækkede og der var små fortykkelser/ar. Ved berøring af muskler og knogler var der ingen hævelser eller ømheder. Ingen tegn på slag. Normalt bevægelsesmønster og ingen halthed.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. De skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Ved at opholde sig i kælderrummet under de ovenfor beskrevne forhold og som følge af sin afmagrede tilstand har hunden gennem længere tid været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Ved en samlet vurdering af hundens opholdsrum og hundens sundhedsmæssige tilstand vil Rådet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Spørgsmål 2:

Jeg skal endvidere anmode om en udtalelse om, hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Spørgsmål 3:

Endelig skal jeg anmode om, at ovennævnte besvares, både når det lægges til grund:

- A. - at hunden opholdt sig i kælderrummet en enkelt dag, og når det lægges til grund:
- B. - at hunden opholdt sig i kælderrummet i 1-2 måneder.

Svar ad 3 A:

Ved at opholde sig i kælderrummet en enkelt dag under de ovenfor beskrevne forhold har hunden været udsat for lidelse, angst og væsentlig ulempe. Rådet vil anse dette for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Svar ad 3 B:

Ved at opholde sig i kælderrummet i 1-2 måneder under de ovenfor beskrevne forhold har hunden været udsat for høj grad af lidelse, angst og væsentlig ulempe. Rådet vil anse dette for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-054-00037

Skrivelse af 13. september 2004 fra politimesteren i Randers

En hundeejer blev anmeldt, da hans hund blev fundet død i hans lejlighed. Anmelderen oplyste til politiet, at han var sendt til hundeejerens adresse og der lukket ind af denne, som havde påvist den døde hund på en sofa i lejligheden. Anmelderen oplyste, at hunden så meget mager ud, ligesom der lå afføring fra hunden over hele lejligheden. Politiets undersøgelse på stedet viste den døde hund – formentlig en schæfer – som var meget tynd/mager, og det kunne konstateres, at der var ca. 2 – 5 cm afføring fra hunden på hele lejlighedens gulv. Der herskede et fantastisk rod i hele lejligheden. Det kunne endvidere konstateres, at hunden havde forsøgt at komme ud af et vindue, idet der var tydelige poteaftryk på vinduet. Det kunne endvidere ses, at hundens kløer var meget lange, og den havde formentlig ikke været luftet gennem lang tid. Hunden blev obduceret.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Om dødsårsagen.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne med politirapport og fotos, at hunden var meget tynd/mager. Hundeejeren oplyste, at hunden havde fået vand og foder hver dag. Den fik ca. 1,5 kg foder hver dag, bestående af mest tørfoder samt andet. Efter hundeejerens opfattelse var hunden ikke mager. Det fremgår af obduktionserklæring af d. 3. september 2004 fra dyrlæge D1, at hundens kadaver var ekstremt afmagret med dybtliggende øjne og absolut forvoksede ca. 4 – 6 cm lange kløer. Ved obduktionen fandtes ingen bughulefedt samt en totalt tom mavetarmkanal. Der var ingen luftudspiling af mavetarmkanalen til trods for, at hunden angiveligt skulle være død 3 – 4 døgn forud for obduktionen. Dette forhold tolkede obducenten som tegn på, at der ikke fandtes nogen for tarmfloraen omsættelig energi. En eksakt dødsårsag kunne ikke fastslås med sikkerhed, men obducenten anså det for overvejende sandsynligt, at hunden var død af sult/mangel på vand.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet det overvejende sandsynligt, at dødsårsagen var manglende optagelse eller udnyttelse af foderenergi og vand.

Spørgsmål 2:

Om hunden har været behandlet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med sine behov; i benægtende fald evt. den tidsmæssige udstrækning heraf?

Svar ad 2:

Dyr skal behandles forsvarligt, omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres behov. Af politirapporten fremgår, at den døde hund – formentlig en schæfer – var meget tynd/mager, og det kunne konstateres, at der var ca. 2 – 5 cm afføring fra hunden på hele lejlighedens gulv. Der herskede et fantastisk rod i hele lejligheden. Det kunne endvidere konstateres, at hunden havde forsøgt at komme ud af et vindue, idet der var tydelige poteaftryk på vinduet. Det kunne endvidere ses, at hundens kløer var meget lange. Ved den i sagsakterne beskrevne tilstand med afmagring burde hunden for længst enten være tildelt tilstrækkeligt foder eller bragt til dyrlæge for udredning af årsagen til dens væggtab. Sagsakterne indeholder ikke tilstrækkelig information til grund for en bedømmelse af den tidsmæssige udstrækning af hundens tilstand.

Ved at opholde sig i lejligheden under de beskrevne forhold og ved ikke at blive behandlet for sit væggtab er hunden ikke behandlet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med sine behov.

Spørgsmål 3:

Om hunden har været udsat for lidelse, smerte, angst eller væsentlig ulempe?

Svar ad 3:

Det fremgår af obduktionserklæringen af d. 3. september 2004 fra dyrlæge D1, at en eksakt dødsårsag ikke kunne fastslås med sikkerhed, men obducenten anså det for overvejende sandsynligt, at hunden var død af sult/mangel på vand.

Lægges ovennævnte samt beskrivelsen i obduktionserklæringen og politirapporten af hundens øvrige tilstand og opholdsareal til grund, har hunden været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 4:

Om forholdet har karakter af mishandling?

Svar ad 4:

Ved en samlet vurdering af oplysningerne i svar ad 1, 2 og 3 vil Rådet betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. punktum.

Spørgsmål 5:

Om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej.

Supplerende skrivelse af 22. juni 2005 fra Statsadvokaten i Aalborg

Sagen blev forelagt Rådet på ny, efter at sagen havde været behandlet ved byretten.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd har den 10. december 2004 besvaret de spørgsmål, Politimesteren i Randers ved skrivelse af 13. september 2004 har stillet.

Sagen har efterfølgende været behandlet ved Retten i Randers, i hvilket retsmøde tiltalte afgav forklaring.

Tiltalte forklarede under domsforhandlingen, at da han fandt hunden død, lå den med hovedet fastklemmt mellem sædet og ryglænet på hans sovesofa.

På baggrund af ovennævnte oplysninger har forsvareren anmodet om, at De på ny besvarer Politimesterens spørgsmål 1.

Svar ad 1:

Det fremgår bl.a. af, den for Rådet tidligere fremlagte politirapport af 4. september 2004 med afhøringsrapport af sigtede, side 2, at sigtede fandt hunden død med hovedet fastklemmt mellem en trækant på sofabunden og det opslåede rygstykke. Sigtede oplyste til rapporten, at han var overbevist om, at hunden var blevet kvalt ved at sidde fast der.

Det fremgår af obduktionserklæring af den 3. september 2004 fra dyrlæge D1, at hundens kadaver var ekstremt afmagret med dybtliggende øjne og absolut forvoksede ca. 4 – 6 cm lange kløer. Ved obduktionen fandtes ingen bughulefedt samt en totalt tom mavetarmkanal. Der var ingen luftudspiling af mavetarmkanalen til trods for, at hunden angiveligt skulle være død 3 – 4 døgn forud for obduktionen. Dette forhold tolkede obducenten som tegn på, at der ikke fandtes nogen for tarmfloraen omsættelig energi. En eksakt dødsårsag kunne ikke fastslås med sikkerhed, men obducenten anså det for overvejende sandsynligt, at hunden var død af sult/mangel på vand.

Da der således ikke for Rådet er fremlagt nogen dokumentation til støtte for en antagelse om, at hunden er død ved kvælning eller som følge af at have ligget fastklemmt, vil Rådet fastholde sit tidligere svar ad 1 i Rådets udtalelse af 10. december 2004, j.nr. 2004-20-054-00037.

Spørgsmål 2:

Tiltalte forklarede videre under domsforhandlingen bl.a., at han hver dag gav hunden 1½ kg tørfoder og ca. 3 liter vand, og at han dagligt gik en tur med hunden på ca. 5 km langs åen sidst på eftermiddagen. Hunden havde ikke behov for at blive luftet yderligere.

På baggrund af ovennævnte oplysninger har forsvareren tillige anmodet om, at De på ny besvarer Politimesterens spørgsmål 2, 3 og 4.

Svar ad 2:

Det fremgår bl.a. af, den for Rådet tidligere fremlagte politirapport af 4. september 2004 med afhøringsrapport af sigtede, side 2, at sigtede oplyste, at han gav hunden vand og foder hver dag. Den fik ca. 1,5 kg foder hver dag, bestående mest af tørfoder samt andet. Han forklarede videre, at hunden blev luftet hver dag, hvor sigtede gik en 5 km lang tur med den.

Der er således god overensstemmelse mellem de for Rådet tidligere fremlagte oplysninger i politirapportens afhøringsrapport af sigtede j.nr. 4500-89110-00017-04 side 2 vedr. fodring, vanding og luftning af hunden og tiltaltes forklaring ved domsforhandlingen ved Retten i Randers vedr. fodring, vanding og luftning af hunden.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet ikke her dokumentation til støtte for en ændring af Rådets vurdering i de tidligere afgivne svar ad 2, 3 og 4 i Rådets udtalelse af 10. december 2004.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i 3 år.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Tiltalte ankede dommen til landsretten.

Byrettens dom stadfæstedes.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger for landsretten, dog blev salæret til den beskikkede forsvarer betalt af statskassen.

2004-20-054-00028

Skrivelse af 31. marts 2004 fra politimesteren i Varde

To hunde blev anmeldt for i længere tid at have strejft i en plantage nær anmelders bopæl. Ved anmelders bopæl havde de jaget dennes katte op i træerne og jagtet dennes hund. Hundene var derefter lukket ind i anmelders garage. Hundene var ikke forsynet med navneskilte. Den ene var ikke identifikationsmærket.

Falck transporterede hundene til dyrehospital. Herfra blev det oplyst, at begge indbragte hunde var forsynet med halsbånd, der kan afgive elektriske stød.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Lægges til grund, at de 2 hunde var forsynet med elektriske halsbånd, der aktiveres da hundene forlod ejerens grund, og derved har givet hundene elektriske stød, vil dette da efter Sundhedsrådets opfattelse indebære uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr?

Svar:

Lægges det til grund, at de to hunde var forsynet med elektriske halsbånd, der aktiveredes, da hundene forlod ejerens grund, og at halsbåndene derved har givet hundene elektriske stød, er det Rådets opfattelse, at hundene ikke har været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. De har ved aktivering af de påsatte elektriske halsbånd været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 1043 af 16/12/1999 om forbud mod brug af visse aggregater, halsbånd mv. til dyr.

Afgørelse:

Sigtede vedtog en udenretlig bøde på 3.000 kr.

2004-20-054-00029

Skrivelse af 5. april 2004 fra politimesteren i Torshavn

En mand på Færøerne aflivede sin collielignende blandingshund. Han bandt hundens forben sammen. Endvidere bandt han bagbenene sammen, ligesom han bandt en ca. 40 x 20 cm stor sten under hundens mave med et reb. Herefter kastede han hunden i havet fra klippekysten. Han oplyste efterfølgende, at hunden sank straks. To dage senere blev hunden fundet skyllet ind på stenbredden.

Rådet udtalte:

Indledningsvis skal nævnes at lovbekendtgørelse nr. 43 af 23. januar 2003 om dyrlægegering m.v. ikke gælder for Færøerne jf. § 22.

Spørgsmål 1:

Vil aflivning af en hund ved drukning medføre lidelser, samt i givet fald af hvilken karakter og omfang?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne med vedlagte fotos og skrivelse af 18. august 2003 fra dyrlæge D1 fra Dyrlægetjenesten, at hunden blev fundet med forbenene bundet sammen og om halsen, så poterne lå tæt op under hagen. Det fremgår af politirapporten, at hunden før aflivningen fik bundet forbenene og bagbenene sammen, ligesom der blev bundet en ca. 40 x 20 cm stor sten under hundens mave med et reb. Herefter blev hunden kastet i havet fra klippekysten. Det blev oplyst, at hunden sank straks.

Dyr skal behandles forsvarligt og må ikke ved vanrøgt, overanstrengelse eller på anden måde udsættes for unødigt lidelse. Aflivning af dyr skal ske så hurtigt og så smertefrit som muligt. Ved den beskrevne fremgangsmåde med først at få benene bundet sammen samt at få en stor sten bundet under maven for derefter at blive smidt i havet har hunden i flere minutter været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. §§ 1 og 8, stk. 1, 1. punktum i Ll. Nr. 9 frá 14.03.1985 um vernd av dýrum / værn af dyr, sum seinast broytt við Ll. Nr. 60 frá 30.05.1990.

Spørgsmål 2:

Vil en hund, som er bundet på den ovenfor beskrevne måde, gå til bunds med det samme?

Svar ad 2:

Sagsakterne ses ikke at indeholde detaljer som vægt, rumfang og mineralsammensætning af den i sagen nævnte sten, der blev bundet fast til hunden. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag.

Spørgsmål 3:

Hvor lang tid går der, før hunden mister bevidstheden under forudsætning af, at den går til bunds straks efter udkastningen?

Svar ad 3:

Rådet har ikke kendskab til dokumentation, der belyser, hvor hurtigt hunde mister bevidstheden ved drukning. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag.

Spørgsmål 4:

Hvor lang tid går der, før hunden fysisk dør, under forudsætning af, at den går til bunds straks efter udkastningen?

Svar ad 4:

Rådet har ikke kendskab til forskning, der belyser, hvor hurtigt hunde fysisk dør ved drukning. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag.

Spørgsmål 5:

Er aflivning af en hund ved drukning en anerkendt og forsvarlig aflivningsmetode?

Svar ad 5:

Nej. Aflivning af et dyr ved drukning vil udsætte dyret for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Se svar ad 1.

Spørgsmål 6:

Giver sagen Rådet anledning til yderligere bemærkninger af veterinær karakter?

Svar ad 6:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdte følgende betingelse: 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 1 år fra dommen.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-054-00032

Skrivelse af 23. juli 2004 fra politimesteren i Ribe

En ca. 9 år gammel puddelhund blev i hidsighed kastet mod jorden/gulvet, og derpå sparket en eller flere gange, hvilket medførte, at den døde senere under bedøvelse hos dyrlæge.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan den foran beskrevne behandling af hunden betegnes som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling eller mishandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten med vidneudsagn, at hunden blev kastet hårdt ned i gulvet, hvorefter den blev sparket flere gange. Vidnet angav, at hunden blev sparket mindst 10 gange; det var tydeligt, at hunden herved led alvorlig skade.

Ved efterfølgende dyrlægeundersøgelse, der er beskrevet i udateret skrivelse fra dyrlæge D1, fandtes friske blodsprængninger i begge øjne og blødninger i mundhulen. Der var væskeudtrædninger i lungerne og nedsat kredsløb. På venstre for- og bagben fandtes friske sår i huden. Hunden var meget smertepåvirket og blev bedøvet, men døde kort efter i bedøvelsen. Der blev derefter taget røntgenbillede af hunden, hvorved der blev påvist væskeudtrædninger i lungerne. Dyrlægen vurderede, at hunden sandsynligvis døde af kredsløbskollaps som følge af indre blødninger til bryst- og bughule. De skader, der blev fundet, er opstået ved kraftig fysisk påvirkning af hundens hoved og krop.

Hunden har ved den ovenfor beskrevne handlemåde ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine behov. Den har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med fængsel i 30 dage.

Fuldbyrdelsen og straffen bortfaldt efter en prøvetid på 1 år på vilkår af, at tiltalte ikke begik strafbare forhold i prøvetiden.

Tiltalte frifandtes for anklagemyndighedens påstand om, at tiltalte for et nærmere fastsat tidsrum frakendtes retten til at eje, passe, eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr.

Tiltalte betalte sagens omkostninger, herunder salær til den beskikkede forsvarer.

2004-20-054-00033

Skrivelse af 30. juli 2004 fra politimesteren i Århus

En hundeejer blev sur på sin hund, en Yorkshireterrier, fordi den bed ud efter hendes hånd. Hun ville give den en lærestreg, hvorfor hun løftede den op i hovedhøjde og ruskede den kraftigt og bagefter kastede den hårdt ned i gulvet. Dette havde til følge, at hunden påførtes hofteskred på højre bagben og fik ledbåndsskader, hvorved den var springhalt og ikke kunne støtte på benet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Såfremt det kan lægges til grund, at sigtede – efter at hunden har bidt ud efter hende – har løftet hunden op i hovedhøjde og rusket den kraftigt og derefter smidt den ned mod gulvet, bedes det oplyst, om sigtedes behandling af hunden kan anses for forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten med hundeejerens egen forklaring, at hundeejeren blev sur på sin hund, en Yorkshireterrier, fordi den bed ud efter hendes hånd. Hun ville give den en lærestreg, hvorfor hun løftede den op i hovedhøjde og ruskede den kraftigt og bagefter kastede den hårdt ned i gulvet. Dette havde til følge, at hunden påførtes hofteskred på højre bagben og fik ledbåndsskader, hvorved den var springhalt og ikke kunne støtte på benet.

Hunden er ved at blive løftet op i hovedhøjde og rusket kraftigt og bagefter kastet hårdt ned i gulvet ikke blevet behandlet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med dens behov. Hunden har ved den beskrevne behandling været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Det fremgår af erklæringen af 5. februar 2004 fra dyrlæge D1, ”at ved røntgenundersøgelsen af hunden fandtes højre hoftelæde luxseret. Højre lårbenshoved var således rykket ud af hofteskålen.”

Kan der på baggrund af skaden vurderes, med hvilken kraft hunden er blevet kastet ned mod jorden?

Svar ad 2:

Rådet går i besvarelsen af spørgsmålet ud fra, at der med hovedhøjde forstås højden hos en normalt udviklet voksen kvinde, hvilket vil sige ca. 160 – 170 cm. Spørgsmålet kan i så fald ikke besvares med sikkerhed, idet hoftelædden på en Yorkshireterrier kan luxsere alene ved et fald fra en højde på ca. 160 – 170 cm.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-054-00039

Skrivelse af 24. september 2004 fra politimesteren på Frederiksberg

En hundeejer fastholdt sin hund i halsbåndet, medens han tildelte hunden 4-5 knytnæveslag i hovedet. Hunden sad på dette tidspunkt i en bil. Hunden blev herefter trukket ud af bilen og fastlåst på jorden, hvorefter den blev tildelt yderligere nogle slag. Hundeejeren forklarede, at hunden havde knurret og bidt ud efter ham og at han af og til så sig nødsaget til at sætte hunden på plads på denne måde. Hunden var en 4 ½ år gammel schæferhund der vejede ca. 45 kg.

Hunden blev 10 dage senere undersøgt på dyrehospital. Hunden fremstod her glad og veltilpas og uden tegn på skader. Den virkede glad for sin ejer og lystrede ham til punkt og prikke.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Rådet bedes udtale sig om, hvorvidt ovennævnte adfærd indebærer en uforsvarlig behandling af hunden eller en eventuel mishandling eller grovere uforsvarlig behandling jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1 og 29, stk. 1?

Svar:

Det fremgår af sagsakterne med politirapporten med vidneudsagn, at hunden blev fastholdt i halsbåndet, medens den blev tildelt 4-5 knytnæveslag i hovedet. Hunden sad på dette tidspunkt i en bil. Hunden blev herefter trukket ud af bilen og fastlåst på jorden, hvorefter den blev tildelt yderligere nogle slag. Hundeejeren forklarede, at hunden havde knurret og bidt ud efter ham og at han af og til så sig nødsaget til at sætte hunden på plads på denne måde. Hunden var en 4 ½ år gammel schæferhund, der vejede ca. 45 kg.

Hunden blev 10 dage senere undersøgt grundigt på Dyrehospital DH1. Hunden fremstod her glad og veltilpas og uden tegn på skader. Den virkede tryk ved sin ejer og andre fremmede.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. De skal behandles omsorgsfuldt under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Ved den beskrevne adfærd med at blive tildelt talrige knytnæveslag under fastholdelse har hunden været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev idømt en bøde på 2.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-054-00042

Skrivelse af 27. oktober 2004 fra politimesteren i Haderslev

En hund af terriertypen (ca. 14 kg) blev aflivet ved med en flækøkses lade ende - medens hunden stående blev fastholdt på overkroppen, således at hovedet blev placeret på en huggeblok - at blive slået på hovedet mellem øjnene. Ifølge den, der aflivede hunden, var den herved død øjeblikkeligt, og den pågældende oplyste, at kraniet blev trykket en centimeter ind. For at være sikker på, at hunden var død, blev der slået på samme måde igen. Ejeren oplyste, at tungen herved røg ud af munden på hunden og at hunden øjeblikkeligt blev stiv med forbenene strakt frem. Ejeren oplyste, at han efterfølgende brækkede forbenene på hunden, da den ikke kunne være i det hul, han havde gravet.

Dyrlæge D1 undersøgte efterfølgende (ca. 2-3 uger efter hændelsen) skaderne på den opgravede hund og konstaterede, at toppen af kraniet var knust og huden blodunderløben. Begge forben konstateredes at være brækket.

Rådet udtalte:

Politimesteren har lagt følgende fakta til grund:

Vedr. sagens faktum må det antages at kunne lægges til grund, at ejeren har aflivet sin hund af terriertypen (ca. 14 kg) ved med en flækøkses lade ende - medens hunden stående blev fastholdt på overkroppen, således at hovedet blev placeret på en huggeblok - at have slået hunden på hovedet mellem øjnene. Ifølge ejeren er hunden herved død øjeblikkeligt og han oplyser, at kraniet blev trykket en centimeter ind. For at være sikker på, at hunden er død, slår han på samme måde igen. Ejeren oplyser, at tungen herved ryger ud af munden på hunden og at hunden øjeblikkeligt bliver stiv med forbenene strakt frem. Ejeren oplyser, at han efterfølgende brækkede forbenene på hunden, da den ikke kunne være i det hul, han havde gravet.

Dyrlæge D1 har efterfølgende (ca. 2-3 uger efter hændelsen) undersøgt skaderne på den opgravede hund og har konstateret, at toppen af kraniet var knust og huden blodunderløben. Begge forben konstateredes at være brækket.

Spørgsmål 1:

På baggrund af ovenstående beskrivelse af hændelsesforløbet skal jeg anmode Rådet om en udtalelse om, hvorvidt der er tale om en forsvarlig aflivningsmetode, herunder særligt om aflivningsmetoden (*Red.: aflivningen*) må antages at være sket så hurtigt og så smertefrit som muligt, jf. dyreværnslovens § 13, stk. 1?

Svar ad 1:

Det fremgår af ejerens vidneforklaring til politirapporten, at han har aflivet sin hund af terriertypen (ca. 14 kg) ved med en flækøkses flade ende - medens hunden stående blev fastholdt på overkroppen, således at hovedet blev placeret på en huggeblok - at have slået hunden på hovedet mellem øjnene. Ifølge ejeren døde hunden øjeblikkeligt og han oplyste, at kraniet blev trykket en centimeter ind. For at være sikker på, at hunden var død, slog han på samme måde igen. Ejeren oplyste, at tungen herved røg ud af munden på hunden og at hunden øjeblikkelig blev stiv med forbenene strakt frem.

Det fremgår af obduktionserklæring af 1. juli 2004 fra dyrlæge D1, at toppen på hundens kranium var knust og huden blodunderløben samt at begge forben var brækkede.

Den beskrevne aflivningsmetode er ikke en forsvarlig aflivningsmetode, idet det ikke er muligt i alle tilfælde med sikkerhed at sikre sig, at hunde ved at blive slået i hovedet med den flade ende af en økse bliver ramt så nøjagtigt, at øjeblikkelig bevidstløshed indtræder, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 13, stk. 1, 1. punktum og justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagting og aflivning af dyr, § 13, stk. 1 og 2.

Imidlertid er det Rådets vurdering, at hunden i det aktuelle tilfælde kan være ramt hårdt og præcist nok til, at bevidstløshed og død er indtrådt øjeblikkeligt.

Spørgsmål 2:

Herudover skal jeg anmode om en udtalelse om, hvorvidt den ovenfor beskrevne adfærd kan karakteriseres som en uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling af hunden eller evt. som en mishandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 2:

Såfremt det kan lægges til grund, at hunden ved den beskrevne aflivningsmetode er død øjeblikkeligt, vil Rådet nære betænkeligheder ved at vurdere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Påtalen mod tiltalte blev opgivet, da videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2004-20-054-00043

Skrivelse af 15. september 2004 fra politimesteren i Aalborg

Naboen til en hundeejer var vred over, at hundene løb ind på hans grund. En dag ville han skræmme den ene hund, en foxterrier, væk ved et skud med et luftgevær. Det var ment som et skræmmeskud, men hunden blev ramt i højre side af et hagl, der siden blev påvist i hundens krop ved en røntgenundersøgelse.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1 a og b:

1. Har sigtede ved den foretagne skydning:

- a. tilsidesat pligten til at behandle hunden forsvarligt og beskytte den bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe jf. dyreværnslovens § 1,
- b. foretaget en uforsvarlig behandling af hunden, grovere uforsvarlig behandling eller eventuelt en mishandling af hunden jf. dyreværnslovens § 28 stk. 1.

Svar ad 1a og b:

Det fremgår af politirapporten med vedlagt røntgenfoto, at der blev skudt med luftgevær efter foxterrier tævehunden for at skræmme den væk. Hunden blev ramt af et hagl i siden, og en røntgenundersøgelse viste efterfølgende, at haglet sad i hundens krop.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

a. Ved den beskrevne handlemåde er pligten til at behandle hunden forsvarligt og beskytte den bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe tilsidesat.

b. Rådet vil anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 2.000 kr.

2004-20-054-00041**Skrivelse af 14. oktober 2004 fra politimesteren i Nakskov**

Anmelderen rettede henvendelse til politiet og oplyste, at han var ejer af en ejendom. Ved hans tilsyn med ejendommen, som var udlejet, kunne han konstatere, at inde i det aflåste hus sås flere katte. Anmelderen kunne endvidere høre hundeglam fra huset. Anmelderen havde mistanke om, at dyrene på stedet ikke havde fået mad eller vand, idet naboen ikke havde set nogen ved huset et stykke tid.

Ved politiets ankomst til stedet låste anmelderen op til det udlejede hus. Patruljen gik sammen med anmelderen ind til huset, og da de åbnede hoveddøren, blev de mødt af en skarp stank af katteurin, afføring med videre. Der sås flere katte løbe rundt i stuen, som var meget uhumsk. Der var dyre-reekskrementer overalt, og ingen mad stod fremme til dyrene.

I husets køkken kunne patruljen høre, at der var hunde i et tilstødende aflukket rum. Da døren ind til rummet blev åbnet, sprang en sort blandingshund dem i møde. En anden hund af Sanktbernhardracen slæbte sig med forbenene hen til dem. Hunden var tydeligt afkræftet og underernæret, idet hofter og bagben var kraftigt deformet, således at hunden ikke var i stand til at støtte på dem. Alle knogler såsom ryggrad, hofter, ribben og albueled var meget synlige, og det så ud som om, at det eneste der var ud over dem, var et tyndt lag hud/pels.

Straks, da hundene kom ud i køkkenet, gik de nærmest amok i deres søgen efter noget spiseligt, idet de endevendte alt det efterladte mademballage, der lå på gulvet og stod i papkasser. Ligeledes sprang den sorte hund op på sofaen og stuebordet for at finde noget spiseligt. Sanktbernhardshunden kunne grundet afkræftelsen ikke hoppe op på noget, men slæbte/humpede panisk rundt i køkkenet og stuen.

Ved besigtigelse af rummet, hvor hundene var lukket inde, sås det at være en bagentre med trappe til 1. sal. Hele gulvet i det ca. 2 kvadratmeter store rum var fuldstændig vædet ind i tynd afføring og urin, og der lugtede så kraftigt i rummet, at det ikke var til at opholde sig i det. Inde under trappen lå et tæppe el. lign. Tæppet var gennemvædet af førnævnte urin og afføring. På gulvet stod 2 plastic-skåle, som begge var tomme. Der var ikke noget spiseligt eller drikkeligt i rummet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet blev anmodet om en udtalelse, hvorvidt Rådet ud fra de i politirapporten beskrevne omstændigheder samt udtalelse fra dyrlæge D1 anser, at hunden – en hanhund af racen Sct. Bernhardshund – har været udsat for groft vanrøgt og mishandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne med politirapporten, at da politipatruljen d. 29. september 2004 sammen med anmelderen åbnede hoveddøren til den omhandlede ejendom, blev de mødt af en skarp stank af katteurin, afføring med videre. Der sås flere katte løbe rundt i stuen, som var meget uhumsk. Der var dyreekskrementer overalt, og ingen mad stod fremme til dyrene.

I husets køkken kunne patruljen høre, at der var hunde i et tilstødende aflukket rum. Da døren ind til rummet blev åbnet, sprang en sort blandingshund dem i møde. En anden hund af Sanktbernhardracen slæbte sig med forbenene hen til dem. Hunden var tydeligt afkræftet og underernæret, idet hofter og bagben var kraftigt deforme, således at hunden ikke var i stand til at støtte på dem. Alle knogler såsom rygrad, hofter, ribben og albueled var meget synlige, og det så ud som om, at det eneste der var ud over dem, var et tyndt lag hud/pels.

Straks, da hundene kom ud i køkkenet, gik de nærmest amok i deres søgen efter noget spiseligt, idet de endevendte alt det efterladte mademballage, der lå på gulvet og stod i papkasser. Ligeledes sprang den sorte hund op på sofaen og stuebordet for at finde noget spiseligt. Sanktbernhardshunden kunne grundet afkræftelsen ikke hoppe op på noget, men slæbte/humpede panisk rundt i køkkenet og stuen.

Ved besigtigelse af rummet, hvor hundene var lukket inde, sås det at være en bagentre med trappe til 1. sal. Hele gulvet i det ca. 2 kvadratmeter store rum var fuldstændig vædet ind i tynd afføring og urin, og der lugtede så kraftigt i rummet, at det ikke var til at opholde sig i det. Inde under trappen lå et tæppe el. lign. Tæppet var gennemvædet af førnævnte urin og afføring. På gulvet stod 2 plastic-skåle, som begge var tomme. Der var ikke noget spiseligt eller drikkeligt i rummet.

Om sanktbernhardshunden fremgår det af erklæring af d. 5. oktober 2004 fra dyrlæge D1 vedr. tilsynsbesøget d. 29. september 2004, at hunden var voldsomt afmagret (kakektisk), dens kropsvægt anslås til at være ca. 20 kg. Den normale kropsvægt for en hund af den race i den alder er ca. 55 kg. Hunden var gangbesværet på begge forben og begge bagben, og derudover havde den også en afvigende benstilling; udadvendt og plantigrad (hælegænger, normalt er hunde tågængere) på bagbenene samt plantigrad på forbenene. Betjentene viste dyrlægen det rum, hvor de fandt de to hunde. Hundenes ejere oplyste, at hundene havde opholdt sig der hele dagen. Rummet var på ca. 5 kvadratmeter, der var ingen vandskål eller madskål i rummet, og de to hunde havde ikke haft et tørt leje i rummet. Der var ingen tæpper eller andet, de kunne ligge på, og gulvet var tilsølet af urin og afføring. Hundens voldsomme afmagring er et tydeligt udtryk for, at hunden ikke har fået nok at spise igennem længere tid. De afvigende benstillinger er med overvejende sandsynlighed et udtryk for, at der er sket en fejl i hundens vækst og knogleudvikling, hvilket kan forklares med, at hunden ikke har fået en tilstrækkelig mængde foder og derudover også et forkert sammensat foder.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Dyr skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Under de beskrevne forhold har hunden gennem længere tid været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Spørgsmål 2:

Giver sagens fakta i øvrigt Rådet anledning til øvrige bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i 3 år fra endelig dom.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Tiltalte ankede dommen til landsretten.

Landsretten stadfæstede dommen, dog udsættes og bortfalder fuldbyrdelsen af straffen efter prøvetid på 2 år på betingelse af, at tiltalte ikke begår noget strafbart i mellemtiden.

Tiltalte betalte tillæggsbøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Desuden frifindes tiltalte for rettighedsfrakendelse.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

2004-20-054-00038

Skrivelse af 21. september 2004 fra politimesteren i Hjørring

Fire kattekillinger på 5 – 6 uger blev en dag i juli måned efterladt i en tætsluttende papkasse uden mad eller foder på en busvendeplads. Killingerne havde forgæves forsøgt at kradse hul i kassen. Ejeren havde ikke råd til at få dem aflivet hos en dyrlæge.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Om hvorvidt dette at ejeren efterlod 4 stk. 5-6 uger gamle kattekillinger i en tætsluttende papkasse uden vand og foder ved en busvendeplads i Hjørring er omfattet af dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og 3 og i bekræftende fald om dette kan betegnes som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. De skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Under de beskrevne omstændigheder har killingerne ikke været behandlet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres behov. De har været udsat for lidelse, angst og væsentlig ulempe. Rådet vil anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 2.000 kr.

2004-20-054-00040

Skrivelse af 30. september 2004 fra politimesteren i Løgstør

To hunde "legede" med en kat, indtil den søgte tilflugt i et træ. Ejeren til den ene af hundene rystede med grenene, så katten faldt ned til hundene igen. Samme hundeejer opmuntrede hundene til at fange katten ved at råbe "tag den, tag den", i hvilken forbindelse hundene bed i katten og kastede den op i luften. Andre personer greb ind efter nogle minutter, men da var katten så svært tilskadekommet, at det blev valgt straks at aflive den.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Vedlagt fremsendes dokumenterne i en sag, hvor en kat er bidt til døde af 2 hunde. Det fremgår af anmeldelsesrapporten side 4, at den undersøgende dyrlæge udtalte, at der fandtes bidsår og brud på halsen samt brud på højre overarm, hvilket var årsag til dødens indtræden.

Der var tale om, at den ene hund var af racen Golden Retriever medens den anden var en blandingsrace noget lignende.

Det fremgår, af vidnets og anmelders forklaringer, at katten af den mandlige hundeejer blev rystet ned af træet, hvori den befandt sig, hvorefter hundene blev opfordret til "at tage den", i hvilken forbindelse hundene bed og kastede katten op i luften.

I den anledning skal jeg anmode om en udtalelse om hvorvidt behandlingen af katten kan karakteriseres som:

Vanrøgt, uforsvarlig behandling eller mishandling?

Svar:

Det fremgår af politirapporten med vedlagte fotos, at katten efter "legen" med hundene var stærkt blødende fra hovedet, og at en dyrlægeundersøgelse viste, at der fandtes bidsår og brud på halsen samt brud på højre overarm.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. De skal behandles omsorgsfuldt og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Ved således at blive udsat for to hundes angreb i flere minutter med alvorlige bidskader til følge har katten været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Afgørelse:

Hver af de tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

De tiltalte skulle i fællesskab betale sagens omkostninger, dog betalte hver salæret til deres beskikede forsvarer.

2004-20-054-00044**Skrivelse af 7. december 2004 fra politimesteren i Slagelse**

I forbindelse med indbrud i en villa dræbte gerningsmændene ”husets” kattekillen. Kattekillingen blev bragt til obduktion på Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, hvor der blev udfærdiget en attest vedr. skaderne, som katten var blevet påført. Gerningsmændene blev anholdt.

Rådet udtalte:Spørgsmål:

Politiet anmoder om at få bekræftet/afkræftet, om der har fundet mishandling sted?

Svar:

Katten blev undersøgt og obduceret på Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Laboratorium for Veterinær Patologi d. 17.11.2004. Sammen med katten blev indsendt en brødkniv.

Sektionsfund:

Katten var en killing, helt sort uden aftegn. Den var af hunkøn og vejede 880 g. Kattens huld var under middel. Kattens alder var opgivet til at være ca. 6 uger. Ved den ydre undersøgelse fandtes et 2 mm langt snit i højre øverste øjenlåg, den underliggende hornhinde (cornea) var upåfaldende. Snittet havde skarpe kanter og der var lidt blødning omkring snittet og i nederste øjenlågs lomme fandtes under 0,5 ml blod. Ovenfor øjet fandtes et aflangt snit i huden med skarpe sårrande, 6 mm lang, 1,5 mm bred og 1 mm dyb. Ved venstre næsebor fandtes lidt blod. På ryggen lige over rygraden ca. 3 cm kranialt for lænden (os sacrum) fandtes et tværgående snit i huden, 1,0 cm langt og 1,0 cm bredt, snittet var gået hele vejen gennem huden. Der var ingen blødning ved snittet. Lige kaudalt for brystbenet (sternum) fandtes en tot (1 cm bred) blodig pels. På venstre forben var huden intakt, men en fraktur af overarmsknoglen (humerus) kunne mærkes.

Ved afhudning fandtes flere subkutane og muskulære blødninger (sugillationer) på katten. Der fandtes en subkutan blødning omkring venstre næsebor, ca. 1 cm i diameter. Over brystbenet (processus xiphoideus på sternum) og den ventrale del af højre 7.-9. ribben fandtes en blødning på 2,0 x 2,5 cm med en lang smal blødning på 2,0 cm kaudalt i den abdominale muskulatur. På højre side af brystet (thorax) fandtes mere dorsalt ved 10. og 11. ribben en blødning på 2,5 x 2,5 cm med en central aflang laceration af muskulaturen, 1,0 cm lang med retning på tværs af ribbene. Lacerationen havde flossede kanter og gik i dybden indtil brysthinden (pleura costalis), men ikke igennem. Lige kaudalt for bagerste højre ribben fandtes desuden en blødning subkutan og i muskulaturen 1,5 x 2,5 cm med en længdegående laceration med flossede kanter. I venstre side ventralt fandtes over 8.-10. ribben en blødning på 1,5 x 1,0 cm. Lige dorsalt herfor mellem 8. og 9. ribben fandtes en blødning 1,0 x 0,5 cm med et lille (ca. 5 mm) stiksår med penetration af hele brystvæggen (thoraxvæggen). I huden udfor denne læsion fandtes en lille penetration af huden ca. 5 mm lang. Kraniodorsalt ved 6.-7. ribben fandtes endnu en blødning 1,0 x 0,5 cm.

I lysken i venstre side fandtes en subkutan blødning og lidt muskulær blødning. Ved haleroden på venstre side lateralt fandtes en langstrakt subkutan blødning 3,0 x 0,5 cm, og på højre side fandtes en subkutan blødning på 1,5 x 0,5 cm. Omkring knæleddet og låret på højre bagben fandtes lateralt to blødninger subkutan på hhv. 2,0 x 0,5 cm og 4,0 x 0,3 cm. Der fandtes en lidt buet laceration, flænge, med flossede kanter i muskulaturen over 5. lændehvirvel med komplet fraktur af torntappen (processus spinosus). Der var næsten ingen blødning. Den underliggende rygmarg var upåfaldende. Denne læsion lå ca. 1 cm kaudalt for det tværgående indsnit i huden og disse læsioner hang formodentlig sammen, men huden har forskubbet sig postmortelt (efter dødens indtræden). Midt på venstre overarm (humerus) fandtes en lukket, komplet skråfraktur med overrivning af nærliggende muskulatur. Der var minimal blødning.

Ved åbning af bughulen (abdomen) fandtes 3-5 ml serohæmorrhagisk, transparent væske. Der fandtes et hul i mellemgulvet (diafragma), ventralt i venstre side ca. 5 mm langt med lidt blødning i randene. Dette sår stod formodentlig i forbindelse med det penetrerende sår i thoraxvæggen ligeledes i venstre side.

I maven (ventriklen) fandtes meget pels, mange bændelorm og rundorm, lidt strå og tørfoder. I tyndtarmen fandtes også et stort antal bændelorm og rundorm.

I venstre side af thorax var lungen kollapset (pneumothorax) og der fandtes blodkoagler (3.0 x 1,0 x 1,0 cm) i venstre thoraxhule. I lungen fandtes atelektase af de kranioventrale lapper i venstre side. I højre side fandtes en kronisk, mucopurulent bronchopneumoni (lungebetændelse) i de kranioventrale lapper. I hjertesækken (pericardium) fandtes et blodkoagel (under 0,5 ml) siddende på hjertet ved apeks. I apex fandtes en ruptur af myokardiet langs septum (sulcus interventricularis subsinuosus) med adgang til venstre hjertekammer, rupturen var 7 mm lang og 2 mm bred med ujævne kanter.

Ved åbning af kraniekassen fandtes blødninger i hjernebinderne (subduralt hæmatom), især i højre side og især omkring storhjernen (cerebrum).

På brødkniven fandtes blodpletter, hvori der sad hårtotter, der udseendemæssigt svarede til kattens pels. Den alleryderste spids af kniven var bøjet. Knivens blad var 17,5 cm lang. Bladets spids var ca. 1 mm bred og knivsbladet var 2,7 cm på bredeste sted, kort før skæftet.

Konklusion:

Mens killingen har været i live har den fået traumer i hoved og på brystregion, formodentlig i form af slag med stump genstand og/eller stød mod hård flade. Dette har resulteret i lokale blødninger og ruptur af hjertet. Der var desuden tegn på indsnit med skarp og/eller spids genstand i brystregionen. Et snit havde penetreret brystvæggen resulterende i pneumothorax. Døden er formodentlig indtrådt som følge af de læsioner katten er påført, kombineret med den smerte læsionerne har udløst samt den angst og stresspåvirkning katten har været udsat for (neurogent shock).

Frakturen på venstre forben og indsnittet i ryggen med fraktur af processus spinosus på en lændehvirvel er formodentlig sket lige omkring dødstidspunktet, da der var meget lidt blod ved disse læsioner.

Lægges ovennævnte til grund, er det Rådets vurdering, at killingen ved tildeling af de beskrevne skader har været udsat for den højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 13, stk. 1, 1. punktum og Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagting og aflivning af dyr, § 13, stk. 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en fællesstraf af fængsel i 1 år og 6 måneder.

En skruetrækker konfiskeredes.

Tiltalte betalte sagens omkostninger, herunder salær og kørselsgodtgørelse til den beskikkede forsvarer og den tidligere beskikkede forsvarer.

5.5 Dyreværnssager vedrørende får og geder

2004-20-055-00005

Skrivelse af 30. marts 2004 fra Politimesteren i Nykøbing F

Fire får fandtes d. 17. december 2003 liggende på en frøgræsmark ude af stand til at rejse sig. Fårene lå i sideleje i krampe. Alle fire får blev aflivet af dyrlæge D1, som var tilkaldt af politiet. Dyrlæge D1 angav, at der var ca. 130 får på folden. To af de aflivede får blev straks obduceret af dyrlægen og tarme indsendt til mikrobiologisk undersøgelse på Danmarks Veterinærinstitut, som påviste Clostridium perfringens type C i en blandingsflora i tarmsættet fra det ene får. Den følgende dag blev fårene tillige undersøgt af dyrlæge D2, fra fødevareregionen, som i øvrigt angav, at der gik ca. 200 får på folden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

I tarmene hos fire får blev der påvist Clostridium perfringens type C. Er det en almindelig sygdom hos får? Hvordan opstår denne sygdom? Kan den erkendes af ejeren og i givet fald, hvordan? Hvordan kan man beskytte får bedst mod sygdommen? Er det en dødelig sygdom? Lider dyrene, når de har denne sygdom? Hvordan er sygdomsforløbet?

Svar ad 1:

Rådet finder ikke, at det er Rådets opgave at give den slags alment tilgængelige information, som spørgsmålene efterlyser. Rådet skal henvise til lærebøger om sygdomme hos får, hvor de nævnte spørgsmål vil kunne belyses. Der blev i øvrigt kun påvist Clostridium perfringens type C i tarmsættet fra et får.

Spørgsmål 2:

Et får havde en kraftig skade på siden af hovedet. Det ene øje, dele af muskelvæv og huden var væk, og der var blotlagt knogle. Ejeren har oplyst, at skaden formentlig opstod i starten af december 2003. Den ene af dyrlægerne skriver i sin attest, at ejeren har oplyst, at skaden skete i september 2003. Fåret har gået med skaden i flere dage og er sygeligt afmagret. Har ejeren handlet uforsvarligt, groft uforsvarligt, eller er der tale om mishandling?

Svar ad 2:

Det fremgår af dyrlæge D1s attest, at et får havde et stort nekrotisk gammelt sår på højre side af hovedet. Såret omfattede øjet. Ifølge ejerens oplysninger til dyrlægen var såret opstået på en lastbil i september. Ejeren har senere til politiet angivet, at såret var opstået ved den seneste flytning af fåreflokken. Fåret kunne ikke rejse sig og havde tilsyneladende ligget i længere tid. Dyrlægen aflivede fåret. Det fremgår tillige af dyrlæge D2s attest, at fåret var sygeligt afmagret med kraftigt fremstående ribben, hoftehjørner og rygrad. Der var kraftig muskelsvind. Store dele af kindpartiet og venstre øje manglede. Den underliggende knogle var blotlagt, og området var belagt med pus og dødt væv.

Rådet finder det sandsynligt, at den sygelige afmagring er en konsekvens af læsionerne i hovedet på fåret. Det vil tage en eller flere uger, før sygelig afmagring af denne karakter udvikler sig.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Fritgående dyr på græs skal tilses jævnlige. Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at ejeren på et langt tidligere tidspunkt burde have tilkaldt dyrlæge eller aflivet det beskadigede får. Ved at undlade dette finder Rådet, at forholdet er groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og 3, stk. 3.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2004-20-055-00006

Skrivelse af 25. maj 2004 fra politimesteren i Ringsted

Politiet og en dyrlæge fra den pågældende Fødevareregion konstaterede følgende ved en besigtigelse d. 26. februar 2004. I to bokse befandt sig 23 får/lam, der for fleres vedkommende var meget magre, således at ryghvirvlerne kunne ses på enkelte dyr. Et af dyrene havde tabt en del af pelsen og fremtrådte meget mager. Alle krybber i boksen var tomme. Det blev oplyst, at der to gange dagligt blev givet vand og fodret med halm og hele bygkerner samt vitaminblanding. Dyrene, bort set fra det ene med hårtab, var friske og uden tegn på sygdom.

På en mark ca. 100 m fra ejendommen gik 10 får. Der var sparsomt med græs på marken, men adgang til en halmstak. Der var ikke adgang til vand. På marken var der rester af et skur, hvor kun hjørnestolper og taget var tilbage. Fårene havde således ikke adgang til tørt strøet leje, hvor der var muligheder for at søge læ og ly for blæst og regn. Det blev henstillet, at fårene på marken fik adgang til et skur og adgang til vand, eller at de blev taget på stald. Ved flere senere besigtigelser var forholdene ikke bragt i orden til trods for gentagne henstillinger.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den nedenfor beskrevne adfærd med hensyn til fårehold,

- hvor der ikke er givet dyrene konstant adgang til frisk vand og
- hvor dyrenes fodring om vinteren i et større omfang resulterer i magre – eller meget magre dyr og
- hvor en flok af de udegående dyr til ly alene er forsynet med et tag med fire hjørner indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuel en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling jfr. begreberne anvendt i Dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1 og 29, stk. 1.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der i to bokse befandt sig 23 får/lam, der for fleres vedkommende var meget magre, således at ryghvirvlerne kunne ses på enkelte dyr. Et af dyrene havde tabt en del af pelsen og fremtrådte meget mager. Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyn til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at der er tale om uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Det fremgår tillige af sagsakterne, at der på en mark ca. 100 m fra ejendommen gik 10 får. Der var sparsomt med græs på marken, men adgang til en halmstak. Der var ikke adgang til vand. På marken var der rester af et skur, hvor kun hjørnestolper og taget var tilbage. Fårene havde således ikke adgang til tørt strøet leje, hvor der var muligheder for at søge læ og ly for blæst og regn. Det blev henstillet, at fårene på marken fik adgang til et skur og adgang til vand, eller at de blev taget på stald. Ved flere senere besigtigelser var forholdene ikke bragt i orden til trods for gentagne henstillinger. Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de vandes og passes under hensyn til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Arealer, hvor dyr holdes, skal tillige indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at der er tale om uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Rådet skal i øvrige henvise til ”Udtalelse om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr” af 14. december 2001.

Spørgsmål 2:

Politimesteren forespørger tillige Rådet om, hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-055-00007

Skrivelse af 20. oktober 2004 fra politimesteren i Nykøbing F

Politiet blev den 9. maj 2004 tilkaldt til en tom ejendom, hvor nogle får var opstaldet i to bokse. Personer på stedet påviste i alt 9 får, som ikke havde fået beskåret klove længe. Dyrlæge blev tilkaldt. Det var ikke muligt at konstatere, om dyrene blev fodret og vandet, hvorfor politiet skønnede, at de burde lukkes på fold, til dyrlægen ankom. Der var to væddere i besætningen, hvoraf den ene forblev inde i stalden. Dyrlægen fandt vædderen i stalden under middel i huld og klovene stærkt forvoksede på alle fire ben (sabelklove). En klovbeskærer blev tilkaldt til stedet for beskæring af klovene hos alle fårene. Klovbeskæreren udtalte, at fårene formentlig aldrig havde fået beskåret deres klove

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

I hvilken grad af uforsvarlighed har besætningsejeren handlet?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der på en ejendom i to bokse gik henholdsvis 3 og 6 får. Otte af fårene blev straks ved politiets foranledning lukket på fold med græs, mens en vædder forblev på stald.

Fårene havde uplejede lange forvoksede klove og var tydeligt gangbesværede. Der var kun adgang til vand i den ene boks, og der var intet foder i boksene eller på ejendommen i øvrigt.

Vædderen på stald havde jf. dyrlægeerklæring stærkt forvoksede klove (snabelklove) på alle fire ben og desuden var den under middel i huld. Af politirapporten fremgår det, at klovbeskæreren dagen efter anmeldelsen konstaterede, at alle 9 får havde lange klove, som var helt skæve, og det var tydeligt, at alle dyr var gangbesværede.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at fårene har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver fremlæggelse af sagen Rådet anledning til yderligere kommentarer?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

5.6 Dyreværnssager vedrørende andre dyr

2004-20-056-00023

Skrivelse af 11. februar 2004 fra politimesteren i Herning

En ægproducent, der producerede æg fra burhøns, forærede 1200-1300 af sine udtjente burhøns til hvem, der måtte være interesseret. Der kom mange private og afhentede hønsene. Den lokale fødevareregion anmeldte ægproducenten for overtrædelse af dyreværnsloven ved at lade hønsene transportere. Nogle af hønsene blev antagelig transporteret hjem i forede papkasser i bilens bagagerum. I henhold til Dyreværnsrådets udtalelse, omkring industriel transport til fjerkræslagteri, så er udtjente burhøns ikke transportegnede. De må derfor ikke transporteres til slagteri, men skal aflives på ejendommen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Politimesteren spørger om, hvorvidt ejeren ved at bortgive ca. 1200 levende burhøner må antages at have behandlet disse uforsvarligt eller groft uforsvarlig, når bortgivelsen har indebåret, at burhønerne under en eller anden form er transporteret fra ejerens ejendom?

Svar ad 1:

I henhold til meddelelse af 12. august 2003 fra Rigsadvokaten vedrørende sager om overtrædelse af dyreværnsloven har Det Veterinære Sundhedsråd alene kompetence til at besvare konkrete veterinærfaglige spørgsmål i faktiske forhold. Eftersom der ikke ønskes en udtalelse om hvorvidt en given transport var en forsvarlig behandling af nogle bestemte høns under hensyntagen til bl.a. hønernes tilstand, finder Rådet ikke at kunne besvare spørgsmålet."

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Det er Rådets opfattelse, at den for transporten ansvarlige må sikre, at transporten er forsvarlig i forhold til hønernes tilstand.

Afgørelse:

Påtale blev opgivet, da videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2004-20-056-00028

Skrivelse af 11. august 2004 fra politimesteren i Løgstør

Tre læs kyllinger fra en producent blev bragt til slagteriet af et vognmandsfirma. Ved ankomsten til slagteriet konstaterede veterinærkontrollen, at transportkasserne med kyllinger var overfyldte, og at der var flere døde kyllinger i kasserne. I de overfyldte kasser talte veterinærkontrollen 25-30 kyllinger i hver kasse. Af transportplanen og indfangningsrapporten fremgik, at der højst måtte være 21 kyllinger i hver kasse og i varmt vejr 10 % færre.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Har kyllingerne under transporten været udsat for uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af dyrlægeerklæring fra Fødevareregionen, at veterinærkontrollen ved det levende syn af tre vognlæs med kyllinger konstaterede, at transportkasserne var overfyldte, og at der var flere døde kyllinger i kasserne. Veterinærkontrollen talte 25-30 kyllinger i hver transportkasse. Det fremgik af transportplanen og indfangningsrapporten, at der højst måtte være 21 kyllinger i hver transportkasse. Ved transport af kyllinger i varmt vejr, var det aftalt, at der skulle være 10 % færre kyllinger i transportkasserne. Det var varmt i vejret, den dag kyllingerne blev leveret.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Endvidere skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses under hensyntagen til deres behov.

Lægges ovennævnte til grund med dødsfald blandt kyllingerne som følge af overfyldte transportkasser, finder Rådet, at kyllingerne har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens færdiggørelse.

2004-20-056-00024**Skrivelse af 19. februar 2004 fra politimesteren i Odder**

Ni duer i et dueslag blev efterladt uden føde eller drikkevand. Fire duer fandtes døde. De var stærkt afmagrede (tydeligt brystben). De fem levende duer var afkræftede og afmagrede med tydeligt fremstående brystben.

Anmelderen havde d. 14.1.2004 anbragt en pind på et ståltrådgærde, der måtte passeres ved adgang til dueslaget. Pinden ville falde ned, når ståltrådgærdet blev flyttet. Pinden fandtes stadig på ståltrådgærdet d. 6.2.2004, hvor anmeldelsen til politiet fandt sted. Der var intet foder i duehuset og vandet var stærkt forurenet med gødning.

Den ansvarlige for duerne fastholdt, at duerne var blevet solgt til en fremmed, som tilsyneladende måtte have bragt dem tilbage til dueslaget.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Indebærer behandlingen af duerne en adfærd fra sigtedes side, der må betegnes som 1) uforsvarlig behandling af dyr, 2) grovere uforsvarlig behandling af dyr eller 3) en mishandling af dyr?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne og erklæring fra dyrlæge D1, at der d. 6.2.2004 fandtes fem levende og 4 døde duer. Der var intet foder eller rent drikkevand. Af de fem levende duer blev tre undersøgt af dyrlægen og fundet afmagrede. Tre af de døde duer havde været døde i nogle dage. De var meget afmagrede og er med stor sandsynlighed døde af sult og tørst. Den fjerde døde due var i forrådnelse, idet der stort set kun var fjer og knogler tilbage.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at duerne har været genstand for grov uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Er der i øvrigt andet i sagen, der giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten idømt fængsel i 7 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger, herunder salær til den beskikkede forsvarer.

Ved landsretten blev den dømte frifundet for straf efter straffelovens § 16. Dette ud fra en retspsykiatrisk erklæring. Og således straffedes den tiltalte ikke. Statskassen betalte sagens omkostninger for begge retter.

2004-20-056-00026

Skrivelse af 19. juli 2004 fra politimesteren i Fredericia

Umiddelbart forud for slagtning af mere end 40.000 slagtekyllinger førte to dyrlæger fra Fødevareregionene rutinemæssigt tilsyn med kyllingerne i kyllingehus nr. 3 og 4. Forud for tilsynet havde der ved en række tidligere leverancer af kyllinger til slagtning fra de to huse været tilbagemeldinger fra slagteriet om meget høj trædepudescore for ammoniakætsninger.

Straks ved indgangen til kyllingehus nr. 3 bemærkedes usædvanlig tung luft. Lige inden for døren var der nystrøet med savspåner oven på fedtet gulvbelægning, men der var pløret mudret strøelsesbund i stort set hele resten af huset uden synlig nystrøelse. Kyllingerne var meget tilsmudsede og en stor del af disse havde manglende befjering på bryst, ryg, under vingerne og på gump. Den nøgne hud på kroppen var ofte stærkt rødlig som tegn på irritation af huden. Der var mange små utrivelige dyr og mange med gangbesvær. Ved undersøgelse af kyllingernes fødder fandtes store voldsomme sår (ætsninger) på trædepuderne, tæer og haser af helt usædvanligt omfang. Der fandtes en del døde kyllinger, hvoraf mange var i stærk forrådnelse.

I kyllingehus nr. 4 fandtes strøelsen mudret i en dybde af op til en kvart meter uden tegn på ekstra strøelse. Kyllingerne var igen meget snavsede og med store trædepudeætsninger. Kyllingerne var utrivelige i voldsom grad, og de var helt apatiske uden normal kyllingeadfærd og uden reaktion på personers tilstedeværelse. Der var en stærk lugt af forrådnelse i huset.

Fra slagteriet var der følgende bemærkninger til kyllingerne leveret fra kyllingehus nr. 3 d.

1.4.2003:

Antemortem undersøgelse: Våd og meget snavset fjerdragt. Postmortem undersøgelse: Mange afmagrede kyllinger, hudbetændelse, ammoniakætsninger på haser og bryst, brystblærer, trædepude-

ætsninger på 200 points. Af 8.140 slagtede kyllinger blev 627 kasseret af sygdomsmæssige årsager og 127 kasseret af andre årsager.

Fra 32.508 kyllinger leveret fra kyllingehus nr. 3 og 4 d. 2.4.2003 var der følgende bemærkninger fra slagteriet:

Antemortem undersøgelse: Tør, men lidt snavset fjerdragt, snavset på brystet. Postmortem undersøgelse: mange afmagrede, muskelfattige og misfarvede kyllinger. Mange har hudsår på ryggen, en del har hasesenebetændelse, en del har ammoniakætsninger på bryst og haser. Ætsninger på trædepuderne med 161 point hos 80 % af kyllingerne. Der blev kasseret 4.277 kyllinger af sygdomsmæssige årsager og 417 kyllinger af andre årsager.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt de beskrevne forhold i besætningen med slagtekyllinger må anses for uforsvarlig behandling af dyr; grovere uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling?

Svar ad 1:

Af sagens akter herunder dyrlægeerklæring af 1.4.2003 fra tilsyn med besætningen og dyrlægeerklæring af 3.4.2003 fra slagteri samt billeddokumentation fremgår følgende.

Straks ved indgangen til kyllingehus nr. 3 bemærkedes usædvanlig tung luft. Lige inden for døren var der nystrøet med savspåner oven på fedtet gulvbelægning, men der var pløret mudret strøelsesbund i stort set hele resten af huset uden synlig nystrøelse. Kyllingerne var meget tilsmudsede og en stor del af disse havde manglende fjerdragt på bryst, ryg, under vingerne og på gump. Den nøgne hud på kroppen var ofte stærkt rødlig som tegn på irritation af huden. Der var mange små utrivelige kyllinger og mange med gangbesvær. Ved undersøgelse af kyllingernes fødder fandtes store voldsomme sår (ætsninger) på trædepuderne, tæer og haser af helt usædvanligt omfang. Der fandtes en del døde kyllinger, hvoraf mange var i stærk forrådnelse.

I kyllingehus nr. 4 fandtes strøelsen mudret i en dybde af op til en kvart meter uden tegn på ekstra strøelse. Kyllingerne var igen meget snavsede og med store trædepudeætsninger. Kyllingerne var utrivelige i voldsom grad, og de var helt apatiske uden normal kyllingeadfærd og uden reaktion på personers tilstedeværelse. Der var en stærk lugt af forrådnelse i huset.

Fra slagteriet var der følgende bemærkninger til kyllingerne leveret fra kyllingehus nr. 3 d. 1.4.2003:

Antemortem undersøgelse: Våd og meget snavset fjerdragt. Postmortem undersøgelse: Mange afmagrede kyllinger, hudbetændelse, ammoniakætsninger på haser og bryst, brystblærer, trædepudeætsninger på 200 points. Af 8.140 slagtede kyllinger blev 627 kasseret af sygdomsmæssige årsager og 127 kasseret af andre årsager.

Fra 32.508 kyllinger leveret fra kyllingehus nr. 3 og nr. 4 d. 2.4.2003 var der følgende bemærkninger fra slagteriet:

Antemortem undersøgelse: Tør, men lidt snavset fjerdragt, snavset på brystet. Postmortem undersøgelse: Mange afmagrede, muskelfattige og misfarvede kyllinger. Mange har hudsår på ryggen, en del har hasesenebetændelse, en del har ammoniakætsninger på bryst og haser. Ætsninger på trædepuderne med 161 point hos 80 % af kyllingerne. Der blev kasseret 4.277 kyllinger af sygdomsmæssige årsager og 417 kyllinger af andre årsager.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Lægges ovennævnte beskrivelse af kyllingeholdet til grund, finder Rådet, at kyllingerne har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Såfremt det kan eftervises at en hel del af de døde kyllinger er døde som følge af sygdom, sult og tørst, finder Rådet at kyllingerne har været udsat for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Rådet anmodes om en udtalelse om, i hvilke udstrækning den af tiltalte påberåbte omstændighed, at der den 28. marts 2003 sprang læk i vandingssystemet i hus 4, har betydning for sagens bedømmelse?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at strøelsen i kyllingehus nr. 4 fandtes mudret i en dybde af op til en kvart meter uden tegn på ekstra strøelse, og at kyllingerne var utrivelige i voldsom grad, samt at de var helt apatiske uden normal kyllingeadfærd og uden reaktion på personers tilstedeværelse. Bort set fra disse forskelle er beskrivelserne af kyllingerne og deres forhold i kyllingehus nr. 3 og 4 sammenfaldende. På den baggrund finder Rådet ikke, at lækagen i vandingssystemet i kyllingehus nr. 4 har betydning for sagens bedømmelse.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdte følgende betingelse, 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 2 år fra i dag.

Tiltalte blev idømt en tillægsbøde på 25.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 14 dage.

Tiltalte blev i 3 år frataget retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med slagtekyllinger.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Tiltalte ankede dommen til landsretten.

Byrettens dom stadfæstedes med den ændring, at dommens bestemmelse om rettighedsfrakendelse udgår.

Prøvetiden med hensyn til den betingede frihedsstraf skulle regnes fra landsretsdommen.

Statskassen betalte sagens omkostninger for landsretten.

2004-20-056-00029

Skrivelse af 20. september 2004 fra politimesteren i Odense

Politiet foretog en undersøgelse af et kælderværelse i en ejendom på baggrund af oplysninger om, at der var set en slange i det pågældende værelse. Ved ankomsten fandt politiet en levende kongeboa i en papkasse samt to døde deguer i en trækasse. Siden fandt man yderligere en kongeboa i live. Politiet fik ekspertbistand fra Terrarium X.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er sigtedes forklaring om, at dyrene var blevet tilset den 18. februar 2004 ud fra forholdene den 28. februar 2004 sandsynlig?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagens oplysninger, at Odense Politi den 28. februar 2004 foretog undersøgelse af et kælderværelse på baggrund af oplysninger om, at der var set en slange i det pågældende værelse. Ved ankomsten fandt politiet en levende kongeboa i en papkasse samt to døde deguer i en trækasse. Siden fandt man yderligere en kongeboa i live.

Deguerne

Deguerne var blevet holdt i en trækasse og var som oplyst døde ved politiets ankomst. Det fremgår, at der ovenpå kassen, hvori de to døde deguer befandt sig, var placeret et fuglebur, hvorpå der var påhængt et vandbad samt en drikkeflaske, og at der var adgang fra kassen, som deguerne opholdt sig i. De døde deguer lugtede ubehageligt, hvilket var fremtrædende i hele værelset. De to døde deguer havde siden fundet den 28. februar 2004 været opbevaret i en fryser i Terrarium X. Begge dyr var tynde og afmagrede (forhold 1, bilag 6). Det fremgår af sagens oplysninger, at der den 28. februar 2004 hverken var foder eller vand i kassen, som de opholdt sig i, hvorfor det i dyrlæge D1s erklæring bilag 6 formodes, at de er døde af sult og tørst (forhold 1, bilag 1, side 4).

Kongeboerne

Værelsets beboer har holdt de to kongeboaer i fangenskab i et akvarium. En glasplade udgjorde låg på akvariet, som ikke sluttede til, således at kongeboerne slap ud af akvariet (forhold 1, bilag 1, side 4). Terrarielederen undersøgte dyrene tilstand. Den største slange var i rimelig foderstand, mens den mindste slange var tynd og afmagret, da den blev fundet og ligeså ved en besigtigelse den 7. april 2004 (forhold 1, bilag 6). Den største slange var ved fundet kold og sløv (forhold 1, bilag 1, side 2).

Chinchillaerne

I kælderværelset havde lejlighedens beboer endvidere holdt 2 chinchillaer i et trådnetbur. I buret sås en vand/madskål, som var tom ved fundet (forhold 1, bilag 1, side 4). Terrarielederen har ud fra sine undersøgelser vurderet, at chinchillaerne formentlig i søgen efter mad havde gnavet sig ud af deres bur (forhold 1, bilag 4, side 1). De blev ikke fundet ved Odense Politis undersøgelse. Ud fra sagens oplysninger, at der fandtes blodspor ved chinchillaernes bur (forhold 1, bilag 5, foto 1), at chinchillaerne var væk ved politiets ankomst, samt at den største slange var i god foderstand i modsætning til den mindste slange, til trods for, at dyrene i mindst 10 dage og muligvis i længere tid ikke var blevet fodret (forhold 1, bilag 6), lægges det til grund, at den største slange åd de to chinchillaer, idet de alle tre var sluppet ud af deres fangenskab. Det fremgår end-

videre af politirapporten, bilag 1, side 3, at lågen til chinchillaburet stod på klem (forhold 1, bilag 5, foto 6).

Lejlighedens beboer har til politiet forklaret, at han normalt passede og plejede dyrene mindst 2-3 gange om ugen, men at han op til den 28. februar 2004 ikke havde tilset dyrene i 10 dage (forhold 1, bilag 3, side 2).

På baggrund af fund af ekskrementer fra chinchillaerne overalt i kælderværelset vurderede terrarielederen, at dyrene ikke var blevet tilset i mindst en måned (forhold 1, bilag 1, side 4).

Lægges ovennævnte til grund, kan Rådet ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed, da sagsakterne ikke indeholder oplysninger om omfang og karakter af tilsynet d. 18. februar 2004.

Spørgsmål 2:

Skyldes deguernes død efter Rådets opfattelse manglende fodring og vanding?

Svar ad 2:

Sagsakterne indeholder ikke sikre holdepunkter for en vurdering af årsagen til deguernes død, idet der ikke er foretaget obduktion. Det fremgår bl.a. af dyrlæge D1s erklæring af d. 7. juni 2004, at: "I en trækasse blev der fundet to døde deguer. Der var hverken mad eller drikke i kassen og der var en ubehagelig lugt i hele værelset", og: "Ved undersøgelse af de to døde deguer, der siden den 28. februar 2004 havde været frosne, kunne knoglerne tydeligt erkendes og mærkes og dyrene var tydeligt afmagret."

Såfremt ovennævnte lægges til grund, er det Rådets opfattelse, at manglende fodring og vanding er en mulig årsag til deguernes død.

Spørgsmål 3:

Indebærer den manglende fodring og vanding af deguerne, såfremt det lægges til grund, at det har medført dyrenes død efter Rådets opfattelse en uforsvarlig, groft uforsvarlig eller mishandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28?

Svar ad 3:

Såfremt det lægges til grund, at manglende fodring og vanding af deguerne har medført dyrenes død, er det Rådets opfattelse, at dyrene har været udsat for den højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Dyr skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rådet vil anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Indebærer den manglende fodring og vanding af kongeboaerne efter Rådets opfattelse en uforsvarlig, groft uforsvarlig eller mishandling af dyr jf. dyreværnslovens § 28?

Svar ad 4:

Det fremgår af politirapporten, at terrarielederen undersøgte dyrenes tilstand. Den største slange var i rimelig foderstand, mens den mindste slange var tynd og afmagret, da den blev fundet og ligeså ved en besigtigelse den 7. april 2004. Den største slange var ved fundet kold og sløv. Det fremgår bl.a. af dyrlæge D1s erklæring af d. 7. juni 2004 vedrørende undersøgelse af slangerne den 7. april 2004, at: "Ved undersøgelsen af slangerne var der intet usædvanligt at bemærke ved den største af

slangerne. Den lille slange var derimod tynd og man kunne tydeligt føle knoglefremspring på hovedet af slangen. En knogle der normalt ikke føles ved slanger, der er fodret efter hensyntagen til deres fysiologiske behov.”

Såfremt det lægges til grund, at manglende fodring og vanding af kongeboerne har medført de ovenfor beskrevne fund vedrørende kongeboerne, er det Rådets opfattelse, at dyrene har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Dyr skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rådet vil anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 5:

Er det Rådets opfattelse at chinchillaerne er døde som følge af, at den største kongeboa åd dem?

Svar ad 5:

Det er Rådets opfattelse, at en af flere muligheder for, at chinchillaerne var forsvundet fra kælderrummet, var, at den største kongeboa havde ædt dem. Rådet finder dog ikke i sagsakterne dokumentation til støtte for nogen sikker opfattelse af, hvorledes chinchillaerne har forladt kælderrummet.

Spørgsmål 6:

Indebærer det forhold, at kongeboerne var i stand til at trænge ud af deres bur gennem hullet i akvariet og derved åd de to chinchillaer, der gnavede sig ud af deres bur i søgen efter mad en uforsvarlig, groft uforsvarlig eller mishandling af dyr jf. dyreværnslovens § 28?

Svar ad 6:

Dyr skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Ved at kunne slippe ud af akvariet har slangerne været udsat for risiko for tilskadecomst og ufysiologiske forhold. Dersom det kan lægges til grund, at kongeboerne var i stand til at trænge ud af deres bur gennem hullet i akvariet, vil Rådet anse forholdet for kongeboerne for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Dersom det kan lægges til grund, at de to chinchillaer gnavede sig ud af deres bur og efterfølgende blev ædt af kongeboerne, har de været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet anser forholdet for chinchillaerne for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 7:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 7:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2004-20-056-00025

Skrivelse af 13. juli 2004 fra politimesteren i Hvidovre

En gruppe unge mennesker havde 3 gange opbrudt kaninbure på en byggelejeplads, hvorfra de hver gang medbragte en kanin. Sagen byggede primært på gerningsmændenes forklaringer, og ifølge forklaringerne var forløbet følgende:

Episode 1: Kaninen blev taget ud af buret og sat i en plasticbalje, som blev sat ud i en sø. Baljen kæntrede, og kaninen svømmede i land, hvorefter den blev sparket ud i søen igen. Da den kom i land igen, blev den gentagne gange kastet op i luften for til sidst at blive kastet mod en sten og slået med en redningskrans, til den døde.

Episode 2: Kaninen blev taget ud af buret og løftet i nakkeskindet, mens den gentagne gange blev slået med et plastrør. På et tidspunkt blev den sat på jorden, idet gerningsmændene ville "jagte den", men da den lå næsten helt stille, blev den smidt i en sø og svømmede ganske kort, inden den forsvandt under vandoverfladen, hvorefter den ikke dukkede op igen.

Episode 3: Kaninen blev taget ud af buret, holdt i nakkeskindet og overhældt med tændvæske, hvorefter der blev sat ild til den. Den løb skrigende rundt, og gerningsmændene løb lidt væk fra stedet. Kort efter brændte ilden ud, men gerningsmændene gik ikke tilbage til kaninen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan kaninen have været udsat for smerte i forbindelse med behandlingen i henholdsvis:

- Episode 1
- Episode 2
- Episode 3

I bekræftende fald i hvilken grad af smerte ved henholdsvis:

- Episode 1
- Episode 2
- Episode 3

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at en gruppe unge mennesker ved 3 episoder har opbrudt kaninbure på en byggelejeplads, hvorfra de hver gang har medbragt en kanin. Sagen bygger primært på gerningsmændenes forklaringer, og ifølge forklaringerne har forløbet været følgende:

Episode 1: Kaninen blev taget ud af buret og sat i en plasticbalje, som blev sat ud i en sø. Baljen kæntrede, og kaninen svømmede i land, hvorefter den blev sparket ud i søen igen. Da den kom i land igen, blev den gentagne gange kastet op i luften for til sidst at blive kastet mod en sten og slået med en redningskrans, til den døde.

Episode 2: Kaninen blev taget ud af buret og løftet i nakkeskindet, mens den gentagne gange blev slået med et plastrør. På et tidspunkt blev den sat på jorden, idet gerningsmændene ville "jagte den", men da den lå næsten helt stille, blev den smidt i en sø og svømmede ganske kort, inden den forsvandt under vandoverfladen, hvorefter den ikke dukkede op igen.

Episode 3: Kaninen blev taget ud af buret, holdt i nakkeskindet og overhældt med tændvæske, hvorefter der blev sat ild til den. Den løb skrigende rundt, og gerningsmændene løb lidt væk fra stedet. Kort efter brændte ilden ud, men gerningsmændene gik ikke tilbage til kaninen.

Lægges ovennævnte til grund, er det Rådets vurdering, at kaninerne ved den beskrevne behandling i alle tre episoder har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 13, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Kan behandlingen have medført lidelse hos kaninen ved henholdsvis:

- Episode 1
- Episode 2
- Episode 3

I bekræftende fald hvilken grad af lidelse ved henholdsvis :

- Episode 1
- Episode 2
- Episode 3

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Kan kaninen have været angst i forbindelse med behandlingen ved henholdsvis:

- Episode 1
- Episode 2
- Episode 3

I bekræftende fald hvilken grad af angst ved henholdsvis:

- Episode 1
- Episode 2
- Episode 3

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Kan det at omgås kaninen på en sådan måde betegnes som: overanstrengelse, vanrøgt eller uforsvarlig behandling ved henholdsvis:

- Episode 1
- Episode 2
- Episode 3

I bekræftende fald i hvilken grad ved henholdsvis:

- Episode 1
- Episode 2
- Episode 3

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Kan behandlingen af kaninen betegnes som mishandling ved henholdsvis:

- Episode 1
- Episode 2
- Episode 3

I bekræftende fald hvilken grad af mishandling i henholdsvis:

- Episode 1
- Episode 2
- Episode 3

Svar ad 5:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 6:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 6:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte T1 blev ved byretten straffet med fængsel i 20 dage. Fuldbyrnelsen og straffen blev udsat og bortfaldt efter forløbet af en prøvetid på 1 år på betingelse af, at tiltalte ikke begik noget strafbart forhold.

Tiltalte T2 blev straffet med fængsel i 20 dage. Fuldbyrnelsen og straffen blev udsat og bortfaldt efter forløbet af en prøvetid på 1 år på betingelse af, at tiltalte ikke begik noget strafbart forhold.

Tiltalte T3 blev straffet med fængsel i 60 dage. Fuldbyrnelsen og straffen blev udsat og bortfaldt efter forløbet af en prøvetid på 1 år på betingelse af, at tiltalte ikke begik noget strafbart forhold.

Tiltalte T3 blev frakendt retten til at eje, bruge, passe og slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr for et tidsrum af 2 år fra dommens dato at regne.

De tiltalte betalte hver 1/3 af sagens omkostninger, idet de dog hver for sig betalte salæret til den for den enkelte beskikkede forsvarer.

2004-20-056-00030

Skrivelse af 13. december 2004 fra politimesteren i Århus

En person havde slået 3 kaniner ihjel, idet alle tre kaniner blev druknet, ligesom 1 kanin forud for drukningen blev kastet hårdt ned på et badeværelsesgulv, måske anbragt i en kurv og trampet på, ligesom en kanin forud for drukningen blev slået med en grøn sprittusch.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvis en kanin druknes i en badeværelsesvask indebærer dette så en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1, og 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten, at tre kaniner blev druknet.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Ved at drukne kaniner i en badeværelsesvask bliver de udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 13, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Hvis en kanin forud for drukning bliver kastet hårdt ned på et badeværelsesgulv indebærer dette så en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1, og 29, stk. 1?

Svar ad 2:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Hvis en kanin forud for drukningen blev kastet hårdt ned på et badeværelsesgulv og ikke døde straks, blev den udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 13.

Spørgsmål 3:

Hvis en kanin forud for drukning bliver anbragt i en kurv, hvorefter der trampes på kurven indebærer dette så en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1, og 29, stk. 1?

Svar ad 3:

Det fremgår af politirapporten, at 1 kanin forud for drukningen blev anbragt i en kurv og trampet på.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Hvis en kanin forud for drukning blev anbragt i en kurv, hvorefter

der trampes på kurven, blev den udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 4:

Hvis en kanin forud for drukning bliver slået med en grøn sprittusch indebærer dette så en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1, og 29, stk. 1?

Svar ad 4:

Rådet finder det ikke muligt på det foreliggende grundlag at fremkomme med en udtalelse.

Spørgsmål 5:

Endvidere ønskes en udtalelse om, hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens færdiggørelse.

2004-20-056-00027

Skrivelse af 28. juli 2004 fra politimesteren i Varde

Efter anmeldelse fandt politiet en trillebør, hvori der lå et forkullet pindsvin. Undersøgelsen viste, at der var hældt en ukendt brandbar væske på og omkring pindsvinet, hvorefter væsken var antændt. Det formodes, at pindsvinet var i live ved antændingen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Lægges det til grund, at pindsvinet var i live ved antændingen, vil dette efter Sundhedsrådets opfattelse indebære en uforsvarlig behandling af dyr, evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Ved den beskrevne handling har pindsvinet været udsat for højeste grader af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej

Afgørelse:

Begge tiltalte blev frifundet for overtrædelse af dyreværnsloven i overensstemmelse med anklagerens påstand om frifindelse idet det ikke kunne bevises, at pindsvinet var i live.

For andre forhold, blev tiltalte T1 ved byretten straffet med 2 dagbøder på hver 250 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 2 dage.

Tiltalte T2 blev straffet med 5 dagbøder på hver 400 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 5 dage.

5.7 Dyreværnsager vedrørende blandede besætninger

2004-20-057-00023

Skrivelse af 13. februar 2004 fra politimesteren i Løgstør

En besætningsejer blev i april måned anmeldt for vanrøgt af sine kreaturer og enkelte heste. Ved kontrolbesøg af politiet og Fødevarere-regionens dyrlæge på 2 ejendomme fandtes følgende:

På den ene ejendom var flere af kreaturerne for magre og der var en hest og 2 køer, der ikke havde adgang til tørt leje, idet de stod i urensede og ustrøede båse. Hesten var opbundet i halsrem i stedet for grime.

På den anden ejendom fandtes udegående ammekøer med kalve. Flere af køerne var magre og nogle havde tabt pelsen på bagkrop og lænd, formentlig pga. utøj. Dyrene havde ikke adgang til overdækket og afskærmet bygning men havde efter oplysninger fra praktiserende dyrlæge adgang til et fyrrekrat, hvor dyrene kunne søge ly og læ. Der var ad libitum adgang til frøgræs ensilage og hø af god kvalitet ligesom dyrene dagligt fik 50-60 liter melasse.

I stalden fandtes i en boks 2 løsgående ponyer, hvoraf den ene var mager med skarp ryg, fremstående ribben og markerede hoftehjørner. Det oplyses i rapporten fra fødevarere-regionens dyrlæge, at ponyerne ikke havde adgang til rent, tørt leje men stod i gødningsdækkede arealer. Dette fremgår ikke af de medsendte fotos.

En ko gik i boks i halmstrøelse. Den var mager, ribbenene, skuldebladskam, hoftehjørner og lændehvirvlernes tværtappe stod tydeligt frem.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Indebærer de ved kontrolbesøget på den ene ejendom konstaterede forhold en uforsvarlig eller evt. groft uforsvarlig behandling af dyrene?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagens akter, at flere af kreaturerne var magre. En kalv var dværg og så mager, at ribben, lændehvirvlernes tværtappe og ryghvirvlernes torrtappe stod tydeligt frem. I en boks gik en del køer, hvoraf flere var magre med fremstående ribben, fremstående skuldebladskam samt fremstående hoftehjørner og skarp ryg.

En opbundet hest og 2 avlstyre var på bagparten tilsmudsede af nyere, fugtig og ældre indtørret gødning som tegn på, at de i nogen tid ikke havde haft adgang til rent tørt leje. Hesten var opbundet i halsrem i stedet for grime.

Rådet skal anføre, at dyr skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses og fodres under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Herunder skal de have adgang til et rent og tørt leje.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrene, ved at de ikke har fået tilstrækkeligt med foder, ved at de fremstod magre og ved at der ikke var strøet tilstrækkeligt til, at de havde et rent og tørt leje, har været udsat for smerte, lidelse og væsentlig ulempe. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Indebærer de ved kontrolbesøget på den anden ejendom konstaterede forhold en uforsvarlig eller evt. groft uforsvarlig behandling af dyrene?

Svar ad 2:

Det fremgår af erklæringen fra Fødevareregionens dyrlæge, at dyrene på marken ikke havde mulighed for at søge ly og læ mod vind- og vejrforhold. Flere af dyrene på marken var hårløse på bagkrop og lænd, formentlig på grund af utøj og flere af dyrene på marken var magre.

I stalden fandtes i en boks 2 løsgående ponyer, hvoraf den ene var mager med skarp ryg, fremstående ribben og markerede hoftehjørner.

Det oplyses i Rapporten fra Fødevareregionens dyrlæge, at ponyerne ikke havde adgang til rent, tørt leje men stod i gødningsdækkede arealer.

En ko gik i boks i halmstrøelse. Den var mager så ribbenene, skulderbladskam, hoftehjørner og lændehvirvlernes tværtappe stod tydeligt frem.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrene, ved ikke at have fået tilbudt tilstrækkeligt med foder eller anden pasning i form af utøjsbehandling, således at de var magre og havde store hårløse partier, har været udsat for smerte, lidelse og væsentlig ulempe. Når sådanne dyr anbringes på marken uden mulighed for at søge ly for vejr og vind, er de blevet udsat for yderligere smerte, lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 stk. 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 8.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-057-00024

Skrivelse af 18. februar 2004 fra politimesteren i Varde

Efter anmeldelse foretog politiet tilsyn af en indhegning, hvor der gik ca. 60 får. Da flere af fårene var dårlige tilkaldtes en dyrlæge. Udover fårene gik i en anden fenne 6 heste, som viste sig at trænge stærkt til hovpleje.

Den tilkaldte dyrlæge inspicerede flokkene og aflivede under besøget 4 får. Et afmagret får kunne ikke rejse sig, idet det havde en alvorlig infektion i begge bagklove. Ved inspektion af resten af flokken sås 8-10 får, der var halte og havde hævede og betændte klove. Der aflivedes yderligere 3 får: Et får var afmagret og havde betændelse i alle 4 klove. Et andet får var afmagret og havde en

kronisk skulderskade og gik på 3 ben. Et tredje får var stærkt afmagret med centralnervøse forstyrrelser, var blindt med dybtgående betændelse i begge øjne, og det gik i cirkler. I afvandingskanaler rundt om fennen fandtes 3 døde får mere eller mindre i forrådnelse, og ved et hegn lå resterne af et dødt får.

De 6 heste var velnærede, men med udpræget dårlig hovpleje og alle trængte til beskæring. Ejeren havde ikke behandlet eller opdaget fårenes lidelser og havde derfor heller ikke haft dyrlæge til dyrene.

Fødevarerregionen udtog klove fra 2 af de aflivede får og fik dem undersøgt på Patologisk afdeling på Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, som fastslog, at tilstanden for det ene fårs vedkommende havde stået på i flere måneder og for det andet fårs vedkommende i en uges tid.

Ejeren fik efterfølgende isat øremærker i fårene og sendte dem på slagteriet. Hestene solgte han på auktion uden at få dem beskåret i hovene.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Lægges til grund, at der den 31. oktober 2003 fandtes 4 døde får, der alle var i mere eller mindre forrådnelse, hvoraf den ene skønnedes at have ligget i længere tid; vil dette efter Sundhedsrådets opfattelse indebære en uforsvarlig behandling af dyr, evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Rådet finder det ikke muligt ud fra sagens akter at bedømme, under hvilke omstændigheder og hvornår de nævnte dyr er døde. Et får angives som dødt og ædt op og har ligget der i længere tid. De 3 øvrige angives at være mere eller mindre i forrådnelse. Ejeren havde ikke opdaget hverken at der havde været syge får eller døde får.

Rådet finder på den baggrund, at ejeren ikke har ført det krævede tilsyn med sine dyr, som enhver, der holder dyr er underlagt, jf. dyreværnslovens § 3, stk. 3. Dyr skal passes velfærdsmæssigt forsvarligt, og alle dyr som synes at være syge eller tilskadekomne skal omgående have en passende behandling, jf. bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §§ 3 og 5.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3.

Spørgsmål 2:

Lægges til grund, at der den 31. oktober 2003 fandtes 8-10 får med hævede, betændte klove, der var udpræget halte i forskellige grader, hvoraf blev indfanget og aflivet: a) afmagret får med kronisk betændelse i alle 4 klove, der jf. obduktionsattest betegnes som kronisk hudbetændelse med vævsdød på alle fire ben, og b) afmagret får med kronisk skulderskade af venstre forben, som medførte, at det kun gik på tre ben, og c) stærkt afmagret får med symptomer på en central nervøs og med dybtgående betændelse i begge øjne, og d) afmagret får, der jf. obduktionsattest betegnes som længevarende mangelfuld klovpleje med udtalt forvoksning af klovene; vil dette efter Sundhedsrådets opfattelse indebære en uforsvarlig behandling af dyr, evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 2:

Rådet finder vedrørende de indfangede og aflivede får, idet ovennævnte oplysninger lægges til grund, at alle de fire får gennem deres sygdomme har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentligt ulempe. De er ikke blevet passet omsorgsfuldt under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov og er ikke blevet behandlet for deres lidelser.

Rådet vil karakterisere forholdet beskrevet for fårene a og c for groft uforsvarlig behandling af dyr og for fårene b og d som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3 og bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §§ 3 og 5.

Spørgsmål 3:

Lægges til grund, at der den 31. oktober 2003 fandtes 6 heste, der alle trængte til hovbeskæring og hvoraf 1 pony havde forvoksede hove; vil dette efter Sundhedsrådets opfattelse indebære en uforsvarlig behandling af dyr, evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 3:

Det fremgår vedrørende de seks heste, at de alle var velnærede, men med udpræget dårlig hovpleje. Alle trængte til beskæring og hovpleje. Der var ikke foretaget beskæring af hovene siden foråret, og især den ene pony havde forvoksede hove, men der er ingen bemærkninger vedrørende ponyens bevægelse.

Heste, der ikke selv kan slide deres hove skal have dette korrigeret gennem regelmæssig beskæring af hovene. Hyppigheden af en sådan er forskellig fra hest til hest, hvorfor alle heste regelmæssigt skal have dette forhold kontrolleret. Bliver hovene for lange belastes hestens støtteapparat og bevægelse, og hesten bliver ømбенet.

Lægges dette til grund, vil Rådet vedr. hestenes og især ponyens udvikling af forvoksede hove karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af hestene, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 17.500 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 17 dage.

Tiltalte blev frakendt for en periode af 5 år retten til at eje, bruge, passe, slagte eller idet hele taget beskæftige sig personligt med heste- og fårehold.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-057-00025

Skrivelse af 16. marts 2004 fra politimesteren i Ribe

Et dyrehold var opstaldet både ude og inde under dyreværnsmæssige kritisable forhold. Desuden blev besætningen ikke passet eller behandlet omsorgsfuldt, efter deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det Rådets vurdering, at besætningen generelt – eller nogen af dyrene (i så fald hvilke) – ikke er behandlet omsorgsfuldt, jfr. dyreværnslovens § 2?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der i udkanten af en lille plantage var et indhegnet område på ca. 20 x 20 m mark, hvor der d. 2.2.2004 befandt sig 15 voksne og 2 små grise (vildsvin) uden adgang til læ og tørt leje. Hele området var en stor mudderpøl med store områder med vand. Grise-
ne sank ca. 20 cm ned i muddret. Der var et vandtrug med snavset vand.

På markerne nr. 3 (1 ko), 4 (en tyr) og 5 (14 voksne kreaturer) gik kreaturer uden adgang til læskur eller bygning, så dyrene kunne ikke hvile på tørt strøet leje. På markerne nr. 6 (32 voksne kreaturer inkl. 2 store avlstyre) og nr. 7 (21 kreaturer) var der opstillet læskur i form af rundbuehaller, men arealet heri var for lille til at kunne huse alle dyr på en gang, og bunden i hallerne bestod af optrådt jord iblandet gødning fra dyrene, så dyrene ikke kunne hvile på tørt strøet leje.

Dyr, der går ude om vinteren, skal have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr kan hvile på tørt strøet leje. Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdene som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Det fremgår ligeledes af sagsakterne, at en ko på mark 3 gik på et areal, hvor der var en del landbrugsmaskiner og gammelt jern, hvorpå der forekom skarpe kanter med risiko for, at koen kunne beskadige sig. I stald nr. 8 var der løse metaldele, så dyrene kunne beskadige sig på. Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr skal tillige sørge for, at de behandles omsorgsfuldt. Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. punktum.

Det fremgår af sagsakterne, at et kreatur på mark 7 haltede let. Dens forklove var lange, og højre forbens inderklov krydsede yderkloven. Det var dyrlægens skøn, at denne tilstand sandsynligvis forårsagede haltheden. Det fremgår tillige af sagsakterne, at en tyr på mark nr. 6 var støttehalt, og den havde ikke været tilset af en dyrlæge.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdene som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Det fremgår af sagsakterne, at 9 voksne opbundne kreaturer i staldbygning nr. 8 ikke havde adgang til tørt leje og de havde ikke adgang til drikkevand. Ingen af drikkekopperne var i funktion.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de vandes og passes efter deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Det fremgår af sagsakterne, at tre køer i staldbygning nr. 8 havde forvoksede klove. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes efter deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Har nogen af dyrene (i bekræftende fald hvilke) været udsat for uforsvarlig behandling, jfr. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. punktum?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Har nogen af dyrene (i bekræftende fald hvilke) været udsat for grovere uforsvarlig behandling, jfr. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 2. punktum?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at en tyr på mark 4 var mager og havde bagud krummede forben, og at den kun meget vanskeligt kunne rejse sig. Når den kom op at stå formede forbenene en cirkel. Den bevægede sig meget langsomt og lagde sig straks igen. Den støttede også meget dårligt på bagbenene og viste tegn på spastisk parese af bagbenene. Tyren havde ikke været tilset af en dyrlæge. Tyren blev straks aflivet.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at tyren har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Der fremgår tillige af sagsakterne, at en tyr på mark 7 haltede på højre bagben, og når den bevægede sig, kunne der på flere meters afstand høres en krepiterende lyd, som af dyrlægen bedømtes til at stamme fra et knoglebrud. Der var muskelsvind af lårets muskulatur.

Det fremgår af sagsakterne, at en ko i staldbygning nr. 8 havde ekstremt forvoksede klove. Bagklovene var snabelformede og mindst 20 cm for lange og forklovene var 10 cm for lange.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes efter deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdene som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Det fremgår af sagsakterne, at 10 grise i staldbygning 2 gik på gange og stier med ca. 15 cm lag af tyktflydende gylle. Grisene havde kun mulighed for at finde hvile ved at lægge sig i det lag gylle. De havde desuden ikke adgang til drikkevand. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de vandes og passes efter deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Har nogen af dyrene (i bekræftende fald hvilke) været udsat for mishandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 3. punktum?

Svar ad 4:

Nej, men sagens karakter og omfang peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværns-mæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en fængselsstraf i 30 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdte følgende betingelse 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i en prøvetid på 1 år fra.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, eller slagte, eller i det beskæftige sig personligt med dyr i produktionsmæssigt i øjemed i 3 år.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Byrettens dom blev anket til Vestre Landsret.

Byrettens dom blev ændret, således at den betingede dom af 8. marts 2004 opretholdtes uændret, og at tiltalte skulle betale en tillægsbøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte blev frikendt for påstanden om rettighedsfrakendelse.

Byrettens omkostningsafgørelse stadfæstedes.

Statskassen betalte sagens omkostninger.

2004-20-057-00026**Skrivelse af 5. maj 2004 fra politimesteren i Århus**

I et blandet dyrehold fandtes dyreværns-mæssige kritisable forhold. Flere af dyrene var underernæret, og var opstaldet under dårlige forhold bl.a. uden mulighed for rent og tørt leje, samt manglende adgang til drikkevand. En tyr havde tryklæsioner over næseryggen som følge af for stramt siddende rebgrime.

Rådet udtalte:

Jeg skal anmode om en udtalelse om, hvorvidt de i sagen omtalte dyr i de nedenfor beskrevne tilfælde skønnes at have været udsat for uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller eventuelt mishandling?

Spørgsmål 1:

En gris på ca. 5 kg gik i en boks på 1,77 m x 2,2 m, sammen med 2 søer og 8 smågrise på ca. 35 kg. Grisen på ca. 5 kg. var afmagret med udspilet mave, og der havde ikke været tilkaldt dyrlæge til grisen, ligesom der ikke var adgang til vand eller rent og tørt leje.

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varig men og væsentlig ulempe. Endvidere skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Lægges oplysninger i spørgsmål 1 til grund, finder Rådet, at dyrene har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

De øvrige grise i den i pkt. 1 omtalte boks viste tegn på kronisk underernæring og havde ligeledes ikke adgang til vand eller rent og tørt leje. Endvidere sikrede fodertrugenes udformning ikke, at alle dyrene kunne æde samtidig, ligesom de var så høje, at det kunne hindre de små dyr i at nå foderet.

Svar ad 2:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varig men og væsentlig ulempe. Endvidere skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Lægges oplysninger i spørgsmål 2 til grund, finder Rådet, at dyrene har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

4 voksne, kønsmodne orner, 2 søer og 6 smågrise gik sammen i to gamle hestebokse uden adgang til vand eller rent og tørt leje, ligesom også disse grise viste tegn på kronisk underernæring. Endvidere sikrede fodertrugenes udformning ikke, at alle dyrene kunne æde samtidig, ligesom de var så høje, at det kunne hindre de små dyr i at nå foderet.

Svar ad 3:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varig men og væsentlig ulempe. Endvidere skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Lægges oplysninger i spørgsmål 3 til grund, finder Rådet, at dyrene har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

En tyr havde igennem længere tid været opbundet i en for stram rebgrime, hvorved rebet har trykket sig ned i næseryggen og forårsaget et dybt sår med voldsom vævsreaktion.

Svar ad 4:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varig men og væsentlig ulempe. Endvidere skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Rebgrimer skal med jævne mellemrum, ved de daglige tilsyn kontrolleres, idet der let opstår læsioner, som her beskrevet. De beskrevne læsioners omfang og karakter peger på, at rebet ikke har været justeret igennem en længere periode.

Lægges oplysninger i spørgsmål 4 til grund, finder Rådet, at dyret har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3.

Spørgsmål 5:

2 heste som stod i en boks i en stald samt en pony, som var bundet i en lade, havde ikke adgang til rent drikkevand.

Svar ad 5:

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Lægges oplysninger i spørgsmål 5 til grund, finder Rådet, at dyrene har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 2.

Spørgsmål 6:

En stor flok høns og ænder, en hund og en ged, som alle gik frit omkring på ejendommen, havde ikke adgang til rent drikkevand?

Svar ad 6:

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Lægges oplysninger i spørgsmål 6 til grund, finder Rådet, at dyrene har været udsat for ufor-svarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 2.

Spørgsmål 7:

Hvis sagen i øvrigt giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger bedes disse an-ført i udtalelsen?

Svar ad 7:

Da sagen har et væsentligt omfang, og da den ansvarlige for dyreholdet modvilligt var indstillet på at følge politiets anvisninger, finder Rådet, at et regelmæssigt tilsyn fra politiets side kunne bidrage til sikring af dyrenes fortsatte forsvarlige behandling.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 4.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2004-20-057-00027

Skrivelse af 1. juli 2004 fra politimesteren i Vordingborg

Ejeren til to hunde og noget fjerkræ blev anmeldt til politiet for misligholdelse af disse. Den ansvar-lige for dyrene var en ældre dame, som sad i en stol i stuen ude af stand til at rejse sig. Ejendom-men, hvor dyrene blev huset, var meget forfalden, og der var en kraftig lugt af hundeefterladenska-ber. Ved politiets besøg fandtes efterladenskaver i de rum i stuehuset, hvor hundene opholdt sig. Ved Fødevarerregionens veterinærchefs besøg senere på dagen havde en tilkaldt søn anbragt de to hunde i en løbegård og fjernet efterladenskaberne i huset.

Begge hunde, en labrador og en schæferblanding, var i god foderstand men meget uglejede. De havde hårløse partier på bagparten efter kraftige loppeangreb. På besøgstidspunktet var det ikke muligt at konstatere lopper, og sønnen fortalte, at loppeangrebet var under behandling. Begge hunde havde desuden øregangsbetændelse og labradoren havde øjenbetændelse.

På ejendommen fandtes en gås, en hane og to høns. Ved undersøgelse af dyrlægen fandtes gåsen ekstremt mager. Fjerkræet havde ikke adgang til føde. Sønnen oplyste, at fjerkræet blev fodret med franskbrød, klid og æglægningsfoder, men der var ikke noget på ejendommen i øjeblikket. Sønnen oplyste desuden, at der på ejendommen havde været flere høns og gæs, og at han havde gravet dem ned efterhånden som de døde. På ejendommen fandtes desuden to kadavere af gæs. Dyrlægen for-modede, at fjerkræet ikke blev fodret, og at det nedgravede fjerkræ er død som følge af mangel på foder. Fjerkræet blev aflivet.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Udtalelsen bedes omfatte spørgsmålet om, hvorvidt dyrene efter en veterinær betragtning har været beskyttet mod smerte, angst, lidelse, varigt mén og ulempe, herunder om de er blevet fodret, huset, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der herskede uforsvarlige forhold i dyreholdet på ejendommen. To hunde, en labrador og en schæferblanding var i god foderstand, men meget uplejede. Begge hunde havde hårløse partier på bagparten efter kraftige loppeangreb. På besøgstidspunktet var det ikke muligt at konstatere lopper og sønnen fortalte, at loppeangrebet var under behandling. Begge hunde var uplejede og havde øregangsbetændelse og labradoren havde tillige øjenbetændelse, som ikke var under behandling af dyrlæge. Lægges den ubehandlede øregangsbetændelse og øjenbetændelse til grund, finder Rådet, at de to hunde ikke har været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, angst, lidelse, varigt mén og ulempe, samt at de ikke er blevet passet under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov. Rådet vil betegne forholdet som uforsvarligt behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Det fremgår tillige af sagsakterne, at der på ejendommen befandt sig en gås, en hane og to høns. Ved dyrlægens undersøgelse af gåsen fandtes denne ekstremt mager. Fjerkræet havde ikke adgang til foder. Det oplystes, at fjerkræet blev fodret med franskbrød, klid og æglægningsfoder, men der fandtes ikke noget på ejendommen. En slægtning oplyste desuden, at der på ejendommen fandtes to kadavere af gæs. Dyrlægen formodede, at fjerkræet ikke blev fodret. Dette fjerkræ blev aflivet. Dyrlægen formodede endvidere, at det nedgravede fjerkræ var dødt, som følge af mangel på foder.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal tillige sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at fjerkræet ved ikke at blive fodret har været udsat for grov uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Såfremt det kan sandsynliggøres, at de døde høns og gæs er døde som følge af sult, finder Rådet, at fjerkræet har været udsat for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling.

Spørgsmål 2:

I benægtende fald bedes det oplyst, hvorvidt der efter en veterinær opfattelse er tale om uforsvarlig behandling, grov uforsvarlig behandling eller mishandling af dyrene?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Afgørelse:

Tiltalte blev idømt betinget fængselsstraf på 3 måneder i 2 år fra dommens dato.

Tiltalte blev desuden straffet med en bøde på 1.500 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

2004-20-057-00028

Skrivelse af 31. august 2004 fra politimesteren i Silkeborg

En 86-årig folkepensionist, der tidligere var anmeldt for overtrædelse af dyreværnsloven, anmeldtes igen, idet forholdene på hans landbrug var forværret. Stalde og omgivelser fremtrådte stærkt misligholdt, idet der var rodet overalt og bygningerne var i stadig og omfattende forfald. Der var bil- og maskinvrag samt brugt emballage spredt omkring og i de forfaldne bygninger. Ved anmeldelsen fandtes der på ejendommen 9 hunde, der i varierende grad var angrebet af hudlidelsen skab. Ingen af hundene var blevet behandlet mod hudlidelsen. Der var i kostalden 15 kreaturer og 2 kalve. Enkelte var bundet og resten gik frit rundt i stalden. Disse havde ikke fri adgang til drikkevand, da ingen af vandkopperne var funktionsdygtige. Kreaturerne var under middel i vækst og enkelte var afmagrede. I en svinesti gik 6 grise i et ca. 1 meter tykt lag strøelse. I en anden bygning gik en flok grise i en blanding af strøelse og engangsemballage. Grisene havde ikke adgang til vand. Der var på marken to heste i normal foderstand, hvoraf den ene havde mangelfuld hovpleje. Dyrene fodredes bl.a. med affaldsbrød og korn og der var på baggrund af det ophobede affald en udtalt rotteplage på ejendommen.

Rådet udtalte:

1. Hunde.

Sagsfremstilling:

Der fandtes d. 28. april 2004 på ejendommen mindst 9 hunde, der i varierende grad var angrebet af hudlidelsen skab, hvor specielt hoved og ører sås afficeret. De ældre hunde var kronisk inficeret og tilkomne hunde smittedes.

Spørgsmål 1:

Indebærer det ovenfor beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr jf. dyreværnslovens § 28, stk.1?

Svar ad 1:

Det fremgår af dyrlægeerklæringen (bilag 4), at hundene i varierende grad var angrebet af skab. Af fotomaterialet fremgår, at specielt hoved og ører var angrebet.

Hudlidelsen skab udsætter hundene for en kraftig kløe og smerte som følge af skabmidernes aktivitet dybt i huden, med betændelsesreaktion og håraffald til følge.

Lægges dette til grund finder Rådet, at ejeren ved ikke at have fået behandlet hundenes skablidelse har udsat dem for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og således ikke behandlet dem omsorgsfuldt. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

2. Kreaturer.

Sagsfremstilling:

I kostalden fandtes d. 28. april 2004 15 kreaturer og 2 kalve. Dyrene havde ikke fri adgang til drikkevand og ingen af vandkopperne var funktionsdygtige. Dyrene var under middel i vækst,

enkelte var afmagrede, og dyrene var således fejlnærede og delvist underernærede. Dyrene gik i ca. 15 cm smattet underlag bestående af ekskrementer og gammel strøelse. Enkelte dyr havde mangelfuld klovspleje.

Den 12. maj 2004 fandtes en tyr tøjret uden adgang til vand.

Spørgsmål 3:

Indebærer det ovenfor beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr jf. dyreværnslovens § 28, stk.1?

Svar ad 3:

Alle dyr skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Kreaturer over 2 uger skal til enhver tid have adgang til frisk drikkevand. Herudover skal de have adgang til at finde hvile på et tørt leje.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at kreaturerne på ejendommen ikke er passet omsorgsfuldt. Rådet vil karakterisere pasningen af kreaturerne som uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 4:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

3. Svin.

Sagsfremstilling:

I svinestien fandtes d. 28. april 2004 6 svin i en svinesti, gående i ca. 1 meters strøelse og møg.

I en anden stald gik en flok grise, der ikke var adskilt efter alder, i en blanding af strøelse og plastic emballage. Disse svin havde ikke adgang til vand og grundet det utætte tag kunne det ikke forventes, at dyrene havde adgang til tørt leje i vådt vejr. Herudover konstateredes dårlige lysforhold og meget forfaldne bygninger. Svinene blev fodret med affaldsbrød og valset korn.

Spørgsmål 5:

Indebærer det ovenfor beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr jf. dyreværnslovens § 28, stk.1?

Svar ad 5:

Alle dyr skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Svin skal til enhver tid have adgang til frisk drikkevand. Herudover skal de have adgang til at finde hvile på et tørt leje.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at svinene på ejendommen ikke er passet omsorgsfuldt. Rådet vil karakterisere pasningen af svinene som uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 6:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 6:

Nej.

4. Hest

Sagsfremstilling:

Der blev d. 28 april 2004 på ejendommen ligeledes fundet en hoppe med mangelfuld hovpleje.

Spørgsmål 7:

Indebærer det ovenfor beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr jf. dyreværnslovens § 28, stk.1?

Svar ad 7:

Alle dyr skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Heste, der ikke selv kan nedslide deres hove, skal have disse beskåret for ikke at få en forkert stilling af tåen, hvilket kan udsætte dem for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at hesten på ejendommen ved den mangelfulde hovpleje ikke er passet omsorgsfuldt. Rådet vil karakterisere pasningen af hoppen som uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 8:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 8:

Nej.

Spørgsmål 9:

Giver ejerens dyrehold i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 9:

Rådet finder, at det burde overvejes at indstille, at ejeren blev pålagt at reducere sit dyrehold eller blev frataget retten til at holde dyr med baggrund i sagens oplysninger om, at han, trods tidligere anmeldelse og diverse påtaler om de store mangler ved hans måde at holde dyr på, ikke har vist vilje eller evne til at forbedre forholdene for dyrene, men at forholdene derimod har udviklet sig til det værre.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten straffet med en bøde på 9.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Der blev lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, eller slagte eller i det hele at beskæftige sig personligt med dyr i 3 år fra denne dom.

Tiltalte tilpligtedes under tvang af en statskassen tilfaldende ugentlig bøde på 1.000 kr. forinden den 18. maj 2005 at efterkomme pålæg af 23. oktober om at fjerne et dyrehegn.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Byrettens afgørelse blev anket til landsretten.

Landsretten stadfæstede byrettens dom, dog således at frakendelsestiden regnedes fra landsretsdommen, og at første ugentlige tvangsbøde forfaldt til betaling den 1. november 2005, såfremt vildtheget ikke var fjernet forinden.

Tiltalte betalte sagens omkostninger for landsretten.

2004-20-057-00029

Skrivelse af 4. oktober 2004 fra politimesteren i Hillerød

På en landbrugsejendom fandt politiet efter en anmeldelse følgende døde dyr: 10 heste/ponyer, 20 høns/ænder, 2 kaniner, 2 hunde og 2 får. De døde heste lå i deres bokse/spiltove. På ejendommen var der et antal levende dyr: 1 hest, 2 hunde og 13 høns/ænder. Hesten og den ene hund var mager. Ejeren påstod, at hestene pludseligt var døde natten over et par uger tidligere antagelig som følge af indtagelse af natskyggebær i wrap-hø. Af dyrlægeerklæring fremgår det, at nogle af hestene har været døde i 4-6 uger og andre i 2-4 uger. Nogle af de døde heste var delvist skeletterede eller opløst på en del af kroppen, hvilket vanskeliggjorde vurderingen af tidspunktet for dødens indtræden. Hestenes foderstand var under middel eller magre. Det var ikke muligt at fastslå dødsårsagen for de døde høns/ænder, kaniner, hunde og får. Et får og en hund blev obduceret ved Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, men dødsårsagen kunne ikke fastslås.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Under den forudsætning, at det lægges til grund at,

- hestene har været opstaldet, som det fremgår af fotomappen og erklæring af 23. april 2004 fra dyrlæge D1 (bilag G-1-4), herunder med den fundne mængde strøelse og med den beskrevne adgang til foder og til vand,
 - de 10 døde heste er døde på forskellige tidspunkt og i den i erklæring fra dyrlæge D1 for hver enkelt hest beskrevne foderstand, og
 - den overlevende hest har været i den i samme erklæring beskrevne fodertilstand,
- skal jeg anmode om Det Veterinære Sundhedsråds vurdering af, om behandlingen af dyrene indebærer en uforsvarlig behandling eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, 28, stk. 1 og 29, stk. 1

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der på en landbrugsejendom blev fundet 10 døde heste/ponyer, 20 døde høns/ænder, 2 døde kaniner, 2 døde hunde og 2 døde får. De døde heste blev fundet i stalden i deres bokse/spiltove. På ejendommen var der desuden følgende levende dyr: 1 hest, 2 hunde og 13 høns/ænder. Hesten og den ene hund var mager.

Det fremgår af dyrlægeerklæring, at nogle af de døde heste havde været døde 4-6 uger og andre i 2-4 uger. Nogle af de døde heste var skeletterede eller opløst på en del af kroppen, hvilket vanskeliggjorde vurderingen af tidspunktet for dødens indtræden. Hestenes foderstand var under middel og nogle var afmagrede. Flere vandkopper var fyldt med gødning, så selvvandning ikke var muligt. Det kan ikke udelukkes, at vandrørene til andre vandkopper har været frosset i perioden for dødsfaldenes indtræden. Af den fremlagte fotoserie fremgår det, at der ikke er nogen gødningsbunke bag de døde heste.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at det er overvejende sandsynligt, at hestene er blevet mangelfuldt fodrede og vandet, og at de er døde som følge af sult og tørst.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at hestene har været udsat for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Samme spørgsmål bedes om muligt besvaret ud fra de ovennævnte forudsætninger, dog med den ændring, at hestene ikke er døde på forskellige tidspunkter, men alle natten til den 8. januar 2004, jf. herved sigtedes forklaring til bilag D-1-3.

Svar ad 2:

Da det af dyrlægeerklæring fremgår, at hestene er døde på forskellige tidspunkter over en periode af 2-6 uger, finder Rådet, at forudsætningen for besvarelse af spørgsmålet er bortfaldet.

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte skulle undergive sig behandling på psykiatrisk afdeling med tilsyn af Kriminalforsorgen i forbindelse med afdelingen under udskrivning. Længstetiden for foranstaltningen blev fastsat til 5 år.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr for bestandig.

En beslaglagt nordbakkehoppe blev konfiskeret.

Tiltalte betalte sagens omkostninger, herunder salær til den beskikkede forsvarer.

2004-20-057-00031

Skrivelse af 17. oktober 2004 fra politimesteren i Horsens

Efter en anmeldelse til politiet om dyreværnsmæssige kritisable forhold aflagde politiet og en dyrlæge fra den lokale fødevareregion den 4. juli 2004 et besøg og fandt, at der var problemer i et blandet dyrehold bestående af får og kreaturer. Udegående får var ikke klippede og havde ikke adgang til foder eller vand. Desuden havde tøjrede får ikke adgang til skygge, vand eller foder. I tre stalde var der et mindre antal tyre, kvier, køer, kalve og nogle får i en boks. I stald 1 og 2 var kreaturerne snavsede og én henholdsvis to tyre trængte til klovbeskæring. Der var intet foder eller vand hos dyrene i staldene. Dette gjorde sig også gældende for dyrene i stald 3.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Idet det ved besvarelsen bedes lagt til grund, at der den 4. juli 2004 kl. 10.30 i en fold på ejendommen gik 7 får, 1 vædder og 4 kalve i tøj, at dyrene ikke havde adgang til vand og foder, at dyrene ikke kunne græsse, og at dyrene ikke havde mulighed for at søge skygge, bedes det oplyst, om der efter Rådets opfattelse er tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyrene?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges forholdene anført i spørgsmålet samt det forhold, at fårene og vædderen var uklippede til grund, finder Rådet, at der er tale om uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. I det konkrete tilfælde finder Rådet det særlig kritisabelt, at dyrene ikke havde adgang til vand, idet dyr permanent skal have adgang til at kunne drikke.

Spørgsmål 2:

Idet det ved besvarelsen bedes lagt til grund, at der i en fold på ejendommen gik 9 får og omkring 8 kreaturer, som havde adgang til en bæk, men som ikke i øvrigt havde adgang til vand, bedes det oplyst, om der efter Rådets opfattelse er tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyrene?

Svar ad 2:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Da mulighederne for forsyning med drikkevand fra bækken imidlertid ikke er beskrevet, kan Rådet ikke besvare spørgsmålet. På den anden side fremgår det af sagsakterne, at der var tomme spande i folden. Dette peger på, at dyreejeren formentlig har været usikker på, om dyrene i folden kunne forsynes forsvarligt fra bækken. Hvis dette kan eftervises, og da spandene i øvrigt var tomme, finder Rådet, at der er tale om uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Idet det ved besvarelsen bedes lagt til grund, at der bag ejendommen gik et får i tøj, som ikke havde adgang til vand og foder, ligesom der stort set ikke var græs så langt tøjret rakte, bedes det oplyst, om der efter Rådets opfattelse er tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyret?

Svar ad 3:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges forholdene anført i spørgsmålet samt det forhold, at fåret var uklippet, finder Rådet, at der er tale om uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. I det konkrete tilfælde finder Rådet det særlig kritisabelt, at fåret ikke havde adgang til vand, idet dyr permanent skal have adgang til at kunne drikke.

Spørgsmål 4:

Idet det ved besvarelsen bedes lagt til grund, at der i en stald gik 4 tyre samt 1 kvie, at der ikke var nævneværdig strøelse og ingen foder i krybberne, samt at den ene af tyrene trængte kraftigt til klovbeskæring, bedes det oplyst, om der efter Rådets opfattelse er tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyrene?

Svar ad 4:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges forholdene anført i spørgsmålet samt det forhold, at dyrene var meget snavsede til grund, finder Rådet, at der er tale om uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Det fremgår ikke af sagsakterne, om der var adgang til drikkevand i den pågældende stald.

Spørgsmål 5:

Idet det ved besvarelsen bedes lagt til grund, at der i en stald gik 7 tyre samt 4 kvier, som ikke havde adgang til foder og vand, samt at to af tyrene trængte til klovbeskæring, bedes det oplyst om der efter Rådets opfattelse er tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyrene?

Svar ad 5:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges forholdene anført i spørgsmålet til grund, finder Rådet, at der er tale om uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. I det konkrete tilfælde finder Rådet det særligt kritisabelt, at dyrene ikke havde adgang til vand, idet dyr permanent skal have adgang til at kunne drikke.

Spørgsmål 6:

Idet det ved besvarelsen bedes lagt til grund, at der i en stald gik 4 køer, 2 kalve og et får, som ikke havde adgang til foder og vand, bedes det oplyst om der efter Rådets opfattelse er tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyrene?

Svar ad 6:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Lægges forholdene anført i spørgsmålet til grund, finder Rådet, at der er tale om uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. I det konkrete tilfælde finder Rådet det særlig kritisabelt, at dyrene ikke havde adgang til vand, idet dyr permanent skal have adgang til at kunne drikke.

Spørgsmål 7

Det bedes oplyst, om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 7:

Lægges alle forhold berørt i svar ad 1-6 sammen, finder Rådet, at der samlet er tale om groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger, dog udredes salæret til den beskikkede forsvarer endeligt af det offentlige.

6 Sager vedrørende dyrlægers virksomhed

2004-20-07-00009

Skrivelse af 19. januar 2004 fra Fødevareregion Herning

Ejers redegørelse af forløbet:

Den 6/9-03

Kl. 07.00

Hesten urolig.

Kl. 7.30

Egen dyrlæge D1 behandler for kolik. Smertebehandling, tømning af ventriklen + olie

KL. 11.00

Dyrlæge D1 igen. Indlæggelse anbefales.

Kl.14.05

Ankomst til Dyrehospital DH1.

Smertebehandling + væsketerapi. Ilægning af sonde ventrikelskyldning + olie. Dyrlæge D2 informere om at problemet er rent medicinsk, årsagen til kolikken sandsynligvis skyldtes betændelsesforandringer i forreste del af tarmsystemet. Sparsomme tarmlyde. Hesten sveder. 39°C. De bliver bedt om at tage hjem og ringe kl. 18.00. Dyrlæge D2 vil ringe hvis tilstanden forværres. Prognose 50%

Kl. 18.00

Det oplyses at hesten er stabil. Ejerne ønsker at se hesten, dette bliver afvist. Får besked om at de kan se hesten den 8/9-03.

Kl. 21.30

Ser hesten gennem et vindue. Den virker rolig og smertefri. Har en sonde fixeret til grimen.

Den 7/9-03

Kl. 07.10

Ser hesten gennem et vindue. Den er urolig, meget svedende, sparker og kigger på bugen. Prøver at drikke ikke muligt på grund af sonden.

Kl. 09.05

Veterinærsygeplejersken kommer. Hesten urolig/svedende. Hudfold bliver stående længe. Veterinærsygeplejerske ringer til Dyrlæge D2, som informerer om at han har været der kl. 01.00, hvor hesten nærmest havde været overhydreret. Dyrlæge D2 vil først komme i løbet af formiddagen.

Kl. 14.15

Igennem vindue ses hesten i tvangsboks tilkoblet tom droppose, sveder men står nogenlunde roligt, bundet hårdt op.

Kl. 16.30

Ved ankomst til behandlingsrummet står hesten, sitrende, rystende, er kølig, har svedt voldsomt. Cyanotiske slimhinder, kapillærfyldningstid > 5 s. Skyller af vand/mavesekret/olie vælter ud af munden ?? med jævne mellemrum. Står apatisk. Ejer kontakter dyrlæge D2 og hører om det ikke er bedst at aflive hesten. Dyrlæge D2 mener, det er forsvarligt at se tiden an til næste dag. Han vil tilse hesten kl. 19.30. Ejerne bliver af veterinærsygeplejerske bedt om at gå.

Den 8/9-03

Kl. 07.15

Dyrlæge D2 ringer og orienterer om, at hesten er fundet død om morgenen. Han informerer om at han har tilset hesten kl. 02.30, hvor den var køligere.

Kl. 08.15.

Ejerne tilser hesten, som har udbredt subcutant emfysem.

Den 9/9-03:

Ejerne beder om journalen for hesten, dette afvises.

Dyrlægens redegørelse:

Den 06-09-03

Kl. 12.00

Hesten indlægges.

T/P/R: 39/70/30,

PCV: 51

0,44 m/m³ lymfocytter (lymfopeni)

Stærke koliksmarter, ileus, ingen rektalfund, normal bughulepunktat, positiv ventrikelskyldning mindre reflux.

Tentativ diagnose: Anterior enteritis.

Prognose: 50/50

Behandling: Antibiotika iv +PO, flunixin, buthophanol, primperan. 1-2 l olie + elektrolytter

Efter 27 l. væske faldt PCV til 21 og denne steg og faldt i hele forløbet som følge af væskebehandlingen Næsesvælg sonde blev ilagt fast. Hyppige ventrikelskyldninger.

Hesten forblev stabil 1½ døgn, men almenbefindende blev ikke forbedret og prognosen faldt.

Den 7/9-2003

Hesten still, ¼ kolikuro, periodevise sved udbrud, lidt kolde ekstremiteter. Forøget kartegning af slimhinder, normal kapillærfyldningstid, ¼ venepuls, ¼ rektalfund, ingen væsentlig peristaltik. Jævnligt kunne udtømmes 1-5 liter surt ventrikellindhold. Spontan udtømning via sonden .

Kl. 10.30

Normal bughulepunktat, T/P/R 39/50/20. Emfysem som beskrevet af ejer kunne ikke af dyrlæge B iagttages.

Resten af dagen var der ingen ændringer i hestens tilstand.

Den 8/9-2003

Kl. 02.30

Kliniske billede uændret. T/P/R 39/50/20. Hesten behandlede som tidligere.

Kl. 07.00

Hesten findes død i boksen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har dyrlæge D2 indledt behandling af hesten på et forsvarligt grundlag, eller burde denne, såfremt hesten var lidende af anterior enteritis som anført i dyrlægeattesten jf. (bilag 1) i stedet have foretaget aflivning af hesten, som tilsyneladende var ønsket af ejeren jf. dennes udtalelse (bilag 9 sidste afsnit)?

Svar ad 1:

Ja. På baggrund af den kliniske undersøgelse, foretaget ved ankomsten til hospitalet, blev behandlingen indledt på et fagligt forsvarligt grundlag. Rådet kan på baggrund af sagens foreliggende akter ikke tage stilling til spørgsmålet vedr. ejers ønske om tidlig aflivning.

Spørgsmål 2:

DDD's klientklageudvalg anser diagnosen for værende tarmbetændelse med kolik. Såfremt Rådet er enig i denne diagnose, finder Rådet så ud fra det oplyste, at dyrlæge D2 har udført forsvarlig og omhyggelig behandling af hesten? Specielt ønskes vurderet, om hesten i behandlingsperioden er under forsvarlig overvågning, og om det findes forsvarligt, at hesten står i tvangsbås, som beskrevet af klager (jf. bilag 1) og som beskrevet af dyrlæge D2 (jf. bilag 4)?

Svar ad 2:

Ja, Rådet er enig i den stillede diagnose. På baggrund af sagsakterne er Rådet ikke i stand til at vurdere om behandlingen er veterinærfaglig forsvarlig.

Rådet har til besvarelse af spørgsmålet om behandlingen af hesten yderligere rekvireret de originale journaloptegnelser fra dyrehospitalet DH1. På baggrund af mangelfulde journaloptegnelser er det præcise forløb af indlæggelsen og overvågning af hesten ikke tilstrækkeligt dokumenteret. Rådet kan derfor ikke udtale sig om overvågningen af hesten.

Per oral behandling kan ikke karakteriseres som værende omhyggelig og forsvarlig behandling af heste med diagnosen anterior enteritis, der endvidere har tydelig ileus, idet maveoverfyldning netop er en del af sygdomsmekanismen ved denne lidelse.

Rådet kan ikke afgøre, hvorvidt væskebehandlingen af hesten har været tilstrækkelig under forløbet, idet journaloptegnelserne er mangelfulde.

Rådet finder det ikke forsvarligt at lade en hest stå i tvangsboks, såfremt der ikke findes personale på stedet, til hyppig overvågning og eventuel indgriben såfremt dette bliver nødvendigt. Såfremt hesten overvåges hyppigt af tilstedeværende personale, finder Rådet det forsvarligt.

Spørgsmål 3:

Har dyrlæge D2, ved ikke at have taget stilling til ejers ønske om evt. aflivning af hesten den 7. september kl. 16.30 og ved ikke at have foretaget aflivningen, evt. handlet uforsvarligt, og såfremt dette er tilfældet, har hesten i så fald været udsat for unødigt lidelse?

Svar ad 3:

På baggrund af de sparsomme journaloptegnelser kan Rådet ikke tage stilling til, hvorvidt dyrlægen har handlet uforsvarligt ved ikke at aflive hesten på et tidligere stadie.

Rådet skal dog tilføje, at Rådet finder, at en dyrlæge i en sådan situation, som den i sagen beskrevne, bør agere i henhold til ejers ønske om at aflive hesten. Rådet er forundret over dyrlægens manglende efterlevelse af ejers ønske.

Afgørelse:

Der blev besluttet at opgive påtale mod dyrlægen i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2. Der blev lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2004-20-07-00010

Skrivelse af 11. august 2004 fra politimesteren i Hobro

I forbindelse med et kontrolbesøg hos en mælkeproducent og efterfølgende hos besætningsdyrlægen fandt Fødevarerregionens dyrlæge flere kritisable forhold vedrørende besætningsdyrlægens forvaltning af Lægemiddeloven og Bekendtgørelsen om sundhedsrådgivningsaftaler. Dyrlægen sigtedes efterfølgende for følgende forhold: Der blev ikke opbevaret kopier af meddelelser om tilbageholdesestider, der var goldet køer uden påvisning af sygdomsfremkaldende mikroorganismer og uden resistensbestemmelse, der var ikke til landmanden givet udførlig skriftlig anvisning eller tilbageholdelsessedler og de udleverede og genordnede lægemidler blev ikke mærket i overensstemmelse med reglerne, der blev ikke udfærdiget besøgsrapport med underskrifter i forbindelse med rådgivningsbesøgene, der blev ikke foretaget status m.h.t. ikke forbrugte lægemidler ved rådgivningsbesøgene og dyrlægen havde ikke udvist omhu og samvittighedsfuldhed ved anvendelse af lægemidler.

Rådet blev i forbindelse med det omfattende sagskompleks bedt om at besvare spørgsmål vedrørende yverbehandling af 27 køer over en 3 måneders periode på tidspunktet for ophør af malkning af køerne. Behandlingerne med henholdsvis Orbenin Vet og Vonapen Retard Vet var på tilbageholdesessedlerne i alle tilfælde anført under rubrikken "Goldbehandlet med lægemiddel" men på de udsendte fakturaer anført som "Mastitisbehandling ved goldning". Der var på intet tidspunkt foretaget forudgående bakteriologisk undersøgelse og resistensundersøgelse af kirtelprøver fra køerne.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Finder Rådet det sandsynligt, at en stor andel af malkekøer har klinisk mastitis i forbindelse med goldperiodens start, således at antibiotikabehandling af dem er nødvendig?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der i denne besætning over en ca. 3 måneders periode var mastitisbehandlet 27 køer ved goldning med et golddyrspræparat, henholdsvis Orbenin Vet og Vonapen Retard Vet. Det fremgår ikke af sagsakterne, hvilken yversundhed, der generelt var i besætningen, hvilke kliniske symptomer, der observeredes, hvor stor besætningen var eller hvordan kælvingerne var fordelt over året. Disse faktorer finder Rådet har stor indflydelse på bedømmelsen af, dels hvor stor en andel de 27 køer udgør af totalt antal goldede køer i perioden, og dels hvorvidt behandling af de 27 køer mod mastitis var påkrævet.

Rådet finder, at der i alle malkekvægsbesætninger vil være køer, der gennem laktationen og på goldningstidspunktet lider af klinisk mastitis enten med påvisning af synligt forandret mælk, forhøjet celletal eller ledningsevne i mælken, positiv CMT-test eller påvisning af infektion gennem dyrkning af kirtelprøver. Antibiotikabehandling af sådanne køer ved goldningen er en anerkendt og ofte nødvendig behandlingsmåde i forbindelse med opretholdelse af en god yversundhed i besætningen.

Hvor stor en andel af malkekøer i den enkelte besætning, der har en sådan klinisk mastitis ved goldning svinger meget fra besætning til besætning.

Rådet kan på ovennævnte baggrund ikke udtale sig om sandsynligheden af, at de 27 køer i denne besætning havde klinisk mastitis ved goldperiodens start, således at antibiotikabehandling af dem var nødvendig.

Spørgsmål 2:

Finder Rådet det sandsynligt, at goldmastitis udelukkende optræder periodisk med intervaller svarende til dyrlægens besøgsrutiner i den pågældende besætning?

Svar ad 2:

Overgangen fra malkning til goldning af malkekøer foregår oftest ved, at de køer, der skal kælle indenfor de kommende 1½-2½ måned typisk efter en ydelseskontrolmåling, hvor dels mælke-mængde og dels celletallet for den enkelte ko måles, tages fra flokken gruppevis og fodres restriktivt for at nedsætte deres mælkeproduktion og mange malkes kun én gang daglig eller hver anden dag. I denne periode vurderes om koen kan goldes uden, at det giver problemer. Der vurderes på forandringer af mælken, koens celletalsmålinger i mælken, koens seneste sygehistorie hvad angår yversundhed og evt. vurderes der ud fra resultatet af bakteriologiske undersøgelser af udtagne kirtelprøver. Disse parametre indgår i bedømmelsen af, hvorvidt koen har en behandlingskrævende mastitis.

På den baggrund finder Rådet det sandsynligt, at diagnosen goldmastitis kan optræde blandt disse grupper af køer ved goldperiodens start, idet køer normalt goldes i grupper.

Spørgsmål 3:

Finder Rådet, at der er forskel på behandling af en ko med mastitis på goldningstidspunktet og rutinemæssigt at golde en ko med antibiotika?

Svar ad 3:

Ja. Rådet finder jf. svar ad 1, at behandling af en ko med mastitis på goldningstidspunktet beror på, at koen har fået stillet diagnosen mastitis af dyrlægen, medens en rutinemæssig goldning med antibiotika ikke beror på en diagnosticeret mastitis og således ikke bør finde sted.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Påtalen blev opgivet i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2 jf. straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2004-20-07-00011

Skrivelse af 17. august 2004 fra politimesteren i Vejle

En dyrlæge, der beskæftigede sig med akvakultur, blev af Medicin-rejseholdet, ved gennemgang af besøgsrapporter, fakturaer og receptordineringer, anmeldt til politiet.

Man fandt, at dyrlægen ved et stort antal sager, 150, havde udstedt recept uden at have været tilstede i besætningen.

Man fandt endvidere, at der var blevet ordineret antibiotika uden anvisning eller fastsat tilbageholdstid.

Desuden blev der ordineret Valbazin til fisk, for hvilke der ikke var fastsat MRL-værdi.

I flere tilfælde var præparatet udskrevet til får i dambruget.

Der blev rejst tiltale mod dyrlægen bl.a. for overtrædelse af lægemiddelbekendtgørelsen, og Rådet blev i denne anledning anmodet om en vurdering af sagen, og herunder en udtalelse vedrørende dyrlægers ordinationer af antibiotika m.v.

Afgørelse:

Ved skrivelse af 25. oktober 2004 blev anmodningen om en udtalelse annulleret, idet straffesagen, efter forhandling, blev afgjort med en bøde på 200.000 kr. og udtalelsen derfor ikke længere ansås for nødvendig.

2004-20-07-00012

Skrivelse af 30. december 2004 fra politimesteren i Horsens

En dyrlæge blev i forbindelse med anmeldelse for forskellige overtrædelser af lægemiddeloven, dyrlægeloven og Bekendtgørelse om sundhedsrådgivningsaftaler i svinebesætninger også anmeldt for skriftligt at have vejledt en besætningsejer i, hvordan han selv kunne udføre operative indgreb på grise med lidelsen "blodøre".

Rådet blev i den anledning anmodet om en vurdering af sagen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Er det Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse, at dyrlægen har foretaget en kritisabel vejledning, idet dyrlægen opfordrede landmanden til selv at udføre veterinærkirurgiske indgreb, som kun må foretages af en dyrlæge?

Svar :

Det fremgår af sagsakterne, at dyrlægen skriftligt har vejledt besætningsejeren til at udføre veterinærkirurgiske indgreb på grise med "blodøre".

Der er ikke i sagsakterne oplysninger om, på hvilken måde indgrebet var anvist udført og i hvilke tilfælde.

Rådet skal anføre, at operative indgreb på dyr må udføres af ejeren, såfremt de udelukkende påfører dyrene en lidelse, der giver en uvæsentlig smerte af forbigående beskaffenhed. Andre operative indgreb forudsætter veterinærfaglig indsigt og må kun foretages af en dyrlæge, med mindre indgrebet er uopsætteligt, jf. dyreværnslovens § 14, stk. 1.

Rådet kan på baggrund af de forelagte oplysninger ikke udtale sig om, hvorvidt dyrlægens vejledning har været kritisabel.

Afgørelse:

Påtalen blev opgivet i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2004-20-07-00013

Skrivelse af 10. september 2004 fra Fødevarerregion Nordjylland

En 22 årig kvindelig fritids-/sportsrytter købte en 2 års hingst. Hingsten skulle afløse hendes konkurrence-/sportshest. Ejeren fader oplyste, at hesten ifølge hestekendere og dyrlægers vurdering var i perfekt brugs- og helbredsmæssig tilstand. Hingsten ønskedes kastreret og ejeren rekvirerede hendes sædvanlige dyrlæge til at foretage indgrebet. Inden indgrebet undersøgte hesten, som fandtes at have et blankt hårlag, at være i god foderstand, almentilstand var upåvirket, scrotum symmetrisk med begge testikler nedstegne. Af sagsakter fremgik det ikke, hvorvidt den ydre inguinalkanal var blevet undersøgt. Hingsten skulle kastreres under fuld bedøvelse på fold. Operationen gik som planlagt. En time efter, at dyrlægen havde forladt stedet, blev han tilkaldt, idet der var opstået komplikationer i form af tarmfremfald. Dyrlægen vurderede, at han havde brug for hjælp fra en kollega, som blev tilkaldt. Hesten blev kastet og dyrlægen forsøgte at reponere tarmene inden anden kollega kommer til stedet. Ejeren oplyste, at tarmene blev skyllet vedvarende med vand hentet i en udesiniceret staldspand. Ved ankomst af anden dyrlæge besluttedes det at udvide den indre lyskekanal, idet denne var stram og umuliggjorde reponering. Tarmstykket blev reponeret og antibiotikum deponeret i bughulen inden lukning af operationssåret. Ca. 1½ time efter operationen kom hesten på benene og åd. Natten forløb roligt, men dagen efter kl. 9 kastede hesten sig opgivende omkuld. Efter gentagne smertestillende behandlinger inden for kort tid blev hesten aflivet. Dyrlægen påtog sig at sørge for, at hesten blev hentet til destruktion. Ejeren af hesten fandt flere klagepunkter i forbindelse med vejledning inden operation, herunder forsikringsvejledning, idet hesten ikke var forsikret, hygiejnen omkring operationen, samt at dyrlægen ikke sørgede for, at hesten blev obduceret, idet de fandt, at dette var underforstået.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Vurderer Rådet, at dyrlægerne ved hesteejerens bestilling af kastrationen burde have underrettet hesteejeren om risikoen ved en kastration samt anbefalet, at hesten forud for kastrationen var livsforsikret?

Svar ad 1:

Rådet finder, at en dyrlæge ved et operativt indgreb skal informere ejeren om de herved forbundne risici. Rådet finder ikke, at en dyrlæge i forbindelse hermed er forpligtiget til at informere om mulighed for forsikring.

Spørgsmål 2:

Giver hesteejerens unge alder og manglende erfaring anledning til bemærkninger til spørgsmål 1?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at ejeren af hesten er en 22-årig fritids- og sportsrytter, som er indehaver af en konkurrencehest. Dette giver ikke Rådet anledning til at komme med bemærkninger til svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Vurderer Rådet, at dyrlæge D1 forpassede tiden, medens denne ventede på dyrlæge D2?

Svar ad 3:

Ved indeklemmt tarm bør hesten opereres så hurtigt som muligt. Det operative indgreb kan imidlertid være vanskeligt og bør ikke udføres af en enkelt person eller forsøges gennemført, før den kirurgiske ekspertise er tilstede. Rådet vurderer derfor ikke, at dyrlæge D1 forpassede tiden ved at vente på dyrlæge D2.

Spørgsmål 4:

Vurderer Rådet, at dyrlæge D1 forud for kastrationen kunne have været vidende om, hvorvidt hesten var disponeret for tarmudfald gennem lyskepassagen?

Svar ad 4:

Ja. Ved rutinemæssig undersøgelse af lyskekanalen forud for kastration vurderes, om en hest har vid lyskekanal og dermed er disponeret for tarmfremfald. Tarmfremfald efter kastration ses dog i sjældne tilfælde også hos heste med normal lyskekanal.

Spørgsmål 5:

Vurderer Rådet, at dyrlæge D1s arbejde med at reponere tarmen kan have skadet tarmen, herunder bedes Rådet vurderer hygiejnen?

Svar ad 5:

Ved forsøg på at reponere tarmfremfald bør sædvanlige kirurgiske principper, der tilsigter opretholdelse af streng hygiejne, overholdes. Sådanne kirurgiske procedurer er f.eks. brug af handsker, af-dækning samt skyllevæsker egnede til afskylning af tarm. Afskylning af tarm med vand fra udesin-ficeret spand må anses at være brud på disse kirurgiske principper. Rådet kan på det foreliggende grundlag ikke vurdere, om dette har været afgørende i det aktuelle forløb.

Spørgsmål 6:

Vurderer Rådet, at tarmen kan være snoet under reponeringen, at der kan være sket en snøring af tarmen under sutureringen, samt om dette er en mere sandsynlig diagnose end infektion i denne sag?

Svar ad 6:

Rådet kan på baggrund af de foreliggende akter ikke udtale sig om hestens diagnose.

Spørgsmål 7:

Vurderer Rådet, at dyrlæge D1 burde have påset, at destruktionsanstalten foretog en obduktion af hesten?

Svar ad 7:

Nej. Af sagens akter fremgår ikke, at der var aftalt obduktion af hesten.

Spørgsmål 8:

Giver sagen fakta anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 8:

Nej

Afgørelse:

Fødevareregionen fandt, at dyrlæge D1 ikke havde udvist omhu i sin udøvelse af dyrlægegerningen ved

- ikke at have foretaget en undersøgelse af lyskekanalen for ud for kastration
- ikke at have informeret om de med kastrationen forbundne risici
- ikke at have tilstræbt at opretholde en streng hygiejne under reponering af tarmen.

Fødevareregionen fandt desuden, at dyrlæge D1 ikke havde udvist omhu i sin udøvelse af dyrlægegerningen ved ikke at have sikret sig, at det anvendte vand var af en tilstrækkelig hygiejnisk kvalitet.

Fødevareregionen beklagede den lange sagsbehandling, hvilket medførte sagens forældelse i henhold til straffelovens § 92. Dyrlæge D1 og D2 kunne derfor ikke straffes for overtrædelse af § 8, stk. 1 i lov om dyrlæger. Dyrlægerne blev dog informeret om sagens afgørelse.

2004-20-07-00014**Skrivelse af 9. september 2004 fra politimesteren i Nyborg**

En dyrlæge tilkaldtes for at aflive en i øvrigt rask hest. Ejeren ønskede ikke hesten aflivet ved en indsprøjtning i halsvenen, idet hesten var meget urolig. Aflivningen skulle foregå ved bedøvelse med boltpistol. Dyrlægen forsøgte forgæves at placere boltpistolen til skud mod panden. Hesten var meget urolig. Dernæst forsøgte dyrlægen at give en intramuskulær injektion af et beroligende middel. Dette lykkedes heller ikke, da hesten fortsat var meget urolig. Dernæst forsøgte dyrlægen igen at placere boltpistolen mod hestens pande. Da skuddet afgik, flyttede hesten hovedet, og bolten trængte ind i næsehule, hvilket gav næseblod. Dyrlægen besluttede derefter at hente en jagtriffel for at skyde hesten med denne. Efter en halv times tid var dyrlægen tilbage og skød hesten med et velrettet skud mod panden. Hesten faldt øjeblikkeligt, og dyrlægen konstaterede, at hesten ikke havde hornhinderefleks og med stetoskopet hørte dyrlægen 3-5 minutter efter skuddet, at hjerteslaget var ophørt og erklærede hesten for død.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Om dyrlægens handlinger i forbindelse med aflivningen kan karakteriseres som uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr?

Svar ad 1:

Følgende fremgår af sagsakterne. Dyrlægen forsøgte forgæves at placere boltpistolen til skud mod hestens pande. Hesten var meget urolig. Dernæst forsøgte dyrlægen at give en intramuskulær injektion med et beroligende middel. Dette lykkedes heller ikke, da hesten fortsat var meget urolig. Dernæst forsøgte dyrlægen igen at placere boltpistolen mod hestens pande. Da skuddet afgik, flyttede hesten hovedet, og bolten trængte ind i næsehulen, hvilket gav næseblod. Dyrlægen besluttede derefter at hente en jagtriffel for at skyde hesten med denne. Efter en halv times tid var dyrlægen tilbage og skød hesten med et velrettet skud mod panden. Hesten faldt øjeblikkeligt, og dyrlægen konstaterede med stetoskop, at hesten ikke havde hjerteslag efter et forløb på 3-5 minutter, hvorpå hesten konstateredes død.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrlægen har handlet forsvarligt.

Spørgsmål 2:

Om dyrlægen i forbindelse med aflivningen har udvist omhu og samvittighedsfuldhed?

Svar ad 2:

Lægges beskrivelserne i sagsakterne til grund, finder Rådet, at dyrlægen ved aflivningen har udvist omhu og samvittighedsfuldhed, idet det mislykkede skud med boltpistolen mod hestens pande opfattes som et hændeligt uheld under vanskelige omstændigheder.

Spørgsmål 3:

Om dyrlægen i forbindelse med aflivningen har beskyttet hesten bedst muligt mod ophidselse, smerte og lidelse?

Svar ad 3:

Se svar ad 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Om dyrlægen har fastholdt hesten på en passende måde, så den var bedst muligt beskyttet mod smerte, lidelse, ophidselse, læsioner eller kvæstelser?

Svar ad 4:

Se svar ad 1 og 2.

Spørgsmål 5:

Om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Sagen blev henlagt.

2004-20-07-00015

Skrivelse af 22. september 2004 fra politimesteren i Aalborg

En praktiserende dyrlæge blev anmeldt af forsikringsselskabets dyrlæge for overtrædelse af dyreværnsloven ved under behandling af en hest, der den 26-03-2004 havde trådt et metalrør op i højre baghov, at have undladt i tilstrækkelig grad at have smertebehandlet hesten. Hesten blev under sygdomsforløbet, der strakte sig frem til den 10-05-2004, tilset i alt 5 gange for til slut at blive aflivet, da tilstanden forværredes. Dyrlægen oplyste i erklæringen til forsikringsselskabet, at hesten kom til skade den 26-03-2004 og ikke støttede på benet. Den blev under sygdomsforløbet behandlet med antibiotika i flere dage og ejeren badede hoven i sæbevand 2 gange dagligt. Den 30-03-2004 blev der etableret afløb fra indstiksstedet ved udsikring, og antibiotikabehandlingen fortsattes. Den 20-04-2004 blev hoven røntgenfotograferet, hvilket viste, at der var en 1/2 cm stor erosion i hovbenet. Den 06-05-2004 forværredes tilstanden. Det fremgik af anmeldelsen til forsikringsselskabet, at hesten frem til dette tidspunkt ikke havde støttet på benet.

Dyrlægen erkendte, at han ikke på attesten havde anført, at der havde været smertebehandlet under det meste af det 1½ måned lange forløb, idet han ikke havde ment, det havde indflydelse på hestens sygdomsforløb.

Rådet udtalte:Spørgsmål:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt sigtede som dyrlæge ved ovennævnte behandling af hesten har undladt at smertebehandle den i tilstrækkelig grad og derved overtrådt dyreværnslovens § 1 jf. 28, stk. 2?

Svar:

Rådet skal indledningsvis anføre, at Rådet ikke udtaler sig om, hvorvidt gældende lovgivning er overtrådt, hvilket overlades til domstolene. Rådet udtaler sig udelukkende om de veterinærfaglige aspekter i sagen.

Det fremgår af sagsakterne, at hesten den 26-03-2004 trådte et stålrør op i højre baghov, hvorfor dyrlægen blev tilkaldt.

Dyrlægen oplyser, at hesten ved dette besøg behandlede med antibiotika og 15 ml Finadyne i blodet, og at ejeren efterfølgende selv gav hesten smertebehandling i form af Finadyne pulver og Finadyne pasta. Midlerne blev udleveret af dyrlægen til ejeren. Dyrlægen oplyste, at hestens almenbefindende under sygdomsforløbet havde været i orden, idet den havde ædt godt, ikke tabt sig, havde blank pels og normalt øjen- og ørespil. Hesten havde taget støtte med tåspidsen, når den blev trukket ud af boksen. Hesten blev tilset af dyrlægen i alt 5 gange under sygdomsforløbet. Der blev etableret afløb fra såret ved udskæring. Der blev optaget røntgenfoto af hoven visende en ½ cm stor erosion i hovbenet.

Dyrlægen erkendte, at han ikke på attesten havde anført, at der havde været smertebehandlet, men mente ikke, det havde indflydelse på hestens sygdomsforløb.

Ejeren oplyste, at hun efter dyrlægens indledende behandling med smertestillende middel og antibiotika selv havde viderebehandlet hesten med begge dele. Hesten var over 3 gange blevet smertebehandlet og havde fået antibiotika. Anden gang havde hesten været i behandling i 14 dage til 3 uger og sidste gang, inden den blev aflivet, i ca. 1½ uge. Ejeren badede hoven 2 gange daglig i sæbevand. Ejeren oplyste, at hesten kunne bevæge sig nogenlunde rundt og støttede det, den var nødt til på benet. Den befandt sig bedst på marken.

Ud over den initiale behandling med 15 ml Finadyne i blodet fremgår det ikke af sagsakterne, hvilken dosis af Finadyne pulver og pasta, der blev anvendt, ligesom det ikke er anført, hvor meget hesten vejede.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at hesten under sygdomsforløbet bortset fra en kort pause er blevet smertebehandlet, men Rådet kan ikke udtale sig om, hvorvidt smertebehandlingen har været tilstrækkelig.

Supplerende skrivelse af 17. marts 2004 fra politimesteren i Aalborg

Rådet fremkom i denne sag med en udtalelse den 25. januar 2005, hvoraf det fremgik, at Rådet ikke kunne udtale sig om, hvorvidt sigtedes smertebehandling af hesten havde været tilstrækkelig, idet det ikke af sagsakterne fremgik, hvilken dosis af Finadyne pulver og pasta, der blev anvendt ligesom det ikke var anført, hvor meget hesten vejede.

Disse oplysninger blev nu forelagt Rådet, der på dette grundlag anmodedes om at fremkomme med en udtalelse om, hvorvidt sigtede dyrlæges smertebehandling af hesten havde været tilstrækkelig.

Rådet udtalte:

Rådet fik ved skrivelse af 17. marts 2005 fra politimesteren i Aalborg sagen forelagt på ny vedlagt rapport af 15. februar 2005 indeholdende oplysning om, at hestens anslåede vægt var 600 kg samt at sigtede dyrlæges dosering ved indsprøjtning af Finadyne var 15 ml i/v, doseringen af Finadyne pasta var 1½ tube givet af ejeren og dagsdosis var 3 pulvere Finadyne givet af ejeren.

Spørgsmål:

Rådet anmodes på ny om en udtalelse om, hvorvidt sigtede som dyrlæge ved ovennævnte behandling af hesten har undladt at smertebehandle den i tilstrækkelig grad?

Svar:

Rådet finder på baggrund af de fremkomne angivelser vedrørende hestens anslåede vægt på 600 kg og den daglige dosis af Finadyne pulvere på 3 breve og den daglige dosis af Finadyne pasta på 1½ tube, at hesten er blevet smertebehandlet i tilstrækkelig grad under sygdomsforløbet.

Afgørelse:

Påtalen blev opgivet i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2.
Der blev lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2004-20-07-00016

Skrivelse af 20. oktober 2004 fra Fødevareregion København og Nordøstsjælland

Ejerne til en 8 år gammel hankat, der blev syg og udviklede gulsot, fik den 21-08-03 undersøgt katten hos den lokale dyrlæge. Denne fortalte efter undersøgelsen, at katten havde en voldsomt opsvulmet lever og at den kun havde kort igen. Dyrlægen anbefalede katten undersøgt på et dyrehospital for om muligt at få stillet en mere præcis diagnose.

På dyrehospitalet blev katten undersøgt samme dag, og det blev konstateret, at den havde gulsot og var ca. 5% dehydreret. Aftalen blev, at katten skulle indlægges til væskebehandling og blodprøving for at komme en diagnose nærmere. Næste dag, den 22-8-03, spiste katten stadig selv og blev derfor hjemsendt med diætkost og medicin. Der blev ikke stillet en diagnose på dette tidspunkt. Hjemme i weekenden spiste katten ikke og blev tiltagende dårlig, hvorfor det blev aftalt, at katten skulle indlægges igen, hvilket skete tirsdag den 26-8-03. Katten blev atter sat i væskebehandling med drop, der blev taget ny blodprøve og katten blev scannet. Galdegangbetændelse blev stillet som foreløbig diagnose. Katten spiste lidt tun ad gangen den 26., 27. og 28. august, dog kun efter medicinsk appetitstimulering. Den 29-8-03 besluttede kattens ejer sammen med dyrehospitalets dyrlæge D1, at der ikke skulle tages leverbiopsi på grund af den dårlige prognose, og katten blev hjemsendt efter at den var "tanket op" med væske. Meningen var, at katten skulle plejes hjemme den sidste tid. Kattens ejer mente ikke, at katten blev "tanket op" ved denne lejlighed. I dyrehospitalets journal er anført, at katten er rehydreret (tanket op) inden hjemsendelse.

Den 30-8-03 tilkaldte kattens ejer en vagtdyrlæge D2, som tog katten med sig og gav den væske under huden og tvangsfodrede den med en sprøjte. Dyrlæge D2 mente, at katten stadig havde en lille chance for at komme sig, men måtte dog aflive katten den 1-9-03.

Kattens ejer klagede til Fødevarestyrelsen over manglende omsorg og mangelfuld indsats fra dyrehospitalets side og dyrlæge D1 i særdeleshed. Desuden blev der klaget over manglende information omkring prognose og forløb.

Rådet udtalte:

Fødevareregionen modtog den 9. September 2003 en klage fra kattens ejere vedrørende dyrlæge D1s undersøgelse og behandling af deres kat i perioden den 26. august 2003 til den 29. august 2003.

Kattens ejere har fremført følgende klage punkter:

1. Finder at dyrlæge D1 ved behandling af deres kat har udvist groft omsorgssvigt og forsømmelse, ved at undlade at give den tilstrækkelig næring.
2. Finder at dyrlæge D1 i stedet for "drop" burde have injiceret væske direkte i katten, da de finder at "drop" ikke var ædkevart med situationens kritiske alvor.
3. Finder at dyrlæge D1 burde have tvangsfodret katten peroralt med flydende kost fra en sprøjte.

Veterinærafdelingen anmoder hermed om en udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt dyrlæge D1 ud fra det forelagte burde have væskebehandlet katten ved at injicere væske subkutant frem for at have givet den væske med drop?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne med vedlagt journalmateriale fra dyrehospital DH1, at katten i dagene d. 26. til d. 29. august 2003 var indlagt på dyrehospitalet og herunder blev behandlet med intravenøs væskebehandling ("drop"). Katten tog hver dag foder til sig under hospitalets anvendelse af medicinsk appetitstimulering med Stesolid®. Katte med gulsot er relativt hyppigt forekommende, og man kan ikke uden blodundersøgelser og evt. biopsier stille en præcis diagnose. Indtil diagnosen foreligger går behandlingen ud på at stabilisere katten, så tilstanden ikke forværres. Dette gøres primært ved væskedrop og fodring. Væske bør så vidt muligt gives direkte i blodårerne, idet væske givet under huden i mindre grad opsuges i organismen hos svækkede og dehydrerede patienter.

Den 29-8-03 besluttede kattens ejer sammen med dyrehospitalets dyrlæge D1, at der ikke skulle tages leverbiopsi på grund af den dårlige prognose.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrlæge D1 har handlet fagligt korrekt ved at have væskebehandlet katten ved at give den væske med drop direkte i en blodåre i stedet for at have givet den væske under huden. Rådet finder ikke, at dyrlæge D1 ud fra det forelagte burde have væskebehandlet katten ved at injicere væske subkutant frem for at have givet den væske med drop.

Spørgsmål 2:

Såfremt Rådet finder at dyrlægen burde have behandlet katten med subkutane injektioner af væske, finder Rådet da at dyrlægen har udvist manglende omhu og samvittighedsfuldhed jf. § 8 i lov om dyrlæger?

Svar ad 2:

Bortfalder.

Spørgsmål 3:

Hvorvidt dyrlæge D1 ud fra det forelagte burde have tvangsfodret katten peroralt med flydende kost fra en sprøjte?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne med vedlagt journalmateriale fra dyrehospital DH1, at katten i dagene d. 26. til d. 29. august 2003 var indlagt på dyrehospitalet og herunder blev behandlet med intravenøs væskebehandling ("drop"), og at katten hver dag tog foder til sig under hospitalets anvendelse af medicinsk appetitstimulering med Stesolid®.

Rådet finder ikke, at dyrlæge D1 ud fra det forelagte burde have tvangsfodret katten peroralt med flydende kost fra en sprøjte, fordi katten under indlæggelsen tog foder til sig hver dag ved hospitalets anvendelse af medicinsk appetitstimulering med Stesolid®.

Spørgsmål 4:

Såfremt Rådet finder at dyrlægen burde have tvangsfodret katten peroralt med flydende kost fra en sprøjte, finder Rådet da, at dyrlægen har udvist manglende omhu og samvittighedsfuldhed jf. § 8 i lov om dyrlæger?

Svar ad 4:

Bortfalder.

Afgørelse:

Ad klagepunkt 1:

Fødevareregionen kunne ikke på det foreliggende grundlag afgøre om dyrlæge D1 havde undladt at give katten tilstrækkelig næring, idet der var uoverensstemmelse mellem det af ejerne fremførte, jf. ejernes skrivelse af 7. september 2003, og det af dyrlæge D1 fremførte, jf. skrivelse af 31. november 2004.

Fødevareregionen fandt således ikke, det var tilstrækkeligt godtgjort, at dyrlæge D1 skulle have undladt at give deres kat tilstrækkelig næring.

Ad klagepunkt 2:

Fødevareregionen henholdte sig til Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse, og fandt derfor, at dyrlæge D1 ved at have givet katten "drop" i stedet for at have injiceret væske direkte i katten handlede i overensstemmelse med § 7, stk. 1, i lovbekendtgørelse om dyrlægegerning m.v., hvoraf det fremgår at en autoriseret dyrlæge er forpligtet til at vise omhu og samvittighedsfuldhed under udøvelse af sin gerning.

Ad klagepunkt 3:

Fødevareregionen henholdte sig til Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse, og fandt derfor at dyrlæge D1 ved ikke at have tvangsfodret katten peroralt med flydende kost fra en sprøjte, men derimod anvendt medicinsk appetitstimulering og derigennem fik katten til at indtage foder, handlede i overensstemmelse med § 7, stk. 1, i lovbekendtgørelse om dyrlægegering m.v.

2004-20-07-00018

Skrivelse af 14. december 2004 fra Fødevareregion København og Nordøstsjælland

En klient kontaktede den 11. maj 2004 dyrlæge D1, da hendes hund var blevet sløj og havde opkastninger. Klienten fik tid til dagen efter den 12. maj 2004, hvor dyrlæge D1 undersøgte hunden. Ved den kliniske undersøgelse fandt dyrlægen, at der var tegn på mavetarm infektion, idet der blev givet oplysninger om opkastning og diarré i et par dage. Dyrlægen fandt det vanskeligt at palpere bugen pga. af hundens overvægt og muskelværn. Af dyrlægens journal materiale fremgår det, at hunden havde vomitus og diarré, var lidt træt, havde temperatur på 39,0, slimhinder var pæne, at hunden stadig drak og spiste, samt at hjerte og lunger fandtes normale. Endvidere blev der observeret let muskelværn, ingen flåd fra vulva, og at hydreringen var tilfredsstillende. Der blev ordineret diæt samt antibiotika og opkastningsdæmpende lægemiddel. Det fremgår endvidere fra journalmaterialet, at der var aftalt kontrol hvis ingen bedring.

Dagen efter den 13. maj kastede hunden stadig op og ejeren følte, at hunden fik det tiltagende dårligere, hvorfor dyrlægen blev kontaktet telefonisk. I forbindelse med denne telefonkonsultation ændres medicineringen, idet der blev tilføjet lægemidlet Canikur. På det tidspunkt fandt dyrlægen ingen anledning til at foretage en fornyet undersøgelse af hunden.

Lørdag den 15. maj var hunden nu efter ejernes opfattelse blevet så dårlig, at de ikke turde vente længere. De kontaktede nærmeste dyrehospital, der henviste til vagthavende dyreklinik, hvor de fik besked om at komme med det samme. Vagthavende dyrlæge gennemførte en klinisk undersøgelse foruden røntgen og laboratorieundersøgelse af hunden, og det blev afsløret, at hunden havde en livmoderbetændelse, en såkaldt lukket pyometra, som blev operativt fjernet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt:

Dyrlæge D1 ved telefonkonsultationerne i den nævnte periode har udvist omhu og samvittighedsfuldhed jf. § 8 stk. 1. i Lov om dyrlæger?

Dyrlæge D1 ved undersøgelse af hunden i nævnte perioder har vist omhu og samvittighedsfuldhed jf. § 8 stk. 1. i Lov om dyrlæger?

Dyrlæge D1 ved behandling af hunden i den nævnte periode har vist omhu og samvittighedsfuldhed jf. § 8 stk. 1. i Lov om dyrlæger?

Svar ad 1:

Medmindre det kan eftervises, at klienten kontaktede dyrlæge D1 fredag den 14. maj 2004, uden at dette har givet dyrlæge D1 anledning til at undersøge hunden på ny eller henvise til en anden klinik med henblik på videre undersøgelse, finder Det Veterinære Sundhedsråd, at dyrlæge D1 ved telefonkonsultationerne i de nævnte perioder har udvist omhu og samvittighedsfuldhed jf. § 8, stk. 1, i lov om dyrlæger, samt at dyrlæge D1 ved sin undersøgelse af hunden i den nævnte periode har vist omhu og samvittighedsfuldhed jf. § 8, stk. 1. i lov om dyrlæger. Og endvidere, at dyrlæge D1 ved behandling af hunden i den nævnte periode har vist omhu og samvittighedsfuldhed jf. § 8, stk. 1. i lov om dyrlæger.

Spørgsmål 2:

Endelig hvorvidt Det Veterinære Sundhedsråd har yderligere at tilføje til sagens akter?

Svar ad 2:

Det Veterinære Sundhedsråd har ikke yderligere at tilføje til sagens akter.

Afgørelse:

Fødevareregionen henholdte sig til Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse, og fandt derfor at dyrlægen både ved telefonkonsultationerne og ved undersøgelse samt behandling af hunden havde udvist omhu og samvittighedsfuldhed jf. Dyrlægelovens § 7, stk. 1.

7 Høringer

2004-20-08-00039

Skrivelse af 22. december 2003 fra Justitsministeriet

Høring over udkast til forslag til lov om forbud mod slagting og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Rådets kommentar:

Med henvisning til Rådets skrivelse af 17. marts 2003 til Justitsministeriet, som vedlægges, skal Rådet påpege et behov for et transportforbud, men Rådet kan ikke fra et veterinærfagligt synspunkt se behovet for et slagteforbud.

Til lovforslaget har Rådet derudover følgende bemærkninger: Rådet finder, at forslaget bør inkorporeres i eksisterende lovgivning, idet loven ikke synes at kunne læses isoleret. Således synes loven f.eks. at give adgang til, at højdrægtige dyr vil kunne blive slagtet, såfremt dyret er blevet transporteret til slagteriet. Et formodet forbud mod transport af højdrægtige dyr skal imidlertid findes i anden lovgivning. Rådet finder ikke dette hensigtsmæssigt. Endvidere kræver lovforslaget en gennemgribende tolkning fra brugerens side før anvendelse, hvilket gør lovforslaget svært tilgængeligt.

Rådet skal endvidere bemærke, at en nødslagtning jf. lovforslaget vil kunne ske på bedriften og at kødet herefter kan anvendes til konsum. Rådet skal her bemærke, at Rådet finder dette hensigtsmæssigt, idet ejeren ikke behøver at komme i den situation, hvor økonomi råder over dyreværns-mæssige hensyn.

Gengivelse af Rådets udtalelse af 17. marts 2004

Justitsministeriet, Civil- og Politiafdelingen, havde i brev af 18. december 2002 anmodet Det Veterinære Sundhedsråd om en udtalelse vedrørende:

1. transport af højdrægtige dyr og
2. slagting af højdrægtige dyr.

Rådet udtalte:

Ifølge afsnit 3 og 4 på side 2 er det uklart, om det for så vidt angår transport drejer sig om transporter over en afstand af 50 km, men under 8 timer, eller hvorvidt det drejer sig om det dyreværns-mæssigt forsvarlige i at transportere højdrægtige dyr i det hele taget. Den sidstnævnte fortolkning er valgt i denne besvarelse.

1.

Hvad angår transporter har man haft den grundlæggende holdning, at det drejer sig om at beskytte moderdyret mest muligt mod smerte, lidelse og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens bestemmelser. Endvidere, at længerevarende transporter, dvs. transporter på over 8 timer af dyr i mindst de sidste 10% af drægtigheden, ”vurderes at udgøre en sådan større belastning af dyret, at der er risiko for, at fødslen går i gang under transporten”. Med hensyn til fastlæggelse af de sidste 10% af drægtigheden må dette anses for at være et arbitrært valg, men alligevel rimeligt af følgende grunde. I de første 90% af drægtigheden er denne generelt ikke til gene for moderdyrets fulde bevægelighed, og det er vanskeligere at inducere fødslen medikamentelt eller ved stress. Samtidig kan fostre ikke overleve, hvis de fødes. Det er imidlertid utilstrækkeligt kun at vurdere afstand og tid, idet også

kortvarige transporter af en varighed på under 8 timer og over 50 km kan udgøre en meget betydelig belastning for moderdyr og igangsætte en fødsel, der kan resultere i en dystoki (fødselshindring) og dermed udgøre en dyreværns-mæssig uacceptabel situation.

Det er derfor Rådets anbefaling, at ”10% reglen” kommer til at gælde transporter af alle højdrægtige hovdyr, der holdes som husdyr og husdyr af kvæg-, fåre-, gede- og svinearterne.

2.

Hvad angår aflivning og slagtning af højdrægtige dyr drejer det sig primært om at beskytte fostrene mod smerte, lidelse og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens bestemmelser. Dette er et nyt princip, idet man ikke hidtil har taget hensyn til fostres smerteopfattelse, men alene til moderdyrets. Der foreligger ikke sikre undersøgelser over husdyrfostres smerteopfattelse, herunder hvornår den med sikkerhed optræder i drægtighedsstadiet, og hvor stor en belastning der skal til at udløse en smerte-reaktion. Imidlertid synes fåre-fostres ilttension at være så lav, at de ikke kan have en smerteopfattelse. Sikre videnskabelige undersøgelser til belysning af denne problemstilling foreligger ikke hos kvæg, men man kan antage, at da disse to arters placenta er meget ens, vil forholdene hos får og kvæg være meget lig hinanden. For så vidt angår aflivning ved intravenøs injektion af barbiturater (thiopental) vil fostrene, grundet dette stof's uhindrede, simple diffusion over placenta, blive aflivet på en meget skånsom vis. Erfaringer fra anæstesi i forbindelse med fosterkirurgi på kvæg og svin kan bekræfte dette. For så vidt angår slagtning, vil bedøvelse med bolt pistol eller CO₂, hvor moderdyrets hjerteaktion er opretholdt, efter al sandsynlighed ikke udløse en smertereaktion hos fosteret. Ved efterfølgende akut afblødning vil trykket i fosterblodet falde drastisk, og dette i kombination med den allerede eksisterende lave ilttension vil betyde, at fosteret ikke vil opleve smerte eller lidelse.

Det er på denne baggrund Rådets opfattelse, at et foster (fostre) ikke oplever smerte, lidelse og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, i forbindelse med en regelret aflivning eller slagtning af højdrægtige dyr.

Skrivelse af 27. januar 2004 fra Justitsministeriet

Rådet fik forelagt Dyrenes Beskyttelses høringssvar af 14. januar 2004 til kommentering.

Dyrenes Beskyttelse var i deres svar fremkommet med kritiske bemærkninger til Rådets udtalelse af 17. marts 2003 og havde herunder brugt udtryk som ”tvivlsom” og ”kategorisk” .

Rådets kommentar:

Rådet har baseret sin udtalelse ikke alene på grundlag af den af Dyrenes Beskyttelse nævnte oversigtsartikel fra 2003, men også ud fra den viden, som anerkendte forskere er enige om gælder for fostres smerteopfattelse, nemlig at de sandsynligvis ikke oplever smerte. Grundlaget for Rådets opfattelse er, at fostre i livmoderen har reduceret bevidsthed eller er helt uden bevidsthed. Derfor kan de næppe opleve lidelse eller smerte. Den sparken, som er observeret hos kalvefostre under afblødningen af moderdyret, er ikke nødvendigvis udtryk for smerte, men snarere af reflektorisk karakter. Sparken kan også iagttages ved tilstande, hvor man med sikkerhed ved, at dyret (eller mennesket) er uden bevidsthed og derfor ikke kan føle noget som helst.

Imidlertid er Rådet opmærksom på, at der på grund af mulighed for misforståelser, kan være behov for en omformulering af sidste sætning under afsnit 2 i udtalelsen af 17. marts 2003, der herefter bliver som følger:

”Ved efterfølgende akut afblødning vil blodtilførslen til moderkagen (placenta) og dermed ilttilførslen til fosteret falde drastisk, og dette i kombination med den allerede eksisterende lave ilttension vil betyde, at fosteret ikke vil opleve smerte eller lidelse”.

Rådet skal sluttelig bemærke, at det forekommer irrelevant i denne forbindelse, at Dyrenes Beskyttelse inddrager kloningsproblematikken.

Afgørelse:

[BEK nr 698 af 29/06/2004](#)

[LOV nr 269 af 21/04/2004](#)

2004-20-08-00041

Skrivelse af 4. marts 2004 fra Fødevaredirektoratet

Høring vedrørende ophævelse af bekendtgørelse nr. 957 af 1. december 2003 om begrænsning af adgangen til oplysning om svineflytninger.

Rådets kommentar:

Rådet havde ingen kommentarer.

Afgørelse:

[BEK nr 957 af 01/12/2003](#)

2004-20-08-00042

Skrivelse af 4. marts 2004 fra Fødevaredirektoratet

Høring over bekendtgørelse om salmonella hos kvæg og svin m.m.

Rådets kommentar:

Rådet havde ingen kommentarer.

Afgørelse:

[BEK nr 112 af 24/02/2005](#)

2004-20-08-00043

Skrivelse af 2. marts 2004 fra Justitsministeriet, Civil- og Politiafdelingen

Høring over udkast til ny bekendtgørelse om beskyttelse af pelsdyr.

Rådets kommentar:

Rådet havde ingen kommentarer til udkastet.

Afgørelse:

Justitsministeriet afventer oplysninger fra Dansk Pelsdyravlerforening, som er anmodet om at belyse de økonomiske konsekvenser, som bekendtgørelsens krav vil have i forhold til de pelsdyravlere, der vil blive berørt heraf.

2004-20-08-00044

Skrivelse af 4. juni 2004 fra Justitsministeriet, Civil- og Politiafdelingen

Justitsministeriet sendte forslag til ændring af bekendtgørelse om overdragelse af hundehvalpe (bekendtgørelse nr. 601 af 12. juli 1993) i høring.

Rådets kommentar:

Det Veterinære Sundhedsråd havde følgende kommentar til ændring af bekendtgørelse om overdragelse af hundehvalpe:

"Rådet har modtaget høring af d. 4. juni 2004 om forslag til ændring af bekendtgørelse om overdragelse af hundehvalpe. Det er en styrkelse, at sanktionsmulighederne mod personer involveret i overdragelse af hundehvalpe, der er mindre end 8 uger gamle, er udvidet til også at omfatte købere og erhververe af hvalpe fra både ind- og udland."

Afgørelse:

[BEK nr 817 af 22/07/2004](#)

2004-20-08-00045

Skrivelse af 11. juni 2004 fra Justitsministeriet, Civil- og Politiafdelingen

Det Veterinære Sundhedsråd blev udbedt kommentarer til høring om ændring af bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport og bekendtgørelse om transport af dyr.

Rådets kommentar:

Rådet havde ingen bemærkninger til høringen.

Afgørelse:

[BEK nr 734 af 13/07/2005](#)

[BEK nr 735 af 13/07/2005](#)

2004-20-08-00046

Skrivelse af 1. juli 2004 fra Justitsministeriet, Civil- og Politiafdelingen

Høring over en række anbefalinger fra Politimesterforeningens arbejdsgruppe vedrørende dyreværnssager.

Rådets kommentar:

Det Veterinære Sundhedsråd havde ingen kommentarer vedrørende ovenstående høring.

2004-20-08-00047

Skrivelse af 19. august 2004 fra Justitsministeriet, Civil- og Politiafdelingen

Det Veterinære Sundhedsråd er blevet anmodet om at komme med eventuelle bemærkninger til udkast til ændring af bekendtgørelse om privates hold af særlige dyr m.v. og udkast til ændring af bekendtgørelse om erhvervmæssig handel m. dyr

Rådets kommentar:

Rådet havde ingen kommentarer til udkastene.

Afgørelse:

[BEK nr 1498 af 20/12/2004](#)

[BEK nr 1499 af 20/12/2004](#)

2004-20-08-00048**Skrivelse af 9. september 2004 fra Fødevaredirektoratet**

Høring over bekendtgørelse om vaccination mod Newcastle disease.

Rådets kommentar:

Rådet havde ingen kommentarer.

Afgørelse:

[BEK nr 1022 af 21/10/2004](#) (*historisk*)

[BEK nr 1023 af 21/10/2004](#) (*historisk*)

[VEJ nr 9645 af 02/12/2004](#) (*historisk*)

2004-20-08-00049**Skrivelse af 28. september 2004 fra Fødevarestyrelsen**

Det Veterinære Sundhedsråd blev bedt om kommentarer til revideret udkast til vejledning til bekendtgørelse nr. 120 af 28. februar 2005 om forelæggelse af Veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen.

Rådets kommentar:

Rådet havde ved gennemgang ikke fundet anledning til at komme med bemærkninger til ovennævnte udkast.

Afgørelse:

[BEK nr 121 af 28/02/2005](#)

[VEJ nr 41 af 10/06/2005](#)

2004-20-08-00050**Skrivelse af 28. september 2004 fra Justitsministeriet, Civil- og Politiafdelingen**

Regeringen lavede en handlingsplan for bedre dyrevelfærd, og bad i den forbindelse efterfølgende Det Dyreetiske Råd foretage en gennemgang af spørgsmålene om katte rejst i handlingsplanen, og komme med anbefalinger til forbedring af kattenes velfærd.

Til brug for Justitsministeriets videre overvejelser om udformningen af eventuelle nye regler om katte, blev Det Dyreetiske Råds udtalelse om katte sendt i høring.

Rådets kommentar:

Rådet havde ingen bemærkninger til udtalelsen.

2004-20-08-00051

Skrivelse af 2. november 2004 fra Fødevarestyrelsen

Supplerende høring vedrørende udkast til bekendtgørelse om økologiske fødevarer mv.

Rådets kommentar:

Rådet havde ingen kommentarer.

Afgørelse:

[BEK nr 80 af 09/02/2006](#) (*historisk*)

8 Andre sager

2004-20-09-00049

Skrivelse af 19. november 2003 fra Fødevareregion Ringsted

I bkg. nr. 324 af 6. maj 2003 om halekupering og kastration af dyr fastsættes i § 4 stk. 2, at pattegrise kan halekuperes inden for dyrets 2.-4. levedøgn, hvis der er dokumentation for, at der på bedriften er sket skader som følge af, at kupering ikke er foretaget. Der skal i sådanne tilfælde kuperes mindst muligt, og der må højst kuperes op til halvdelen af halen.

Rådet blev på den baggrund fra en Fødevareregion bedt om at besvare et spørgsmål vedrørende problemet med at angive et præcist mål for acceptabel halelængde ved levering til slagting.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Fødevareregionerne finder det problematisk, at tolke den, i bekendtgørelse nr. 324 af 6. maj 2003 om halekupering og kastration af dyr i § 4 stk. 2 fastsatte angivelse af, at det, hvis der er dokumentation for, at der på bedriften er sket skader som følge af, at kupering ikke er foretaget, er tilladt at foretage halekupering, men at der i sådanne tilfælde højst må kuperes op til halvdelen af halen.

På den baggrund spørges Rådet af en afdelingsdyrlæge ved Fødevareregionen, om det er muligt for Rådet at angive et officielt og anerkendt mål for tilladelig halelængde på slagtesvin ved levering på slagteriet?

Svar:

Rådet finder, at bekendtgørelsens angivelse: ”Der må højst kuperes op til halvdelen af halen” i de tilfælde, hvor halekupering er tilladt, er uegnet til senere kontrol, da der er stor variation i den naturlige længde af grisehaler.

Grisehalers længdevækst er herudover ikke ens i hele halens længde, idet der under opvæksten er en relativ større længdevækst for de bagerste halehvirvlers vedkommende, hvilket ændrer relationen mellem hale- og kropdimensioner.

Rådet ser sig på den baggrund ikke i stand til at fremkomme med et eksakt og acceptabelt mindste længdemål for en kuperet grisehale på tidspunktet for levering til slagteriet.

2004-20-09-00051

Skrivelse af 4. marts 2004 fra Fødevareregion København og Nordøstsjælland

En kat blev undersøgt på Dyrehospital DH1. Den var blevet henvist dertil af egen dyrlæge, da den havde nogle uspecifikke "rystelser". Den kliniske undersøgelse på Dyrehospital DH1 afslørede ikke en specifik lidelse, og der blev udtaget en blodprøve samt en celleprøve fra en lymfeknude til yderligere undersøgelser. Det blev endvidere aftalt, at kattens ejer skulle videofilme kattens rystelser og sende båndet til dyrehospitalet. Test for FIV og FeLV var negative, og en diagnose kunne ikke stilles ud fra videooptagelserne.

Efter en række kontakter med dyrehospitalet blev det aftalt, at katten ca. 3 uger senere skulle komme til yderligere undersøgelser. Katten blev indlagt i tre dage på dyrehospitalet og undersøgt ved

hjælp af røntgen, ultralydsscanning og EMG til afdækning af, om der kunne være tale om en leverlidelse, epilepsi, en neuromuskulær lidelse eller en demyeliniserende lidelse, alt sammen med negativt resultat. Der blev endvidere udtaget en blodprøve til FIP-titer bestemmelse. Ved hjemsendelsen forelå svaret på FIP-titer bestemmelsen endnu ikke, men det blev aftalt, at ejeren ville blive kontaktet, når den forelå.

Kattens ejer kontaktede dyrehospitalet dagen efter hjemsendelsen om aftenen og fik oplæst det netop fremkomne FIP-titersvar af vagthavende dyrlæge. Svaret blev forelagt som værende "positivt" for FIP.

Tre dage senere diskuterede kattens ejer det positive FIP-titersvar med dyrlæge D1 på Dyrehospital DH1, og ejeren fik det indtryk, at katten var uhelbredelig syg på grund af FIP.

Senere erfarede kattens ejer gennem sin egen dyrlæge, der havde fået besked fra dyrehospital DH1, at der ud fra dyrehospitalets undersøgelser "kun" var tale om en mulig sammenhæng mellem FIP og kattens symptomer. Der var altså ikke tale om en endelig diagnose. Kattens FIP-titer var ikke steget tre uger senere, og den var da i bedring.

Kattens ejer klagede bl.a. til Fødevareregionen over Dyrehospital DH1, fordi ejeren fik den opfattelse, at katten led af den uhelbredelige fremadskridende sygdom FIP. Ejeren klagede desuden over, at for mange skiftende dyrlæger var involveret, det virkede, som om ingen havde ansvaret for kattens sag, og det var meget vanskeligt at komme i kontakt med dyrlægerne.

Fødevareregionen stillede Rådet fire spørgsmål i sagens anledning. Rådet tilbagesendte sagen, fordi Rådet vurderede, at et medlem var konkret inhabil og flere øvrige medlemmer generelt inhabile. Fødevareregionen fremsendte sagen på ny og oplyste, at regionen fortsat ønskede, at Rådet behandle sagen på trods af Rådets inhabilitet.

Rådet udtalte:

Rådet vurderede, efter gennemgang af sagen, at ét medlem var konkret inhabil, og flere medlemmer var generelt inhabile. Rådet tilbagesendte derfor sagen med forespørgsel, om Fødevareregionen fortsat ønskede Rådets vurdering. Fødevareregionen har ved skrivelse af 17. maj 2004 anmodet om Rådets vurdering af sagen trods inhabilitet.

Rådet skal oplyse, at Rådet på baggrund af Fødevareregionens skrivelse har behandlet sagen, men at det medlem, der var konkret inhabil, ikke har deltaget i sagsbehandlingen.

Spørgsmål 1:

Om hvorvidt dyrlægerne: D1, D2, D3, D4 og D5 fra dyrehospital DH1 ved undersøgelse af katten har udvist omhu og samvittighedsfuldhed jf. § 7, stk. 1 i dyrlægeloven?

Svar ad 1:

Det fremgår af de fremlagte sagsakter med journalkopier, at katten blev undersøgt klinisk, hvilket ikke afslørede en specifik lidelse. Der blev udtaget en blodprøve til hæmogram og biokemiske blodundersøgelser samt en celleprøve fra en lymfeknude til yderligere undersøgelser. Det blev endvidere aftalt, at kattens ejer skulle videofilme kattens rystelser og sende båndet til dyrehospitalet. Test for FIV og FeLV var negative, og en diagnose kunne ikke stilles ud fra videoptagelserne. Den biokemiske blodprofil gav mistanke om leverinvolvering.

Efter en række kontakter med dyrehospitalet blev det aftalt, at katten ca. 3 uger senere skulle komme til yderligere undersøgelser. Katten blev indlagt i tre dage på dyrehospitalet og undersøgt med gentagelse af den biokemiske blodprofil samt ved hjælp af røntgen, ultralydsscanning og EMG til afdækning af, om der kunne være tale om en leverlidelse, epilepsi, en neuromuskulær lidelse eller en demyeliniserende lidelse, alt sammen med negativt resultat. Der blev endvidere udtaget en blodprøve til FIP-titerbestemmelse, der viste en titer på 320. Dette viser, at katten har været udsat for smitte med felin infektøs peritonitis virus, men kan ikke bruges direkte diagnostisk.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse, at de fem nævnte dyrlæger fra dyrehospital DH1 ved undersøgelse af katten har udvist omhu og samvittighedsfuldhed, jf. § 7, stk. 1 i dyrlægeloven.

Spørgsmål 2:

Om hvorvidt dyrlægerne: D1, D2, D3, D4 og D5 fra dyrehospital DH1 ved behandling af katten har udvist omhu og samvittighedsfuldhed jf. § 7, stk. 1 i dyrlægeloven?

Svar ad 2:

Det fremgår af de fremlagte sagsakter med journalkopier og diverse korrespondancer, at det ikke var muligt med de foreliggende omfattende undersøgelsesmetoder at stille en kausal diagnose. Som differentialdiagnoser blev opstillet: Nervøsitet, epilepsi, centralnervøst betinget demyelinisering.

Der blev ordineret diazepam tabletter til beroligelse og til behandling af epilepsi, 2,5 mg 2 gange dagligt med information om, at dosis eventuelt skal justeres.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse, at de fem nævnte dyrlæger fra dyrehospital DH1 ved behandling af katten har udvist omhu og samvittighedsfuldhed, jf. § 7, stk. 1 i dyrlægeloven.

Spørgsmål 3:

Om hvorvidt dyrlæge D2 og vagthavende dyrlæge fra den 12. april 2002 fra dyrehospital DH1 ved telefonisk til kattens ejer at have oplyst resultatet af FIP-titerbestemmelsen som endelig diagnose har udvist omhu og samvittighedsfuldhed jf. § 7, stk. 1 i dyrlægeloven?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagen, at vagthavende dyrlæge den 12. april 2002 telefonisk oplyste til kattens ejer, at FIP-testen var positiv (1:320). Det fremgår ligeledes af sagen, at dyrlæge D2 den 15. april 2002 telefonisk diskuterede det positive FIP-titersvar med kattens ejer. Det fremgår af klageskrivelse af 13. maj 2002 fra ejeren til dyrehospital DH1 side 5, at ejeren i begge tilfælde fik den opfattelse, at det positive FIP-titersvar viste, at katten led af en dødelig sygdom. Det forklares endeligt i skrivelse med besvarelse af klagen fra ejeren af 21. juni 2002 fra dyrlæge, professor D5, dyrehospital DH1, at FIP prøven var positiv, men at dette ikke er ensbetydende med, at katten havde smitsom bughindebetændelse. Det beklagedes, at laboratoriesvaret ikke var blevet gjort til genstand for tolkning og forklaring, således at kattens ejer måtte leve med indtrykket af, at hendes kat var alvorlig syg på et ukorrekt grundlag.

Lægges ovennævnte til grund, er det Rådets vurdering, at vagthavende dyrlæge den 12. april 2002 på dyrehospital DH1 og dyrlæge D2, ved telefonisk til kattens ejer at have oplyst resultatet af FIP-titerbestemmelsen som endelig diagnose har begået en fejl. De har således ikke udvist omhu og samvittighedsfuldhed i tilstrækkeligt omfang, jf. § 7, stk. 1 i dyrlægeloven.

Rådet har noteret sig, at der er uoverensstemmelse i de for Rådet fremlagte sagsakter om, hvilken medarbejder ved dyrehospital DH1 kattens ejer talte med d. 12. april 2002 om aftenen. Af klagebrev fra ejeren af 13. maj 2002 side 5 øverst fremgår, at ”Jeg blev kl. ca. 20.50 ringet op af den kvindelige vagthavende dyrlæge som med beklagelse måtte meddele mig, at min kat var positiv for Feline Infektios Peritonitis.” I brev af 17. november 2003 fra dyrehospital DH1 til Fødevareregionen fremgår, at vagthavende dyrlæge på dyrehospital DH1 den 12. april 2002 var en mandlig dyrlæge.

Spørgsmål 4:

Endelig hvorvidt Det Veterinære Sundhedsråd har yderligere at tilføje til sagens akter?

Svar ad 4:

Rådet har ikke yderligere at tilføje.

Supplerende skrivelse af 1. februar 2005 fra Fødevestyrelsen

Regionen afgjorde den 29. november 2004 sagen, og fandt at dyrlægerne D1, D2, D3, D4 og D5 havde udvist omhu og samvittighedsfuldhed under udøvelsen af deres gerning efter Dyrlægelovens § 7, stk. 1.

Regionen fandt desuden, at dyrlæge D2 ved at have oplyst resultatet af FIP-titerbestemmelsen som endelig diagnose havde begået en fejl og således ikke udvist omhu og samvittighedsfuldhed i tilstrækkeligt omfang jf. § 7, stk. 1 i Dyrlægeloven.

D2 påklagede dernæst Regionens afgørelse til Fødevestyrelsen 20. december 2004.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Af Fødevestyrelsens brev af 1.2.2005 fremgår:

Vedr. Det Veterinære Sundhedsråds vurdering af dyrlæge D2 handlemåde i Deres sag nr. 2004-20-09-00051

Det Veterinære Sundhedsråd har tidligere udtalt sig i denne sag, der vedrører katten, der fejlagtigt fik stillet diagnosen FIP.

Da der er fremkommet nye oplysninger af betydning for sagen, anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at vurdere, hvorvidt de nye oplysninger i sagen giver anledning til en ændring af Rådets tidligere udtalelse.

Fødevestyrelsen skal i den forbindelse særligt henlede Rådets opmærksomhed på, at ejeren ifølge egen forklaring i klagen dateret d. 13. maj 2002 selv oplyste D2 om, at hun sent fredag aften havde fået besked om, at hendes kat var positiv for FIP. Denne forklaring har D2 bekræftet i klagen af 20. december 2004 over regionens afgørelse og senest ved brev af 5. januar 2005. Ejeren ændrer dog senere forklaring i klagen dateret d. 29. november 2002, hvor hun skriver, at hun fra to forskellige dyrlæger, herunder D2, fik oplyst, at hendes kat led af FIP. Denne forklaring har dyrlæge D2 afvist i hans klage af 20. december 2004. Han mener derimod, at han blot diskuterede eventuelle behandlingsmetoder og symptomer med ejeren, efter hun selv havde oplyst, at katten var positiv for FIP.

Af dyrlæge D2s brev af 5.1.2005 fremgår:

Kommentar til Regionens bemærkninger af 21.12. 2004 vedr. klage fra kattens ejer.

I Regionens bemærkninger henvises Regionen til ejerens klageskrivelse af 29. november 2002, hvorfra det citeres: "Min klage angår særligt, at jeg telefonisk af 2 forskellige dyrlæger fra Landbohøjskolen fik oplyst, at min kat led af en dødelig sygdom, hvilket ikke var tilfældet."

Hertil må jeg henvise til tidligere fremsendt anke af 16.12. 2004 samt ovennævnte klagebrev fra kattens ejer af 29. november 2002 hvoraf det fremgår at ejeren telefonisk i aftenvagten oplyser mig, at hendes kat har fået konstateret FIP. Læses Regionens citat fra ejerens klagebrev i dette lys er mine oplysninger til ejeren korrekte, idet jeg som tidligere forklaret alene oplyser hende om sygdomsforløbet ved FIP, som til slut vil føre til død hos en inficeret kat. Jeg må endnu engang understrege, at jeg på intet tidspunkt har diskuteret FIP-titer med ejeren!

Svar:

Lægges de nye oplysninger fra dyrlæge D2 vedr. dennes samtale med ejeren d. 12. april 2002 om aftenen til grund, finder Rådet for så vidt angår dyrlæge D2, at denne har udvist omhu og samvittighedsfuldhed i tilstrækkeligt omfang, jf. § 8, stk. 1 i dyrlægeloven, ved kun at oplyse om sygdomsforløbet ved FIP uden at have diskuteret FIP-titer med ejeren.

Afgørelse:

Fødevarestyrelsen underkendte Fødevareregionens afgørelse, da denne ikke fandt, at der var tilstrækkeligt grundlag for at konkludere, at D2 ikke havde udvist tilstrækkelig omhu og samvittighedsfuldhed efter Dyrlægelovens § 8, stk. 1.

2004-20-09-00052

Skrivelse af 12. marts 2004 fra Fødevareregionens direktorat

I september/november 1993 afgav Det Veterinære Sundhedsråd en udtalelse om affedtning af ål bl.a. ved anbringelse af ål i vand tilsat salmiakspiritus, i groft salt eller i læsket kalk. Rådet udtalte, at behandling af ål på de beskrevne måder i enhver henseende må anses for en overtrædelse af §§ 1-2 i dyreværnsloven.

Denne udtalelse har været lagt til grund, når medarbejdere fra fødevareregionerne har udført kontrol vedrørende fisk og fiskeprodukter, der har her været tale om kontrol i fødevarerikkerhedsmæssig sammenhæng. Der er nu fra disse medarbejdere blevet spurgt om det er dyreværnsmæssigt forsvarligt at aflive ål ved frysning.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om hvorvidt aflivning af ål ved frysning kan anses som en dyreværnsmæssig forsvarlig metode?

Svar ad 1:

"Det fremgår af dyreværnslovens § 13, at den, der vil aflive dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og smertefrit som muligt. Aflivning ved frysning er ikke en hurtig metode. Det kan desuden ikke afvises, at metoden er stressende for dyret. Aflivning ved dekapitering med et skarpt instrument er en hurtig metode. Ved dekapitering gennemskæres tillige den forreste del af hjertet, hvorved afblødning hurtigt finder sted. På den baggrund finder Rådet, at med den nuværende viden er aflivningsmetoden med frysning af ål ikke en dyreværnsmæssigt forsvarlig metode. Meto-

den findes heller ikke anbefalelsesværdig, idet der findes mere hensigtsmæssige og dyreværns-mæssigt forsvarlige alternativer".

Supplerende skrivelse af 25. oktober 2004 fra Fødevestyrelsen

Rådet har i en udtalelse dateret d. 21. april 2004 fremsat, at afskæring af hovedet ved aflivning af ål er en forsvarlig aflivningsmetode. Fødevestyrelsen har gjort Rådet opmærksom på, at det er dokumenteret, at der er set reaktioner i afskårne hoveder af ål i op til 30 minutter efter dekapitation, og at der er målt elektroencefalografisk hjerneaktivitet i op til 13 minutter efter dekapitation. Dette stiller spørgsmål ved, om den af Rådet angivne metode er forsvarlig.

Rådet udtalte:

Med skrivelse af 25. oktober 2004 har Fødevestyrelsen gjort Rådet opmærksom på, at det er dokumenteret, at der er set reaktioner i afskårne hoveder af ål i op til 30 minutter efter dekapitation, og at der er målt elektroencefalografisk hjerneaktivitet i op til 13 minutter efter dekapitation. Rådet ønsker på den baggrund at trække Rådets udtalelse af 21. april 2004 om aflivning af ål tilbage.

Spørgsmål:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt aflivning af ål ved frysning kan anses som en dyreværns-mæssig forsvarlig metode?

Svar:

Det fremgår af dyreværnslovens § 13, at den, der vil aflive dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og smertefrit som muligt. Aflivning af ål ved frysning er ikke en hurtig metode. Det kan desuden ikke afvises, at metoden er stressende for dyret. Aflivning ved dekapitering med et skarpt instrument efterfulgt af knusning af det afskårne hoved i for eksempel en kværn eller kødhakker er en hurtig metode, der tillige opfylder kravet om, at metoden er så smertefri som muligt. Knusning af det afskårne hoved findes nødvendig, idet der er vidnesbyrd om, at der er målt elektroencefalografisk hjerneaktivitet i op til 13 minutter efter dekapitation, og at der er set reaktioner i afskårne hoveder af ål i op til 30 minutter efter dekapitation.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens færdiggørelse.

2004-20-09-00053

Skrivelse af 12. marts 2004 fra Fødevaredirektoratet

Fødevaredirektoratet har anmodet Det Veterinære Sundhedsråd om en udtalelse om, hvorvidt brug af slåtøj, som det er beskrevet af dyrlæge D1 i henvendelse til Fødevaredirektoratet af 1. november 2003, kan anses for dyreværns-mæssig forsvarlig.

Rådet udtalte:

Det fremgår af redegørelsen fra D1, at slåtøjet består af 2 koderemme og en ca. 35-40 cm lang jernkæde, der kan forbinde de to koderemme, at slåtøjet har været pålagt hesten i 20-22 timer i træk dagligt igennem et år, og at brugen har været dyrlægeordineret med henblik på at hindre spark som følge af en recidiverende bursitis.

Rådets er bekendt med og accepterer, at immobilisering af hele dyret eller dele af dyret i visse tilfælde kan være påkrævet for at fremme en helingsproces, som for eksempel et brud. Denne immobilisering er imidlertid af kortere varighed og en absolut forudsætning for, at heling kan finde sted.

Ved at blive brugt som beskrevet i denne sag med henblik på at hindre en yderligere udvikling af bursitis på en has, finder Rådet, at hesten ikke har haft den nødvendige bevægelsesfrihed og samtidig har haft en betydelig risiko for at pådrage sig yderligere skader for eksempel ved fald.

Det fremgår af sagen, at slåtøjet har været brugt igennem et år, hvilket indikerer, at tilstanden har stået på igennem længere tid. På den baggrund burde der for længst have været taget skridt til at behandle tilstanden (bursitis) mere rationelt på anden måde. Ud fra det foreliggende finder Rådet, at hesten ikke er blevet passet under hensyntagen til dens fysiologiske behov, og at den ikke er blevet beskyttet mest mulig mod smerte, angst og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet skal sluttelig påpege, at den nævnte smertereaktion kan være et udtryk for en henført smerte fra andre dele af kroppen, og dermed vil indikationen for at bruge nævnte slåtøj være yderligere svækket, idet man må rette behandlingen mod primær lidelsen.

Afgørelse:

Fødevarestyrelsen udsendte meddelelse til alle praktiserende dyrlæger, hvori man gjorde opmærksom på Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse.

2004-20-09-00054

Skrivelse af 19. marts 2004 fra Fødevareregion Århus

I Danmark er det ikke ualmindeligt, at lægfolk foretager rektalundersøgelse på egne og andres hopper med henblik på at konstatere, hvorvidt de er drægtige. Dette gøres både ved hjælp af den almindelige ”håndprøve” og ved hjælp af transrektal ultralydssonografi. På denne baggrund stiller en Veterinærchef Rådet en række spørgsmål, som skal forsøge dels at belyse de dyrevelfærdsmæssige aspekter og dels den uddannelsesmæssige baggrund, som må kræves af læge personer, som gennemfører rektaleksploration på heste.

Rådet udtalte:

I skrivelsen af 19. marts 2004 anfører veterinærchefen fra Fødevareregionen, at der i Danmark er beskrevet flere tilfælde, hvor lægmand har foretaget rektalundersøgelse på hopper herunder også brug af ultralydsapparat (scanning) med henblik på at afgøre, hvorvidt en hoppe er drægtig eller ej.

På den baggrund stiller Veterinærchefen Rådet følgende spørgsmål:

1. Anser Rådet det acceptabelt ud fra et dyreværnsmæssigt og veterinærfagligt synspunkt, at lægmand udfører rektalundersøgelse på egne og andres hopper?
2. Anser Rådet det for nødvendigt, at den som udfører rektalundersøgelse på heste, er i besiddelse af en særlig uddannelse?

3. Anser Rådet det for en overtrædelse af dyreværnslov eller lov om dyrlægegerning m.v., såfremt lægmand foretager rektalundersøgelse på heste?

Svar ad 1:

En rektalundersøgelse, hvor armen alene eller sammen med en ultralydsprobe indføres i den bageste del af endetarmen (ampulla rekti), bruges som et middel til at undersøge (palpere) blandt andet de hunlige kønsorganer. I mange tilfælde vil dyret reagere på denne undersøgelse ved varierende grader af trængninger, og med mindre man har opnået de nødvendige færdigheder i rektalundersøgelse, kan man påføre dyrene læsioner, der ytrer sig som blødninger fra tarmen og i værste tilfælde optræder som perforation af endetarmen. I visse tilfælde er det nødvendigt at give spasmolytika og eventuelt sedere hoppen med henblik på at kunne gennemføre en omhyggelig rektaleksploration. Det skal endvidere pointeres, at ingen, uden at have gennemgået den nødvendige teoretiske og praktiske uddannelse vedrørende rektalundersøgelse og ultralydsdiagnostik, vil være i stand til at foretage en grundig undersøgelse og stille en korrekt diagnose. I mange tilfælde vil en ikke korrekt gennemført rektalundersøgelse og scanning endvidere kunne provokere embryonal og fosterdød (abort). Samlet set vurderer Rådet, at lægmands udførelse af en rektalundersøgelse herunder brug af ultralydsscanning ikke alene kunne forårsage smerte- og lidelsesvoldende tilstande hos hoppen, men også kunne provokere abort og i det hele taget resultere i en forkert diagnose.

Rådet skal derfor udtale, at det ud fra et dyreværnsmæssigt og veterinærfagligt synspunkt er helt uacceptabelt, at lægmand udfører rektalundersøgelse på hopper, hvad enten disse er egne eller andres.

Svar ad 2:

Som det fremgår af svar ad 1 er gennemførelse af en rektalundersøgelse herunder anvendelse af ultralydsscanning på hopper en diagnostisk procedure, som kræver betydelige teoretiske og praktiske færdigheder for at undgå at dyrene udsættes for unødigt smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, samt at man undgår abort og fejl diagnoser.

Rådet anser derfor dyrlæger som værende de eneste, der besidder den nødvendige uddannelse til at kunne udføre rektalundersøgelse på egne og andres hopper.

Svar ad 3:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at det kun besvarer spørgsmål af veterinærfaglig karakter. I medfør af svar ad 1 vil en person, der ikke har den nødvendige uddannelse, imidlertid gennem en rektalundersøgelse kunne påføre en hoppe smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe jf. dyreværnslovens § 1. I svar ad 2 gør Rådet gældende, at kun dyrlæger må udføre rektalundersøgelse på egne og andres hopper, jf. § 2, stk. 1, nr. 5 og stk. 2 i lov nr. 433 af 9. juni 2004 om dyrlæger samt § 1 i dyreværnsloven.

Afgørelse:

Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse blev brugt til videreformidling til fremtidige hesteinseminatorer, samt til at give klarhed i undervisningen af disse.

Denne anmodning foranledigede en generel udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd af 14. juli 2004, se under Kapitel 9 Rådets generelle udtalelser på side 421.

2004-20-09-00055

Skrivelse af 7. juni 2004 fra Fødevaredirektoratet

Fødevaredirektoratet blev anmodet om at kommentere et notat vedrørende aflivning af får og geder. Notatets tekst var kopieret fra et lignende notat udarbejdet af Norges Fagsenteret for kjøtt m.v. Heraf fremgår under afsnittet vedrørende bedøvelsesmetoden blandt andet, at spæde lam og kid ikke bør bedøves med bolt pistol, da hovedskallen er for blød og dyret derfor kan blive ved bevidsthed. Bedøvelsen bør derimod ske ved et kraftigt slag.

Rådet udtalte:

Rådet blev gennem skrivelse af 7. juni 2004 fra Fødevaredirektoratet anmodet om at fremkomme med en udtalelse vedrørende nedenfor nævnte spørgsmål. Spørgsmålene fremkom på baggrund af oplysninger i et til Fødevaredirektoratet fremsendt notat fra Landscentret, Dansk Kvæg, vedrørende bedøvelse og aflivning af får og geder. Det fremgår blandt andet af notatet, at ”Større lam/kid og voksne dyr bedøves ved brug af bolt pistol. Hos spædlam/kid bør bolt pistol ikke bruges, eftersom hovedskallen er for blød og dyret kan blive ved bevidsthed. Bedøvelsen bør ske ved et kraftigt slag”.

Spørgsmål 1:

Er Rådet enige i, at bolt pistol ikke bør bruges som bedøvelsesmetode til spædlam/kid og fostre?

Svar ad 1:

Rådet finder med baggrund i dyreværnslovens bestemmelser, at enhver aflivning skal ske så hurtigt og smertefrit som muligt og at dyrene skal beskyttes bedst muligt imod ophidselse, smerte og lidelse under bedøvelse og aflivning, jf. § 3 i bkg. nr. 1037 af 14. december 1994 om slagning og aflivning af dyr.

Rådet har til klarlæggelse af, hvorvidt brugen af bolt pistol til bedøvelse før aflivning af spæde dyr opfylder ovennævnte krav, overværet aflivning af nyfødte jerseykalve i 3 kvægbesætninger.

Der blev aflivet 8 spæde tyrekalve inden for det første levedøgn ved bedøvelse med bolt pistol ved skud centralt i panden og efterfølgende overskæring af halspulsårer. Der blev for hver kalv udfyldt et overvågningsskema, hvor følgende parametre blev angivet:

- 1) Reaktionen på skuddet med bolt pistolen.
- 2) Palpebralrefleks straks efter skuddet og senere.
- 3) Motorisk uro straks og senere.
- 4) Respiration.
- 5) Hjerteraktion.
- 6) Tid indtil overskæring af halspulsårer.
- 7) Evt. yderligere bemærkninger.

Efter aflivningerne blev hovederne obduceret på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, og 2 af hovederne blev inden obduktionen scannet på Billeddiagnostisk afdeling, IMHS, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Der blev til bedøvelsen anvendt den i Danmark mest gængse type bolt pistol af mærket Blitz med en bolt diameter på 12 mm og en bolt længde på ca. 6 cm.

Resultaterne fra de 8 overvågninger var meget ensartede, idet der hos alle kalve observeredes momentan bevidstløshed og en kraftig blødning fra indgangshullet, hos ca. halvdelen af kalvene i starten pulserende. Fravær af palpebralrefleks var momentan og blivende. Der fremkom motorisk uro i form af 2-3 spark efter ca. 30 sekunder efterfulgt af ca. 1 minuts pause, hvorefter der fremkom en ny kort periode med få sparkebevægelser. Respirationen var hos alle kalve fraværende frem til overskæring af halspulsårene. Hjerteraktionen var let aftagende frem til overskæring af halspulsårer, hvorefter den hurtigt standsede helt. Der var hos ingen af kalvene nogen form for reaktion på overskæring af halspulsårer og under afblødning. Der blev hos ca. halvdelen af kalvene observeret en svag motorisk uro under den senere decapitation.

Ved den patoanatomiske undersøgelse på Laboratorium for Veterinær Patologi blev hullet i kraniet målt og dets placering, form og dimensioner blev angivet. Herudover blev dybden og diameteren af læsionen i hjernevævet målt.

Dybden af læsionerne målt som direkte kanaldannelse fra nedstemplingen fandtes at variere fra 1,0 til 4,0 cm med et gennemsnit på 3,2 cm. I alle nedstemplingslæsioner fandtes der knoglestumper og omkringliggende blødning. Under alle nedstemplingslæsioner fandtes hjernevævet at være sæde for akut masseration og blødning i en yderligere dybde varierende fra 1,5 til 2,0 cm. Der fandtes varierende blødning i hjernehinderne.

Der blev på Billeddiagnostisk afdeling, IMHS, foretaget røntgen-computer-tomografisk undersøgelse (CT scanning) af 2 af hovederne fra de pågældende kalve. CT scanningen omfattede hjerne- og kranieknogler og bestod af 90 sammenhængende 3 mm tykke tværsnit, som blev evalueret såvel i en knogle- som en bløddels algoritme samt i 3D rekonstruktion. Det fremgik, at kranierne var gennembrudt øverst i midtlinien (sutura parietalis mellem sinus frontalis og sinus frontalis pars rostralis). Defekterne var kantede, stedvis cirkulære, med en diameter på 0,9 og 1,5 cm. I dybden i hjernemassen herunder sås i en afstand fra åbningshullet på 2,5 - 3 cm et knoglefragment svarende til defekten i kraniekassen. I tilknytning hertil sås destruktion af den underliggende storhjerne strækkende sig ned mod 3. hjerneventrikel og thalamus. I længderetningen involverede defekterne størstedelen af storhjernen, endvidere sås dennes overflade at være adskilt fra kraniekassen. I øvrigt iagttoges spredt i storhjernen og mellemhjernen luftfyldte sprækkedannelser mellem grå og hvid substans. Først omkring lillehjernen og den forlængede rygmarv kunne der ses noget, der lignede normale strukturer.

Der blev ikke set nogen stress frakturer i kraniet som følge af denne påvirkning.

Konklusionen på obduktioner og scanninger var, at det momentane, voldsomme traume med disintegration af store dele af storhjernen samt vitale centre i hjernestammen havde medført momentan bevidstløshed hos de spæde kalve.

Lægges disse observationer til grund, finder Rådet, at anvendelse af bolt pistol til bedøvelse af spæde jerseykalve som her beskrevet er et meget sikkert og effektivt bedøvelsesmiddel, som opfylder kravene til en hurtig og smertefri bedøvelse før aflivning.

Rådet finder absolut grund til at antage, at det forholder sig ligesådan, når det vedrører bedøvelse med bolt pistol af spæde lam / kid eller spæde dyr hos andre produktionsdyr og heste samt disses fostre i den sidste måned før termin.

Spørgsmål 2:

Gør tilsvarende forhold sig gældende for andre dyrearter?

Svar ad 2:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Såfremt det er Rådets vurdering, at bolt pistol ikke bør anvendes til bedøvelse af fostre eller spæde dyr forud for aflivning, anmoder VA3 endvidere om en vurdering af hvilke bedøvelsesmetoder eller aflivningsmetoder, der kan anvendes til spæde dyr, herunder fostre, samt en vurdering af hvilken alder dyret skal have, for at bedøvelse med bolt pistol kan anvendes dyreværns mæssigt forsvarligt?

Svar ad 3:

Bortfalder.

Afgørelse:

Fødevarestyrelsen fandt ikke, i henhold til Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse, at det var hensigtsmæssigt, at spædlam/kid blev bedøvet forud for aflivning ved et kraftigt slag.

Fødevarestyrelsen fandt, at anvendelse af bolt pistol til bedøvelse af spædlam/kid er et sikkert og effektivt bedøvelsesmiddel, som opfylder kravene til hurtig og smertefri bedøvelse før aflivning, jf. Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse.

9 Rådets generelle udtalelser

2004-20-02-00008

Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 25. marts 2004 vedrørende udleveringsrum og udleveringsvogne til svin

Det Veterinære Sundhedsråd har igennem de senere år i tiltagende omfang fra politiet modtaget forespørgsler om udtalelse i dyreværnsager vedrørende levering af ikke-transportegnede grise på slagterierne. Typiske eksempler består i, at der til slagteriet leveres grise med udpræget halthed, åbne sår i huden eller store navlebrok med sår dannelse. Sådanne grise burde oftest have været fra-sorterede eller under transporten have været isoleret fra de øvrige grise. Lidelserne kan ofte være af en sådan karakter, at den tilsynsførende dyrlæge anmelder forholdet til politiet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1. Forholdet inddrager typisk både vognmand og leverandør, men vognmanden undskylder sig ofte med henvisning til de vanskelige håndteringsmæssige og oversigtsmæssige forhold ved udleveringsrummet.

Det Veterinære Sundhedsråd skal på den baggrund udtale følgende:

Rådet finder, at udleveringsrum og udleveringsvogne skal indrettes og dyr opstaldes heri i henhold til de til enhver tid gældende krav til hold og opstaldning af svin, således at de dyreværns-mæssige forhold tilgodeses.

Rådet finder grund til at fremhæve følgende punkter:

1. Indretning og lysforhold på læsningsområdet skal være af en sådan beskaffenhed, at hvert enkelt dyr af vognmanden kan inspiceres, således at dyr, som ikke er transportegnede, kan identificeres i flokken.
2. Læsningsområdet skal være indrettet således, at det fysisk er muligt at skille dyr fra, som ikke er transportegnede.

Endvidere skal læsningsområdet være indrettet således, at dyrene kan fremdrives og læsses således, at tvang minimeres mest muligt. Dette kan gøres ved, at indretningen udnytter grisenes normale adfærdsmønster. Grise går f.eks. mere villigt ad stigende ramper med faste sidevægge end plane eller faldende ramper med åben sidekonstruktion, ligesom de har tendens til at søge fra mørke til mere oplyste områder. Fremdrivning i mindre flokke på maksimalt 15 dyr mindsker dyrenes aggression og letter inspektionen af det enkelte dyr.

2004-20-02-00009

Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 19. januar 2004 vedrørende slagteridrylægers anmeldelse af dyreværnsmæssigt uforsvarlige forhold

Det Veterinære Sundhedsråd modtager et betydeligt antal sager til udtalelse vedrørende dyreværnsmæssigt uforsvarlige forhold. En ikke uvæsentlig del af disse sager har udgangspunkt i anmeldelser, der er indgivet af dyrlæger ved den veterinære kødkontrol.

Rådet har det indtryk, at der hersker nogen usikkerhed om, hvilke oplysninger og hvilket bevismateriale der kræves for, at der kan foretages en så objektiv vurdering som muligt. Denne usikkerhed gør sig især gældende i forbindelse med levering og transport af syge og tilskadekomne dyr.

Rådet finder det på denne baggrund hensigtsmæssigt at meddele følgende anvisninger om forholdsregler, der bør iagttages i tilfælde, hvor der foreligger overtrædelse eller eksisterer begrundet mistanke om overtrædelse af dyreværnsloven (lov nr. 386 af 6. juni 1991):

1. Objektiv klinisk beskrivelse af det eller de pågældende dyrs tilstand i forbindelse med det levende syn. Denne beskrivelse bør foretages med særligt henblik på at vurdere, om tilstanden er invaliderende og/eller smertevoldende i en sådan grad, jf. dyreværnslovens bestemmelser.
2. Patologisk-anatomisk beskrivelse af den eller de pågældende lidelser, herunder en skønsmæssig vurdering af hvor længe tilstanden har bestået.

For på bedst mulig måde at kunne indgå i grundlaget for Rådets vurdering af disse sager, er det nødvendigt, at påviste patologiske forandringer er nøje beskrevet både kvalitativt og kvantitativt, således at disse kan indgå i sagernes vurdering med den objektive værdi, som de berettiger til.

3. Relevant materiale bør opbevares nedfrossen til brug for evt. nærmere undersøgelse. Beskrivelserne under 1) og 2) kan suppleres med fotooptagelser af relevant materiale og god kvalitet.

I øvrigt henvises til rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge og tilskadekomne dyr til slagtning.

Endelig skal rådet henlede opmærksomheden på, at den enkelte dyrlæge ifølge dyreværnslovens § 20, stk. 1 har pligt til at anmelde dyreværnsmæssigt groft uforsvarlige forhold til politiet. Det er den enkelte kontrollerende dyrlæges personlige ansvar, at sådanne forhold anmeldes.

Denne udtalelse erstatter tidligere anvisning af 25. september 1992 fra Det Veterinære Sundhedsråd i forbindelse med slagteridrylægers anmeldelse af dyreværnsmæssigt uforsvarlige forhold.

2004-20-02-00010

Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 2. juni 2004 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagting

Da det ikke er almindeligt at lade grise med navle- eller lyskebrok operere, finder Rådet det nødvendigt at komme med anvisninger vedrørende grise med store brok. Rådet skal tillige henvide til Rådets årsberetning, hvor en række typiske sager er refereret.

Store brok kan medføre dyreværns-mæssigt betænkelige situationer, idet brokket under opvæksten kan opnå meget betydeligt omfang og hæmme grisens bevægelse i varierende grad, ligesom huden over broksækken ved slid mod underlaget og ved stifællers bid og tråd kan blive stærkt læderet. I andre tilfælde opstår imidlertid komplikationer som indeklemning, bughindebetændelse, hæmning af grisens bevægelse, sår-dannelser på broksækken o.a. Den dyreværns-mæssige vurdering af brok er dog vanskelig. Selv store brok er ikke nødvendigvis forbundet med smerter eller gener for grisen.

Det Veterinære Sundhedsråd vurderer de forelagte sager vedr. store brok efter følgende kriterier:

Hvad angår opholdet i besætningen skal Rådet anføre, at store brok skal medføre ekstra opmærksomhed og påpasselighed fra leverandørens side ved det daglige tilsyn af det enkelte individ.

Grise, hvor broklidelsen medfører dårligt almenbefindende og/eller væksthæmning, skal aflives/slagtes. Også grise med tydeligt besværet bevægelse og/eller omfattende hudlæsioner på broksækken skal aflives eller slagtes, før de når sædvanlig slagtevægt.

Såfremt det vurderes, at grisens tilstand ikke er af en sådan karakter, at den skal aflives/slagtes, skal grise med store brok isoleres i sygesti med et tykt lag strøelse, da de er stærkt udsatte for stifællers bid, tråd, puf og stød, ligesom der er stor risiko for sår-dannelse på broksækken. Også i udleverings-folden skal grise med store brok isoleres i et særligt aflukke.

Hvad angår transporten til slagteriet finder Sundhedsrådet, at grise med store brok, såfremt de vurderes til at være transportegnede, skal transporteres adskilt, således at dyreværns-mæssigt kritisable situationer undgås. Da det kan være vanskeligt for vognmanden at opdage brokhævelsen under læsningen, finder Rådet, at leverandøren skal give denne meddelelse om, at leverancen indeholder een eller flere grise med brok.

Grise, der vurderes til at være ikke-transportegnede, må ikke transporteres til slagteriet, men skal aflives på stedet.

I forbindelse med anmeldelse skal dyrlægerne ved veterinærkontrollen så nøje som muligt beskrive de kliniske symptomer, herunder graden af bevægelseshæmning og almenbefindendet, ligesom det er vigtigt for Rådets vurdering, at der foreligger fotooptagelser af grisen. Rådet skal tillige henvide til Rådets Udtalelse vedrørende slagteridyl-lægers anmeldelse af dyreværns-mæssigt uforsvarlige forhold af 19. januar 2004.

2004-20-02-00012

Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 20. april 2005 om arrangerede hundekampe

Arrangerede kampe mellem dyr er ikke tilladt, hvilket følger af dyreværnslovens § 1, hvoraf det fremgår, at *"Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe"*. Dyr skal ligeledes behandles omsorgsfuldt og herunder *"passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov"* jf. dyreværnslovens § 2.

Rådet finder generelt, at arrangerede kampe mellem dyr udsætter disse for meget høje grader af smerte, lidelse, angst, væsentlig ulempe samt risiko for varigt men. Rådet finder, at dyrene herved kan udsættes for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling.

Rådet er bekendt med den stigende anvendelse af hunde i arrangerede kampe samt at det særlig er specifikke racer, såsom Amerikansk Staffordshire Terrier, der anvendes til dette formål. Disse kampe forvolder dyrene store smerter og lidelser og kan i værste fald resultere i dyrenes invaliditet eller død. Rådet finder, at brug af dyr til sådanne formål er dyreværns-mæssigt stærkt kritisabelt.

Af dyreværnslovens § 20, stk. 1 fremgår, at *"En dyrlæge, der bliver bekendt med, at et dyr behandles uforsvarligt, skal anmelde forholdet til politiet. Dette gælder dog ikke, hvis forholdet ikke er groft og i øvrigt straks rettes"*.

Særligt regelgrundlag

I henhold til lov om hunde § 6 d, som indsat ved lov nr. 385 af 28. maj 2003 om ændring af lov om hunde, fremgår det, at *"Det er forbudt for en ejer eller besidder at lade en hund deltage i hundekampe. Det er endvidere forbudt at afholde hundekampe"*.

Personer, der, som ejer eller besidder, har ladet en hund deltage i en hundekamp, og personer, der har afholdt hundekampe, straffes med bøde eller fængsel i indtil 1 år, jf. lov om hunde § 12, stk. 3, som indsat ved lov nr. 385 af 28. maj 2003 om ændring af lov om hunde.

Det er ikke kun den, der afholder eller lader sin hund deltage i en hundekamp, der kan straffes, men ligeledes eksempelvis den, der har deltaget i planlægningen af en hundekamp, hvilket fremgår af bemærkningerne til § 6 d i *"Forslag til lov om ændring af lov om hunde"* (lovforslag nr. L 164 Folketingsåret 2002/2003).

Af lov om hunde § 12 a, stk. 1, nr. 3 og 4, som indsat ved lov nr. 385 af 28. maj 2003 om ændring af lov om hunde, fremgår det, at retten til at beskæftige sig personligt med hunde ved dom for et strafbart forhold kan frakendes for bestandig eller for et nærmere fastsat tidsrum, hvis den pågældende, som ejer eller besidder, har ladet en hund deltage i en hundekamp eller har afholdt hundekampe.

Af bemærkningerne til § 6 d i *"Forslag til lov om ændring af lov om hunde"* (lovforslag nr. L 164 Folketingsåret 2002/2003) fremgår det, at der ved hundekampe i § 6 d's forstand typisk *"er tale om mere organiserede slagsmål mellem hunde, f. eks. med henblik på foranstaltning af væddemål om, hvilken hund der vinder"*.

2004-20-09-00054

Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 14. juli 2004 vedrørende lægmands rektalundersøgelse af heste

I skrivelse af 19. marts 2004 anførte en Fødevareregion, at der i Danmark er beskrevet flere tilfælde, hvor lægmand har foretaget rektalundersøgelse på hopper herunder også brug af ultralydsapparat (scanning) med henblik på at afgøre, hvorvidt en hoppe er drægtig eller ej.

På den baggrund stillede Fødevareregionen Rådet følgende spørgsmål:

1. Anser Rådet det acceptabelt ud fra et dyreværnmæssigt og veterinærfagligt synspunkt, at lægmand udfører rektalundersøgelse på egne og andres hopper?
2. Anser Rådet det for nødvendigt, at den som udfører rektalundersøgelse på heste, er i besiddelse af en særlig uddannelse?
3. Anser Rådet det for en overtrædelse af dyreværnslov eller lov om dyrlægegerning m.v., såfremt lægmand foretager rektalundersøgelse på heste?

Svar ad 1:

En rektalundersøgelse, hvor armen alene eller sammen med en ultralydsprobe indføres i den bageste del af endetarmen (ampulla rekti), bruges som et middel til at undersøge (palpere) blandt andet de hunlige kønsorganer. I mange tilfælde vil dyret reagere på denne undersøgelse ved varierende grader af trængninger, og med mindre man har opnået de nødvendige færdigheder i rektalundersøgelse, kan man påføre dyrene læsioner, der ytrer sig som blødninger fra tarmen og i værste tilfælde optræder som perforation af endetarmen. I visse tilfælde er det nødvendigt at give spasmolytika og eventuelt sedere hoppen med henblik på at kunne gennemføre en omhyggelig rektaleksploration.

Det skal endvidere pointeres, at ingen, uden at have gennemgået den nødvendige teoretiske og praktiske uddannelse vedrørende rektalundersøgelse og ultralydsdiagnostik, vil være i stand til at foretage en grundig undersøgelse og stille en korrekt diagnose. I mange tilfælde vil en ikke korrekt gennemført rektalundersøgelse og scanning endvidere kunne provokere embryonal- og fosterdød (abort). Samlet set vurderer Rådet, at lægmands udførelse af en rektalundersøgelse herunder brug af ultralydsscanning ikke alene kunne forårsage smerte- og lidelsesvoldende tilstande hos hoppen, men også kunne provokere abort og i det hele taget resultere i en forkert diagnose.

Rådet skal derfor udtale, at det ud fra et dyreværnmæssigt og veterinærfagligt synspunkt er helt uacceptabelt, at lægmand udfører rektalundersøgelse på hopper, hvad enten disse er egne eller andres.

Svar ad 2:

Som det fremgår af svar ad 1 er gennemførelse af en rektalundersøgelse herunder anvendelse af ultralydsscanning på hopper en diagnostisk procedure, som kræver betydelige teoretiske og praktiske færdigheder for at undgå at dyrene udsættes for unødigt smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, samt at man undgår abort og fejl diagnoser.

Rådet anser derfor dyrlæger som værende de eneste, der besidder den nødvendige uddannelse til at kunne udføre rektalundersøgelse på egne og andres hopper.

Svar ad. 3:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at det kun besvarer spørgsmål af veterinærfaglig karakter.

I medføre af svar ad 1 vil en person, der ikke har den nødvendige uddannelse, imidlertid gennem en rektalundersøgelse kunne påføre en hoppe smerte, lidelse angst, varigt mén og væsentlig ulempe jf. dyreværnslovens § 1.

I svar ad 2 gør Rådet gældende, at kun dyrlæger må udføre rektalundersøgelse på egne og andres hopper, jf. § 2, stk. 1, nr. 5 og stk. 2 i lov nr. 433 af 9. juni 2004 om dyrlæger samt § 1 i dyreværnsloven.

Register

AFGØRELSE I TIDLIGERE REFEREDE SAGER

0621-16.01	Hest med spat handelsundersøgt og godkendt af dyrlæge.	s. 9
069-8.01	I en blandet besætning var der dyreværns­mæssige kritisable forhold.	s. 9
0634-42.01	Udtalelse omkring injektioner givet af dyrepassere i zoologiske haver.	s. 9
0638-24.01	Hundeejer aflivede sin hund med skud fra en hjemmelavet ka- non.	s. 9
0638-28.02	I en blandet besætning var der flere dyreværns­mæssige kriti- sable forhold.	s. 9
2002-20-057-00011	Vanrøgt af svin, køer og mink.	s. 10
2003-20-03-00018	Hest godkendt ved handelsundersøgelse og konstateret halt kort tid efter handlens indgåelse.	s. 10
2003-20-03-00025	Klagesag om køb af en hund.	s. 10
2003-20-04-00016/ 0622-6.01	Transport af kreaturer.	s. 10
2003-20-04-00017/ 2002-20-04-00010/ 0621-22.02	Ansvarspådragende adfærd fra dyrlæge under forløsning af en hoppe.	s. 10
2003-20-04-00019	Ejeren af en sobesætning sagsøgte et foderstoffirma pga. leve- ring af foder med for lavt indhold af A-vitamin.	s. 10

2003-20-04-00021	Forsvarskommandoen sagsøgt for uretmæssig indtrængen på et besætningsområde, og for derved have indført smitte med svinedyssenteri.	s. 10
2003-20-04-00022	Efter handlens indgåelse udviste hesten ataksi/slingerhed.	s. 11
2003-20-052-00049	20 udegående kreaturer bl.a. uden adgang til tilstrækkeligt foder eller drikkevand.	s. 11
2003-20-052-00055	Afmagret kreaturhold på stald havde fået irritation/ætsning af huden på lårene pga. manglende udmugning. Samt manglende fodring, vanding og pasning af et større udendørs kreaturhold.	s. 11
2003-20-052-00065	22 kreaturer uden adgang til drikkevand og tilstrækkeligt foder.	s. 12
2003-20-053-00030	Transport af et læs slagtedyr under dårlige forhold.	s. 11
2003-20-053-00053	Levering af 3 slagtesvin med store navlebrok til slagteriet.	s. 12
2003-20-053-00061	Transport af en gris, der var tydeligt halt på venstre bagben.	s. 12
2003-20-057-00016	Udegående dyrehold uden adgang til læ samt tørt, strøet leje. De blev ikke fodret regelmæssigt eller havde ikke adgang til drikkevand.	s. 12

HANDELSSAGER VEDRØRENDE HESTE

2004-20-03-00028	Tvist om hvorvidt hesten led af begyndende ringfod. Blødning i højre bagknæ samt eksostose omkring kronleddet.	s. 13
2004-20-03-00029	Hesten havde feber og bilateralt næseflåd som begyndende symptom på akut febril luftvejsinfektion pga. bakterien <i>Streptococcus zooepidemicus</i> .	s. 14

2004-20-03-00030	Handlet pony led af spat.	s. 15
2004-20-03-00033	Hest viste stivhed i halsen og led af slingerhed, cervikal vertebral malformation og cervikal vertebral instabilitet efter handlens indgåelse.	s. 16
2004-20-03-00034	Hesten med let anæmi (blodmangel), og mange strongyloide æg.	s. 17
2004-20-03-00035	Købt pony var halt på højre forben og uanvendelig til rideformål.	s. 20
2004-20-03-00039	Handelsundersøgt hest havde efterfølgende sygdomstegn og viste sig at være halt.	s. 26
2004-20-03-00041	En hest blev efter handlen konstateret halt på venstre forben.	s. 30

HANDELSSAGER VEDRØRENDE HUNDE OG KATTE

2004-20-03-00032	Hund positiv for Parvovirus.	s. 33
2004-20-03-00038	Rottweiler med lumbosakral instabilitet (cauda equina-syndrom).	s. 34
2004-20-03-00040	Gravhund med bilateral patella luksation.	s. 35
2004-20-03-00042	Handlet hundehvalp fik konstateret undervægt, udstående øjne, lungebetændelse, luxseret hofte og knæskaller.	s. 37
2004-20-03-00043	Hund med dilateret cardiomyopathi.	s. 39

2004-20-03-00044 Hund med kranio- og mandibulær osteopati. s. 40

HANDELS SAGER VEDRØRENDE ANDRE DYR

2004-20-03-00037 Købt arapapegøje med flere fejl døde 55 dage efter købet. s. 43

ANSVARSSAGER VEDRØRENDE HESTE

2004-20-04-00027 Hest med kolik opereret for tarmslyng, døde i opvågningsfasen. s. 45

2004-20-04-00030 Hest med ataksi/slingerhed. s. 49

2004-20-04-00031 Hest kommet til skade under transport. s. 53

2004-20-04-00032 Hingst med EVA solgt til USA. s. 55

2004-20-051-00023 Insemination af hopper. s. 61

ANSVARSSAGER VEDRØRENDE KVÆG

2004-20-04-00029 BSE påvist hos 39 måneder gammel ko, der som kvie var eksporteret fra dansk kvægbesætning. Oprindelsesbesætningen blev nedslagtet. s. 66

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE HESTE

2004-20-051-00019 To velnærede heste med forvoksede hove. s. 75

2004-20-051-00020	13 heste opbevaret i en stald under kritisable forhold. Der var manglende udmugning, beskæring af hove og en foderstand under middel.	s. 76
2004-20-051-00022	Tre heste på fold i januar måned. To af hestene var afmagrede	s. 80.
2004-20-051-00024	Stærkt afmagret og oplejet syg hest.	s. 82
2004-20-051-00025	Kritisable forhold i et hestehold.	s. 84
2004-20-051-00026	Vallak med forvoksede baghove, som følge af en kombination af forfangenhed og manglende regelmæssig beskæring. Samt en hoppe, der var støttehalt.	s. 86
2004-20-051-00027	Stærkt afmagret pony med tandsæt i dårlig tilstand.	s. 86
2004-20-051-00028	Stærkt afmagret hest solgt af en hesteopdrætter.	s. 88
2004-20-051-00030	Mager og forsømt pony.	s. 89
2004-20-051-00029	Transport af 8 heste, hvoraf 4 døde som følge af hedeslag.	s. 91
2004-20-051-00021	Hest skudt med 2-3 skud fra et jagtgevær.	s. 93

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE KVÆG

2004-20-052-00067	Drægtig ko med skedekrængning transporteret til slagteriet.	s. 95
2004-20-052-00096	Højdrægtig ko med skedekrængning transporteret til slagteriet.	s. 96
2004-20-052-00097	Ko med rektal- og vaginalprolaps transporteret til slagting.	s. 99

2004-20-052-00094	Tyr med et gammelt brud på bagbenet transporteret til nødslagtning.	s. 102
2004-20-052-00080	Afmagret 10-måneder gammel kalv med dyrlægegodkendelse transporteret til slagting.	s. 103
2004-20-052-00074	Springhalt ko godkendt af dyrlæge til sygetransport.	s. 106
2004-20-052-00084	Alvorligt bevægelseshæmmet og smertelidende ko godkendt af dyrlæge til transport.	s. 108
2004-20-052-00070	To halte køer transporteret til slagting.	s. 112
2004-20-052-00082	Støttehalt ko transporteret til slagting uden at have været adskilt fra de øvrige dyr.	s. 114
2004-20-052-00078	Svækket og støttehalt ko transporteret til slagting uden at have været adskilt fra de øvrige dyr.	s. 115
2004-20-052-00075	Mager og svært støttehalt ko blev transporteret til et eksportmarked uden at have været adskilt fra de øvrige dyr.	s. 116
2004-20-052-00086	Ko var ved ankomsten til eksportstald stærkt afmagret og pusede voldsomt med skumdannelse om mulen.	s. 118
2004-20-052-00085	Tre magre og dårligt gående køer var ikke adskilt fra de andre køer under transporten til slagteriet over en strækning på 82 km.	s. 120
2004-20-052-00087	Mager ko transporteret til slagting med en 8*15 cm stor hævelse på højre side af overkæben.	s. 122
2004-20-052-00100	Afmagret ko transporteret til slagtemarked blev aflivet efter ankomsten.	s. 124

2004-20-052-00099	Manglende strøelse ved kreaturtransport.	s. 126
2004-20-052-00077	Ko med indgroet horn leveret til slagtning.	s. 127
2004-20-052-00066	12 køer med horn transporteret til slagteriet med læsioner og hævelser.	s. 128
2004-20-052-00068	Kalv uden mulighed for at finde læ, og med et for stramt nylonreb om halsen.	s. 130
2004-20-052-00076	Drægtig ko ude af stand til at rejse sig fra åben mark.	s. 132
2004-20-052-00089	Ko på mark fik ikke den fornødne dyrlægeassistance efter kælvning.	s. 133
2004-20-052-00093	Stærkt afmagret ko liggende på siden ude af stand til at rejse eller vende sig.	s. 134
2004-20-052-00090	Udendørs kvægbesætning af racen Siementhaler i vinterperioden.	s. 136
2004-20-052-00069	Tre kreaturer bundet udendørs i korte tøjre uden mulighed for læ, tørt leje eller adgang til vand.	s. 137
2004-20-052-00081	Kritisable forhold i udendørs kreaturhold.	s. 139
2004-20-052-00079	Malkekvægsbesætning gik på marken trods vintervejr.	s. 142
2004-20-052-00088	Kritisable forhold i kødkvægsbesætning.	s. 145
2004-20-052-00095	Svært støttehalt tyrekalv med ophelet brud på pibeknoglen.	s. 147
2004-20-052-00071	Kritisable forhold i kvægbesætning.	s. 150

2004-20-052-00072	Kritisable forhold i kalvebesætning	s. 154
2004-20-052-00083	Mager og halt kvie med forvoksede klove, og en anden sygeligt afmagret med diarré.	s. 158
2004-20-052-00073	Kritisable forhold i malkekvægsbesætning	s. 159
2004-20-052-00091	Stærkt kritisable forhold i kreaturbesætning	s. 163
2004-20-052-00092	Kritisable forhold i kødkvægsbesætning	s. 166
2004-20-052-00098	11 misrøgtede og 2 døde kreaturer i en stald.	s. 167

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE SVIN

2004-20-053-00066	To grise kommet i skoldekarret på et slagteri uden at være afblødt.	s. 170
2004-20-053-00079	Tatoveringshammer brugt som drivmiddel.	s. 171
2004-20-053-00086	To grise var blevet tatoveret henholdsvis 12 og 18 gange med tatoveringshammer.	s. 171
2004-20-053-00088	Blålige misfarvninger på nakken og ryggen af en so, samt mærker som kunne tyde på slag med et aflang instrument på ryggen.	s. 172
2004-20-053-00090	Gris tatoveret mere end 10 gange.	s. 174
2004-20-053-00099	Gris tatoveret flere gange.	s. 174
2004-20-053-00108	To grise tatoveret henholdsvis 18 og 8 gange.	s. 175

2004-20-053-00137	Gris havde bl.a. kraftigt åndedrætsbesvær og krampebevægelser ved ankomst til slagteriet.	s. 176
2004-20-053-00156	Flere grise med svære slagmærker og dybtgående blødninger på slagtekroppen, samt brændemærker efter brug af el-stav.	s. 177
2004-20-053-00126	So med en stor knude under halsen.	s. 178
2004-20-053-00072	Gris med stort beskadiget navlebrok transporteret til slagtning uden at være adskilt fra de andre grise.	s. 179
2004-20-053-00074	Gris med stort beskadiget navlebrok transporteret til slagtning.	s. 182
2004-20-053-00081	Gris med stort lyskebrok transporteret til slagtning.	s. 184
2004-20-053-00098	Slagtesvin med stort navlebrok transporteret til slagteriet.	s. 185
2004-20-053-00136	Gris transporteret til slagtning med stort nekrotisk navlebrok.	s. 187
2004-20-053-00149	Gris med fodboldstort navlebrok transporteret til slagtning.	s. 188
2004-20-053-00077	So med lange klove transporteret til slagtning.	s. 189
2004-20-053-00065	Stærkt støttehalt gris med et åbent sår i haleregionen transporteret til slagtning.	s. 191
2004-20-053-00069	Gangbesværet gris transporteret til slagtning uden at være adskilt fra de andre grise.	s. 192
2004-20-053-00070	Halt gris transporteret til slagtning uden at være adskilt fra de andre grise.	s. 194

2004-20-053-00076	Halt gris med stor hævelse strækkende sig over lænd og lår transporteret til slagtning.	s. 196
2004-20-053-00084	Støttehalt gris transporteret til slagteriet.	s. 197
2004-20-053-00089	Støttehalt gris transporteret levende til slagtning.	s. 199
2004-20-053-00094	Springhalt gris transporteret levende til slagtning.	s. 200
2004-20-053-00097	Stærk halt gris transporteret levende til slagtning uden at være adskilt fra de andre grise.	s. 202
2004-20-053-00100	Støttehalt gris transporteret levende til slagtning.	s. 204
2004-20-053-00107	Springhalt gris transporteret levende til slagtning uden at være adskilt fra de andre grise.	s. 206
2004-20-053-00109	Støttehalt gris transporteret levende til slagtning.	s. 208
2004-20-053-00114	Halt gris transporteret levende til slagtning.	s. 211
2004-20-053-00117	Springhalt gris transporteret levende til slagtning uden at være adskilt fra de andre grise.	s. 213
2004-20-053-00121	Støttehalt so transporteret til slagtning.	s. 215
2004-20-053-00122	Halt svin transporteret til slagtning.	s. 217
2004-20-053-00123	Støttehalt slagtesvin transporteret til slagtning.	s. 219
2004-20-053-00125	Støttehalt gris transporteret til slagtning.	s. 222
2004-20-053-00127	Halt gris transporteret til slagtning.	s. 225

2004-20-053-00132	Gris med stor byld på halsen transporteret til slagtning.	s. 227
2004-20-053-00138	Springhalt gris transporteret til slagtning.	s. 229
2004-20-053-00139	Støtte- og fremføringshalt gris transporteret til slagtning.	s. 230
2004-20-053-00148	Springhalt gris transporteret til slagteriet.	s. 232
2004-20-053-00151	Støttehalt galtgris og højgradigt støtte- og fremføringshalt sogris transporteret til slagtning uden at være adskilt fra de andre grise.	s. 235
2004-20-053-00155	Støttehalt gris transporteret til slagtning uden at være adskilt fra de andre grise.	s. 236
2004-20-053-00129	Støttehalt gris med gammelt lårbensbrud transporteret til slagtning.	s. 238
2004-20-053-00152	Gris med kronisk endetarmsfremfald transporteret til slagtning.	s. 239
2004-20-053-00112	39 slagtesvin halekuperet indtil haleroden.	s. 241
2004-20-053-00073	23 grise med haleinfektion.	s. 243
2004-20-053-00093	23 slagtesvin med bl.a. haleinfektion og brok.	s. 244
2004-20-053-00118	Gris med alvorligt halebid.	s. 247
2004-20-053-00128	Gris med halesår.	s. 247

2004-20-053-00143	11 grise med sår i haleregionen, 10 halte grise var halte og én afmagret gris frasorteret ved eksporttilsyn.	s. 249
2004-20-053-00146	Slagtesvin transporteret til slagteriet med et stort halebid med nekrose, ødem og bylder i området.	s. 250
2004-20-053-00142	So med skuldarsår transporteret til slagteri sammen med 3 andre slagtesvin med store sår efter halebid.	s. 251
2004-20-053-00103	3 søer med udskudt endetarm, samt én med skuldarsår og sår på den ene has. s. 253	
2004-20-053-00067	So med 3. grads skuldarsår på begge skuldre.	s. 254
2004-20-053-00068	So med skuldarsår.	s. 256
2004-20-053-00071	Afmagret so med 3. grads skuldarsår transporteret til eksportstald.	s. 257
2004-20-053-00075	So med skuldarsår.	s. 259
2004-20-053-00078	So med 4. grads skuldarsår.	s. 261
2004-20-053-00080	So med 2. og 4. grads skuldarsår.	s. 262
2004-20-053-00082	So med 3. grads skuldarsår.	s. 264
2004-20-053-00083	So med et 2. grads skuldarsår.	s. 265
2004-20-053-00085	So med 4. grads skuldarsår.	s. 266
2004-20-053-00087	So med 4. grads skuldarsår.	s. 268
2004-20-053-00091	So med 3. grads skuldarsår.	s. 269

2004-20-053-00092	So med 3.-4. grads skuldersår.	s. 271
2004-20-053-00095	So med 4. grads skuldersår.	s. 275
2004-20-053-00096	So med 3. grads skuldersår.	s. 277
2004-20-053-00101	So med 3. grads skuldersår.	s. 278
2004-20-053-00102	So med 4. grads skuldersår.	s. 279
2004-20-053-00104	So med 4. grads skuldersår.	s. 281
2004-20-053-00105	So med 3. grads skuldersår.	s. 282
2004-20-053-00106	So med 4. grads skuldersår.	s. 284
2004-20-053-00113	So med 3. grads skuldersår.	s. 285
2004-20-053-00124	So med 4. grads skuldersår.	s. 287
2004-20-053-00130	2 søer med 4. grads skuldersår.	s. 289
2004-20-053-00135	So med skuldersår.	s. 290
2004-20-053-00144	So med 4. grads skuldersår.	s. 291
2004-20-053-00147	So med 3. og 4. grads skuldersår.	s. 294
2004-20-053-00153	So med 4. grads skuldersår.	s. 295
2004-20-053-00154	So med 3. grads skuldersår.	s. 297

2004-20-053-00158	So med 3. grads skuldersår.	s. 298
2004-20-053-00157	So med kronisk 3. grads skuldersår, samt en so, der var mager, utrivelig og havde meget lange klove i sobesætning.	s. 299
2004-20-053-00133	10-15 af 112 slagtesvin fandtes at have udbredte blodudtrædninger.	s. 301
2004-20-053-00111	So med et ca. 12 cm langt sår bag ørebasis ved ankomst til samlestad.	s. 302
2004-20-053-00131	Vanrøgt af besætning.	s. 303
2004-20-053-00134	Vanrøgt af besætning på 2 gårde.	s. 306
2004-20-053-00145	148 grise leveret til slagteriet, hovedparten var meget snavsede med centimetertykke skorper af gødning på store dele af kroppen.	s. 308
2004-20-053-00150	Uacceptable forhold på 2 ejendomme.	s. 309
2004-20-053-00141	54 grise blev fundet døde i klimastalden pga. ventilationssvigt.	s.309
2004-20-053-00110	To grise, hvoraf den ene havde brok og den anden havde en knoglemarvsbyld samt hævelse på bagbenet, transporteret til slagtning uden at være adskilt fra de andre dyr.	s. 311
2004-20-053-00120	Slagtesvineproducent anmeldt for overtrædelse af dyreværnsloven, da der ved levering til slagteriet fandtes flere kritisable forhold.	s. 313

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE HUNDE OG KATTE

2004-20-03-00036	Tre tilfælde med kuld hundehvalpe videresolgt, før de var 8 uger gamle.	s. 317
2004-20-054-00025	3 hunde i sølle forfatning pga. en række sygdomsproblemer og manglende behandling samt pleje.	s. 318
2004-20-054-00026	Hundehold ikke behandlet omsorgsfuldt.	s. 320
2004-20-054-00030	Amerikansk Staffordshire Terrier holdt under kritisable forhold.	s. 321
2004-20-054-00031	Hundehold ikke behandlet omsorgsfuldt.	s. 323
2004-20-054-00034	Underernæret hanhund efterladt i forrummet til et kolonihavehus uden foder og med ringe bevægelsesfrihed.	s. 325
2004-20-054-00035	Mager hund indespærret i et lille rum gennem længere tid.	s. 328
2004-20-054-00036	Afmagret hanhund opbevaret i kælderrum på 6 m ² uden vinduer og med ringe ventilation.	s. 329
2004-20-054-00037	Mager hund fundet død i ejerens lejlighed.	s. 331
2004-20-054-00028	2 strejfende hunde forsynet med elektrisk halsbånd.	s. 334
2004-20-054-00029	Hund aflivet. Ejeren bandt forbene sammen og bagbenene sammen, ligesom han bandt en stor sten under hundens mave med et reb, og kastede den i havet fra klippekysten.	s. 334
2004-20-054-00032	Hund kastet mod jorden, og derpå sparket en eller flere gange. Døde senere under bedøvelse.	s. 336
2004-20-054-00033	Hund løftet op i hovedhøjde og rusket kraftigt, og bagefter kastet hårdt ned i gulvet.	s. 337

2004-20-054-00039	Hund fastholdt i halsbånd tildelt 4-5 knytnæveslag.	s. 338
2004-20-054-00042	Hund aflivet ved et slag på hovedet mellem øjnene med en flækøkses flade ende.	s. 339
2004-20-054-00043	Skræmmeskud ramte hund i højre side.	s. 340
2004-20-054-00041	Flere katte og hunde efterladt under meget dårlige og uhumske forhold.	s. 341
2004-20-054-00038	4 kattekillinger på 5-6 uger blev efterladt i en tætsluttende papkasse uden mad eller drikke på en busvendeplads.	s. 343
2004-20-054-00040	2 hunde 'legede' efter ejers opfordring med en kat.	s. 344
2004-20-054-00044	Kattekillling dræbt under indbrud.	s. 345

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE FÅR OG GEDER

2004-20-055-00005	Fire får liggende på mark ude af stand til at rejse sig.	s. 348
2004-20-055-00006	Kritisable forhold i indendørs og udendørs fårehold.	s. 349
2004-20-055-00007	Manglende klovpleje af 9 får.	s. 350

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE ANDRE DYR

2004-20-056-00023	Foræring af udtjente burhøns ved egen afhentning og derved fragt.	s. 352
2004-20-056-00028	Overlæs ved transport af kyllinger.	s. 352

2004-20-056-00024	Duer efterladt uden føde eller drikkevand.	s. 353
2004-20-056-00026	Kritisable forhold i større kyllingehold.	s. 354
2004-20-056-00029	To kongeboer og to døde deguer fundet i et kælderværelse.	s. 357
2004-20-056-00025	Tre episoder med mishandling af kaniner på byggelegeplads.	s. 360
2004-20-056-00030	Tre kaniner slået ihjel ved drukning.	s. 363
2004-20-056-00027	Mishandling af pindsvin.	s. 364

DYREVÆRNSSAGER VEDRØRENDE BLANDEDE BESÆTNINGER

2004-20-057-00023	Vanrøgt af kreaturer og enkelte heste.	s. 366
2004-20-057-00024	Kritisable forhold for blandet dyrehold på 60 får og 6 heste.	s. 367
2004-20-057-00025	Dyrehold opstaldet både ude og inde under dyreværnsmæssige kritisable forhold.	s. 369
2004-20-057-00026	Flere underernærede dyr opstaldet under dårlige forhold, bl.a. uden mulighed for rent og tørt leje.	s. 372
2004-20-057-00027	Ejers misligholdelse af 2 hunde og noget fjerkræ.	s. 374
2004-20-057-00028	9 hunde med skab. Desuden 15 kreaturer og 2 kalve uden fri adgang til drikkevand. Desuden havde en flok grise heller ikke adgang til vand, og den ene af 2 heste havde mangelfuld hovpleje.	s. 376
2004-20-057-00029	Døde dyr på en landbrugsejendom.	s. 379

2004-20-057-00031 Udegående får var ikke klippede og havde ikke adgang til foder eller vand. Desuden havde de tøjrede får heller ikke adgang til skygge, vand eller foder. Der var derudover intet foder eller vand hos dyrene i stalden. s. 380

SAGER VEDRØRENDE DYRLÆGERS VIRKSOMHED

2004-20-07-00009 Indledte en dyrlæge behandling af en hest på et forsvarligt grundlag eller burde der være foretaget aflivning. s. 384

2004-20-07-00010 Flere kritisable forhold ved besætningsdyrlæges forvaltning af Lægemiddeloven og bekendtgørelsen om sundhedsrådgivningsaftaler. s. 387

2004-20-07-00011 Dyrlæge havde bl.a. udstedt recept uden at have været tilstede i besætningen. s. 388

2004-20-07-00012 Overtrædelser af Lægemiddeloven, Dyrlægeloven og bekendtgørelsen om sundhedsrådgivningsaftaler, og desuden en skriftlig vejledning om operativt indgreb på grise med lidelsen 'blodøre'. s. 389

2004-20-07-00013 Kastrering af hingst med efterfølgende tarmfremfald. s. 390

2004-20-07-00014 Aflivning af rask hest. s. 392

2004-20-07-00015 Dyrlæge anmeldt for, at have undladt at smertebehandle en hest i tilstrækkelig grad. s. 393

2004-20-07-00016 Klage over dyrehospitals manglende omsorg og mangelfuld indsats i forbindelse med behandling af kat. s. 395

2004-20-07-00018 Hund havde livmoderbetændelse, som ikke blev opdaget af dyrlæge. s. 398

HØRINGER

2004-20-08-00039	Lov om forbud mod slagtning og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden.	s. 400
2004-20-08-00041	Ophævelse af bekendtgørelse om begrænsning af adgangen til oplysning om svineflytninger.	s. 402
2004-20-08-00042	Bekendtgørelse om salmonella hos kvæg og svin mm.	s. 402
2004-20-08-00043	Ny bekendtgørelse om beskyttelse af pelsdyr.	s. 402
2004-20-08-00044	Ændring af bekendtgørelse om overdragelse af hundehvalpe.	s. 403
2004-20-08-00045	Ændring af bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport og bekendtgørelse om transport af dyr.	s. 403
2004-20-08-00046	Anbefalinger fra Politimesterforeningens arbejdsgruppe vedrørende dyreværnsager.	s. 403
2004-20-08-00047	Ændring af bekendtgørelse om privates hold af særlige dyr mv. og bekendtgørelse om erhvervsmæssig handel med dyr.	s. 403
2004-20-08-00048	Bekendtgørelse om vaccination mod Newcastle disease.	s. 404
2004-20-08-00049	Vejledning til bekendtgørelse om forelæggelse af veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen.	s. 404
2004-20-08-00050	Det Dyreetiske Råds udtalelse om anbefalinger til forbedring af kattes velfærd.	s. 404
2004-20-08-00051	Bekendtgørelse om økologiske fødevarer mv.	s. 405

ANDRE SAGER

- 2004-20-09-00049 I forbindelse med halekupering ønskedes en angivelse af acceptabel halelængde ved levering til slagtning. s. 406
- 2004-20-09-00051 Klage over dyrehospital, idet ejeren havde fået den fejlagtige opfattelse, at katten led af den uhelbredelige fremadskridende sygdom FIP. s. 406
- 2004-20-09-00052 Aflivning af ål ved frysning. s. 410
- 2004-20-09-00053 Anvendelse af slåtøj til heste. s. 411
- 2004-20-09-00054 Rektalundersøgelser på heste foretaget af lægfolk. s. 412
- 2004-20-09-00055 Anvendelse af boltpistol som bedøvelsesmetode til spædlam/kid og fostre. s. 414

RÅDETS GENERELLE UDTALELSER

- 2004-20-02-00008 Udleveringsrum og udleveringsvogne til svin. s. 417
- 2004-20-02-00009 Slagteridryrlægers anmeldelse af dyreværns-mæssigt uforsvarlige forhold. s. 418
- 2004-20-02-00010 Levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning. s. 419
- 2004-20-02-00012 Arrangerede hundekampe. s. 420
- 2004-20-09-00054 Lægmands rektalundersøgelse af heste s. 421